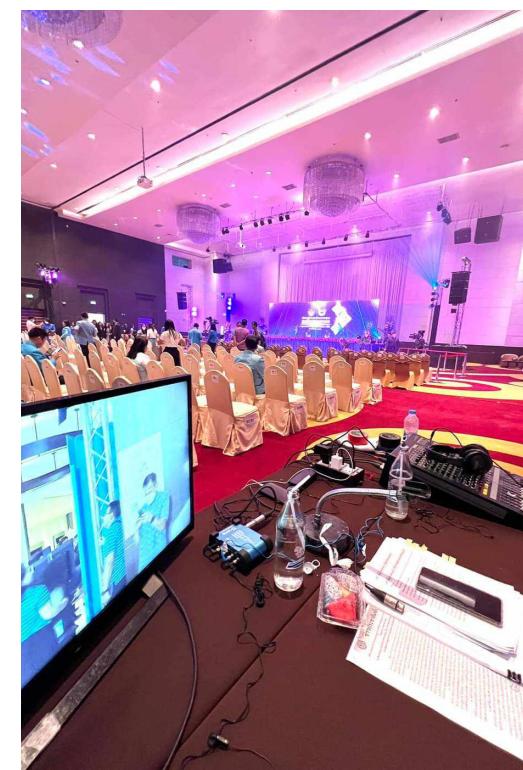

ตำราวิชาการ

การเขียนเพื่อการสื่อสาร ภาครัฐและเอกชน

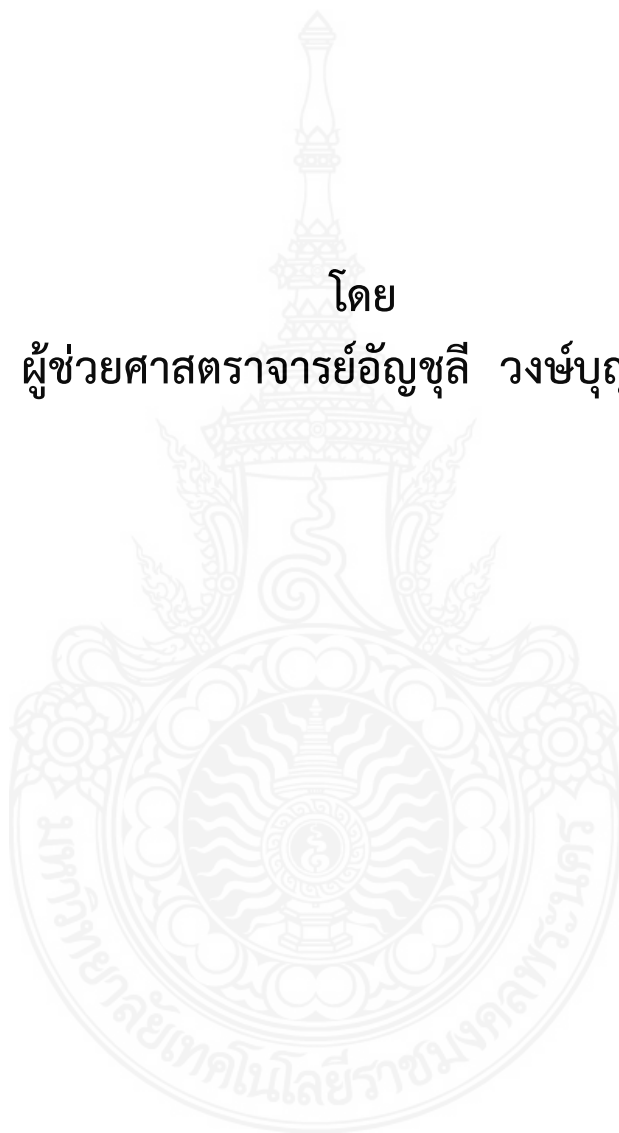
ผศ.อัญชุลี วงษ์บุญงาม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

การเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐและเอกชน

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญชุลี วงษ์บุญงาม

สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตำรา การเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐและเอกชน

ประเภทตำราทางวิชาการด้านสื่อสารมวลชน วิชาเอกเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

ตำรานี้เรียบเรียงขึ้นเพื่อประกอบการสอน รายวิชา การเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน

เนื้อหาของตำรา

การคัดเลือกแหล่งข้อมูลในการเขียน เทคนิคการเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐ เทคนิคการเขียนเพื่อการสื่อสารภาคเอกชน การสัมภาษณ์และจับประเด็น การคิดและกำหนดประเด็นข่าว การเขียนและการรายงานข่าว การเขียนบทความและสารคดี การสร้างความรับผิดชอบของสื่อมวลชน

เรียบเรียงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญชุลี วงษ์บุญงาม
สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ราคา 250 บาท

พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนมกราคม พ.ศ.2565 จำนวน 200 เล่ม
หนังสือเล่มนี้สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พุทธศักราช 2558
ห้ามผู้ใดพิมพ์ซ้ำ ลอกเลียน ส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าในรูปแบบใดๆ นอกจากได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น

พิมพ์ที่ บริษัท ลีโอซ่า จำกัด เลขที่ 7/1 ถ.พิษณุโลก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
โทร.0649469961 E-mail: LEOZAASHOP@gmail.com

คำนำ

ตำรา “การเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐและเอกชน” นี้จัดทำขึ้นจากการประมวลความรู้ทั้งจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง งานวิจัย การสัมภาษณ์ และประสบการณ์การทำงานของผู้เขียน ประกอบด้วยส่วนที่ 1 **องค์กรภาครัฐและเอกชน** ในส่วนนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 2 บทคือ บทที่ 1 องค์กรภาครัฐและเอกชน การคัดเลือกแหล่งข้อมูลและหลักการเขียน และบทที่ 2 การสื่อสารและจุดมุ่งหมายของการเขียน ส่วนที่ 2 **เทคนิคการเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐ** ประกอบด้วยเนื้อหา 1 บทคือ บทที่ 3 การเขียนเพื่อการสื่อสารภายในองค์กร ส่วนที่ 3 **เทคนิคการเขียนเพื่อการสื่อสารภาคเอกชน** ประกอบด้วยเนื้อหา 3 บทคือ บทที่ 4 การเขียนและการรายงานข่าว บทที่ 5 การเขียนบทความ บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์และสารคดี และบทที่ 6 การเขียนสำหรับสื่อดิจิทัลเพื่องานภาครัฐและเอกชน และส่วนที่ 4 **การสร้างความคิดชอบของสื่อมวลชน** ประกอบด้วยเนื้อหา 2 บทคือ บทที่ 7 แหล่งข้อมูลในการเขียน และบทที่ 8 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเขียนในยุคดิจิทัล

ผู้เขียนเล็งเห็นว่า หัวใจสำคัญของการเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐและเอกชนคือ การสืบเสาะ ค้นหาหาข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำและการตรวจสอบข้อมูล ดังนั้นในตำราเล่มนี้ผู้เขียนจึงย้ำเสมอว่า **“งานเขียนที่ดีต้องสร้างสรรค์สังคมไปในทางที่เจริญด้วยข้อมูลที่ถูกต้องตรวจสอบได้”** ซึ่งนอกจากการศึกษาเนื้อหาในตำราเล่มนี้แล้ว ผู้อ่านควรศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากแหล่งวิทยาการอื่นๆ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามสถานการณ์ปัจจุบันจากสื่อทุกประเภท เพื่อให้รับรู้และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการคิดและการเขียนในปัจจุบัน ผู้เขียนหวังว่าตำรา “การเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐและเอกชน” นี้จะเป็นประโยชน์ให้ผู้อ่านสามารถนำความรู้ไปใช้ในการเขียน และสามารถต่อยอดในการประกอบวิชาชีพนักสื่อสารองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนได้ โดยตำราเล่มนี้ใช้ประกอบการสอนรายวิชา “การเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐและเอกชน” แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สุดท้ายผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาที่เป็นทั้งผู้ให้กำเนิดและครูภาษาไทยคนแรกของผู้เขียน ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่กรุณาสละเวลาให้สัมภาษณ์และให้ข้อมูล ขอขอบคุณผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน ณ สภาอากาศไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เขียนเรียบเรียงตำราเล่มนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญชุลี วงษ์บุญงาม
พฤศจิกายน 2566

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(1)
สารบัญ	(3)
สารบัญภาพ	(9)
ส่วนที่ 1 องค์การภาครัฐและเอกชน	
บทที่ 1 องค์การภาครัฐและเอกชน การคัดเลือกแหล่งข้อมูลและหลักการเขียน	1
1.1 ความหมายขององค์การภาครัฐและเอกชน	2
1.2 ความแตกต่างขององค์การภาครัฐและเอกชน	4
1.3 การคัดเลือกแหล่งข้อมูลในการเขียน	5
1.3.1 การคัดเลือกข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ	6
1.3.2 แหล่งข้อมูลการเขียน	6
1.4 หลักการเขียน	8
1.4.1 การเขียนเพื่อการสื่อสาร	8
1.4.2 ภาษากับการสื่อสาร	9
1.4.3 ภาษา	9
1.4.4 คำ	13
1.4.5 กระบวนการเขียน	13
1.4.6 ประเภทของงานเขียน	14
1.4.7 องค์ประกอบของการเขียน	16
1.5 โครงสร้างการเขียน	18
1.5.1 การสร้างประโยค	18
1.5.2 ลักษณะของประโยค	18
1.5.3 การสร้างประโยคและข้อบกพร่องของประโยค	21
1.5.4 การใช้โวหาร	21
1.5.5 สำนวน คำพังเพย ภาษิตหรือสุภาษิต	22
1.5.6 หลักการย่อหน้า	22
สรุปท้ายบท	23
แบบฝึกหัดท้ายบท	24
เอกสารอ้างอิง	24
บทที่ 2 การสื่อสารและจุดมุ่งหมายของการเขียน	27
2.1 การสื่อสาร	27
2.1.1 การสื่อสาร	27
2.1.2 ประเภทของการสื่อสาร	29
2.1.3 การสื่อสารมวลชน	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2 บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน	33
2.2.1 บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามแนวคิดของ Wright	33
2.2.2 บทบาทของนักวารสารศาสตร์เชิงข้อมูล	34
2.3 จุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสาร	35
2.3.1 ความสำคัญของการเขียนเพื่อการสื่อสาร	35
2.3.2 จุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสาร	36
สรุปท้ายบท	45
แบบฝึกหัดท้ายบท	45
เอกสารอ้างอิง	45
ส่วนที่ 2 เทคนิคการเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐ	
บทที่ 3 การเขียนเพื่อการสื่อสารภายในองค์กร	49
3.1 การเขียนโครงการ	49
3.1.1 โครงการ	49
3.1.2 การเขียนโครงการในปัจจุบัน	55
3.2 การเขียนรายงานการประชุมของภาครัฐ	57
3.2.1 ความหมายของรายงานการประชุม	57
3.2.2 ความสำคัญของรายงานการประชุม	57
3.2.3 องค์ประชุม	58
3.2.4 การเขียนวาระการประชุม	59
3.2.5 การวางแผนการประชุมที่มีประสิทธิภาพ	61
3.2.6 การดำเนินการประชุมที่มีประสิทธิภาพ	61
3.2.7 การสื่อความเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประชุม	61
3.2.8 การเขียนรายงานการประชุม	62
3.2.9 การเขียนรายงานการประชุมทางอิเล็กทรอนิกส์	62
3.3 การเขียนหนังสือราชการ	64
3.3.1 หนังสือภายนอก	64
3.3.2 หนังสือภายใน	65
3.3.3 หนังสือประทับตรา	66
3.3.4 หนังสือสั่งการ	67
3.3.5 หนังสือประชาสัมพันธ์	67
3.3.6 หนังสือที่เจ้าหน้าที่ทำขึ้นหรือรับไว้เป็นหลักฐานในราชการ	70
3.4 ศักยภาพของนักสื่อสารมวลชนในยุคดิจิทัล	70
สรุปท้ายบท	71

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แบบฝึกหัดท้ายบท	72
เอกสารอ้างอิง	72
ส่วนที่ 3 เทคนิคการเขียนเพื่อการสื่อสารภาคเอกชน	
บทที่ 4 การเขียนข่าวและรายงานข่าว	75
4.1 ความรู้เกี่ยวกับข่าว	75
4.1.1 ความต้องการข้อมูลข่าวสารของประชาชน	75
4.1.2 ความหมายของข่าวและคุณค่าความเป็นข่าว	78
4.2 การสัมภาษณ์และจับประเด็น	84
4.2.1 แหล่งข่าว	84
4.2.2 การสัมภาษณ์และการจับประเด็น	86
4.3 การคิดและกำหนดประเด็นข่าว	89
4.3.1 ความหมายของประเด็นข่าว	89
4.3.2 การกำหนดวาระข่าวสารและการชูประเด็นของสื่อ	89
4.4 การเขียนข่าว	91
4.4.1 การเขียนข่าวหนังสือพิมพ์	92
4.4.2 การเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์	95
4.4.3 การเขียนรายงานพิเศษหรือสื่อบูปข่าว	106
4.5 ความแตกต่างระหว่างการเขียนข่าวของภาครัฐและเอกชน	108
สรุปท้ายบท	114
แบบฝึกหัดท้ายบท	114
เอกสารอ้างอิง	115
บทที่ 5 การเขียนบทความ บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์และสารคดี	119
5.1 การเขียนบทความ	119
5.1.1 ความหมายและประเภทของบทความ	119
5.1.2 องค์ประกอบของบทความ	120
5.1.3 ประเภทของบทความ	120
5.1.4 หลักการเขียนบทความ	139
5.2 การเขียนบทความเพื่อการประชาสัมพันธ์	141
5.3 การเขียนสารคดี	147
5.3.1 ความหมายและประเภทของสารคดี	147
5.3.2 หลักการเขียนสารคดี	151
สรุปท้ายบท	151
แบบฝึกหัดท้ายบท	152

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เอกสารอ้างอิง	152
บทที่ 6 การเขียนสำหรับสื่อดิจิทัลเพื่องานภาครัฐและเอกชน	155
6.1 สื่อดิจิทัล	155
6.1.1 ความหมายของสื่อดิจิทัล	155
6.1.2 คุณลักษณะของสื่อดิจิทัล	158
6.2 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารและการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล	160
6.2.1 การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อดั้งเดิม	160
6.2.2 การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อดิจิทัล	162
6.2.3 การพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล	164
6.3 การเขียนสำหรับสื่อดิจิทัล	165
6.3.1 ธรรมชาติของเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน	166
6.3.2 การเขียนข่าวสำหรับสื่อดิจิทัล	166
6.3.3 การเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจสำหรับสื่อดิจิทัล	173
6.3.4 การเขียนบทความและสารคดีสำหรับสื่อดิจิทัล	175
6.3.5 กลยุทธ์สำหรับสื่อดิจิทัล	177
6.4 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562	178
6.5 ข้อดีและข้อควรระวังจากการเขียนสำหรับสื่อดิจิทัล	181
สรุปท้ายบท	182
แบบฝึกหัดท้ายบท	182
เอกสารอ้างอิง	183
ส่วนที่ 4 การสร้างความรับผิดชอบของสื่อมวลชน	
บทที่ 7 แหล่งข้อมูลในการเขียน	187
7.1 ข้อมูลมาจากแหล่งข่าว	187
7.1.1 แหล่งข่าวสำหรับนักสื่อสารมวลชน	187
7.1.2 ความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวในงานสื่อสารมวลชน	192
7.1.3 บุคคลสาธารณะ	193
7.1.4 แหล่งข่าวในภาวะวิกฤต	194
7.1.5 การสร้างความสัมพันธ์กับแหล่งข่าว	195
7.2 ข้อมูลมาจากเอกสารราชการ	198
7.2.1 สารสำคัญจากโครงการ	198
7.2.2 สารสำคัญจากรายงานการประชุม	199
7.2.3 สารสำคัญจากหนังสือราชการ	199

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
7.3 ข้อมูลจากเว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์	201
สรุปท้ายบท	205
แบบฝึกหัดท้ายบท	206
เอกสารอ้างอิง	206
บทที่ 8 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเขียนในยุคดิจิทัล	209
8.1 ความเป็นพลเมืองดิจิทัล	210
8.1.1 ความหมายของคำว่า “อินเทอร์เน็ต”	210
8.1.2 พลเมืองดิจิทัล	210
8.2 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	212
8.2.1 ความหมายของคำว่า “ลิขสิทธิ์”	212
8.2.2 การคุ้มครองลิขสิทธิ์และการละเมิดลิขสิทธิ์	213
8.3 กฎหมายหมิ่นประมาท	216
8.3.1 การหมิ่นประมาทตามมาตรา 326	216
8.3.2 การหมิ่นประมาทตามมาตรา 327	217
8.3.3 การหมิ่นประมาทตามมาตรา 328	218
8.3.4 ข้อยกเว้นการกระทำที่ไม่ถือว่าเป็นผิดฐานหมิ่นประมาท	219
8.3.5 ข้อยกเว้นไม่ต้องรับโทษ	220
8.4 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560	222
8.4.1 ความหมายของคำสำคัญในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	222
8.4.2 การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560	222
สรุปท้ายบท	226
แบบฝึกหัดท้ายบท	226
เอกสารอ้างอิง	227
บรรณานุกรม	229
ภาคผนวก	241
ภาคผนวก ก.	243
ภาคผนวก ข.	247

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ดัชนี	255
ประวัติผู้เขียน	261

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 ชาว พล.อ.เปรม การันตีรัฐบาล “ประยุทธ์” ไม่ว่าง! เรียกนายกฯ “เพื่อน”	10
1.2 ภาพตัวแทนนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มทร.พระนคร ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน รายการ “เรื่องเด่นโซเชียล” FM 106.0 MHz เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2559 เวลา 15.00 น.	12
1.3 ภาพแสดงการเขียนร้อยแก้ว วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2564	16
1.4 ภาพแสดงการเขียนประโยคบอกเล่า วันที่ 6 เมษายน 2564	19
1.5 ภาพแสดงการเขียนประโยคปฏิเสธ วันที่ 4 มกราคม 2564	19
1.6 ภาพแสดงการเขียนประโยคคำถาม วันที่ 2 มกราคม 2564	20
1.7 ภาพแสดงการเขียนประโยคขอร้อง วันที่ 17 เมษายน 2564	20
1.8 ภาพแสดงการเขียนประโยคคำสั่ง วันที่ 16 เมษายน 2564	21
2.1 ภาพแสดงองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสาร	29
2.2 ตัวอย่างการเขียนเพื่อปลุกใจ	39
2.3 ตัวอย่างการเขียนเพื่อปลุกใจแฟนกีฬา	40
2.4 การเขียนการ์ตูนล้อการเมือง	44
3.1 โครงการประกวดภาพยนตร์สั้น “เป็นหนึ่งในไม่พึ่งยา” ครั้งที่ 9	55
3.2 ภาพคลิปไวรัลสาริตการทำหน้าที่กักผ้าเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์	56
3.3 ชาวโครงการออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส วันที่ 19 มกราคม 2562	56
3.4 ภาพตัวอย่างระเบียบวาระการประชุม	60
3.5 ภาพตัวอย่างการส่งเอกสารการประชุมทางระบบอิเล็กทรอนิกส์	63
3.6 ตัวอย่างหนังสือราชการประเภทหนังสือภายนอกหรือหนังสือครุฑ	64
3.7 ตัวอย่างหนังสือราชการประเภทหนังสือภายในหรือหนังสือบันทึกข้อความ	65
3.8 ตัวอย่างหนังสือราชการประเภทหนังสือประทับตรา	66
3.9 ตัวอย่างหนังสือราชการประเภทหนังสือสั่งการ	67
3.10 ตัวอย่างหนังสือหนังสือประชาสัมพันธ์ ประเภทประกาศ	68
3.11 ตัวอย่างหนังสือประชาสัมพันธ์ ประเภทข่าวประกาศ	69
4.1 อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน	85
4.2 ภาพการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ	93
4.3 ภาพรูปแบบการเขียนข่าววิทยุกระจายเสียง	99
4.3 ภาพรูปแบบการเขียนข่าววิทยุโทรทัศน์	101
4.5 ตัวอย่างการเขียนบทข่าวโทรทัศน์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย	105
5.1 ภาพการค้นหาผ่าน Search Engine	146
6.1 แบบจำลองการสื่อสารมวลชนเปรียบเทียบกับสื่อสารทางเว็บ	159

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
6.2 ภาพแสดงการติดตามข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามกลุ่มอายุ	163
6.3 การเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจสำหรับสื่อดิจิทัลของเพจ Central	173
6.4 การเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจสำหรับสื่อดิจิทัลของเพจ GBC House	174
6.5 ภาพกราฟิกสำหรับสื่อดิจิทัล	176
6.6 ภาพถ่ายสำหรับสื่อดิจิทัล	176
6.7 การใช้แหล่งข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับสื่อดิจิทัลของไทยรัฐออนไลน์	177
7.1 ภาพเหตุการณ์อุบัติเหตุบนถนนมิตรภาพ-ปักธงชัย จ.นครราชสีมา	188
7.2 ภาพเหตุการณ์จราจรถนนมิตรภาพในช่วงเทศกาลและภาพอุบัติเหตุบนทางด่วน	188
7.3 เว็บไซต์สำนักข่าวเอพี (Associated Press)	189
7.4 เว็บไซต์สวนดุสิตโพล	190
7.5 ผู้สื่อข่าวท้องถิ่น สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 รายงานข่าวจากศูนย์ข่าว จ.นครราชสีมา	190
7.6 ภาพ พ.ต.ท.หญิง ดร.ณพวรรณ ปัญญา รองโฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	191
7.7 นายเศรษฐา ทวีสิน แคนดิเดตนายกรัฐมนตรีให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน	192
7.8 โครงการประกวดคลิปวีดิโอสั้นกองทุนยุติธรรม	198
7.9 ภาพแสดงสาระสำคัญจากรายงานการประชุมที่สามารถนำมาเขียนข่าวได้	199
7.10 ภาพแสดงสาระสำคัญจากหนังสือราชการที่สามารถนำมาเขียนข่าวได้	200
7.11 เว็บไซต์กระทรวงการต่างประเทศ	202
7.12 สื่อสังคมออนไลน์วุฒิสภา	202
7.13 สื่อสังคมออนไลน์ นพ.ยง ภู่วรวรรณ	203
7.14 สื่อสังคมออนไลน์เพจอีจัน	203
7.15 สื่อสังคมออนไลน์เพจ Korat Next Step	204
7.16 เว็บไซต์ขายภาพถูกกฎหมาย	205

ส่วนที่ 1 องค์กรภาครัฐและเอกชน

บทที่ 1

องค์กรภาครัฐและเอกชน การคัดเลือกแหล่งข้อมูลและหลักการเขียน

บทที่ 1 องค์กรภาครัฐและเอกชน การคัดเลือกแหล่งข้อมูลและหลักการเขียน

- หัวข้อที่ 1.1 ความหมายขององค์กรภาครัฐและเอกชน
- หัวข้อที่ 1.2 ความแตกต่างขององค์กรภาครัฐและเอกชน
- หัวข้อที่ 1.3 การคัดเลือกแหล่งข้อมูลในการเขียน
- หัวข้อที่ 1.4 หลักการเขียน
- หัวข้อที่ 1.5 โครงสร้างการเขียน

วัตถุประสงค์ เมื่อศึกษาบทที่ 1 จบแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. เข้าใจความหมายขององค์กรภาครัฐและเอกชน
2. จำแนกประเภทขององค์กรภาครัฐและเอกชนได้
3. สามารถคัดเลือกแหล่งข้อมูลในการเขียนได้
4. เข้าใจหลักการและโครงสร้างการเขียน
5. สามารถเขียนเล่าเรื่องได้

ความนำ

การเขียนนั้นสำคัญและจำเป็นสำหรับทุกองค์กรเพราะองค์กรย่อมต้องสื่อสารผ่านการเขียนกับคนทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ทั้งนี้การเขียนเป็นรูปแบบหนึ่งที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรและเป็นหลักฐาน การเขียนจึงยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นไปอีกสำหรับองค์กร

สำหรับเนื้อหาในบทที่ 1 นี้จะประกอบด้วยความหมายและความแตกต่างขององค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจลักษณะขององค์กรทั้งสองประเภทซึ่งมีบทบาทในสังคมไทย การทำงานด้านการเขียนให้กับองค์กรภาครัฐและเอกชนจึงจำเป็นต้องเข้าใจองค์กรก่อนในเบื้องต้น นอกจากนี้ในบทนี้ยังประกอบด้วย การคัดเลือกแหล่งข้อมูลในการเขียน หลักการเขียน และโครงสร้างการเขียน เพื่อให้ผู้ศึกษาจะสามารถคัดเลือกข้อมูล แหล่งข้อมูล รวมถึงสามารถเขียนได้อย่างถูกต้องเพื่อตอบสนองเป้าหมายขององค์กรได้

ดังนั้นการเขียนจะสัมฤทธิ์ผลได้ดีหากผู้เขียนมีความรู้เรื่องของภาษากับการสื่อสาร หลักการเขียน และเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ถูกต้อง รวมถึงเข้าใจลักษณะขององค์กรด้วย

1.1 ความหมายขององค์กรภาครัฐและเอกชน

องค์กรภาครัฐ (Public Organization) คือองค์กรที่รัฐบาลเป็นเจ้าของหรือมีหุ้นส่วนเป็นสัดส่วนที่มากกว่าเอกชน โดยรัฐบาลจะกำกับดูแลตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติการด้วยการส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปดูแล กำกับ ติดตาม ทำหน้าที่บริหาร และปฏิบัติงานราชการ อย่างไรก็ตามผู้บริหารองค์กรภาครัฐนั้นไม่ใช่เจ้าขององค์กรและผู้ที่ทำงานในองค์กรภาครัฐก็ไม่ใช่เจ้าขององค์กรด้วยเช่นกัน แต่ผู้ที่เป็นเจ้าขององค์กรภาครัฐที่แท้จริงคือประชาชน รัฐบาลเพียงแต่เป็นตัวแทนของประชาชนในการเข้าไปกำกับ ดูแล จัดตั้ง ดั้งนั้นการก่อตั้งและยุบเลิกองค์กรภาครัฐจึงต้องอาศัยกฎหมายและกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภาเป็นกลไกสำคัญ

ทั้งนี้องค์กรภาครัฐจะมุ่งประสิทธิภาพการบริการแก่ประชาชนโดยไม่ได้คำนึงถึงค่าบริการของการปฏิบัติงาน เนื่องจากผลของการปฏิบัติงานราชการนั้นผูกโยงกับภาษีของประชาชน ดังนั้นองค์กรภาครัฐจึงเป็นบริการให้แก่ประชาชนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้องค์กรภาครัฐแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2562) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ประเภทองค์กรภาครัฐ	อำนาจหน้าที่	วัตถุประสงค์	ความสัมพันธ์
ส่วนราชการ	ให้บริการสาธารณะทางปกครองซึ่งเป็นภารกิจหลัก ของรัฐ เช่น การ รักษา ความ สงบ เรียบร้อย การป้องกัน ประเทศ การออก กฎระเบียบ อนุมัติ อนุญาตตามกฎหมาย รวมทั้ง งานนโยบาย ต่างๆ เช่น การกำหนด ยุทธศาสตร์และนโยบาย การพัฒนาประเทศ	ให้บริการทั่วไปและ ไม่มุ่งแสวงหากำไร	-สถานะเป็นนิติบุคคล -รัฐจัดตั้ง -รัฐปกครองบังคับบัญชา -ใช้งบประมาณแผ่นดิน -ใช้อำนาจฝ่ายเดียวของรัฐเป็นหลัก ในการดำเนินกิจกรรม -บุคลากรมีสถานะเป็นข้าราชการ -รัฐต้องรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวในการกระทำของหน่วยงาน
รัฐวิสาหกิจ	ให้บริการสาธารณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชย์ ซึ่งผลิตและจำหน่ายสินค้าหรือบริการที่มีลักษณะเป็นการให้บริการสาธารณะ	แสวงหารายได้ โดยต้องสามารถเลี้ยงตัวเองจากการดำเนินงานเชิงพาณิชย์ แต่ไม่มุ่ง	-สถานะเป็นนิติบุคคล -รัฐจัดตั้ง -รัฐลงทุนเกินครึ่ง -รัฐมีอำนาจกำกับดูแลตามกฎหมายกำหนด

ประเภทองค์กรภาครัฐ	อำนาจหน้าที่	วัตถุประสงค์	ความสัมพันธ์
	<p>และงานสาธารณูปโภคขนาดใหญ่ หรืองานของรัฐที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หรือกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนที่รัฐจำเป็นต้องควบคุมและดำเนินการแต่ผู้เดียว หรืองานที่ภาคเอกชนยังไม่พร้อมที่จะลงทุนหรือเป็นกิจการที่รัฐจำเป็นต้องแทรกแซงตลาด เพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม เพื่อให้งานให้บริการได้มาตรฐาน ทั้งในเรื่องคุณภาพและปริมาณ</p>	<p>กำไรสูงสุด เหมือนเอกชน</p>	<p>-การลงทุนต้องขอความเห็นชอบจากรัฐและรายได้ต้องส่งคืนรัฐ -บุคลากรมีสถานะเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ -ไม่ใช่อำนาจฝ่ายเดียว แต่ใช้สัญญา ไม่ใช่กฎระเบียบของทางราชการในการบริหารการเงิน บริหารงาน และบริหารบุคคล ยกเว้นรัฐวิสาหกิจที่ต้องใช้อำนาจของรัฐ เช่น เวนคืน ปักเสาพาดสาย ต้องจัดตั้งโดยมีพระราชบัญญัติรองรับ</p>
องค์กรมหาชน	<p>ให้บริการสาธารณะ ทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น การศึกษา การวิจัย การฝึกอบรม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาและส่งเสริมการกีฬา การพัฒนาและถ่ายทอดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ การบริการทางสาธารณสุข และการแพทย์ การสังคมสงเคราะห์ นันทนาการ</p>	<p>ไม่แสวงหากำไร</p>	<p>-สถานะเป็นนิติบุคคล -รัฐจัดตั้ง -ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ หรือสามารถเลี้ยงตัวเองได้ (ยกเว้นมหาวิทยาลัย ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติ จัดตั้ง) -รัฐมีอำนาจกำกับดูแลตามกฎหมาย -การลงทุนต้องขอความเห็นชอบจากรัฐ -บุคลากรมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p>

ประเภทองค์กรภาครัฐ	อำนาจหน้าที่	วัตถุประสงค์	ความสัมพันธ์
	สวนสัตว์การอำนวยความสะดวก บริการแก่ประชาชน หรือ การดำเนินการอันเป็นสาธารณะประโยชน์อื่นใด ซึ่งไม่เหมาะที่จะใช้วิธีการของราชการ ในการบริหาร องค์กร มหาชน ต้องไม่เป็น กิจการที่มีลักษณะการ แข่งขันกับภาคเอกชน		-ไม่ใช้อำนาจฝ่ายเดียว เป็นหลักแต่ใช้สัญญา ไม่ใช้กฎระเบียบ ของ ทางการ (ยกเว้น กิจการที่ ต้อง ใช้ อำนาจฝ่ายเดียวต้อง ออก พระราชบัญญัติ รวมทั้ง กรณี จัดตั้ง มหาวิทยาลัยในกำกับ ของรัฐ)
หน่วยงานของรัฐ รูปแบบใหม่	จัดตั้งขึ้นเพื่อกำกับดูแล กิจการ ของ รัฐ ดำเนินการอย่าง เป็น กลาง ปราศจากการ แทรกแซงทางการเมือง	ไม่แสวงหากำไร และรัฐแทรกแซง ไม่ได้	-สถานะเป็นนิติบุคคล -รัฐจัดตั้ง -ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน -รัฐกำกับดูแลตาม อำนาจที่กฎหมาย กำหนด -องค์กร มี อำนาจ ตรวจสอบรัฐ

ส่วนองค์กรเอกชน (Private Organization) คือ องค์กรที่มีขนาดตั้งแต่เล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ โดยองค์กรเอกชนจะมีเป้าหมายเพื่อแสวงหากำไรหรือประโยชน์ให้กับผู้เป็นเจ้าของ ดังนั้นเจ้าของ องค์กรเอกชนจึงมักเป็นผู้กำกับ ดูแล บริหารงานโดยตรง ในกรณีที่องค์กรเอกชนประสบปัญหาจึง สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที หรืออาจลงทุน หรือยุติการดำเนินกิจการได้ทันที โดยไม่ต้องรอ กระบวนการทางกฎหมายเหมือนองค์กรภาครัฐ อย่างไรก็ตามองค์กรเอกชนต้องดำเนินการเกี่ยวกับการชดเชยให้กับแรงงานตามกฎหมายด้วยเพื่อไม่ให้เกิดการเอาเปรียบแก่ผู้ถูกเลิกจ้าง

1.2 ความแตกต่างขององค์กรภาครัฐและเอกชน

บรูซ กิลลีย์ กล่าวว่า ในอดีตองค์กรภาครัฐและองค์กรเอกชนนั้นมีความแตกต่างกันอย่าง ชัดเจนโดยวิเคราะห์จากขอบเขตความรับผิดชอบขององค์กร (กฤษวรรธน์ โล่ห์วัชรินทร์, 2563: 15-16) แต่ บรูซ กิลลีย์ ได้นำเสนอแนวคิดเรื่อง เส้นแบ่งอันเลือนลางระหว่างภาครัฐกับเอกชนในศตวรรษที่ 21 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ไว้ว่าในศตวรรษที่ 21 ภาครัฐจะเป็นผู้ลงทุนและจะแบ่งขายหุ้นส่วนให้ เอกชนเป็นผู้บริหารจัดการ ซึ่งปรากฏการณ์นี้จะแยกขอบเขตความรับผิดชอบอย่างชัดเจนเหมือนใน อดีตไม่ได้แล้ว เพราะทั้งภาครัฐและเอกชนได้ร่วมมือกันบริหารจัดการจนยากที่จะแยกได้ชัดเจนว่าอะไร

คือกิจการของภาครัฐ และอะไรคือกิจการของภาคเอกชน นั่นเพราะในอนาคตความเสี่ยงจะเกิดขึ้นมากมาย และการแก้ปัญหาจะไม่แบ่งว่าเป็นหน้าที่ของภาครัฐหรือเอกชน เช่น สถานการณ์โควิดที่เกิดขึ้นนี้ แต่องค์กรภาครัฐและเอกชนจะพัฒนาความสัมพันธ์ไปสู่รูปแบบ “ความสัมพันธ์แบบพึ่งพา ร่วมกัน” (Codependency) โดยมีคุณสมบัติ 4 ประการคือ การทับซ้อน ตัวแทน การร่วมลงทุน และ พลวัตของการเปลี่ยนแปลง ส่วนการที่องค์กรภาครัฐและเอกชนจะก้าวมาถึงจุดนี้ได้ก็ขึ้นอยู่กับประเด็น ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (กฤษฎกรณ์ โล่ห์วัชรินทร์, 2563: 16-21)

อย่างไรก็ตามสำหรับในประเทศไทย ญัฐวุฒิ เกรียงไกรเลิศ (ม.ป.ป.) ได้สรุปเปรียบเทียบความแตกต่างของงานภาครัฐกับงานภาคเอกชนไว้ว่ามีความแตกต่างกัน 5 ประเด็นคือ ประเด็นที่หนึ่งเรื่อง เป้าหมาย โดยองค์กรภาครัฐจะยึดเอาประชาชนเป็นหลักเพื่อการพัฒนาประเทศส่วนภาคเอกชนจะยึด ผลกำไรเป็นหลักโดยสร้างกำไรจากการลดต้นทุนและเพิ่มราคาขายเพื่อประโยชน์ของบริษัท ประเด็นที่สองเรื่องหลักการทำงาน องค์กรภาครัฐจะเน้นความรอบคอบและความถูกต้องเป็นหลักเพราะเป็นการ ทำงานระดับประเทศหากผิดพลาดจะเกิดผลเสียหายที่ใหญ่มากส่วนภาคเอกชนจะเน้นความรวดเร็ว เป็นหลักเพื่อให้ได้กำไรเยอะที่สุด จำนวนครั้งมากที่สุด ประเด็นที่สามเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบ องค์กรภาครัฐข้าราชการต้องทำงานได้หลากหลายส่วนภาคเอกชนพนักงานบริษัทจะทำหน้าที่เดียวให้ดีที่สุด ประเด็นที่สี่เรื่องความพึงพอใจ องค์กรภาครัฐนั้นบุคลากรในองค์กรจะพึงพอใจกับตำแหน่งที่ สูงขึ้นซึ่งเงินเดือน อำนาจหน้าที่ การยอมรับก็จะสูงตามด้วย ส่วนภาคเอกชนบุคลากรจะพึงพอใจกับ เงินเดือนที่สูงขึ้นโดยไม่สนใจตำแหน่ง ประเด็นที่ห้าเรื่องความมั่นคง องค์กรภาครัฐแม้เงินจะน้อยกว่า เอกชนแต่มีความมั่นคงมากกว่าในรูปแบบของบำนาญหลังเกษียณอายุราชการ ส่วนภาคเอกชนจะมี เงินเดือนสูง โบนัส ค่าคอมมิชชั่นแต่ต้องบริหารจัดการเองเมื่อเกษียณอายุงาน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ประเด็น	องค์กรภาครัฐ	องค์กรภาคเอกชน
1.เป้าหมายขององค์กร	ยึดประชาชนเป็นหลัก	กำไรสูงสุดเป็นหลัก
2.หลักการทำงาน	รอบคอบและถูกต้อง	รวดเร็ว
3.หน้าที่ความรับผิดชอบ	หลายทาง	เฉพาะทาง
4.ความพึงพอใจ	เน้นตำแหน่ง	เน้นเงินเดือน
5.ความมั่นคง	มั่นคง	มั่งคั่ง

1.3 การคัดเลือกแหล่งข้อมูลในการเขียน

ข้อมูล หรือ Data คือ ข้อเท็จจริง รายละเอียดอาจเป็นตัวเลข สถิติ กราฟ ข้อความ ภาพ หรือ รายละเอียดของสิ่งต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการศึกษาหาคำตอบสำหรับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งนี้ รวีวรรณ ประกอบ อ่างถึงในปราณี สุรสิทธิ์ (2557: 69-70) อธิบายว่าข้อมูลมี 2 ประเภทดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) คือรายละเอียดหรือข้อเท็จจริงที่ได้มาโดยผู้ค้นคว้าเก็บ รวบรวมด้วยตนเองจากต้นตอหรือแหล่งกำเนิดของข้อมูลโดยตรง ข้อมูลปฐมภูมิจะได้มาจากการสำรวจ การสัมภาษณ์ การทดลอง และการทำแบบสอบถาม

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) คือรายละเอียดหรือข้อเท็จจริงที่ได้มาโดยวิธีอ้างอิงจากผู้อื่นมาอีกทอดหนึ่ง เช่น ข้อมูลจากสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ข้อมูลการวิเคราะห์ข่าวของธนาคาร ตัวเลขจากสภาพัฒน์ฯ สถิติจากรายงานการประชุม เป็นต้น

1.3.1 การคัดเลือกข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ

การคัดเลือกข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมินี้ ผู้ศึกษาจะนำมาจัดการสาร ถอดรหัสสารตีความสาร ซึ่งมักจะพบว่าทั้ง 2 ข้อมูลนี้จะมีสารที่มีส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงและส่วนที่เป็นข้อคิดเห็น โดยส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง ได้แก่ สารที่รายงานให้ทราบถึงความจริงต่างๆ ที่มีในโลกทางกายภาพซึ่งตรวจสอบได้ ถ้าตรวจสอบแล้วสารนั้นเป็นจริงจึงจะจัดสารนั้นว่ามีคุณภาพและมีความน่าเชื่อถือ ส่วนสารที่เป็นข้อคิดเห็น ได้แก่ สารเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เกิดจากการประเมินของผู้ส่งสาร อาจเป็นความรู้สึก แนวคิด ความเชื่อที่บุคคลมีต่อตนเองหรือต่อผู้อื่น ต่อวัตถุ ต่อเหตุการณ์ สารประเภทข้อคิดเห็นไม่อยู่ในวิสัยที่จะตรวจสอบได้ว่าจริงหรือไม่จริง อาจทำได้เพียงการประเมินความน่ารับฟัง ความสมเหตุสมผล และความเป็นไปได้โดยสารที่เป็นข้อคิดเห็นจะมี 5 ประเภทคือ ข้อคิดเห็นเชิงประเมินค่า ข้อคิดเห็นเชิงแนะนำ ข้อคิดเห็นเชิงตั้งข้อสังเกต ข้อคิดเห็นเชิงตัดสิน และข้อคิดเห็นเชิงแสดงอารมณ์

สำหรับหลักเกณฑ์หรือหลักปฏิบัติในการคัดเลือกแหล่งข้อมูลมาเขียน จะคล้ายกับหลักสำหรับการวิเคราะห์สถานการณ์ โดยผู้วิเคราะห์ควรยึดถือหลักเบื้องต้นดังนี้ (ปราณี สุรสิทธิ์, 2557: 86-91)

1. การวิเคราะห์ข้อมูลหรือสถานการณ์ต้องเริ่มจากความจริง ไม่ใช่การเริ่มจากความรู้สึกส่วนตัวของผู้วิเคราะห์ เพราะแต่ละปัญหาหรือเรื่องที่ศึกษาจะมีลักษณะเฉพาะตัวของมันเอง และอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามเวลาหรือตามสภาพได้
2. ผู้เขียนต้องค้นหาประเด็นหรือต้นตอปัญหาให้พบ แล้วหาข้อมูลจากต้นตอนำมาวิเคราะห์อย่างรอบด้าน โดยเฉพาะมุมมองเกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นท่ามกลางกระแสความเคลื่อนไหวของสังคม
3. ผู้เขียนต้องยึดหลักผลประโยชน์ต่อประชาชนหรือสังคมที่จะได้รับจากการวิเคราะห์
4. การวิเคราะห์สถานการณ์ไม่ใช่แค่การเข้าใจสถานการณ์เท่านั้น แต่ต้องวิเคราะห์เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับและนำไปสู่การปฏิบัติ

1.3.2 แหล่งข้อมูลการเขียน

แหล่งข้อมูลการเขียนเป็นสิ่งสำคัญในการเขียนทุกรูปแบบและสะท้อนถึงจรรยาบรรณในวิชาชีพนักเขียนด้วย หากไร้ซึ่งแหล่งข้อมูลที่ถูกต้อก็ย่อมเสื่อมไปถึงจรรยาบรรณด้วยเช่นกัน ซึ่งผู้เขียนต้องอาศัยข้อมูลประกอบการเขียนเพื่อให้งานเขียนมีความสมบูรณ์และมีหลักฐานน่าเชื่อถือ การได้มาซึ่งความรู้ที่แปลกใหม่ได้มาจาก การอ่าน การสังเกต การฟัง และการถามเป็นหลักสำคัญ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การอ่าน ผู้เขียนสามารถค้นคว้าอ่านหนังสือ ตำรา บันทึก งานวิจัย รายงาน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และเอกสารต่างๆ ที่ได้รวบรวมและเรียบเรียงไว้ตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งหนังสือหรือเอกสารแต่ละชิ้นจะระบุรายละเอียดของผู้เขียนหรือองค์การ ชื่อเรื่อง ปีที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ซึ่งส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วย นอกจากสิ่งพิมพ์ที่ปรากฏเป็นรูปเล่มแล้วปัจจุบันผู้เขียนสามารถอ่านหรือ

ค้นคว้าได้จากแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เช่น เว็บไซต์ เพจ หรือห้องแชทในสื่อสังคมออนไลน์ ในแง่ของจรรยาบรรณแล้วผู้เขียนควรระมัดระวังถึงแหล่งที่มาของข้อมูล ข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้โดยควรค้นคว้าจากเว็บไซต์ขององค์การที่มีสถานที่ตั้งชัดเจนแน่นอน มีกองบรรณาธิการ มีเลขรหัสหนังสือ มีช่องทางการติดต่อสื่อสาร หรืออย่างน้อยในงานเขียนควรระบุชื่อผู้เขียน วันและเวลาที่เผยแพร่ เพราะบางครั้งการค้นคว้าข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์อาจปรากฏข้อมูลที่เป็นเท็จ หรือการติดต่อขอความทำให้เข้าใจข้อเท็จจริงคลาดเคลื่อนไป หรือข้อมูลเก่าแต่ถูกเผยแพร่ซ้ำทำให้เข้าใจว่าเป็นข้อมูลปัจจุบันได้ ทั้งนี้การนำข้อมูลมาเขียนต้องอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลตามหลักการโดยไม่คัดลอกเพราะการคัดลอกเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีความผิดตามกฎหมาย

การสังเกต ผู้เขียนควรเป็นคนช่างสังเกตเพราะในงานเขียนบางอย่างมีความจำเป็นต้องบรรยายสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เช่น การเขียนบันทึก การเขียนข่าว การเขียนบทสารคดี การเขียนบทละคร การเขียนบทภาพยนตร์ การแต่งเพลง การประพันธ์งานเขียนต่างๆ เป็นต้น รวมถึงการสังเกตต่อบกิริยาของผู้คน บรรยายทัศนคติความเป็นไปทางเศรษฐกิจและสังคมในสถานที่ที่เรากำลังเขียนถึง ทั้งนี้ผู้เขียนจำเป็นต้องศึกษาประวัติศาสตร์ของสังคมนั้นๆ ศึกษาข้อมูลทางศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อช่วยประกอบการสังเกตให้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น สำนักข่าวต่างประเทศแห่งหนึ่งรายงานข่าวว่าประชาชนคนไทยมาร่วมงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรจำนวนมากเนื่องจากต้องการรับแจกอาหารและน้ำดื่มฟรี ซึ่งการสังเกตลักษณะนี้สะท้อนว่าผู้เขียนข่าวไม่มีความรู้เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมไทยอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ผู้เขียนอาจมีอคติต่อบุคคลหรืออคติต่อประเพณี วัฒนธรรม และสังคม ดังนั้นจรรยาบรรณของผู้เขียนที่ดีควรพึงระมัดระวังกำกับความคิด ความรัก ความโลภ ความโกรธ ความหลงไม่นำมาปะปนกับงานเขียนจึงจะทำให้งานเขียนนั้นปราศจากอคติได้

การฟัง ผู้เขียนที่ดีจำเป็นต้องฟังข้อมูลที่มีความหลากหลายทั้งจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และศาสตร์ที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่กว้างขวาง นอกจากนี้การเลือกฟังข้อมูลก็เป็นสิ่งสำคัญ ผู้เขียนควรรับฟังข้อมูลชั้นปฐมภูมิ คือชุดข้อมูลจากต้นตอของแหล่งกำเนิดสารทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงและถูกต้อง อย่างไรก็ตามการฟังจะเกิดประโยชน์สูงสุดหากผู้เขียนเป็นคนฟังและจับประเด็นได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ดังนั้นผู้เขียนจึงควรฝึกทักษะการฟังและการจับประเด็นควบคู่กันไปฝึกให้เกิดความชำนาญก็จะสามารถฟังได้เรื่องได้ราว และจับประเด็นได้ถูกต้อง แม่นยำ ครบถ้วนมาใช้ในงานเขียนต่อไป ทั้งนี้ผู้เขียนควรพึงระมัดระวังการฟังความข้างเดียว การฟังเฉพาะในสิ่งที่ตนเองพึงพอใจซึ่งจะส่งผลให้งานเขียนไม่มีความเป็นกลางหรืออาจเป็นความจริงเพียงครึ่งเดียวได้ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพต่อไป

การถาม ผู้เขียนควรมีทักษะการถามเป็นอาวุธทางความคิดเนื่องจากบางข้อมูลอาจไม่ปรากฏในหนังสือหรือเอกสารข้อมูลใดๆ ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลดังกล่าว การถามสามารถทำได้ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการก็ได้แต่ผู้เขียนที่เพิ่งเริ่มฝึกการสัมภาษณ์อาจยังไม่มีประสบการณ์ หรือความใกล้ชิดกับแหล่งข่าวหรือผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนั้นจึงควรสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการก่อนในระยะแรก ส่วนผู้เขียนที่มีความชำนาญแล้วและใกล้ชิดสนิทสนมกับแหล่งข่าวจะมีกลวิธีการสัมภาษณ์ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการได้เนื่องจากรู้จักจังหวะการถาม การคิดประเด็นคำถามในช่วงที่เหมาะสม รวมถึงการสังเกตสิ่งแวดล้อมที่แม่นยำจึงทำให้สามารถพลิกแพลงคำถามได้

ตลอดเวลา ยกตัวอย่างเช่น คุณวาสนา นาน่วม ผู้สื่อข่าวสายทหารที่ทำข่าวอยู่กับกระทรวงกลาโหมมานานจนใกล้ขีดสนิทสนมกับแหล่งข่าวก็จะสามารถตั้งคำถามหรือใช้จังหวะการถามได้ถูกที่ถูกลเวลา หรืออาจหยอกล้อกับแหล่งข่าว รวมถึงการถามอย่างไม่เป็นทางการด้วย สำหรับในแง่ของจรรยาบรรณแล้ว นักเขียนไม่ควรถามคำถามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในระดับชาติ คำถามที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้ง คำถามที่กำกวม คำถามที่สะท้อนอารมณ์ผู้ตกเป็นเหยื่อ คำถามที่ก่อให้เกิดอารมณ์โทสะ คำถามที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล รวมถึงคำถามที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้รับสารด้วย

สรุป องค์การภาครัฐจะดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักและการดำเนินการจะกระทบต่อคนทั้งประเทศ ดังนั้นการเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐจึงต้องเลือกใช้แหล่งข้อมูลปฐมภูมิเป็นหลักเพื่อให้ผู้เขียนได้รายละเอียดหรือข้อเท็จจริงที่ได้มาจากต้นตอหรือแหล่งกำเนิดของข้อมูลโดยตรง หากเป็นการสัมภาษณ์ผู้เขียนควรสัมภาษณ์จากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง จะส่งผลให้การเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐถูกต้อง แม่นยำ มีความน่าเชื่อถือสูงมาก แต่หากมีความจำเป็นต้องใช้แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ผู้เขียนควรเลือกใช้ข้อมูลจากองค์กรที่มีหน้าที่หรือมีข้อเท็จจริงที่จะสามารถอ้างอิงได้ เช่น ข้อมูลจากรายงานการประชุมของหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนั้นๆ ส่วนองค์กรภาคเอกชนจะดำเนินการเพื่อประโยชน์ขององค์กรโดยเน้นกำไรสูงสุดจากการขายสินค้าหรือบริการ ดังนั้นการเขียนเพื่อการสื่อสารภาคเอกชนจึงเน้นความน่าสนใจมากกว่าข้อเท็จจริงที่ยืดยาว อย่างไรก็ตามการเลือกใช้แหล่งข้อมูลของภาคเอกชนสามารถใช้ได้ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิโดยไม่มีข้อจำกัด รวมไปถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ก็สามารถเป็นแหล่งข้อมูลของการเขียนได้หากน่าสนใจมากพอ

1.4 หลักการเขียน

1.4.1 การเขียนเพื่อการสื่อสาร (Writing for Communication)

ความหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสาร สุทธิยะ ชัดติยะ (2552: 11) ให้ความหมายของการเขียน คือ การแสดงความรู้สึก ความคิดและหรือความรู้ ซึ่งอยู่ภายในใจของผู้เขียนออกมาให้ผู้รับสารได้รับรู้ โดยอยู่ในรูปของข้อความ เป็นสัญลักษณ์ของภาษาเขียนและเป็นสื่อของการถ่ายทอดความเข้าใจ

เมื่อการเขียน คือการสื่อสารความรู้ ความคิด ทักษะคิดและอารมณ์ด้วยตัวอักษรจากผู้เขียนถึงผู้อ่าน การเขียนเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เนื่องจากการเขียนประกอบด้วยภาษาที่งดงาม มีความประณีต สามารถสื่อความหมายได้ทั้งความรู้ ความคิด อารมณ์ และความปรารถนา ในส่วนที่เป็นศาสตร์วิชา การเขียนประกอบด้วยความรู้ หลักการ วิธีการ และทฤษฎีต่างๆ

ส่วนการสื่อสาร คือกระบวนการของการถ่ายทอดสาร จากบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้ส่งสารไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้รับสารโดยผ่านสื่อ การสื่อสาร มี 5 ประเภทคือ การสื่อสารภายในบุคคล (Intrapersonal Communication) การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) การสื่อสารภายในกลุ่ม (Group Communication) การสื่อสารในองค์การ (Organizational Communication) และการสื่อสารมวลชน (Mass Communication)

การเขียนเพื่อการสื่อสาร จึงหมายถึงการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก จินตนาการ และข่าวสารด้วยลายลักษณ์อักษรจากผู้เขียนไปยังผู้อ่าน โดยมีมุ่งให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเป็นสำคัญ

(วรวรรณ ศรียาภัย, 2555: 24) การเขียนเพื่อการสื่อสารจะสัมฤทธิ์ผลได้ดีหากผู้เขียนมีความรู้ทั้งในเรื่องของภาษากับการสื่อสาร และเรื่องการเขียนกับองค์ประกอบสำคัญของการเขียน

ข้อสังเกตจะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นการเขียนทั่วไป หรือการเขียนเพื่อการสื่อสาร นักวิชาการมักเน้นเสมอว่าการเขียนคือการสื่อสารความรู้ ความคิด ทักษะคิดและอารมณ์ ถ่ายทอดไปยังผู้รับสาร นั่นก็เพราะว่า ความรู้ที่บัณฑิตได้ร่ำเรียนมาแล้วนั้น คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมนั่นเอง

ด้านความสำคัญของการเขียน การเขียนเป็นเครื่องมือทางการสื่อสารอย่างหนึ่งที่ถ่ายทอดความรู้จากรุ่นสู่รุ่น ส่งผลให้ประเทศเจริญ ก้าวหน้า เนื่องจากการถ่ายทอดความคิด ความรู้ไปยังคนรุ่นต่อไป ผ่านการบันทึก การเขียนหนังสือ ทำให้คนในสังคมมีแหล่งความรู้ นอกจากนี้การเขียนยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง พัฒนาความคิดของคนในสังคม เพราะการเขียนต้องใช้การค้นคว้าความคิด ความรู้ กลั่นออกมาเป็นตัวหนังสือและเป็นหลักฐานในอนาคต กล่าวคือเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ซึ่งมีประโยชน์ให้สังคมพัฒนาก้าวหน้าต่อไป (สุทธิชัย ปัญญโรจน์, ม.ป.ป.)

สรุป การเขียนเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้ส่งสารถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทักษะคิด อารมณ์ความรู้สึก จินตนาการของผู้เขียน และรายงานข่าวสารด้วยลายลักษณ์อักษรไปยังผู้รับสาร ทั้งนี้การเขียนเพื่อการสื่อสารมีความสำคัญต่อสังคมเพราะเป็นแหล่งความรู้ วิชาการ บันทึกต่างๆ ของสังคม การเขียนเพื่อการสื่อสารจึงช่วยถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง ช่วยให้สังคมและประเทศชาติเจริญก้าวหน้าต่อไป โดยเฉพาะการเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐและเอกชนมีความสำคัญต่อภาครัฐคือ เป็นการสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำจากฝ่ายปกครองหรือหน่วยงานราชการไปยังคนทั้งประเทศ ส่วนภาคเอกชนนั้น การเขียนเพื่อการสื่อสารจะช่วยให้ประชาชนหรือลูกค้าเข้าใจและรู้จักผลิตภัณฑ์มากขึ้น รวมถึงพึงพอใจต่อบริการด้วย

1.4.2 ภาษากับการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นเครื่องมือของมนุษย์ในการติดต่อกัน โดยผ่านภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นสื่อในการนำสาร และก่อให้เกิดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น ภาษาในการสื่อสารมีหลายวิธี เช่น วาจาหรือคำพูด เสียง ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ การสื่อสารจะสัมฤทธิ์ผลได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับภาษาทั้งการพูดและการเขียน โดยเฉพาะการเขียนซึ่งสามารถปรากฏเป็นหลักฐาน ดังนั้นจึงควรระมัดระวังในการเขียน การสื่อสารด้วยการเขียนจะได้ผลดีเมื่อผู้ส่งสารและผู้รับสารมีความเข้าใจในเรื่องหลักภาษาและการสื่อสาร

1.4.3 ภาษา (Language)

การใช้ภาษาเพื่อให้เกิดการสื่อสาร คือการใช้ภาษาเพื่อสร้างความเข้าใจก่อให้เกิดความรู้ ความรู้สึก และทัศนคติอันเหมาะสมสอดคล้องทั้งฝ่ายผู้ส่งและผู้รับสาร การสื่อสารโดยทั่วไปจะปรากฏ 2 ลักษณะ คือ ในรูปของวจนภาษา (Verbal language) และอวจนภาษา (Non-Verbal language)

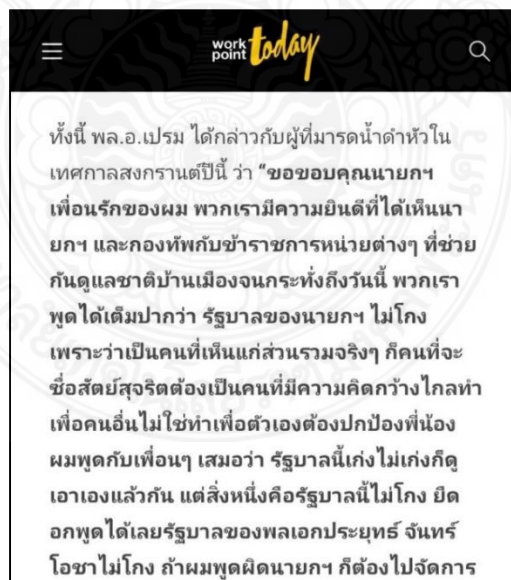
วจนภาษา (Verbal language) คือภาษาซึ่งปรากฏสารจากถ้อยคำ ทั้งโดยเสียงพูดและลายลักษณ์อักษรที่กำหนดใช้ร่วมกันในสังคม ซึ่งมีระบบระเบียบในการใช้ภาษาเป็นหลักเกณฑ์ของแต่ละภาษา แม้ว่าบางภาษา 1 คำอาจมีได้หลายความหมาย เช่น ในภาษาอังกฤษมีหลายคำที่มีความหมายหลากหลาย เช่นคำว่า “partner” แปลได้หลากหลายตั้งแต่สมาคมไปจนถึงคู่เต้นรำ แต่คนส่วนใหญ่จะแปลว่า “คู่รัก” ที่อาศัยอยู่ด้วยกันในกลุ่มชายรักชายหรือหญิงรักหญิง ดังนั้นคำจึงมีความสำคัญในการ

บรรยายความสัมพันธ์ในสังคมด้วย เรียกว่า “Power of words” ยกตัวอย่างการเรียกพ่อด้วยคำว่า “Dad” กับคำว่า “Father” นั้นเผยให้เห็นระดับความเป็นทางการที่แตกต่างกันในความสัมพันธ์ หรือ การเรียกรอยาของพ่อว่า “Mom” กับการเรียกชื่อ “Asheley” ซึ่งให้เห็นถึงความใกล้ชิดและความรู้สึกของผู้พูดได้

นอกจากนี้ภาษายังเป็นระบบของสัญลักษณ์ ซึ่งคนในสังคมใช้เพื่อคิดเกี่ยวกับประสบการณ์ทางการสื่อสารและการแสดงความรู้สึก ภาษาจึงถูกจัดระเบียบด้วยหลักไวยากรณ์และถูกกำหนดให้มีอิทธิพลภายใต้บริบทที่หลากหลายนั่นเอง ดังนั้นการสื่อสารจึงเป็นมากกว่าภาษาล้วนๆ เราจึงเห็นอวัจนภาษา หรือ Nonverbal ปรากฏควบคู่ไปกับภาษา Verbal เสมอ เช่น การพูด พฤติกรรมการหยุดพูด โทนเสียง และการเคลื่อนไหวร่างกาย เหล่านี้ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารที่สำคัญ และจงจำไว้ว่าภาษาไม่ได้เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยว แต่ภาษาจะถูกใช้ควบคู่กับองค์ประกอบทางอวัจนภาษาเสมอ (O’hair and Wiemann, 2012: 97-98)

บทบาทของภาษา (The Functions of Language) การใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ คือความจำเป็นสำหรับการสื่อสารที่ประสบความสำเร็จ มนุษย์เรียนรู้คำเดี่ยวๆ และไวยากรณ์ ซึ่งเป็นภาษาของมนุษย์ แทนที่เราจะกล่าวคำนั้นออกไป แต่เพื่อให้ได้ประสิทธิผลที่มากกว่าเราอาจใช้ร่วมกับท่าทางที่แสดงออกทางอารมณ์ร่วมด้วย เช่น แทนที่จะพูดแค่คำว่า “ขอบคุณ” เปลี่ยนเป็น “ยิ้ม” พร้อมกับพูดว่า “ขอบคุณ” จะเป็นการใช้ภาษาที่มีศักยภาพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ภาษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อการสื่อสารอยู่ 5 ประการคือ การควบคุมการสื่อสาร การให้ข่าวสารในการสื่อสาร การให้ความรู้สึกในการสื่อสาร การสร้างจินตนาการในการสื่อสาร และการเป็นแบบแผนประเพณีในการสื่อสาร (Wood, 1982 cited in O’hair and Wiemann, 2012: 101-102)

ตัวอย่างอวัจนภาษาในสังคมไทย

ภาพที่ 1.1 : ชาว พล.อ.เปรม การันตีรัฐบาล “ประยุทธ์” ไมโโกง! เรียกนายกา “เพื่อน”
ที่มา : workpointtoday (2019)

จากวจนภาษาในส่วหนึ่งของข่วข้งต้นจะเห็นได้ว่ถ้อยคำบางคำนั้นมึหลายความหมาย เช่น คำว่ “เพื่อน” ในข่วนี้สามารถแปลความหมายได้ตั้งแต “เพื่อนเล่น” ไปจนถึง “พันธมิตร” และ สามารถบรรยายความสัมพันธ์ระหว่งผู้พูดกับผู้ที่ถูกพูดถึงด้วย ดังนั้นเพื่อใหข่ววจนภาษาในข่วนี้ อย่างถ่องแท้จึงจำเป็นต้องพิจารณาวจนภาษาควบคู่กันไปและบริบทที่แวดล้อมสังคมไทยอยู่ขณะนั้น ด้วย

วจนภาษา (Non-Verbal language) คือภาษาที่ไม่ปรากฏเป็นเสียง ถ้อยคำ หรือตัวหนังสือ แต่ปรากฏแทรกอยู่ในบริบทของภาษาหรือการสื่อสารในสังคมนั้นเป็นที่ใหข่วใจร่วมกันระหว่งผู้ส่งและผู้รับสาร เช่น การพยักหน้า สีหน้า ท่าทาง การเน้นเสียง เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากผู้สร้างภาพยนตร์ซึ่ง พวกเขาข่วว่าการเล่าเรื่องในฉากภาพยนตร์ถูกทำให้ซับซ้อนมากกว่าการได้อ่านคาแรกเตอร์หรือคำบรรยายบุคลิกของตัวแสดงจากบทภาพยนตร์ เพราะผู้สร้างได้รวมการแสดงวจนภาษาจากทั้ง นักแสดงและผู้สร้างภาพเคลื่อนไหวแบบแอนิเมชัน สิ่งเหล่านี้รวมภาพที่ทำจากนักแสดงและผู้กำกับ จากสีที่ถูกใช้ในฉากภาพยนตร์ เสื้อผ้า สำหรับผู้ผลิตภาพเคลื่อนไหวแอนิเมชันสิ่งที่ทำท่ายม้นมากกว่า ความกลัว พวกเขาถูกขอใหทำสิ่งที่ไม่ใช่คน คอมพิวเตอร์สามารถสร้างคนที่เหมือนนักแสดงหรือสร้าง หุ่นยนต์ หรือปลา ตึกตา หรือแมลงได้ ภายในความเชื่อ บุคลิกของมนุษย์ซึ่งสามารถสื่อสารข้อมูลและ อารมณ์ที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในชีวิตจริงเราจึงสื่อสารด้วยเครื่องมือมากมายมากกว่า แคจะใช้ภาษาอย่างเดียว ซึ่งการสื่อสารด้วยวจนภาษาจะหมายถึงกระบวนการทั้งที่ตั้งใจและไม่ได้ ตั้งใจในการแสดงสัญลักษณ์ การให้ความหมายผ่านพฤติกรรมที่มากกว่า “คำพูด” คำนิยามนี้รวมถึง ท่าทางที่หลากหลาย เช่น การแสดงท่าทาง (Gester) โทนเสียง (Tone of voice) และการแสดงออก ทางสายตา (Eye behavior) รวมถึงมุมมองทั้งหมดของการปรากฏตัวด้วย (Appearance) (Knapp and Hall, 2010 cited in O’hair and Wiemann, 2012: 127)

ธรรมชาติของการสื่อสารด้วยวจนภาษานั้น คนหนุ่มสาวส่งสัญญาณข้อความถึงเพื่อนของเขา หรือเพื่อนเขียนโน้ต (อาจเป็นภาพหรือสัญลักษณ์) ถึงคุณในระหว่งการประชุมที่นำเปื้อ ผู้ชายส่ง สายตาเพื่อเป็นสัญญาณถึงเพื่อนว่าถึงเวลาพักรับประทานอาหารกลางวันแล้ว ทั้งหมดนี้คือการสื่อสาร ที่ปราศจากคำพูด ถ้าเราได้ส่งสัญญาณแล้ว นั่นคือเรากำลังสื่อสารด้วยวจนภาษา คุณใช้ พฤติกรรมวจนภาษารวมกับคำพูดเสมอ เช่น การยิ้ม การทำหน้าบึ้ง การใช้ท่าทาง น้ำเสียง หรือความ ดังของเสียง ตัวอย่างเช่น เด็กอาจจะรู้ว่าพ่อแม่โกรธเพราะว่าพ่อแม่เรียกด้วยชื่อจริงในขณะที่ใช้น้ำเสียง ที่โกรธร่วมด้วย (O’hair and Wiemann, 2012: 127-128)

ข้อสังเกตสำหรับการสื่อสารด้วยวจนภาษาอาจมึความกำกวม (Ambiguous) เนื่องจากการ อ่านพฤติกรรมทางวจนภาษาเป็นศิลปะมากกว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ เพราะวจนภาษามักจะกำกวม ติความได้หลายแง่มุม เช่น การกะพริบตา (Blinking) การพูดติดอ่าง (Stammering) หรือการลังเล (Hesitations) ในคำพูดสามารถระบุว่าเป็นการพูดที่ลออกลวง แต่พฤติกรรมเหล่านี้ก็สามารถระบุว่ เป็นความวิตกกังวลหรือความไม่แน่ใจได้ด้วย ในหลายกรณีจึงควรหิยบายหลักฐานเกี่ยวกับความหมาย ของพฤติกรรมจากสถานการณ์ที่แวดล้อมอยู่มาร่วมตีความหมายด้วย เช่น เพื่อนของคุณกำลังถอน หายใจลึกๆ และกะพริบตาถี่ๆ ในขณะที่เพื่อนกำลังหัวบ่นกับข้อสอบ คุณอาจเดาว่วจนภาษานั้น แปลว่เพื่อนวิตกกังวล แต่คุณจะไม่สามารถรู้ว่คุณตีความถูกต้องหรือไม่

บทบาทของการสื่อสารด้วยอวัจนภาษา (Functions of Non-verbal Language) อวัจนภาษาช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในสัมพันธภาพที่ดีขึ้น ในขณะที่ก็เป็นไปไม่ได้ที่จะอภิปรายทุกวัตถุประสงค์ที่อวัจนภาษาปรากฏขึ้น ดังนั้นเราจึงเน้นจุดที่สำคัญที่สุดซึ่งอวัจนภาษาได้ทำงานด้านการสื่อสารร่วมกับอวัจนภาษาและมีผลต่อการสื่อสารนั้นๆ โดยอวัจนภาษามีบทบาทคือ การเพิ่มพลังให้กับอวัจนภาษา การใช้แทนที่อวัจนภาษา ขัดแย้งกับอวัจนภาษา กำหนดปฏิสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา ใช้เพื่อหลอกลวง ใช้เป็นรหัส ใช้เป็นภาษากายและการสื่อสารผ่านการเคลื่อนไหว การสื่อสารผ่านการแสดงออกทางสีหน้า พฤติกรรมทางสายตา น้ำเสียง การปรากฏกาย การเว้นระยะ การแสดงอาณาเขต การสัมผัส หรือการสื่อสารผ่านการรับรู้เรื่องเวลา เช่น การมาสัมภาษณ์งานล่าช้าของผู้สมัครเป็นการส่งข้อความอวัจนภาษาถึงนายจ้างว่าผู้สมัครไม่เห็นคุณค่าของงานนี้จึงมาสาย (O'hair and Wiemann, 2012: 129-130)

ตัวอย่างอวัจนภาษาในสังคมไทย

ภาพที่ 1.2 : ภาพตัวแทนนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มทร.พระนคร ให้สัมภาษณ์ สื่อมวลชนรายการ “เรื่องเด่นโซเซียล” FM 106.0 MHz เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2559 เวลา 15.00 น.

จากอวัจนภาษาจากภาพข้างต้นจะเห็นภาษาท่าทางการเคลื่อนไหวร่างกายของนักจัดรายการวิทยุเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ และยังเป็นการเพิ่มพลังให้กับอวัจนภาษาที่ถามออกไป ส่วนผู้ถูกสัมภาษณ์ก็มีการสื่อสารด้วยอวัจนภาษาเช่นกัน การยิ้ม การพยักหน้าเป็นการใช้แทนที่อวัจนภาษา การสบตา สีหน้า และท่าทางสรวลลั่นเป็นการสื่อสารด้วยอวัจนภาษาไปสู่คู่สนทนา ดังนั้นการสื่อสารทุกครั้งจึงมีอวัจนภาษาควบคู่กับอวัจนภาษาอยู่เสมอ

1.4.4 คำ (Word)

ในภาษาไทยคำไวยากรณ์มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ของภาษาเพื่อให้คำนั้นสามารถสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจและถูกต้องตามหลักการและวัฒนธรรมของภาษานั้นๆ (วรวรรธน์ ศรียาภัย, 2555: 6-7) โดยหลักการของภาษาไทย คำ จะต้องมีความหมายในตัวของมันเอง ความหมายของคำไม่ใช่จะอธิบายได้โดยดูจากคำเพียงอย่างเดียว แต่ความหมายของคำยังต้องอาศัยคำที่อยู่แวดล้อมและหน้าที่ของคำด้วย ความหมายของคำมี 2 ลักษณะ คือ คำที่มีความหมายตรงและคำที่มีความหมายแฝงหรือคำที่มีความหมายโดยนัย คำที่มีความหมายตรง คือคำที่มีความหมายตามรูปคำที่ปรากฏ เป็นคำที่ผู้อ่านจะรู้ความหมายโดยทั่วไปตรงกัน ส่วนคำที่มีความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัยนั้น คือคำที่มีความหมายไม่ตรงกับศัพท์ที่เดียวกัน รูปคำเป็นอย่างหนึ่งแต่ใช้ในความหมายอีกอย่างหนึ่งหรืออาจเป็นความหมายเฉพาะก็ได้ เช่น คำว่า “ชิงแก่” หากแปลความตามความหมายตรงจะหมายถึงไม้ล้มลุกชนิดหนึ่ง เหน้ามีกลิ่น รสเผ็ด ใช้ประกอบอาหารและยา ถ้าแก่จัดจะยิ่งเผ็ดมากขึ้น แต่หากแปลความตามความหมายแฝงจะหมายถึง ผู้อาวุโสที่มีความสามารถ มีประสบการณ์มากแล้ว เป็นต้น

1.4.5 กระบวนการเขียน

การเขียนเป็นวิธีการสื่อสารผ่านตัวอักษรไปยังผู้รับสารโดยจะมีกระบวนการสำคัญคือ ก่อนการเขียน ระหว่างการเขียน และหลังการเขียน ซึ่งกระบวนการก่อนการเขียนผู้เขียนต้องฝึกฝนความสามารถในการเขียนก่อนด้วยการเรียนรู้เรื่องหลักภาษา การใช้คำ สำนวน วลี ประโยค การใช้คำเพื่อสร้างภาพพจน์ ทั้งนี้ล้วนได้มาจากการอ่านและสะสมเป็นระยะเวลาพอสมควร ประกอบกับผู้เขียนต้องฝึกเขียนอย่างสม่ำเสมอด้วย ส่วนกระบวนการระหว่างการเขียนนั้นผู้เขียนต้องศึกษาเรื่องที่จะเขียนตีความโจทย์ ศึกษาเนื้อหาแหล่งข้อมูลเป็นอย่างดีเพื่อให้ได้ข้อมูลพร้อมสรรพที่จะเขียน และกระบวนการหลังการเขียนคือเมื่อเขียนเสร็จแล้วควรพิจารณาทบทวนจุดเด่นจุดด้อยของงาน หาแนวทางปรับปรุงเพื่อให้งานสมบูรณ์ที่สุด (อวยพร พานิช และคณะ, 2553: 164-169)

นอกจากนี้เพื่อไม่ให้งานเขียนวกวน ก่อนการเขียนทุกครั้งผู้เขียนจะต้องเริ่มต้นจากการคิดเสมออย่างน้อยก็เริ่มต้นตรงที่ว่า จะเขียนอะไร ดังนั้นกระบวนการเขียนจึงมีขั้นตอน ดังนี้

1. การคิดให้เข้าเรื่อง หมายถึง ผู้เขียนจะต้องคิดที่จะนำเรื่องราวต่างๆ มาเขียนโดยมีที่มาและแหล่งข้อมูลอย่างพร้อมสรรพ และสามารถบอกจุดสำคัญของเรื่องได้ ทั้งนี้งานเขียนที่ดีควรมีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีงาม มีคุณธรรม ให้ประโยชน์ต่อผู้อ่าน ไม่ทำให้เข้าใจผิด หรือเกิดความแตกแยกในสังคม จากข้อมูลที่ผิดด้วย ผู้เขียนจึงต้องตรวจสอบความคิดของตนเองก่อนการเขียนเสมอ

2. การจัดระเบียบและเรียงเรียงความคิด หมายถึง การที่ผู้เขียนลำดับความคิดของตนเองแบ่งหมวดหมู่เรื่องราว ลำดับเรื่องก่อนหลัง เพื่อไม่ให้งานเขียนวกวนไปมา หรือเกิดการเขียนที่สับสน อันเนื่องมาจากการลำดับความเขียนที่ไม่ดี ซึ่งอาจเขียนโครงเรื่องคร่าวๆ เพื่อเป็นแนวทางการลำดับหรือเรียงเรียงความคิดได้ดังนี้

โจทย์การเขียน ให้เขียนเรื่องราวขององค์กรที่ท่านสังกัดอยู่ และต้องเชื่อมโยงกับข้อมูลเรื่องหลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม

การลำดับความคิด 1. เกริ่นนำ เริ่มจาก

1.1 กระแส Underground ในสังคมไทย

1.2 ไทยพร้อมหรือไม่ในแง่กฎหมาย

1.3 สังคมไทยพร้อมหรือไม่ หรือสอดคล้องกับเศรษฐกิจ underground หรือไม่

2. เนื้อเรื่อง เริ่มจาก

2.1 ในแง่ข้อกฎหมายหากมี Underground จะเกิดปัญหาอะไรบ้าง

- อำนาจอาจจะตกไปอยู่ในมือผู้ถือกฎหมาย

- หลักนิติรัฐ ถ้าไม่เข้มแข็งจะเกิดช่องโหว่

- หลักนิติธรรม ไม่สามารถใช้กับผู้มีอำนาจได้

2.2 ในแง่สังคมเศรษฐกิจ เงินอาจไม่เข้าประเทศ

- โครงการเล็กๆ เงินจะรั่วไหลไม่เข้ารัฐ

- โครงการใหญ่ๆ เกิดปัญหาได้โต๊ะ บนโต๊ะและอาจทำกันอย่างไม่เปิดเผย

- ธุรกิจ Underground เงินอาจไหลไปที่ผู้มีอำนาจหรือผู้คุ้มครอง ไม่ได้ไหลเข้ามาในกระบวนการพัฒนาประเทศ

3. บทสรุป เริ่มจาก

3.1 แม้ว่าธุรกิจ Underground จะสามารถสร้างเงินสร้างรายได้แต่ประเทศไทยจะทำได้ก็ต่อเมื่อหลักนิติรัฐและนิติธรรมเข้มแข็งแล้วเท่านั้น

3.2 รัฐต้องมั่นใจว่าธุรกิจ Underground จะไม่ทำให้ประชาชนในประเทศสูญเสียความเป็นมนุษย์ไป

การตั้งชื่อเรื่อง

กาลิโนได้ไม่คุ้มเสีย: ธุรกิจสร้างหรือทำลายชาติ?

*อ่านบทความ “กาลิโนได้ไม่คุ้มเสีย: ธุรกิจสร้างหรือทำลายชาติ?” ในภาคผนวก ก.

3. การกระชับเนื้อความ หมายถึง การที่ผู้เขียนได้ตั้งประเด็นการเขียนไว้ให้ชัดเจนแล้วว่า จะเขียนอะไร และมีรายละเอียดอย่างไร จากนั้นในขณะที่เขียนให้เริ่มกระชับความคิดเพื่อนำไปสู่การกระชับเนื้อหาที่จะเขียนไม่ให้ออกนอกกรอบหรือมีเนื้อหาที่ยืดเยื้อเกินความจำเป็น การกระชับเนื้อความอาจจะตัดบางเรื่อง หรือตัดข้อมูลบางชุดออกไปจึงช่วยทำให้งานเขียนน่าอ่านและตรงเป้าหมายมากขึ้น

4. การเสนอความคิด หมายถึง ขั้นตอนการลงมือเขียนและตรวจสอบงานเขียน

1.4.6 ประเภทของงานเขียน

งานเขียนสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท งานเขียนตามลักษณะลีลาการเขียน และงานเขียนตามลักษณะเนื้อหา (วรวรรณ ศรียาภัย, 2555: 26-27) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. งานเขียนตามลักษณะลีลาการเขียน จะยึดหลักการลีลาการร้อยเรียงคำเป็นประโยคเป็นสัมพันธสารเพื่อสื่อความรู้ ความคิด และความต้องการต่างๆ แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 งานเขียนประเภทร้อยกรอง คือการนำคำมาร้อยเรียงกันให้เป็นประโยคและสัมพันธ์สารให้ถูกต้องตามข้อกำหนดทางฉันทลักษณ์ ซึ่งฉันทลักษณ์แต่ละชนิดจะข้อกำหนดแตกต่างกัน เช่น กาพย์ กลอน โคลง ร่าย ฉันท์ กลอนรูปแบบอิสระ และเพลงพื้นบ้าน เป็นต้น

ตัวอย่างการเขียนกาพย์ยานี 11

วิจิตรพิศพิลาส
ดุสิตาเพริศพราย

สุพรรณมาพรรณราย
ดุจสวรรค์สุวรรณา

โดยอัญชุลี วงษ์บุญงาม
12 ธันวาคม 2562

ตัวอย่างการเขียนกลอนสุภาพ

ที่ใดมีธรรมที่นั่นมีชัย

ธ ทรงชัยศูนย์รวมใจไทยทั่วหล้า
ทำนุธรรมบำรุงศาสนชาติดังงาม

กษัตราธิราชเจ้าผดุงสยาม
นารายณ์รามมีธรรมไซ้ร้อมมีชัย
โดยอัญชุลี วงษ์บุญงาม
28 กรกฎาคม 2563

ตัวอย่างการเขียนกลอนสุภาพ

ขวัญแผ่นดิน

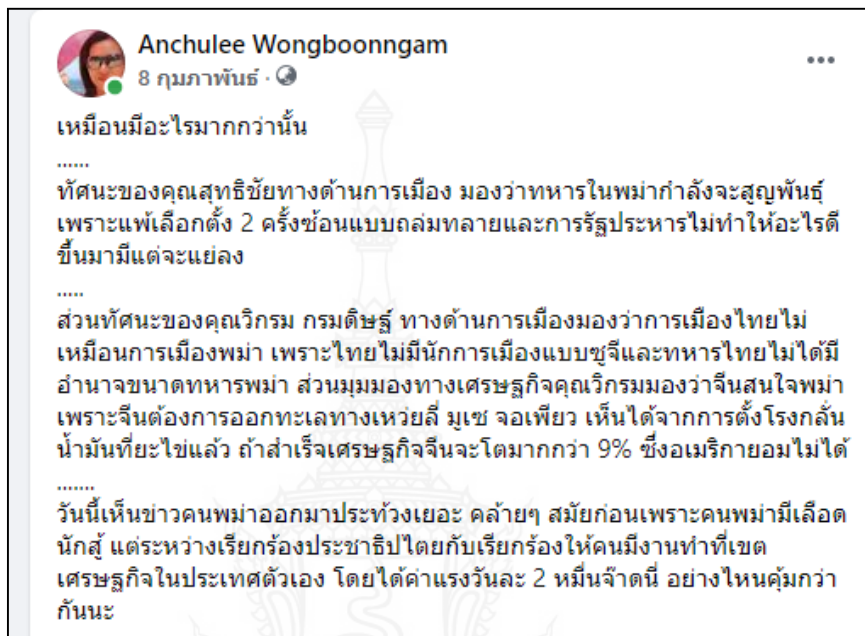
ธ สถิตชั้นฟ้าสุขาวดี
มหाराชาชนย์ขวัญแผ่นดิน
ดุจดั่งเทพมีจริงบนผืนภพ
สร้างเขื่อนฝายสุธาธารสุลาวัลย์

พระภูมิศรีรัตนโกสินทร์
ปลุกชีวินปลุกปัญญานคราสร
สรลชนกพื้นป่าพนาสวรรค์
แม่สุริยันต์ดับแสงไม่สิ้นภักดี
โดยอัญชุลี วงษ์บุญงาม
12 ตุลาคม 2563

ที่มา : Anchulee Wongboonngam (2020)

1.2 งานเขียนประเภทร้อยแก้ว คือการนำคำมาร้อยเรียงกันให้เป็นประโยคและสัมพันธ์สาร โดยไม่มีข้อบังคับทางฉันทลักษณ์อย่างงานเขียนประเภทร้อยกรอง

ตัวอย่างการเขียนร้อยแก้ว

ภาพที่ 1.3 : ภาพแสดงการเขียนร้อยแก้ว วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2564

ที่มา : Anchulee Wongboonngam (2021)

2. งานเขียนตามลักษณะเนื้อหา ใช้ลักษณะของเนื้อหามาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งประเภท ดังนี้

2.1 งานเขียนประเภทสารคดี (Feature or Non-fiction) เป็นงานเขียนที่มุ่งให้สาระความรู้แก่ผู้อ่าน และอาจเสนอความคิดเห็น โดยความรู้จะต้องเป็นข้อเท็จจริง ส่วนความคิดเห็นจะต้องมีฐานความคิดมาจากข้อเท็จจริง งานเขียนประเภทสารคดีที่เป็นแบบแผน ได้แก่ ตำรา บทความ ข่าว สารคดี การถอดคำประพันธ์ ปาฐกถา หนังสือราชการ จดหมายธุรกิจ รายงานทางวิชาการ และรายงานการประชุม ส่วนงานเขียนประเภทที่ไม่เป็นแบบแผน ได้แก่ การเขียนบันทึกส่วนตัว การเขียนจดหมายส่วนตัว เป็นต้น

2.2 งานเขียนประเภทบันเทิงคดี (Fiction) เป็นงานเขียนที่เกิดจากการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ใช้จินตนาการเขียนเป็นเรื่องราวขึ้นมา โดยเรื่องราวนั้นอาจสมจริงประหนึ่งเป็นเรื่องจริงก็ได้ งานเขียนประเภทบันเทิงคดี ได้แก่ นวนิยาย นิทาน เรื่องสั้น บทละคร บทภาพยนตร์ บทเพลง และการ์ตูน เป็นต้น

1.4.7 องค์ประกอบของการเขียน

องค์ประกอบของการเขียน ประกอบด้วย ผู้เขียน งานเขียน และกลวิธีในการเขียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้เขียน ผู้เขียนหรือนักเขียนควรมีลักษณะ ดังนี้
  - 1.1 มีความพร้อม คือมีความต้องการและมีแรงบันดาลใจที่จะถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นตัวหนังสือ
  - 1.2 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในชีวิตสูง โดยไม่จำเป็นต้องมีอายุมาก แต่อาจเป็นผู้ค้นคว้ามากหรือเดินทางมามากเห็นโลก เห็นปัญหาในหลายแง่มุมก็ได้
  - 1.3 มองโลกในแง่ดีมีคุณธรรม ผู้เขียนที่ดีต้องมีคุณธรรมเป็นตัวตั้งอันได้แก่ ฉันทะคือความพอใจ สบายใจที่จะเขียน วิริยะคือความเพียร มานะที่จะเขียนให้สำเร็จ จิตตะคือจิตที่ตั้งมั่นและแน่วแน่ว่าจะเขียนให้เกิดประโยชน์เกิดคุณค่าและไม่ละทิ้ง และสุดท้ายวิมังสาคือการคิด ตรึกตรอง ไคร้ครวญให้ลึกซึ้งถึงแก่นของการเขียน มีสติปัญญา รู้ข้อบกพร่อง จุดอ่อนจุดแข็งในการเขียนที่ผ่านมาจนสามารถพัฒนางานเขียนให้ดีขึ้นต่อไป
  - 1.4 มีอารมณ์ละเอียดละไม คือเป็นผู้มีสุนทรียะและมีศิลปะ และเป็นผู้มีความสามารถในการใช้ภาษาที่ดีสละสลวยซึ่งการใช้ภาษาที่ดีมีพื้นฐานมาจากการอ่านมากและงานที่อ่านนั้นต้องใช้ภาษาที่ดีด้วยเช่นกัน
  - 1.5 มีทัศนคติที่ดีต่อการเขียน คือมองโลกในแง่บวก แม้เรื่องที่ไม่ดีหรือลบก็มองให้เป็นบวกได้หาทางออก ซึ่งบอกทางสว่างได้ ไม่เขียนนำให้ผู้อ่านต้องดิ้นลงเหวแต่เขียนให้ผู้อ่านเกิดปัญญาแก้ไขปัญหาได้ต่อไป
  - 1.6 มีความมั่นใจในตัวเองสูง ผู้เขียนหากค้นคว้ามามากพอสมควรแล้วและมีเหตุผลที่ดีควรมั่นใจในตัวเองว่าจะเขียนได้ดี และมั่นใจว่างานเขียนนั้นจะออกมาดีด้วยเช่นกัน
  - 1.7 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้เขียนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นั้นจะช่วยให้งานเขียนมีคุณค่า มีความแปลกใหม่ อย่างไรก็ตามความคิดบางอย่างที่แปลกใหม่อาจไม่มีคุณค่าก็ได้และนั่นก็หมายถึงไม่ใช่ความคิดที่สร้างสรรค์นั่นเอง (วรวรรธน์ ศรียาภย์, 2555: 27-29)
2. งานเขียน งานเขียนที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้
  - 2.1 ความเป็นเอกภาพ คือ เนื้อหาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่สับสนปนเป
  - 2.2 มีสารัตถภาพ คือ เนื้อหามีสาระหนักแน่น มีใจความสำคัญ
  - 2.3 มีสัมพันธ์ภาพ คือ เนื้อหาเกี่ยวเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน แต่ละย่อหน้ามีความเกี่ยวโยงเหมือนลูกโซ่ลำดับเหตุการณ์
  - 2.4 มีความกระชับแจ่มแจ้ง คือ ไม่คลุมเครือ เนื้อหาอธิบายขยายความได้ชัดเจน
  - 2.5 มีแง่มุมที่คงที่ คือ รักษาแง่คิดหรือแง่มุมให้คงที่ ไม่เปลี่ยนแปลงไปเปลี่ยนมา
  - 2.6 มีความน่าสนใจ และน่าติดตาม คือ ไม่น่าเบื่อ ผู้เขียนต้องมีกลวิธีเร้าใจผู้อ่านให้อ่านตั้งแต่ต้นจนจบ และชวนให้คิดวิพากษ์งานเขียนนั้น
3. กลวิธีในการเขียน คือต้องถูกต้องหลักการและมีความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้กลวิธีในการเขียนที่ชักชวนให้ผู้อ่านติดตามงานเขียนไปจนจบ ประกอบด้วยกลวิธี 11 แบบ ดังนี้
  - 3.1 ศิลปะการเริ่มเรื่อง
  - 3.2 ศิลปะการเสนอความคิดเชิงสรุป
  - 3.3 ศิลปะการให้ข้อความที่ละเอียดสมบูรณ์
  - 3.4 ศิลปะการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างในเนื้อความ

- 3.5 ศิลปะการขยายความ
- 3.6 ศิลปะในการเสนอข้อเท็จจริง
- 3.7 ศิลปะในการใช้จินตนาการสร้างสรรค์
- 3.8 ศิลปะในการบรรยายความแต่ละตอน
- 3.9 ศิลปะในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างย่อหน้า
- 3.10 ศิลปะในการส่งทอดเนื้อความแต่ละตอน
- 3.11 ศิลปะในการสรุปเรื่องตอนจบ

1.5 โครงสร้างการเขียน

1.5.1 การสร้างประโยค

ประโยค หมายถึง กลุ่มคำที่นำมาเรียงร้อยให้ได้ใจความสมบูรณ์ ประโยคจะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ประธาน กริยา กรรม หรืออาจมีส่วนขยายเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ใจความชัดเจนยิ่งขึ้น

1.5.2 ลักษณะของประโยค

ประโยคมี 3 ลักษณะ ดังนี้

1. เอกภพประโยค คือ ประโยคความเดียว มีส่วนประกอบเดียว มีใจความเพียงใจความเดียว เช่น ธรรมไปต่างจังหวัด

2. อเนกภพประโยค คือ ประโยคความรวม ประโยคที่มีหลายใจความ สามารถแยกออกเป็นประโยคความเดียวได้สมบูรณ์ทุกประโยค ในแต่ละประโยคเชื่อมด้วยสันธาน เช่น โอไปมหาวิทยาลัยแต่เซอร์รี่ไปมาบุญครอง

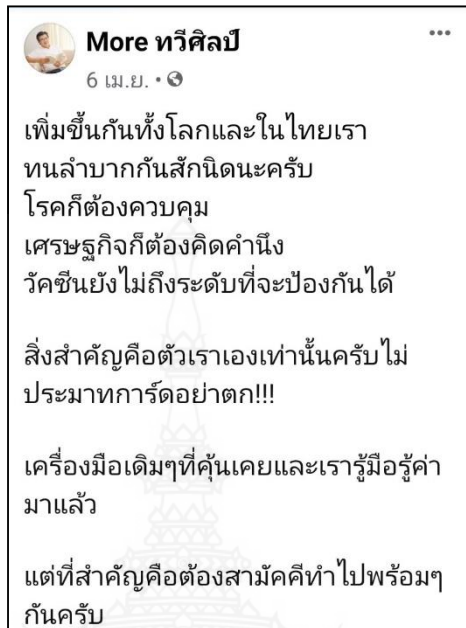
3. สังกนประโยค คือ ประโยคความซ้อน ประโยคที่มีเนื้อความหลายเนื้อความแต่จะมีส่วนประกอบของบางประโยคซ้อนอยู่กับประโยคอื่น เมื่อแยกเป็นประโยคความเดียวจะมีบางประโยคขาดความสมบูรณ์ เช่น พรทิพย์ไม่มาคุมสอบเพราะป่วย

รูปแบบของประโยคมี 5 รูปแบบ ดังนี้

1. ประโยคบอกเล่า คือ ประโยคที่ผู้ส่งสารต้องการบอกกล่าวให้รู้ หรืออธิบายเรื่องราวให้ผู้รับสารรับทราบข้อมูล เช่น “โรคก็ต้องควบคุม เศรษฐกิจก็ต้องคำนึงถึง วัคซีนยังไม่ถึงระดับที่จะป้องกันได้” เป็นต้น

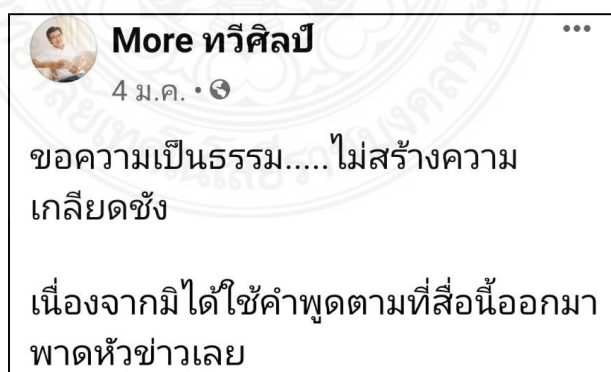
ตัวอย่างการเขียนประโยคบอกเล่า

ภาพที่ 1.4 : ภาพแสดงการเขียนประโยคบอกเล่า วันที่ 6 เมษายน 2564
ที่มา : More ทวีศิลป์ (2021)

2. ประโยคปฏิเสธ คือ ประโยคที่ผู้ส่งสารต้องการแสดงเจตนาสื่อสารตรงข้ามกับสิ่งที่เกิดขึ้นหรือไม่ยอมรับกับข้อมูล หรือไม่เห็นด้วยกับข้อมูลหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น “มิได้ใช้คำพูดตามที่สื่อนี้ออกมาพาดหัวข่าว” เป็นต้น

ตัวอย่างการเขียนประโยคปฏิเสธ

ภาพที่ 1.5 : ภาพแสดงการเขียนประโยคปฏิเสธ วันที่ 4 มกราคม 2564
ที่มา : More ทวีศิลป์ (2021)

3. ประโยคคำถาม คือ ประโยคที่ผู้ส่งสารมีเจตนาจะถามผู้รับสาร โดยปรากฏคำแสดงการถาม อยู่ด้วย คือ ใคร อะไร อย่างไร ไหน เท่าไร ทำไม เหตุใด เมื่อไร เช่น “ทำไมยังไม่ล็อกดาวน์” เป็นต้น

ตัวอย่างการเขียนประโยคคำถาม

ภาพที่ 1.6 : ภาพแสดงการเขียนประโยคคำถาม วันที่ 2 มกราคม 2564
ที่มา : ศูนย์ข้อมูล COVID-19 (2564)

4. ประโยคขอร้อง คือ ประโยคที่ผู้ส่งสารมีเจตนาให้ผู้รับสารช่วยสงเคราะห์ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ โดยจะปรากฏคำกริยาดังนี้ ช่วย กรุณา โปรด ขอร้อง เช่น “ขอความร่วมมือ ร่วมใจของทุกภาคส่วนเพื่อเราจะผ่านวิกฤตนี้ไปด้วยกัน” เป็นต้น

ตัวอย่างการเขียนประโยคขอร้อง

ภาพที่ 1.7 : ภาพแสดงการเขียนประโยคขอร้อง วันที่ 17 เมษายน 2564
ที่มา : ศูนย์ข้อมูล COVID-19 (2564)

5. ประโยคคำสั่ง คือ ประโยคที่ผู้ส่งสารต้องการให้ผู้รับสารปฏิบัติตาม บางครั้งอาจปรากฏในรูปของประโยคสั่งห้าม นั่นคือต้องการสั่งไม่ให้ผู้รับสารทำ เช่น “งดกิจกรรมที่มีคนรวมกลุ่มเกิน 50 คน” เป็นต้น

ตัวอย่างการเขียนประโยคคำสั่ง

ภาพที่ 1.8 : ภาพแสดงการเขียนประโยคคำสั่ง วันที่ 16 เมษายน 2564
ที่มา : ศูนย์ข้อมูล COVID-19 (2564)

1.5.3 การสร้างประโยคและข้อบกพร่องของประโยค

ประโยคที่ดี คือ ประโยคที่สื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดี ประโยคที่ดีต้องมีความชัดเจน แจ่มแจ้งและถูกต้อง ประโยคที่มีข้อบกพร่อง ส่วนใหญ่จะขาดคำ คำเกิน เรียงคำผิดลำดับ ประโยคไม่จบความ ใช้คำซ้ำ ใช้คำฟุ่มเฟือย ใช้ประโยคยาวเกินไป และใช้คำขยายผิดที่

1.5.4 การใช้โวหาร

โวหาร หมายถึง กลวิธีในการใช้ภาษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน ผู้ใช้ภาษาย่อมต้องใช้กลวิธีทั้งสิ้น เพื่อให้เกิดความประทับใจและบรรลุวัตถุประสงค์ของผู้สื่อสาร โวหารในการเขียนมา 5 ชนิด ดังนี้

1. บรรยายโวหารหรืออธิบายโวหาร การบรรยาย คือการให้ข้อมูลเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นได้รายละเอียดที่สำคัญๆ ครบถ้วน ส่วนการอธิบาย คือการแสดงผลมาประกอบข้อความเพื่อแสดงความสมบูรณ์ของเนื้อหา และช่วยให้ผู้อ่านคลายความสงสัย ผู้อ่านมักจะพบกลวิธีนี้ในงานเขียนประเภทเล่าเรื่อง เช่น นิทาน ตำนาน การเดินทาง เป็นต้น
2. พรรณนาโวหาร การพรรณนา คือการให้ข้อมูลเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านสร้างจินตนาการตามผู้เขียน โดยใช้ภาษาที่สละสลวยกินใจ กลวิธีนี้จะสอดแทรกอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนเข้าไปด้วย ผู้อ่านมักจะพบกลวิธีนี้ในงานเขียนบทพรรณนา เช่น บทพรรณนาชมพระราชนิพนธ์ บทพรรณนาชมสตรี เป็นต้น

3. เทศนาโวหาร เทศนา คือการสั่งสอน กลวิธีแบบเทศนาโวหารนี้จะมุ่งเน้นโน้มน้าวให้ผู้อ่านเข้าใจ เห็นด้วย เชื่อถือและปฏิบัติ ชี้ให้เห็นถึงเหตุผลที่จะเกิดขึ้นตามมา อธิบายคุณและโทษตลอดจนมีการยกตัวอย่างหรือเปรียบเทียบประกอบให้เหมาะสมกับระดับของผู้อ่าน โดยทั่วไปแล้วผู้อ่านจะพบกลวิธีนี้ในงานเขียนประเภทธรรมคำสั่งสอน พุทธประวัติ พระราชดำรัส เป็นต้น

4. อุปมาโวหาร อุปมาอุปไมย คือการเปรียบเทียบ เปรียบเปรย การใช้กลวิธีนี้ผู้เขียนจะยกเอาข้อความมาเปรียบเทียบเพื่อให้ข้อความมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

5. สาธกโวหาร สาธก คือการยกตัวอย่าง การเขียนโดยใช้กลวิธีนี้ผู้เขียนต้องยกตัวอย่างประกอบเรื่องราวให้ข้อความในเรื่องเด่นชัดขึ้น โวหารชนิดนี้มักใช้แทรกโวหารชนิดอื่น

1.5.5 ส่วนวน คำพังเพย ภาษิตหรือสุภาษิต

ส่วนวน หมายถึงถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้นโดยไม่เคร่งครัดในหลักไวยากรณ์ แต่ถือว่าเป็นภาษาที่ถูกต้อง ความหมายของถ้อยคำเหล่านี้จะไม่ตรงตามตัวอักษรหรือความหมายที่ใช้กันปกติ แต่จะเป็นถ้อยคำที่มีความหมายโดยนัยเป็นความหมายเชิงเปรียบเทียบหรือเปรียบเทียบ เช่น ใจดำ ถือหาง ไกลปืนเที่ยง เป็นต้น

คำพังเพย หมายถึงถ้อยคำที่มีความหมายเชิงสั่งสอนตึง เป็นการสั่งสอนเสียดสี ประชดประชัน แฝงความหมายเชิงติ ท้วงติงไว้ด้วย เนื้อความที่สั่งสอนนั้นไม่ได้เป็นความจริงอันเที่ยงแท้ เช่น ตักน้ำใส่กะโหลกชะงอกดูเงา เสียน้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย เป็นต้น

ภาษิตหรือสุภาษิต หมายถึงถ้อยคำที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสั่งสอนโดยตรง ไม่มีการเสียดสีหรือติชมอย่างคำพังเพย เนื้อความที่สั่งสอนก็เป็นความจริงที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เช่น น้ำน้อยยอมแพ้ไฟ เมื่อน้อยให้เรียนวิชา ให้หาสินเมื่อใหญ่ ไปเรือนท่านอย่านั่งนาน เป็นต้น

1.5.6 หลักการย่อหน้า

การย่อหน้า (Paragraph) เป็นการจัดระเบียบเนื้อหาที่เขียนให้เหมาะสมกับการสื่อสารโดยนำเอาประโยคใจความสำคัญและประโยคอื่นๆ ที่ใช้ขยายความมาจัดให้สอดคล้องและสนับสนุนตามหัวข้อเรื่องที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งเป็นย่อหน้าหลายย่อหน้า ให้มีทั้งเอกภาพ สารัตถภาพ และสัมพันธภาพ ทั้งนี้การย่อหน้ามีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจโครงสร้างของเรื่อง ซึ่งแบ่งเป็นตอนๆ
2. เพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นความสมบูรณ์ของประโยคว่าสอดคล้องหรือสนับสนุนกันอย่างไร
3. เพื่อให้ผู้อ่านได้พักสายตา

หัวใจของการย่อหน้า

1. ในย่อหน้าหนึ่งควรมีใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว
2. ในย่อหน้าหนึ่งต้องมีเอกภาพ
3. สัดส่วนของเนื้อหาในย่อหน้าหนึ่งควรมีความเหมาะสม ดังนี้

ตอนนำ
ตอนอภิปราย
ตอนสรุป

<p>ตัวอย่างการย่อหน้า</p> <p>จากกระแสข่าว สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) “กลุ่มรักชาติ” เสนอให้มีการจัดตั้งกาสิโนหรือบ่อนการพนันถูกกฎหมายเพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ ตลอดจนสร้างรายได้ให้กับรัฐบาล ซึ่งแม้แต่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พลตำรวจเอกสมยศ พุ่มพันธุ์ม่วงยังขานรับกับแนวคิดนี้ ส่งผลให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างหนาหูตลอดเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา เพราะแม้ว่ากาสิโนจะสร้างรายได้จำนวนมหาศาลสักเพียงใด แต่เราในฐานะประชาชนเจ้าของประเทศย่อมจะอดสงสัยไม่ได้ว่าในแง่ของกฎหมาย ประเทศไทยเราพร้อมหรือยัง รวมไปถึงสังคมไทยจะได้รับการพัฒนาหรือได้รับผลกระทบด้านลบจากกาสิโนก็ยังเป็นปัญหาให้ต้องขบคิดกัน</p> <p>ที่มา : บุญเกิด วงษ์บุญงาม (2558)</p>	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">เกริ่นนำ</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">อภิปราย</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">สรุป</td> </tr> </table>	}	เกริ่นนำ	อภิปราย	}	สรุป
}	เกริ่นนำ					
	อภิปราย					
}	สรุป					

สรุปท้ายบท

องค์กรภาครัฐคือ องค์กรที่รัฐจัดตั้งขึ้นแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ ทั้งนี้เป้าหมายขององค์กรภาครัฐคือ มุ่งประสิทธิภาพในการบริการประชาชน ส่วนองค์กรเอกชนคือ องค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแสวงหากำไรจากการขายสินค้าหรือบริการ เจ้าของกิจการเป็นผู้กำกับและดูแลองค์กรเอง ดังนั้นการเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐและเอกชน จึงมีการคัดเลือกแหล่งที่มาของข้อมูลแตกต่างกันโดยองค์กรภาครัฐจะเน้นแหล่งที่มาของข้อมูลปฐมภูมิก่อนเพราะเป็นต้นตอของข้อมูลที่แท้จริง ส่วนข้อมูลทุติยภูมิหรือความคิดเห็นต้องเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือเท่านั้น ส่วนองค์กรเอกชนสามารถใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพราะต้องการสื่อสารอย่างน่าสนใจตอบสนองความต้องการและการซื้อสินค้าในที่สุด

การเขียนเพื่อการสื่อสาร จึงเป็นสิ่งสำคัญทั้งต่อองค์กรภาครัฐและเอกชน เพราะการเขียนเป็นการสื่อสารความรู้ ความคิด ทักษะคติและอารมณ์ ถ่ายทอดไปยังผู้รับสารผ่านลายลักษณ์อักษร โดยมีภาษาเป็นสื่อทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา สำหรับกระบวนการเขียนเริ่มจากการคิด การจัดระเบียบความคิด การกระชับเนื้อความและการนำเสนอความคิดด้วยการเขียน องค์ประกอบของการเขียนคือ

ผู้เขียน งานเขียนและกลวิธีในการเขียน ด้านโครงสร้างการเขียนประกอบด้วยการสร้างประโยคและหลักการย่อหน้า ซึ่งประกอบด้วย ตอนนำ ตอนอภิปราย และตอนสรุป

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. จงระบุความแตกต่างระหว่างองค์กรภาครัฐกับองค์กรเอกชน
2. จงอธิบายเกณฑ์ในการคัดเลือกแหล่งข้อมูลในการเขียน
3. จงอธิบายความหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสาร
4. ประโยคมีกี่รูปแบบ จงสร้างประโยครูปแบบละ 1 ประโยค
5. จงอธิบายหลักการย่อหน้าโดยสรุป
6. ให้ผู้เรียนฝึกเขียนเรื่องเล่า 1 เรื่องและใช้หลักการสร้างประโยค วิจารณ์ภาษา อวัจนภาษา กลวิธีการเขียน และย่อหน้าให้ถูกต้องผ่านการเขียนเรื่องเล่า

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎวรรณ โสฬัษชินทร์. (บรรณาธิการ). 2563. โฉมใหม่ของการบริหารภาครัฐในศตวรรษที่ 21. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐวุฒิ เกรียงไกรเลิศ. ม.ป.ป. เปรียบเทียบความแตกต่างของงานภาครัฐ VS งานภาคเอกชน. [Online]. Available: https://www.nattawut-kreangkraileard.com/public_vs_private_sector/, October 16, 2023.
- บุญเกิด วงษ์บุญงาม. 2558. กาลีโน ได้ไม่คุ้มเสีย: ธุรกิจสร้างหรือทำลายชาติ?. การฝึกอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรม: การอำนวยความสะดวกเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม 29 มิถุนายน-24 กรกฎาคม 2558 ณ วิทยาลัยกิจการยุติธรรม สำนักกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.
- ปราณี สุรสิทธิ์. 2557. การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: แพลนพรีนซ์ดีง.
- วรวรรณ ศรียาภัย. 2555. การเขียนเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: บริษัทวี.พรีนซ์ (1991). จำกัด.
- ศูนย์ข้อมูล COVID-19. 2564. [Online]. Available: https://www.facebook.com/information_covid19/, April 18, 2021.
- สุทธิ ชัตติยะ. 2552. ศาสตร์การเขียน: ฉบับปรับปรุงแก้ไข. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: หจก. เปเปอร์เฮาส์.
- สุทธิชัย ปัญญโรจน์. ม.ป.ป. ความสำคัญของการเขียน. [Online]. Available: <https://www.oknation.net/post/detail/634f53fe5b62b399fdf93e82>, October 17, 2023.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2562. [Online]. Available: http://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/article/02_aenwthaangkaarphicchaarnaahnwynga_ankhngnathtaam_phrb_mcchr_2562.pdf, October 15, 2023.

- อวยพร พาณิช และคณะ. 2553. **ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร**. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Anchulee Wongboonngam. 2020. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/anchulee.wongboonngam/>, June 29, 2021.
- _____. 2021. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/anchulee.wongboonngam/>, April 14, 2021.
- More ทวีศิลป์. 2021. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/moretaweasilp/>, April 18, 2021.
- O’Hair, D. and Wiemann, M. (2012). **Real Communication an Introduction**. 2nd edition.
Boston: United States of America.

บทที่ 2

การสื่อสารและจุดมุ่งหมายของการเขียน

บทที่ 2 การสื่อสารและจุดมุ่งหมายของการเขียน

หัวข้อที่ 2.1 การสื่อสาร

หัวข้อที่ 2.2 บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

หัวข้อที่ 2.3 จุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสาร

วัตถุประสงค์ เมื่อศึกษาบทที่ 2 จบแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. เข้าใจหลักการสื่อสาร
2. เข้าใจบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน
3. เข้าใจจุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสาร
4. ระบุจุดมุ่งหมายของงานเขียนได้

ความนำ

การสื่อสารคือ กระบวนการส่งสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับโดยผ่านสื่อกลาง องค์ประกอบของการสื่อสารจึงประกอบด้วย ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสาร และผู้รับสาร ทั้งนี้จุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้เขียนเนื่องจากเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร กำหนดทิศทาง การเขียน และกำหนดผู้รับสาร หากเป็นการสื่อสารไปยังคนหมู่มากหรือมวลชนผู้เขียนต้องคำนึงถึงบทบาทหน้าที่การเป็นนักสื่อสารมวลชนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้วย

ดังนั้นในบทที่ 2 นี้ เนื้อหาจะประกอบด้วย การสื่อสาร เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจลักษณะและองค์ประกอบของการสื่อสาร รวมถึงประเภทของการสื่อสาร ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของการสื่อสารมวลชน และเนื้อหาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสาร ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเขียนของผู้อ่านได้

เมื่อผู้อ่านศึกษาจบในบทนี้ผู้อ่านจะเกิดความเข้าใจในหลักการสื่อสาร และบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน โดยจะสามารถระบุจุดมุ่งหมายของงานเขียนได้ด้วย

2.1 การสื่อสาร

2.1.1 การสื่อสาร (Communication)

การสื่อสาร มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Communication” ซึ่งมีที่มาจากภาษาละตินคือ “Communis” หมายถึง ความร่วมกันหรือเหมือนกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือกัน จะเห็นได้ว่าการสื่อสารเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกิจกรรมประจำวันของมนุษย์ ดังนั้นการสื่อสารจึงเป็นการสร้างความร่วมกันระหว่างผู้ให้กับผู้รับ ซึ่งผู้ให้ก็คือผู้ส่งสาร สื่อสารไปยังผู้รับสาร โดยหากผู้ส่งสารมีทักษะความสามารถในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว สารที่ส่งไปยังผู้รับสารก็จะเป็นที่เข้าใจ นั่นคือผู้รับสารจะมีความเข้าใจคล้ายกับผู้ส่งสาร กล่าวโดยสรุปได้ว่าเมื่อเราสื่อสารกับใคร ก็หมายความว่าเราพยายามสร้างความร่วมกันหรือเหมือนกันกับผู้นั้นนั่นเอง (วิรัช ลภีรัตนกุล, 2540: 158)

ด้านพหุวิทยาพร ประครองใจ (2558: 5) สรุปว่าการสื่อสารของของมนุษย์ตั้งอยู่บนหลักความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ดังนั้นการสื่อสารจึงหมายถึงกระบวนการถ่ายทอดข่าวสาร (Message) จากบุคคลหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้ส่งสาร (Sender) ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านสื่อ (Channel) ต่างๆ ที่เหมาะสมและตอบสนองวัตถุประสงค์การสื่อสารได้

ความสำคัญนั้น การสื่อสารเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่ช่วยในการดำรงอยู่ของมนุษย์ ทำให้ได้มาซึ่งอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ซึ่งล้วนใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือสื่อความหมายให้ ได้มาซึ่งปัจจัยสี่เหล่านั้น แต่การดำรงชีพตามสัญชาตญาณนั้นยังไม่เพียงพอเพราะมนุษย์ยังต้องการ สร้างเครือข่ายสังคมในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีการพึ่งพาอาศัยกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนสินค้าและข่าวสารอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม การสื่อสารจึงมีความสำคัญ ต่อการดำรงอยู่มนุษย์ การสื่อสารเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน และสืบทอด อารยธรรมของมนุษย์ให้ดำรงต่อไป (พหุวิทยาพร ประครองใจ, 2558: 9-10)

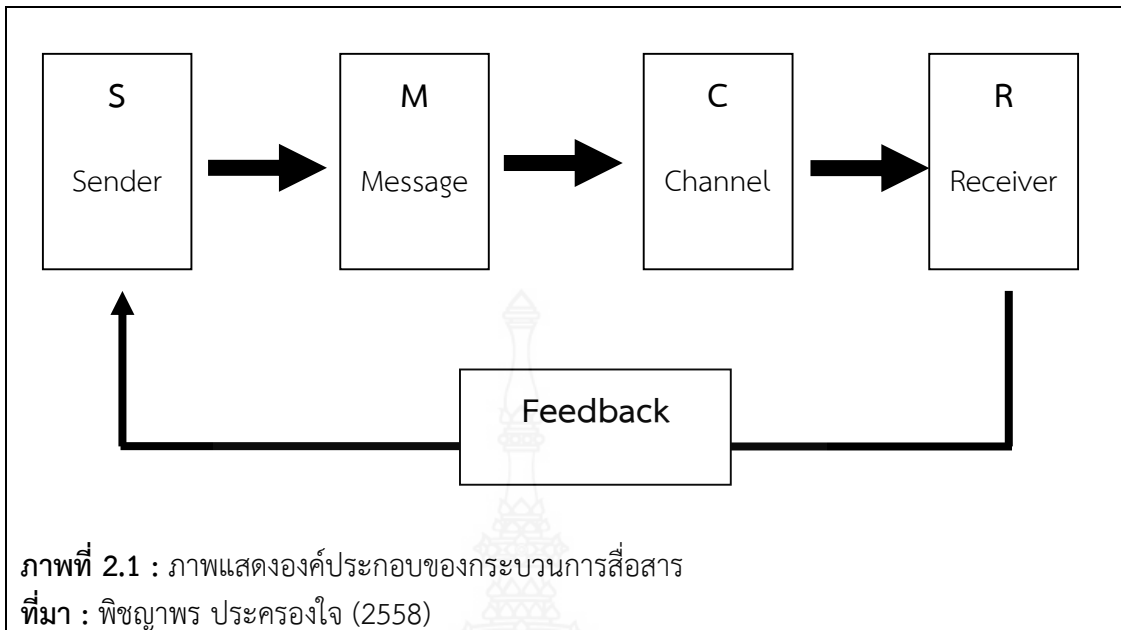
ทั้งนี้องค์ประกอบของการสื่อสารมี 4 องค์ประกอบ คือ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสาร และ ผู้รับสาร โดยสามารถอธิบายได้ ดังนี้ (ศูนย์สื่อสารนานาชาติแห่งจุฬาฯ, 2564)

1. ผู้สื่อสาร/ผู้ส่งสารหรือผู้เข้ารหัสสาร (Source / Sender or Encoder) คือ บุคคลหรือกลุ่ม บุคคลที่เริ่มการสื่อสารโดยส่งสารไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งจะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม หรือเป็นผู้ทำหน้าที่ส่ง สารผ่านช่องทางหนึ่งไปยังผู้รับสาร ดังนั้นผู้ส่งสารจึงมีบทบาทต่อพฤติกรรมการสื่อสารในแต่ละ สถานการณ์ด้วย หมายความว่าผู้ส่งสารก็คือผู้กระตุ้น (Stimulus) ที่ทำให้เกิดการตอบสนองกลับจาก ผู้รับสารนั่นเอง (Response) หรืออาจเรียกผู้ส่งสารว่า ผู้เข้ารหัส (encoder) เพราะหมายถึง ผู้รับผิดชอบในการนำความคิดของผู้ริเริ่ม ความคิดหรือแหล่งสาร (source) ส่งไปยังผู้ที่ต้องการจะ สื่อสารด้วย โดยใช้สัญญาณ (signal) และสัญลักษณ์ (symbol) เรียกว่าการเข้ารหัส (encoding) เพื่อ ใช้สื่อสารต่อไป

2. สารหรือเนื้อหาสาระเรื่องราว (Message or Information) คือ สิ่งที่ผู้ส่งสารได้ส่งไปยังผู้รับ สารในรูปของรหัสซึ่งหมายถึงสัญญาณ (signal) หรือสัญลักษณ์ (symbol) หรือกลุ่มของสัญลักษณ์ที่ ถูกสร้างขึ้นในลักษณะที่มีความหมายต่อคน ผู้รับสารจะสามารถเข้าใจความหมายของมันได้ต่อเมื่อมี การถอดรหัสนหรือถอดความหมายของสัญญาณหรือสัญลักษณ์ เช่น คำพูด ภาพ ตัวอักษร เครื่องหมาย หรือท่าทางต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการแสดงออกและถ่ายทอดทางความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และสื่อสารวัตถุประสงค์

3. ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อ (Channel or media) คือ ตัวกลางที่นำส่งสารจากผู้ส่งสารไป ยังผู้รับสาร โดยช่องทางการสื่อสารมี 3 ประเภท คือ 1. ช่องทางที่เป็นตัวกลางนำสารได้แก่ คลื่นแสง คลื่นเสียง วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น 2. ช่องทางที่เป็นพาหนะนำสาร เช่น อากาศ ซึ่งเป็นตัวนำคลื่นเสียงไปสู่ประสาทรับความรู้สึกทั้ง 5 คือ การเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การ สัมผัส และการลิ้มรส 3. การเข้ารหัสและถอดรหัสสาร เช่น การใช้วิธีพูด การใช้วิธีเขียน

4. ผู้รับสาร (Receiver/Decoder) คือ ผู้ที่รับสารจากบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคล เมื่อรับสาร แล้วผู้รับสารจะตีความและเกิดการตอบสนองโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม และจะส่งปฏิกิริยาตอบสนอง (feedback) กลับไปให้ผู้ส่งสาร โดยสามารถอธิบายองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารได้ดังนี้

สรุป การสื่อสาร คือ กระบวนการถ่ายทอดข่าวสาร (Message) จากบุคคลหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้ส่งสาร (Sender) ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านสื่อ (Channel) ต่างๆ ที่เหมาะสมและตอบสนองวัตถุประสงค์การสื่อสารได้ และในการสื่อสารทุกครั้งจะมีผลสะท้อนกลับ (Feedback) ของการสื่อสารสะท้อนกลับจากผู้รับสารไปยังผู้ส่งสารเสมอ

2.1.2 ประเภทของการสื่อสาร

ประเภทของการสื่อสารหากใช้เกณฑ์การจำแนกตามจำนวนของผู้ทำการสื่อสารจะสามารถแบ่งการสื่อสารออกเป็น 5 ประเภทคือ การสื่อสารภายในบุคคล การสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารกลุ่มใหญ่ การสื่อสารในองค์กร และการสื่อสารมวลชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การสื่อสารภายในบุคคล (Intrapersonal Communication) เป็นการสื่อสารภายในตัวบุคคลคนเดียว มีจำนวนคนเพียงคนเดียวในการสื่อสาร บุคคลนั้นทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร ใช้ระบบประสาทส่วนกลาง (Central nervous system) ในการควบคุมการสื่อสารและเป็นตัวทำให้เกิดการสื่อสาร โดยระบบประสาทส่วนกลางนี้จะมี 2 ส่วนคือ ประสาทส่วนที่ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสารเรียกว่า “motor skills” ประกอบด้วยกลไกในการออกเสียงและทำให้เกิดภาพและกิริยาท่าทาง ส่วนประสาทที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับสารเรียกว่า “sensory skills” ประกอบด้วยกลไกการได้ยินเสียงและประสาทตา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546: 24-25) ตัวอย่างการสื่อสารภายในตัวบุคคล เช่น การคิดในใจ การพูดคนเดียว การคิดถามตอบในใจระหว่างทำข้อสอบ การคิดถึง การร้องเพลงคนเดียว การอ่านทบทวนก่อนส่งงาน เป็นต้น ทั้งนี้การนอนหลับแล้วละเมอพูดไม่ใช่การสื่อสารภายในตัวบุคคล เนื่องจากไม่มีเจตจำนง (Intention) ในการสื่อสารนั่นเอง

2. การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกัน สามารถแสดงและรับรู้ปฏิริยาตอบกลับระหว่างกันได้อย่างชัดเจน ประกอบด้วยผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสาร ผู้รับสาร ผลลัพธ์และปฏิริยาตอบกลับ

โดยมีการแลกเปลี่ยนบทบาทในการเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารจึงทำให้เป็นการสื่อสารแบบสองทาง นอกจากนี้ความสำเร็จของการสื่อสารระหว่างบุคคลจะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับกรอบแห่งประสบการณ์ร่วม (Frame of Experience) ของผู้ส่งสารและผู้รับสารเพราะกรอบแห่งประสบการณ์ร่วมจะช่วยให้การเรียนรู้และการรับรู้ของบุคคล 2 ฝ่ายเกิดความเข้าใจมากขึ้น (จิตตภา สุธพล่า, 2548: 16-21) ตัวอย่างการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น การพูดคุยทางโทรศัพท์ การแชทไลน์ การโต้ตอบจดหมาย การสัมภาษณ์งาน เป็นต้น

3. การสื่อสารกลุ่มใหญ่ (Large Group Communication) การสื่อสารกลุ่มใหญ่อาจเรียกอีกอย่างว่าการสื่อสารสาธารณะ (Public Communication) เป็นการสื่อสารในวงกว้าง ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีจำนวนมากขึ้นจึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อที่หลากหลาย กล่าวคือ การสื่อสารกลุ่มใหญ่ประกอบด้วยคนจำนวนมากที่มาอยู่รวมกัน ผู้ส่งสารจะอยู่ห่างไกลจากผู้รับสาร ดังนั้นการที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารจะแลกเปลี่ยนข่าวสารกันโดยตรงจึงมีน้อยและการสื่อสารแบบตัวต่อตัวเป็นไปได้ยาก ตัวอย่างการสื่อสารกลุ่มใหญ่ เช่น การประชุมขนาดใหญ่ การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ทั้งมหาวิทยาลัย การจัดคอนเสิร์ต การปราศรัยทางการเมืองบนเวที เป็นต้น

4. การสื่อสารในองค์กร (Organizational Communication) เป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นในองค์กรเพื่อตอบสนองนโยบายขององค์กรต่อสมาชิกในองค์กรทุกระดับเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพตามนโยบายนั้นๆ รวมทั้งเพื่อให้เกิดความร่วมมือ ความปรองดอง ความสามัคคี และความสงบสุขด้วย การสื่อสารภายในองค์กรประกอบด้วย การสื่อสารระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงานระดับเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นการสื่อสารทั้งแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลหรือการสื่อสารกลุ่มใหญ่ แต่ต้องเป็นเรื่องขององค์กร ตัวอย่างการสื่อสารในองค์กร เช่น การประชุม การหารือ การประกาศต่างๆ ในองค์กร บันทึกข้อความภายใน การออกกระเปียบคำสั่ง เสียงตามสาย โทรทัศน์วงจรปิด เป็นต้น

5. การสื่อสารมวลชน (Mass Communication) เป็นการสื่อสารไปยังคนหมู่มากที่อยู่กันอย่างกระจัดกระจาย (Mass) โดยผู้ส่งสารจะเป็นองค์กรสื่อสารมวลชน สารจะเป็นเรื่องที่สำคัญหรือน่าสนใจต่อคนหมู่มาก ส่งผ่านช่องทางที่เป็นสื่อมวลชน (Mass Media) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และปัจจุบันมีช่องทางอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้โอกาสในการแลกเปลี่ยนข่าวสารโดยตรงระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารเป็นไปได้ยาก ส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาตอบกลับแบบล่าช้า (Delayed Feedback) (พิชญพร ประครองใจ, 2558: 27-31) ตัวอย่างการสื่อสารมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐตีพิมพ์ข่าวออกวางจำหน่ายทุกจังหวัด สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยรายงานข่าวทาง FM 92.50 MHz ไปยังผู้รับสารทั่วประเทศ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ออกอากาศรายการละคร องค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (TPBS) ถ่ายทอดสดพระราชพิธีทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2.1.3 การสื่อสารมวลชน (Mass Communication)

สำหรับ “การสื่อสารมวลชน” เป็นกระบวนการติดต่อสื่อสารที่ต้องพิจารณาองค์ประกอบสำคัญคือ คำว่า “สื่อมวลชน” กับคำว่า “มวลชน” ซึ่งแตกต่างจากการสื่อสารทั่วไปที่เป็นการสื่อสารเฉพาะบุคคลหรือคนกลุ่มเล็ก

คำว่า “สื่อมวลชน” (Mass media) มาจากคำว่า “สื่อ” และ “มวลชน” หมายถึง สื่อหรือช่องทางการสื่อสาร หรือสื่อกลางที่นำข่าวสารและเนื้อหาสาระทุกประเภทไปสู่มวลชนหรือประชาชนจำนวนมาก เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ (สุทธิ ชัตติยะ, 2552: 97)

ส่วนคำว่า “มวลชน” (Mass) หมายถึงผู้รับสารในฐานะมวลชน คือ กลุ่มที่ไม่เป็นตัวบุคคล มวลชนจะมีจำนวนมาก มวลชนอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย มวลชนมีความแตกต่างกัน มวลชนไม่รู้จักกัน (Anonymous) ไม่มีใครนำมวลชนมารวมตัวกันได้ มวลชนไม่มีกิจกรรมร่วมกัน ไม่มีวัตถุประสงค์ใดๆ ร่วมกัน ถึงแม้ว่ามวลชนจะประกอบด้วยบุคคลที่หลากหลายจากทุกชนชั้นแต่มวลชนจะเหมือนกัน ในพฤติกรรม การเลือก ความสนใจ และการรับรู้ และมวลชนเป็นสิ่งที่สามารถควบคุมได้ด้วยสื่อ (ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 2542: 15)

ดังนั้นการสื่อสารมวลชน จึงหมายถึง กระบวนการส่งสารจากผู้ส่งสารที่เป็นองค์กรด้านสื่อสารมวลชน ส่งสารที่มีคุณค่า คุณประโยชน์หรือความน่าสนใจต่อคนหมู่มากผ่านช่องทางที่เป็นสื่อมวลชนไปยังผู้รับสารที่เป็นมวลชนซึ่งมีจำนวนมาก อยู่กันอย่างกระจัดกระจาย และมีความแตกต่างกันในพฤติกรรม การสื่อสาร โดยมีผลสะท้อนกลับแบบล่าช้าจากผู้รับสารกลับมายังผู้ส่งสาร

นอกจากนี้เพื่อให้เข้าใจการสื่อสารมวลชนมากยิ่งขึ้น จึงควรทำความเข้าใจลักษณะของสังคมมวลชนด้วย โดยมีวิวัฒนาการเกี่ยวพันกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจซึ่งมีระบบการผลิต การกระจายและการบริโภคแบบอุตสาหกรรมและการผลิตแบบมวลชน (Mass Production) มีการแข่งขันระหว่างธุรกิจกลุ่มทุนต่างๆ ด้านการเมืองของสังคมมวลชนจะเป็นการเมืองแบบมวลชน (Mass Politic) ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องการเมือง ในนามของคำว่า “ประชาธิปไตย” ส่วนด้านวัฒนธรรมแต่เดิมสังคมจะแบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 2 ประเภทคือ วัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน ในสังคมมวลชนวัฒนธรรมทั้งสองประเภทนี้จะโน้มเข้าหากันโดยมีสื่อมวลชนเป็นตัวกระทำ กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ ได้เผยแพร่นำเสนอเนื้อหาและรูปแบบของทั้งสองวัฒนธรรม รวมถึงการสร้างขึ้นมาใหม่ เช่น การนำเพลงคลาสสิกมาอัดแผ่นเสียงขาย การถ่ายทอดสดการแสดงโฆษณาผ่านโทรทัศน์ การบันทึกเสียงเพลงหมอลำใส่ตลับเทปคาสเซ็ทขาย เป็นต้น ทั้งนี้เรียกวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นใหม่ว่า “วัฒนธรรมมวลชน” (Mass Culture) หรือ “วัฒนธรรมประชานิยม” (Popular Culture) (กาญจนา แก้วเทพ, 2553: 63-67)

ด้านสื่อมวลชนในยุคแรกเริ่มขึ้นกลางศตวรรษที่ 19 นั่นคือหนังสือพิมพ์ เกิดขึ้นในขณะที่สังคมยังเป็นระบบศักดินา (Feudal) มีชนชั้นทางสังคม มีอภิสิทธิ์ทางสังคม ดังนั้นภารกิจของสื่อมวลชนยุคนี้จึงเป็นการต่อสู้เพื่อให้ได้อิสระ เสรีภาพทางความคิด ความเสมอภาคทางชนชั้นและความยุติธรรมในสังคม ภาพลักษณ์ของสื่อมวลชนหรือนักหนังสือพิมพ์ยุคแรกจึงเป็นวีรบุรุษของสังคม สถานภาพของสื่อมวลชนจึงค่อนข้างมีเกียรติ เพราะนำมวลชนไปสู่ความเจริญก้าวหน้า

ต่อมาในยุคที่สองคือยุคของการแข่งขันทางธุรกิจอย่างรุนแรง เช่นในอเมริกาเริ่มมีการรายงานแบบใส่สีใส่ไข่ พาดหัวข่าวให้ตื่นเต้นหวือหวา ใช้ภาพข่าวที่เร้าอารมณ์ผู้รับสาร ซึ่งส่งผลให้หนังสือพิมพ์ยุคนี้ขายดีอย่างมาก แต่จากปัจจัยการแข่งขันทางธุรกิจสื่อมวลชนอย่างดุเดือดนี้เอง ก็ทำให้ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและต่อสังคมของสื่อมวลชนหย่อนยานลงไป จนส่งผลให้ภาพลักษณ์และความมีสง่าราศีของสื่อมวลชนมัวหมองตามไปด้วย

ดังนั้นสื่อมวลชนในยุคที่สามจึงเริ่มมีคำถามว่า “เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป สื่อมวลชนสมควรที่จะมีบทบาทอะไรบ้าง?” เพราะเรื่องอิสรเสรีภาพได้คลี่คลายลงไปแล้ว จนกลายมาสู่เรื่องความรับผิดชอบของสื่อมวลชน อย่างไรก็ตามในประเด็นนี้ยังไม่สามารถหาคำตอบได้อย่างแน่ชัดเพราะในบางกรณีที่สื่อมวลชนได้แสดงบทบาทในทางบวก เช่น การโน้มน้าวให้ประชาชนอเมริกันหันมาต่อต้านสงครามเวียดนาม แต่ในบางกรณีสื่อมวลชนก็กลับเป็นผู้สร้างประชามติอย่างผิดๆ ได้

สื่อมวลชนในยุคที่สี่ ในยุคนี้นักวิชาการสายประวัติศาสตร์สื่อมวลชนเริ่มหันกลับไปตรวจสอบบทบาทของสื่อมวลชนในอดีตและพบว่ามียุคสมัยที่สื่อมวลชนมีอิทธิพลในการชักนำหายนะมาสู่สังคม เช่น หนังสือพิมพ์มีส่วนกระตุ้นให้เกิดสงครามระหว่างอเมริกากับสเปน รวมถึงสื่อมวลชนยังมีส่วนช่วยสร้างบรรยากาศให้มีการตัดสินใจที่ระเบิดปรมาณูที่ฮิโรชิมาด้วย เนื่องจากผลของการแข่งขันทางธุรกิจสื่อมวลชนทำให้เกิดการผูกขาดของธุรกิจสื่อมวลชนซึ่งหมายรวมถึงเสถียรภาพและวุฒิภาวะของสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้นด้วย ดังนั้นต่อมาสื่อมวลชนจึงได้เริ่มกำหนดหลักเกณฑ์ร่วมกันในการทำงานขึ้นมาเรียกว่า “Cannon of Journalism” ที่ยึดหลักว่าหัวใจสำคัญของการรายงานข่าวคือ “ต้องเป็นเรื่องจริงเท่านั้น”

สื่อมวลชนในยุคที่ห้า ในกลางศตวรรษที่ 20 วิหุกระกระจายเสียงและโทรทัศน์เจริญเติบโตขึ้นจนมีแนวโน้มว่าจะมีอิทธิพลมากกว่าหนังสือพิมพ์และประเด็นเรื่องอำนาจอิทธิพลของสื่อก็เริ่มเปลี่ยนไปจากเรื่องการเมืองระดับชาติ สงคราม การเลือกตั้ง กลายมาเป็นเรื่องของสังคม วัฒนธรรม ชีวิตครอบครัว ชีวิตประจำวัน ฯลฯ ตามคุณลักษณะของสื่อวิหุกระกระจายเสียงและโทรทัศน์ที่ถูกใช้ในบ้าน (กาญจนา แก้วเทพ, 2553: 72-74)

ทั้งนี้ในช่วงต้นของศตวรรษที่ 21 เกิดการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลหรือ Digital Disruption หมายถึง สภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดมาจากเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลให้เกิดรูปแบบธุรกิจใหม่นวัตกรรมใหม่หรือรูปแบบธุรกิจใหม่เหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อมูลค่าของผลิตภัณฑ์และบริการที่มีอยู่เดิม เช่น โทรศัพท์มือถือทำให้คนดูโทรทัศน์ลดลง บริการของ Netflix ทำให้คนไปชมภาพยนตร์ในโรงลดลง ซึ่ง Disruptive Technologies หมายถึงเทคโนโลยีที่ทำให้หลายสิ่งเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเป็นอยู่และกระทบต่อการทำมาหากิน ธุรกิจ และการดำเนินชีวิตของผู้คน สำหรับ Disruptive Technologies ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารก็คือ Mobile internet (วารสาร สามโกเศศ, 2559) ซึ่งนำไปสู่ยุคการหลอมรวมอุปกรณ์หลายชนิดตั้งแต่คอมพิวเตอร์ กล้องถ่ายรูป กล้องวิดีโอ เครื่องเล่นเกม ระบบอินเทอร์เน็ตเข้าไปอยู่ในโทรศัพท์มือถือเครื่องเล็กๆ เครื่องเดียว (Smart phone) และยังมีราคาถูกจนผู้คนทั่วไปสามารถเป็นเจ้าของได้ส่งผลให้ประชาชนทั่วไปสามารถเป็นผู้รายงานเหตุการณ์ต่างๆ ได้ราวกับเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่ง นั่นคือนักข่าวพลเมือง (Citizen Journalist) แม้ในวงการนักข่าวมืออาชีพ (Professional Journalist) ก็ยังมีการใช้โทรศัพท์มือถือแบบ smart phone ในการรายงานข่าว (มานะ ตีรยาภิวัฒน์, 2553) อย่างไรก็ตามแม้ว่าประชาชนทั่วไปจะสามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารได้แต่ยังคงมีความแตกต่างจากนักข่าวมืออาชีพ เนื่องจากข้อมูลที่รายงานนั้นยังมีความดิบ หมายความว่าไม่มีการวางแผนงานข่าว ไม่ผ่านกระบวนการกรอง ไม่รู้เบื้องหน้าเบื้องลึกของข้อมูลมาก่อน และมีการใส่อารมณ์ความคิดเห็นส่วนตัว ซึ่งทั้งหมดนี้คือลักษณะของข้อมูลข่าวสารที่ไม่น่าเชื่อถือ ทั้งนี้จุฬารอดคำอธิบายไว้ว่าสิ่งที่สื่อใน social media ไม่มีคือความเป็นมืออาชีพ (professional) ปัจจุบันประชาชนทั่วไปรายงานข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ social media หรือบางครั้งสื่อมวลชนก็นำเอาเรื่องใน

social media มารายงาน ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ขาดความน่าเชื่อถือ ส่วนสื่อมวลชนหลักหากต้องการจะอยู่รอดก็ต้องคงความน่าเชื่อถือและความเป็นมืออาชีพ นั่นคือความลึกของประเด็น มุมมองที่กว้างขึ้น สถิติ ข้อมูล หลักฐานที่น่าเชื่อถือ ผู้รับสารต้องเกิดสติปัญญา ชาวต้องเป็นยิ่งกว่าชาว (จุมพล รอดคำดี, 2561)

สรุป การสื่อสารมวลชนคือ กระบวนการสื่อสารที่ผู้ส่งสารมีลักษณะไม่ใช่บุคคลธรรมดาทั่วไป แต่เป็นองค์กรด้านสื่อสารมวลชนหรือนักสื่อสารมวลชน ส่งสารที่มีความสำคัญหรือความน่าสนใจ ต่อคนหมู่มาก ผ่านช่องทางสื่อมวลชนที่มีศักยภาพในการกระจายข่าวสารไปได้อย่างกว้างไกล ไปยังมวลชนผู้รับสารที่อยู่กันอย่างกระจุกกระจายนั่นเอง ทั้งนี้การสื่อสารมวลชนในปัจจุบันนักสื่อสารมวลชนต้องคำนึงถึงข้อมูลที่ถูกต้องและผลกระทบ รวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคมภายหลังการสื่อสารด้วย

2.2 บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน (Functions of Mass Media)

2.2.1 บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามแนวคิดของ Wright

ชาลส์ ไรท์ (Wright) สรุปบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนโดยอ้างอิงจากแนวคิดของ Harold D. Lasswell ว่าสื่อมวลชนควรมีบทบาทหน้าที่ 4 ประการและได้เสนอแนวคิดเพิ่มว่าการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนนั้นอาจปรากฏได้ทั้งการทำตามหน้าที่และการทำหน้าที่ที่ผิดพลาดเกินไป (Functions and dysfunctions) ดังนี้

1. การตรวจตราระแวดระวังภัยให้แก่สังคม (Surveillance) โดยสื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นยามเฝ้าสังคม (watch dog) คอยตรวจตรา ระวังภัยเมื่อมีสิ่งผิดสังเกตก็จะคอยเตือนคอยรายงานให้สังคมรับรู้ ดังนั้นสื่อมวลชนจึงมีหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารแก่สังคม แต่ในขณะเดียวกันหากสื่อทำหน้าที่เกินเลยบทบาท (Dysfunction) สื่อก็อาจจะคุกคามความมั่นคงภายในของประเทศ หรืออาจสร้างความโกลาหลได้ นอกจากนี้การให้ความรู้มากก็จะเกิดช่องว่างทางความรู้ในสังคม การพยายามหาข่าวก็อาจจะกลายเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และบางข่าวอาจมีพลังถึงขั้นคุกคามแหล่งข่าว หรือชวนเชื่อได้ว่าเป็นเรื่องจริงทั้งหมด

2. เชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของสังคม (Correlation) โดยสื่อมวลชนทำหน้าที่คัดสรรเรื่องราววิเคราะห์เหตุการณ์ เชื่อมโยงเหตุการณ์ ผสานส่วนต่างๆ ให้สังคมเข้าใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถสร้างความมั่นคงให้สังคมและรักษาความเป็นหนึ่งเดียวทางวัฒนธรรมได้ ส่วนการทำหน้าที่ที่เกินเลยบทบาท (Dysfunction) อาจเป็นการเพิ่มการทำตามอย่างทางสังคม การวิเคราะห์จะลดลง เพิ่มการไม่ตอบโต้ เปลี่ยนเป็นเชิงรับมากขึ้น หรือบางครั้งก็คิดขวางการเติบโตทางวัฒนธรรม

3. การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) โดยสื่อมวลชนทำหน้าที่สังคมประภิต นั่นคือขัดเกลาคนในสังคมให้เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม หรืออีกนัยหนึ่งคือสื่อมวลชนมีหน้าที่ให้ความรู้ การศึกษา และถ่ายทอดวัฒนธรรมด้วย (Education) ส่วนในด้านที่เกินเลยบทบาท (Dysfunction) อาจเกิดสังคมคล้อยตาม บุคลิกภาพเปลี่ยนไป ความหลากหลายของวัฒนธรรมย่อยลดลง

4. ให้ความบันเทิง (Entertainment) โดยสื่อมวลชนมีหน้าที่ให้ความบันเทิงและผ่อนคลายความตึงเครียดให้คนในสังคม ส่วนในด้านที่เกินเลยบทบาท (Dysfunction) อาจทำให้คนหนีไปอยู่ในจินตนาการมากเกินไป มีความเชื่อในทางเดียวกัน เป็นสังคมเชิงรับและมีรสนิยมไม่ดี หลบเลี่ยงความ

เป็นจริงของตนเอง ทางด้านจริยธรรมจะอ่อนด้อยลง เกิดวัฒนธรรมที่นิยมไปทางเดียวกัน เรียกว่า popular culture และเกิดมลพิษทางวัฒนธรรมที่เรียกว่า cultural pollution ในที่สุดหากสื่อมวลชนนำเสนอด้านความบันเทิงมากเกินไป (Baran and Davis, 1955: 166-167)

2.2.2 บทบาทของนักวารสารศาสตร์เชิงข้อมูล (Data Journalist)

นักวารสารศาสตร์เชิงข้อมูล (Data Journalist) หรือผู้สื่อข่าวที่ทำงานเชิงข้อมูล โดยรายงานข่าวซึ่งผนวกเรื่องของตัวเลขที่มีความสำคัญจากแหล่งที่มาของข้อมูลหรืองานวิจัย การประมวลข้อมูลสถิติแล้วรายงานข่าวหรือเรื่องราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Bradshaw, 2010) ข้อมูลของนักวารสารศาสตร์เชิงข้อมูลจะมีลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

1. Finding data คือ ข้อมูลที่ได้จากค้นพบ ซึ่งข้อมูลประเภทนี้จะเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ จากการมีองค์ความรู้ที่เชี่ยวชาญเชื่อมกับการใช้คอมพิวเตอร์ในการเป็นผู้ช่วยในทักษะการรายงานข่าวรวมถึงทักษะด้านเทคนิคพิเศษ เช่น การใช้โปรแกรมต่างๆ ในการรวบรวมข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ผู้สื่อข่าวใช้ด้วย

2. Interrogating data คือ ข้อมูลที่ได้จากการซักถาม โดยผู้สื่อข่าวต้องมีความเข้าใจเป็นอย่างดีในภาษาเฉพาะนั้นๆ และเข้าใจบริบทที่แวดล้อมข้อมูลนั้นในแนวกว้างด้วย บวกกับผู้สื่อข่าวใช้สถิติร่วมกับเอกสารจะช่วยประหยัดเวลาในการหาข้อมูล

3. Visualising Data คือ ข้อมูลที่ได้ต้องทำให้เห็นเป็นภาพ ข้อมูลประเภทนี้ในอดีตจะเป็นความรับผิดชอบของผู้ออกแบบสารหรือผู้เข้ารหัสสารนั้นคือผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการนั่นเอง แต่จากการเพิ่มจำนวนขึ้นของผู้คน กองบรรณาธิการซึ่งทำงานเบื้องหลังข่าวได้พยายามในทั้งสองด้านคือ ส่วนหนึ่งขยายขยายความตระหนักรู้ในสิ่งซึ่งเป็นไปได้ และอีกส่วนหนึ่งคือการลดลงของอุปสรรคที่จะทดลองด้วยตัวของพวกเขาเอง

4. Mashing Data คือ ข้อมูลที่คลุกเคล้าผสมกันเป็นเนื้อเดียวกับสารสนเทศอื่นๆ เครื่องมือทางการสื่อสาร เช่น application ManyEyes สามารถใช้เพื่อสร้างภาพจากข้อมูล และ web application อย่าง Yahoo Pipes ซึ่งเป็นเครื่องมือสร้างกราฟิกจากข้อมูลที่หลากหลายได้ เทคโนโลยีทางการสื่อสารเหล่านี้สามารถโต้ตอบกับผู้ใช้งานซึ่งได้ถูกสร้างขึ้นและจะช่วยสร้างนักศึกษาด้านสื่อสารมวลชนได้อย่างรวดเร็วและนำไปสู่นักวารสารศาสตร์เชิงข้อมูลต่อไป

สำหรับการจะเริ่มเป็นนักวารสารศาสตร์เชิงข้อมูลนั้น คำตอบคือ “เริ่มที่ข้อมูล” แต่ก็มีอีกคำตอบคือ “เริ่มที่คำถาม” Aron Pilhofer ผู้สื่อข่าวจาก The New York Times กล่าวว่านักวารสารศาสตร์ต้องสร้างสมดุลบทบาทของพวกเขาในเรื่องการตอบสนองต่อเหตุการณ์ด้วยบทบาทของสื่อมวลชนด้านการเป็นผู้แสวงหาเรื่องราว โดยเริ่มจากสิ่งเล็กๆ และเริ่มด้วยสิ่งที่คุณรู้แล้วและทำแล้ว และจำไว้เสมอว่าเป้าหมายคือการเป็นนักวารสารศาสตร์ ส่วน Charles Arthur จาก The Guardian กล่าวว่าการค้นหาข้อมูลเรื่องราวจะถูกรายงานได้ดีที่สุดผ่านตัวเลข ขณะที่ Jonathan Richards จาก The Times และ Conrad Quilty Harper จาก The Telegraph ทั้งสองกล่าวว่าจงหาข้อมูลด้วยการลงพื้นที่ที่สื่อข่าวแล้วนำเสนอด้วยแนวคิด (The Guardian, 2010)

สรุป บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามแนวคิดของ ชาลส์ ไรท์ (Wright) มี 4 ประการ คือ การระแวดระวังภัยให้สังคม เชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของสังคม ให้ความรู้การศึกษาแก่คนในสังคม และผ่อนคลายความตึงเครียดให้สังคม นอกจากนี้ นักสื่อสารมวลชนควรรายงานข้อมูลในรูปแบบของนักวารสาร

ศาสตร์เชิงข้อมูล กล่าวคือ มีการค้นคว้าข้อมูลทีลึกซึ้ง ทั้งกว้างและแคบ นำเสนอเชิงสถิติ รูปภาพ เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจข้อมูลที่มีอยู่อย่างมากมายได้ในเวลาอันจำกัดแต่ครอบคลุมด้วยการนำเสนอข้อมูลที่ครบถ้วน รอบด้านและทันกับเทคโนโลยี

2.3 จุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสาร

2.3.1 ความสำคัญของการเขียนเพื่อการสื่อสาร

การสื่อสารมีความสำคัญต่อสังคมเพราะมีแรงผลักดันที่มีผลกระทบต่อนิสัยและพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งในแง่บวกและแง่ลบ อีกทั้งยังเป็นการแสดงบทบาทและการกระทำผ่านสื่อถ่ายทอดไปสู่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม การสื่อสารจึงเป็นดาบสองคมที่ทั้งให้คุณและโทษ การปราศจากสื่อจะทำให้วิวัฒนาการของมนุษย์สิ้นสุดลงเนื่องจากเหตุผล ดังต่อไปนี้

1. สื่อหรือช่องทางการสื่อสารเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยกระจายข่าวสารและยังเป็นนวัตกรรมทางสังคมทั้งในแง่ของนวัตกรรมการกระจายข่าวสารและนวัตกรรมของผู้รับสารด้วย

2. คุณสมบัติของสื่อที่แตกต่างกันส่งผลให้การกระจายข่าวสารแตกต่างกัน เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตมีหน้าที่แตกต่างกันตามการเปิดรับสื่อของผู้รับสารที่แตกต่างกันด้วย โดยกลุ่มผู้สูงอายุจะเปิดรับสารจากโทรทัศน์ และกลุ่มวัยทำงานจะเปิดรับสารจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3. สื่อแต่ละประเภทไม่เคยหยุดนิ่งหรือพัฒนาโดยลำพัง นั่นคือสื่อมวลชนมักพัฒนาไปพร้อมกันเสมอต่างต้องพึ่งพิงอิงกันและทดแทนกันในบางส่วน เช่น หนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังคงมีการพัฒนาการสื่อข่าวเพื่อสิ่งพิมพ์คู่ไปกับการพัฒนารูปแบบการนำเสนอผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต หรือโทรทัศน์ออนไลน์ที่ยังคงใช้เนื้อหาจากรายการโทรทัศน์ปกติแต่เพิ่มเติมปรับปรุงให้ถูกใจผู้รับสารยุคอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

4. ความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรมและการเมืองเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในทุกสังคมแต่สื่อมวลชนกลับมีวิวัฒนาการไปทางเดียวกันไม่แตกต่างกันนั้นเพราะว่าสื่อมวลชนเป็นตัวสะท้อนการสื่อสารที่เป็นธรรมชาติของมนุษย์จึงทำให้สื่อมวลชนมีหน้าที่เช่นเดิมคือ รายงานสถานการณ์ ให้ความคิดเห็น ให้ความรู้และให้ความบันเทิงแก่สังคม

5. รูปแบบสารที่ช่วยสร้างกรอบความคิด การปฏิรูป การประดิษฐ์ เพราะโครงสร้างของการสื่อสารเป็นตัวกำหนดรูปแบบสารทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและรักษาคุณภาพของระบบสังคม เช่น การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์จะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรกับผู้รับสารและเกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร เป็นต้น

6. ศักยภาพของสื่อภาพและเสียงรวมถึงอินเทอร์เน็ตซึ่งสามารถสร้างความน่าสนใจและโน้มน้าวใจผู้รับสารได้เป็นช่องทางการสื่อสารที่สำคัญและมีผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมได้มากเมื่อเทียบกับสื่อที่มีเฉพาะตัวหนังสือ ภาพ หรือเสียงเท่านั้น

7. บทบาทด้านข่าวสาร การสื่อสารมีศักยภาพในการรายงานข่าวสาร กิจกรรมของสังคมซึ่งสะท้อนได้จากการขัดเกลาทางสังคม โดยเฉพาะการเรียนรู้และพฤติกรรมของผู้รับสาร กล่าวคือทักษะของคนจะแตกต่างกันตามการเปิดรับสื่อที่แตกต่างกันนั่นเอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณของผู้รับสาร คุณสมบัติของสื่อ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคม ภารกิจพิเศษในการนำสาร ผลกระทบ

และการขัดเกลาทางสังคมจนส่งผลให้ปัจจุบันสื่อมีอิทธิพลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับปัจเจกชนและสังคม (พิชญภาพร ประครองใจ, 2558: 90- 93)

ทั้งนี้การเขียนนับเป็นเครื่องมือหนึ่งของมนุษย์ในการสื่อสารและการเขียนเพื่อการสื่อสารก็มีความสำคัญในแง่ของการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทักษะคิดและอารมณ์ด้วยลายลักษณ์อักษร โดยผู้สื่อสารหรือผู้เขียนต้องการให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเป็นสำคัญ ดังนั้นการสื่อสารด้วยการเขียนจะประสบความสำเร็จได้ผู้เขียนควรมีความรู้ทั้งในเรื่องของภาษากับการสื่อสารและเรื่ององค์ประกอบของการเขียนด้วย นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นการเขียนทั่วไป หรือการเขียนเพื่อการสื่อสาร นักวิชาการมักเน้นเสมอว่าการเขียนคือการสื่อสารความรู้ ความคิด ทักษะคิดและอารมณ์ ถ่ายทอดไปยังผู้รับสาร นั่นก็เพราะว่า ความรู้ที่บันทึกได้จำเรียนมาแล้วนั้น คือความรับผิดชอบต่อสังคมนั่นเอง

2.3.2 จุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสาร

1. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง

การเขียนเพื่อเล่าเรื่องคือการที่ผู้เขียนนำเรื่องราว ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วมาถ่ายทอดเป็นงานเขียน ซึ่งงานเขียนประเภทนี้ถือว่าไม่ยากนักเพราะเป็นการเขียนพื้นฐานที่บอกเล่าตามลำดับเหตุการณ์หรือตามข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพหรือนึกเหตุการณ์ตามได้ สำหรับเทคนิคในการเขียนเพื่อเล่าเรื่องนั้นคือการสร้างความน่าสนใจในตอนเริ่มเรื่องและลำดับเรื่องด้วยภาษาและสำนวนโวหารที่เหมาะสม โดยสำนวนโวหารที่ใช้เป็นหลักคือ บรรยายโวหารและอาจใช้โวหารอื่นๆ ร่วมด้วยก็ได้ (สุทธิ ชัตติยะ, 2552: 17) เช่น คนกรุงเก่าเล่าเรื่อง โดยมาโนช พุฒตาล เรื่องเล่าจากมหากาพย์มหาภารตะ โดยวีระ ธีรภัทร เป็นต้น

ตัวอย่างการเขียนเพื่อเล่าเรื่อง

ย่านเก่าเล่าเรื่อง “ชุมชนตรอกข้าวเม่า” ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิถีชีวิตชาวฝั่งธน
โดย ANT 8.06.20

“ฝั่งธน” หรือ “ฝั่งธนบุรี” ในย่านบางกอกน้อยมีชุมชนดั้งเดิมตั้งอยู่มาอย่างยาวนาน ผู้คนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนชาวมอญอพยพมาจากกรุงศรีอยุธยา มาตั้งรกรากตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี พร้อมได้นำภูมิปัญญาการทำข้าวเม่าติดตัวมาด้วย เพราะในย่านนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีบรรดาศักดิ์ข้าหลวงเดิมเพราะมีบ้านเรือนอยู่ใกล้พระราชวังเดิมในอดีต สภาพชุมชนเป็นสวนผลไม้ นานาชนิด การคมนาคมส่วนใหญ่ใช้ทางน้ำเป็นหลัก สามารถพายเรือจากเส้นทางคลองบางกอกน้อยไปคลองบางขุนศรี ออกคลองบ้านขมิ้นได้ เดินทางต่อไปยังวัดยางสุทธาราม วัดดงมูลเหล็ก และวัดอัมพวา ในด้านการค้าขายก็นิยมนำผลไม้ไปขายที่ตลาดท่าเตียนหรือบ้างก็หาบไปข้ามเรือที่ทำวังหลังหรือท่ายายโกย

ชุมชนแห่งนี้เกือบทุกหลังคาเรือนจะมีการตำข้าวเม่าโดยมีข้าวเปลือกมาจากจังหวัดสุพรรณบุรี อยุธยา อ่างทอง ชัยนาท และนครชัยศรี จะนำข้าวเปลือกมาทางเรือ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นของชุมชนแห่งนี้จึงเป็นข้าวเม่า ผู้คนทั่วไปจึงเรียกติดปากชุมชนแห่งนี้ว่า “ชุมชนตรอกข้าวเม่า” หรือ “บ้านข้าวเม่า” ภายหลังบ้านเมืองเจริญขึ้นมีการตัดถนนพราณกถนนอิสรภาพ การคมนาคมทางน้ำจึงลดบทบาทลง การตำข้าวเม่าซึ่งต้องอาศัยน้ำคลองเป็นหลักใน

การแช่ข้าว ล้างข้าวและวิธีการยุ่งยากในปัจจุบันจึงค่อยๆ หดไป เหลือเพียง “ขนมไทยบ้านข้าวเม่า” ที่ยังคงยึดอาชีพนี้ต่อไปเพื่ออนุรักษ์อาหารประจำชุมชนเพียงบ้านเดียว

เมื่อชุมชนตรอกข้าวเม่ามีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ จึงกลายมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่ภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจและให้การสนับสนุน จึงเกิดเป็นพิพิธภัณฑ์ประจำชุมชนขึ้นที่ วัดสุทธาวาส วัดประจำชุมชน โดยใช้ชื่อพิพิธภัณฑ์ว่า “พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนตรอกข้าวเม่า” ภายในนำข้าวของเครื่องใช้ หลักฐานทางอาชีพ วิถีชีวิตในอดีตมาจัดแสดงถ่ายทอดเป็นเรื่องราวให้ผู้สนใจเข้าชมโดยไม่มีค่าใช้จ่าย แบ่งเป็น 3 ห้อง คือ ห้องวิถีชีวิต ชาวบางกอกน้อย ห้องถิ่นฐานบ้านขุน และห้องห้างร้านเจ๊กตุ่
ที่มา : TrueID (2020)

2. การเขียนเพื่ออธิบาย

การเขียนเพื่ออธิบายคือการที่ผู้เขียนต้องอธิบายรายละเอียดของข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือความรู้ต่างๆ ซึ่งอาจจะเกี่ยวกับแนวคิด หลักการ วิธีการ หรือการแก้ไขปัญหาที่ได้ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้น กระจ่างชัดมากขึ้น หรือมีความรู้มากขึ้น ทั้งนี้การเขียนเพื่ออธิบายจะเป็นการเขียนที่มีลำดับเรื่องราวอย่างมีขั้นตอนตามวิธีการ เหตุการณ์ เวลา หรือจากเหตุไปสู่อุบัติและการอธิบายขั้นตอน ดังนั้นผู้เขียนจึงต้องแจกแจงอย่างชัดเจนรวมทั้งยกตัวอย่างประกอบการอธิบายด้วย (สุทธิชาติติยะ, 2552: 18) เช่น การแถลงการณ์ การแถลงผลงาน การเขียนตอบข้อสอบ การอธิบายหน้าที่เป็นต้น

ตัวอย่างการเขียนเพื่ออธิบาย

โควิด-19 วัคซีน

โดย นพ.ยง ภู่วรวรรณ 18 พฤษภาคม 2564

ทั่วโลกมีประชากร 7,000 ล้านคน ถ้าจะให้วัคซีนให้เกิดภูมิคุ้มกันหมู่ขึ้นมาได้ต้องให้อย่างน้อย 5,000 ล้านคนหรือประมาณ 10,000 ล้านโดส ขณะนี้ทั่วโลกได้รับวัคซีนไปแล้วเกือบ 1,500 ล้านโดส หรือ 15 เปอร์เซ็นต์ของเป้าหมาย ส่วนใหญ่อยู่ในประเทศที่เป็นเจ้าของวัคซีน เช่น จีน อเมริกา และยุโรป ถึงแม้ว่าอินเดียจะระดมฉีดวัคซีนกันขนาดใหญ่ก็ยังไม่ทันการระบาดของโรค

โดยขณะนี้ฉีดวัคซีนทั่วโลกเฉลี่ยวันละไม่ถึง 25 ล้านโดส ถ้าด้วยอัตราขนาดนี้ก็ต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี จึงจะได้เป้าหมายทั่วโลก นอกจากนี้มีอัตราการเร่งผลิตและฉีดให้ได้มากกว่านี้อีก 1 เท่าตัว ก็จะบรรลุเป้าหมายภายในสิ้นปีนี้

สำหรับประเทศไทยฉีดวัคซีนไปแล้ว 2.26 ล้านโดส โดยมีเป้าหมายอยู่ที่ 100 ล้านโดสหรือได้ประมาณ 2.2 เปอร์เซ็นต์ของเป้าหมายที่จะให้เกิดภูมิคุ้มกันหมู่ ใน 100 ล้านโดสนี้เราจะต้องฉีดให้คนไทยประมาณวันละไม่ต่ำกว่า 300,000 โดส จึงจะบรรลุเป้าหมายภายในสิ้นปีนี้ นับเป็นงานใหญ่มากสำหรับประเทศไทย สิ่งที่คุณทุกคนจะต้องเข้าใจโดยเฉพาะการให้วัคซีน AstraZeneca ในคนที่มีอายุน้อยหรือวัยทำงาน โอกาสจะเป็นไข้ ไม่สบายตัว ปวดเมื่อยตัวเหมือนไข้หวัดใหญ่ จะสูงมากกว่าผู้สูงอายุ

ที่ผ่านมาเราฉีดวัคซีน AstraZeneca ในผู้สูงอายุ เราจึงยังไม่ค่อยเห็นใครบ่นเรื่องไข้หลังฉีดวัคซีน เมื่อฉีดวัคซีนหมู่มากที่กำลังจะมาถึงโดยเฉพาะในวัยทำงานหรือที่อายุน้อยกว่า 30 ปีหลังฉีดวัคซีน AstraZeneca ให้เตรียมยาพาราเซตามอลไว้ได้เลย เมื่อฉีดแล้วกลับบ้านกินเลยก็ไม่ว่ากัน

จากการศึกษาที่ศูนย์ฯ ให้วัคซีนในกลุ่มอายุน้อยจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้มากกว่าและบางคนอาจจะมีบวมแดงบริเวณฉีด ถือเป็นปฏิกิริยาของวัคซีนที่เป็นเรื่องที่ไม่ต้องตกใจ อาการดังกล่าวจะอยู่ชั่วคราวเท่านั้น โดยทั่วไปอาการไข้จะอยู่ 24 ชั่วโมงและมีน้อยที่จะเป็น 2 วันและน้อยมากๆ ที่จะถึง 3 วัน

จากการศึกษาของเราพบว่า ผู้ที่มีอายุน้อยและมีปฏิกิริยาต่อวัคซีนมาก จะมีภูมิคุ้มกันที่สูง จึงไม่แปลกผู้หญิงมีภูมิคุ้มกันสูงกว่าผู้ชาย ผู้ที่มีอายุน้อยจะมีภูมิคุ้มกันสูงกว่าผู้ที่มีอายุมากหรือผู้สูงอายุ ถ้าทุกคนเตรียมตัวก็จะได้ไม่ตื่นตระหนกถึงอาการที่เกิดขึ้น นอกจากนี้มีอาการมากก็ต้องพบแพทย์

ที่มา : ยง ภู่วรวรรณ (2564)

3. การเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจ

การเขียนเพื่อการจูงใจหรือโน้มน้าวใจมักมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจและรู้สึกคล้อยตามที่ผู้เขียนต้องการ ซึ่งผู้ส่งสารหรือผู้เขียนไม่ได้ต้องการเพียงแค่การถ่ายทอดข้อเท็จจริง หรือเล่าประสบการณ์หรือแสดงความคิดเห็นธรรมดา แต่ผู้เขียนต้องการทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกับผู้เขียน และมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนั้นๆ การเขียนเพื่อการจูงใจหรือโน้มน้าวใจจึงมักถูกใช้ในงานโฆษณาและประชาสัมพันธ์ รวมทั้งงานเขียนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับชักชวน จูงใจให้ประชาชนมีความคิดเห็นคล้อยตามสิ่งที่ผู้เขียนสื่อสารออกไป โดยมากเป้าหมายของการจูงใจจะมี 3 ระดับคือ การจูงใจเพื่อให้คล้อยตาม การจูงใจเพื่อเปลี่ยนทัศนคติ และการจูงใจเพื่อให้เกิดการกระทำ ทั้งนี้การเขียนเพื่อการจูงใจหรือโน้มน้าวใจมีวิธีการดังนี้

3.1 การให้เหตุผลจากข้อเท็จจริง

3.1.1 วิธีนิรนัย (Deductive) เป็นการอ้างสิ่งที่คุณส่วนใหญ่ยอมรับอยู่แล้วเพื่อสนับสนุนข้อเสนอกใหม่ที่อ้างขึ้นมา เช่น “การออกกำลังกายทำให้ร่างกายแข็งแรงและเจริญเติบโต การออกกำลังกายบนลู่วิ่ง “...ยี่ห้อ...” เป็นการออกกำลังกายที่ง่ายและสะดวกอยู่ที่บ้านของท่านเองช่วยทำให้ร่างกายแข็งแรงขึ้น”

3.1.2 วิธีอุปนัย (Inductive) เป็นการอ้างเฉพาะบางกรณีเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นส่วนรวมทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ แต่อย่างไรก็ตามการเห็นตัวอย่างเพียงบางกรณีนั้นอาจทำให้ข้อสรุปผิดพลาดได้ เช่น “มาซัดี้มนยี่ห้อ.....เป็นประจำทำให้กระดูกแข็งแรง”

3.1.3 วิธีสาเหตุสัมพันธ์ เป็นการเขียนเหตุผลจากเหตุไปหาผล หรือจากผลไปหาเหตุ หรือจากเหตุผลหนึ่งไปสู่เหตุผลหนึ่งก็ได้ เช่น เหตุไปหาผล “แปรงฟันทุกวัน ทำให้ฟันไม่ผุ” และผลไปหาเหตุ “รถวิ่งเรียบ เพราะใช้น้ำมัน....”

3.2 การเร้าอารมณ์ ซึ่งมนุษย์ทุกคนย่อมมีอารมณ์ความรู้สึกอยู่แล้ว ยิ่งถ้าผู้รับสารมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่เขียนอยู่ก่อนแล้วย่อมจะถูกผู้เขียนเร้าอารมณ์ได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มที่มี

คุณสมบัติบางประการคล้ายคลึงกัน เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มใช้แรงงาน กลุ่มนายทุน กลุ่มนักเรียน นักศึกษา กลุ่มชาวเอเชีย เป็นต้น

3.3 การใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงเป็นเครื่องจูงใจ ผู้เขียนบางคนอาจใช้บุคลิกหรือชื่อเสียงของตนเองเป็นเครื่องมือในการจูงใจผู้อ่าน หรืออาจเป็นคนอื่นที่ผู้เขียนอ้างถึง ซึ่งวิธีนี้มักได้ผลเนื่องจากผู้อ่านมีแนวโน้มจะเชื่อถือบุคลิกและชื่อเสียงของบุคคลที่น่าเชื่อถือหรือโด่งดัง โดยผู้เขียนจะนำมาอ้างเพื่อเป็นเครื่องยืนยัน เช่น การใช้ดารานักแสดงถ่ายโฆษณา การใช้บุคคลที่มีชื่อเสียงยืนยันหลังการใช้ เป็นต้น

3.4 การเสนอแนะ การเขียนโดยเสนอแนะเป็นการจูงใจทางอ้อมและสามารถหลีกเลี่ยงความคิดเห็นโต้แย้งได้ เพราะคนเราบางครั้งไม่ชอบให้คนอื่นบอกกล่าวตรงๆ และมักทำตามอย่างกันหากไม่ทันฉุกคิด การเขียนแบบให้ข้อเสนอแนะจึงเป็นการจูงใจอีกวิธีหนึ่งซึ่งมีกลวิธี 4 อย่างคือ การทำให้เป็นส่วนหนึ่งของผู้อ่าน การเสนอสิ่งที่เข้ากับนิสัยผู้อ่าน การเขียนเสนอแนะให้ตรงความสนใจหรือความรู้สึกของผู้อ่าน และการอ้างข้อมูล ตัวเลข ชื่อเสียงสถาบันหรือองค์กร เป็นต้น (อวยพร พานิช และคณะ, 2553: 181-185)

4. การเขียนเพื่อปลุกใจ

การเขียนเพื่อปลุกใจเป็นการเขียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกหรือความคิดทัศนคติไปในทิศทางที่ผู้เขียนกำหนดเช่นเดียวกับการเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจ แต่การเขียนเพื่อปลุกใจนั้นมุ่งเน้นให้ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งจะนำไปสู่ความเข้มแข็งหรือความพร้อมเพรียงในการร่วมมือร่วมใจกัน และส่งผลต่อพฤติกรรมที่ตามมาด้วย การเขียนเพื่อปลุกใจจึงแตกต่างจากการเขียนเพื่อการจูงใจตรงที่ว่าผู้เขียนต้องเขียนให้สั้น กะทัดรัด กระชับ รัดกุม และเน้นประเด็นสำคัญ (สุทธิชาติติยะ, 2552: 19)

ตัวอย่างการเขียนเพื่อปลุกใจ

ภาพที่ 2.2 : ตัวอย่างการเขียนเพื่อปลุกใจ

ที่มา : RmutpFB (2016)

ตัวอย่างการเขียนเพื่อปลุกใจ

ภาพที่ 2.3 : ตัวอย่างการเขียนเพื่อปลุกใจแฟนกีฬา

ที่มา : Official Line ช้างศึก (2017)

5. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น

การเขียนเพื่อการแสดงความคิดเห็นคือการที่ผู้เขียนนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อสังคมมาวิเคราะห์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านได้แง่คิด ได้เห็นแง่มุมที่กว้างและหลากหลายขึ้น ส่งเสริมให้สังคมคิดอย่างมีเหตุมีผล ทั้งนี้ผู้เขียนจำเป็นต้องใช้ความคิดขั้นสูง คิดอย่างรอบคอบจึงจะสามารถถ่ายทอดความคิดไปยังผู้อ่านได้ โดยกระบวนการคิดจำแนกออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

5.1 การคิดตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

การคิดตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นการคิดอย่างเป็นระบบ คิดแบบมีเหตุและผล และมีการนำกระบวนการ ทักษะและวิทยาศาสตร์มาใช้ในการคิดแก้ปัญหา โดยเริ่มจากการคิดเพื่อกำหนดประเด็นปัญหา จากนั้นตั้งสมมติฐานหาสาเหตุของปัญหา แล้วทดลองและเก็บข้อมูล เพื่อนำผลที่ได้มาคิดวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลในขั้นการทดลองเพื่อสรุปเป็นหลักเกณฑ์นำไปปฏิบัติ แต่ถ้าไม่ได้ผลก็จะกลับมาหาสาเหตุใหม่ ทดลองใหม่เพื่อหาผลสรุปต่อไป ผู้เขียนที่จะมีความคิดตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้นั้นต้องเป็นคนช่างสังเกต รู้จักเก็บและรวบรวมข้อมูล รู้จักตั้งปัญหาและคาดคะเนคำตอบ ถ้าทดลองและอธิบายผลที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งกระบวนการทางวิทยาศาสตร์นี้

สอดคล้องกับหลักอริยสัจ 4 ในพุทธศาสนา คือ ทุกข์ คือปัญหา สมุทัย คือเหตุแห่งปัญหา นิโรธ คือหนทางแก้ปัญห และมรรค คือการปฏิบัติตามแนวทางแก้ปัญห

5.2 การคิดตามหลักพุทธธรรม

ความสุขของคนเรานั้นเกิดจากการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง คือ การรู้จักคิดเป็น พูดเป็น และทำเป็น โดยการคิดเป็นนั้นทำหน้าที่บริหารการดำเนินชีวิตของคนเราทั้งหมด ส่วนกระบวนการคิดเป็นก็สามารถพัฒนาได้ ฝึกฝนได้ด้วยการศึกษา ผลที่เกิดก็คือมรรค การกระทำที่ติงามหรือก็คือการพัฒนาคนให้มีสัมมาทิฐิ คือ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ค่านิยมถูกต้องติงาม เกื้อกูลแก่ชีวิตครอบครัว สังคม ประเทศชาติและมวลมนุษยชาติ ทั้งนี้พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตโต อธิบายการคิดตามหลักพุทธธรรมไว้ 10 แบบ ดังนี้

5.2.1 การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย คือ การพิจารณาสถานะที่เป็นจริงด้วยการหาเหตุผลและเหตุปัจจัยที่สัมพันธ์ส่งผลสืบทอดกัน และการดับสูญของสิ่งของทั้งหลายตามเหตุปัจจัย

5.2.2 การคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ คือ การคิดโดยพิจารณาแยกแยะหรือกระจายเนื้อหาให้รู้จักสถานะที่เป็นจริง เพื่อให้เข้าใจภาวะการณ์ที่ประกอบกันทำให้เกิดเป็นตัวตนซึ่งไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริงของสิ่งทั้งหลาย

5.2.3 การคิดแบบสามัญสัญลักษณ์ คือ การคิดแบบรู้เท่าทันความไม่ยั่งยืนของสิ่งทั้งหลาย ความเปลี่ยนแปลงที่จะไม่อยู่ในสภาพเดิม และไม่อาจมีอยู่โดยตัวของมันเองได้ ซึ่งเป็นไปตามกฎธรรมชาติ ส่งผลให้ผู้ศรัทธาอมรับความจริงและแก้ไขความตามเหตุปัจจัย

5.2.4 การคิดแบบอริยสัจ คือ การคิดแบบแก้ปัญห ทำความเข้าใจกับปัญห สืบค้นหาสาเหตุ วางแนวปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหให้บรรลุเป้าหมาย

5.2.5 การคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ คือการคิดตามหลักการและความมุ่งหมาย พิจารณาให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง “ธรรม” คือ หลักความจริง ความติงาม หลักการปฏิบัติกับ “อรรถ” คือความมุ่งหมาย ประโยชน์ที่ต้องการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีทิศทาง

5.2.6 การคิดแบบเห็นคุณ โทษ และทางออก คือ การคิดให้รอบด้านทั้งด้านดี ด้านเสีย หรือทั้งคุณและโทษของสิ่งต่างๆ แล้วพิจารณาหาทางแก้ไข

5.2.7 การคิดแบบรู้จักคุณค่าแท้ คุณค่าเทียม คือ การตัดสินคุณค่าโดยเฉพาะมีความเข้าใจและเลือกสิ่งที่มีคุณค่า มีคุณประโยชน์อย่างแท้จริงต่อชีวิตตนและต่อผู้อื่น ส่งผลให้ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยม

5.2.8 การคิดแบบเร้าคุณธรรม คือ การคิดสิ่งทีตนเกี่ยวข้องในแง่ที่เกิดการกระทำที่มีคุณค่าและในแง่ที่ช่วยแก้นิสัยความเคยชินที่สั่งสมไว้เดิมในแง่ร้ายให้เปลี่ยนเป็นติงาม

5.2.9 การคิดแบบอยู่กับปัจจุบัน คือ การคิดครอบคลุมถึงสิ่งทีเกี่ยวข้องเชื่อมโยงต่อกันมาจนถึงสิ่งทีทำอยู่ปัจจุบัน ซึ่งช่วยให้วางแผนปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยไม่ยึดติดกับอดีตหรือคิดถึงอนาคตอย่างเลื่อนลอย

5.2.10 การคิดแบบวิภาษวาท คือ การคิดและแสดงออกเป็นคำพูดทีผ่านการวิเคราะห์ แจกแจงความคิดครบทุกด้าน โดยไม่ยึดหลักสำคัญเพียงด้านเดียวมาตีคลุมไปทั้งหมด ทำให้ไต่ตรองและเลือกแนวทางแก้ไขปัญหได้ตรงตามความเหมาะสม

5.3 การคิดวิจารณ์ญาณ

การคิดวิจารณ์ญาณ หมายถึง กระบวนการคิดพิจารณาไตร่ตรอง หาเหตุผล บนพื้นฐานของข้อมูลซึ่งได้จำแนกแยกแยะเป็นอย่างดีแล้วเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปและสามารถตัดสินใจประเมินว่าสิ่งใดควรทำอย่างสมเหตุสมผล การคิดวิจารณ์ญาณจะเริ่มจากปัญหาที่จะต้องคิดและสรุปเพื่อตัดสินใจในขั้นสุดท้าย การรวบรวมข้อมูล การจัดหมวดหมู่ และระบบของข้อมูลการตั้งสมมติฐานการใช้เหตุผลจะใช้ตามหลักตรรกศาสตร์ ซึ่งล้วนเป็นทักษะสำคัญของการคิดวิจารณ์ญาณ

5.4 การคิดวิเคราะห์

การวิเคราะห์ (Analysis thinking) หมายถึงการแยกแยะข้อมูล หรือส่วนประกอบออกเป็นส่วนย่อยๆ และตรวจสอบหรือจัดโครงสร้างหาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ เพื่อให้ได้ความรู้ ความเข้าใจ หาเหตุผลของสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อใช้แก้ปัญหา ใช้ประเมินค่า ตัดสินใจและใช้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ทั้งนี้การคิดวิเคราะห์จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้อง ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการตีความ การตั้งคำถาม การค้นหาความจริง การจำแนกแยกแยะ และการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล สำหรับผู้เขียนควรฝึกการคิดวิเคราะห์ด้วยการศึกษาหาข้อมูลหรือสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ฝึกกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการคิดวิเคราะห์ ฝึกแยกแยะจำแนกรายละเอียดส่วนประกอบต่างๆ และฝึกตรวจสอบ จัดโครงสร้างหรือความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบใหญ่และองค์ประกอบย่อยของสิ่งที่วิเคราะห์ จากนั้นจึงนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

5.5 การคิดสังเคราะห์

การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการเรียงเรียงสิ่งที่ถูกแยกออกจากกันมารวมกันเป็นสิ่งใหม่ โดยข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ถูกหยิบยกมานั้นต้องเป็นข้อมูลที่สามารถสนับสนุนไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นการคิดสังเคราะห์ (Synthesis thinking) จึงเป็นการคิดที่ดึงองค์ประกอบต่างๆ มาหลอมรวมกันภายใต้โครงร่างใหม่อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีลักษณะแตกต่างจากเดิมซึ่งรวมถึงการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะคิด ซึ่งมีมากหรือกระจายกันอยู่ให้มารวมกัน ดังนั้นคนที่คิดสังเคราะห์ได้จึงสามารถเข้าใจและมองภาพรวมของสิ่งที่ศึกษาได้นำไปสู่การจัดระเบียบข้อมูลให้มีความชัดเจน มองเห็นประเด็นที่คมชัด สามารถหาทางออกของปัญหาได้ ขยายขอบเขตของการสืบเสาะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ จนนำไปสู่การต่อยอดความรู้และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ได้

5.6 การคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) เป็นกระบวนการทางสติปัญญาขั้นสูงของมนุษย์ ช่วยให้สังคมน่าก้าวหน้า ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นความสามารถของสมองที่จะคิดได้หลากหลาย เป็นความคิดทางบวกเพื่อสร้างสิ่งใหม่ที่มีคุณค่าให้สังคมนำไปใช้ โดยความคิดสร้างสรรค์จะเกิดจากจินตนาการที่ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่เป็นไปได้ และควบคู่ไปกับความพยายาม ผลของความคิดสร้างสรรค์คือสิ่งประดิษฐ์และรวมถึงสิ่งที่มีคุณค่าในแง่นามธรรมและสุนทรียะด้วย เช่น บทกวี บทเพลง งานศิลปะ เป็นต้น ทั้งนี้ผู้เขียนที่จะเขียนงานโดยอาศัยการคิดสร้างสรรค์จำเป็นต้องมีองค์ประกอบคือความสามารถหรือทักษะการคิดและแรงจูงใจ โดยมีขั้นตอนการคิดคือ การเตรียมข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูล การเข้าใจและจัดระบบความคิด และการตรวจสอบความคิด ซึ่งจะทำให้ได้ความคิดสร้างสรรค์ 4 แบบ คือ 1) การคิดสร้างสรรค์ประเภทการเปลี่ยนแปลง (Innovation) คือการได้สิ่งประดิษฐ์หรือ

ความคิดใหม่ 2) การคิดสร้างสรรค์ประเภทการสังเคราะห์ (Synthesis) คือการผสมผสานแนวคิดต่างๆ แล้วเกิดแนวคิดใหม่ที่มีคุณค่า 3) การคิดสร้างสรรค์ประเภทต่อเนื่อง (Extension) คือการผสมผสานระหว่างการคิดสร้างสรรค์ประเภทการเปลี่ยนแปลงเข้ากับการคิดสร้างสรรค์ประเภทการสังเคราะห์ เป็นกรอบแต่มีความต่อเนื่องในการปฏิบัติ เช่น การพัฒนารุ่นรถยนต์หรือโทรศัพท์มือถือที่มีการพัฒนาต่อยอดจากรุ่นเดิม และ 4) การสร้างสรรค์ประเภทลอกเลียน (Duplication) คือการจำลองหรือเลียนแบบความสำเร็จอื่นๆ โดยจะปรับปรุงเพียงเล็กน้อย เช่น งานแปล การทำดนตรีใหม่ การแต่งเพลงเก่า เป็นต้น (ปราณี สุรสิทธิ์, 2557: 26-42) (ดูตัวอย่างการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นในบทที่ 5)

6. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ

การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการโดยมากมักปรากฏในงานเขียนที่สร้างความบันเทิง กล่าวคือผู้เขียนมุ่งให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ต้องการให้ผู้อ่านผ่อนคลายจากความตึงเครียดทางสังคม และมุ่งให้เกิดจินตนาการ เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น บทกวี บทละคร เป็นต้น ดังนั้นงานเขียนประเภทนี้จึงเน้นภาพที่เกิดจากคำหรือภาพจน์ (figure of speech) การเล่นคำ สำนวน กลวิธีการใช้ถ้อยคำ และการเสนอเนื้อหา รวมถึงการตัดตอนความจริงบางส่วน การตัดแปลงความจริงตามจินตนาการของผู้เขียนบางส่วน ดังนั้นการเขียนเพื่อสร้างจินตนาการจึงเป็นการเขียนเชิงบันเทิงคดีที่มีการแต่งเติมตามจินตนาการ ซึ่งจะแตกต่างจากการเขียนเชิงสารัตถคดีที่นำเสนอแต่ข้อเท็จจริงโดยปราศจากการแต่งเติมจินตนาการใดๆ อย่างไรก็ตามการเขียนเพื่อสร้างจินตนาการยังคงต้องมีการศึกษาข้อมูลความจริงหรือชีวิตจริงด้วย ผนวกกับการใช้จินตนาการ ภาษาและถ้อยคำเชิงพรรณนาให้เกิดความสละสลวย ประทับใจและโน้มน้าวใจผู้อ่านให้เกิดความสนุกสนานและชวนให้คิด ติดตามตั้งแต่ต้นจนจบ (อวยพร พานิช และคณะ, 2553: 185-186)

ตัวอย่างการเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ

มนตรีรักษาหงษ์กษัตริย์

นิยายไทยรัฐ / สถานีโทรทัศน์ช่อง 3

ตอนที่ 1 ธรรมชาติ หรือเขียว (ณเดชน์ คุมิยะ) เด็กหนุ่มเลือดอีสาน ที่จากบ้านไปศึกษาเล่าเรียนที่กรุงเทพฯ จนเรียนจบ เขียวได้นั่งแท่นเป็นผู้กำกับละครดัง โดยมีมอส (ณชพงศ์พล สุดดี) เพื่อนรักคอยช่วยเหลือใกล้ชิด เขียวขยันขันแข็ง อดหลับอดนอน รับงานอย่างต่อเนื่อง เก็บหอมรอบริบ จนสามารถซื้อคอนโดหรู หวังจะใช้เป็นเรือนหอกับ อลิช (คาลิยา นิษุต) นักแสดงสาวเจ้าบทบาท ความฝันของเขียวพังลงทันที หลังจากที่เขาโอนกรรมสิทธิ์คอนโดให้เป็นชื่อของอลิช วันรุ่งขึ้นเธอจึงหอบโฉนดหนีจากเขาไป พร้อมประกาศงานหมั้นสายฟ้าแลบกับนักแสดงหนุ่ม เขียวเจ็บช้ำใจอย่างหนัก ทางด้านหมู่บ้านหนองกะแยง ชมพู (โบว์ เมลดา) ลูกของสมศักดิ์ (สมจิตร จงจอหอ) และพิภูล (ชไมพร สิทธิวรนนท์) ก็ขยันขันแข็ง เอาการเอางาน ทำไร่ ทำสวนอย่างไม่หยุดหย่อน เป็นที่รักของทุกคนในหมู่บ้าน และเป็นที่พักพิงให้กับพ่อแม่ ที่สำคัญชมพูมีครูริช (แดนนี่ ลูเชียโน) ครูอาสาสมัครจากอเมริกา มาช่วยงานที่ไร่เสมอ

ส่วนครอบครัวของยายเพียร (น้อย โพธิ์งาม) ก็มีความรักความอบอุ่นให้กันเสมอทั้งมานิต (หยอง ลูกหยี) พิไล (สรวงสุดา ลาวัณย์ประเสริฐ) พิลา (ยิ่งยง ยอดบัวงาม) ต่างดูแลยายเพียรเป็น

อย่างดี แล้ววันที่ทุกคนรอคอยก็มาถึง เขียวเดินทางกลับมาที่บ้านหนองกะแยง ยายเพียรขอแรงขมพู่ให้ขับรถไปรับเขียวที่หน้าปากทางหมู่บ้าน เธอปิดหน้าปิดตาจนเขียวจำเพื่อนเก่าอย่างขมพู่ไม่ได้

วันรุ่งขึ้นมีงานบุญที่หมู่บ้าน ชาวบ้านต่างมารำฟ้อน แห่ผ้าพะเหวดกันอย่างสนุกสนาน เขียวสนใจไปนั่งฟังเทศน์ในวันต่อมาพร้อมกับครอบครัวและชาวบ้านทุกคนด้วย

เขียวเห็นป้ายที่หน้าไร่เขียนชื่อว่า ไร่แบ่งฝันปันรัก มีทั้งสวนกล้วย เล้าไก่ โรงเรือนเลี้ยงไส้เดือน พร้อมด้วยการปลูกข้าว และพืชผักมากมาย เขียวเริ่มเกิดความคิด หากเขาขายที่นาของครอบครัวได้ จะเอาเงินกลับไปตั้งตัวที่กรุงเทพฯ อีกสักครั้ง

ที่มา : ไทยรัฐออนไลน์ (2564)

7. การเขียนเพื่อต้องการเสียดสียั่วล้อ

การเขียนเพื่อต้องการเสียดสียั่วล้อเป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการประชดประชันสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมหรือนโยบายจากฝ่ายปกครอง เป็นการเขียนที่เล่นที่จริงหรือเขียนถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ไม่กล่าวถึงอย่างตรงไปตรงมา โดยมากจะเปรียบเทียบ เปรียบเปรย อุปมาอุปไมย บางครั้งอาจชี้ให้เห็นอีกมุมมองหนึ่ง และอาจมีความหมายเชิงลบ ตำหนิติเตียนแต่ไม่ถึงขั้นก้าวร้าวรุนแรง ผู้เขียนมุ่งที่จะวิพากษ์วิจารณ์เพื่อให้ผู้อ่านได้เกิดความคิดในแง่ลบที่หลากหลายและอาจคล้อยตามผู้เขียน (สุทธิชาติติยะ, 2552: 20) จะสังเกตได้ว่าการเขียนเพื่อเสียดสียั่วล้อนั้นเป็นการเขียนแบบหยิกแกมหยอก ดังนั้นผู้เขียนจำเป็นต้องมีความรอบรู้และรอบคอบ มองสถานการณ์ได้อย่างลึกซึ้งและต้องไม่มีเจตนาแอบแฝงซ่อนเร้น

ตัวอย่างการเขียนเพื่อต้องการเสียดสียั่วล้อ

24-10-66

ภาพที่ 2.4 : การเขียนการ์ตูนล้อการเมือง
ที่มา : MGRONLINE (2023)

สรุป จุดมุ่งหมายของการเขียนมี 7 ประเภทคือ การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง การเขียนเพื่ออธิบาย การเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจ การเขียนเพื่อปลุกใจ การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการและการเขียนเพื่อต้องการเสียดสียั่วล้อ ทั้งนี้หากเป็นการเขียนเพื่อสื่อสารส่วนบุคคลแล้วเรื่องหรือประเด็นที่จะนำมาเขียนสามารถเป็นเรื่องธรรมดาทั่วไป หรือเรื่องที่ไม่สำคัญก็สามารถเขียนได้ เพราะสื่อสารกับคนจำนวนน้อย ซึ่งจะมีความแตกต่างจากการเขียนเพื่อการสื่อสารมวลชน กล่าวคือเรื่องหรือประเด็นที่จะนำมาเขียนนั้นต้องมีความสำคัญต่อคนหมู่มาก หรือเป็นที่สนใจของสาธารณชนในขณะนั้น หรือเป็นเรื่องที่สังคมจำเป็นต้องรู้ เพราะการเขียนเพื่อการสื่อสารมวลชนนั้นสื่อสารไปยังมวลชนจำนวนมาก

สรุปท้ายบท

การสื่อสารคือ กระบวนการส่งสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารโดยผ่านสื่อกลาง องค์ประกอบของการสื่อสารประกอบด้วย ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสาร และผู้รับสารโดยมีผลสะท้อนกลับทางการสื่อสาร ประเภทของการสื่อสาร แบ่งเป็น 5 ประเภทคือ การสื่อสารภายในบุคคล การสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารกลุ่มใหญ่ การสื่อสารในองค์กร และการสื่อสารมวลชน ทั้งนี้บทบาทหน้าที่ของการสื่อสารมวลชนประกอบด้วย การตรวจตราระแวดระวังภัยให้แก่สังคม การเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของสังคม การขัดเกลาทางสังคม และการให้ความบันเทิง สำหรับนักวารสารศาสตร์เชิงข้อมูลจะมีลักษณะสำคัญคือ ใช้ข้อมูลที่ได้จากการค้นพบ ใช้ข้อมูลจากการซักถามที่เข้าใจบริบท รายงานออกมาเป็นภาพ และใช้เทคโนโลยีอื่นๆ ช่วยในการรายงานข้อมูลข่าวสาร

ทั้งนี้จุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่อการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้เขียนเนื่องจากเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร กำหนดทิศทางการเขียน และกำหนดผู้รับสาร โดยจุดมุ่งหมายของการเขียนมี 7 ประเภท คือ เพื่อเล่าเรื่อง เพื่ออธิบาย เพื่อโฆษณาจูงใจ เพื่อปลุกใจ เพื่อแสดงความคิดเห็น เพื่อสร้างจินตนาการ และเพื่อเสียดสียั่วล้อ

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. จงอธิบายองค์ประกอบของการสื่อสาร
2. การสื่อสารมีกี่ประเภท ประกอบด้วยอะไรบ้าง
3. บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนมีอะไรบ้าง จงยกตัวอย่างเหตุการณ์ประกอบการอธิบาย
4. จุดมุ่งหมายของการเขียนมีกี่ประเภท ประกอบด้วยอะไรบ้าง
5. จงยกตัวอย่างงานเขียนที่เป็นการเขียนเพื่อปลุกใจ มา 2 ชิ้น

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา แก้วเทพ. 2553. **สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

จุมพล รอดคำดี. 2561. **บรรยายพิเศษ “แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนนิเทศศาสตร์.”**

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วันที่ 24 มกราคม 2561.

- ชิตาภา สุขพลำ. 2548. **การสื่อสารระหว่างบุคคล**. กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
 ไทยรัฐออนไลน์. 2564. **นิยายไทยรัฐ**. [Online] Available: <https://www.thairath.co.th/novel/Monrakhnongpak/ep1/page1>, May 29, 2021.
- ปราณี สุรสิทธิ์. 2557. **การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อการสื่อสาร**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
 กรุงเทพมหานคร: แพลนพริ้นท์ติ้ง.
- พิชญพร ประครองใจ. 2558. **หลักนิเทศศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2546. **หลักและทฤษฎีการสื่อสาร**. พิมพ์ครั้งที่ 20. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มานะ ตริรยาภิวัดน์. 2553. **เมื่อนักข่าว “ดราม่า” พัฒนาสู่สายพันธุ์ใหม่แบบ Cinematic Journalism และ Emo-Journalism**. [Online] Available: <http://www.oknation.nationtv.tv/blog>, March 7, 2018.
- ยง ภู่วรรณ. 2564. [Online] Available: <https://www.facebook.com/yong.poovorawan/>, May 25, 2021.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. 2542. **การวิเคราะห์ผู้รับสาร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารภรณ์ สามโกเศศ. 2559. **รู้จัก Disruptive Technologies**. [Online] Available: <http://www.bangkokbiznews.com>, January 1, 2018.
- วิรัช ลภีรัตน์กุล. 2540. **การประชาสัมพันธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์สื่อสารนานาชาติแห่งจุฬาฯ. 2564. **การสื่อสาร**. [Online] Available: <http://www.chulapedia.ac.th>, April 8, 2021.
- สุทธิ ชัตติยะ. 2552. **ศาสตร์การเขียน: ฉบับปรับปรุงแก้ไข**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: หจก.เปเปอร์เฮาส์.
- อวยพร พานิช และคณะ. 2553. **ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร**. พิมพ์ครั้งที่ 6.
 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Baran, S.J. and Davis, D.K., 1995. **Mass Communication Theory**. California: Wadsworth Publishing Company.
- Bradshaw P. 2010. **How to be a data journalist**. [Online] Available: <http://www.theguardian.com/news/datablog/2010/oct/01/data-journalism-how-to-guid>, March 7, 2018.
- MGRONLINE. 2023. **การตูนการเมือง**. [Online] Available: <https://mgronline.com/pjkuan/detail/9660000095335>, October 25, 2023.
- Official Line ช้างศึก. 2017. [Online] Available: Line application, July 12, 2017.
- RmutpFB. 2016. [Online] Available: <https://www.facebook.com>, September 6, 2016.

The guardian. 2010. **How to begin.** [Online] Available: <http://www.theguardian.com/news/datablog/2010/oct/01/data-journalism-how-to-guide>, March 7, 2018.

TrueID. 2020. **บทความ.** [Online] Available: https://cities.trueid.net/article/ย่านเก่าเล่าเรื่อง-ชุมชนตรอกข้าวเม่า-ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิถีชีวิตชาวฝั่งธน-trueidintrend_165853 , May 25, 2021.

ส่วนที่ 2 เทคนิคการเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐ

บทที่ 3

การเขียนเพื่อการสื่อสารภายในองค์กร

บทที่ 3 การเขียนเพื่อการสื่อสารภายในองค์กร

หัวข้อที่ 3.1 การเขียนโครงการ

หัวข้อที่ 3.2 การเขียนรายงานการประชุม

หัวข้อที่ 3.3 การเขียนหนังสือราชการ

หัวข้อที่ 3.4 ศักยภาพของนักสื่อสารมวลชนในยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์ เมื่อศึกษาบทที่ 3 จบแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. เข้าใจการเขียนโครงการและการเขียนรายงานการประชุมของภาครัฐ
2. ระบุประเภทของหนังสือราชการได้
3. สามารถเขียนเพื่อสื่อสารภายในองค์กรภาครัฐได้

ความนำ

การสื่อสารภายในองค์กรเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารที่ใช้เพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีทั้งนี้อาจใช้การสั่งการเป็นคำพูด หรือการเขียน สำหรับการเขียนเพื่อการสื่อสารภายในองค์กรนั้นอาจมีรูปแบบเฉพาะแตกต่างกันออกไปดังนั้นผู้เขียนจึงต้องเรียนรู้รูปแบบและประยุกต์ใช้การเขียนให้เหมาะสมกับหน่วยงานที่ตนเองสังกัดหรือทำงานอยู่

สำหรับเนื้อหาในบทที่ 3 นี้ ประกอบด้วย การเขียนโครงการ การเขียนรายงานการประชุม การเขียนหนังสือราชการขององค์กรภาครัฐ อย่างไรก็ตามการเขียนเพื่อการสื่อสารในองค์กรภาครัฐที่สำคัญจะประกอบด้วยทักษะการเขียนโครงการ รายงานการประชุม และหนังสือราชการ แม้ว่าหน่วยงานภาคเอกชนหรือประชาชนทั่วไปอาจจะไม่ได้เขียนหนังสือราชการทุกวัน แต่อย่างไรก็ตามหนังสือราชการนั้นล้วนเกี่ยวข้องกับทุกคนในสังคมไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง ดังนั้นการศึกษารายการเขียนเพื่อการสื่อสารของภาครัฐจึงเป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

เมื่อศึกษาเนื้อหาในบทนี้แล้ว ผู้เรียนจะเข้าใจการเขียนโครงการและการเขียนรายงานการประชุม รวมถึงการเขียนหนังสือราชการทั้ง 6 ชนิด และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้หากต้องทำงานในภาครัฐหรือติดต่อประสานงานกับองค์กรภาครัฐ

3.1 การเขียนโครงการ

3.1.1 โครงการ

การทำกิจกรรมขององค์กรภาครัฐต้องขออนุมัติในหลักการดำเนินการและขออนุมัติใช้เงิน ดังนั้นโครงการจึงเป็นเอกสารของทางราชการเพื่อใช้เสนอขออนุมัติให้ทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในช่วงการเสนอจะเรียกว่า “ร่างโครงการ” หากได้รับอนุมัติแล้วจะไม่เรียกว่าร่างแต่จะเรียกตามชื่อโครงการนั้น เช่น ฝ่ายประชาสัมพันธ์เสนอร่างโครงการสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร เมื่อได้รับอนุมัติ

แล้วจึงใช้ว่า ฝ่ายประชาสัมพันธ์ได้รับอนุมัติโครงการสร้างภาพลักษณ์ โดยการเขียนโครงการขององค์กรภาครัฐจะประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ชื่อโครงการ คือชื่อที่บอกให้รู้ว่าทำอะไร ควรเขียนสื่อสารให้ชัดเจนเพื่อให้รู้ว่าเป็นโครงการที่จะทำเรื่องเกี่ยวกับอะไร เช่น โครงการปลูกป่าชายเลน โครงการสร้างภาพลักษณ์สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โครงการยุติธรรมสัญจร เป็นต้น โดยชื่อโครงการขององค์กรภาครัฐมักสะท้อนชื่อของหน่วยงาน หรือพันธกิจหลักขององค์กรด้วย

2. หลักการและเหตุผล คือการเขียนให้หลักการคิดว่าโครงการที่เสนอขอมีความสำคัญอย่างไร โดยควรเสนออย่างมีเหตุผล โดยการเขียนหลักการและเหตุผลของโครงการผู้เขียนจะแสดงความจำเป็นที่มันจะไป เพราะอะไร สาเหตุใดจึงต้องทำกิจกรรมนี้ เพื่อให้หมองภาพกว้างว่าหลังจากเสร็จสิ้นโครงการแล้วจะเกิดผลอะไรบ้าง หรือเกิดผลดีต่อองค์กรหรือต่อประชาชนอย่างไรและคุ้มค่าแค่ไหน

3. วัตถุประสงค์ คือความมุ่งหมายของโครงการ ผู้เขียนจะเขียนขึ้นต้นด้วยคำว่า “เพื่อ” เขียนโดยกำหนดจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจน เช่น เพื่อเพิ่มจำนวนป่าไม้โกงกางในพื้นที่ชายเลน เป็นต้น ทั้งนี้การเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการต้องชี้ชัดไม่เขียนอ้อมค้อม

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ โครงการมักจะเขียนประโยชน์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่นหากเขียนวัตถุประสงค์ว่า “เพื่อเพิ่มจำนวนป่าไม้โกงกางในพื้นที่ชายเลน” ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับก็จะเขียนว่า “จำนวนป่าไม้โกงกางในพื้นที่ป่าชายเลนอุดมสมบูรณ์ขึ้น” เป็นต้น การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับต้องเป็นประโยชน์เพื่อสังคม ส่วนรวมและเป็นภาพใหญ่ที่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้จริงเมื่อเสร็จโครงการ

5. กิจกรรมการดำเนินการ โครงการจะเขียนแจกแจงรายละเอียด ขั้นตอนของการทำกิจกรรม โดยต้องมีการวางแผนและประเมินแล้วว่าสามารถทำได้จริง

6. กลุ่มเป้าหมาย โครงการจะเขียนระบุกลุ่มเป้าหมายหลักว่าเป็นใคร จำนวนเท่าไร และเขียนระบุกลุ่มเป้าหมายรองว่าเป็นใคร จำนวนเท่าไร ทั้งนี้องค์กรภาครัฐมักเน้นกลุ่มเป้าหมายให้ตรงกับพันธกิจขององค์กร เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กลุ่มเป้าหมายก็จะเป็นเกษตรกร มหาวิทยาลัยกลุ่มเป้าหมายก็จะเป็นนักเรียนนักศึกษา ยกเว้นว่าโครงการนั้นกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างออกไปก็สามารถระบุกลุ่มเป้าหมายตามที่โครงการกำหนดได้

7. ผู้รับผิดชอบโครงการ คือผู้เสนอโครงการ อาจเขียนชื่อผู้ดำเนินการคนเดียวหรือทั้งหมด หรือเขียนชื่อแผนก ชื่อฝ่าย ชื่อสำนักก็ได้

8. ระยะเวลาในการดำเนินงาน โครงการจะกำหนดขอบเขตระยะเวลาให้กว้างกว่าการทำงานจริงเพราะต้องเผื่อช่วงเวลารอการอนุมัติและการดำเนินการประสานงานกับฝ่ายอื่นด้วย แต่ก็ไม่ยาวนานเกินความจริงมาก สำหรับโครงการขององค์กรภาครัฐนั้นจะต้องอยู่ในช่วงปีงบประมาณที่ขอไว้ เช่น ใช้งบประมาณปี 2567 ระยะเวลาคือ ตุลาคม 2566-กันยายน 2567

9. สถานที่ ในตัวโครงการจะระบุสถานที่ที่จะจัดกิจกรรมหรือขอบเขตของอำเภอ จังหวัดไว้

10. งบประมาณ โครงการจะเขียนรายละเอียดงบประมาณโดยละเอียดแจกแจงตามหมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และอื่นๆ ทั้งนี้โครงการที่เสนอของบประมาณจากภาครัฐจะเขียนเป็นตัวเลขจุดทศนิยม เช่น .750 คือ 75,000 บาท หรือ 11.500 คือ 1,150,000 บาท เนื่องจากโครงการ

ของภาครัฐมักเป็นโครงการเพื่อประชาชนจำนวนมากจึงใช้งบประมาณมาก การเขียนเป็นตัวเลข
ทศนิยมจะดูเข้าใจง่ายมากกว่า

11. แผนการใช้เงินงบประมาณ ระบุว่าเบิกจ่ายเงินในช่วงใด เดือนใด

12. ตัวชี้วัดเป้าหมายผลผลิต หมายถึงตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ โดยมีทั้งตัวชี้วัดเชิง
ปริมาณซึ่งจะระบุเป็นตัวเลข เช่น “สามารถปลูกป่าได้จำนวน 500 ต้น” และตัวชี้วัดเชิงคุณภาพซึ่งจะ
ระบุเป็นคำบรรยาย เช่น “ผู้เข้าร่วมโครงการมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม”

ตัวอย่างการเขียนโครงการ

1. ชื่อโครงการ โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. หลักการและเหตุผล

เทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือนับเป็นสื่อใหม่ที่ช่วยให้การสื่อสารสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ส่งผลดีทั้ง
ด้านเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนส่วนใหญ่นิยมใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อเป็นอุปกรณ์ในการสื่อสาร
เนื่องจากสามารถใช้ติดต่อด้านการงาน ติดต่อบุคคลในครอบครัว รวมถึงสามารถบันทึกภาพนิ่งและ
ภาพเคลื่อนไหวได้ ทำให้โทรศัพท์มือถือเป็นสื่อที่คนทุกระดับนิยมใช้ในปัจจุบัน

สำหรับสังคมไทยผู้ใช้โทรศัพท์มือถือมีจำนวนมาก เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา
เมื่อเศรษฐกิจขยายตัวสังคมก็ขยายตามไปด้วย ผลที่ตามมาคือสังคมมีโครงสร้างที่ซับซ้อนมากขึ้น
โทรศัพท์มือถือจึงเป็นมากกว่าอุปกรณ์ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร นั่นคือโทรศัพท์มือถือเป็นอุปกรณ์เสริม
เพื่อช่วยรับข้อมูลข่าวสาร ความบันเทิงต่างๆ เช่น ฟังเพลง เล่นเกม ถ่ายภาพ สื่อสารทางอินเทอร์เน็ต
และบันทึกภาพวิดีโอได้ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนโทรศัพท์มือถือกลายเป็นอุปกรณ์หลักที่ทุกคนต้อง
พกติดตัวเพื่อการสื่อสารเฉพาะกลุ่ม และสื่อสารกับคนในครอบครัว

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นสถานศึกษา
ระดับอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี โดยคณะมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการ
และวิชาชีพชั้นสูงที่เน้นการปฏิบัติ ภายใต้วิสัยทัศน์คือ “มุ่งผลิตนักสื่อสารมวลชนที่เชี่ยวชาญ
เทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวกต่อสังคม” เล็งเห็นว่าโทรศัพท์มือถือเป็นสื่อใหม่ด้านการสื่อสาร
ที่ช่วยเสริมให้การติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และฉับไว แต่หากเยาวชนใช้โทรศัพท์มือถือ
ไปในทางที่ขาดคุณธรรมก็อาจส่งผลด้านลบต่อสังคมได้

ดังนั้นคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงจัดโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของ
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศขึ้น โดยจัดการประกวดคลิปวิดีโอมือถือของนักข่าวเยาวชน ครั้งที่ 1 ซึ่ง
ถ้วยประทานทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี หัวข้อเยาวชนรุ่นใหม่
ห่างไกลยาเสพติด เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้ประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือเพื่อ
ประโยชน์ต่อส่วนรวมในด้านการรายงานข่าวสังคม และเพื่อเสริมสร้างให้เยาวชนตระหนักถึงการ
เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์สังคมดี สังคมน่าอยู่ และสังคมคุณภาพต่อไป

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อประกวดคลิปวิดีโอมือถือของนักข่าวเยาวชน ซึ่งถ้วยประทานทูลกระหม่อมหญิงอุบล
รัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

3.2 เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้ประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมในด้านการรายงานข่าวสังคม

3.3 เพื่อเสริมสร้างให้เยาวชนตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์สังคมดี สังคมน่าอยู่ และสังคมคุณภาพ

3.4 เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้มีโอกาสทดลองใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมวลชน

3.5 เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 เยาวชนได้เรียนรู้ประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือเพื่อการรายงานข่าว

4.2 เยาวชนตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์สังคมดี สังคมน่าอยู่ และสังคมคุณภาพ

4.3 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้มีโอกาสทดลองใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมวลชน

4.4 คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมีภาพลักษณ์ที่ดีในมุมมองของสื่อมวลชน ประชาชนทั่วไป นักเรียนและอาจารย์แนะแนว

5. กิจกรรมการดำเนินการ

5.1 จัดประกวดคลิปวิดีโอมือถือนักเรียนเยาวชน ครั้งที่ 1 ซึ่งถ้วยประทานทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ณ ห้องประชุมคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

5.1.1 ออกแบบถ้วยประทานพร้อมเสนอโครงการเข้าขอประทานถ้วยรางวัล

5.1.2 ประชาสัมพันธ์โครงการ

5.1.3 เปิดรับคลิปวิดีโอมือถือนักเรียนเยาวชนและตัดสินรอบแรก คัดเหลือ 50 คลิป

5.1.4 เชิญเยาวชนและอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ผ่านเข้ารอบ 50 คลิปปรับใบประกาศเกียรติคุณ ณ ห้องประชุมคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

5.1.5 จัดฉายคลิปวิดีโอ 50 คลิป และตัดสินรอบสุดท้าย คัดเหลือ 3 คลิป พร้อมเชิญขึ้นรับถ้วยพระราชทานและรางวัล

5.2 จัดบอร์ดนิทรรศการเส้นทางอาชีพด้านสื่อสารมวลชน (Career Path) หน้าที่กณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน เพื่อบอกเล่าความเป็นมาของคณะฯ จัดบอร์ดแสดงผลงานของศิษย์เก่าและบุรุษรับสมัครเข้าศึกษาต่อ

5.3 จัดโซนเผยแพร่ความรู้ด้านงานสื่อสารมวลชนและให้ผู้เข้าร่วมงานได้ทดลองปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชน ดังนี้

โซนที่ 1 แสดงภาพถ่ายและกิจกรรมถ่ายภาพนิ่ง บริเวณชั้น 1

โซนที่ 2 แสดงสื่อโฆษณาสิ่งพิมพ์ และสปอตโฆษณาตัวอย่าง บริเวณชั้น 1

โซนที่ 3 ห้อง studio อาคาร 4 แสดงเทคนิคการเป็นผู้ประกาศข่าว และเทคนิคการใช้กล้องโทรทัศน์

โซนที่ 4 ห้อง multimedia อาคาร 4 ฉายหนังสั้น จากผลงานของนักศึกษา

โซนที่ 5 ห้องบันทึกเสียง ชั้น 4 แสดงการจัดรายการวิทยุ

โซนที่ 6 ห้องวาดภาพมัลติมีเดีย ชั้น 5 สอนการวาดภาพและแอนิเมชัน

กติกาในการประกวด

1. เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า กลุ่มละ 3 คน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ 1 คน ส่งคลิปวิดีโอมือถือเข้าประกวด ซึ่งผลงานต้องสร้างสรรค์ด้วยตนเอง ไม่คัดลอกมาจากที่อื่นและไม่เคยได้รับรางวัล เผยแพร่ หรือปรากฏที่ไหนมาก่อน

2. ถ่ายคลิปวิดีโอมือถือ ความยาวไม่เกิน 2 นาที ความละเอียดขั้นต่ำ 2 ล้านพิกเซล ภายใต้อัตราเฟรม 30 ภาพต่อวินาที เสียงชัดยินชัดฟังชัด และบันทึกไฟล์นามสกุล .mpeg4 หรือ .mpg ลงแผ่นซีดีส่งมาพร้อมใบสมัคร ที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3. ผู้เข้ารอบ 50 คลิปสุดท้ายจะได้รับใบประกาศเกียรติคุณจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครและผลงานที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ รองชนะเลิศอันดับหนึ่ง และรองชนะเลิศอันดับสอง คณะเทคโนโลยีสารสนเทศขอสงวนสิทธิ์ในการนำไปใช้งาน และมีสิทธิ์ที่จะนำไปผลิตเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสิทธิ์ในการปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานในกิจกรรมต่างๆ

4. การตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด

รางวัลการประกวด

รางวัลชนะเลิศอันดับหนึ่ง ถ้วยประทานทุลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี และเงินรางวัล 10,000 บาท พร้อมใบประกาศเกียรติคุณแก่นักเรียน และอาจารย์ที่ปรึกษา

รางวัลรองชนะเลิศอันดับหนึ่ง เงินรางวัล 5,000 บาท พร้อมใบประกาศเกียรติคุณแก่นักเรียน และอาจารย์ที่ปรึกษา

รางวัลรองชนะเลิศอันดับสอง เงินรางวัล 3,000 บาท พร้อมใบประกาศเกียรติคุณแก่นักเรียน และอาจารย์ที่ปรึกษา

รางวัลคลิปปยอดนิยม เงินรางวัล 3,000 บาท พร้อมใบประกาศเกียรติคุณแก่นักเรียน และอาจารย์ที่ปรึกษา

6. เป้าหมาย

6.1 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 150 คน

6.2 อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ จำนวน 50 คน

6.3 สื่อมวลชน 20 คน

7. ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

8. ระยะเวลาในการดำเนินการ

เดือนมกราคม - มิถุนายน

9. สถานที่

ณ ห้องประชุมคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

10. งบประมาณ

งบประมาณที่ใช้	75,000 บาท
หมวดค่าตอบแทน	27,000 บาท
อธิบายตามระเบียบราชการ	
หมวดค่าใช้สอย	10,500 บาท
อธิบายตามระเบียบราชการ	
หมวดค่าวัสดุ	37,500 บาท
อธิบายตามระเบียบราชการ	
รวมทั้งสิ้น	75,000 บาท

หมายเหตุ ขอถัวเฉลี่ยจ่ายตามที่จ่ายจริงทุกหมวดรายการ

11. แผนการใช้เงินงบประมาณ

ปีงบประมาณ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ใส่ปีงบประมาณ									.750			

12. ตัวชี้วัดเป้าหมายผลผลิต

12.1 เชิงปริมาณ

12.1.1 นักเรียนและอาจารย์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 500 คนรู้จักคณะเทคโนโลยีส้อมวลชน

12.1.2 นักเรียนและอาจารย์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 200 คนเข้าร่วมกิจกรรมกับคณะเทคโนโลยีส้อมวลชน

12.2 เชิงคุณภาพ

12.2.1 เยาวชนรู้จักใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

12.2.2 เยาวชนตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์สังคมดี สังคมน่าอยู่ และสังคมคุณภาพ

12.2.3 เยาวชนเข้าใจลักษณะการทำงานด้านสื่อสารมวลชนชัดเจนยิ่งขึ้น

ลงชื่อ.....ผู้จัดทำโครงการ

อนุมัติ

ไม่อนุมัติ

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ

จากโครงการ “ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ” ดังตัวอย่างข้างต้นนอกจากการได้รับอนุมัติให้ดำเนินการแล้ว หากผู้จัดต้องการให้เป็นข่าวประชาสัมพันธ์ในวงกว้างควรส่งเอกสารข่าวแจกและกำหนดการส่งให้สื่อมวลชนเป้าหมายล่วงหน้าอย่างน้อย 3-5 วัน เมื่อสื่อมวลชนพิจารณาเนื้อหาในโครงการแล้ว และสนใจประเด็นด้านยาเสพติดก็จะส่งผู้สื่อข่าวมาทำข่าว นอกจากนี้ผู้จัดโครงการสามารถเรียนเชิญสื่อมวลชนมาเป็นกรรมการตัดสินได้ก็จะเป็นอีกกลวิธีที่สื่อมวลชนจะช่วยเผยแพร่ข่าวสารอีกทาง ทั้งนี้ต้องไม่ลืมว่าสื่อสังคมออนไลน์นั้นมีการแพร่กระจายข่าวสารได้เร็วที่สุดและตรงกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นผู้จัดโครงการควรมีสื่อสังคมออนไลน์ของตนเอง เช่น Facebook, Line, Instragram, Youtube เพื่อเผยแพร่ภาพ ข้อมูลรวมถึงถ่ายทอดสดแบบ Real time ซึ่งเป็นช่องทางการสื่อสารใหม่ที่ผู้จัดโครงการสามารถผลิตเนื้อหาได้เองและเป็นที่ยอมรับของผู้รับสารในปัจจุบัน

ภาพที่ 3.1 : โครงการประกวดภาพยนตร์สั้น “เป็นหนึ่งไม่พึ่งยา” ครั้งที่ 9
ที่มา : สถานีโทรทัศน์โมโน 29 (2562)

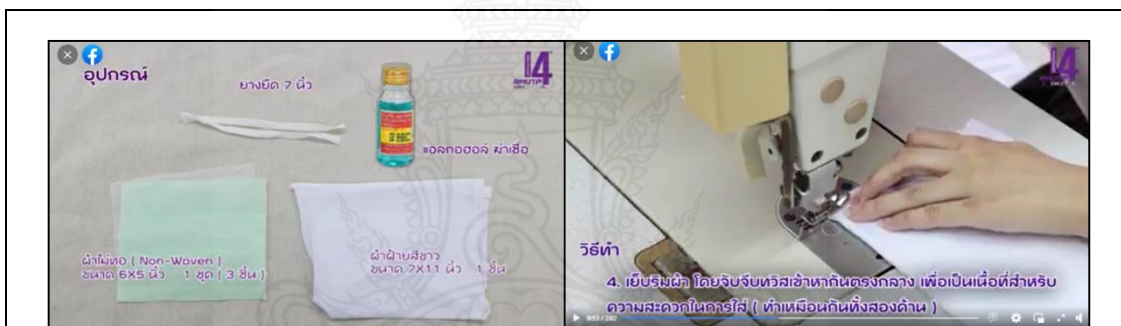
3.1.2 การเขียนโครงการในปัจจุบัน

ปัจจุบันเป็นยุคดิจิทัลที่ข้อมูลข่าวสารแพร่กระจายไปได้ทุกช่องทาง ดังนั้นนอกจากการเขียนโครงการตามพันธกิจหลักขององค์กรซึ่งเป็นโครงการที่ต้องทำตามแผนหลักแล้ว ในปัจจุบันองค์กรต้องเขียนโครงการเพื่อสร้างการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้บริโภคด้วย นั่นคือโครงการที่กำลังอยู่ในความสนใจของคนในสังคมขณะนั้น หรือโครงการรณรงค์ในสังคมออนไลน์ ซึ่งจะทำให้โครงการเป็นที่รู้จักในวงกว้างและได้รับความร่วมมือจากประชาชนด้วย ทั้งนี้การเขียนโครงการแบบนี้ยังคงใช้รูปแบบการเขียนโครงการแบบเดิม แต่ผู้เขียนโครงการต้องติดตามข่าวสารอยู่ตลอดเวลาและจับกระแสสังคมได้อย่างแม่นยำ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถเขียนโครงการให้มีลักษณะพิเศษเฉพาะ หรือเป็นไวรัล (Viral) ส่งต่อในสังคมออนไลน์ เช่น โครงการอบรมทักษะการผลิตหน้ากากผ้าป้องกันฝุ่น PM 2.5 ซึ่ง

โครงการนี้เป็นการเขียนโครงการขึ้นเนื่องจากเกิดวิกฤตฝุ่น PM 2.5 ในเดือนมกราคม 2562 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน
2. คิดโครงร่างโครงการนำเสนอผู้บริหาร
3. ผลิตคลิปวิดีโอวีรลสาธิตการทำหน้ากากผ้า
4. เขียนโครงการ “อบรมทักษะการผลิตหน้ากากผ้าป้องกันฝุ่น PM 2.5” เสนอขออนุมัติ
5. ดำเนินการตามโครงการ

ข้อสังเกตของการเขียนโครงการสำหรับยุคดิจิทัลจะพบว่า โครงการจะเป็นที่สนใจในสังคมออนไลน์ก็ต่อเมื่อผลของโครงการนั้นมีประโยชน์ต่อคนในสังคมจริงๆ และสามารถแก้ปัญหาหรือทำตามได้อย่างง่าย และสามารถเข้าถึงกระแสได้จากยอดแชร์คลิปวีรลและความสนใจของสื่อมวลชน แม้ว่าตัวโครงการจะไม่ถูกเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์เนื่องจากมีความยาวของเนื้อหาแต่โครงการทุกโครงการสามารถย่อแนะนำเสนอในรูปแบบอื่นๆ ได้ เช่น คลิปข่าว ภาพข่าว ข่าวประชาสัมพันธ์ คลิปวิดีโอ เป็นต้น

ภาพที่ 3.2 : ภาพคลิปวีรลสาธิตการทำหน้ากากผ้าเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์
ที่มา : Anchulee Wongboongam (2019)

ภาพที่ 3.3 : ข่าวโครงการออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส วันที่ 19 มกราคม 2562
ที่มา : Youtube (2019)

3.2 การเขียนรายงานการประชุมของภาครัฐ

3.2.1 ความหมายของรายงานการประชุม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมาย “รายงานการประชุม” หมายถึง รายละเอียดหรือสาระของการประชุมที่จัดไว้เป็นทางการ สำหรับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 ระบุว่า “รายงานการประชุม” เป็นการบันทึกความคิดเห็นของผู้มาประชุม ผู้เข้าร่วมประชุม และมีมติของที่ประชุมจัดไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ “รายงานการประชุมสภา” หมายถึง รายละเอียดหรือสาระของการประชุมที่จัดไว้เป็นทางการ โดยมีการจัดบันทึกคำพูดตั้งแต่เริ่มประชุมจนกระทั่งเลิกประชุม (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2561: 1)

ดังนั้นการเขียนรายงานการประชุม จึงหมายถึง การจด การบันทึกสิ่งที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งได้นัดหมายกันมาเพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็น กำหนดวางแผน กำหนดนโยบายร่วมกัน ตลอดจนตัดสินใจอย่างมีจุดหมายและระเบียบวิธี ณ สถานที่หนึ่งตามวันและเวลาที่กำหนดกันไว้ จนกระทั่งได้ข้อสรุปที่เรียกว่ามติที่ประชุม โดยจดและบันทึกไว้อย่างเป็นทางการ

3.2.2 ความสำคัญของรายงานการประชุม

การจัดประชุมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารงานของทุกองค์กรที่มีบุคลากรเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ทุกคนได้รับทราบเรื่องต่างๆ พร้อมๆ กัน เข้าใจตรงกัน เพื่อระดมความคิดเห็น เพื่อการบริหารงานที่คล่องตัวและเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการประชุมที่มีประสิทธิภาพในปัจจุบันทั้งองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนจึงต้องรวบรวมบุคคลจากหลายฝ่ายหลายสาขาอาชีพที่อาจมีความคิดเห็นและมุมมองที่แตกต่างกัน มีประสบการณ์ไม่เหมือนกันมาร่วมกันทำงานเป็นชุดทำงานหรือที่นิยมเรียกกันว่า “ทีมงาน” การที่จะให้บุคคลเหล่านี้มาทำงานร่วมกันให้ได้ดีนั้น จึงต้องนำวิธีการหรือเครื่องมือมาทำให้กลุ่มมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจที่จะช่วยกันปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล วิธีการหรือเครื่องมือดังกล่าวที่ได้รับความนิยมและยอมรับเป็นการแพร่หลายนำมาปฏิบัติกันในทุกหน่วยงานขณะนี้คือ “การประชุม” ซึ่งมีความสำคัญดังนี้

1. การประชุมที่มีประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดของนักบริหารในการที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถศักยภาพและความคิดสร้างสรรค์อย่างถูกวิธีของบุคลากรในหน่วยงาน

2. การประชุมที่มีประสิทธิภาพเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้มีกระบวนการระดมความคิดและปรับความคิดซึ่งกันและกันด้วยเหตุและผลรวมทั้งมีความเข้าใจในปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อช่วยกันในการแก้ไขปัญหา พัฒนาองค์กรและหาหนทางใหม่ๆ ที่จะสร้างสรรค์ในสิ่งที่ดีกว่า

3. การประชุมที่มีประสิทธิภาพเท่ากับเป็นการสร้างทีมงาน (Team Work) ซึ่งจะทำให้องค์กรมีเอกภาพ (Unity) มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความเหนียวแน่น (Cohesion) และเป็นการสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ได้เป็นอย่างดี

4. การประชุมที่มีประสิทธิภาพจะเป็นการประหยัดทรัพยากรทั้งในเรื่องบุคลากร เวลาในการประชุม ค่าใช้จ่ายในการประชุมและเวลาของผู้บริหารมิให้ต้องสูญเสียไปโดยไม่จำเป็น

5. การประชุมที่มีประสิทธิภาพทำให้ได้เห็นความก้าวหน้าขององค์กรศักยภาพของบุคคล โดยสังเกตได้จากพฤติกรรมในการแสดงความคิดเห็น ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดในเชิงบวก การเคารพความเห็นของผู้อื่น การรู้จักฟัง และการแสดงจุดยืนที่มั่นคงและชัดเจน

6. การประชุมที่มีประสิทธิภาพทำให้บุคลากรเต็มใจที่จะเข้าร่วมประชุมและมีส่วนภูมิใจในความสำเร็จของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อันจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด

ทั้งนี้รายงานการประชุมก็เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของการประชุมโดยมีความสำคัญดังนี้ (องค์กรบริหารส่วนตำบลวิสัยใต้, 2562: 24)

1. รายงานการประชุมเป็นองค์ประกอบของการประชุม เนื่องจากการประชุมที่เป็นทางการจะมีองค์ประกอบ คือ ประธาน องค์ประชุม เลขานุการ ญัตติ ระเบียบวาระการประชุม มติที่ประชุม รายงานการประชุม และหนังสือเชิญประชุม

2. เป็นหลักฐานการปฏิบัติงาน รายงานการประชุมใช้ยืนยันการปฏิบัติงานที่ได้บันทึกไว้เป็นรายงาน มีข้อมูล ความคิดเห็น การกำหนดนโยบาย ข้อเสนอแนะ และมติที่ประชุม

3. เป็นเครื่องมือในการติดตามงาน กล่าวคือ ใช้เป็นหลักฐานของฝ่ายเลขานุการ หรือผู้ได้รับมอบหมายให้ติดตามงานตามมติที่ประชุม

4. เป็นหลักฐานอ้างอิง รายงานการประชุมที่ได้รับรองรายงานการประชุมแล้วถือเป็นหลักฐานอ้างอิงตามกฎหมายได้ หากมีปัญหาหรือข้อขัดแย้งสามารถชี้มติที่ประชุมเพื่อยุติข้อขัดแย้งได้

5. เป็นข้อมูลข่าวสาร ฝ่ายเลขานุการจะจัดส่งรายงานการประชุมให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบ หรือทบทวนเรื่องที่ผ่านมาในคราวประชุมครั้งก่อนเพื่อเป็นข้อมูลข่าวสารสำหรับการประชุมครั้งถัดไป

3.2.3 องค์ประชุม

องค์ประชุม คือ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย

1. ประธาน คือ หัวหน้าในที่ประชุมอาจจะเป็นโดยตำแหน่ง หรือได้รับเลือกจากที่ประชุมให้มีหน้าที่ควบคุมการประชุมตั้งแต่เริ่มต้นการประชุมจนเสร็จสิ้นการประชุม

2. รองประธาน คือ บุคคลที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือประธาน เมื่อประธานไม่สามารถทำหน้าที่ประธานได้ รองประธานจะทำหน้าที่แทนประธาน

3. เลขานุการ คือ บุคคลสำคัญมีหน้าที่เตรียมประชุม ประสานงานในการประชุม นับตั้งแต่เริ่มต้นการประชุมจนเสร็จสิ้นการประชุม

4. กรรมการ คือ สมาชิกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย มีหน้าที่จะต้องเข้าร่วมประชุมตามวัน เวลา ที่ได้นัดหมาย เพื่อร่วมรายงานพิจารณาหรือเสนอความคิดเห็นตามวาระการประชุม

สำหรับผู้สื่อข่าวแล้ว การประชุมนับเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญมากโดยเฉพาะการประชุม คณะรัฐมนตรีทุกวันอังคาร การประชุมสภา การประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการบริหารงานแผ่นดิน ซึ่งล้วนแล้วแต่นำมาซึ่งข้อมูลในการเขียนข่าวได้เป็นอย่างดี โดยในเบื้องต้น ผู้สื่อข่าวควรรู้ว่าวันนี้แต่ละหน่วยงานที่สำคัญจะมีการประชุมอะไร ใครเป็นประธานและหากประธานไม่มาใครทำหน้าที่แทน โดยต้องรายงานไว้ในเนื้อหาข่าวด้วย

สำหรับการได้ข้อมูลจากการประชุมก็มีทั้งนักข่าวเข้าไปนั่งฟังเองตั้งแต่ต้นจนจบ หรือเข้าฟังเพียงบางช่วง หรือเขียนจากรายงานการประชุมที่ได้จากฝ่ายเลขานุการกรณีที่ผู้สื่อข่าวไม่สามารถเข้าฟังได้ หรือมีการประชุมซ้อนกันหลายห้องซึ่งจะพบได้ในงานสัมมนาในระดับประเทศที่มักขอย่อยห้องสัมมนาออกไปอีก ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่ผู้สื่อข่าวมักพบบ่อยๆ ในการมาทำข่าวประชุมมีดังนี้

1. มีกำหนดเวลาเริ่มประชุมแต่กลับไม่ได้ประชุมตามเวลาที่กำหนดไว้
2. มีแต่กำหนดเวลาเริ่มการประชุมแต่ไม่มีกำหนดเวลาเลิกการประชุม ทำให้การประชุมยืดเยื้อเกินความจำเป็น
3. ระเบียบวาระการประชุมมีเรื่องต่างๆ มากจนเกินไป
4. มีผู้เข้าร่วมประชุมมากเกินไปจนความจำเป็น คนที่ควรเข้าร่วมประชุมกลับไม่ได้เข้า ส่วนที่ไม่ควรเข้ากลับเข้าประชุม และร่วมแสดงความคิดเห็นนอกประเด็น
5. การประชุมถูกแทรกแซงจากการประชุมที่สำคัญอื่นๆ ทำให้ต้องขาดผู้ที่ควรเข้าร่วมประชุม หรือผู้เข้าร่วมประชุมบางคนต้องเดินเข้าๆ ออกๆ ระหว่างการประชุม
6. บางการประชุมของบางกระทรวงไม่ได้มีการวางแผนการประชุมมาเป็นอย่างดี เรื่องที่นำเสนอต่อที่ประชุมจึงขาดสาระสำคัญ
7. ผู้นำการประชุมพูดจาแสดงความคิดเห็นอยู่คนเดียวหรือผู้นำการประชุมขาดความรู้ความสามารถและทักษะในงานที่กำลังประชุม
8. สมาชิกในที่ประชุมบางคนผูกขาดการพูดแต่เพียงผู้เดียวหรือพูดมากเกินไปจนความจำเป็น โดยผู้นำการประชุมก็ปล่อยปละละเลยให้กระทำเช่นนั้น
9. ไม่สามารถสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจในการนำเสนอหรือไม่รู้จักใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการนำเสนอจึงทำให้เข้าใจประเด็นได้ยาก
10. มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกในที่ประชุมอย่างชัดเจน ทำให้การแสดงความคิดเห็นเป็นไปโดยไม่มีอิสระ โดยเฉพาะหากมีเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องจะทำให้บรรยากาศการประชุมเครียด หรือประธาณไม่มีการสรุปประเด็นในตอนท้าย

ซึ่งทั้งหมดนี้มักเกิดขึ้นบ่อยในการประชุม ดังนั้นผู้สื่อข่าวจึงต้องมีความอดทนอดกลั้นสูง และทำการบ้านมาเป็นอย่างดีโดยการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องก่อน ศึกษาวาระการประชุม ศึกษาเบื้องลึกของประเด็นที่ประชุม ตลอดจนศึกษาว่ากรรมการที่เข้าประชุมแต่ละคนคือใคร เพื่อให้สามารถเข้าใจสิ่งที่จะเกิดขึ้นในห้องประชุมและสามารถวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องว่ามติที่ประชุมนั้นถูกต้องหรือเอื้อผลประโยชน์ต่อกลุ่มใด

3.2.4 การเขียนวาระการประชุม

การเตรียมวาระการประชุมเป็นหัวใจของการประชุม เพราะเป็นการกำหนดเรื่องที่จะประชุม แจ้งให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบว่าประชุมเรื่องใดบ้าง การกำหนดวาระการประชุมเป็นหน้าที่ของประธานและเลขานุการจะเป็นคนจัดเตรียมและรวบรวมวาระการประชุม ผู้จัดเตรียมการประชุมจะต้องรู้ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่จะประชุมอย่างละเอียด และควรเขียนวาระการประชุมตามวาระการประชุมที่ถือปฏิบัติกันทั่วไป ดังนี้

1. วาระที่ 1 : เรื่องที่ประธานแจ้งให้ทราบ
เป็นวาระที่ประธานจะแจ้งให้ที่ประชุมทราบ อาจแจ้งถึงความจำเป็นหรือเหตุผลในการประชุมหรือมีเรื่องด่วนที่จะแจ้งให้ทราบหรือแนะนำสมาชิกใหม่ เป็นต้น
2. วาระที่ 2 : เรื่องรับรองรายงานการประชุม
เลขานุการจะต้องเตรียมรายงานการประชุมครั้งที่แล้วไว้ให้ประธานและผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม

3. วาระที่ 3 : เรื่องสืบเนื่องจากการประชุมครั้งก่อน
เป็นวาระที่ให้มีการพิจารณาเรื่องที่ค้างจากการประชุมครั้งที่แล้วหรือติดตาม
เรื่องจากการประชุมครั้งที่แล้วว่าได้ดำเนินการไปแล้วอย่างไรบ้าง
4. วาระที่ 4 : เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา
เรื่องเสนอเพื่อพิจารณาเป็นวัตถุประสงค์หลักของการประชุมแต่ละครั้ง ซึ่ง
เป็นเรื่องที่จะต้องอภิปรายซักถามและลงมติของกรรมการ อาจจะมีเรื่องที่ต้องพิจารณามากกว่า 1
เรื่องก็ได้
5. วาระที่ 5 : เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)
- ในการประชุมบางครั้งอาจมีเรื่องที่มาชิกต้องการแจ้งให้ที่ประชุมทราบ โดยเรื่องนั้นไม่
เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการประชุมครั้งนี้ หรือเป็นเรื่องปลีกย่อยทั่วไปหรือเรื่องอื่นๆ ที่มี
ความสำคัญเร่งด่วน แต่ไม่สามารถบรรจุลงไปในวาระเพื่อพิจารณาได้ทัน

ตัวอย่างการเขียนวาระการประชุม

๑

ระเบียบวาระการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
ครั้งที่ ๔๖/๒๕๖๑
วันจันทร์ที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๐๐ น.
ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๙ อาคารสำนักงาน ก.พ.
ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ระเบียบวาระที่ ๑ : เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ : เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ครั้งที่ ๔๕/๒๕๖๑

ระเบียบวาระที่ ๓ : เรื่องเพื่อพิจารณา

๓.๑ การพัฒนาระบบการสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไปเพื่อการ
บรรจุบุคคลเข้ารับราชการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท

ระเบียบวาระที่ ๔ : เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

หมายเหตุ : ประชุมหารือร่วมกับ สำนักงาน ก.พ. และผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคล ได้แก่
คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการมาตรฐาน
การบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

ภาพที่ 3.4 : ภาพตัวอย่างระเบียบวาระการประชุม

ที่มา : สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2561)

3.2.5 การวางแผนการประชุมที่มีประสิทธิภาพ

1. ผู้จัดให้มีการประชุมจะต้องทราบในประเด็นต่างๆ อาทิเช่น วัตถุประสงค์ของการจัดการประชุม ใครบ้างที่จะเข้าประชุม วัน เวลาและสถานที่จัดประชุม ฤดูกาลเทศะหรือไม่ จะใช้วิธีการอื่นแทนการเรียกประชุมจะได้หรือไม่ จะเกิดอะไรขึ้นถ้าไม่เรียกประชุม มีงบประมาณในการจัดประชุม เป็นต้น

2. กำหนดขั้นตอนของการวางแผนการประชุมรวมทั้งกิจกรรมในที่ประชุม กำหนดเวลาการประชุม การเตรียมระเบียบวาระการประชุม การแจ้งการประชุมให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบล่วงหน้า รวมทั้งบทบาทของผู้เข้าร่วมประชุม การจัดเตรียมอาหาร และเครื่องดื่ม เครื่องมืออุปกรณ์อันจำเป็นสำหรับการประชุม โดยจะต้องประสานงานกับฝ่ายต่างๆ เพื่อการจัดเตรียมการประชุมให้เหมาะสม

3.2.6 การดำเนินการประชุมที่มีประสิทธิภาพ

1. การเริ่มการประชุมที่มีประสิทธิภาพ ควรจะเป็นในบรรยากาศของความพร้อมของทุกฝ่ายและแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่โดยได้มีการวางแผนและเตรียมการมาอย่างดี จะทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนเกิดความกระตือรือร้น อันจะสามารถนำไปสู่ความร่วมมือในการประชุมครั้งต่อไปและทุกครั้งที่มีการประชุมอีกด้วย

2. ผู้นำการประชุมควรตรวจสอบถึงสิ่งที่จะต้องกระทำและไม่ควรกระทำก่อนที่จะเริ่มการประชุมด้วย เช่น บุคลิกภาพ พฤติกรรมเชิงบวก สร้างมนุษยสัมพันธ์ให้เกิดบรรยากาศมีชีวิตชีวา พูดชัด ถ้อยชัดคำ มีข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน รู้จักเลือกถามในประเด็นต่างๆ ให้เหมาะกับแต่ละคน กระตุ้นให้เกิดข้อซักถามแสดงความคิดเห็นหรืออยากมีส่วนร่วม ส่วนสิ่งที่ไม่ควรกระทำ เช่น ทำตัวให้ดูสับสน ไม่เตรียมพร้อม ขาดความรู้ หรือทักษะในประเด็นที่จะประชุมกันทำตัวเป็นตัวตลก นั่งรับประทานอาหารหรือของว่างขณะกำลังมีการแสดงความคิดเห็นโดยไม่ใส่ใจในคำพูดหรือคำถามของผู้อื่น หรือผูกขาดการพูดแต่เพียงผู้เดียว

3.2.7 การสื่อความเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประชุม

1. ผู้นำนักแห่งความน่าเชื่อถือในการสื่อความในการประชุมนั้น ดูได้จากพฤติกรรมควรพูดว่าอะไร (ถ้อยคำที่ใช้ในการพูด 7 %) พูดอย่างไร (น้ำเสียง 35 %) ดูผู้พูดแล้วผู้ฟังรู้สึกอย่างไร (กิริยาท่าทาง 58 %) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้แก่คำพูดที่สร้างสรรค์ ชัดเจน เข้าใจง่าย สุภาพ ไม่เร็วหรือช้าเกินไป รอยยิ้ม การสบตา การพยักหน้า การยืน การเดิน การนั่ง

2. การสื่อความที่มีประสิทธิภาพต้องมีความสอดคล้องทั้งคำพูด กิริยาท่าทาง และจิตใจที่แสดงออกมาผ่านการพูด และควรมีอารมณ์ขันบ้าง เพื่อไม่ให้ที่ประชุมเครียดจนเกินไป

3. รู้จักเป็นผู้ฟังที่ดีและสนใจกับเนื้อหาที่ผู้พูดและแสดงการตอบรับแบบพองาม

4. สอบถามเพิ่มเติมหากต้องการให้เกิดความกระจ่างแจ้งในข้อหรือประเด็นที่ยังสงสัย

5. กล่าวซ้ำหรือสรุปความต้องการและข้อกังวลใจของผู้พูดด้วยการหาสาเหตุของปัญหา มิใช่พยายามหาผู้ผิด

6. ก่อนปิดประชุมควรมีการสรุปประเด็นต่างๆ ที่พูดถึงและประเด็นที่มีการตกลงกันในที่ประชุมเพื่อผู้ปฏิบัติจะได้มีความชัดเจน

3.2.8 การเขียนรายงานการประชุม

การเขียนรายงานการประชุม มี 2 แบบ คือ การเขียนอย่างละเอียด คือ การเขียนทุกคำพูดอย่างครบถ้วน ว่าใครพูดว่าอะไร เวลาเท่าไร ซึ่งการเขียนอย่างละเอียดจะใช้ในการประชุมที่สำคัญ เช่น การประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมคณะรัฐมนตรี การประชุมข้อตกลงระหว่างประเทศ เป็นต้น และการเขียนแบบสรุปประเด็น คือ ใช้การฟัง จับประเด็นสำคัญ แล้วเขียนอย่างย่อความ ซึ่งนิยมใช้กันทั่วไปในการประชุมระดับปฏิบัติการ

ทั้งนี้การเขียนรายงานการประชุม ผู้เขียนรายงานการประชุมต้องเตรียมข้อมูลว่าใครมาประชุมบ้าง แต่ละคนมีบทบาทอะไร จะมาทำอะไร ประชุมที่ไหน ห้องไหน เวลาอะไร และควรรู้ เข้าใจภูมิหลังของเรื่องที่จะประชุม ทำให้ไม่จึงประชุมหรือถกเถียงกันเรื่องนี้ ผู้เขียนรายงานต้องจับเจตนาของผู้พูดให้ได้ว่าต้องการอะไร จึงจะเขียนได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นผู้เขียนรายงานการประชุมควรเตรียมความพร้อมดังนี้

1. ควรมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบงานเอกสารหรืองานสารบรรณในองค์กรที่ตนสังกัดอยู่ เช่น ทำงานราชการควรเข้าใจระเบียบงานสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณในเรื่องการประชุม หรือทำงานบริษัทเอกชนควรเข้าใจระเบียบการประชุมของบริษัทและหลักการเขียนที่บริษัทกำหนดไว้

2. ควรมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาและเรื่องที่กำลังประชุมอยู่

3. ควรมีความสามารถในการฟังการประชุมเพื่อสรุปเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง และตรงประเด็น

4. ควรรู้ว่าการประชุมทุกวาระต้องมีมติการประชุม หากประธานไม่สรุปมติการประชุม ควรขอให้ประธานสรุปมติการประชุม

5. ควรจดรายงานการประชุมให้ได้เนื้อหาสำคัญ โดยหากเป็นการจดแบบสรุปประเด็น ควรเขียนให้เข้าใจง่าย กะทัดรัด ตรงประเด็น ทั้งนี้ควรมีพื้นฐานเป็นคนย่อความเก่ง

6. ผู้จดควรมีความสามารถด้านภาษา จดได้ไว และสังเกตถ้อยคำ สำนวนได้อย่างถ่องแท้ ใช้อักษรย่อ เลขกำกับข้อได้อย่างถูกต้อง (กรมควบคุมโรค, 2564)

3.2.9 การเขียนรายงานการประชุมทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ปัจจุบันหลายองค์กรปรับเปลี่ยนจากการประชุมแบบพบปะกันหรือการประชุมในสถานที่ที่กำหนดไว้ (On site) มาสู่การประชุมในรูปแบบออนไลน์หรือการประชุมทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทน (Online) ซึ่งข้อดีของการประชุมออนไลน์คือ สามารถลดการพบปะของผู้คนลง และสามารถจัดประชุมได้ในทุกที่ ทุกเวลา ทุกสถานการณ์ขอเพียงมีเครื่องมือทางการสื่อสารและสัญญาณอินเทอร์เน็ตก็จะสามารถจัดประชุมได้ อย่างไรก็ตามการเขียนรายงานการประชุมทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นมีหลักการดังนี้

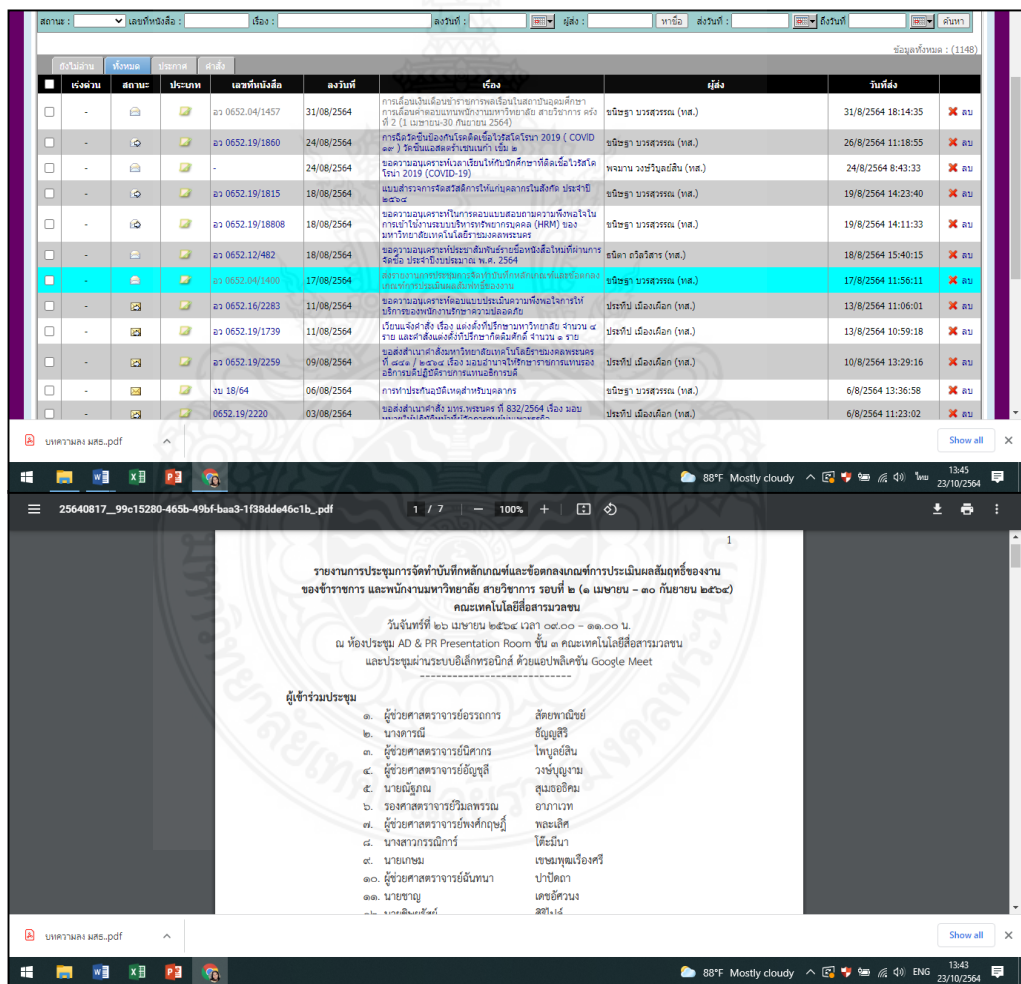
1. การส่งหนังสือเชิญประชุม ระเบียบวาระการประชุม และเอกสารการประชุมต้องมีเนื้อหาตรงกับต้นฉบับ ดังนั้นจึงมักแปลงไฟล์เป็น PDF เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดของเนื้อหาในเอกสารที่ส่งทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และควรโทรประสานเมื่อส่งเอกสารไปแล้วเนื่องจากการส่งเอกสารทาง E-mail หรือระบบออนไลน์ต่างๆ อาจเกิดข้อผิดพลาดได้

2. แม้ว่าบางแอปพลิเคชันที่ใช้เป็นสื่อในการประชุมออนไลน์จะมีระบบช่วยจดยานงานการประชุมและถอดเทปการประชุมอัตโนมัติ แต่ผู้มีหน้าที่จดยานงานและเขียนรายงานการประชุมควรจดยานงานไปพร้อมกันด้วย เนื่องจากการถอดเทปของแอปพลิเคชันนั้นใช้ระบบ AI จึงมัก

เกิดข้อผิดพลาดด้านภาษาและความหมายตามบริบทของแต่ละสังคม นอกจากนี้ควรบันทึกเทปวิดีโอ โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมเปิดกล้องด้วย

3. การเขียนรายงานการประชุมยังคงใช้หลักการและรูปแบบเหมือนเดิมเพียงแต่แปลงไฟล์เป็น PDF และบางองค์กรเพิ่มการสรุปย่อประเด็นสำคัญประมาณครึ่งหน้า A4 สำหรับการเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์ด้วย เพราะปัจจุบันประชาชนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะข้อมูลของทางราชการ ดังนั้นผู้เขียนรายงานการประชุมจึงควรย่อสำหรับให้ประชาชนอ่านด้วย และควรเขียนหัวข้อด้วยคำสำคัญที่ไม่ยาวมากสำหรับการสืบค้นในระบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงต้องมีระบบการตอบสนองกลับหรือการโต้ตอบกลับจากผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อรับรองรายงานการประชุมและแก้ไขรายงานการประชุม

ตัวอย่างการส่งเอกสารการประชุมทางอิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 3.5 : ภาพตัวอย่างการส่งเอกสารการประชุมทางระบบอิเล็กทรอนิกส์
 ที่มา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (2564)

3.3 การเขียนหนังสือราชการ

หนังสือราชการมีความสำคัญมากเพราะหนังสือราชการคือ เอกสารที่เป็นหลักฐานในทางราชการได้แก่ หนังสือที่มีไปมาระหว่างส่วนราชการ หนังสือที่ส่วนราชการมีไปถึงหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือบุคคลภายนอก หนังสือที่หน่วยงานอื่นใดที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือที่บุคคลภายนอกมีมาถึงส่วนราชการ เอกสารที่ทางราชการจัดทำขึ้นเพื่อเป็นหลักฐาน และเอกสารที่ทางราชการจัดทำขึ้นตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ โดยหนังสือราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 แบ่งหนังสือราชการออกเป็น 6 ชนิด ดังนี้

3.3.1 หนังสือภายนอก

หนังสือภายนอก คือหนังสือติดต่อราชการที่เป็นแบบพิธีโดยใช้กระดาษครุฑเป็นหนังสือติดต่อระหว่างส่วนราชการ หรือส่วนราชการมีถึงหน่วยงานอื่นใดซึ่งมิใช่ส่วนราชการ หรือมีถึงบุคคลภายนอก การเขียนหนังสือภายนอกต้องใช้ภาษาราชการ ควรเขียนสรุปเนื้อหาให้อยู่ภายใน 1 หน้า ประกอบด้วย 3 ย่อหน้าคือ ย่อหน้าแรกเหตุผลหรือความเป็นมา ย่อหน้าที่สองสาระสำคัญของหนังสือ ย่อหน้าที่สามสั่งการ ข้อสำคัญคือผู้ลงนามในหนังสือต้องเป็นผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ

ตัวอย่างหนังสือภายนอก

ภาพที่ 3.6 : ตัวอย่างหนังสือราชการประเภทหนังสือภายนอกหรือหนังสือครุฑ
ที่มา : คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ (2563)

3.3.2 หนังสือภายใน

หนังสือภายใน คือหนังสือติดต่อราชการที่เป็นแบบพิธีน้อยกว่าหนังสือภายนอก เป็นหนังสือติดต่อภายในกระทรวง ทบวง กรม หรือจังหวัดเดียวกัน โดยใช้กระดาษบันทึกข้อความ การเขียนหนังสือบันทึกภายในใช้ภาษาราชการเช่นเดียวกับหนังสือภายนอก แต่บางเรื่องอาจลดภาษาทางการเป็นภาษากึ่งทางการได้ ควรเขียนเนื้อหาให้สั้น กระชับอยู่ภายใน 1 หน้า ประกอบด้วย 3 ย่อหน้าคือ ย่อหน้าแรกเหตุผลหรือความเป็นมา ย่อหน้าที่สองสาระสำคัญของหนังสือ ย่อหน้าที่สามสั่งการ ทั้งนี้ผู้ที่ลงนามในหนังสือภายในคือผู้ที่เสนอต้นเรื่องนั้นๆ ต่อผู้บริหาร

ตัวอย่างหนังสือภายใน

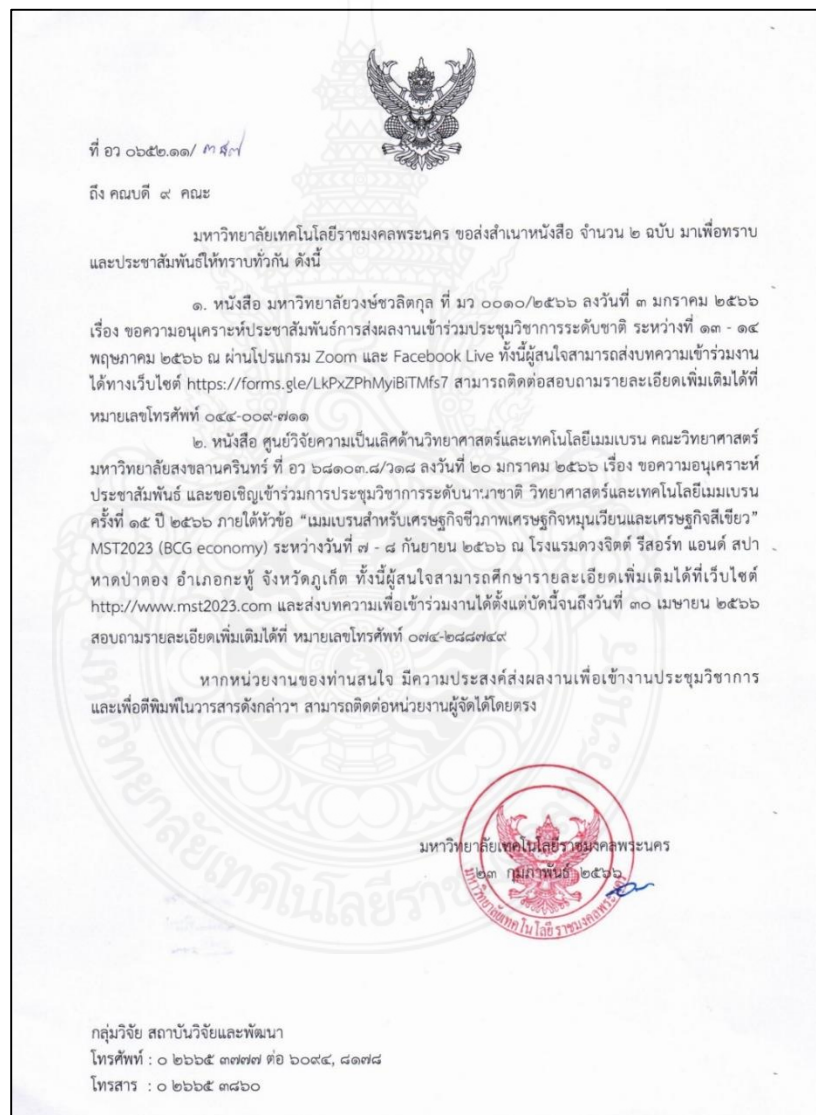
	<h2>บันทึกข้อความ</h2>
ส่วนราชการ กองวิชาการและพัฒนาคณาจารย์ งานวิชาการ โทร. ๘๑๘๘	
ที่ อว ๐๖๕๒.๓๓/๕๐๖	วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖
เรื่อง ขอส่งประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน ๒ ฉบับ	
เรียน คณะที่ ๙ คณะ ผู้อำนวยการสถาบันอัญมณี เครื่องประดับไทยและการออกแบบ ผู้อำนวยการวิทยาลัยการบริหารแห่งรัฐ ผู้อำนวยการสถาบันสหวิทยาการดิจิทัลและหุ่นยนต์ ผู้อำนวยการสถาบันภาษา ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ผู้อำนวยการกองคลัง และผู้อำนวยการกองสื่อสารองค์การ	
กองวิชาการและพัฒนาคณาจารย์ ขอส่งประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน ๒ ฉบับ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อน ปีการศึกษา ๒๕๖๕ รายละเอียดดังแนบ	
๑. ประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอน ภาคการศึกษาฤดูร้อน ปีการศึกษา ๒๕๖๕	
๒. ประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เรื่อง การจ่ายเงินค่าตอบแทน การจัดการเรียนการสอน ภาคการศึกษาฤดูร้อน ปีการศึกษา ๒๕๖๕	
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ	
 (นางสาวรุ่งฤดี ตรงต่อศักดิ์) ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกองวิชาการและพัฒนาคณาจารย์	

ภาพที่ 3.7 : ตัวอย่างหนังสือราชการประเภทหนังสือภายในหรือหนังสือบันทึกข้อความ
ที่มา : กองวิชาการและพัฒนาคณาจารย์ (2566)

3.3.3 หนังสือประทับตรา

หนังสือประทับตรา คือหนังสือที่ใช้ประทับตราแทนการลงชื่อของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมขึ้นไป โดยให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกองหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมขึ้นไปเป็นผู้รับผิดชอบลงชื่อย่อกำกับตรา โดยหนังสือประทับตราให้ใช้ได้ทั้งระหว่างส่วนราชการกับส่วนราชการ และระหว่างส่วนราชการกับบุคคลภายนอกเฉพาะกรณีที่ไม่ใช่เรื่องสำคัญ การเขียนหนังสือประทับตราต้องใช้ภาษาราชการ ควรเขียนสรุปเนื้อหาให้สั้น กระชับอยู่ภายใน 1 หน้า ประกอบด้วยเนื้อหาในหนังสือ ชื่อหน่วยงานที่มีตราประทับและหัวหน้าส่วนราชการระดับกองหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมขึ้นไปเป็นผู้ลงลายมือชื่อกำกับตรา

ตัวอย่างหนังสือประทับตรา

ที่ อว ๐๖๕๒.๑๑/ ศส.ร

ถึง คณะที่ ๔ คณะ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ขอส่งสำเนาหนังสือ จำนวน ๒ ฉบับ มาเพื่อทราบ และประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วกัน ดังนี้

๑. หนังสือ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ที่ มว ๐๐๑๐/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๖ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์การส่งผลงานเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติ ระหว่างที่ ๑๓ - ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ ผ่านโปรแกรม Zoom และ Facebook Live ทั้งนี้ผู้สนใจสามารถส่งบทความเข้าร่วมงาน ได้ทางเว็บไซต์ <https://forms.gle/LKPxZPhMyiBITMfs7> สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๔๔-๐๐๙-๗๑๑

๒. หนังสือ ศูนย์วิจัยความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเมมเบรน คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ อว ๖๘๑๐๓.๘/๖๑๘ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๖ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ และขอเชิญเข้าร่วมการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเมมเบรน ครั้งที่ ๑๕ ปี ๒๕๖๖ ภายใต้หัวข้อ "เมมเบรนสำหรับเศรษฐกิจชีวภาพเศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว" MST2023 (BCG economy) ระหว่างวันที่ ๗ - ๘ กันยายน ๒๕๖๖ ณ โรงแรมดวงจิตต์ รีสอร์ท แอนด์ สปา หาดป่าตอง อำเภอภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ทั้งนี้ผู้สนใจสามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ <http://www.mst2023.com> และส่งบทความเพื่อเข้าร่วมงานได้ตั้งแต่บัดนี้จนถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๗๔-๒๘๘๗๔๔

หากหน่วยงานของท่านสนใจ มีความประสงค์ส่งผลงานเพื่อเข้างานประชุมวิชาการ และเพื่อตีพิมพ์ในวารสารดังกล่าว สามารถติดต่อหน่วยงานผู้จัดได้โดยตรง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๒๐๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
ศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ พิทักษ์ผลดี

กลุ่มวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา
โทรศัพท์ : ๐ ๒๖๖๕ ๓๗๗๗๗ ต่อ ๖๐๙๕, ๘๑๗๘
โทรสาร : ๐ ๒๖๖๕ ๓๘๖๐

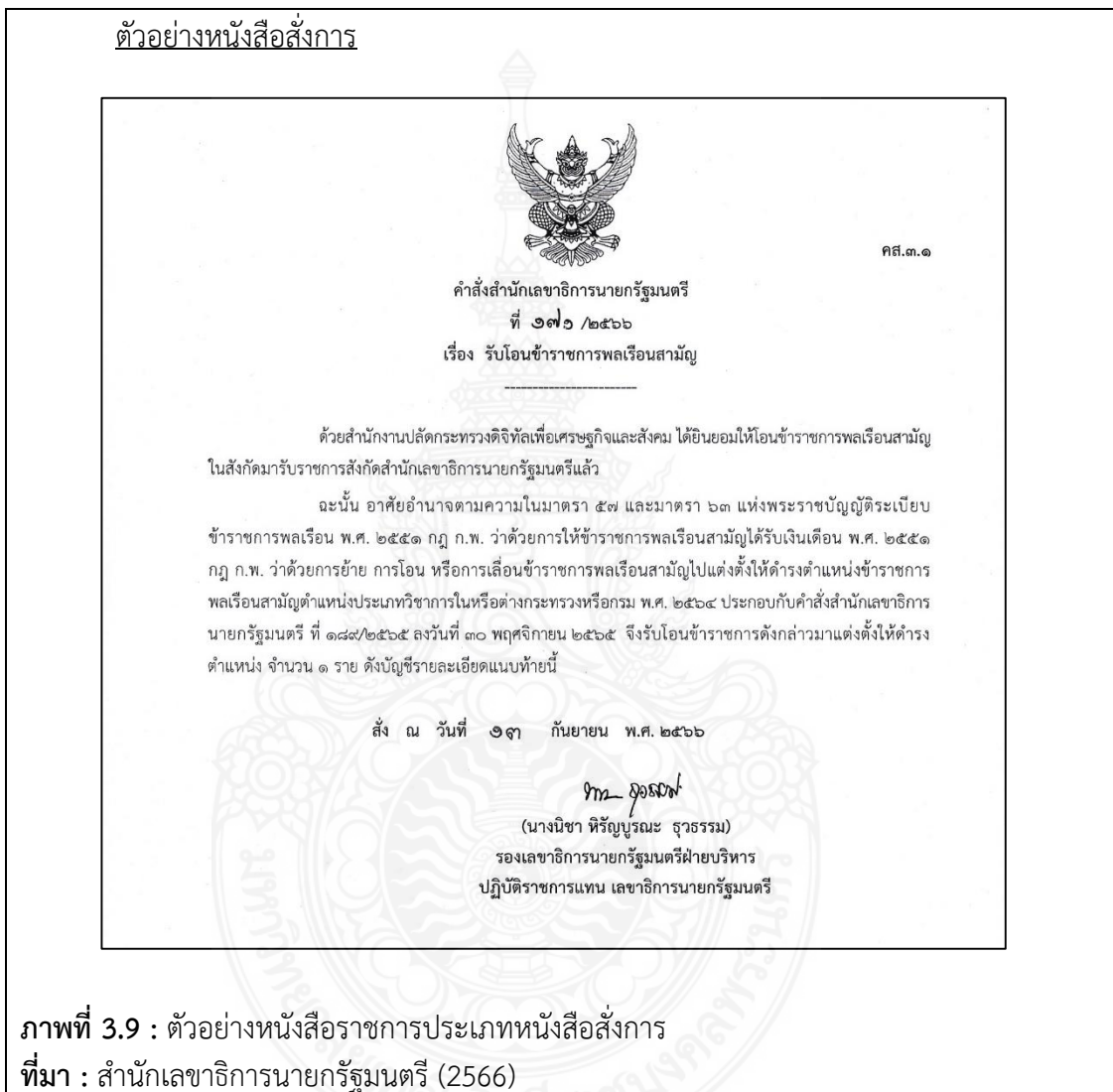
ภาพที่ 3.8 : ตัวอย่างหนังสือราชการประเภทหนังสือประทับตรา

ที่มา : สถาบันวิจัยและพัฒนา (2566)

3.3.4 หนังสือสั่งการ

หนังสือสั่งการ หนังสือสั่งการมี 3 ชนิด ได้แก่ คำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ โดยใช้กระดาดชาตราครุฑ การเขียนหนังสือสั่งการใช้ภาษาราชการ ภาษากฎหมาย เขียนอย่างรัดกุมเนื่องจากมีผลผูกพันในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบราชการ

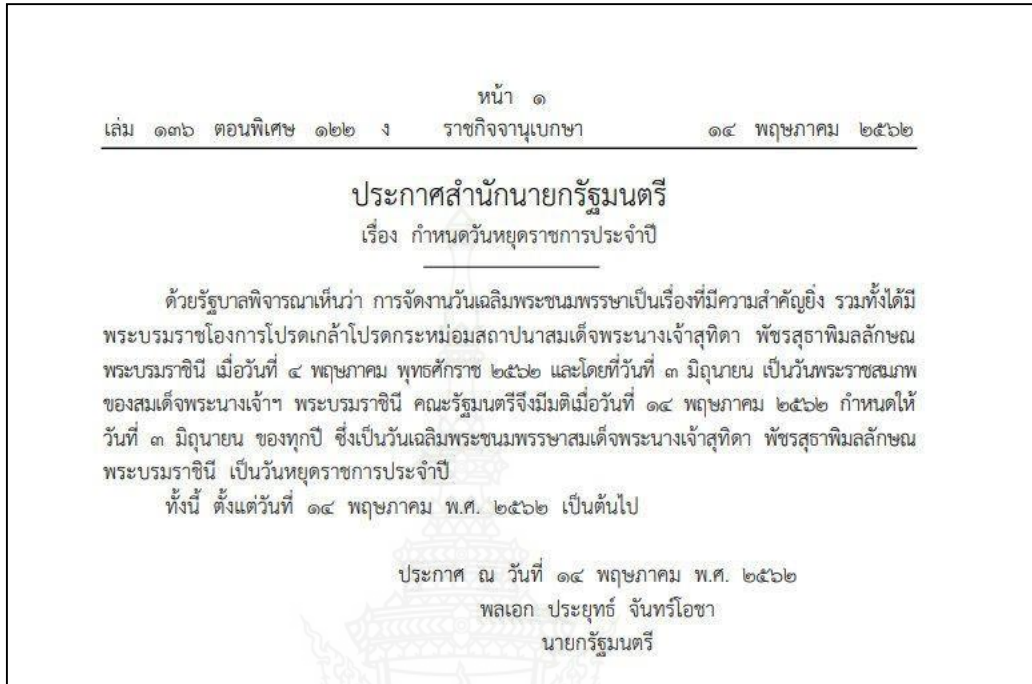

ภาพที่ 3.9 : ตัวอย่างหนังสือราชการประเภทหนังสือสั่งการ
ที่มา : สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (2566)

3.3.5 หนังสือประชาสัมพันธ์

หนังสือประชาสัมพันธ์ของทางราชการมี 3 ชนิด ได้แก่ ประกาศ แถลงการณ์ และข่าว ประกาศ โดยประกาศและแถลงการณ์ให้ใช้กระดาดชาตราครุฑและใช้ภาษาราชการในการเขียน สำหรับข่าว คือข้อความที่ทางราชการเห็นสมควรเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบ ประกอบด้วย ชื่อส่วนราชการที่ออกข่าว ชื่อข่าว ฉบับที่ ข้อความที่เป็นข่าว วันเดือนปี ใช้วิธีการเขียนแบบการเขียนข่าวทั่วไปแต่จะไปขาดหัวหรือหางเนื่องจากไม่ได้มีวัตถุประสงค์สร้างความสนใจใคร่รู้แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อแจ้งข่าวให้ทราบอย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือจากหน่วยงานราชการ

ตัวอย่างหนังสือประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 3.10 : ตัวอย่างหนังสือหนังสือประชาสัมพันธ์ ประเภทประกาศ
ที่มา : ราชกิจจานุเบกษา (2562)

ตัวอย่างหนังสือประชาสัมพันธ์

งานสื่อสารองค์กร
Corporate Communications Division

Rajabongkajit University of Technology Phra Nakhon

ราชชมงคลพระนคร จัดกิจกรรม “RMUTP We are one เพราะเราเป็นหนึ่ง” สร้างคนรุ่นใหม่มีใจ
เสียสละ ส่งต่อสิ่งดี ๆ ให้สังคม

ผศ.ศรัทธา แข่งพิณแห่ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
เป็นประธานในพิธีเปิดกิจกรรม “RMUTP We are one เพราะเราเป็นหนึ่ง” โดยมีผู้บริหารมหาวิทยาลัยฯ รวมถึง
คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาจาก 9 คณะ เข้าร่วมกิจกรรม ณ หอประชุม D-Hall ราชชมงคลพระนคร ศูนย์
เทเวศร์

ซึ่งกิจกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์การรับบริจาคโลหิต และเปิดรับสมัครนักศึกษาเข้าร่วมประกวด
แคมเปญ “RMUT We are One เพราะเราเป็นหนึ่ง” โครงการเต็มใจ “รณรงค์สร้างสรรค์ เชื่อมถึงด้วยการให้”
ภายใต้การกำกับดูแลของ มูลนิธิตั้งพ่อสอน ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย และโครงการเต็มใจ
ซึ่งเป้าหมายคือเพื่อให้มีปริมาณเลือดที่ได้รับบริจาคสม่ำเสมอ โดยมีเป้าหมายในการได้รับปริมาณเลือด 10 ล้านซีซี
และในขณะเดียวกันได้ปลูกฝังจิตสำนึกด้าน การเสียสละ ให้กับกลุ่มเยาวชน และเพื่อให้เกิดการบริจาคโลหิต
อย่างยั่งยืน รวมถึงส่งต่อจิตสาธารณะรุ่นสู่รุ่น

ทั้งนี้ภายในงานมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดทางการตลาด Big Idea โดยคุณณัฐวรรณ ภรรยา
ประธานมูลนิธิตั้งพ่อสอน และการอบรมเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต โดยวิทยากรจากศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภา
กาชาดไทย และการเชิญชวนนักศึกษา เข้าร่วมประกวดกิจกรรมรณรงค์เพื่อรับบริจาคโลหิต ผ่านแคมเปญ “We
are one ชวนคนมาบริจาคโลหิตกัน” เพื่อส่งต่อสิ่งดี ๆ ให้สังคม ครอบครัว หรือแม้แต่กับตัวเอง ไปกับเราด้วยความ
เต็มใจ เชื่อมถึงกันด้วยการให้ โดยมุ่งเน้นให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ ได้เข้ามาสร้างสรรค์แคมเปญเพื่อบอกต่อให้
คนในสังคม ออกมาช่วยกันบริจาคโลหิต ซึ่งด้วยพระราชทานสันโดษอาชาไนย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรม
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้สนใจสมัครเข้าร่วมการประกวดได้ที่
<https://register.temjai.org/login> หรือติดตามข่าวสารโครงการที่ <https://www.heartfeltthailand.com/>

พุทธชาติ/ข้าว

399 ถ.สามเสน แขวงวิเศษยาบาล เขตดุสิต กทม. 10300 โทร. 0 2665 3777 ต่อ 6930-35, 6022, 06 1419 8189

 rmutpFB | rmutpIG | rmutp_twit | @rmutp | ccl@rmutp.ac.th | RMUTP

ภาพที่ 3.11 : ตัวอย่างหนังสือประชาสัมพันธ์ ประเภทข่าวประกาศ
ที่มา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (2566)

3.3.6 หนังสือที่เจ้าหน้าที่ทำขึ้นหรือรับไว้เป็นหลักฐานในราชการ

หนังสือที่เจ้าหน้าที่ทำขึ้นหรือรับไว้เป็นหลักฐานในราชการ คือ หนังสือที่นอกเหนือจากหนังสือทั้ง 5 ประเภทที่กล่าวมาแล้ว หรือหนังสือที่หน่วยงานอื่นหรือบุคคลอื่นมีมาถึงส่วนราชการ และส่วนราชการรับไว้เป็นหลักฐานของทางราชการ มี 4 ชนิดคือ หนังสือรับรอง รายงานการประชุม บันทึก และหนังสืออื่น

ปัจจุบันระบบราชการไทยใช้ระบบการส่งหนังสือราชการแบบผสมผสาน กล่าวคือ ยังคงส่งเอกสารแบบเดิมคือการส่งด้วยหนังสือรับ-ส่งตามระเบียบงานสารบรรณและใช้ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ควบคู่กันไปด้วยเพื่อลดจำนวนการใช้กระดาษในระบบราชการและเพื่อความรวดเร็วในการสื่อสาร ทั้งนี้การเขียนหนังสือราชการยังคงยึดหลักการเขียนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ยกเว้นเอกสารที่ไม่สำคัญสามารถใช้ลายเซ็นสแกนทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

3.4 ศักยภาพของนักสื่อสารมวลชนในยุคดิจิทัล

สำหรับศักยภาพของบุคลากรด้านสื่อสารมวลชนที่องค์กรต้องการในอนาคตนั้นนักวิชาชีพได้ให้ทัศนะไว้ในการบรรยายพิเศษ “โลกทัศน์ในงานสื่อสารมวลชน” เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2559 คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และการอภิปรายเรื่อง “มุมมองความต้องการนักนิเทศศาสตร์ในยุคดิจิทัล” เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2559 คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งมีมุมมองที่หลากหลายดังนี้ (อัญชุลี วงษ์บุญงาม, 2560: 54-66)

สร็จ เลหาศิริ ผู้อำนวยการฝ่ายสร้างสรรค์ บริษัท แรบพิทเทล จำกัด กล่าวถึงบุคลากรที่จะเข้าสู่ตลาดของงานด้านสื่อดิจิทัลไว้ว่า ต้องเป็นผู้ที่ก้าวให้ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำ มีความสามารถในการสร้างเนื้อหาผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ ต้องศึกษาความต้องการในใจของผู้บริโภคได้ วางกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดได้ และที่สำคัญคือต้องทำงานในสิ่งที่ตนเองชอบ ปรับเปลี่ยนตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อนำเสนอเรื่องราวที่สร้างสรรค์สังคม มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ทางสื่อออนไลน์

ส่วนจิรวรา วีรยวรรธน กรรมการผู้จัดการ บริษัท โอคิววี พีอาร์ จำกัด กล่าวถึงลักษณะของงานด้านการประชาสัมพันธ์ในบริษัทตัวแทนด้านการประชาสัมพันธ์ว่า องค์กรต้องการคนที่เคยทำงานที่อื่นมาก่อน จึงจะถูกเลือกให้เข้ามาทำงานในองค์กรข้ามชาติ รวมทั้งต้องมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงสังคม มีความรักและคลั่งไคล้ในงานที่ทำหรือ passion ต้องรู้จักองค์กรที่ตนเองจะไปสมัครงานให้มากที่สุด นอกจากนี้คุณจิรวรา วีรยวรรธน ยังได้แสดงทัศนะว่าบัณฑิตในยุคนี้เป็นกลุ่มที่เหมาะสมกับการทำงานด้านโฆษณาและประชาสัมพันธ์มากที่สุด เนื่องจากมีความเก่ง กล้าแสดงออกปรับตัวได้ดี แต่มีปัญหาเรื่องความอดทนในการทำงานไม่มากเพียงพอ

องค์กรด้านการประชาสัมพันธ์ในปัจจุบันต้องการบุคลากรที่มีความเป็นเหตุเป็นผล ติดตามข่าวสารให้มาก เนื่องจากรูปแบบการทำงานประชาสัมพันธ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะสื่อสังคมออนไลน์ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสารการตลาด สามารถสร้างเนื้อหาของการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ข่าวประชาสัมพันธ์ Infographic และ Video ต้องรู้จักผู้ทรงอิทธิพลในโลกออนไลน์ (Online Influencer) และรู้จักวิธีการสร้างความผูกพันกับลูกค้า (Engagement) ต้องพัฒนา

เรื่องการสื่อสารภาษาอังกฤษและการวัดผลงานประชาสัมพันธ์ อย่างไรก็ตามนักประชาสัมพันธ์ยุคใหม่ เล่นกับกระแสสังคมไม่ได้ เนื่องจากกระแสสังคมเปลี่ยนแปลงเร็วมาก

ด้านประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ผู้อำนวยการบริหารสถาบันอิศรา มูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทยได้กล่าวว่า เด็กรุ่นใหม่ต้องแก้ปัญหาสังคมได้ ทักษะสำคัญกว่าปริญญา สาเหตุที่คนดูทีวี ดิจิทัลลดลงเพราะข่าวไม่มีความแตกต่างกัน คนดูรู้สึกว่าคุณช่องไหนก็ได้ ซึ่งความเป็นจริงคนดูต้องการ ความพิเศษต้องการเนื้อหาที่เป็น Exclusive News หรือ Investigative News

สำหรับชัยนันต์ สันติวาสะ ผู้อำนวยการฝ่าย Modern Nine TV กล่าวว่า ปัจจุบันเป็นยุค IT นักนิเทศศาสตร์เองก็มีบุคลิกภาพที่มากขึ้น ดังนั้นเนื้อหาหรือ Content ในสมองก็ต้องมากขึ้นด้วย ยุคนี้เป็นยุคดิจิทัลจึงควรเพิ่มเติม TVC Commercial และ Viral กล่าวคือคิดในแง่ของการตลาดและการ แพร่กระจาย การแชร์ การส่งต่อด้วยภายใต้แนวคิดที่แตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุป ผู้ที่จะสามารถเขียนเพื่อการสื่อสารในยุคดิจิทัลได้ควรมีคุณสมบัติต่อไปนี้

1. สามารถสร้างเนื้อหาผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ ได้ตรงตามความต้องการในใจของผู้บริโภค
2. สามารถนำเสนอเรื่องราวที่สร้างสรรค์สังคม
3. มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ทางสื่อออนไลน์
4. ความเป็นเหตุเป็นผลและติดตามข่าวสารให้มาก
5. สามารถสร้างเนื้อหาการประชาสัมพันธ์ได้หลากหลายรูปแบบ เช่น ข่าวประชาสัมพันธ์ Info graphic หรือ Video
6. พัฒนาการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ
7. สามารถสร้างเนื้อหาให้เป็นข้อมูลพิเศษแบบเฉพาะ นั่นคือ Exclusive news หรือ Investigative news
8. เป็นผู้ที่มีเนื้อหาหรือ Content ในสมองมากสามารถแพร่กระจายได้หลายช่องทางภายใต้แนวคิดที่แตกต่างกัน

สรุปท้ายบท

การเขียนเพื่อการสื่อสารภายในองค์กรภาครัฐเป็นการเขียนรูปแบบหนึ่งที่ใช้เพื่อสื่อสารให้การทำงานของภาครัฐสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สำหรับการเขียนเพื่อการสื่อสารภายในองค์กรที่สำคัญ ประกอบด้วย การเขียนโครงการ การเขียนรายงานการประชุม และการเขียนหนังสือราชการ ทั้งนี้การเขียนโครงการควรเขียนให้ชัดเจนทุกหัวข้อและชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จะได้รับตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่วนการเขียนรายงานการประชุม มีจุดที่สำคัญคือ การเขียนวาระการประชุมต้องเขียนให้กระชับและสื่อความหมายหัวข้อของการประชุม และการเขียนรายงาน ซึ่งมี 2 วิธีคือ การเขียนอย่างละเอียด และการเขียนแบบสรุปประเด็น สำหรับหนังสือราชการนั้นมี 6 ชนิด คือ หนังสือภายนอก หนังสือภายใน หนังสือประทับตรา หนังสือสั่งการ หนังสือประชาสัมพันธ์ ซึ่งต้องใช้กระดาศตราครุฑตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ใช้ภาษาทางการ เขียนให้สั้น กระชับ ได้ใจความสำคัญครบถ้วน และหนังสือที่เจ้าหน้าที่ทำขึ้นหรือรับไว้เป็นหลักฐานในราชการ

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. หัวข้อย่อยในการเขียนโครงการมีอะไรบ้าง
2. จงคิดหัวข้อโครงการที่น่าสนใจและมีความสำคัญ มา 1 หัวข้อ
3. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน 5 คน ระดมความคิดและเขียนโครงการ 1 เรื่อง
4. ให้ผู้เรียนจำแนกประเภทของหนังสือราชการ จากนั้นอ่านประกาศหรือคำสั่งจากทางราชการแล้วย่อความ จับประเด็นสำคัญออกมา
5. ให้ผู้เรียนฟังเสียงการประชุมต่อไปนี้แล้วสรุปย่อการประชุม

เอกสารอ้างอิง

- กองวิชาการและพัฒนาคณาจารย์. 2566. หนังสือภายในที่ อว. 0652.33/412 เรื่อง ขอส่งประกาศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 2 ฉบับ. ลงวันที่ 30 มีนาคม 2566. กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการและพัฒนาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน. 2563. หนังสือภายนอกที่ อว.0652.04/841 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. ลงวันที่ 7 เมษายน 2563. กรุงเทพมหานคร: คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2564. ระบบสารสนเทศ. [Online]. Available: <http://edoc.rmutp.ac.th/Home.aspx?DocType=>, October 23, 2021.
- _____. 2566. ราชมงคลพระนครจัดกิจกรรม “RMUTP We are one เพราะเราเป็นหนึ่ง” สร้างคนรุ่นใหม่มีใจเสียสละ ส่งต่อสิ่งดีๆ ให้สังคม. เอกสารประชาสัมพันธ์: กองสื่อสารองค์กร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2562. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันหยุดราชการประจำปี. [Online]. Available: http://www.ratchakittha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/E/122/T_0001.PDF, May 29, 2021.
- สถาบันวิจัยและพัฒนา. 2566. หนังสือประทับตราที่ อว.0652.11/387. ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2566. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สถานีโทรทัศน์โมโน 29. 2562. ประกวดภาพยนตร์สั้น”เป็นหนึ่งไม่พียงยา” ครั้งที่ 9 ชิงถ้วยประทาน ทูลกระหม่อมฯ. [Online]. Available: <https://mono29.com/episode/236986.html?fbclid=IwAR2vq0ytfICA70ZTofFl955hYRYZuFr0KTKiPCcEewssczlSwUsyNmoKuyg>, June 26, 2021.
- สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2561. ระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ครั้งที่ 46/2561. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. 2561. แนวทางการปฏิบัติงานในการจัดและจัดทำรายงานการประชุมลับสภาและลับคณะกรรมการธิการ. [Online]. Available: https://www.senate.go.th/assets/portals/49/news/112/2_9-สำนักรายงานการประชุมฯ.pdf, October 22, 2023.

- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2566. คำสั่งสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีที่ 171/2566 เรื่อง รับ
โอนข้าราชการพลเรือนสามัญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- อัญชุลี วงษ์บุญงาม. 2560. ศักยภาพของนักสื่อสารมวลชนในยุคดิจิทัล. วารสารนิเทศศาสตร์ มจร.
ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2560. หน้า 54-66.
- องค์กรบริหารส่วนตำบลวิสัยใต้. 2562. คู่มือการเขียนหนังสือราชการ และการจดยางงานการ
ประชุม. [Online]. Available: [https://www.wisaitai.go.th/datacenter/doc_](https://www.wisaitai.go.th/datacenter/doc_download/a_021019_115216.pdf)
[download/a_021019_115216.pdf](https://www.wisaitai.go.th/datacenter/doc_download/a_021019_115216.pdf), October 22, 2023.
- Anchulee Wongboonngam. 2019. [Online]. Available: [https://www.facebook.com/](https://www.facebook.com/anchulee.wongboonngam/)
[anchulee.wongboonngam/](https://www.facebook.com/anchulee.wongboonngam/), October 23, 2021.
- Youtube. 2019. ราชมงคลพระนคร สอนทำหน้ากอกอนามัยป้องกันฝุ่นละออง. [Online].
Available: <https://www.youtube.com/watch?v=MaGkQ7jTksc>, October 23, 2021.

ส่วนที่ 3 เทคนิคการเขียนเพื่อการสื่อสารภาคเอกชน

บทที่ 4

การเขียนและการรายงานข่าว

บทที่ 4 การเขียนและการรายงานข่าว

หัวข้อที่ 4.1 ความรู้เกี่ยวกับข่าว

หัวข้อที่ 4.2 การสัมภาษณ์และจับประเด็น

หัวข้อที่ 4.3 การคิดและกำหนดประเด็นข่าว

หัวข้อที่ 4.4 การเขียนและการรายงานข่าว

หัวข้อที่ 4.5 ความแตกต่างระหว่างการเขียนข่าวภาครัฐกับภาคเอกชน

วัตถุประสงค์ เมื่อศึกษาบทที่ 4 จบแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. สามารถสัมภาษณ์และจับประเด็นสำคัญได้
2. วิเคราะห์ประเด็นและกำหนดประเด็นข่าวได้
3. เขียนข่าวและรายงานข่าวเพื่อการสื่อสารภาคเอกชนได้

ความนำ

ข่าวคือ การรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงโดยผู้สื่อข่าว ซึ่งเหตุการณ์ที่จะเป็นข่าวได้นั้นต้องมีคุณค่าความเป็นข่าวอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ทั้งนี้ข่าวช่วยตอบสนองความต้องการข้อมูลข่าวสารของประชาชนได้

สำหรับเนื้อหาในบทที่ 4 นี้จะนำเสนอความรู้เกี่ยวกับข่าว การสัมภาษณ์และจับประเด็น รวมถึงการคิดและกำหนดประเด็นข่าว ตลอดจนการเขียนและการรายงานข่าวขององค์กรสื่อที่อยู่ในภาคเอกชน ทั้งนี้พื้นฐานที่สำคัญของการเขียนข่าวคือ การย่อความและการจับประเด็นสำคัญ ในบทที่ 4 นี้จึงขออธิบายหลักการเขียนข่าวของสื่อดั้งเดิมได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์เพื่อเป็นการเริ่มต้นและสร้างความเข้าใจให้ผู้อ่านสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดกับสื่อใหม่ในอนาคตได้

เมื่อศึกษาบทนี้จบแล้ว ผู้เรียนจะสามารถสัมภาษณ์และจับประเด็นสำคัญได้ รวมถึงวิเคราะห์ประเด็นและกำหนดประเด็นข่าวได้ นอกจากนี้ยังสามารถเขียนและรายงานข่าวเพื่อการสื่อสารภาคเอกชนได้

4.1 ความรู้เกี่ยวกับข่าว

4.1.1 ความต้องการข้อมูลข่าวสารของประชาชน

ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับข่าวสารใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้รับสาร และความน่าสนใจของตัวเนื้อหาข่าวสารด้วย วิลเบอร์ ชแรมม์ อธิบายว่า ข่าวสารที่เข้าถึงความสนใจของผู้รับสารได้มากจะเป็นตัวกำหนดความสำเร็จของการสื่อสาร ซึ่งส่งผลให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติ และ

พฤติกรรมตามที่ถูกผู้ส่งสารต้องการ (Wilbur Schramm, 1971 อ้างถึงในศิริพร นันทาคำ, 2551: 4-5) โดยผู้รับสารแต่ละคนจะมีพฤติกรรมในการเลือกเปิดรับสื่อที่แตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากพื้นฐาน 4 ประการ คือ ความเหงา ความอยากรู้อยากเห็น ประโยชน์ใช้สอยของตนเอง และลักษณะเฉพาะของสื่อแต่ละอย่าง โดยสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. ความเหงา บุคคลจะเปิดรับสื่อเมื่อบุคคลอยู่ตามลำพัง ไม่สามารถจะติดต่อสังสรรค์กับบุคคลอื่นในสังคมได้ ดังนั้นบุคคลที่รู้สึกเหงาจึงเลือกอยู่กับสื่อ โดยเฉพาะสื่อมวลชนจึงเป็นเพื่อนแก้เหงาได้ และบางครั้งสำหรับบางคนสื่อมวลชนถูกเลือกมากกว่าบุคคล เพราะสื่อมวลชนไม่สร้างแรงกดดันในการสนทนาหรือแรงกดดันทางสังคม

2. ความอยากรู้อยากเห็น บุคคลจะมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่างๆ อยู่ตามธรรมชาติ สื่อทุกสื่อจึงถือเอาจุดนี้เป็นสำคัญในการเสนอข่าวสาร โดยเฉพาะสื่อมวลชน โดยอาจเริ่มเสนอสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวก่อนไปจนถึงสิ่งที่อยู่รอบตัว หรือสิ่งที่มีผลกระทบต่อบุคคลผู้รับข่าวสาร

3. ประโยชน์ใช้สอยของตนเอง บุคคลจะแสวงหาข้อมูลข่าวสารและใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ของตนเอง เพื่อช่วยให้ความคิดของตนเองบรรลุ หรือบุคคลอาจใช้ข่าวสารที่ได้มาเสริมให้ตนเองมีความรู้ สะดวกสบาย หรือให้ความบันเทิง โดยบุคคลจะเลือกสื่อที่ให้ตนเองใช้ความพยายามน้อยที่สุดแต่ได้ผลตอบแทนที่ดีที่สุด

4. ลักษณะเฉพาะของสื่อแต่ละอย่าง ลักษณะของสื่อมีส่วนทำให้ผู้รับสารแสวงหาและได้ประโยชน์ไม่เหมือนกัน ผู้รับสารแต่ละคนย่อมจะเข้าใจในลักษณะบางอย่างจากสื่อที่จะสนองความต้องการและทำให้ตนเองเกิดความพึงพอใจ หรือผู้รับสารเองอาจมีอุปสรรคในการเปิดรับสื่อบางอย่าง เช่น คนไม่รู้หนังสือก็จะไม่เลือกเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ (ศิริพร นันทาคำ, 2551: 4-5)

สำหรับพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารเป็นพฤติกรรมการสื่อสารอย่างหนึ่งที่จัดอยู่ในกลุ่มการเปิดรับสื่อ โดยการเปิดรับข่าวสารเบคเกอร์ (Becker, 1983: 80) ได้อธิบายโดยจำแนกออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. การแสวงหาข้อมูล (Information Seeks) บุคคลจะแสวงหาข้อมูลเมื่อมีความต้องการเพื่อให้คล้ายคลึงกับบุคคลอื่นๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเรื่องทั่วไป

2. การรับทราบข้อมูล (Information Receptivity) บุคคลต้องการรับทราบข้อมูลที่ตนเองสนใจใคร่รู้ หรือเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ เช่น เปิดดูรายการโทรทัศน์เฉพาะที่ตนเองสนใจหรือดูรายการที่มีผู้อื่นแนะนำ หรือการอ่านข่าวเพื่อช่วยให้ตนเองมีข้อมูลในการตัดสินใจหรือสนทนากับผู้อื่น ตลอดจนเมื่อมีเหตุการณ์หรือข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตนเอง บุคคลก็จะให้ความสนใจดูหรือเปิดรับข้อมูลเป็นพิเศษ

3. การรับทราบประสบการณ์ (Experience Receptivity) บุคคลจะเปิดรับข่าวสารเพื่อต้องการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น การพักผ่อนเพื่อจะได้ไม่ต้องคิดถึงสิ่งอื่น โดยการอ่านหนังสือพิมพ์ การดูรายการโทรทัศน์ การฟังวิทยุเพื่อแทนการทำการกิจกรรมอื่นๆ พฤติกรรมนี้คือการเปิดรับข่าวสารโดยไม่ได้ต้องการข้อมูลใดๆ แต่ข่าวสารจะกลายเป็นประสบการณ์ของบุคคลนั้น

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน แมคคอมบส์และเบคเกอร์ (McCombs and Becker) อธิบายไว้ว่า บุคคลจะเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนก็เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง 6 ประการ ดังนี้

1. เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตเหตุการณ์รอบตัวจากสื่อมวลชน เพื่อให้ตนเองรู้เท่าทันเหตุการณ์และรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะได้รับรู้
2. เพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decisions) โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การเปิดรับสื่อมวลชนจะทำให้บุคคลสามารถกำหนดความคิดเห็นของตนเองต่อเหตุการณ์รอบๆ ตัว
3. เพื่อต้องการข้อมูลในการพูดคุยสนทนา (Discussions) การเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลมีข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่นได้
4. เพื่อการมีส่วนร่วม (Participating) การเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลมีส่วนร่วมในการรับรู้เหตุการณ์และความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว
5. เพื่อช่วยเสริมสร้างความคิดเห็น (Reinforcement) ช่วยเสริมความคิดเห็นให้มั่นคงยิ่งขึ้นหรือช่วยสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำไปแล้ว
6. เพื่อความบันเทิง (Relaxation and Entertainment) เพื่อความเพลิดเพลินรวมทั้งการผ่อนคลายอารมณ์ของผู้รับสาร

โดยงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร” (2554: 46-52) ศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครสนทนาประเด็นข่าวสารทางการเมืองกับเพื่อนมากที่สุด รองลงมาสนทนาประเด็นข่าวสารทางการเมืองกับคนในครอบครัว ถัดไปสนทนาประเด็นข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่ออื่นๆ เช่น การสนทนาในสังคมออนไลน์

ส่วนการเปิดรับพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์ โดยเป็นช่องหลักของประเทศ คือ ช่อง 3,5,7,9 มากที่สุด รองลงมาติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์ ถัดไปติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อบุคคล นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครเชื่อถือข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมากลุ่มตัวอย่างไม่เชื่อถือข้อมูลข่าวสารจากแหล่งใดเลย ถัดไปกลุ่มตัวอย่างเชื่อถือข้อมูลข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ (อัญชุลี วงษ์บุญงาม และดารณี ธัญญศิริ, 2554: 46-52)

สำหรับปี 2561 การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการแสวงหาความรู้ของนักศึกษาสื่อสารมวลชนในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเพื่อติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันจากสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.70 ส่วนการเปิดรับสื่อบุคคลเพื่อสนทนาข่าวสาร สถานการณ์ปัจจุบันพบว่าการกลุ่มตัวอย่างสนทนาข่าวสาร สถานการณ์ปัจจุบันกับเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.10 และกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่จะเชื่อถือข้อมูลจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.40 (อัญชุลี วงษ์บุญงาม, 2561: 39-40)

4.1.2 ความหมายของข่าวและคุณค่าความเป็นข่าว

ความหมายของข่าว

มาลี บุญศิริพันธ์ (2550 อ้างถึงในภาณี บุญเลิศ: 5) อธิบายคำว่า “ข่าว” ว่าหมายถึง การรายงานเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้น แต่ลำพังเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นนั้นยังไม่ใช่ข่าว หากแต่ข่าวจะต้องเป็นเหตุการณ์ที่ได้มีการรายงานออกไปให้ผู้รับสารทราบโดยผู้สื่อข่าว

ส่วนสุทธิ ชัตติยะ (2552: 99) กล่าวว่า ข่าวคือการนำเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นและเป็นที่น่าสนใจสำหรับคนทั่วไป โดยข่าวต้องเป็นข้อเท็จจริง (Facts) เหตุการณ์ (Events) และข้อคิดเห็น (Opinion) ซึ่งเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ทั้งนี้สีสันของข่าวอยู่ที่การเขียนข่าวให้น่าอ่าน เรียบเรียงข่าวอย่างมีศิลปะ กะทัดรัด ถูกหลักภาษาไทย และไม่ใช้คำฟุ่มเฟือย

สำหรับด้าน “การข่าว” นั้นมีความหมายมากกว่าคำว่า “ข่าว” การข่าวหมายถึง ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับข่าว ประกอบด้วยองค์กรบริหารข่าว เจ้าหน้าที่ข่าวหรือบุคลากรข่าว หน้าที่รับผิดชอบ ข้อกำหนดกฎระเบียบในการบริหารข่าว เพื่อให้การข่าวดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ โดยเริ่มจากการแสวงหาข่าว ผลิตข่าว และนำเสนอต่อผู้บริโภค ส่วน “ข่าว” นั้น เป็นผลผลิตของกระบวนการข่าวนั่นเอง (ประชัน วัลลิโก, 2554: 5)

นอกจากนี้ สุทธิชัย หยุ่น (2555) อธิบายว่า อนาคตของข่าวจะเป็นข่าวในยุคดิจิทัล นักข่าวต้องสามารถใช้อุปกรณ์พื้นฐานเช่นมือถือ ถ่ายวิดีโอ ภาพนิ่ง และสัมภาษณ์ผู้คนในชุมชนท้องถิ่นได้เพื่อนำเสนอความเป็นไปรอบๆ ตัวเอง เพื่อให้ Local news หรือข่าวท้องถิ่นเป็นส่วนสำคัญหนึ่งในการสร้างความตื่นตัวในการแก้ปัญหาของสังคมรอบๆ ชุมชน และจากนี้ไปข่าวทุกชิ้นเป็นเพียงจุดเริ่มต้นเท่านั้น เพราะเป้าหมายของคนทำข่าวในอนาคตคือ ข่าวแต่ละชิ้นแต่ละประเด็นที่น่าเสนอในโลกดิจิทัลนั้นคือ การนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการแสดงความคิดเห็น การต่อเติมเสริมแต่งเนื้อหาตามที่แต่ละผู้บริโภคข่าวจะนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุด เนื่องจากอินเทอร์เน็ตและโลกดิจิทัลนั้นสามารถสร้างพลังอำนาจให้กับผู้รับสารได้มากและกว้างขวางอย่างไร้ขีดจำกัด ผลงานข่าวจึงเป็นเพียงข้อมูลประกอบการพิจารณาของสาธารณชนที่จะนำไปต่อกับข่าวสารอื่นๆ จากผู้คนจากทั่วทุกมุมโลกได้ตลอดเวลา ซึ่งผู้สื่อข่าวในอนาคตต้องสามารถนำเสนอข่าวและบทวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ น่าสนใจ แม่นยำ และเข้าถึงประเด็นมากกว่าในอดีต (สุทธิชัย หยุ่น, 2555: 78-95)

ข้อสรุปข้างต้นชี้ให้เห็นว่า หากเหตุการณ์ที่เป็นข้อเท็จจริงได้เกิดขึ้นแล้ว แต่ไม่ได้รับความสนใจหรือไม่น่าสนใจ ผู้สื่อข่าวก็จะไม่นำไปเสนอให้ผู้อ่านได้มีโอกาสรู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้างแล้ว ผู้อ่านจะทราบก็ต่อเมื่อมีบุคคลหยิบยกเอาเหตุการณ์นั้นรวบรวมข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทั้งหมดมาเล่าหรือรายงานหรือลงพิมพ์เพื่อให้คนอื่น ๆ ได้รับรู้ ก็จะเกิดความสนใจขึ้นมาได้ สิ่งนั้นจึงเป็นข่าว ดังนั้น “ข่าว” คือ การรายงานเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่น่าสนใจ มิใช่เพียงเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดเท่านั้น แต่ข่าวจะเป็นเรื่องราว มีคนรายงานให้เราทราบ สารสำคัญของข่าวต้องเป็นรายงานของเหตุการณ์ปัจจุบันที่ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการเห็นพ้องต้องกันว่า ประชาชนควรรับทราบเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้นๆ โดยเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่จะเป็นข่าวได้จำเป็นต้องมีข้อเท็จจริงและมีคุณค่าของความเป็นข่าว นั่นคือต้องมีความสำคัญ (Significance) หรือความน่าสนใจ (Interest) อย่างไรอย่างหนึ่ง และในอนาคตเหตุการณ์ในชุมชนที่มีผลกระทบก็สามารถเป็นข่าวได้เพราะทุกคนสามารถนำเสนอข่าวได้เนื่องจากการพัฒนาของเครื่องมือสื่อสารนั่นเอง

ลักษณะของเหตุการณ์ปกติกับเหตุการณ์ที่เป็นข่าว

ในแต่ละวันมีเหตุการณ์เกิดขึ้นมากมาย บางเหตุการณ์เป็นเหตุการณ์ธรรมดาหมายถึง สาธารณชนไม่จำเป็นต้องรู้ แต่เหตุการณ์บางเหตุการณ์มีคุณค่าหมายถึง สาธารณชนจำเป็นต้องรู้ เช่น เกิดเหตุการณ์รถเมล์ชนรถจักรยานยนต์หน้ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้สื่อข่าวพิจารณาแล้วเป็นเหตุการณ์ปกติ สื่อไม่รายงานเป็นข่าว แต่ในขณะเดียวกันเกิดเหตุการณ์คนเสื้อเหลือง ขับรถฝ่าเข้ามาท่ามกลางฝูงชนคนเสื้อแดง บริเวณแยกสี่เสาเทเวศร์ และเกิดการทะเลาะวิวาทระหว่างคนเสื้อเหลืองกับฝูงชนคนเสื้อแดง ทำให้รถติดยาวจากลานพระบรมรูปทรงม้าไปถึงสนามหลวง เหตุการณ์นี้ผู้สื่อข่าวพิจารณาแล้วเป็นเหตุการณ์ที่เป็นข่าว สื่อจึงรายงานเป็นข่าวเสนอต่อมวลชน ดังนั้นการที่ผู้สื่อข่าวจะพิจารณาเลือกเหตุการณ์ใดมารายงานเป็นข่าวนั้น หรือพิจารณาส่งผู้สื่อข่าวไปทำข่าว องค์กรสื่อมวลชนจะใช้ข้อพิจารณาต่างๆ มาช่วยเพื่อให้ง่ายต่อการเลือกเหตุการณ์ นั่นคือเกณฑ์ในการตัดสินใจคุณค่าความเป็นข่าว

คุณค่าความเป็นข่าว

ในแต่ละวันมีเหตุการณ์เกิดขึ้นมากมาย การจะพิจารณาเลือกเหตุการณ์ใดมารายงานเป็นข่าว หรือพิจารณาส่งผู้สื่อข่าวไปทำข่าว อาจใช้ข้อพิจารณาอื่นๆ มาช่วยเพื่อให้ง่ายต่อการเลือกเหตุการณ์ สิ่งที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจว่าเหตุการณ์นั้นมีค่าเป็นข่าวหรือไม่ จะต้องดูว่าเหตุการณ์นั้นมีองค์ประกอบดังนี้หรือไม่

1. คุณค่าด้านความสำคัญ พิจารณาว่าเหตุการณ์นั้นมีความสำคัญแค่ไหน (Significance) เช่น มีผลกระทบต่อส่วนรวมหรือไม่ หรือมีความสำคัญต่อสังคมในด้านใดบ้าง

ความสำคัญ (Significance) หมายถึงเหตุการณ์อะไรก็ตามที่เกิดขึ้น และมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ผลกระทบดังกล่าวจะมีผลในวงกว้าง เช่น การปรับอัตราภาษีมีผลกระทบต่อรายได้ค่าครองชีพของประชาชน การเสียเปรียบดุลการค้ากับต่างประเทศมีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศ เรื่องเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญมีผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อความเป็นอยู่และค่าครองชีพของประชาชนทั้งประเทศ จึงจัดว่าเป็นข่าวที่มีความสำคัญ เพราะหากไม่รายงานให้ผู้อ่านทราบก็อาจจะเกิดผลเสียต่อส่วนรวมทั้งหมดได้

ความสำคัญนั้น นอกจากจะพิจารณาจากผลกระทบที่จะเกิดต่อประชาชนแล้ว บางทีข่าวที่สำคัญในสังคมหนึ่งหรือประเทศหนึ่งอาจจะไม่สำคัญต่ออีกสังคมหนึ่งก็ได้ เช่น ข่าวการเสียเปรียบดุลการค้ากับต่างประเทศจำนวนมหาศาลนั้น เป็นข่าวที่มีความสำคัญมากสำหรับประเทศไทย แต่เมื่อมองในทัศนะของประชาชนประเทศญี่ปุ่นแล้ว ข่าวนี้ไม่มีความสำคัญเพราะไม่มีผลกระทบต่อชาวญี่ปุ่น เพราะฉะนั้น การเลือกรายงานข่าวของสื่อมวลชนใน 2 ประเทศนี้จึงไม่เหมือนกัน จะเห็นได้ว่าการวินิจฉัยคุณค่าข่าวต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมความเป็นจริง สังคมและองค์ประกอบอื่นๆ อีก

โดยมากข่าวที่มีความสำคัญ มักจะเป็นข่าวที่จัดอยู่ในประเภท hard news หรือข่าวหนักคือเป็นข่าวที่มีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ผลกระทบนั้นอาจไม่ทันที่ทันใด แต่อาจเกิดขึ้นได้ในระยะยาว ต้องอาศัยเทคนิคการรายงานข่าวอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อความเข้าใจในเรื่องรานั้นๆ ส่วนมากข่าวประเภทนี้จะมีลักษณะเป็นข่าวสถานการณ์ (situation news) มากกว่าข่าวประเภทเหตุการณ์ (event news) ซึ่งตอบสนองความใคร่รู้ได้อย่างฉับพลัน แต่ข่าวในเหตุการณ์บางประเภทก็มีความสำคัญ พอที่จะส่งผลกระทบต่อคนหมู่มาก เช่น ข่าวโรงงานแก๊สระเบิดในประเทศ

อินเดียทำให้คนตายเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อประชาชนต้องหวาดระแวงเกี่ยวกับความปลอดภัย และญาติพี่น้องทรัพย์สินที่สูญหายไป มีผลให้รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณมาช่วยเหลือเป็นจำนวนมหาศาลต่างๆ ที่เป็นประเทศยากจน เกิดภาวะฉุกเฉินทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

ตัวอย่างข่าวที่มีคุณค่าด้านความสำคัญ

นายกฯ ร่วมงานเลี้ยงรับรองโดย สีจิ้นผิง ปธน.จีน ระหว่างเดินทางเยือนจีน

วันนี้ (17 ตุลาคม) เศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี เข้าร่วมงานเลี้ยงรับรองอาหารค่ำโดย สีจิ้นผิง ประธานาธิบดีจีน และภริยาเป็นเจ้าภาพ ณ มหาศาลาประชาชน

เศรษฐาเขียนข้อความถึงงานเลี้ยงดังกล่าวผ่าน X (Twitter) โดยระบุว่า ทีมงานกล่าวต้อนรับผู้นำเข้าร่วมการประชุม Belt and Road Forum ครั้งที่ 3 ซึ่งประธานาธิบดีสีจิ้นผิงเป็นเจ้าภาพ ได้พบปะพูดคุยกับผู้นำหลายชาติเลยครั้บ ตั้งแต่อินโดนีเซีย, สเปน, ลาว, เวียดนาม, กัมพูชา ตลอดจนเลขาธิการสหประชาชาติ

“ทุกคนอยากเห็นการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ไม่อยากเห็นความขัดแย้งใดๆ ไม่ว่าที่ไหน เพราะสันติภาพจะนำมาซึ่งโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชนทุกประเทศครั้บ” เศรษฐาระบุ

ตลอดสัปดาห์นี้นายกรัฐมนตรีมีกำหนดเดินทางเยือนจีนและซาอุดีอาระเบียตามลำดับ

ที่มา : The standard (2023)

2. คุณค่าด้านความน่าสนใจ (Interests) พิจารณาว่าเหตุการณ์นั้นมีความน่าสนใจหรือไม่ และน่าสนใจขนาดไหน

ความน่าสนใจ (Interests) หมายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว ทำให้ประชาชนสนใจใคร่รู้ อยากติดตาม คุณสมบัติข้อนี้น่าจะเป็นข้อที่สำคัญของรายงานข่าว เพราะหากข่าวขาดความน่าสนใจคนก็จะไม่อ่าน ผู้สื่อข่าวที่มีความชำนาญและมีประสบการณ์จะพยายามเขียนข่าวให้น่าสนใจและน่าอ่านโดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ข่าวที่น่าสนใจก็คือข่าวที่ผู้อ่านมีความตั้งใจต้องการจะอ่านมากที่สุด ปัญหาจึงเกิดขึ้นว่าอะไรคือสิ่งที่น่าสนใจ นักหนังสือพิมพ์และบุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับข่าว ได้กำหนดแนวการวัดความสนใจของผู้อ่านไว้หลายประการ โดยพิจารณาตามองค์ประกอบของข่าว (News elements) กล่าวคือ ผู้อ่านทั่วไปมักให้ความสนใจเป็นพิเศษในสิ่งต่อไปนี้

2.1 ความสดใหม่หรือความรวดเร็วของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (Immediacy) หมายถึงความรวดเร็วในการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ผู้อ่านได้ทราบอย่างทันทีทันควัน คือนับจากระยะเวลาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับการรายงานข่าว ควรเป็นไปอย่างรวดเร็ว ยิ่งรายงานได้เร็วเท่าไรคุณค่าของความสดของข่าวก็จะมีมากขึ้น เช่น ขณะนี้เกิดเหตุเพลิงไหม้ร้านค้าวัสดุก่อสร้างย่านสามเสน เป็นต้น

2.2 ความใกล้ชิดระหว่างเหตุการณ์กับผู้อ่าน (Proximity) หมายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใกล้กับตัวผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ทั้งด้าน ระยะทาง เวลา และความคิด ถ้าใกล้มากก็จะมีคุณค่าทางข่าวสูงกว่า เหตุการณ์ที่เกิดไกลออกไป ความใกล้ชิดอาจเป็นความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางจิตใจ ความคิด สถานที่หรือ

บุคคลซึ่งมีความผูกพันทางใดทางหนึ่งกับผู้อ่าน เช่น ชาวคนไทยถูกลงโทษคุมขังในประเทศกัมพูชา นางสาวไทยเดินทางไปประกวดนางงามจักรวาล ช่างไทยตกถูกที่ประเทศสวีเดน เป็นต้น

2.3 ความเด่นของบุคคลในเหตุการณ์ (Prominence) ครอบคลุมถึงความเด่นของบุคคล สถานที่ หรือเวลาของเหตุการณ์ หรือบุคคลในเหตุการณ์ เช่น ช่วงเวลาของการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร ช่วงเวลาของการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีเดินทางไปต่างประเทศ เป็นต้น เหตุการณ์ใดที่มีองค์ประกอบของความเด่นดังกล่าวมากก็มักได้รับความสนใจในคุณค่าเชิงข่าวสูง ได้รับการพิจารณาตัดสินใจให้ลงพิมพ์ก่อนเสมอโดยเฉพาะเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสาธารณะ (Public figure)

2.4 ความผิดปกติ (Unusualness) โดยธรรมชาติของมนุษย์แล้ว มักสนใจต่อสิ่งใดก็ตามที่แปลกหรือไม่เคยเห็นมาก่อน เช่น แม่คนหนึ่งให้กำเนิดลูกแฝดถึง 8 คน หรือ เด็กอายุ 5 ขวบ สามารถคำนวณเลขหลักล้านได้ภายใน 5 วินาที เป็นเรื่องที่ไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก คนจึงอยากรู้ในรายละเอียดมากกว่าเหตุการณ์ปกติ เหตุการณ์ประเภทนี้จะปรากฏบนหน้าหนังสือพิมพ์เป็นครั้งคราวแล้วแต่ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด

2.5 สิ่งที่มีมนุษย์สนใจหรือเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ (Human interest) สิ่งที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ด้วยกันเอง หรือเกิดกับสิ่งมีชีวิตในโลก องค์ประกอบข้อนี้เป็นเรื่องราวของความสัมพันธ์ทางอารมณ์ จิตใจ เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของมนุษย์ทั่วไป เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกร่วมทางอารมณ์กับบุคคลในข่าวด้วย เช่น ความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ เห็นใจ เข้าใจ สงสาร อยากร่วมร่วมช่วยเหลือ ถ้าเหตุการณ์ทำนองเดียวกันอาจเกิดกับตนเองแล้วควรทำอย่างไร หรือเป็นเหตุการณ์ที่อาจมีโอกาสเกิดกับทุกคนได้

2.6 ความขัดแย้ง (Conflict) ข่าวจากหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เกิดจากความขัดแย้งไม่ลงรอยกันระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย เช่น ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ขัดแย้งทางอุดมการณ์ ขัดแย้งทางด้านความคิด ทางเพศ ความขัดแย้งมีคุณค่าทางข่าวสูง เพราะเป็นธรรมชาติของมนุษย์อยากรู้ อยากทราบถึงสาเหตุของความขัดแย้ง กระทบที่จะติดตามถึงที่สุด ตัวอย่างใกล้ตัวที่เห็นได้ชัด ก็คือ หากเกิดอุบัติเหตุรถชนกัน ณ ถนนสายหนึ่งสายใด จะมีคนเข้าไปมุงดูกันมากมายเพียงเพื่ออยากทราบว่าทั้งสองฝ่ายจะตกลงกันได้อย่างไร ใครผิด ใครถูก เพราะนั่นก็คือเหตุของการขัดแย้งอย่างหนึ่ง หรือข่าวฆาตกรรมที่เกิดขึ้น จากความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างพรรคการเมือง ล้วนเป็นเหตุการณ์ที่สร้างความสนใจได้เสมอ

2.7 ความลึกลับซับซ้อน (Suspense) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วยังไม่สามารถคลี่คลายให้กระจ่าง หรือยังไม่สามารถเสาะหาสาเหตุที่แท้จริงแล้ว มักกระตุ้นให้ผู้อ่านสงสัยใคร่ติดตามให้ถึงที่สุด จากตัวอย่างกรณีรถชนกัน ถ้าทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ในเวลาอันรวดเร็ว ผู้คนก็มักจะรีๆ รอๆ ฟังจนทั้งสองฝ่ายแยกย้ายกันไป หรือข่าวเกี่ยวกับการฆาตกรรมลึกลับซ่อนเงื่อน ต้องเสาะแสวงหาหลักฐานพยาน ผู้สื่อข่าวจะต้องติดตามอย่างต่อเนื่องละเอียดลออและคลี่คลายเงื่อนปมจนหายสงสัยหรือคลายความน่าสนใจไปซึ่งจะทำให้ข่าวนั้นอ่อนคุณค่าลงก็จะทำให้การวินิจฉัยคุณค่าตกอยู่ในลำดับรองๆ ลงไป

2.8 ความกระทบกระเทือน (Consequence) เป็นผลกระทบของเหตุการณ์ที่เกิดกับมวลชน อาจเป็นผลกระทบทางความเป็นอยู่ การครองชีพหรือทางสังคม ผลกระทบกระเทือนนี้ อาจเกิดโดย

ทางตรงหรือทางอ้อม เช่น การปรับอัตราภาษี มีผลกระทบต่อรายได้ของประชาชนผู้มีรายได้น้อย ไฟไหม้ย่านสลัมทำให้คนขาดที่อยู่อาศัยจำนวนมาก ข่าวดุทกภัย ภัยพิบัติ เป็นต้น รายละเอียดของผลกระทบดังกล่าว จะได้รับการรายงานทั้งในเรื่องของความเสียหายทางทรัพย์สินและชีวิตตลอดจนสาเหตุการป้องกัน

2.9 ความก้าวหน้า (Progress) ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพิจารณาคุณค่าข่าว โดยเฉพาะการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม การศึกษา ฯลฯ ย่อมเป็นผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งสิ้น มนุษย์ทั้งหลายย่อมมีความสนใจอยากเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้น ในหนังสือพิมพ์หลายฉบับ จึงเปิดคอลัมน์วิทยากรก้าวหน้าขึ้น เพื่อรายงานความก้าวหน้าทางการแพทย์บ้าง การค้นพบวิจัย การประดิษฐ์ อุตสาหกรรม หรือเครื่องทุ่นแรงที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในอาชีพสาขาต่างๆ เพราะความก้าวหน้าทางวิทยากรย่อมมีผลต่อความหวังใหม่ในชีวิตของประชาชนด้วย

2.10 เพศ (Sex) ในโลกนี้สิ่งมีชีวิตทั้งหลายมีอยู่เพียง 2 เพศ คือ ชายและหญิง ความสนใจในเพศตรงข้าม จึงเป็นธรรมชาติของมนุษย์และสัตว์ จัดเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวมากที่สุดก็ว่าได้ ความผิดปกติทางเพศ หรือพฤติกรรมเบี่ยงเบน จึงมักได้รับความสนใจเป็นพิเศษ องค์ประกอบข้อนี้มีได้หมายถึงเฉพาะเรื่องระหว่างหญิงกับชายเท่านั้น แต่รวมไปถึงกิจกรรมต่างๆ ทางสังคมด้วย เช่น การต่อสู้เพื่อแก้กฎหมายที่เสียเปรียบของสตรี การเรียกร้องความเสมอภาคระหว่างหญิงกับชาย การเรียกร้องให้เป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้รับสารยังสนใจข่าวที่อยู่ในกระแสความสนใจด้วย ดังนั้นเกณฑ์การพิจารณาว่าเหตุการณ์ใดจะน่าสนใจจึงอาจขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้รับสารในสถานการณ์ขณะนั้นด้วย

2.11 กระแสความสนใจ ปัจจุบันเหตุการณ์ที่อยู่ในช่วงเวลาหรือเหตุการณ์ที่มีบริบทแวดล้อมที่เป็นที่น่าสนใจ สื่อมวลชนก็อาจจะหยิบยกประเด็นขึ้นมาสื่อข่าวและรายงานข่าวให้ประชาชนได้รับทราบด้วย เช่น วันที่ 12 สิงหาคมเป็นวันแม่แห่งชาติ หากมีเหตุการณ์เกี่ยวกับการทำร้ายแม่สื่อก็จะให้ความสนใจเป็นพิเศษในการนำเสนอข่าวแม่ที่ถูกทำร้าย หรือเหตุการณ์ที่นางอองซาน ซูจี เดินทางเยือนประเทศไทยเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2555 สื่อมวลชนทุกแขนงให้ความสนใจเสนอข่าวเกี่ยวกับเธอเป็นจำนวนมาก และส่งผลให้เรื่องบทบาทของสตรีถูกสื่อมวลชนนำเสนอด้วย เนื่องจากกระแสความสนใจในตัวของนางอองซาน ซูจินั้นเอง รวมถึงสถานการณ์โรคระบาดโควิด19 ในปี 2563 ส่งผลให้วัคซีนป้องกันโควิด19 อยู่ในกระแสความสนใจของผู้รับสารเป็นอย่างมาก

ทั้งนี้หากเหตุการณ์ใดมีองค์ประกอบด้านความสำคัญก็จะถูกคัดเลือกให้เป็นข่าวหลัก ส่วนข่าวที่มีความน่าสนใจอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันก็จะถูกคัดเลือกให้เป็นข่าวรอง ส่วนด้านปริมาณ พื้นที่ข่าวและรูปแบบการนำเสนอต้องขึ้นอยู่กับประเภทของสื่ออื่นๆ ด้วย

ประเภทของข่าว (Category of News)

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2544: 37-40) อธิบายว่า ข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ วิทยุหรือโทรทัศน์นั้น มีมากมายหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความคิด ทักษะ ประสบการณ์และการถือปฏิบัติของผู้จำแนก โดยมีการจำแนกประเภทของข่าวตามเกณฑ์ดังนี้

1. การแบ่งตามระดับของข่าว (level)

1.1 ข่าวหนัก (hard news) หมายถึง ข่าวที่ให้สารประโยชน์ที่สร้างสรรค์สติปัญญา ความรู้ให้แก่สังคม เป็นเรื่องราวที่เข้าใจค่อนข้างยาก จึงต้องอาศัยความคิดความรู้ ความสนใจ และต้องมีภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ จึงจะเข้าใจ เช่น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศ ข่าวแรงงาน ข่าวการศึกษา ศาสนาและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

1.2 ข่าวเบา (soft news) หมายถึง ข่าวที่เน้นให้เกิดความบันเทิง สบายใจ มากกว่านำไปขบคิดเหมือนข่าวหนัก เป็นข่าวที่คนทั่วไปให้ความสนใจ เพราะเป็นข่าวที่อ่านเข้าใจง่ายและมักเน้นให้เกิดอารมณ์คล้อยตามมากกว่าการให้ความรู้และการศึกษา เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวสังคม ข่าวบันเทิง หรือข่าวตลกขบขัน

2. แบ่งตามการตอบสนองของผู้รับสาร

2.1 ข่าวที่ทำให้ผู้รับสารตอบสนองทันทีทันใด (immediate-reward news) หมายถึง ข่าวที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่ผู้รับสารทันทีภายหลังการรับสาร หรือเป็นข่าวที่ผู้รับสารมีปฏิกิริยาตอบสนองทันที เช่น ข่าวที่ตื่นตื่นหวาดเสียว ข่าวที่ให้ความสนุกสนาน ข่าวอุบัติเหตุ อุบัติภัย ข่าวสังคมซุบซิบ (ข่าวประเภทนี้คล้ายกับข่าวเบา)

2.2 ข่าวที่ทำให้ผู้รับสารตอบสนองในภายหลัง (delay-reward news) หมายถึง ข่าวที่มีเนื้อหาสาระที่ต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อสร้างความเข้าใจในข่าวเสียก่อน ผู้รับสารจึงเกิดอารมณ์ตอบสนองช้า เช่น ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา (ข่าวประเภทนี้คล้ายกับข่าวหนัก)

3. แบ่งตามพื้นที่ขอบเขตการทำข่าว

3.1 ข่าวท้องถิ่น (local news) เป็นข่าวที่เกิดขึ้นในพื้นที่นอกเขตเมืองหลวง หรือชุมชนอื่นๆ ที่ไกลจากเมืองหลวง บุคคลที่เป็นข่าวเป็นคนระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด ฯลฯ ที่มีกิจกรรมกับชาวบ้านในชุมชน ผลกระทบจากข่าวจะเป็นระดับชุมชนหรือท้องถิ่น

3.2 ข่าวระดับชาติ (national news) เป็นข่าวที่เกิดขึ้นในเขตเมืองหลวงและปริมณฑล บุคคลที่เกี่ยวข้องในข่าวเป็นระดับชาติ เช่น นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี ดารา ข่าวสังคมของคนระดับชาติ ข่าวผลิตภัณฑ์จากบริษัทหรือโรงงานที่ขายสินค้ากระจายทั่วประเทศ ผลกระทบจากข่าวจะเป็นระดับประเทศเกิดกับคนจำนวนมาก

3.3 ข่าวต่างประเทศ (foreign news) เป็นข่าวที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ และมีผลกระทบต่อมนุษยชาติในประเทศอื่นๆ ทั่วโลก

4. แบ่งตามชนิดของข่าว

4.1 ข่าวอาชญากรรม เช่น ข่าวฆาตกรรม ปล้น ฆี ก่อวินาศกรรม การปลอมแปลง การทำผิดกฎหมายต่างๆ

4.2 ข่าวการเมือง เช่น ข่าวความเคลื่อนไหวทางการบริหารของรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ระดับบริหารของหน่วยงานต่างๆ

4.3 ข่าวอุบัติเหตุ เช่น อุบัติภัยและภัยพิบัติ โดยที่ไม่มีใครคิดมาก่อน

4.4 ข่าวศาล เช่น ข่าวที่เกิดขึ้นตามกระบวนการยุติธรรม คำพิพากษาของศาลระดับต่างๆ ข่าวศาลจะได้รับความสนใจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณลักษณะเป็นคดีหรือไม่ หรือผลที่เกิดขึ้นกระทบต่ออีกฝ่ายมากน้อยแค่ไหน

4.5 ข่าวเศรษฐกิจ เช่น เรื่องปากท้อง ค่าเงิน หุ่น ธนาคาร ภาวะเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง

4.6 ข่าวการศึกษา เช่น ระบบการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน นโยบาย ความก้าวหน้า และบุคคลที่เกี่ยวข้องในแวดวงการศึกษา

4.7 ข่าวสังคม เช่น ความเคลื่อนไหวภายในสังคม ชีวิต การแต่งงาน งานเลี้ยง การเปิดธุรกิจใหม่

4.8 ข่าวบันเทิง เช่น ข่าวในวงการเพลง ภาพยนตร์ ดนตรี หนังสือ บุคคลในวงการแสดง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อความบันเทิง

4.9 ข่าวกีฬา เช่น การแข่งขันกีฬาทุกประเภท ความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าในการกีฬา

4.10 ข่าวบริการ เช่น ข่าวแจ้งความ รับสมัครงาน พยากรณ์อากาศ แจ้งนัดหมายให้บริการแก่สังคม หรือราคาสินค้าต่างๆ

4.11 ข่าวเกษตร เช่น การเพาะปลูก อุตสาหกรรมเกษตร เทคโนโลยีเกษตร พืช สัตว์ สารเคมี วิชาชีพ ข่าวพาณิชย์

5. แบ่งตามความซับซ้อนของรายการข่าว

5.1 ข่าวทั่วไป (general type) ได้แก่ข่าวเกี่ยวกับบุคคล ข่าวการสัมภาษณ์ การประชุม เป็นต้น

5.2 ข่าวประเด็นไม่ซับซ้อน (simple type) ได้แก่ข่าวที่รายงานไปตามที่ผู้สื่อข่าวพบ เช่น ข่าวการเจ็บป่วย ความตาย อุบัติเหตุ ไฟไหม้ เป็นต้น

5.3 ข่าวประเด็นซับซ้อน (complex type) เป็นข่าวที่มีความสลับซับซ้อน มีประเด็นข่าวมากกว่า 1 ประเด็น ผู้สื่อข่าวต้องอาศัยความรู้ ความสามารถพอสมควร ได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับกฎหมาย การสอบสวนคดีต่างๆ ข่าวการเมือง ธุรกิจ วิจัย วิทยาศาสตร์ ศาสนา เป็นต้น

5.4 ข่าวเฉพาะกลุ่ม (special type) ได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับผู้หญิง สังคม ครอบครัว ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วรรณคดี ศิลปะ เป็นต้น เป็นข่าวที่เป็นเรื่องของความสนใจเฉพาะกลุ่ม

4.2 การสัมภาษณ์และจับประเด็น

4.2.1 แหล่งข่าว

ความหมายของแหล่งข่าว (News sources)

แหล่งข่าว หมายถึง แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือข้อเท็จจริงทุกชนิด ไม่ว่าจะปรากฏการณ์ตามธรรมชาติหรือความผิดปกติ หรือพฤติกรรมทางสังคม แหล่งข่าวจึงเป็นบ่อเกิดซึ่งอาจเป็นเรื่องร้ายหรือเรื่องดี ที่ผู้สื่อข่าวต้องลงไปค้นหาคำตอบเพื่อจะนำมาใช้เขียนข่าว ซึ่งอาจมีที่มาจากหลากหลายแหล่ง (พิศิษฐ์ ชวลาวัช, 2543: 40)

ทั้งนี้แหล่งข่าวที่ดีจะส่งผลให้ข่าวมีความน่าเชื่อถือด้วย โดยแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือสูงสุดคือแหล่งข่าวที่เป็นต้นตอของข่าว เช่น คณะรัฐมนตรีมีมติให้จ่ายเงินเดือนข้าราชการแบ่งออกเป็น 2 งวด นักข่าวควรสัมภาษณ์นายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นต้นตอของข่าว ส่วนแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือรองลงมาคือ ผู้ได้รับมอบอำนาจ เช่น นายกรัฐมนตรีมอบให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ตอบแทน ถัดไปคือแหล่งข่าวใกล้ชิด ส่วนแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือต่ำที่สุดคือ ผู้เห็นเหตุการณ์หรือผู้มีส่วนร่วมในเรื่องนั้นๆ หรือผู้สื่อข่าวรายงานว่า.....

นอกจากนี้สุทธิ ชัตติยะ (2552: 99-100) ได้อธิบายว่าประเภทของข่าวนั้นสามารถแบ่งตามการได้มาของข่าวซึ่งมี 2 ประเภทคือ ข่าวแสวงหรือข่าวเชิงรุก (Active News) ซึ่งเป็นข่าวที่นักข่าวออกไปหาข่าวเองตามสถานที่ต่างๆ ข่าวประเภทนี้จึงมีคุณค่าข่าวสูงเพราะได้ข้อเท็จจริงที่ต้องใช้ความสามารถในการเจาะลึกมานำเสนอเป็นข่าว ส่วนข่าวสำเร็จหรือข่าวเชิงรับ (Passive News) จะเป็นข่าวที่องค์กรหรือนักประชาสัมพันธ์เขียนเสร็จแล้วส่งมาให้สื่อเผยแพร่ ดังนั้นจึงมักเป็นข่าวประชาสัมพันธ์หรือกิจกรรมของหน่วยงาน ข่าวประเภทนี้จะมีมุมมองเพียงด้านเดียวหรือเขียนสนับสนุนองค์กรจึงขาดคุณค่าข่าวในมุมมองผลกระทบต่อสังคม อย่างไรก็ตามสื่อยังคงต้องเผยแพร่ข่าวเชิงรับเพื่อเป็นการรายงานความเคลื่อนไหวให้ประชาชนได้รับทราบ

ดังนั้นหากองค์กรภาครัฐต้องการให้องค์กรสื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร หรือกิจกรรมของหน่วยงาน องค์กรภาครัฐจึงควรเตรียมบุคลากรสำหรับเป็นแหล่งข่าวให้กับสื่อมวลชน ตลอดจนการเขียนข่าวส่งให้สื่อควรใช้หลักการเขียนข่าวเชิงรุกเพื่อให้ได้ประเด็นที่มีผลกระทบต่อสังคมซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของสื่อมวลชนนั่นเอง

ตัวอย่างบุคลากรภาครัฐให้สัมภาษณ์

ภาพที่ 4.1 : อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน
ที่มา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (2566)

4.2.2 การสัมภาษณ์และการจับประเด็น

การสัมภาษณ์ คือ การสนทนา ซักถามอย่างมีจุดมุ่งหมายระหว่างบุคคลสองฝ่าย คือฝ่ายสัมภาษณ์ (Interviewer) กับฝ่ายผู้ให้สัมภาษณ์ (Interviewee) โดยผู้สัมภาษณ์เป็นผู้กำหนดเป้าหมายเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียง รวบรวมและเผยแพร่ต่อไป (ประชัน วัลลิโก, 2547: 15) สำหรับการแบ่งประเภทการสัมภาษณ์ สามารถแบ่งตามเกณฑ์ ดังนี้

- 1.1 แบ่งโดยถือคู่สนทนาเป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้
  - 1.1.1 การสัมภาษณ์เดี่ยว
  - 1.1.2 การสัมภาษณ์หมู่หรือการแถลงข่าว
- 1.2 แบ่งโดยใช้วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์เป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้
  - 1.2.1 การสัมภาษณ์เพื่อข้อเท็จจริง
  - 1.2.2 การสัมภาษณ์เพื่อข้อคิดเห็น
  - 1.2.3 การสัมภาษณ์เรื่องส่วนตัวของบุคคลในข่าว
- 1.3 แบ่งตามลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้
  - 1.3.1 การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ
  - 1.3.2 การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ

คุณสมบัติของผู้สัมภาษณ์และการสัมภาษณ์

ผู้สัมภาษณ์หรือผู้สื่อข่าวควรมีคุณสมบัติพื้นฐาน คือ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีมารยาทดีในการพูดและการฟัง มีความรู้ดี บุคลิกภาพดี มีปฏิภาณไหวพริบดี และตรงต่อเวลา นอกจากนี้สำหรับงานข่าวผู้สื่อข่าวควรมีคุณสมบัติพิเศษ คือ มีสัมผัสพิเศษรู้ว่าอะไรควรหยิบมาซักถาม มีความกระตือรือร้นในการสัมภาษณ์ มีความรู้รอบตัว มีความสามารถซักถามได้อย่างตรงประเด็น มีความสามารถในการจับประเด็นสำคัญ และต้องมีความกล้าหาญ (สมาน พิมพ์โคตร, 2553) นอกจากนี้ประชัน วัลลิโก (2554: 19) ได้จำแนกคุณสมบัติพิเศษของผู้สื่อข่าวไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. เป็นผู้มีความคิดเป็นผู้ใหญ่
3. เป็นคนช่างจดบันทึกและช่างจำ
4. เป็นผู้มีความคิดเชิงเปรียบเทียบ
5. เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานทางนิเทศศาสตร์
6. เป็นผู้มีความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
7. เป็นผู้มีความทักษะในการใช้ภาษาเขียน
8. เป็นผู้มีความสุขภาพร่างกายแข็งแรงและจิตใจเข้มแข็ง

กระบวนการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การนัดหมาย
2. มารยาทในการแต่งกาย
3. การตั้งคำถาม การปกปิดหรือการเปิดเผยแหล่งข่าว
4. การรักษาความสัมพันธ์กับแหล่งข่าว

สิ่งสำคัญอีกสิ่งคือ การเตรียมสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์หรือผู้สื่อข่าว ควรทำการบ้านก่อนการไปสัมภาษณ์ทุกครั้ง โดยต้องศึกษาประเด็นข่าวให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ศึกษาเบื้องหน้าเบื้องลึกของข่าว รวมถึงศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ จากนั้นจึงกำหนดประเด็นและกำหนดคำถาม แล้วจึงนัดหมายเพื่อสัมภาษณ์ต่อไป ทั้งนี้ ประชาน วลีโก (2554: 36) กล่าวว่า ผู้สื่อข่าวไม่อาจที่จะทำงานสำเร็จ ล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพหากขาดข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ อ้างอิงได้ มีแหล่งที่มาสามารถยืนยันได้ เพราะงานข่าวเป็นการเขียนข้อเท็จจริง ผู้สื่อข่าวไม่สามารถนั่งเทียนเขียนได้ ดังนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงต่างๆ ผู้สื่อข่าวจึงต้องอาศัยแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้และเข้าถึงได้โดยสะดวก ซึ่งนอกเหนือจากต้องอาศัยแหล่งข่าวเพื่อให้ได้ข่าวแล้วผู้สื่อข่าวยังต้องอาศัยแหล่งข่าวเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อเท็จจริงที่ได้มาด้วย ฉะนั้นผู้สื่อข่าวจึงควรรักษาความสัมพันธ์กับแหล่งข่าวไว้ด้วยวิธีดังต่อไปนี้

1. การสร้างความประทับใจครั้งแรก
2. การวางตัวที่เหมาะสม
3. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
4. ความสม่ำเสมอของการเยี่ยมเยือน
5. การหาโอกาสทำกิจกรรมนอกเวลางานร่วมกัน
6. สร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว

การสัมภาษณ์แหล่งข่าว ผู้สื่อข่าวสามารถวางแผนการสัมภาษณ์เบื้องต้นได้ดังนี้

1. กำหนดประเด็นข่าว
2. ค้นหาแหล่งข่าว / แหล่งข้อมูล
3. กำหนดจุดมุ่งหมาย (คือการวางแผน-แผน 1? แผน 2?)
4. คิดคำถามหลายๆ คำถาม
  - สร้างคำถามให้ตรงประเด็น
  - อย่าแนะนำคำตอบ
  - เริ่มจากคำถามง่ายไปยาก
  - ต้องมีคำถามเด็ดปิดท้าย 1 คำถาม
5. จดเฉพาะประเด็นสำคัญ ไม่จดทุกคำพูด
6. เรียบเรียงเขียนเป็นข่าว

อย่าลืม (ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์)

ชื่อ.....ที่อยู่.....ตำแหน่ง.....

วัน.....เวลา.....สถานที่.....

คำถาม.....

คำตอบ.....ข้อสังเกต.....

ตัวอย่างการย่อความจากการสัมภาษณ์และจับประเด็นสำคัญ

สัมภาษณ์ 14 กันยายน 2566 โดยณัฐลักษณ์ ไชยศิริ ผู้สื่อข่าวเนชั่นทีวี

คำถาม: อาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรที่รัฐบาลจะแบ่งจ่ายเงินเดือนข้าราชการออกเป็น 2 งวด
การย่อความจากคำตอบที่สนทนา: สำหรับ ผศ.อรรถการ สัตย์พาณิชย์ ข้าราชการอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กล่าวว่า เป็นทางเลือกที่จะจ่ายเงินเดือน ของข้าราชการทุกครอบครัว ไม่ว่าจะ เป็นพนักงานเอกชนหรือข้าราชการจะก่อกำหนดตามรายได้และส่วนใหญ่แล้วข้าราชการไม่ได้เป็นอาชีพที่มีเงินเดือนเยอะ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะสร้างหนี้เป็นเงินผ่อน และเมื่อเป็นเงินผ่อนแล้ว ไม่ว่าจะ เป็นบ้านหรือรถ ต้องบริหารจัดการในเรื่องของการผ่อนและส่วนใหญ่คนที่ เป็นคู่สัญญา จะต้องส่งทุกงวดรายเดือนติดต่อกัน ซึ่งเรื่องนี้ จะทำให้ข้าราชการได้รับผลกระทบค่อนข้างเยอะ และจากที่มีเรื่องนี้ออกมา ผลการตอบรับจากข้าราชการไม่น้อย ไม่เห็นด้วย และผู้ปฏิบัติทางด้านการเงินเองก็ไม่ค่อยเห็นด้วย เพราะเพิ่มความยุ่งยากในเรื่องของการบริหารจัดการ

ทั้งนี้ เป็นไปได้เยอะที่จะมีการก่อกำหนดขึ้น เพราะไม่ได้เป็นการสร้างวินัยทางการเงิน แต่อาจจะ เป็นการทับถมปัญหาให้มีมากขึ้น ซึ่งข้าราชการเป็นอาชีพที่มีหนี้สินค่อนข้างเยอะ จนสุดท้ายจะกลายเป็นการเพิ่มพูนปัญหาหนี้สินครัวเรือนของข้าราชการ

อย่างไรก็ตาม การที่กรม.มีมติออกมาอย่างนี้เป็นทางเลือกให้กับข้าราชการ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วการก่อกำหนดตามสภาพเงินเดือน เป็นการใช้จ่ายเงินผ่อน อาจจะมีบางส่วนที่ไม่ได้รับความเดือดร้อนในการกู้หนี้ยืมสิน อาจจะชอบในเรื่องของการแบ่งจ่าย 2 รอบต่อเดือนก็ได้ แต่ส่วนใหญ่ ข้าราชการมากกว่า 70 - 80% อยากให้จ่ายเป็นรายเดือนมากกว่า

การจับประเด็นสำคัญ

เมื่อสัมภาษณ์เสร็จผู้สื่อข่าวจะย่อความ หลังจากนั้นจะใช้ทักษะการจับประเด็นที่สำคัญที่สุดออกมาเขียนเป็นข่าว ได้ดังนี้

ด้าน ผศ.อรรถการ สัตย์พาณิชย์ ข้าราชการอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร บอกว่า การที่กรม.มีมติออกมาอย่างนี้เป็นทางเลือกให้กับข้าราชการแต่โดยส่วนใหญ่แล้วการก่อกำหนดตามสภาพเงินเดือน เป็นการใช้จ่ายเงินผ่อน อาจจะมีบางส่วนที่ไม่ได้รับความเดือดร้อนในการกู้หนี้ยืมสิน ก็อาจจะชอบในเรื่องของการแบ่งจ่าย 2 รอบต่อเดือน แต่ส่วนใหญ่ ข้าราชการมากกว่า 70-80% อยากให้จ่ายเป็นรายเดือนมากกว่า

ที่มา: ณัฐลักษณ์ ไชยศิริ (2566)

4.3 การคิดและกำหนดประเด็นข่าว

4.3.1 ความหมายของประเด็นข่าว

ความหมายของประเด็นข่าว (Point of News) ประเด็น (point or issue) หมายถึง ความเคลื่อนไหวใหม่ ที่เกิดขึ้นแตกต่างไปจากเหตุการณ์ปกติที่ผ่านมา ตัวอย่างเช่น ปลัดกระทรวงคนหนึ่งดำรงตำแหน่งหน้าที่มานานโดยไม่มีข้อบกพร่อง แต่พอเปลี่ยนรัฐบาลกลับมีการโยกย้ายข้าราชการผู้ใหญ่เข้ากรม แล้วให้บุคคลอื่นที่เพิ่งย้ายมาใหม่และอยู่ไม่ถึงปี ขึ้นดำรงตำแหน่งแทน จึงทำให้เกิดความน่าสงสัยขึ้นมาทันทีว่า ทำไม เพราะอะไร เป็นเรื่องราวความเคลื่อนไหวที่ผิดแปลกแตกต่างจากที่ผ่านมา คือ ผิดปกตินั่นเอง ตรงความผิดปกตินี้เองคือนัยของคำว่า “ประเด็น” ในแง่ของข่าว ซึ่งเป็นไปได้ทั้งด้านบวกและด้านลบ

ประเด็นในด้านบวก คือ ปลัดกระทรวงคนนี้อาจได้รับความไว้วางใจเป็นพิเศษ เพราะมีผลงานชัดเจนหรืออะไรก็ตาม จนได้รับความดีความชอบให้ไปดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น

สำหรับในด้านลบ คือ ปลัดกระทรวงคนนี้อาจทำความผิดจนถูกลงโทษให้ย้ายไปที่อื่น หรือถูกแต่งตั้งให้พ้นทางเด็กลง เป็นต้น

เมื่อเกิดประเด็นขึ้นมาอย่างนี้ ในแง่ของการทำข่าวสืบสวนสอบสวน ก็ต้องสืบค้นขุดเจาะหาข้อเท็จจริง อันเป็นสาเหตุของการย้ายว่าเป็นเพราะอะไร สืบค้นจนได้ข้อสรุปเบื้องต้นว่า เป็นประเด็นบวกหรือลบ เมื่อได้ข้อสรุปอย่างแล้วจึงสืบค้นประเด็นที่ค้างหรือประเด็นต่อเนื่องต่อไป ดังนั้นความหมายโดยสรุปของประเด็น คือ ความผิดปกติแตกต่างไปจากธรรมดา

การจับประเด็นในเหตุการณ์ คือ นักข่าวที่อยู่ในหรือนอกเหตุการณ์สามารถรู้ได้ทันทีว่าจุดใดสาระใดที่สำคัญและผู้รับสารจะสนใจมากที่สุด ทั้งนี้ประสบการณ์คือส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้นักข่าวสามารถจับประเด็นข่าวได้

นอกจากนี้ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิและอังฉิธา ลิ้มบัพัทมปาณี (2554: 216) ได้อธิบายไว้ว่า ประเด็นข่าวคือส่วนที่สำคัญที่สุดของเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่มีแง่มุม มีความน่าสนใจอันจะนำไปสู่การรายงานข่าวต่อสาธารณชน โดยนักวิชาชีพด้านข่าวจะเรียกว่า Point of view หรือ News Peg ทั้งนี้การสื่อข่าวและรายงานข่าวแต่ละครั้งต้องคัดเลือกเหตุการณ์หรือเลือกแง่มุมเพื่อให้ได้ประเด็นข่าวที่ดี โดยต้องผ่านกระบวนการคิดและจับประเด็นข่าวที่แหลมคมด้วย

4.3.2 การกำหนดวาระข่าวสารและการชูประเด็นของสื่อ

ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร อธิบายถึงผลของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้รับสารในระดับกลาง โดยเป็นผลในด้านของความคิด ความเข้าใจ (Cognition) ของผู้รับสาร การกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชน (the agenda-setting function of mass media) มีสาระสำคัญว่าการที่สื่อมวลชนเอาใจใส่ต่อประเด็นปัญหาบางอย่าง และละเลยปัญหาอื่น ๆ ก็ย่อมมีผลต่อมติมหาชน ประชาชนมักจะมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่สื่อมวลชนนำเสนอ รวมทั้งรับเอาระดับความสำคัญตามที่สื่อมวลชนได้ให้แก่ประเด็นต่างๆ ด้วย กล่าวคือ การเสนอหรือไม่เสนอข่าวสารเรื่องใดเรื่องหนึ่งของสื่อมวลชนมีผลให้สาธารณชนมีความเห็นคล้อยตามว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือไม่สำคัญที่จะนำมาคิดพิเคราะห์กัน เช่น การที่สื่อมวลชนให้ความสนใจต่อปัญหาการระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยเน้นเสนอข่าวหรือบทความในประเด็นปัญหานี้มากเป็นพิเศษ มีผลทำให้ประชาชนทั่วไปในเวลานั้นจดจำข่าวนี้ได้ และมีความรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่สำคัญของการนำมาพิจารณาหรือสนทนาพูดคุยกัน

จะเห็นได้ว่าผู้รับสารไม่เพียงแต่เรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นสาธารณะและเรื่องราวอื่นๆ ผ่านสื่อมวลชนเท่านั้น แต่ยังเรียนรู้ด้วยว่าจะให้ความสำคัญต่อประเด็นปัญหาหรือหัวข้อหนึ่งๆ มากน้อยเพียงไร จากการเน้นหรือการนำเสนอของสื่อมวลชนนั่นเอง

แนวคิด Agenda setting เริ่มขึ้นเมื่อปี 1922 สมัยที่ Walter Lippman คิดคำว่า “Picture in our heads” หมายถึงมโนภาพในหัว โดย Lippman อธิบายว่ามนุษย์มักจะตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ ผ่านภาพในหัวสมองที่ถูกแต่งเติมจากการรับรู้ผ่านประสบการณ์ทางอ้อมที่นำเสนอโดยสื่อมวลชน (กาญจนา แก้วเทพ, 2545 อ้างถึงใน วาสิทธิ์ ชันธุวาร, 2557: 148-149) ซึ่งต่อมาปี 1963 โคเฮนได้อธิบายเพิ่มเติมว่าสื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญมากกว่าแค่การเสนอข่าวและความคิดเห็น แต่สื่อมวลชนประสบความสำเร็จมากในการบอกให้ประชาชนคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร และตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนั้นด้วย ดังนั้นสื่อมวลชนจึงเป็นผู้กำหนดหรือวางระเบียบวาระการรับรู้เหตุการณ์ต่างๆ แก่ประชาชน (วาสิทธิ์ ชันธุวาร, 2557: 149)

การชูประเด็นของสื่อมวลชน (Priming)

การชูประเด็น (Priming) คือ กระบวนการซึ่งสื่อมวลชนมุ่งให้ความสนใจต่อประเด็นบางอย่างหรือบางเรื่อง แต่ละเลยหรือไม่สนใจด้านอื่นๆ ซึ่งมีผลต่อการกำหนดเกณฑ์ประกอบการวินิจฉัยหรือประเมินให้กับสาธารณะ การที่สื่อมวลชนให้ความสนใจในการนำเสนอประเด็นปัญหาใด มีอิทธิพลทำให้สาธารณะประเมินบุคคลหรือสถานการณ์ใดๆ โดยใช้เกณฑ์จากประเด็นที่รับรู้ผ่านสื่อมวลชนขณะนั้น และมองข้ามประเด็นอื่นๆ ไป เช่น ในการเลือกตั้ง สื่อมวลชนอาจให้ความสำคัญชูประเด็นเกี่ยวกับนโยบายลดปัญหาคอร์รัปชัน ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งพิจารณาตัดสินใจจากนโยบายการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน หรือนโยบายด้านคุณธรรมจริยธรรมของพรรคการเมืองต่างๆ เป็นหลัก เช่น จากงานวิจัยในช่วงสงครามอ่าวเปอร์เซีย เมื่อปี ค.ศ.1990-1991 พบว่าการเสนอข่าวของสื่อมวลชนเกี่ยวกับสงครามครั้งนี้เป็นวาระข่าวสารที่สำคัญในสหรัฐอเมริกา ทำให้ประธานาธิบดี จอร์จ บุช ได้รับคะแนนสูงสุดจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนอเมริกันขณะนั้น โดยนโยบายต่างประเทศเรื่องสงครามอ่าวมีน้ำหนักสูงสุด ขณะที่ช่วงก่อนสงครามวาระข่าวเรื่องการบริหารเศรษฐกิจมีน้ำหนักสูงสุด จะเห็นว่าสื่อมวลชนมีบทบาทในการเลือกกำหนดความสำคัญในประเด็นต่างๆ ได้ด้วย สำหรับในประเทศไทยช่วงต้นปี 2563 สื่อมวลชนต่างชูประเด็นเรื่องจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 และมาตรการจากภาครัฐ ส่วนช่วงต้นปี 2564 สื่อมวลชนชูประเด็นเรื่องการให้วัคซีนแก่ประชาชนและการจัดหาวัคซีนของภาครัฐ

ผลกระทบของน้ำหนักการนำเสนอข่าวสารของสื่อที่มีต่อการตัดสินใจของสาธารณชนนี้ มาจากข้อเท็จจริงที่ว่าผู้รับสารไม่สามารถรับรู้เรื่องราวที่มีความซับซ้อน เช่น เศรษฐกิจหรือสถานการณ์การเมืองได้อย่างรอบด้าน ผู้รับสารมีแนวโน้มที่จะเลือกรับสิ่งที่เข้าใจได้ง่าย โดยที่สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ สื่อสังคมออนไลน์มักเลือกนำเสนอข้อสรุปบางอย่างและตัดรายละเอียดอื่นๆ ออกไปเพื่อให้เหมาะกับการรับรู้ของผู้รับสาร ดังนั้นผลของการสื่อสารมวลชนตามทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารนี้ จึงแสดงให้เห็นว่า สื่อมวลชนมีผลโดยตรงต่อผู้รับสารในแง่ที่ชี้แนะให้ผู้รับสารได้คิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร และมีผลในด้านของความรู้ ความเข้าใจของผู้รับสาร ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นในระยะยาว

ตัวอย่างการคิดและกำหนดประเด็นข่าว

เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2566 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครได้เชิญสื่อมวลชนมาทำข่าวในกิจกรรมวัน RMUTP Vision Day โดยมีการสาธิตนวัตกรรมทางด้านอาหาร เสื้อผ้า เทคโนโลยีสังคมเมือง เทคโนโลยีวีอาร์ และเทคโนโลยีหุ่นยนต์ ซึ่งสื่อมวลชนแต่ละหน่วยงานจะสนใจในประเด็นที่แตกต่างกันออกไป ส่งผลให้การคิดและกำหนดประเด็นข่าวแตกต่างกันด้วย เช่น ญาณิษฐา ศิริมูลกุล ผู้สื่อข่าวจากสถานีโทรทัศน์ PPTV สนใจประเด็นการพัฒนาคนจึงขอสัมภาษณ์ผู้บริหารและกำหนดประเด็นข่าวคือ การพัฒนาบัณฑิตและบุคลากรภาคอุตสาหกรรมดังตัวอย่างนี้

ลุยสร้างมืออาชีพ

มจร.ลุยสร้างมืออาชีพด้านนวัตกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ให้ความสำคัญยกระดับการผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรในภาคอุตสาหกรรม รองรับ การเปลี่ยนผ่านด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมในทุกมิติของสังคมเมือง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เปิดบ้านโชว์ผลงานด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในงาน RMUTP Vision Day The Next World - Beyond The Urban Society (โลกใบใหม่: การเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยี สู่ทุกมิติของยุคสังคมเมือง) ซึ่งบูรณา การในหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับนักศึกษาในปัจจุบันก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้วยการนำ เทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้กับ Soft Skills

ที่มา: PPTVHD36 (2023)

4.4 การเขียนข่าว

สื่อมวลชนที่มีบทบาทด้านข่าวในสังคมไทยอย่างชัดเจนสามารถแบ่งได้ 2 กลุ่มหลัก คือสื่อดั้งเดิมส่วนอีกกลุ่มคือสื่อใหม่ได้แก่ สื่อสังคมออนไลน์และเว็บไซต์ สารที่จะสื่อออกไปยังสื่อมวลชนนั้นควรมีสาระสำคัญหรือองค์ประกอบที่เรียกว่า “5 W+1H” โดยสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. ใคร (Who) ใครคือบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับข่าว
  2. ทำอะไร (What) เกิดอะไรขึ้น การกระทำหรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
  3. ที่ไหน (Where) การกระทำหรือเหตุการณ์นั้นๆ เกิดขึ้นที่ไหน
  4. เมื่อไร (When) การกระทำหรือเหตุการณ์นั้นๆ เกิดขึ้นวัน เวลาใด
  5. ทำไมและอย่างไร (Why and How) ทำไมเหตุการณ์นั้นจึงเกิด และเกิดขึ้นได้อย่างไร
  6. ข้อมูลประกอบอื่นๆ เช่น ความเป็นมา
- สำหรับขั้นตอนในการเขียนข่าว ผู้เขียนควรปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. หาข้อมูล โดยการค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์
2. วางแผนการเขียน ศึกษากลุ่มเป้าหมายและนโยบายของสื่อที่จะส่งเผยแพร่
3. ร่างเนื้อหา รูปแบบ ภาษา ทบทวน
4. ประเมินผล โดยการอ่านทบทวนด้วยตนเอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องช่วยอ่าน

4.4.1 การเขียนข่าวหนังสือพิมพ์

ในอดีตหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่เป็นทั้งผู้รับใช้สังคมและผู้นำสังคม แต่ปัจจุบันหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนดั้งเดิมและมีจำนวนตีพิมพ์น้อยลงเนื่องจากผู้รับสารนิยมอ่านหนังสือพิมพ์น้อยลงโดยหันไปเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์และเว็บไซต์มากขึ้น ทำให้หนังสือพิมพ์บางฉบับปรับรูปแบบไปนำเสนอข่าวในสื่อสังคมออนไลน์แทนการตีพิมพ์ อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์ยังคงเป็นสื่อที่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารได้ละเอียดกว่าสื่อกระจายเสียง เพราะมีพื้นที่หน้าหนังสือพิมพ์หรือมีพื้นที่ในสังคมออนไลน์ที่ไม่ต้องจำกัดเวลาเหมือนการออกอากาศทางโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง แต่ก็มีข้อจำกัดที่ผู้รับสารต้องสามารถอ่านออกเขียนได้จึงจะสามารถรับสารจากสื่อหนังสือพิมพ์หรือหนังสือพิมพ์ออนไลน์ได้ นอกจากนี้สื่อหนังสือพิมพ์ยังแตกต่างจากสื่อกระจายเสียงในเรื่องการเข้าสู่ระบบตลาดของผู้ประกอบการ กล่าวคือ ผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์รายใหม่สามารถทำหนังสือพิมพ์ได้โดยไม่ต้องขอสัมปทานจากภาครัฐ ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องมีสายสัมพันธ์ทางการเมือง เมื่อเป็นเช่นนี้จึงทำให้หนังสือพิมพ์ไม่ถูกแทรกแซงจากภาครัฐในทางตรง มีอิสระเสรีในการเสนอข่าวและการแสดงความคิดเห็นโดยไม่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดใดๆ หรือเงื่อนไขเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ภาครัฐ

การเขียนข่าวหนังสือพิมพ์

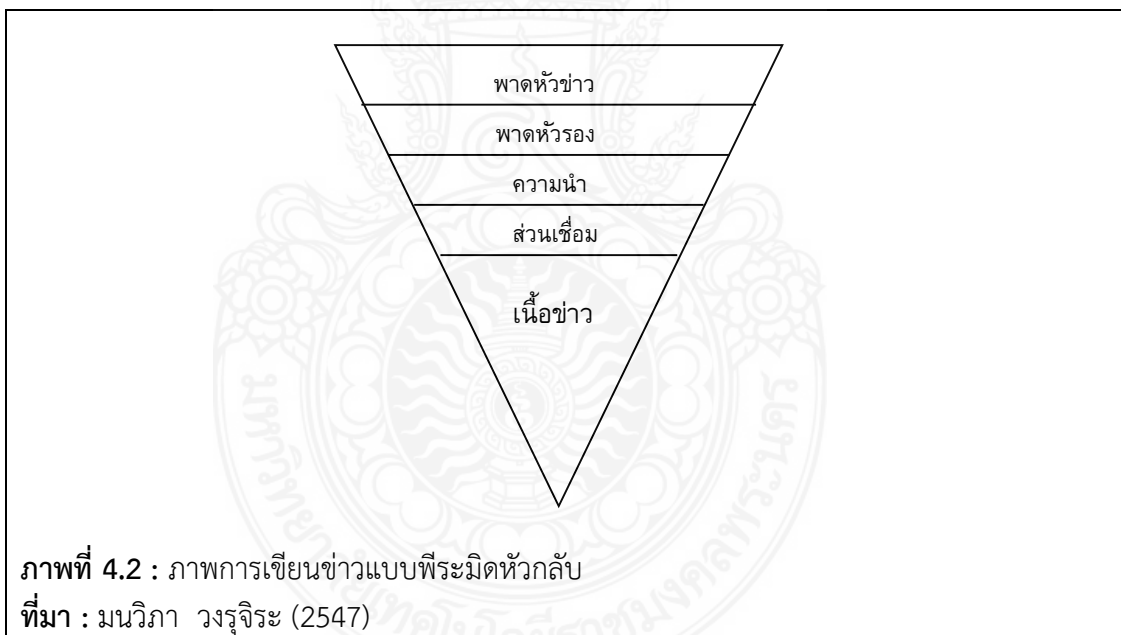
หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่นำเสนอข่าวสารให้ผู้อ่านรับรู้เป็นรายวัน ในแต่ละวันจะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นมากมาย ผู้สื่อข่าวนอกจากจะต้องคัดเลือกเหตุการณ์เพื่อนำมารายงานเป็นข่าวแล้ว ยังต้องสร้างความน่าสนใจให้แก่ข่าวด้วยวิธีการเขียนและการนำเสนอ เช่น ภาพประกอบข่าว การพาดหัวข่าวตัวโตหรือการใช้สีสันทันในการพาดหัวข่าวด้วยวิธีการเขียนที่ให้ผลของเหตุการณ์หรือใช้จุดสำคัญที่สุดของข่าว (Climax) มาพาดหัว ตลอดจนการเรียงลำดับความสำคัญในการนำเสนอข่าวด้วยการนำเสนอสรุปข่าวทั้งเรื่องขึ้นนำเสนอก่อน (Lead) จากนั้นจึงค่อยรายงานส่วนอื่นๆ ของข่าวเรียงตามลำดับความสำคัญ

จากมากไปน้อย การเขียนข่าวหนังสือพิมพ์มีวิธีการเขียนหลายรูปแบบ ได้แก่ การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ (Inverted Pyramid) การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวตั้ง (Upright Pyramid) และการเขียนข่าวแบบผสม (Combination)

1. การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ

การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับเป็นรูปแบบที่นิยมใช้มากที่สุด เนื่องจากเป็นการเขียนที่นำเสนอประเด็นสำคัญของข่าวก่อน แล้วจึงนำเสนอรายละเอียดของข่าว การเขียนข่าวรูปแบบนี้เป็นการจัดลำดับเนื้อหาข่าวจากเนื้อหาที่สำคัญมากที่สุดไปหาเนื้อหาที่สำคัญน้อย ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการรู้สิ่งใหม่ หรือประเด็นสำคัญที่สุดของเรื่องก่อนที่จะรู้รายละเอียดที่สำคัญน้อยลงไป การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับเหมาะกับสื่อหนังสือพิมพ์ที่พับครึ่งเล่ม ไม่มีปกเพื่อผู้อ่านจะได้เห็นพาดหัวข่าวได้ชัดเจน เมื่อผู้อ่านสนใจจึงค่อยติดตามอ่านเนื้อหาในหน้าใน การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับเหมาะกับผู้อ่านที่ไม่มีเวลาอ่านข่าวทุกตัวอักษร เพราะผู้อ่านจะอ่านเฉพาะพาดหัวหรือส่วนของความนำ นอกจากนี้การนำเสนอข่าวแบบพีระมิดหัวกลับยังเป็นการตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของผู้อ่านที่ต้องการรู้ผลของเหตุการณ์ก่อน แล้วจึงตัดสินใจอ่านหรือไม่อ่านเนื้อหาต่อไป การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับมีรูปแบบ ดังนี้

การเขียนพาดหัวข่าว

พาดหัวข่าว คือ ส่วนที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านมากที่สุด เป็นส่วนที่บอกผลของข่าวหรือใจความสำคัญที่สุดของข่าว ผู้เขียนสามารถใช้อวัจนภาษา เช่น ตัวอักษรที่มีขนาดตัวโต การใช้กรอบล้อม การเจาะคำ ส่วนการใช้วัจนภาษา การพาดหัวข่าวจะใช้ภาษาพูด หรือที่เรียกว่าภาษาปากที่สั้น กระชับ ส่วนใหญ่ไม่ถูกหลักเกณฑ์ทางภาษาศาสตร์ และมักขึ้นต้นด้วยคำกริยา ใช้การเล่นคำเพื่อให้สีสัน ให้อารมณ์หรือตั้งสมญานามให้กับบุคคลที่เป็นข่าว ดังนั้น ภาษาในการพาดหัวข่าวจึงเป็นภาษาเฉพาะ แม้ว่าจะไม่ถูกหลักเกณฑ์ แต่นักหนังสือพิมพ์จำเป็นต้องใช้เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

การเขียนความนำ

ความนำของข่าว หรือวรรณคดี หรือโอปรยข่าว คือ ประเด็นสำคัญของเรื่องเขียนโดยสรุปเรื่องหรือสรุปประเด็นสำคัญและเขียนให้กระชับ เพื่อขยายพาดหัวข่าว เพื่อตอบสนองความต้องการอยากรู้ของผู้อ่านให้รู้ว่า ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) และอย่างไร (How) ส่วนของความนำจะช่วยให้ผู้อ่านสนใจข่าวมากขึ้น และเข้าใจเหตุการณ์ได้โดยไม่ต้องอ่านรายละเอียดทั้งหมด เช่น “**สตรีวัยนกรานพรรคถูกยุบคดีเดิมไม่ได้ ทนายบอก แม้วพร้อมแก้ปัญหา หาก ทรท.ถูกยุบ ด้านประธาน คมช.ติวเข้มตำรวจ-ทหาร สั่งห้ามใช้อาวุธรับมือมือ**”

การเขียนส่วนเชื่อม

ส่วนเชื่อม คือ ส่วนที่โยงความสัมพันธ์ระหว่างความนำกับเนื้อหา บอกให้รู้ว่าข่าวนี้มาถึงมือผู้อ่านได้อย่างไร โดยจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างวรรณคดีกับเนื้อหาข่าว ส่วนใหญ่เป็นข้อความที่ขยายประเด็นของเรื่อง **จะมีหรือไม่มีก็ได้** มักใช้กับข่าวใหญ่ เช่น “**ทั้งนี้เป็นการประชุมลับ ห้ามไม่ให้ผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในห้องประชุมศาลฎีกา**”

การเขียนเนื้อหาข่าว

เนื้อหาข่าว คือ รายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้สื่อข่าวจะรายงานข่าวตามลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ จากสำคัญมากไปสู่สำคัญน้อย

2. การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวตั้ง

การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวตั้ง เป็นการเขียนในรูปแบบเดียวกับการเขียนเรียงความบทความ โดยผู้สื่อข่าวจะเขียนเรียงลำดับตามเวลา อาจเริ่มต้นด้วย คำน่า เนื้อเรื่อง สรุป เป็นการเล่าข่าวให้ผู้สนใจรับรู้ โดยไม่เปิดเผยผลของข่าวก่อน เพื่อดึงดูดความสนใจไว้ตอนท้ายเรื่อง ผู้อ่านจะไม่ทราบประเด็นสำคัญของเรื่องจนกว่าจะอ่านจบ

3. การเขียนข่าวแบบผสม

การเขียนข่าวแบบผสม เป็นการเขียนข่าวที่ข้อเท็จจริงในข่าวมีประเด็นสำคัญมากกว่า 1 อย่าง ผู้สื่อข่าวอาจเขียนข่าวเปิดประเด็นสำคัญของข่าวบางช่วงไว้ก่อน และเก็บบางประเด็นไว้เปิดตอนท้าย ทำให้ข่าวมีลีลาผสมผสานระหว่างการเขียนแบบพีระมิดหัวกลับและการเขียนแบบพีระมิดหัวตั้ง อย่างไรก็ตามการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์อาจเขียนในลีลาแบบพีระมิดหัวกลับหรือแบบพีระมิดหัวตั้งหรือจะเขียนแบบผสมก็ได้ ผู้สื่อข่าวอาจเลือกวิธีเขียนข่าวได้หลายรูปแบบแล้วแต่วัตถุประสงค์ของการเขียน ลักษณะของข่าว และความถนัดของผู้เขียนข่าว

4.4.2 การเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ปัจจุบันเป็นสื่อดั้งเดิมที่ได้รับความนิยมลดลงจากผู้บริโภค เพราะเกิดปรากฏการณ์ Disruptive Technologies ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารก็คือ Mobile internet ส่งผลให้โทรศัพท์มือถือแบบ Smart phone มีราคาถูกลงและคนรุ่นใหม่เข้าสู่โลกดิจิทัลอย่างเต็มตัว ผู้บริโภคชาวไทยจึงใช้เวลารับชมวิดีโอคอนเทนต์ผ่านสื่อดิจิทัลมากกว่าสื่อวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงเนื่องจากสามารถเปิดรับข่าวสารได้ทุกที่ ทุกเวลา ไม่มีข้อจำกัดใดๆ ขอเพียงมี Smart phone และ Internet ก็สามารถเปิดรับข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงจึงเป็นสื่อมวลชนที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลในระดับรองลงมา อย่างไรก็ตามวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงยังคงมีความสำคัญในแง่ของความน่าเชื่อถือมากกว่าสื่ออื่นๆ เนื่องจากมีกระบวนการคัดกรองข่าวสารก่อนนำเสนอตนเอง (อัญชุลี วงษ์บุญงาม, 2561: 2-5)

คุณสมบัติของสื่อวิทยุกระจายเสียง

1. วิทยุสามารถแผ่กระจายรัศมีครอบคลุม (coverage) ไปในบริเวณพื้นที่ที่กว้างขวางมาก หรือในท้องที่ทุกหนทุกแห่งที่คลื่นส่งวิทยุสามารถไปถึงได้ เช่น ประชาชนรับฟังได้โดยทั่วไป ทั้งในกรุงเทพมหานคร และแม้แต่ตามต่างจังหวัด ป่าเขาลำเนาไพร หรือในท้องถื่นทุรกันดารห่างไกลความเจริญ
2. วิทยุมีความรวดเร็ว สามารถรายงานข่าวสด หรือข่าวด่วนสำคัญที่เกิดขึ้นได้ในทันที เช่น ขณะเกิดเพลิงไหม้ หรือขณะเกิดเหตุการณ์วิกฤต
3. วิทยุมีผลทางด้านจิตวิทยาสูง เพราะน้ำเสียง จังหวะ ลีลา ในการพูดการอ่านมีผลทางจิตวิทยาในด้านเข้าถึงประชาชน สามารถเร้าอารมณ์หรือจูงใจได้ง่าย เช่น คำพูดและน้ำเสียงที่เร้าอารมณ์ผู้ฟังให้เกิดความเคียดแค้น ชิงชัง หรือเกิดความฮึกเหิมตามที่โฆษกวิทยุชักชวน เป็นต้น
4. การฟังวิทยุแม้จะต้องใช้สมาธิอยู่บ้างก็ตาม แต่ก็ไม่ต้องใช้สมาธิเหมือนสื่ออื่นๆ ดังนั้นขณะฟังวิทยุอยู่เราอาจทำงานของเราไปด้วยอย่างสบายอารมณ์ โดยไม่เสียงาน เช่น แม่บ้านขณะรีดผ้าก็อาจจะฟังวิทยุไปด้วย แต่ไม่สามารถรีดผ้าไปอ่านหนังสือพิมพ์ไป
5. วิทยุมีความน่าเชื่อถือมากในความรู้สึกของประชาชนทั่วไป เพราะสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างๆ ในบ้านเราเป็นสถานีของทางราชการ ประชาชนมีแนวโน้มเชื่อถือข่าวสารทางวิทยุเพราะเชื่อว่าเป็นข่าวของทางราชการ
6. วิทยุเข้าถึงประชาชนได้ทุกระดับชั้น ประชาชนที่ไม่รู้หนังสือก็รับฟังข่าวสารได้ ฉะนั้น วิทยุจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ใช้กันมากในประเทศด้อยพัฒนา หรือประเทศที่ยากจนทั้งหลายเพื่อให้ความรู้การศึกษาแก่ประชาชน
7. วิทยุสามารถเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและติดตามรายงานเหตุการณ์นั้นได้ตลอดไปเท่าที่จำเป็น อันได้แก่ การถ่ายทอดรายการต่างๆ เช่น กีฬา การประชุมอภิปราย โดยไม่ต้องมีกระบวนการยุ่งยากมากนักเหมือนสื่อมวลชนประเภทอื่น
8. วิทยุมีความใกล้ชิดกับผู้ฟังมาก เราสามารถนำวิทยุพกติดตัวฟังได้ทุกเวลาและแทบจะทุกหนทุกแห่ง ไม่ว่าจะเป็นในรถยนต์ นอกบ้าน ในบ้าน หรือแม้แต่ในโทรศัพท์มือถือ

9. เครื่องรับวิทยุมีราคาถูกลง และมีอายุการใช้งานนาน ประชาชนที่ยากจนสามารถซื้อหา เครื่องรับวิทยุเล็กๆ ราคาถูกลง ได้โดยไม่เดือดร้อนนักและสามารถนำมาใช้รับฟังข่าวสาร ความรู้ และ รายการเพลง หรือรายการบันเทิงต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

ข้อจำกัดของสื่อวิทยุกระจายเสียง

1. วิทยุไม่สามารถเสนอรายละเอียดของเนื้อหาได้ละเอียด และซับซ้อนเท่ากับสื่อหนังสือพิมพ์ เพราะวิทยุเป็นการใช้ภาษาพูดซึ่งต้องสั้น กระชับ ได้ใจความ และเข้าใจง่าย มากกว่าการพูดยาวๆ เพราะจะทำให้คนฟังเข้าใจยากขึ้น ไม่สามารถจับประเด็นได้และไม่เข้าใจในที่สุด

2. ในการกระจายเสียงออกอากาศของวิทยุ นั้น ช่วงเวลานับว่ามีความสำคัญด้วยการ ออกอากาศของรายการต่างๆ หากจัดช่วงเวลาออกอากาศไม่เหมาะสม อาจทำให้ข่าวสารนั้นไร้ ประโยชน์ เพราะคนไม่ได้ฟัง หรือไม่มีคนฟัง เช่น รายการข่าวต่างๆ ควรมีในภาคเช้าตรู่ก่อนที่คนส่วนใหญ่จะออกจากบ้านไปทำงาน รายการบันเทิงควรมีช่วงเย็นและค่ำเพราะคนกลับบ้านเพื่อพักผ่อน รายการสำหรับแม่บ้านควรมีตอนสายถึงกลางวันขณะที่แม่บ้านกำลังทำงานบ้านอยู่ รายการสำหรับเด็ก ควรมีในวันหยุดเรียน หรือเสาร์-อาทิตย์ เป็นต้น ดังนั้น การเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมกับข่าวสารจะ ช่วยให้จับกลุ่มผู้ฟังได้จำนวนมาก

3. วิทยุขาดความคงทนถาวร หมายความว่า เมื่อโฆษกวิทยุพูดออกอากาศไปแล้ว ไม่สามารถ เก็บเป็นหลักฐานได้ ผู้ฟังจึงไม่สามารถย้อนกลับมาฟังได้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ต้องการข่าวสารจาก ทางวิทยุปัจจุบันสามารถใช้เครื่องบันทึกเสียงไว้ได้

4. วิทยุนี้หากเราฟังไม่ทันหรือฟังไม่เข้าใจ ไม่สามารถย้อนกลับมาฟังหรือทบทวนใหม่ได้ ใน ข้อนี้หนังสือพิมพ์จึงได้เปรียบกว่า โดยเฉพาะการศึกษาวิจัยเนื้อหา (Content Analysis)

5. วิทยุไม่สามารถเสนอภาพเหตุการณ์ หรือภาพถ่ายได้เหมือนกับสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ ผู้ฟังจึงต้องใช้จินตนาการเอาเอง หรือไม่ก็ต้องคอยดูภาพเหตุการณ์จากโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ใน ภายหลัง

สำหรับสื่อวิทยุโทรทัศน์ ปัจจุบันโทรทัศน์สามารถนำเสนอภาพสีได้เสมือนจริง ส่งผลให้ โทรทัศน์เป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้ ประชาชนสามารถรับชมรายการต่างๆ ได้ใกล้เคียงตาม สภาพความเป็นจริงของธรรมชาติ เช่น ข่าวปัจจุบัน สารคดีโทรทัศน์ ซึ่งทำให้ผู้ชมตื่นตาตื่นใจไปกับ เหตุการณ์ สีสนิม สถานที่ที่ไม่เคยพบเคยเห็น ผู้ชมจึงได้รับความรู้และความเพลิดเพลินจากการรับชม โทรทัศน์ ตลอดจนเข้าใจข่าวสารได้ง่ายขึ้น และมีความประทับใจได้มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ อย่างไรก็ตาม โทรทัศน์ไม่สามารถกลับมาชมย้อนหลังได้ ตรงจุดนี้เองที่ทำให้ผู้รับสารหันไปนิยมสื่อสังคมออนไลน์ แทนโทรทัศน์นั่นเอง

คุณสมบัติของวิทยุโทรทัศน์

1. โทรทัศน์นำเสนอได้ทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ประกอบกับเทคนิคและรูปแบบการ นำเสนอ โทรทัศน์จึงสร้างความสนใจผู้รับสารได้

2. สร้างความเข้าใจและความประทับใจได้ดีกว่า เพราะมีทั้งข่าวสาร ภาพยนตร์ เหตุการณ์ เสียงบรรยาย และสีสันที่สวยงาม

3. มีความรวดเร็วและน่าเชื่อถือได้ สามารถถ่ายทอดเหตุการณ์สดต่างๆ ได้ในเวลานั้น

4. ใช้เพื่อการศึกษาอบรม และชี้แจงรายละเอียดต่างๆ บางประการที่ยากแก่การเข้าใจ

5. สามารถเข้าถึงกลุ่มประชาชนผู้ไม่รู้หนังสือ หรือผู้อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ (illiteracy) แต่ก็สามารถรับชมโทรทัศน์เข้าใจได้

ข้อจำกัดของวิทยุโทรทัศน์

1. ในอดีตเครื่องรับโทรทัศน์มีราคาแพงมาก แต่ปัจจุบันมีราคาถูกลงทำให้ประชาชนสามารถซื้อไว้รับชมกันได้ทุกครัวเรือนแล้ว

2. รายการที่ออกอากาศไปแล้วไม่มีความคงทนถาวร กล่าวคือ รายการใดที่ออกอากาศผ่านไป แล้ว หากพลาดการรับชมก็ไม่สามารถย้อนกลับมาชมใหม่ได้ แต่ปัจจุบันผู้รับสารสามารถดูรายการย้อนหลังได้ทางสื่ออินเทอร์เน็ต

3. ใช้ได้เฉพาะพื้นที่หรือสถานที่บางแห่งที่คลื่นส่งไปถึง

4. ต้องใช้สมาธิในการรับชม

สำหรับการเขียนข่าวสำหรับสื่อกระจายเสียงมีองค์ประกอบที่เหมือนกับการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์ คือ ประกอบด้วย 5W 1H (who what when where why how) นั่นคือ ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ทำไมหรือเพราะเหตุใดและอย่างไร นอกจาก 5W 1H แล้ว การเขียนข่าวสำหรับสื่อกระจายเสียงหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ยังต้องประกอบด้วย 4C (correctness clarity conciseness color) นั่นคือ ความถูกต้อง ความชัดเจน ความกระชับ และต้องมีสีสันดึงดูดความสนใจ

1. ความถูกต้อง (correctness or accuracy) ผู้สื่อข่าวต้องเขียนข่าวด้วยความถูกต้องแม่นยำตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

2. ความชัดเจน (clarity) ผู้สื่อข่าวควรใช้ภาษาที่สื่อความหมายได้ชัดเจน ปราศจากความคลุมเครือหรือกำกวม เพราะโดยทั่วไปแล้วผู้ฟังหรือผู้ชมไม่สามารถย้อนกลับไปฟังหรือชมได้อีกครั้ง ซึ่งแตกต่างจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผู้อ่านสามารถนำกลับมาอ่านได้ ดังนั้นผู้สื่อข่าวควรคำนึงถึงการใช้ภาษาที่จะสื่อให้ผู้ฟังหรือผู้ชมเข้าใจข่าวที่เขียนได้ทันที เช่น การใช้คำที่สื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย การใช้รูปแบบภาษาที่เป็นภาษาพูด (conversational style) ที่อยู่ในรูปของประโยคที่ถูกต้องตามหลักภาษา ไม่ควรใช้คำที่มีอักขรวิธี เสียง และหรือความหมายแปลกไปจากคำที่มีความหมายธรรมดาทั่วไป (slang) และคำที่แสดงถึงการดูถูกผู้ฟังหรือผู้ชม แนวทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้ฟังหรือผู้ชมสามารถเข้าใจข่าวที่เขียนได้ง่าย คือ ในขณะที่เขียนข่าวผู้สื่อข่าวควรตระหนักว่ากำลังพูดกับผู้ฟังหรือผู้ชม

3. ความกระชับ (conciseness) ผู้สื่อข่าวควรใช้ภาษาที่มีความกระชับไม่เยิ่นเย้อ เพราะการนำเสนอใช้เวลาจำกัดกับจำนวนของข่าวที่ต้องนำเสนอ ฉะนั้นผู้เขียนข่าวไม่ควรใช้ภาษาที่ฟุ่มเฟือย แต่ควรใช้คำที่สื่อความหมายทำให้ผู้รับสารเข้าใจได้ทันที การเขียนข่าวให้มีความชัดเจนและความกระชับนั้น ต้องอาศัยความเข้าใจในรายละเอียดของข่าวและความสามารถที่จะชี้ให้เห็นถึงนัยสำคัญของข่าว ดังนั้นผู้สื่อข่าวจึงควรศึกษาและทำความเข้าใจในข้อเท็จจริงของข่าวอย่างละเอียดก่อนลงมือเขียนข่าว

4. สีสัน (color) สีสันในที่นี้ไม่ได้หมายถึง การใส่ไข่ ที่เป็นการเติมสีสันในแง่ของการเพิ่มเติมรายละเอียดที่ไม่เป็นจริงลงในข่าว แต่หมายถึง ลักษณะการเขียนข่าวที่ทำให้ผู้ฟังสามารถจินตนาการถึงภาพของข่าวหรือเหตุการณ์ที่รายงาน หรือบุคลิกของผู้สื่อข่าวหรือผู้ประกาศได้ เช่น เมื่อผู้ฟังฟังข่าวแล้วสามารถจินตนาการภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ฯลฯ

การเขียนข่าววิทยุกระจายเสียง

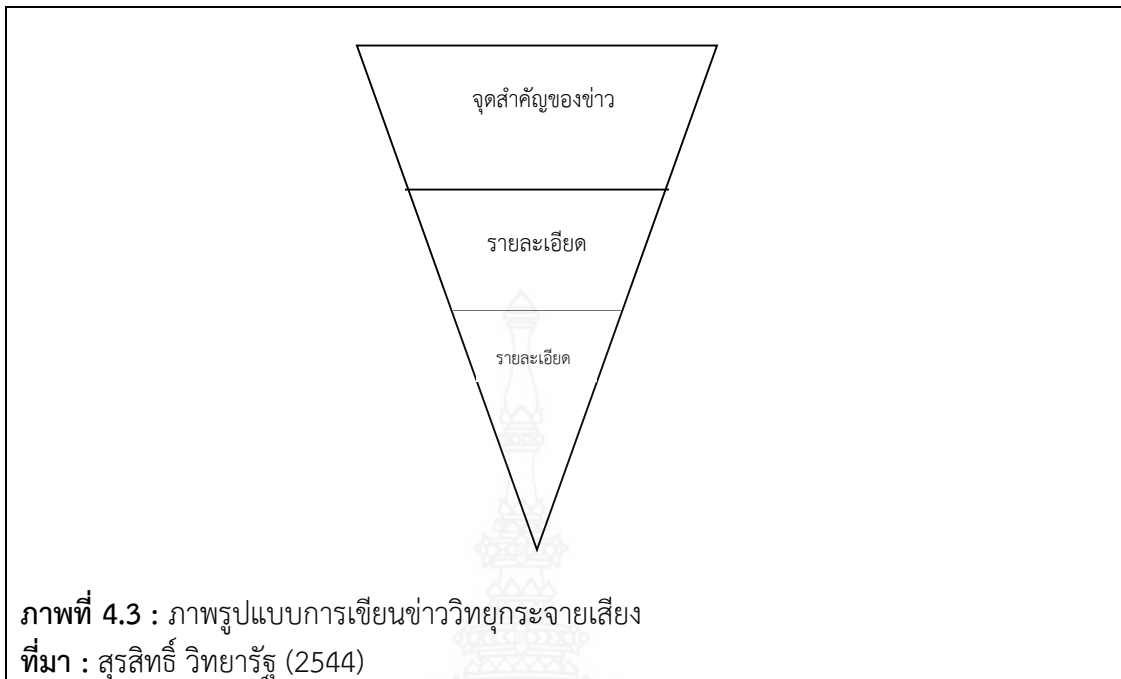
ข่าววิทยุเป็นการเขียนเพื่อการฟัง การเสนอข่าววิทยุจึงต้องนำเสนอด้วยภาษาพูดแบบเชิงสนทนา (Conversation style) คือวิธีการเขียนที่ทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายภายในเวลาอันรวดเร็ว การเขียนข่าววิทยุจึงสั้นกว่าหนังสือพิมพ์ ผู้เขียนข่าววิทยุจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ทางด้านภาษารู้จักเลือกใช้ถ้อยคำ วลี หรือประโยคที่กะทัดรัดเหมาะสม และมีความหมาย หลักการนำเสนอข่าววิทยุโดยทั่วไปยึดหลัก ความสำคัญตามหลักการเขียนข่าวทั่วไป และเป็นที่ยอมรับ ยึดหลักความใหม่ สดทันต่อเหตุการณ์ และยึดหลักความง่าย กะทัดรัด ได้ใจความและน่าสนใจ

หลักการเขียนข่าววิทยุ

1. ความเที่ยงตรง ต้องมั่นใจว่าไม่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง รวมไปถึงต้องคิดว่าผู้อ่านจะสามารถออกเสียงได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงหรือไม่ คำที่อ่านได้หลายอย่างควรวงเล็บคำอ่านไว้ด้วย
2. ใช้สำนวนง่ายๆ ที่ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างกระจ่างชัด ไม่ใช่ประโยคยาวที่ยุ่งยาก ไม่ใช่คำย่อ ยกเว้นคำย่อที่จำเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไป
3. ดำเนินเรื่องสั้น เขียนเฉพาะส่วนสำคัญ หรือประเด็นสำคัญเท่านั้น เนื่องจากเวลาเสนอข่าวจะมีจำกัด
4. การเพิ่มสีสันของเรื่อง หมายถึง เขียนให้มีชีวิตชีวา เช่น ...ผู้ว่าราชการจังหวัดยื่นคำขาดที่จะดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนบุกรุกป่าชายเลนอย่างเฉียบขาด...
5. รักษาข้อเท็จจริง
6. มีความยุติธรรม
7. มีรสนิมิต หมายถึง ไม่เสนอเรื่องราวในลักษณะการเร้าอารมณ์ หรือให้ข้อมูลเกินจริง ตลอดจนไม่นำข่าวลือมาเขียนข่าว

รูปแบบการเขียนข่าววิทยุ

การเขียนข่าววิทยุมีรูปแบบการเขียนเช่นเดียวกับข่าวหนังสือพิมพ์ คือ เขียนแบบพีระมิดหัวกลับ (Inverted pyramid) แต่มีความแตกต่างกันที่ลีลาการเขียน ทั้งนี้การเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงจะมี 2 ลักษณะคือ การเขียนข่าวหลัก (news program) สถานีวิทยุกระจายเสียงจะมีรายการข่าวหลักซึ่งจะนำเสนอในช่วงเวลาเดียวกันของทุกๆ วัน ในช่วงเช้า กลางวัน เย็น เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จะมีการถ่ายทอดข่าวเวลา 7.00 น. 12.00 น. 19.00 น. เป็นต้น ประกอบด้วยพาดหัวข่าว (Headline) จุดสำคัญของข่าว (Climax) และรายละเอียดของข่าว (Body) นอกจากนี้ยังมีการเขียนในรูปแบบข่าวสั้นหรือข่าวด่วน (breaking news) ที่จะนำเสนอทุกต้นชั่วโมงหรือแทรกระหว่างรายการปกติได้ทันที (ทิวาพร ทราบเมืองปัก, 2563) โดยการเขียนข่าวสั้นจะไม่นิยมเขียนวรรณคดีหรือจุดสำคัญของข่าวแต่จะย่อรายละเอียดมาเพียงสั้นๆ เขียนให้จบภายใน 1 ย่อหน้า ประกอบด้วย พาดหัวข่าว (Headline) และเนื้อข่าว (Body) (ภาณีณี บุญเลิศ, 2560: 95) ทั้งนี้การเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงแบบข่าวหลักจะเริ่มต้นด้วยการบอกผู้ฟังว่าข่าวนั้นๆ เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เพื่อเตรียมตัวให้ผู้ฟังฟังรายละเอียดต่อไป รูปแบบการเขียนข่าววิทยุ มีดังนี้

ความแตกต่างระหว่างการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์กับการเขียนข่าววิทยุ ก็คือ ส่วนแรกของข่าวหนังสือพิมพ์ (พาดหัวข่าวหรือความนำ) จะเสนอข้อเท็จจริงที่สำคัญที่สุด แต่สำหรับข่าววิทยุจะเน้นให้ผู้ฟังได้คิดว่าข่าวนั้นเป็นเรื่องอะไร เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนใจในเรื่องนั้นๆ ต่อไป เนื่องจากผู้ฟังมีเวลาที่จะทำความเข้าใจข่าวสารน้อยกว่า บางครั้งในข่าวเดียวกันสื่อหนังสือพิมพ์สามารถนำเสนอได้จนจบในข่าวเดียว แต่สำหรับสื่อวิทยุสามารถนำเสนอเป็นข่าวย่อยได้มากกว่า 1 ข่าวก็ได้

นอกจากนี้การนำเสนอข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์จะค่อยๆ ลดความสำคัญลงไปจนจบข่าว แต่สื่อวิทยุจะจบข่าวด้วยการสรุปประเด็นที่สำคัญ หรือบางสถานีอาจใช้วิธีจบข่าวด้วยประโยคหรือข้อความเบาๆ สนุกสนาน เพื่อผ่อนคลายอารมณ์ของผู้ฟังจากการเคร่งเครียดที่ฟังข่าวหนักๆ มาในช่วงแรกของรายการ

วิธีการเขียนข่าววิทยุกระจายเสียง

1. หัวข้อข่าว เป็นข้อความสั้นๆ เขียนให้รู้ว่าเป็นข่าวเกี่ยวกับอะไร ไม่ใช่เป็นการเขียนพาดหัวข่าวอย่างหนังสือพิมพ์

2. ส่วนนำ เป็นย่อหน้าแรกของข่าวซึ่งสรุปเนื้อหาที่สำคัญที่สุดเอาไว้ให้คนอ่านเข้าใจเมื่ออ่านจบ เป็นเหมือนการสรุปความสำคัญหรือการย่อเรื่องทั้งหมดเอาไว้

3. เนื้อเรื่อง คือ การเขียนรายละเอียดข้อเท็จจริงต่างๆ ของข่าวเรียงตามลำดับความสำคัญ และสรุปความในตอนท้าย

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

1. ข่าววิทยุมักจะสรุปใจความสำคัญของคำพูดมาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อข่าว โดยเขียนว่า “...ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูนกล่าวว่า...”

2. การใช้คำย่อ ข่าววิทยุไม่นิยมเขียนคำย่อ ต้องเขียนคำเต็มเสมอ ยกเว้นคำที่รู้กันทั่วไป

3. การใช้ตัวเลข นิยมใช้ตัวเลขโดยประมาณ เช่น ชาวบ้านจำนวน 487 คน จะเขียน
ข่าวว่า “ชาวบ้านประมาณห้าร้อยคน”

4. การระบุชื่อคน ต้องระบุ นาย นาง นางสาว ตำแหน่ง ยศ ให้ถูกต้อง สำหรับการ
กล่าวถึงครั้งต่อไปอาจกล่าวถึงเฉพาะตำแหน่งอย่างเดียว กรณีที่มีบุคคลในข่าวหลายคนให้เลือกระบุชื่อ
เฉพาะหัวหน้าคณะหรือบุคคลสำคัญเท่านั้น หรือในกรณีเครื่องบินตกก็ไม่จำเป็นต้องระบุผู้เสียชีวิต
ทั้งหมด เลือกกล่าวเฉพาะบุคคลสำคัญก็พอ โดยอาจใช้คำว่า...สำหรับผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ครั้งนี้
ประกอบด้วย...และผู้โดยสารอื่นๆ รวมถึงเจ็ด-สิบ-คน

5. การระบุอายุของบุคคลในข่าว ใช้เฉพาะเมื่ออายุของบุคคลนั้นมีความสำคัญในเรื่อง
เรื่องของข่าว เช่น ชายอายุแปด-สิบ-ปีแต่งงานกับสาวอายุสิบ-หก-ปี

6. การระบุเวลาที่เกิดเหตุ ถ้าเวลาไม่重要的事情 เช่น เมื่อวานนี้ ก็ไม่ต้องเขียนลงใน
ข่าว แต่ถ้าเวลาเป็น重要的事情เช่น เมื่อเวลาประมาณสิบ-เอ็ด-นาฬิกา นายเนวิน ชิดชอบได้เข้ารายงาน
ตัวต่อ คมช.ฯลฯ

การเขียนข่าววิทยุเกี่ยวกับตัวเลข

1. ถ้าเป็นตัวเลขหลักเดียวหรือหลักหน่วย ให้เขียนเป็นตัวเลขอารบิก เช่น 5 บาท
2. ถ้าเป็นตัวเลขหลักสิบถึงหลักร้อย ควรเขียนเป็นตัวสะกด เช่น เจ็ด-สิบ-สอง-พรรษา
3. ถ้าเป็นตัวเลขสัดส่วน ควรเขียนเครื่องหมายแสดงการอ่าน เช่น สาม-สามส่วนสี่
4. ถ้าเป็นตัวเลขมากๆ ให้ประมาณการ เช่น 1,987,954 บาท ให้เขียนว่า...ประมาณสอง
ล้านบาท หรือ 1,687,954 บาท ให้เขียนว่า...ประมาณ หนึ่ง-ล้าน-เจ็ด-แสน-บาท
5. ถ้าเป็นหมายเลขโทรศัพท์ เช่น 221699 ให้เขียนว่า...โท-โท-หนึ่ง-หก-เก้า-เก้า

ตัวอย่างการเขียนข่าวหลักสี่วิทยุกระจายเสียง

หัวข้อข่าว ร.ร.ปากช่อง คว่ำแชมป์นักข่าวเยาวชน ชิงถ้วยประทานทูลกระหม่อมหญิงอุบล
รัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

จุดสำคัญของข่าวนักเรียนจากโรงเรียนปากช่อง จ.นครราชสีมา ชนะเลิศอันดับ 1 จากการ
ประกวดคลิปวิดีโอมีสื่อถึงนักข่าวเยาวชน ครั้งที่ 1 ชิงถ้วยประทานทูลกระหม่อมหญิงอุบล
รัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี คว่ำถ้วยไปครองพร้อมเงินรางวัล จำนวนหนึ่งหมื่นบาท โดยทีม
จากโรงเรียนสามโคก จ.ปทุมธานีได้รองชนะเลิศอันดับ 1 และทีมจากโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จ.
กาญจนบุรีได้รองชนะเลิศอันดับ 2 ซึ่งจัดขึ้นที่คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลพระนคร

รายละเอียดของข่าวโดยงานนี้ได้รับเกียรติจาก รศ.ดวงสุดา เตโชติรส อธิการบดี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กล่าวเปิดงานและมอบเกียรติบัตรแก่นักเรียนที่เข้ารอบ
สี่-สิบทีมสุดท้าย ด้านรศ.วิมลพรรณ อภาเวท คณบดีคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน เปิดเผยว่า
การจัดโครงการครั้งนี้ คณะฯ จัดการประกวดคลิปวิดีโอมีสื่อ หัวข้อ “เยาวชนรุ่นใหม่ห่างไกลยา
เสพติด” เพื่อต้องการให้เยาวชนได้เรียนรู้ประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือเพื่อ
ประโยชน์ต่อส่วนรวมในด้านการรายงานข่าวสังคม และเพื่อเสริมสร้างให้เยาวชนตระหนักถึงการ

เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์สังคมดี สังคมน่าอยู่ และสังคมคุณภาพโดยเฉพาะต้องการให้เยาวชนตระหนักถึงปัญหาของยาเสพติดในปัจจุบัน

-แทรกเสียงแหล่งข่าว- เริ่มที่ “การจัดโครงการครั้งนี้.....”

รายละเอียดของข่าวนอกจากนี้ภายในงานคณะฯ ได้จัดให้มีกิจกรรม 7 เส้นทางของนักสื่อสารมวลชน โดยผู้ร่วมงานจะได้ทดลองปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชน - จบ-

ที่มา : สถานีวิทยุมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เอฟ เอ็ม 90.75 MHz (2554)

ตัวอย่างการเขียนข่าวสั้นสื่อวิทยุกระจายเสียง

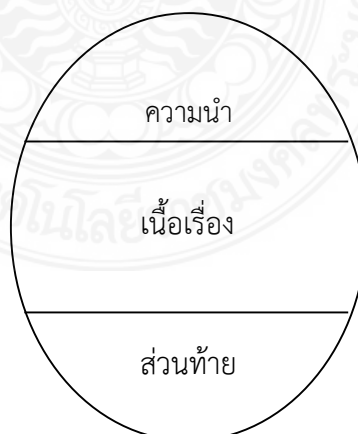
หัวข้อข่าว ธรรมนัส FB ยืนยันจุดยืนทำการเมืองสร้างสรรค์ ยึดผลประโยชน์ประเทศไทย

รายละเอียดของข่าว ร.อ.ธรรมนัส พรหมเผ่า โพสต์ข้อความผ่านเฟซบุ๊กส่วนตัว “ธรรมนัส พรหมเผ่า” ระบุว่า ตามที่มีข่าวจากสำนักข่าวบางสำนัก เผยแพร่ข่าวว่าตนและกลุ่มพี่น้อง ส.ส.พรรคเศรษฐกิจไทย ได้มีการประชุมกันที่ภูเก็ตและได้มีมติว่า “ทางพรรคจะร่วมรัฐบาลโดยขอต่อรองตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคพลังประชารัฐ” ตนและกลุ่มพี่น้อง ส.ส. พรรคเศรษฐกิจไทย ขอยืนยันจุดยืนเดิม คือขอทำการเมืองอย่างสร้างสรรค์โดยยึดผลประโยชน์ของประเทศไทยและพี่น้องประชาชนเป็นที่ตั้ง ดำรงไว้ซึ่งเสาหลักของบ้านของเมือง นั่นคือ ชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ที่มา : iNN (2022)

การเขียนข่าววิทยุโทรทัศน์

การเขียนข่าวสำหรับสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์นั้นจะมีความใกล้เคียงกัน โดยจะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ความนำ (lead) เนื้อเรื่อง (body) และส่วนท้าย (end) ซึ่งในแต่ละส่วนจะมีสัดส่วนที่แตกต่างกัน โดยมีโครงสร้างรูปไข่ ดังนี้

ภาพที่ 4.4 : ภาพรูปแบบการเขียนข่าววิทยุโทรทัศน์

ที่มา : สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2544)

1. ความนำ (lead) จะเป็นส่วนสำคัญในการดึงความสนใจจากผู้ฟังหรือผู้ชม ความนำของข่าวหนักและข่าวเบาจะมีข้อแตกต่างกันคือ ความนำของข่าวหนักมักเน้นการให้ข้อมูลที่สำคัญที่สุดหรือให้ข้อเท็จจริงพื้นฐานของข่าว ส่วนข่าวเบามักมุ่งเน้นการให้ข้อมูลเพียงเพื่อดึงความสนใจของผู้รับสารเท่านั้น ซึ่งอาจเป็นข้อมูลด้านใดด้านหนึ่ง หรืออาจไม่สำคัญมากนักแต่สามารถให้ผลทางอารมณ์แก่ผู้รับสารได้

2. เนื้อเรื่อง (body) เป็นส่วนของการนำเข้าสู่ข้อมูลใหม่ และขยายส่วนที่ได้กล่าวไว้ในความนำ เพื่อให้รายละเอียดของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ (ส่วนโค้งมนบนและล่างของไข่จะมีสัดส่วนน้อยกว่าส่วนกลางของไข่ นั่นคือ ความนำและส่วนท้ายจะมีเนื้อหาน้อยกว่าส่วนของเนื้อเรื่อง)

3. ส่วนท้าย (end) เป็นส่วนสุดท้ายของข่าว ซึ่งผู้เขียนสามารถปิดท้ายข่าวได้หลายลักษณะ เช่น อาจเป็นการสรุปข่าวทั้งหมด (summation) หรืออาจเป็นการสรุปเฉพาะประเด็นหลักของข่าว (main point) หรืออาจเป็นการนำเข้าสู่ข้อเท็จจริงอื่น หรืออาจพูดถึงความเป็นไปได้ในอนาคตที่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง

นอกจากนี้ความแตกต่างของรูปแบบ (style) ของผู้สื่อข่าวแต่ละคนย่อมทำข่าวหรือสื่อข่าวที่มีมุมมองหรือวิธีการนำเสนอที่แตกต่างกัน เช่น สรยุทธ สุทัศนะจินดา (ในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้) จะนำเสนอข่าวด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์ที่ดูต้น ตรงประเด็น ชัดคีย์จนได้ข้อเท็จจริง แล้วสรุปประเด็นตามข้อมูลจากการสัมภาษณ์ หรือ Andy Rooney (ในรายการ 60 นาที) จะนำเสนอข่าวเบาด้วยเทคนิคการสอดแทรกอารมณ์ขันแล้วนำเข้าสู่เนื้อหา แล้วสรุปประเด็นหลักของข่าวในตอนท้าย

หลักการเขียนข่าววิทยุโทรทัศน์

การเขียนความนำข่าววิทยุโทรทัศน์แตกต่างจากการเขียนความนำข่าวหนังสือพิมพ์ กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ผู้สื่อข่าวจะพยายามตอบคำถาม 5W 1H ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่สำหรับโทรทัศน์อาจจะตอบคำถามเหล่านั้นได้ไม่ก็คำถาม แต่ความนำของข่าวโทรทัศน์จะเน้นความสอดคล้องของ 3 องค์ประกอบ คือ ความนำ เนื้อเรื่อง และส่วนท้าย ส่วนที่สำคัญที่สุดคือ ความนำ ซึ่งมี 2 ประเภท คือ ความนำ และความนำเชื่อมข่าว

ความนำ คือ ประโยคหรือสองประโยคแรกของข่าว ซึ่งผู้สื่อข่าวควรเขียนข่าวให้ผู้ชมเห็นความสำคัญและความน่าสนใจของข่าวนั้น สำหรับสื่อโทรทัศน์และวิทยุ ผู้รับสารจะไม่สามารถรับข้อมูลจำนวนมากได้ครบทั้ง 5W 1H เนื่องจากเวลามีจำกัด ดังนั้นผู้สื่อข่าวจึงควรคัดเลือกเฉพาะองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด 2-3 องค์ประกอบในหนึ่งข่าวที่จะนำเสนอในความนำ

ความนำเชื่อมข่าว จะมีลักษณะการเขียนคล้ายกับความนำทั่วไป แต่จะแตกต่างตรงที่มีประโยคที่จะส่งหรือเชื่อมข่าวไปยังผู้สื่อข่าวที่รอรายงานข่าว (อาจจะเป็นการรายงานสดหรือเป็นเทปบันทึก) ซึ่งโดยทั่วไปประโยคดังกล่าวจะเป็นการแนะนำหรือให้เบื้องหลังของข่าวที่เป็นข่าวต่อเนื่องหรือให้ประเด็นข่าวเพื่อดึงให้ผู้ชมสนใจติดตามข่าวต่อไป และอาจจะบอกชื่อผู้สื่อข่าว หรือผู้รายงานข่าวที่จะนำเสนอด้วย

อย่างไรก็ตามยังมีความนำเชื่อมข่าวที่เป็นการเชื่อมโยงระหว่างข่าวในแต่ละช่วง เรียกว่า ความนำเชื่อมช่วงข่าว กล่าวคือ เป็นประโยคแรกของข่าวใหม่แต่นำเสนอในตอนท้ายของอีกข่าวหนึ่ง เพื่อให้ผู้ชมคอยติดตามข่าวอื่นๆ ของสถานีอย่างต่อเนื่อง (ไม่เปลี่ยนช่องไปไหน) และเพื่อหยุด

นำเสนอข่าวชั่วคราว และนำเสนอเข้าสู่โฆษณาสินค้าหรือบริการ ทั้งนี้ มักจะเป็นการสรุปข่าวอย่างสั้นๆ มีความชัดเจนและชวนติดตาม และมักจะพบถ้อยคำที่บอกกล่าวให้ผู้ฟังหรือผู้ชมติดตาม เช่น คำว่า อีกสักครู่ หรือติดตามความคืบหน้าในช่วงข่าวต่อไป เป็นต้น

ประเภทของความนำ

1. ความนำแบบตรงไปตรงมา (straight lead) เป็นการเขียนความนำโดยการใช้คำที่ทำให้ความหมายตรงตามข้อเท็จจริง ไม่คลุมเครือหรืออ้อมค้อม ซึ่งการเขียนความนำโดยทั่วไปจะใช้วิธีการเขียนในรูปแบบนี้ เพื่อดึงความสนใจของผู้ชม

2. ความนำแบบกระตุ้นให้สนใจ (throwaway lead) เป็นความนำที่ไม่ให้รายละเอียดของข้อเท็จจริงมากนัก แต่จะใช้คำหรือคำถาม (ความนำแบบคำถาม : question lead) ที่จะกระตุ้นให้ผู้รับสารเกิดความสนใจหรือสงสัยและต้องการที่จะคอยติดตามข่าวนั้น

เช่น สุนัขที่จังหวัดอุดรธานีมีความสามารถพิเศษแตกต่างจากสุนัขทั่วไปอย่างไร เราไปชมกันครับ

ข้อพึงระวังในการใช้ความนำแบบคำถาม คือ การใช้คำหรือคำถามที่เกินกว่าเหตุ หรือเป็นคำถามที่ผู้ชมอาจตอบว่า “ไม่” หรือ “ไม่สนใจ” การเขียนความนำแบบกระตุ้นให้สนใจนี้ ยังอาจใช้ความนำที่ให้อารมณ์ขัน (humorous lead) เพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมสนใจได้อีกด้วย แต่สิ่งที่ผู้สื่อข่าวควรระวัง คือ การใช้คำหรือข้อความที่ไม่อาจสร้างอารมณ์ขัน กล่าวคือ อาจเป็นอารมณ์ขันของผู้สื่อข่าว แต่ผู้ฟังหรือผู้ชมไม่ได้รู้สึกขบขันด้วย

3. ความนำแบบสารคดี (feature lead) เป็นความนำที่คล้ายกับความนำแบบกระตุ้นให้สนใจที่มุ่งดึงให้ผู้รับสารสนใจข่าวมากกว่าเป็นเพียงการส่งข้อมูลข่าวสาร ความนำแบบสารคดีนี้นิยมใช้กับข่าวประเภทข่าวเบา (soft news) ซึ่งเป็นข่าวที่เร้าอารมณ์ เน้นเรื่องราวที่เป็นความสนใจของมนุษย์ (human interest) มากกว่าข่าวนัก (hard news) ความนำประเภทนี้จึงมักถูกเรียกอีกอย่างว่า ความนำของข่าวเบา (soft lead)

4. ความนำแบบรวมเรื่อง (umbrella lead) เกิดจากการรวบรวมและผูกเรื่องราวของข่าวที่เป็นเรื่องเดียวกัน หรือมีข้อมูลใกล้เคียงกัน แต่แตกต่างกันเพียงบางอย่าง ความนำแบบรวบรวมเรื่องนี้มักใช้เป็นความนำเพื่อให้ครอบคลุมข่าวที่จะส่งหรือเชื่อมต่อไปยังผู้สื่อข่าว

ข้อสังเกตการเขียนความนำข่าววิทยุโทรทัศน์

1. ความนำทุกประเภทต้องกระชับ ไม่ยุ่งเหยิง
2. สถานที่เกิดเหตุโดยทั่วไปหากไม่มีความสำคัญจริงๆ ไม่ควรเขียนอยู่ในความนำ และหากสำคัญสามารถเขียนไว้ในส่วนเนื้อเรื่องได้
3. ตัวเลขที่เป็นอายุของผู้ที่เกี่ยวข้อง หากไม่มีความสำคัญก็ไม่ควรเขียนอยู่ในความนำหรืออาจใช้คำอื่นแทน เช่น เด็กอายุ 1 ขวบ ใช้คำว่า ทารก ฯลฯ
4. การเขียนความนำข่าวโทรทัศน์ที่ดีควรเขียนถึงเหตุการณ์ที่เกิดอะไรขึ้น ควรหลีกเลี่ยงการเขียนความนำที่กล่าวถึงสถานที่หรือสิ่งอื่นๆ ที่ไม่มีความสำคัญหรือไม่จำเป็น หรือไม่ดึงดูดความสนใจมากพอ

การเขียนเนื้อเรื่องข่าววิทยุโทรทัศน์

เนื้อเรื่อง คือ ส่วนที่ตัดจากความนำ เป็นส่วนที่นำเข้าสู่ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงของข่าว ที่เป็นประเด็นสำคัญของข่าว และยังเป็นส่วนขยายที่ได้เขียนไว้แล้วในความนำ หลังจากที่ผู้สื่อข่าวได้รวบรวมข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในข่าวทั้งหมดแล้ว ผู้สื่อข่าวจะนำมารวบรวม และจัดลำดับเนื้อเรื่องข่าว โดยการคัดเลือกประเด็นสำคัญที่จะนำเสนอ ซึ่งมีวิธีการจัดลำดับเนื้อเรื่อง ของข่าว 3 ประเภท ดังนี้

1. การจัดลำดับเนื้อเรื่องตามลำดับเวลา
2. การจัดลำดับเนื้อเรื่องจากผลย้อนไปสู่เหตุ
3. การจัดลำดับเนื้อเรื่องตามลำดับประเด็น

การเขียนส่วนท้ายของข่าววิทยุโทรทัศน์

ส่วนท้ายเป็นส่วนของข้อความที่มีลักษณะการเขียนอย่างสั้นๆ ในตอนท้ายของข่าว หรือใช้ข้อความที่เป็นเสียงสัมภาษณ์สั้นๆ ของผู้มีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในเหตุการณ์ที่อาจจะเป็นการสรุป หรือเป็นการให้ประเด็นหลักอีกครั้ง หรือเป็นการสรุปอย่างสั้นๆ ปิดท้าย หรืออาจเป็นการนำเข้าสู่ข้อเท็จจริงอื่นที่ไม่ใช่การให้ข้อมูลหรือประเด็นใหม่ แต่เป็นข้อเท็จจริงที่มีในเนื้อข่าว หรืออาจเป็นการเขียนถึงความเป็นไปได้ในอนาคตของข่าวนั้น (ต้องมีข้อมูล)

ข้อพึงระวังในการเขียนส่วนท้าย คือ ข้อความของส่วนท้ายไม่ควรมีลักษณะที่เป็นการอธิบายครึ่งๆ กลางๆ หรือไม่สมบูรณ์

ข่าวโทรทัศน์จะมีความน่าสนใจและมีความน่าเชื่อถือ หากสามารถนำเสนอข่าวที่มีเทปบันทึกภาพ โดยการเขียนข่าวจะใช้คำว่า คำให้สัมภาษณ์... คำปราศรัย... สุนทรพจน์... ฯลฯ ของบุคคลในข่าวนั้นมาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาข่าว ซึ่งผู้สื่อข่าวควรนำมาตัดตอนเลือกเฉพาะถ้อยคำสำคัญที่มีความชัดเจน กระชับและตรงประเด็น สำหรับการตัดตอนเพื่อเลือกถ้อยคำนั้นก็มีประเด็นที่ผู้สื่อข่าวควรคำนึงถึง และควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ระวังการตัดตอนคำพูดที่อาจจะทำให้เนื้อหา หรือข้อเท็จจริงบิดเบือนไป
2. ไม่ควรสลับถ้อยคำไปมา อาจจะนำไปสู่การบิดเบือนข้อเท็จจริง
3. ไม่ควรตัดตอนถ้อยคำที่จะทำให้ผู้ชมเกิดความสับสนจากถ้อยคำที่วกวน
4. หลีกเลี่ยงคำหรือตอนที่เข้าใจยาก
5. หลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่ไม่ปะติดปะต่อกัน
6. ระวังการนำเสนอถ้อยคำที่ก้าวร้าว หรือถ้อยคำที่จะทำให้เกิดความแตกแยกในสังคม
7. ควรตัดตอนคำพูดเฉพาะส่วนที่สอดคล้องหรือตรงประเด็นที่จะนำเสนอเท่านั้น

การเขียนเนื้อหาข่าวที่เป็นถ้อยคำนี้ ผู้สื่อข่าวควรระบุชื่อ และตำแหน่งของบุคคลในข่าวด้วย ทั้งนี้เพื่อแนะนำให้ผู้ชมรู้จักหรือให้รู้ว่าเป็นใคร เมื่อเวลาออกอากาศจะใช้ตัวอักษรแทรกในภาพข่าว (character generator: CG) ส่วนการเขียนข่าวที่ได้ข้อเท็จจริงจากแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้ แต่แหล่งข่าวไม่ประสงค์จะออกนาม (off record) โดยแหล่งข่าวอาจมีเหตุผลแตกต่างกัน เช่น ความปลอดภัย หรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นภายหลังกับตัวเองหรือองค์กร แต่ก็ต้องการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น หรือวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นปัญหาต่างๆ ผู้สื่อข่าวควรตระหนักถึงความสำคัญ

ดังกล่าว และเขียนข่าวตามข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบแล้วว่าถูกต้อง โดยอาจใช้คำว่า แหล่งข่าวกล่าวว่า... แหล่งข่าวที่เชื่อถือได้กล่าวว่า... หรือ แหล่งข่าวที่ใกล้ชิดกับ...กล่าวว่า... ฯลฯ

ตัวอย่างบทข่าวโทรทัศน์

1 - 1 [NEWS]NEWS 14H RUNDOWN นายกฯ ห่วงผู้ป่วยปอดอักเสบ 3/20/2022 12:52:49, อโนชา ชูสุวรรณ

[ชื่อข่าว=] (ผู้ประกาศ ON-CAM)
นายกรัฐมนตรี กำชับกระทรวงสาธารณสุข
ลดจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 และผู้เสียชีวิตให้ได้มากที่สุด
โดยหวัง ผู้ป่วยติดเชื้อปอดอักเสบ
ที่รักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล ขณะนี้ มีจำนวนสูงกว่า 1,400
คน

[CG=นายกฯ ห่วง
ผู้ติดเชื้อโควิดปอดอักเสบ] (ผู้ประกาศ-ROLL)
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
ให้ความสำคัญกับการลดอัตราการติดเชื้อ
และอัตราการเสียชีวิตให้ต่ำที่สุด
ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ที่ยังคงแพร่ระบาด
และจำนวนผู้ติดเชื้อยังสูงขึ้น
โดยเป็นห่วงผู้ป่วยติดเชื้อโดยเฉพาะผู้ป่วยปอดอักเสบ
ที่รักษาตัวอยู่ จำนวนสูงถึง 1,432 คน เฉลี่ยจังหวัดละ 18 คน
มีอัตราการคงเตี้ยที่ 25.9%
ซึ่งจากรายงานผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่ เป็นผู้ป่วยมากกว่า 60
ปีขึ้นไป รวมถึงคนที่มีโรคประจำตัว
สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการที่ได้รับวัคซีนเพียง 2 เข็ม หรือ
ไม่ได้รับวัคซีน
จึงได้กำชับให้หน่วยงานด้านสาธารณสุข
เร่งฉีดวัคซีนให้กับกลุ่มเสี่ยงที่ยังไม่รับวัคซีน
รวมถึงการฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้น และฉีดวัคซีนสำหรับเด็ก
ให้ทั่วถึงมากที่สุด จากข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข พบว่า
ผู้ที่ได้รับวัคซีนเข็มที่ 3 หรือ ได้รับวัคซีนครบ
สามารถลดการติดเชื้อ และเสียชีวิตลงได้

[นายก=]

ภาพที่ 4.5 : ตัวอย่างการเขียนบทข่าวโทรทัศน์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย
ที่มา : สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) (2565)

4.4.3 การเขียนรายงานพิเศษหรือสก็๊ปข่าว

รายงานพิเศษหรือสก็๊ป คือการกำหนดประเด็นเรื่องที่น่าสนใจ กำหนดเรื่องราว เนื้อหา เป้าหมาย จนไปถึงการวางแผนเพื่อที่จะมานำเสนอบอกเล่าเรื่องราวได้ละเอียดกว่าเนื้อหาข่าวธรรมดา ผู้รับสารจะสามารถเห็นภาพรวมของเรื่องราวที่เล่าผ่านสก็๊ปได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยสก็๊ปจะต้องมีความกระชับและสั้น ผู้สื่อข่าวจะต้องมีทักษะการเขียนและการใช้ภาษาเพื่อดำเนินเรื่องราวให้ถ่ายทอดออกมาได้อย่างกระชับชัด ทั้งนี้ต้องอาศัยการลำดับความคิดที่ดีเป็นสำคัญ (คันสนีย์ มีชูสาร, 2561)

นอกจากนี้ Mary McMahon ได้อธิบายว่ารายงานพิเศษหรือสก็๊ปคือ การรายงานข่าวแบบเฉพาะ สก็๊ปที่ดีจะสร้างความน่าสนใจให้กับนักข่าวและสื่อได้ สำนักข่าวหลักจะให้นักข่าวของตนเองผลิตสก็๊ปจำนวนมากเท่าที่จะทำได้เพื่อเพิ่มคุณค่าให้หนังสือพิมพ์หรือสื่ออื่นๆ โดยธรรมชาติแล้วสก็๊ปจะได้รับความสนใจเมื่อข้อมูลนั้นถูกเปิดเผยออกมา ซึ่งสื่อหลายฉบับหวังที่จะได้สก็๊ปใหญ่ที่ไม่คาดคิดมาก่อน พวกเขาจึงเสริมทัพนักข่าวท้องถิ่นและทุ่มงบประมาณจำนวนมากเพื่อติดตามข่าวสารในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ได้ข้อมูลมาทำสก็๊ป (McMahon, 2022)

สก็๊ปที่ดีสำหรับสำนักข่าวไทยรัฐออนไลน์นั้น คือสก็๊ปที่มีข้อมูลลึกกว่าข่าว และมีข้อมูลเจาะลึกทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยกระบวนการผลิตสก็๊ปข่าวเฉพาะกิจของสำนักข่าวไทยรัฐออนไลน์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่หนึ่ง ขั้นตอนก่อนการผลิต คือการกำหนดประเด็นและคัดเลือกแหล่งข่าว โดยบรรณาธิการเป็นผู้กำหนดประเด็นเลือกจากกระแสที่เป็นข่าวขณะนั้นและประเด็นที่คิดขึ้นเอง โดยสำนักข่าวไทยรัฐออนไลน์จะให้ความสำคัญกับประเด็นที่คิดขึ้นเองเป็นพิเศษเนื่องจากจะไม่มีใครทำมาก่อนและมีอัตลักษณ์คือ สก็๊ปซีรีส์ หมายความว่าสก็๊ปหนึ่งจะมี 2-5 ตอน ขั้นตอนที่สอง ขั้นตอนระหว่างผลิต คือการลงพื้นที่หาข้อมูลและสัมภาษณ์ โดยหากเป็นการนัดหมายผู้สื่อข่าวไทยรัฐจะเปิดเผยตัวตนแต่หากเป็นประเด็นข่าวเชิงสืบสวนสอบสวนผู้สื่อข่าวจะอำพรางตัว จากนั้นนำข้อมูลมาผลิตโดยอาศัยข้อมูลที่ได้มาผนวกกับข้อมูลจากอีก 3 แหล่งคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ไทยรัฐทีวี และสำนักข่าวไทยรัฐออนไลน์ สุดท้ายขั้นตอนที่สาม ขั้นตอนหลังการผลิต คือการนำเสนอสก็๊ปทุกวัน วันละ 1 เรื่อง หากเป็นสก็๊ปที่มีหลายตอนจะนำเสนออย่างต่อเนื่องกัน (จรรุญ ขจรกิตตินที, 2560: 62-64)

สำหรับโต๊ะข่าวอาชญากรรม สถานีโทรทัศน์ TNN 24 หลังจากที่ผู้สื่อข่าวนำเสนอข่าวไปแล้วนั้น ผู้สื่อข่าวจะต้องเลือกหาประเด็นข่าวที่น่าสนใจและมีความต่อเนื่องมาเสนอเป็นประเด็น สก็๊ปให้บรรณาธิการพิจารณาและลงพื้นที่หาข้อมูลเพิ่มเติมอย่างละเอียด และนำเสนอรายละเอียดของเหตุการณ์ในอีกแง่มุม หรือเปิดเนื้อหาที่แปลกใหม่ที่ผู้สื่อข่าวค้นพบเพื่อทำเป็นรายงานพิเศษ ออกอากาศต่อจากข่าว โดยบรรณาธิการจะเลือกประเด็นต่างๆ จากข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจ ข่าวที่มีเงื่อนงำ ข่าวสืบสวนสอบสวน และภัยสังคม เมื่อกำหนดเรื่องราวที่ต้องการจะเขียนสก็๊ปได้แล้ว จึงนำเรื่องที่เราต้องการจะเขียนมาตั้งประเด็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการจะเล่า จากนั้นวางโครงเรื่อง โดยการเรียบเรียงประเด็น ก่อน หลัง ตอนต้น ตอนกลาง ตอนท้าย และควบคุมภาพ พิธีกราคู ความสำคัญของเนื้อหาที่มีความสำคัญมากไปหาน้อย โดยขั้นตอนการเขียนสก็๊ป มีดังนี้

1. กำหนดประเด็น ในการเขียนสก็๊ป จำเป็นต้องทำการคิดประเด็นของเนื้อหาที่ผู้สื่อข่าวต้องการนำเสนอ โดยจะต้องเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีความน่าสนใจ หรืออาจจะเป็นเรื่องราวที่กำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน

2. ตั้งหัวข้อสื่อบท กำหนดจุดประสงค์ กำหนดโครงเรื่องให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย กำหนดข้อความพาดหัวข่าว เพื่อบอกให้ผู้รับสารทราบว่าเราต้องการให้รู้เรื่องราวเกี่ยวกับอะไร เรื่องนี้มีความสำคัญมากแค่ไหน ซึ่งการพาดหัวข่าวจะต้องสามารถสรุปใจความสำคัญของเนื้อหาได้ทั้งหมด

3. วางแผนการทำงาน เมื่อกำหนดหัวข้อได้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ถัดมาคือการวางแผนการทำงาน โดยต้องติดต่อแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลและมีความสำคัญกับประเด็นข่าว ติดต่อทีมช่างภาพและผู้ช่วย กำหนดแนวทางการเขียนและการถ่ายภาพเพื่อแจ้งให้ทีมเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ หาข้อมูลการเดินทางและสถานที่ แจ้งงบประมาณที่ต้องใช้จ่ายให้บรรณาธิการข่าว

4. เก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนนี้คือการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล สำหรับตอบคำถามและเพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาดหายไป โดยยึดจากโครงเรื่องที่ได้กำหนดเอาไว้ บุคคลที่กำหนดไว้เพื่อทำการสัมภาษณ์จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ หรือมีความเชี่ยวชาญ หรือมีความเกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ

5. การเรียบเรียงข้อมูลที่ได้ออกมา เมื่อลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและบทสัมภาษณ์ต่างๆ รวมไปถึงข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ความรู้สึก ข้อชี้แนะให้นำข้อมูลที่ได้ออกมาทำการเรียบเรียง โดยหากต้องการให้เนื้อหามีความน่าสนใจ จะต้องเรียบเรียงข้อมูลในเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวมากที่สุดก่อน โดยใช้ตัวละครที่มีความใกล้ชิดหรือได้รับผลกระทบโดยตรงจากเหตุการณ์นั้นๆ จากนั้นจึงค่อยนำเสนอประเด็นในภาพรวม เพื่อนำไปสู่การอธิบายโดยใช้ข้อมูลหรือทฤษฎีอ้างอิง จากนั้นจึงลงสู่แนวทางแก้ไข และจบด้วยอนาคตที่น่าจะเกิดขึ้นว่าจะเป็นอย่างไร

6. สรุปเนื้อหา การสรุปเนื้อหาถือเป็นส่วนที่สำคัญ เพราะต้องบอกคนดูให้ได้ว่าเนื้อหาที่นำเสนอไปนั้น ตอบโจทย์ที่ได้ตั้งเอาไว้ในตอนแรกหรือไม่และต้องมีเนื้อหาข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้ภาษาที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เพราะจะเป็นในลักษณะของการเขียนเล่าเรื่องราวโดยจะใช้คำพูดหรือประโยคที่เป็นสำนวนเฉพาะบุคคลของผู้สื่อข่าวและในการนำเสนอเนื้อหาสื่อบท มักจะขึ้นต้นด้วยประเด็นที่ต้องการนำเสนอ เช่น ขึ้นต้นด้วยคำถาม ขึ้นต้นด้วยบุคคลหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งต้องเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงที่เป็นข่าวแล้วและมีแหล่งข้อมูล

7. การติดต่อภาพเหตุการณ์และการลงเสียง ผู้สื่อข่าวสามารถใช้ภาพจากแฟ้มข่าวร่วมกับภาพเหตุการณ์ปัจจุบัน การเปิดหัวหรือการเปิดเรื่องมักใช้ภาพสถานที่เกิดเหตุการณ์หรือภาพปัจจุบันที่เกี่ยวข้อง จากนั้นใช้ภาพจากแฟ้มข่าวประกอบการเล่าเรื่อง รวมถึงภาพข้อมูลปัจจุบันจากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ส่วนการลงเสียงบรรยายนั้นขึ้นอยู่กับเนื้อหาของสื่อบทหากเป็นข่าวฆาตกรรมหรือข่าวที่มีความซับซ้อนจะใช้เสียงที่หนักแน่นและเป็นทางการ หากเป็นการเตือนภัยสังคมทั่วไปจะใช้เสียงทั่วไป ฟังง่าย ทั้งนี้การลงเสียงบรรยายสื่อบทควรอ่านให้กระชับและสร้างความน่าสนใจให้กับรายงานชิ้นนั้นๆ (คันสนีย์ มีชูสาร อ้างถึงใน พรนภา จันทร์มานะเจริญ, 2561: 29-31)

4.5 ความแตกต่างระหว่างการเขียนข่าวของภาครัฐและเอกชน

จากบทที่ 3 การเขียนเพื่อการสื่อสารภายในองค์กรจะเห็นว่าองค์กรภาครัฐนั้นใช้หนังสือราชการเป็นหลักในการสื่อสารทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร โดยการสื่อสารกับองค์กรภายนอก โดยเฉพาะองค์กรสื่ออื่น องค์กรภาคราชการจะใช้หนังสือประชาสัมพันธ์หรือที่เราคุ้นเคยกันในรูปแบบของข่าวแจกจากหน่วยงานราชการนั่นเอง จะเห็นได้ว่าองค์กรภาครัฐนั้นยังคงใช้แนวคิดการประชาสัมพันธ์เป็นหลัก กล่าวคือ เมื่อองค์กรภาครัฐประชุมหรือทำกิจกรรมจะเผยแพร่ข้อมูลเน้นไปที่การให้ข้อมูลข่าวสาร (to inform) เพื่อให้ประชาชนรู้ว่าองค์กรทำอะไรโดยไม่ได้คำนึงถึงประเด็นว่ามีคุณค่าในแง่ของข่าวหรือไม่ ดังนั้นหลายข่าวขององค์กรภาครัฐจึงไม่ได้รับการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน เพราะสื่อมองว่าเป็นข่าวเชิงรับ (passive news) ไม่มีผลกระทบต่อประชาชนหรือไม่มีคุณค่าข่าว อย่างไรก็ตามอาจมีบางสื่อที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจากข่าวประชาสัมพันธ์ขององค์กรภาครัฐเนื่องจากความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสื่อกับนักประชาสัมพันธ์และเป็นการให้พื้นที่ในการแจ้งข่าวสารต่อประชาชนนั่นเอง ดังนั้นองค์กรภาครัฐจึงควรปรับเปลี่ยนการเขียนข่าวของภาครัฐให้เน้นการมีคุณค่าข่าวนั้นคือ มีความสำคัญหรือมีผลกระทบต่อสังคม หรือมีความน่าสนใจ แปลกใหม่ มีประโยชน์ต่ออาชีพ ชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งเป็นข่าวเชิงรุก (active news) ตลอดจนมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ไว้เป็นแหล่งข่าวให้กับสื่อก็จะทำให้องค์กรภาครัฐได้รับพื้นที่ในการเผยแพร่ข่าวขององค์กร

ตัวอย่างการเขียนข่าวขององค์กรภาครัฐ

คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน วิทยาลัยการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ศรีมัททชะนศ.

โฆษณา-ประชาสัมพันธ์

Posted 19 August 2022 jutamas.c

เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2565 สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (มทร.) พระนคร ได้เชิญศ.ดร. ปิยะ พงศาพิทักษ์สันติ จากมหาวิทยาลัยเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเพศกับการโฆษณาตราสินค้า (Gender and Advertising) มาบรรยายในหัวข้อ “Gender Roles in Television Commercials in Asia” โดยมีนักศึกษาชั้นปีที่ 2 - 3 สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มทร. พระนคร เข้าร่วมฟังการบรรยายกว่า 90 คน ณ ห้อง 1502 ชั้น 5 คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มทร.พระนคร (ศูนย์เทเวศร์)

ที่มา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (2565)

ข้อสังเกตคือ เป็นการเขียนข่าวสั้นบอกว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน ซึ่งไม่มีข้อมูลเชิงลึกและข้อมูลไม่มากพอที่จะเป็นแหล่งข้อมูลให้กับสื่อได้นำไปใช้ต่อได้ การเขียนข่าวขององค์กรภาครัฐแบบนี้จึงทำหน้าที่ได้เพียงข่าวประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรเท่านั้น แต่ไม่สามารถเป็นแหล่งข้อมูลของสื่อหรือองค์กรเอกชนได้ ดังนั้นจึงควรปรับโดยนักประชาสัมพันธ์ขององค์กรภาครัฐต้องนั่งฟังในห้องสัมมนาและจับประเด็นสำคัญออกมาเขียนข่าวเชิงรุก ดังนี้

ผลวิจัยอีก10ปีข้างหน้าเป็นตลาดของ LGBTQ

(19 ส.ค. 2565) ศ.ดร. ปิยะ พงศาพิทักษ์สันติ จากมหาวิทยาลัย Kyoto Sangyo ประเทศญี่ปุ่น บรรยายพิเศษหัวข้อ "Gender Roles in Television Commercials in Asia" ณ ห้อง 1502 คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยศ.ดร.ปิยะ กล่าวว่า การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้เปรียบเทียบสื่อโฆษณาทางทีวีจาก 6 ประเทศได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน ไต้หวัน ไทยและสิงคโปร์ และพบว่า โฆษณาทางทีวีในเอเชียใช้ผู้แสดงเพศชายและหญิงเท่ากัน แต่ใช้เสียงของผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ด้านอายุสื่อโฆษณาไม่สะท้อนลักษณะประชากรศาสตร์ที่แท้จริง กล่าวคือสื่อโฆษณาจะใช้ผู้หญิงที่ดูอายุน้อยกว่าผู้ชาย ด้านบทบาทสื่อโฆษณากำหนดให้ผู้ชายมีภาพการทำงานนอกบ้านในขณะที่ผู้หญิงถูกกำหนดให้มีภาพทำงานแม่บ้าน อย่างไรก็ตามแม้สื่อโฆษณาในช่วงปี 1980s เพศสภาพที่ปรากฏในโฆษณาผู้ชายจะอยู่สูงกว่าผู้หญิงแต่ก็เริ่มปรากฏภาพผู้หญิงเป็นฝ่ายสนับสนุนผู้ชายมากขึ้น และในปี 2019 สื่อโฆษณาในญี่ปุ่นเริ่มปรากฏภาพผู้ชายทำงานบ้าน และผู้หญิงทำงานนอกบ้านมากขึ้น และโฆษณาที่สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางเพศ การยอมรับความแตกต่างเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ผลการวิจัยของศ.ดร.ปิยะยังคาดว่าในอีก10 ปีจากนี้เรื่องความเท่าเทียมทางเพศจะเพิ่มมากขึ้นในสื่อโฆษณา การมองภาพแบบเหมารวมทางเพศจะลดลง ภาพ LGBTQ จะเพิ่มมากขึ้นในสื่อโฆษณา สังคมจะยอมรับ LGBTQ และอำนาจในการซื้อของกลุ่ม LGBTQ ด้วย

ตัวอย่างการเขียนข่าวขององค์กรภาครัฐ

อธิการบดี ร่วมแสดงความยินดีกับนักศึกษาทีม RMUTP RACING

Posted 12/07/2023 temsuk

วันที่ 12 กรกฎาคม 2566 ดร.ณัฐวรพล รัชสิริวัชรบุล อธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พร้อมทีมผู้บริหาร ร่วมแสดงความยินดี กับนักศึกษา สาขาวิศวกรรมเครื่องกล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ในนามทีม RMUTP RACING ที่สามารถคว้ารางวัลอันดับ 4 ประเภท Prototype Internal Combustion Engine (ICE) ด้วยสถิติ 877 กม./ลิตร การแข่งขันรายการ Shell Eco-Marathon Asia 2023 : นวัตกรรมเพื่อการประหยัดพลังงานระดับเอเชีย ณ สนาม Pertamina Mandalika International Street Circuit, ลอมบอก ประเทศอินโดนีเซีย โดยมี ผศ.ดร.รุ่งอรุณ พรเจริญ คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม นำนักศึกษาเข้าร่วมการแข่งขัน พร้อมด้วย ว่าที่ร้อยโทณัฐกิตติ์ ฤทธิ์ทอง อาจารย์ประจำสาขา เป็นผู้ควบคุมทีม นักศึกษาทีม RMUTP RACING ประกอบด้วย

- นางสาวปิยฉัตร ผ่องแผ้ว
- นายสหรัฐ นุชทิม
- นายพรพิพัฒน์ ศรีทวีภาค
- นายโชคทวี สุวรรณพรม

ที่มา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (2566)

ข้อสังเกตคือ เป็นการเขียนข่าวสั้นบอกว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำไม ซึ่งไม่มีข้อมูลเชิงลึกและข้อมูลไม่มากพอจะเห็นได้ว่าจากข่าวข้างต้นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครได้รับรางวัลที่ 4 ดังนั้นจึงขาดข้อมูลว่าใครได้ที่ 1 2 3 ตามลำดับ ซึ่งการเขียนแบบนี้ชี้ให้เห็นว่าเป็นการเขียนข้อมูลเฉพาะขององค์กรตนเองซึ่งไม่สามารถที่จะเป็นแหล่งข้อมูลให้กับสื่อได้นำไปใช้ต่อได้ การเขียนข่าวขององค์กรภาครัฐข้างต้นจึงทำหน้าที่ได้เพียงข่าวประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรและรายงานความเคลื่อนไหวของผู้บริหารเท่านั้น แต่ไม่สามารถเป็นแหล่งข้อมูลของสื่อหรือองค์กรเอกชนได้ ดังนั้นจึงควรปรับโดยนักประชาสัมพันธ์ขององค์กรภาครัฐต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมและจับประเด็นสำคัญออกมาเขียนข่าวเชิงรุกดังนี้

มทร.พระนครคว้าอันดับ 4 ด้วยสถิติ 877km/l

จบแล้วการแข่งขันรายการ Shell Eco-Marathon Asia 2023 ที่ประเทศอินโดนีเซีย ทีม RMUTP RACING จากมทร.พระนครสามารถคว้าอันดับ 4 ในประเภท Prototype Internal Combustion Engine (ICE) ที่สถิติ 877 km/l

การแข่งขันรายการ “นวัตกรรมเพื่อการประหยัดพลังงานระดับเอเชีย Shell Eco-Marathon Asia 2023” ณ สนาม Pertamina Mandariga International Street Circuit ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งจัดโดยบริษัทเชลล์นั้น ได้มีทีมเข้าร่วมแข่งขันจำนวน 80 ทีม จาก 13 ประเทศในทวีปเอเชีย โดยทีม RMUTP RACING จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (มทร.พระนคร) สามารถทำสถิติประหยัดพลังงานได้ที่ 877 km/ควาอันดับ 4 ในประเภท Prototype Internal Combustion Engine (ICE) มาครองได้สำเร็จ ทั้งนี้ ผศ.ดร.รุ่งอรุณ พรเจริญ คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมเปิดเผยว่า “นักศึกษาทุกคนมีความตั้งใจและมีสปิริต เราทุกคนได้เรียนรู้หลายอย่างจากการแข่งขันครั้งนี้ ที่สำคัญคือสามารถนำไปใช้และคิดต่อยอดให้เกิดประโยชน์กับตัวเองและคนอื่น และเชื่อว่าทุกคนมีเป้าหมายในการมาครั้งนี้ พวกเราบรรลุเป้าหมายนั้นแล้ว และปีหน้า 2024 จะกลับไปแข่งขันอีกครั้ง”

นอกจากนี้นักประชาสัมพันธ์ควรหาข้อมูลผู้ชนะให้สื่อด้วย รวมทั้งส่งภาพข่าวทั้งของผู้ชนะอันดับ 1 2 3 ตามลำดับ ให้ข้อมูลและเบอร์ติดต่อสัมภาษณ์ เมื่อสื่อได้ประเด็นก็จะพิจารณาว่าควรทำข่าวต่อหรือไม่ ทั้งนี้ประเด็นดังกล่าวเกี่ยวข้องกับเยาวชน การแข่งขันระดับนานาชาติ และเยาวชนไทยสามารถคว้าอันดับที่ 1 2 และ 4 ดังนั้นสื่อจึงสนใจและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำมารายงานข่าวดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่างการเขียนข่าวขององค์กรเอกชน

เด็กไทยคว้า 3 รางวัล แข่งขัน “นวัตกรรมเพื่อการประหยัดพลังงานระดับเอเชีย”

เผยแพร่ 11 ก.ค. 2566 ,13:57น.

การแข่งขันรายการ "นวัตกรรมเพื่อการประหยัดพลังงานระดับเอเชีย Shell Eco Marathon 2023 ณ สนาม Pertamina Mandariga International Street Circuit ประเทศอินโดนีเซีย จัดโดย บริษัทเชลล์ (Shell Company) ระหว่างวันที่ 4-9 ก.ค.ที่ผ่านมา โดยมีทีมเข้าแข่งขันจากทั่วเอเชีย กว่า 13 ประเทศ รวม 80 ทีม

โดยมาจากประเทศไทย 5 ทีม ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แชมป์เก่า ปี 2019 ลงแข่งขันประเภท Prototype Internal Combustion Engine (ICE) เชื้อเพลิง Ethanol ส่วนอีก 4 ทีมมาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร และวิทยาลัยการอาชีพอัมพวา

ผลการแข่งขันทีม VIRGIN TEAM จากวิทยาลัยเทคนิคสกลนคร สามารถผ่านขั้นตอนการตรวจสอบ INSPECTION 12 ด้านมหาหิน 144 จุดและสามารถคว้ารางวัลชนะเลิศในรุ่น Prototype ประเภทเครื่องยนต์ Internal Combustion Engine (ICE) เชื้อเพลิงเอทานอล และชนะเลิศสถิติสูงสุดใน การแข่งขันปี 2023 ด้วยค่าประหยัดน้ำมัน 1,868 กิโลเมตร/ลิตร โดยแข่งทั้งหมด 3 รอบ ระยะทาง รอบละ 12.67 km รวมระยะทางที่ใช้ในการแข่งขัน 38.01 km ใช้ระยะเวลาไม่เกิน 30 นาที ขณะที่ ทีม Fueang Pha วิทยาลัยการอาชีพอัมพวา คว้าอันดับที่ 3 สูดยอรรถประหยัดพลังงาน Shell Eco-marathon Asia-Pacific and Middle East 2023 สถิติสูงสุด 1 ลิตร วิ่งได้ 893.4 กิโลเมตร

ส่วนทีม RMUTP RACING จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (มทร.พระนคร) สามารถทำสถิติประหยัดพลังงานได้ที่ 877 km/l คว้าอันดับ 4 ในประเภท Prototype Internal Combustion Engine (ICE) มาครองได้สำเร็จ

ผศ.ดร.รุ่งอรุณ พรเจริญ คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เปิดเผยว่า “นักศึกษาทุกคนมีความตั้งใจและมีสปิริต เราทุกคนได้เรียนรู้หลายอย่างจากการแข่งขันครั้งนี้ ที่สำคัญคือสามารถนำไปใช้ และคิดต่อยอดให้เกิดประโยชน์กับตัวเองและคนอื่น และเชื่อว่าทุกคนมีเป้าหมายในการมาครั้งนี้ พวกเราบรรลุเป้าหมายนั้นแล้ว และปีหน้า 2024 จะกลับไปแข่งขันอีกครั้ง”

ที่มา: PPTVHD36 (2023)

เปรียบเทียบการเขียนข่าวขององค์กรภาครัฐและเอกชน

ร.มว.ศธ. มอบผู้ช่วยสิริพงษ์ ต้อนรับ นศ.อาชีวะเกษตรร้อยเอ็ด-ศรีสะเกษ กลับเมืองไทย

เมื่อวันอาทิตย์ที่ 22 ตุลาคม 2566 เวลา 14.00 น. นายสิริพงษ์ อังคสกุลเกียรติ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ และโฆษกกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับมอบหมายจาก พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ร.มว.ศธ.) เดินทางมาต้อนรับและให้กำลังใจ นักศึกษาจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี (วชท.) ที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามโครงการ

ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนทวิภาคีระดับ ปวส. สาขาพืชศาสตร์ ไทย-อิสราเอล ประจำปี 2566 จำนวน 7 ราย เดินทางกลับมาจากสาธารณรัฐอิสราเอล ณ ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ

"กระทรวงศึกษาธิการ ได้ติดตามสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่อิสราเอลอย่างต่อเนื่อง ด้วย รมว. ศธ.มีความห่วงใยต่อความปลอดภัยของนักศึกษา จึงได้มอบหมายให้ผมดูแลและติดตามความเป็นอยู่ของนักศึกษากลุ่มนี้ที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามโครงการความร่วมมือฯ จำนวน 78 ราย พร้อมให้นักศึกษาแจ้งความประสงค์กลับประเทศไทย โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) เป็นผู้ประสานงานการเดินทางให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ซึ่งในวันนี้ มีนักศึกษาประสงค์เดินทางกลับและได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครอง จำนวน 7 ราย เดินทางกลับด้วยสายการบิน El Al Israel Airlines หมายเลขเที่ยวบิน LY85 แบ่งเป็น นักศึกษา วชท.ร้อยเอ็ด 5 ราย และ วชท.ศรีสะเกษ 2 ราย

ส่วนนักศึกษาที่ยังไม่ได้เดินทางกลับ อีก 71 คน ก็ได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครองว่า ประสงค์จะอยู่ต่อเช่นกัน

ส่วนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ วชท.ทั้งสองแห่ง จะจัดหาที่ฝึกงานในประเทศให้กับนักศึกษาทุกคนจนครบตามหลักสูตร ทั้งนี้ ศธ. จะร่วมมือกับกระทรวงต่างประเทศ ในการติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดต่อไป" ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำ ศธ.กล่าว

ที่มา: ศธ 360 องศา (2566)

นร.ไทยจากอิสราเอลชุดแรกยืนยันสถานการณ์ในพื้นที่ปลอดภัย

นักเรียนไทยในอิสราเอลชุดแรกถึงไทยแล้ว ยืนยันสถานการณ์ในพื้นที่ปลอดภัย แต่เดินทางกลับเหตุผู้ปกครองไม่สบายใจ พร้อมหวังสถานการณ์บ้านปลาย

นายยอดชาย คิ้วกลาง นักเรียนวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด กล่าวภายหลังเดินทางออกจากประเทศอิสราเอลถึงประเทศไทย ว่า ตัวเองไปศึกษาฝึกงานได้ประมาณเกือบ 3 เดือน ซึ่งสถานการณ์ยังคงปกติ มีความปลอดภัย แต่ผู้ปกครองไม่สบายใจจึงอยากให้เดินทางกลับเพราะกลัวว่าสถานการณ์อาจบานปลายหากยังรอในอนาคตอาจเดินทางกลับไม่ได้ แต่ส่วนตัวมั่นใจว่าเมืองที่อยู่มีความปลอดภัยสูง คนในเมืองยังใช้ชีวิตได้ตามปกติ เดินทางออกไปทำงานได้แต่ออกนอกเมืองไม่ได้มีทหารคอยคุ้มกันอยู่ ในส่วนของตนเองและเพื่อนๆ ติดตามข่าวสารจากช่องทางออนไลน์มา โดยตลอด นายจ้างเองก็บอกทุกวันว่าปลอดภัย แต่ก็ยอมรับว่า ส่วนตัวก็มีความกังวลในสถานการณ์อยู่บ้าง ด้านนายทักษิณ วัฒนุยาน นักเรียนวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด ยอมรับว่า ในเมืองอลาเวาแม้จะเป็นพื้นที่ปลอดภัยแต่ได้ยินเสียงทุ้ทุ้งที่ระเบิดลงทุกครั้งในจุดอื่นในพื้นที่ใกล้เคียง แม้เสียงจะไม่ดังมาก แต่อิสราเอลก็ดูแลเป็นอย่างดี มีการแจ้งเตือนตลอดเวลาว่าหลุมหลบภัยอยู่จุดใด สถานการณ์ล่าสุดเป็นอย่างไร ครูของนักเรียนฝึกงานอิสราเอล เผย นักเรียนบางส่วนยังไม่กลับไทยเหตุยังมั่นใจความปลอดภัยของพื้นที่ เพราะอยู่ห่างจุดไม่สงบ 300 กม.-ให้เป็นไปตามสมัครใจไม่บังคับว่ากลับหรือไม่.ส.สุทธาพันธ์ โพธิ์กำเนิด ครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

ศรีสะเกษ ซึ่งเคยเดินทางไปเป็นล่ำมในประเทศอิสราเอล ให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนว่า นักศึกษาที่ไม่ได้เดินทางกลับมาในรอบนี้ เนื่องจากนักศึกษาและผู้ปกครองยังมั่นใจในความปลอดภัยที่จะอยู่ในประเทศอิสราเอล คือศูนย์ฝึกอบรมเกษตรกรรมนานาชาติอาราธา (AICAD) ห่างจากจุดที่เกิดความไม่สงบประมาณ 300 กิโลเมตร ซึ่งปกติทางการอิสราเอลจะอพยพพลเรือนมาหลบภัยในเขตอาราธา ซึ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรม โดย AICAT ยืนยันว่าเขตอาราธานั้นมีความปลอดภัยที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศอิสราเอลแล้ว จึงทำให้นักศึกษาที่เหลือมั่นใจ แต่หากสถานการณ์ไม่ปลอดภัยจริง AICAT แจ้งว่าพร้อมให้นักศึกษาทุกคนอพยพกลับประเทศไทยเช่นกัน น.ส.สุทธาพันธ์ ยืนยันว่า มีการพูดคุยกับนักศึกษาและผู้ปกครองในสังกัดวิทยาลัย ผ่านแอปพลิเคชันซูมอย่างสม่ำเสมอ เกี่ยวกับการตัดสินใจอพยพกลับหรือไม่กลับประเทศไทย โดยไม่มีการบังคับให้ตัดสินใจใดๆ ทั้งสิ้น ก่อนหน้านี้มีนักศึกษาแจ้งความจำนงกลับประเทศไทยมากกว่านี้ แต่เนื่องจากนักศึกษาและผู้ปกครองประเมินสถานการณ์กันใหม่แล้วจึงอพยพกลับวันนี้เพียง 7 คน ขณะเดียวกัน ในพื้นที่ที่นักศึกษาอยู่นั้น มีล่ำมคอยอยู่กับนักศึกษา เพื่อประสานงานกับ AICAT และสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทลอาวีฟด้วย ไม่เคยเกิดเหตุการณ์รุนแรงขนาดนี้มาก่อน ต้องมอบให้ทางฝ่ายบริหารพิจารณา แต่ปกติ AICAT จะประชุมกับเราปีละครั้งก่อนจะมีโควตาма ด้านนายสิงหนาท โถทอง ครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นศิษย์เก่าอาชีวศึกษาที่ไปฝึกอบรมในประเทศอิสราเอลรุ่นที่ 14 จากรุ่นปัจจุบันรุ่นที่ 24 ยืนยันเช่นเดียวกับครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษถึงการพูดคุยกับนักศึกษาและผู้ปกครองเพื่อตัดสินใจอพยพกลับโดยสมัครใจ นอกจากนี้ ยังมีการติดตามสภาพร่างกายและจิตใจของนักศึกษาเป็นประจำทุกวันว่า มีความพร้อมในการอยู่ในประเทศอิสราเอลต่อไปหรือไม่ ซึ่งพบว่านักศึกษายังมีขวัญและกำลังใจดี

ที่มา: innnews (2023)

สรุป จะเห็นได้ว่าการเขียนข่าวขององค์กรภาครัฐจะยึดหลักการประชาสัมพันธ์โดยประชาสัมพันธ์องค์กร ผู้บริหาร ผลงาน กิจกรรม โดยมีมุมมองเดียวคือเน้นผลงานตามพันธกิจของหน่วยงานไม่เน้นผลกระทบ ซึ่งถูกต้องตามหลักการประชาสัมพันธ์ที่ต้องให้ข้อมูลข่าวสาร รายงานความเคลื่อนไหว และผลงานขององค์กรภาครัฐซึ่งจะส่งผลดีต่อภาพลักษณ์ขององค์กรและสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาแก่ประชาชน และเขียนให้รายละเอียดที่ครบถ้วน ครอบคลุม ใช้ภาษาทางการ อย่างไรก็ตามองค์กรภาคเอกชนโดยเฉพาะสื่อจะพิจารณาข่าวที่มาจากภาครัฐว่าเป็นข่าวเชิงรับ (passive news) ขาดมุมมองด้านผลกระทบและรายงานผู้บริหารมากเกินไป ทั้งนี้สื่อไม่ได้มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์แต่มีหน้าที่รายงานข่าว และเป็นกระบอกเสียงของสังคม สื่อหรือองค์กรภาคเอกชนจึงเลือกเรื่องที่มีประเด็นที่มีผลกระทบหรือน่าสนใจในขณะนั้น และจะสัมภาษณ์ผู้ได้รับผลกระทบมากกว่าการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และเขียนข่าวสั้น กระชับ นำเสนอเฉพาะประเด็นสำคัญ ดังนั้นหากภาครัฐต้องการให้สื่อนำเสนอข่าวขององค์กร องค์กรภาครัฐควรพิจารณาเขียนข่าวให้มีคุณค่าข่าวตามที่สื่อต้องการ และมีผลกระทบต่อประชาชน สำหรับข่าวที่มีเนื้อหาประชาสัมพันธ์อาจต้องพิจารณาเผยแพร่ผ่านสื่อขององค์กรซึ่งปัจจุบันองค์กรภาครัฐมีช่องทางการเผยแพร่ของตนเอง เช่น เว็บไซต์, IG, FB Fanpage, Youtube เป็นต้น

สรุปท้ายบท

ข่าวคือ การรายงานเหตุการณ์ปัจจุบันที่ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการเห็นพ้องต้องกันว่าประชาชนควรรับทราบเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้น ๆ โดยเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่จะเป็นข่าวได้ต้องมีข้อเท็จจริงและมีคุณค่าของความเป็นข่าว นั่นคือ ต้องมีความสำคัญ (Significance) หรือความน่าสนใจ (Interest) อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน ทั้งนี้หลักการสำคัญของการเขียนข่าวคือ การย่อความและการจับประเด็นสำคัญ รวมถึงการรวบรวมข้อเท็จจริงจากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือทั้งจากการสัมภาษณ์ การสังเกต การค้นคว้า การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องนำมารวบรวมแล้วย่อความให้สั้นกระชับรายงานต่อมวลชน

สำหรับการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์จะเน้นองค์ประกอบคือ 5W1H และเขียนเนื้อหาข่าวเรียงลำดับจากสำคัญมากไปหาสำคัญน้อย เขียนพาดหัวข่าวที่น่าสนใจ และเขียนสรุปความนำให้สั้นกระชับ สื่อความหมายแทนเนื้อหาข่าวได้ ส่วนการเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงจะมี 2 ลักษณะคือ การเขียนข่าวหลัก (news program) ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงจะมีรายการข่าวหลักนำเสนอในช่วงเวลาเดียวกันของทุกๆ วัน ในช่วงเช้า กลางวัน เย็น การเขียนข่าวหลักของวิทยุกระจายเสียงประกอบด้วยจุดสำคัญของข่าว (Climax) และรายละเอียดของข่าว (Body) นอกจากนี้ยังมีการเขียนในรูปแบบข่าวสั้นหรือข่าวด่วน (breaking news) ที่จะนำเสนอทุกต้นชั่วโมงหรือแทรกระหว่างรายการปกติได้ทันที ซึ่งจะเขียนเฉพาะหัวข้อข่าวและรายละเอียดของข่าวอย่างสั้น เนื้อหาข่าววิทยุกระจายเสียงจะใช้ภาษาสนทนาไม่กำกวม ถ้าเป็นข่าวหลักจะแทรกเสียงแหล่งข่าวหรือนำความตอนหนึ่งจากแหล่งข่าวมาอ้างในเนื้อหาเพื่อความน่าเชื่อถือ สำหรับข่าววิทยุโทรทัศน์ต้องนำเสนอภาพข่าวให้ตรงกับคำบรรยาย การเขียนความนำข่าวโทรทัศน์เขียนให้สั้นและใช้องค์ประกอบสำคัญ 2-3 อย่างในการดึงดูดผู้ชมองค์ประกอบอื่นๆ ให้เขียนรายงานในเนื้อหาข่าว

ส่วนการเขียนรายงานพิเศษหรือสตู๊ป ผู้สื่อข่าวต้องเลือกหาประเด็นข่าวที่น่าสนใจและมีความต่อเนื่องมาเสนอเป็นประเด็นสตู๊ป จากนั้นลงพื้นที่หาข้อมูลเพิ่มเติมอย่างละเอียด และนำเสนอรายละเอียดของเหตุการณ์ในอีกแง่มุม หรือเปิดเนื้อหาที่แปลกใหม่ที่ผู้สื่อข่าวค้นพบเพื่อทำเป็นรายงานพิเศษออกอากาศต่อจากข่าว โดยต้องเขียนรายงานพิเศษจากการลำดับความคิดหรือลำดับเหตุการณ์ด้วยการเล่าเรื่องเรียงเรียงประเด็น ก่อน หลัง ตอนต้น ตอนกลาง ตอนท้าย และลงเสียงบรรยายอ่านให้กระชับและสร้างความน่าสนใจให้กับรายงานพิเศษนั้น

นอกจากนี้การเขียนข่าวขององค์กรภาครัฐยังเขียนแตกต่างจากข่าวขององค์กรสื่อซึ่งเป็นองค์กรเอกชน กล่าวคือ องค์กรภาครัฐจะเลือกประเด็นเพื่อประชาสัมพันธ์ผู้บริหาร องค์กร กิจกรรมตามพันธกิจของตนเองและเขียนสนับสนุนผลงานขององค์กร ข้อมูลไม่ลึก เน้นรายงานความเคลื่อนไหว ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำไม แตกต่างจากข่าวขององค์กรสื่อซึ่งจะเน้นประเด็นที่มีผลกระทบต่อสังคม ไม่ประชาสัมพันธ์แต่เน้นเป็นกระบอกเสียง รายงานข่าวให้ประชาชนรับทราบ ประเด็นระดับประเทศ ข้อมูลรอบด้าน ครบถ้วน มีคุณค่าข่าวด้านความสำคัญและน่าสนใจ

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. จงอธิบายความหมายของคำว่าข่าว
2. คุณค่าความเป็นข่าวมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

3. จงยกตัวอย่างประกอบการอธิบายข่าวหนักและข่าวเบา
4. ให้ผู้เรียนคิดประเด็นข่าว แล้วคัดเลือกแหล่งข่าวเพื่อสัมภาษณ์
5. จากข้อมูลการสัมภาษณ์ ในข้อ 4. ให้ย่อความเขียนเป็นข่าวหนังสือพิมพ์ ข่าววิทยุกระจายเสียง และข่าววิทยุโทรทัศน์

เอกสารอ้างอิง

- จรรยา ขจรกิตตินที. 2560. **กระบวนการการผลิตสื่upข่าวของทีมข่าวเฉพาะกิจ สำนักข่าวไทยรัฐออนไลน์**. การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ทิวาพร ทราบเมืองปัก. 2563. **เอกสารการสอน การสื่อข่าวและรายงานข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์**. [Online]. Available: <http://courseware.npru.ac.th/>, February 12, 2022.
- ประชัน วัลลือโก. 2554. **การข่าวเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ และอังธิดา ลิ้มปัทมปาณี. 2554. **การข่าวเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พรนภา จันท์มานะเจริญ. 2561. **กระบวนการสื่อข่าวอาชญากรรม สถานีโทรทัศน์ TNN 24**. รายงานสหกิจศึกษา. สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- พิศิษฐ์ ชวลาธวัช. 2543. **การรายงานข่าวชั้นสูง**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดับเบิ้ลไดนามิก.
- ภาณินี บุญเลิศ. 2560. **การเขียนและการรายงานข่าวทางวิทยุกระจายเสียง**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2565. **คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนเชิงนวัตกรรม มหาวิทยาลัยเกี่ยวโตเสริมทักษะนศ.โฆษณา-ประชาสัมพันธ์**. [Online]. Available: <https://www.rmutp.ac.th/คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน-2/>, October 22, 2023.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2566. **อภินิหารดี ร่วมแสดงความยินดีกับนักศึกษาคีทีม RMUTP RACING**. [Online]. Available: <https://teched.rmutp.ac.th/new/?p=33258>, October 22, 2023.
- มนวิภา วรจุจระ. 2547. **การข่าวเบื้องต้น**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วาลี ชันธุวาร, 2557. **ข่าวคือข้อเท็จจริงแต่อาจไม่ใช่ความจริงเสมอไป**. วารสารนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 4(1): มกราคม-เมษายน 2557, หน้า 147-156.
- วีรพงษ์ พลนิกรกิจ. 2545. **การเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์**. บริษัท เอ็ดมันเพรสโปรดักส์ จำกัด.

- ศธ 360 องศา. 2566. [Online]. Available: https://www.facebook.com/MOE360degree?locale=th_TH, October 22, 2023.
- คันสนีย์ มีชูสาร. 2561. **นิเทศก์นักศึกษาสหกิจโต๊ะข่าวอาชญากรรม**. กรุงเทพมหานคร: สถานีโทรทัศน์ TNN 24. สัมภาษณ์. วันที่ 16 กรกฎาคม 2561.
- ศิริพร นันตาคำ. 2551. **พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อในการตัดสินใจซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. การบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย. 2565. **บทข่าวโทรทัศน์**. กรุงเทพมหานคร: สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย.
- สถานีวิทยุมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2554. **ข่าวต้นชั่วโมง**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สมาน พิมพ์โคตร. 2553. **การคิดประเด็นข่าวและการวิจัยประเด็นข่าว**. เดลินิวส์. สัมภาษณ์. วันที่ 1 พฤศจิกายน 2553.
- สุทธิชัย หยุ่น. 2555. **อนาคตของข่าว**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ดับบลิวพีเอส (ประเทศไทย) จำกัด.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. 2544. **การสื่อข่าววิทยุและโทรทัศน์**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- อัญชุลี วงษ์บุญงาม และดารณี ัชญญสิริ. 2554. รายงานวิจัย. **การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- อัญชุลี วงษ์บุญงาม. 2561. รายงานวิจัย. **การเปิดรับสื่อและการแสวงหาความรู้ของนักศึกษาสื่อสารมวลชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- Becker, S.L., 1983. **Discovering Mass Communication**. Illinois: Scott Foresman and Company.
- iNN Independent News Network. 2022. **คลิปข่าวต้นชั่วโมง**. [Online]. Available: https://www.innnews.co.th/video/early-hour-news-clips/news_287951/, February 12, 2022.
- _____. 2023. **คลิปข่าวต้นชั่วโมง**. [Online]. Available: https://www.innnews.co.th/news/politics/news_630699/, October 22, 2023.
- McMahon, M. 2022. **In Journalism, what is a Scoop?**. [Online]. Available: <https://www.infobloom.com/in-journalism-what-is-a-scoop.htm>, February 12, 2022.
- PPTVHD36. 2023. **เด็กไทยคว้า 3 รางวัล แข่งขัน “นวัตกรรมเพื่อการประหยัดพลังงานระดับเอเชีย”**. [Online]. Available: <https://www.pptvhd36.com/news/สังคม/200743>, October 22, 2023.

The standard. 2023. นายกา ร่วมงานเลี้ยงรับรองโดย สีจิ้นผิง ปธน.จีน ระหว่างเนทางเยือนจีน.
[Online]. Available: <https://thestandard.co/srettha-xi-jinping-17102566/>,
October 21, 2023.

บทที่ 5

การเขียนบทความ บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์และสารคดี

บทที่ 5 การเขียนบทความ บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์และสารคดี

หัวข้อที่ 5.1 การเขียนบทความ

หัวข้อที่ 5.2 การเขียนบทความเพื่อการประชาสัมพันธ์

หัวข้อที่ 5.3 การเขียนสารคดี

วัตถุประสงค์ เมื่อศึกษาบทที่ 5 จบแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของบทความ บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์และสารคดีได้
2. ระบุประเภทของบทความ บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์และสารคดีได้
3. สามารถเขียนบทความ บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์และสารคดีได้

ความนำ

ปัจจุบันนี้ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนล้วนต้องทำการสื่อสารองค์กร เพื่อสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้การเขียนบทความ บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์และสารคดียังคงเป็นการสื่อสารหลักรองจากข่าว เนื่องจากสามารถให้รายละเอียด ข้อมูล และความลึกที่มากกว่าข่าวนั่นเอง

การเขียนบทความคือ การนำเสนองานเขียนที่มีข้อเท็จจริงสามารถอ้างอิงได้โดยผู้เขียนสอดแทรกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ เป้าหมายของการเขียนบทความเพื่อต้องการให้ผู้อ่านคิด ตัดสินใจหรือนำไปใช้แก้ปัญหา สำหรับการเขียนบทความเพื่อการประชาสัมพันธ์นั้นมีพื้นฐานมาจากการเขียนบทความเพียงแต่แฝงข้อมูลที่เป็นการโฆษณา ประชาสัมพันธ์หรือการตลาดเข้าไป โดยมุ่งหวังผลทั้งระยะสั้นและระยะยาว ส่วนการเขียนสารคดีนั้นคือ การนำเสนองานเขียนที่มีข้อเท็จจริงที่มุ่งนำเสนอความจริง ความรู้ที่เพิ่มเติมจากข่าวหรือเพิ่มเติมจากประสบการณ์เดิมของผู้รับสาร ผ่านภาษาเขียนที่สละสลวย น่าสนใจ ดึงดูดและสร้างความประทับใจแก่ผู้รับสาร ทั้งนี้ในบทที่ 5 นี้จะอธิบายพื้นฐานการเขียนบทความ บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์และสารคดีเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้เข้าใจและสามารถเริ่มต้นเขียนบทความ บทความประชาสัมพันธ์และสารคดีได้

เมื่อศึกษาเนื้อหาในบทนี้จบแล้วผู้เรียนจะเข้าใจลักษณะของบทความ บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์และสารคดี และสามารถระบุประเภทของงานเขียนได้ รวมถึงสามารถเขียนบทความ บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์และสารคดีได้

5.1 การเขียนบทความ

5.1.1 ความหมายและประเภทของบทความ

บทความ หมายถึง งานเขียนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอความคิดเห็น การวิเคราะห์ การวิจารณ์ หรืออธิบายเหตุการณ์หรือประเด็นที่เป็นข่าวในขณะนั้น ทั้งนี้ผู้เขียนจะอาศัยข้อเท็จจริงและหลักวิชาการในการถ่ายทอดสารให้ผู้รับสารได้รับทราบเรื่องราวหรือเหตุการณ์ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการคิด การตัดสินใจหรือใช้ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น (รุ่งฤดี แผลงศร, 2557: 3)

นอกจากนี้ วรวรรณ์ ศรียาภัย (2555: 92) ยังได้อธิบายไว้ว่า แม้ว่าเรียงความกับบทความจะมีลักษณะอย่างเดียวกันแต่เรียงความนั้น หมายถึง งานเขียนที่มุ่งถ่ายทอดให้ความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน โดยอาจกำหนดชื่อเรื่องไว้แล้วหรือกำหนดเฉพาะแนวคิดไว้ให้แล้วผู้เขียนตั้งชื่อเรื่องเอง ส่วนบทความนั้น หมายถึง งานเขียนในลักษณะความเรียงที่เขียนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอข้อเท็จจริงที่สามารถอ้างอิงได้ โดยเรื่องนั้นเกี่ยวกับข่าว เหตุการณ์ สถานการณ์ เรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนั้น โดยผู้เขียนต้องสอดแทรกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ด้วย

5.1.2 องค์ประกอบของบทความ

องค์ประกอบของบทความประกอบด้วย ผู้เขียน เนื้อหาของบทความ ความคิดเห็นและวิธีการเขียนบทความ โดยลักษณะของบทความที่ดีประกอบด้วย 2 ปัจจัยดังนี้

1. เนื้อหาของบทความ ต้องมีความทันสมัยเพราะบทความมีเงื่อนไขของเวลาเป็นตัวกำหนด หากนำเสนอเรื่องเก่าหรือไม่อยู่ในกระแสบทความชิ้นนั้นก็จะมีค่าต่ำ ไม่น่าสนใจอ่าน ไม่ทันต่อเหตุการณ์ นอกจากนี้เนื้อหาของบทความต้องให้ความรู้ ความคิด หรือข้อแนะนำ ข้อปฏิบัติที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านเพื่อใช้ตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นเนื้อหาของบทความจึงต้องมีความถูกต้องแม่นยำ มีข้อมูลอ้างอิง ตัวเลข สถิติ ทฤษฎีและแหล่งอ้างอิงที่ถูกต้องด้วย และเนื้อหาของบทความต้องมีความกระชับ ชัดเจน นำเสนอและอธิบายข้อมูลชัดเจน ตรงไปตรงมา ตรงประเด็น ไม่เกิดข้อสงสัยหรือเข้าใจผิด และต้องเขียนอย่างกะทัดรัด ไม่เขียนวกวนไปมา เขียนให้เข้าประเด็น

2. ภาษาของบทความ ก่อนอื่นเนื้อเรื่องของบทความต้องมีเอกภาพกล่าวคือมีความคิดหลักหรือประเด็นหลักที่ต้องการนำเสนอเพียงความคิดเดียวตลอดทั้งเรื่อง ต่อมาคือการใช้ภาษาผู้เขียนต้องใช้ภาษาได้อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกันทุกประโยค ทุกย่อหน้าตั้งแต่ต้นจนจบบทความ และเขียนอย่างคงเส้นคงวากล่าวคือถ้าจะใช้ ค.ศ. ก็ควรใช้ ค.ศ. ตลอดทั้งบทความ นอกจากนี้ควรใช้ภาษาให้เหมาะสมกับเรื่องและเหมาะสมกับผู้รับสาร ทั้งนี้ควรเขียนให้ผู้อ่านทั้งรูปแบบการนำเสนอ ข้อมูลการนำเสนอ ชื่อเรื่อง การเกริ่นนำไปจนถึงข้อสรุปซึ่งจะทำให้งานเขียนบทความประสบความสำเร็จ (รุ่งฤดี แผลงศร, 2557: 5-9)

5.1.3 ประเภทของบทความ

บทความแบ่งออกเป็น 11 ประเภท ได้แก่

1. บทบรรณาธิการ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “บทนำ” เป็นข้อเขียนที่บรรณาธิการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เขียนต้องเขียนในนามขององค์การคือหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ โดยบทบรรณาธิการจะเสนอข้อเท็จจริง มุ่งแสดงความคิดเห็นหรือทัศนคติอย่างรอบคอบ ชื่อสัत्यต่อประชาชน คำนี้ถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ดังนั้นบทบรรณาธิการจึงต้องนำเสนออย่างเป็นกลางปราศจากอคติ แสดงจุดยืนของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือประเด็นสำคัญของสังคมขณะนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ ผู้เขียนบทบรรณาธิการจึงต้องมีความรับผิดชอบสูงต่อผู้อ่านและต่อองค์การเพราะบทบรรณาธิการคือตัวแทนของหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ (ปราณี สุรสิทธิ์, 2557: 74) หรืออาจเรียกได้ว่าบทบรรณาธิการคือสมองของหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่าผู้บริหารประเทศและผู้บริหารองค์การต่างๆ มักอ่านบทบรรณาธิการทุกวันเพื่อตรวจสอบความคิดเห็นจากสื่อมวลชนซึ่งถือเป็นข้อมูลชุดหนึ่งที่สะท้อนจากกลุ่ม

ประชาชนนั่นเอง นอกจากนี้การเขียนบทบรรณาธิการจะไม่ลงชื่อผู้เขียนหรือนามปากกาเนื่องจากบทบรรณาธิการคือตัวแทนของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นนั่นเอง

ตัวอย่างบทบรรณาธิการ

ระวิงพันธุ์ใหม่ต้นตอเดิม

ไทยรัฐฉบับพิมพ์

15 พ.ค. 2564 05:01 น.

ขณะที่ประเทศไทยกำลังต่อสู้กับโควิดระลอกที่ 3 เป็นสายพันธุ์อังกฤษที่นักวิชาการด้านการแพทย์ระบุว่า ร้ายแรงกว่าสายพันธุ์เก่า 10 ถึง 15 เท่า การติดเชื้อและเสียชีวิตมีมากขึ้น การต่อสู้ยังไม่รู้จะจบลงเมื่อไหร่ มีเสียงเตือนดังขึ้นให้ระวิงระลอกที่ 4 และสายพันธุ์ใหม่ ซึ่งอาจอันตรายยิ่งกว่า ถ้าตั้งอยู่ในความประมาท

สายพันธุ์ใหม่ที่เตือนให้ระวัง อาจเป็นสายพันธุ์อินเดีย ที่อาจเข้ามาพร้อมกับการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานเถื่อน ถ้ารัฐบาลและเจ้าหน้าที่รัฐการ์ดตก เรื่องนี้ไม่ใช่พูดกันเล่นๆ เพราะนับแต่เริ่มต้นปีใหม่เป็นต้นมา มีแรงงานผิดกฎหมายจากพม่า กัมพูชา และลาวลักลอบเข้าเมือง ถูกจับกุมได้กว่า 15,000 คน

ยังถูกจับกุมอย่างต่อเนื่อง แทบจะเป็นรายวัน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานพม่า ที่ลักลอบเข้ามาตามเส้นทางธรรมชาติ ตั้งแต่ชายแดนเหนือสุดที่เชียงราย ตาก กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง สงขลา หรือแม้แต่ตราวิวาส ก็มีการลักลอบขนแรงงานพม่าเข้าไทย ผ่านทางมาเลเซีย ขณะนี้คนพม่ามีเหตุผลที่ต้องอพยพมากมีทั้งต้องเข้ามาหางานทำ ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นมาช้านานและยังมีเหตุผลใหม่ คือวิกฤตการเมืองในพม่าที่กำลังกลายเป็นสงครามกลางเมือง คงจำกันได้ว่าต้นตอสำคัญของการแพร่ระบาดระลอก 2 คือการลักลอบขนแรงงานต่างชาติ เข้ามานับหมื่นนับแสนและเกิดแพร่ระบาดรอบใหม่ ที่ตลาดกุ้ง สมุทรสาคร

ก่อนที่จะลามจากตลาดกุ้งไปยังจังหวัดต่างๆ รวมทั้งภาคตะวันออก ใช้บ่อนพนันที่ระยอง และชลบุรี เป็นแหล่งแพร่เชื้อระดับซูเปอร์สเปรดเดอร์ กลายเป็นการแพร่ระบาดระลอก 2 ซึ่งมีต้นตอสำคัญคือการทุจริตประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเอาผิดเจ้าหน้าที่รัฐ

ในภาคตะวันออก มีการลงโทษตำรวจน้อยใหญ่ ที่เกี่ยวข้องกับบ่อนพนัน โดนย้ายฟ้าผ่าหลายจังหวัด มีการตั้งคณะกรรมการเอาผิด ทั้งทางวินัยและอาญา แต่ยังไม่เจ็บบๆ อยู่ ส่วนในภาคตะวันตก เริ่มแรกมีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเจ้าหน้าที่หลายสิบคน เกี่ยวข้องกับการลักลอบนำเข้าแรงงานเถื่อน แต่เรื่องหายเข้ากลีบเมฆ

เป็นไปได้หรือไม่ ที่อาจมีการแพร่ระบาดโควิดระลอกใหม่ จากการทุจริตประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่อาจเส้นใหญ่ ทำผิดแล้วไม่ต้องรับผิดชอบใดๆ อาจร้อนถึงนายกรัฐมนตรีต้องเข้ามาแก้ปัญหา ด้วยการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบชุดใหม่ เพื่อตรวจสอบคณะกรรมการชุดเก่า จบลงด้วยประกาศ “วาระแห่งชาติ”.

ที่มา : ไทยรัฐออนไลน์ (2564)

2. บทความสัมภาษณ์ เป็นบทความที่เขียนขึ้นจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของบุคคลที่มีความเด่น มีชื่อเสียงหรือมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องที่มีคุณค่าต่อผู้อ่าน นอกจากการนำเสนอความคิดเห็นของผู้ถูกสัมภาษณ์แล้วผู้เขียนอาจแทรกประวัติย่อๆ หรือเรื่องแวดล้อมตัวบุคคลนั้นเพื่อให้งานเขียนน่าสนใจ แล้วจึงเสนอแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการแสดงอีกครั้งในตอนสรุปก็ได้ (ปราณี สุรสิทธิ์, 2557: 77)

ตัวอย่างบทความสัมภาษณ์

**ตอบติงลง! แอฟ ทักษอรให้สัมภาษณ์กรณีข่าวฉาวไม่พาดพิงใครเพื่อประโยชน์ของคน
แพรว 29 ม.ค. 2562**

นอกจากกริยาวาจาจะงดงามแล้ว แอฟ ทักษอร ยังเป็นนักแสดงที่มีทักษะการตอบคำถามเป็นเลิศ แม้ว่าเธอจะเจอคำถามแรงแค่ไหน แต่ก็สามารถผ่านไปได้อย่างสวยงาม เช่นเดียวกับการให้สัมภาษณ์ครั้งล่าสุด ที่แม้เป็นประเด็นฉาวแต่เธอลับไม่พาดพิงใครให้เข้าใจหรือขุ่นใจเลย

หากลองสังเกตดูจะเห็นว่าทุกครั้งที่ แอฟ ทักษอร ออกมาให้สัมภาษณ์เธอมักจะได้รับคำชื่นชมอยู่เสมอ โดยเฉพาะทักษะการตอบคำถาม ไม่ว่าจะร้อนแรงแค่ไหน แต่เธอลับตอบคำถามผ่านไปได้อย่างสวยงามเสมอ ล่าสุดเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2562 ในงานเปิดปรากฏการณ์ #คนที่คิดถึงกับเนสกาแฟเรดคัพ แอฟได้ออกมาเคลียร์อีกครั้ง ภายหลังจากก่อนหน้านี้ “แมท-ภิรณีย์ คงไทย” นักแสดงสาวซึ่งเป็นคนพิเศษของหนุ่ม “สงกรานต์ เตชะณรงค์” ได้ออกมาให้สัมภาษณ์ว่า “ถ้าทุกคนโมโหอะไรขอให้มาลงที่แมทคนเดียว อย่าไปต่าคูณแม่ของแมท ครอบครัวของสงกรานต์ รวมถึงพี่แอฟและคนสำคัญที่สุดคือน้องปีใหม่” ซึ่งการที่เธอพูดชื่อของ 2 คนสุดท้ายออกมา ยิ่งทำให้หลายคนไม่พอใจ รวมถึง “วิค” น้องชายแอฟ ที่ถึงกับต้องออกมาคอมเมนต์เตือนเบาๆ

ได้เห็นสัมภาษณ์ล่าสุดที่แมทพูดถึงแอฟบ้างหรือยัง?

“อ้อ ถ้าบอกว่าไม่เห็นก็คงไม่จริงนะเออ เาเป็นว่าแอฟขอยังไม่ตอบอะไรตรงนี้ได้ไหมคะ แอฟรู้สิถ้าขอฟุดเฉพาะเรื่องของแอฟ ด้วยความตั้งใจที่ไม่อยากให้มีเรื่องกระทบกันไปมา แล้วช่วงหลังที่ผ่านมา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมักจะเป็นเกมส่งกันไปมา สรุปสุดท้ายบอลนั้นมักจะมาลงที่แอฟเป็นคนสุดท้ายเสมอ แอฟอยากจะบอกว่ามันไม่ง่ายในการจะตอบเพื่อเคลียร์ตัวเองแล้วจะไม่กระทบท่านอื่นๆ ดังนั้นถ้าตอบอะไรไปเดี๋ยวก็น่าจะไปกระทบท่านใดท่านหนึ่งอีก”

ข่าวที่ออกมาส่งผลต่อจิตใจอย่างไรบ้างไหม เวลาโดนกระทุ้งอยู่เรื่อยๆ ?

“แน่นอนก็คงลำบากใจ เรื่องอะไรที่แอฟไม่สามารถจะตอบได้เคลียร์ และที่มันไม่ใช่เรื่องของแอฟมันก็ลำบากใจในการจะตอบ เพราะฉะนั้นถ้าแอฟไม่มั่นใจ ก็ไม่ควรจะตอบ เราก็ลำบากใจตรงที่เราต้องระมัดระวังในการให้สัมภาษณ์ของเรา”

ล่าสุด “น้ำวิค” ออกมาคอมเมนต์ถึงเรื่องที่ “แมท” พูดถึง “แอฟ” และ “น้องปีใหม่”?

“เป็นคุณน้าของปีใหม่จริงๆ เขาเป็นน้องชายแอฟ ต้องขอขอบคุณน้องวิคคะ อันนี้แอฟก็ได้ส่งข้อความไปขอบคุณแล้ว พอดีน้องวิคไม่ได้อยู่เมืองไทย แอฟเข้าใจเจตนาของทุกท่านที่รักและเป็นห่วงปีใหม่ ซึ่งแอฟก็เป็นหนึ่งในนั้นที่อยากให้น้องโตมาโดยมีชีวิตปกติเหมือนเด็กคนอื่นๆ ตอนนี่

แอฟพยายามทุกวิถีทางที่จะประคองไม่ให้มีเรื่องมากระทบจิตใจเขา ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต แอฟจะพยายามโพรเทคส์เขาในทุกๆ ด้าน”

หลายคนเป็นห่วงความรู้สึกของ “แอฟ” กับน้อง “ปีใหม่” มากๆ ?

“อย่างที่บอกว่าอยู่ตรงนี้ก็ไม่ง่าย แต่แอฟก็อยู่ด้วยความเข้าใจ”

ในความรู้สึก “แอฟ” อยากให้วงวนนี้จบลงได้หรือยัง?

“จบได้ก็ดีค่ะ เพื่อประโยชน์ของทุกๆ คน”

แอฟไม่ยากพูดถึงเรื่องนี้แล้ว?

“ทุกวันนี้ คนที่เกี่ยวกับแอฟจริงๆ ก็คือลูก ก็คือปีใหม่ แอฟ จะตอบอะไรก็ได้เฉพาะเรื่องงาน ถ้าเรื่องชีวิตส่วนตัวก็คือแอฟและลูก”

ยากไหมที่ต้องสตรอง?

“ยากค่ะ แต่ว่าทุกวันนี้ ที่อยู่มาได้ทุกวันนี้ก็ต้องขอบคุณ อย่าเบื่อกับที่จะฟังคำขอบคุณจากแอฟละกันนะ เพราะแอฟขอบคุณจริงๆ ถ้าแอฟมีนักข่าวที่ยืนอยู่ตรงนี้เป็นเพื่อนแอฟตลอด คือแอฟก็พยายามอยู่ด้วยความเข้าใจแล้ว แต่เมื่อมีเหตุการณ์อะไรที่ไม่ราบรื่น เรารู้ว่ามีคนที่พร้อมซัพพอร์ตเราและคนที่พร้อมเข้าใจเรา แค่นี้ก็ต้องขอบคุณมากๆ แล้วและขอบคุณแพนๆ ที่เชื่อมั่นในความคิดในความตั้งใจดีของแอฟ ขอขอบคุณที่เชื่อมั่นในตัวแอฟ ขอขอบคุณทุกกำลังใจจริงๆ”

แอฟจะเดินหน้าต่อไปอย่างไร?

“แอฟเดินหน้ามาตลอดไม่เคยหยุด เราไม่อยากให้ตัวเองต้องจมกับอะไร เรามีลูกด้วยไม่อยากจะหยุดอยู่กับที่ ทุกวันนี้เดินหน้าทำงานตลอด”

เหนื่อยไหมกับดราม่าที่มีออกมาอยู่เรื่อยๆ?

“เหนื่อย แต่ก็พยายามมองด้วยความเข้าใจ จริงๆ มันก็เกิดขึ้นได้กับทุกคน แต่แอฟเป็นคนที่อยู่ในสายตาประชาชน”

ที่มา : แพรวออนไลน์ (2562)

3. บทการแสดงความคิดเห็น เป็นบทความที่ผู้เขียนมุ่งนำเสนอความคิดเห็นเป็นสำคัญซึ่งได้ประมวลจากเอกสารต่างๆ หรือแหล่งข้อมูลต่างๆ ผนวกเข้ากับความคิดเห็นของผู้เขียนโดยต้องเป็นความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ เรื่องราวที่นำมาเขียนจะมีเนื้อหาหลากหลาย เช่น หยิบยกปัญหา เหตุการณ์ หรือเรื่องที่ประชาชนสนใจมาแสดงความคิดเห็น หรือผู้เขียนเสนอความคิดเห็นสนับสนุน หรือคัดค้าน หรือทั้งสนับสนุนและคัดค้านความคิดเห็นในเรื่องเดียวกันของคนอื่นๆ เป็นต้น

ตัวอย่างบทความแสดงความคิดเห็น

มหาดไทย “สะท้อนไทย”

12 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 เวลา 00:01 น.

โดย เปลวสีเงิน

เทคโนโลยี “ไอที” เปลี่ยนสังคมโลก

การจะเปลี่ยนให้ได้ผลมันก็ต้องรื้อ-ทุบทิ้ง-ทำลาย “สิ่งเดิม” แล้วสร้าง “สิ่งใหม่” อย่างที่เรียก “ดิสรัปต์” “ของเดิม” ที่ว่านี่ คือ คน-วัตถุ-สิ่งของ-ตีกรามบ้านช่อง ที่ต้อง รื้อ-ทุบทิ้ง-ทำลาย อย่างนั้นหรือ?

ไม่ใช่ครับ นั่นแค่เปลือกคิด! ที่ต้องรื้อทิ้ง-ทุบทำลาย คือ รื้อทิ้ง-ทุบทำลาย ความยึดติดในความคิดเดิมๆ, รูปแบบการทำงานเดิมๆ, การขับเคลื่อนชีวิตเคยชินแบบเดิมๆ ตะหาก

“เดิมๆ” มันไม่ดียังไง? ถ้าไม่ดี จะเสี่ยงพวกมันให้โตขึ้นมาอวดฉลาดอย่างนี้ได้หรอก จะมีเรือสวนไร่นาขนาดนี้ได้หรอก จะมีธุรกิจการค้าร่ำรวยให้พวกมันผลาญได้หรอก แล้วบ้านเมืองจะเจริญก้าวหน้ามาถึงขนาดนี้ได้หรอก?

นี่ พวกผู้ใหญ่บางท่าน อาจย้อนเอาที่ลูกหลาน “หัวใหม่” อย่างนั้น

มันก็ไม่ผิด อย่างที่ท่านย้อนแต่อยากให้ “หัวเก่า” อย่างผม ที่ตอนนี้ ถูกแยกไปอยู่ในหมวด “ผู้สูงอายุ” ว่าเราลองมองในมุมนี้ดูบ้าง บางทีจะเข้าใจอะไรในมุมใหม่ๆ จากที่จำเจขึ้นบ้าง

“เปลี่ยนคิด-ชีวิตก็เปลี่ยน” ประมาณนั้น

เห็นคลองหลอด-คลองผดุงกรุงเกษม-คลองโอ่งอ่าง, คลองบางลำพู-คลองมหานาค รวมทั้งคลองแสนแสบ กันมั๊ย?

ผมหมายถึง....เดิม...ตั้งแต่รัชกาล 1-5 มันใสสะอาด วิกล้างหน้า-บัวปาก หุงข้าวได้ผลอๆ ต้มกินได้ด้วยซ้ำ นานไปเป็นร้อยๆ ปี ไม่ดูแล ไม่พัฒนา แบบไหน ก็เป็นแบบนั้น จากน้ำใสกลายเป็นน้ำครำ

“พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว” รัชกาล ที่ 10 ทรงเปลี่ยน น้ำครำเป็นน้ำใสปรับคลองที่ใช้ทิ้งขยะ เป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำ พลิกสภาพ “นรกน้ำครำ” เป็น “สวรรค์เพื่อการท่องเที่ยว” เป็นถนนทางน้ำ เป็นที่พายเรือ-ล่องเรือชมสองฝั่งคลองรอบเกาะรัตนโกสินทร์ เป็นจุดสนทนาและการค้าขายวิถีใหม่ทางต้มกินและพักผ่อน

ขณะที่ “คลองเวนิซ” ซีกโลกตะวันตกเริ่มเน่า สู่จุดถอยจม คลองรอบเกาะรัตนโกสินทร์ ทางอุษาคเนย์ กลับสู่จุดฟื้น พูเพื่องฟ้า นี่คือรูปธรรมของคำว่า “ดิสรัปต์” เปลี่ยนสิ่งเก่าที่เสื่อมค่า เป็นสิ่งใหม่เพิ่มมูลค่า ทั้งทางจิตใจและทางกายภาพ การเปลี่ยนวัตถุ, สิ่งของ, ระบบ, งาน เป็นเรื่องย่อย “เรื่องใหญ่-เรื่องหลัก” ที่ต้องเปลี่ยนให้ได้ก่อน คือ เปลี่ยนความ “ไม่เอาไหน” เป็น “เอาไหน”!

“ไม่เอาไหน” คือ การเกาะระบบกินไปวันๆ เกาะงานกินไปวันๆ เข้าครึ่งชาม เย็นเลียชามที่แห้งกรังมีชีวิตอยู่แบบหายใจทิ้งไปวันๆ ไม่กระตือรือร้น ไม่ชวนชวาย ไม่ยอมหมุนไปตามโลก คือไม่ยอมปรับเปลี่ยน “วิธีคิด-วิธีทำงาน” ให้เคลื่อนไปตามวิถีโลกเปลี่ยน

“อายุ-วัย” ไม่ใช่ข้ออ้าง ที่จะไม่ยอมเปลี่ยนทัศนคติและมุมมองในวิถีชีวิตและการงาน การรู้จัก “ประยุกต์คิด” ตามพระพุทธรองค์สอน ถูกต้องที่สุด “จงหมุนตามโลก แต่อย่าหลงติดโลก”

เนี่ย.....ผมฟังทีนายกฯ แกลงเมื่อวาน (11 พ.ค.64) ยกระดับการผลิตวัคซีนเป็น “วาระแห่งชาติ” ประเทศไทยเรา จะเป็น “ศูนย์กลางผลิตวัคซีน แอสตรา เซนเนก้า” ในภูมิภาคอาเซียน ขณะนี้ จัดหาวัคซีนจาก 100 ล้านโดส เพิ่มอีก 3.5 ล้านโดส ตั้งแต่มีฤนา.ไป ปุพรมฉีดทั่วทั้ง 77 จังหวัด ครบกันทุกคน

แต่ไม่เข้าใจ คนไทยบางพวก-บางคน

แทนที่จะภาคภูมิใจ...ที่ประเทศเรามี “สยามไบโอไซเอนซ์” ผลิตวัคซีนได้เองแล้ว โลกรับรองคุณภาพ ไทยเป็นศูนย์ผลิต แอสตรา เซนเนก้า จำแจกภูมิภาคนี้

กลับอิจฉา-ริษยา ปั่นข่าวทางลบ ไม่ดีบ้าง ฉีดแล้วอันตรายถึงตายบ้าง อย่าไปฉีดบ้าง บางคนชั่วช้า ไม่น่าเกิดมาในแผ่นดินนี้ วัคซีนจากโรงงานสยามไบโอฯ ที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 พระองค์ ประหนึ่งหยั่งรู้เหตุการณ์อนาคต จึงทรงวางรากฐาน “โรงงานชีววัตถุ” แห่งนี้ไว้ให้

มันเที่ยวโพสต์ว่า “ขายไม่ออก” แล้วรัฐบาลและคุณหมอทั้งหลาย ต้องออกมาช่วยทำการตลาด! คูสิ..มันระยำคนถึงขนาดนั้น “เศร้าใจ” จริงๆ เศร้าที่ “ประเทศไทย” ของเรา มีคนอย่างนี้!

บางคนยกเอาที่ไฟเซอร์ประกาศให้สิงคโปร์ เป็นศูนย์กลางการผลิตวัคซีนในภูมิภาคอาเซียน มาหยามเยาะบ้านเมืองตัวเอง ทำนองของชาติ ของเรารู้เขาไม่ได้ ถึงขั้น “พาดพิงเบื้องสูง” ด้วยการใช้คำลบหลู่! อนาคตกับพวกนี้จริงๆ เรื่องควรดีใจร่วมกัน กลับนำมาเหยียบย่ำซึ่งกันและกัน

ในความเป็นจริง ไฟเซอร์ประกาศวันนี้นักว่าตั้งโรงงานเสร็จให้เร็วที่สุดอีก 3 ปี จะผลิตออกมาได้แต่ของเราเอง ที่บริษัทแอสตราฯ มอบให้ไทยเป็นศูนย์กลางผลิต สำเร็จเป็นวัคซีน กระจายจากโรงงานสู่ชนคนแล้วมันไม่ใช่เรื่องของการแข่งขันเพื่อค้า มันเป็นเรื่องคนจิตใจสูง มุ่งทางช่วยกันผลิตวัคซีนเพื่อโลก แต่คนจิตใจต่ำทราม กลับใช้ทัศนคติทรามต่ำสัตว์ ยกมาเหยียบซึ่งกันและกัน!

ขณะนี้ รัฐบาลให้คนอายุ 60 อัฟ กับ 7 กลุ่มโรค ลงทะเบียน “หมอพร้อม” จอจวันฉีดแอสตรา เซนเนก้าก็มีขบวนการสร้างข่าว อย่าไปฉีด อันตราย วัคซีนไม่ดี พวกสื่อบางเจ้า ก็เฟิ่นข่าว มีที่ไหนบ้าง ฉีดแล้วมีผลข้างเคียง แมพบเพียง 1 ใน 1 ล้าน ก็หยิบมาขยายเป็น ล้านใน 1 คนวัยเลย 60 มี 15-16 ล้าน ถึงขณะนี้ ลงทะเบียนฉีดแค่ 1.5 ล้านคน!? เฮ้...ยังงั้น มาช้า ก็ดำ แต่พอมาน กลับไม่ฉีด? ผมว่า ไม่ใช่ไม่ยอมฉีด คนสูงอายุทั้งเข้าไม่ถึงระบบและทั้งระบบเข้าไม่ถึงเขามากกว่า โดยเฉพาะต่างจังหวัด ตามอำเภอ หมู่บ้านไกลๆ ออกไป ผมดูข้อมูลที่ “หมอพร้อม” สรุปลำปาง ตัวเลขผู้จองฉีดใน 77 จังหวัด ไม่แปลกใจเลย ทีนายกฯ เอ่ยปาก “ขอชื่นชมจังหวัดลำปาง”!

ลำปาง มีประชากร 7 แสนกว่า ปรากฏว่า เป็นจังหวัดเดียว ลงกันครบ 100% ด้วยยอด 2 แสนกว่าสะท้อนถึง ผู้ว่าฯ แพทย์-พยาบาล-บุคลากรทางการแพทย์ อสม.-กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ของลำปาง

“ดิสรัปต์” ระบบคิด-ระบบทำงาน เป็น “ต้นแบบ” ปฏิวัติระบบราชการได้อย่างน่าชื่นชมแล้วใครละ ที่เป็นผู้ว่าฯ ลำปาง? นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร “ผู้ว่าฯ หมูป่า” นั่นเอง!

กทม.คน 15 ล้าน....ชักงุงใจให้ลงทะเบียนกันได้แค่ 5 แสนกว่าคน ดูภาพรวม ส.ว.มีถึง 16 ล้านคน แต่ระบบทำให้มาฉีดได้แค่ 1.5 ล้านคน ต้องถามด้วยเกรงใจว่า....รัฐมนตรีมหาดไทย “พลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา” ท่านดิสรัปต์ระบบคิดในระบบบริหารหรือยังครับ?

ภาคเหนือ 9 จังหวัด ประชากร 6.3 ล้านคน
 ภาคใต้ 14 จังหวัด 9.2 ล้านคน
 ภาคตะวันออก 7 จังหวัด 4.7 ล้านคน
 ภาคกลาง 21+1 (กทม.) จังหวัด 20 ล้านคน
 ภาคตะวันตก 5 จังหวัด 3.3 ล้านคน
 ภาคอีสาน 20 จังหวัด 22.2 ล้านคน
 รวม 66 ล้านคน โดยประมาณ
 หักจาก กทม.ที่ลงทะเบียน 5 แสนคน
 ที่เหลือ 75 จังหวัด (ยกเว้นลำปาง) ผู้ว่าฯ แต่ละจังหวัด ภายใต้วิสัยทัศน์นำของท่านทำให้คนวัย 60 อัพ มาลงทะเบียนได้ รวมแล้ว 1 ล้านคนเท่านั้นหรือ? ดิสรีย์ปต์ กิติ, 4.0 กิติ, ไทยศตวรรษใหม่กิติ นายกฯ ประยุทธ์ กับ ผู้ว่าฯ ณรงค์ศักดิ์ ทำให้ผมมองเห็นแล้วว่า “คนแบบไหน” จะนำประเทศไปถึงจุดนั้นได้!
 ที่มา : ไทยโพสต์ออนไลน์ (2564)

4. บทความวิเคราะห์ เป็นบทความแสดงความคิดเห็นโดยแยกแยะให้เห็นส่วนต่างๆ ของเรื่องที่มีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก ผู้เขียนเสนอความคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์เรื่องราวนี้ได้อย่างละเอียดแสดงข้อเท็จจริง เหตุผล เพื่อให้ผู้อ่านได้ความรู้ ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกิดความคิดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น แบ่งเป็น บทความวิเคราะห์ข่าว และบทความวิเคราะห์ปัญหา

ตัวอย่างบทความวิเคราะห์

เมื่อโควิด-19 แพร่ระบาดถล่มอินเดียหายนะ! วิกฤตลามกระทบผลิตวัคซีนโลก
 วันพฤหัสบดี ที่ 29 เมษายน 2564 เวลา 09:10 น

“...แม้ว่าประเทศอินเดียจะมีศักยภาพเป็นฐานการผลิตวัคซีน แต่ก็มีรายงานว่าสามารถฉีดวัคซีนไปได้แค่ 10 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนประชากรในประเทศทั้งหมด 1.4 พันล้านคน และในทุกๆ 2 โดสวัคซีนที่อินเดียสามารถผลิตได้ในประเทศ วัคซีนจำนวนหนึ่งโดสจะต้องถูกส่งออกไปต่างประเทศ ส่งผลทำให้มีการกล่าวหากันในประเทศอินเดียว่าจำนวนวัคซีนที่จะต้องถูกส่งออกไปแทนที่จะเอามาใช้ในประเทศอินเดียเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดระลอก 2 อันรุนแรง ซึ่งถือเป็นความล้มเหลวทางการเมืองภายในของประเทศอินเดียเอง...”

สืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศอินเดีย ที่ ณ เวลานี้มีผู้ติดเชื้อรายวันอยู่ที่ 360,000 คน ล่าสุดสำนักข่าว Sky News ของประเทศอังกฤษ ได้เผยแพร่บทความวิเคราะห์วิกฤติการระบาดของไวรัสโควิด-19 ในอินเดียที่กำลังส่งผลกระทบต่อวงการแจกจ่ายวัคซีนทั่วโลกด้วย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก่อนหน้านี้มีการวิเคราะห์กันว่า ในบรรดากลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนานั้น ประเทศอินเดียน่าจะเป็นประเทศที่สามารถป้องกันการระบาดระลอกที่ 2 ของไวรัสโควิด-19 ได้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาหลายด้านในอินเดีย ทั้งปัญหาความยากจน ประชากรมีจำนวนมาก ปัญหาทางด้านสาธารณสุขที่ไม่มีความเป็นเอกภาพ ทุกอย่างล้วนเข้าทางที่ทำให้เกิดการระบาดของไวรัสโควิด-19

อย่างรุนแรง แต่แม้จะมีปัญหาหลายด้านเกิดขึ้น แต่อินเดียก็นับเป็นโรงงานผลิตวัคซีนแห่งใหญ่ที่สุดให้กับโลกด้วยเช่นกัน

โดย ณ เวลานี้ สถาบันเซรุ่มของประเทศอินเดียถือว่าเป็นศูนย์กลางของแผนงานสำหรับโครงการโคแวกซ์ ซึ่งเป็นโครงการขององค์การอนามัยโลกหรือ WHO ที่ต้องการจะให้ประชาชนนับพันล้านคนที่ไม่ได้เป็นประชากรของกลุ่มประเทศเศรษฐกิจจะวันตกขนาดใหญ่ นั้นสามารถเข้าถึงวัคซีนโควิด-19 ได้อย่างเท่าเทียม

สถาบันเซรุ่มเองก็ยังมีพันธะในการจัดส่งวัคซีนนับพันล้านโดสของทั้งบริษัทแอสตราเซนเนกา บริษัทโนวาแวกซ์ ขณะที่วัคซีนจากบริษัทจอห์นสันแอนด์จอห์นสัน วัคซีนโควาซิน จาก Bharat Biomedica และวัคซีนสปุตนิกวีจากรัสเซีย ทั้งหมดนี้ก็มีรายงานว่าจะมีการผลิตในประเทศอินเดียเช่นกัน ซึ่งจำนวนวัคซีนที่ทางประเทศอินเดียจะต้องจัดส่งให้กับโคแวกซ์นั้น อยู่ที่ 200 ล้านโดส และจะต้องส่งให้ทันภายในเดือน มิ.ย. แต่ก็มีข้อกังขาแล้วว่าประเทศอินเดียจะสามารถทำตามข้อตกลงที่วางนี้ได้หรือไม่เพราะจนถึงขณะนี้อินเดียสามารถจัดส่งวัคซีนให้กับโคแวกซ์ได้แค่ประมาณ 40 เพอร์เซ็นต์เท่านั้น

แม้ว่าประเทศอินเดียจะมีศักยภาพเป็นฐานการผลิตวัคซีน แต่ก็มีรายงานว่าสามารถฉีดวัคซีนไปได้แค่ 10 เพอร์เซ็นต์ของจำนวนประชากรในประเทศทั้งหมด 1.4 พันล้านคน และในทุกๆ 2 โดสวัคซีนที่อินเดียสามารถผลิตได้ในประเทศ วัคซีนจำนวนหนึ่งโดสจะต้องถูกส่งออกไปต่างประเทศ

ส่งผลทำให้มีการกล่าวหากันในประเทศอินเดียว่าจำนวนวัคซีนที่จะต้องถูกส่งออกไป แทนที่จะเอามาใช้ในประเทศอินเดียเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดระลอก 2 อันรุนแรง ซึ่งถือเป็นความล้มเหลวทางการเมืองภายในของประเทศอินเดียเอง

ปัจจุบันอินเดียจะต้องส่งวัคซีน 5 ชนิด จำนวนกว่า 66 ล้านโดสไปให้กับ 93 ประเทศทั่วโลก รวมไปถึงส่งให้กับหน่วยงานในองค์การสหประชาชาติ โดยประเทศที่รับวัคซีนจากอินเดียมากที่สุดคือ บังกลาเทศจำนวนกว่า 10.7 ล้านโดส และโมร็อกโกจำนวนกว่า 7 ล้านโดส

ขณะที่ประเทศอังกฤษก็ได้รับวัคซีนของแอสตราเซนเนกาไปแล้วจำนวน 5 ล้านโดส จากจำนวนที่ส่งจากประเทศอินเดียทั้งหมด 10 ล้านโดส ซึ่งประเทศอังกฤษนั้นแทบจะเป็นประเทศเดียวในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วที่ส่งวัคซีนจากประเทศอินเดีย ส่วนอีกประเทศหนึ่งที่ส่งวัคซีนจากประเทศอินเดียนั้นก็คือ แคนาดา

และตามที่อธิบายไปแล้วว่า แม้ว่าประเทศอินเดียจะมีกำลังการผลิตวัคซีนของบริษัทแอสตราเซนเนกา โดยวัคซีนจากสถาบันเซรุ่มที่มีการแจกจ่ายนับตั้งแต่เดือน มี.ค. ที่ผ่านมานั้นถือว่าเป็นวัคซีนหลักที่มีการกระจายในประเทศอินเดีย

แต่เมื่อเกิดการระบาดระลอกที่ 2 ที่จำนวนผู้ติดเชื้อรายวันพุ่งสูงสุดในช่วงกลางเดือนมี.ค. ที่ผ่านมา ส่งผลทำให้อินเดียต้องแบนการส่งออกวัคซีนจำนวน 5 ล้านโดส ล็อตที่ 2 ที่จะส่งไปยังประเทศอังกฤษ และแน่นอนว่ามันส่งผลทำให้ประเทศอังกฤษอาจจะต้องหยุดการฉีดวัคซีนโดสแรกสำหรับกลุ่มประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 50 ปีเป็นการชั่วคราวตามไปด้วย

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ณ เวลานี้ประเทศอินเดียนั้นต้องรับศึกหนักมากทั้งจากสถานการณ์โควิดในประเทศอินเดีย และยังคงต้องรับแรงกดดันอันมหาศาลในฐานะผู้ผลิตวัคซีนโลกอีกทางหนึ่ง

ล่าสุดมีรายงานว่าประเทศอินเดียมีความต้องการวัตถุดิบและอุปกรณ์สำหรับการบรรจุขวดเป็นจำนวนมาก ซึ่งนับเป็นปัจจัยที่จะกระทบกับการผลิตวัคซีนอีกทางหนึ่ง และยังมีปัญหาการกระจายวัคซีนในประเทศ ที่ส่งผลลามไปถึงราคาของวัคซีนในประเทศอินเดียด้วย

เบื้องต้น สหรัฐอเมริกาได้มีการให้ความช่วยเหลือกับประเทศอินเดียแล้ว ทั้งการส่งออกวัคซีนจากบริษัทแอสตราเซนเนกาเพิ่มเติม และวัตถุดิบอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการผลิตวัคซีน

สำหรับทางออกที่ทำได้ของอินเดียในเวลานี้ ก็คือ ระบบสาธารณสุขภาคเอกชน ที่พอจะเป็นที่พึ่งพาของประชาชนอินเดียได้ อย่างไรก็ตาม ณ เวลานี้ มีประชาชนอินเดียจำนวนมากยังไม่มีกำลังทรัพย์ที่จะเข้าถึงระบบสาธารณสุขภาคเอกชนที่ว่ามีได้ อีกทั้งภาคเอกชนก็เริ่มจะรับภาระหนักแล้วเช่นกันสำหรับการระบาดของไวรัสโควิด-19 ในระลอกที่ 2 ถ้าหากอินเดียต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายการผลิตวัคซีนให้กับประชากรกลุ่มเสี่ยงจำนวนกว่า 400 ล้านคน อินเดียก็มีความจำเป็นเช่นกันที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคเอกชนดังกล่าวนี้

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าภัยพิบัติด้านไวรัสที่อินเดียต้องเผชิญอยู่ ณ เวลานี้ นั้น ท้ายที่สุดแล้วจะนำมาซึ่งวิกฤติวัคซีนทั่วโลกได้ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ มีรายงานว่าปัจจุบันมีอย่างน้อยเกือบ 93 ประเทศทั่วโลกที่กำลังรอรับวัคซีนจากประเทศอินเดีย โดยประเทศเหล่านี้มีส่วนมากเป็นประเทศยากจน ประเทศขนาดเล็กที่ไม่มีศักยภาพในการผลิตวัคซีนของตัวเอง ซึ่งอยู่ทั้งในทวีปแอฟริกาและทวีปเอเชีย ประชาชนของประเทศเหล่านี้ กำลังประสบหายนะและมีความต้องการวัคซีนอย่างเร่งด่วน

แน่นอนว่าหายนะที่อินเดีย ก็กำลังส่งผลกระทบต่อทำให้การส่งออกวัคซีนไปยังกลุ่มประชากรเหล่านี้มีความล่าช้ามากขึ้นไปอีก

ที่มา : สำนักข่าวอิศรา (2564)

5. บทความวิจารณ์ เป็นบทความที่เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์เรื่องราวที่ต้องการวิจารณ์ด้วยเหตุผลและหลักวิชาเป็นสำคัญ เช่น “บทวิจารณ์วรรณกรรม” แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์และประเมินค่าโดยใช้หลักวิชาการและเหตุผล เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้จักวรรณกรรมเรื่องนั้นอย่างลึกซึ้ง และ “บทวิจารณ์ศิลปะแขนงอื่นๆ” ซึ่งเช่น บทวิจารณ์ภาพยนตร์ ละคร ภาพเขียน ดนตรี โดยผู้เขียนควรเป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญในศาสตร์นั้นๆ

จะเห็นได้ว่าบทความวิจารณ์นั้นเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงติชม เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งสามารถวิจารณ์ได้ทั้งวรรณกรรม ศิลปกรรม สื่อบันเทิง ละครเวที ละครโทรทัศน์ รายการต่างๆ ทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ภาพยนตร์รวมถึงสื่อมวลชนต่างๆ ก็สามารถวิจารณ์ได้รวมไปถึงเรื่องการเมืองก็สามารถเขียนเป็นบทความวิจารณ์ได้ ทั้งนี้การวิจารณ์มี 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรกเป็นการเขียนเชิงแนะนำให้ทราบ จะมีการติชมเล็กน้อย ส่วนลักษณะที่สองเป็นการวิจารณ์ที่ค่อนข้างรุนแรงเพื่อวินิจฉัยคุณค่าของผลงานนั้นโดยต้องอาศัยหลักและทฤษฎีรวมถึงเหตุผลข้อเท็จจริงเพื่อประเมินอย่างเป็นธรรม (ปราณี สุรสิทธิ์, 2557: 78)

ตัวอย่างบทความวิจารณ์

วิจารณ์หนัง ขุนพันธ์ บนความผิดหวังของ คนอยากดูหนังไทย

15 ก.ค. 59 (09:40 น.)

ทันทีที่รู้ว่า “**โขม ก้องเกียรติ โขมศิริ**” ผู้กำกับฝีมือดีซึ่งเคยฝากผลงานระดับปากต่อปากมาแล้วหลายเรื่องไม่ว่าจะเป็น ลองของ ไชยา เฉือน อันธพาล และสุขสันต์วันกลับบ้าน กำลังสร้างหนังอิงชีวิตประวัติตำรวจยอดมือปราบสายอาคม “**ขุนพันธ์**”

ยิ่งเปิดตัวด้วยนักแสดงระดับเทพอย่างอนันดาในบทขุนพันธ์ และน้อย วงพรูแสดงเป็นจอมโจรอัลฮาวี ยะลูแห่งเทือกเขาบูโดด้วยแล้ว ถึงกับต้องมึนตึบกับวันหนังฉายไว้ล่วงหน้า ยิ่งใกล้วันเท่าไร Trailer ที่ปล่อยมายิ่งกระชากใจกระตุ้นให้อยากเข้าไปตื่นเต้นและอินกับการแสดงพร้อมเทคนิคหนังสไตลิ่งโขม

“แต่แล้วผืนนั้นก็สลายไปในพริบตา” (ขอยืมท่อนหนึ่งจากเพลงซัดใจ ที่อยู่ดีๆ ก็นึกว่ามันช่างเข้ากับความรู้สึกหลังนั่งดู “ขุนพันธ์” ไปได้สักแป๊บ) เปิดฉากแรกมาก็เริ่มได้กลิ่นไม่ดีที่ไม่ใช่กลิ่นรองเท้าคนนั่งข้างๆ เพราะหนังเปิดตัวด้วยภาพสไตลิ่งหนังคาวบอยในภาพขุนพันธ์ควมม้าที่มีฉากหลังเป็นพระอาทิตย์ โอ้วว...ชวนให้นึกถึงหนังแอคชั่นโบราณๆ ไม่เป็นไรๆ เราควรเปิดใจ (อันนี้แอบบอกตัวเอง)

เส้นทางการดูหนังเรื่องนี้กลับยิ่งกระทอนกระแทน ดูไปขมวดคิ้วไป เอ...ถ้าคนไม่รู้จักขุนพันธ์จะรู้ไหมว่าขุนพันธ์แกเป็นลูกเต้าเหล่าใคร ฝีมือเก่งกาจแค่ไหน ทำไมถึงถูกเลือกไปปราบจอมโจรสายโหดอย่างอัลฮาวี ยะลู และไม่ใช่ขุนพันธ์คนเดียวที่ขาดน้ำหนักรวมในเรื่องภูมิหลัง เรียกได้ว่าการปูพื้นให้คนดูรู้จักนักแสดงแต่ละตัวในเรื่องนั้นโหลงเหลงมาก จึงทำให้ค่อนข้างผิดหวังกับเครดิตเขียนบทเองของผู้กำกับท่านนี้

สำหรับบทบาทการแสดงของอนันดากับพี่น้องนั้นไม่แน่ใจว่าผู้กำกับวางไว้ให้อีกคนเล่นน้อย แต่พี่น้องเล่นมากหรือเปล่า แต่ในฐานะคนดูเห็นแล้วรู้สึกว่ามันเป็นเคมีที่ไม่พอดีบอดี้กัน โจรเล่นใหญ่ เล่นเยอะสไตลิ่งพี่น้อง ส่วนอนันดาที่รับบทขุนพันธ์ก็เล่นนิ่ง เล่นน้อย จึงทำให้หลายๆ ฉากในเรื่องไม่ชวนติดตาม

และยังผิดหวังเพราะขาดฉากปะทะกันแบบดุเดือดเผ็ดมันระหว่างจอมขมังเวทย์ทั้งสอง กลัปกลายเป็นว่าความมั่นใจในฉากแอคชั่นไปตกอยู่ที่นักแสดงอย่างเดียว ชูพงษ์ซึ่งรับบทเป็นสมุนโจรใจโหดฝ่ายอัลฮาวี ยะลูมากกว่า จะว่าไปแล้วสน the star หรือไซโกในเรื่องแสดงได้มาตรฐานและชวนให้ดูได้มากที่สุด

ต่อไปมาว่ากันว่าเรื่องเทคนิคของหนังซึ่งน่าจะเป็นงานถนัดของผู้กำกับท่านนี้ เอ้อ...กลับกลายเป็นว่า ปาระเปิด กราดยิง ฉากต่อสู้ สารพัดเทคนิคซีจีดูห่างไกลจากมาตรฐานโขมไปรีเปลา โดยเฉพาะฉากต่อสู้บนหลังคาร์ตไฟชนขั้วตาที่สุด เห็นได้ชัดถึงความไม่เนียน และเมื่อไม่เนียนมันก็กลายเป็นความขัดตา ขัดใจ ไมอิน บางฉากถึงกับตลกเรียกเสียงหัวเราะซึ่งไม่น่าจะใช่อารมณ์ที่ควรมีในหนังแอคชั่นดราม่า

เมื่อจบไม่ลงตัว การแสดงไม่กลมกล่อม กับเทคนิคหนังแบบไม่ละเอียดยมารวมตัวกัน “ขุนพันธ์” จึงเป็นหนังแอคชั่น ดราม่ากลายพันธุ์เข้าขั้นคอมมาดี้ เขียนมาชะเยิ่นเย้อและออกไปทางลบ

จะเป็นส่วนใหญ่ สำหรับใครที่อยากดูหนังแบบได้ความบันเทิงล้วนๆ ไม่คิดอะไร หนังเรื่องนี้ก็ยิ่งพอได้อยู่ แต่สำหรับคนดูที่คาดหวังว่าจะได้ดูหนังแอคชั่น ดรามาเยี่ยมๆ งานนี้ต้องบอกเลยว่าไม่ใช่
ที่มา : Sanook (2016)

6. บทความสารคดีท่องเที่ยว มีเนื้อหาแนวบรรยาย เล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่มีทัศนียภาพสวยงามหรือมีความสำคัญในด้านต่างๆ ผู้เขียนอาจแสดงความคิดเห็นลงไปเพื่อแนะนำให้ผู้อ่านรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ไม่เน้นให้ความรู้และไม่ใช้ภาษาสละสลวย ดังนั้นจึงมักพบบทความสารคดีท่องเที่ยวในการเขียนรีวิวต่างๆ ที่สั้น กระชับ เน้นการแนะนำมากกว่าการให้ความรู้อย่างสารคดี และปัจจุบันนิยมเขียนเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์จึงอาจเขียนเป็นข้อๆ เพื่อความง่ายในการอ่านผ่านหน้าจอกอมพิวเตอร์หรือสมาร์ทโฟน

ตัวอย่างบทความสารคดีท่องเที่ยว

ป่าต้นน้ำ บ้านน้ำลาด ที่เที่ยวสุด UNSEEN ที่ใครมาสุราษฎร์ธานี จำเป็นต้องแวะแช่น้ำ
เผยแพร่ : 15 กันยายน 2561

หากพูดถึงสถานที่ท่องเที่ยว UNSEEN ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีแล้ว นอกจากเขื่อนเชี่ยวหลาน ก็ยังมีอีกสถานที่หนึ่งที่โดดเด่นและมีความสวยงามไม่แพ้กัน นั่นก็คือ ป่าต้นน้ำ บ้านน้ำลาด นั่นเอง โดยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสุดฮิตที่อยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ พร้อมทั้งมีกิจกรรมสุดสนุกให้ทำมากมาย ที่ต้องบอกเลยว่าใครได้ไปเห็นจะต้องร้องว่าว้าวอย่างแน่นอน เอาเป็นว่ามาไปชมกันเลยดีกว่า ว่าสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้มีอะไรน่าสนใจบ้าง

ความอัศจรรย์ ของป่าต้นน้ำ บ้านน้ำลาด

ป่าต้นน้ำ บ้านน้ำลาด เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีบ่อน้ำผุดใสสะอาด ท่ามกลางธรรมชาติที่งดงาม โดยน้ำที่ผุดขึ้นมา มีชื่อเรียกว่า ตาน้ำ ซึ่งก็มีลักษณะเป็นบ่อน้ำสีฟ้าอมเขียวและมีพื้นเป็นทรายตะกอนหินปูน จึงทำให้น้ำมีความใสวิ้ง เหมือนกับกำลังส่องกระจกดูอยู่ ทำให้ดูน่าหลงใหลและชวนให้รู้สึกอยากลงเล่นน้ำเป็นอย่างมาก ทั้งนี้หากได้ลองแวะมาเที่ยวก็จะพบว่าบ่อน้ำผุดที่ป่าต้นน้ำ บ้านน้ำลาดแห่งนี้จะถูกกั้นออกเป็น 2 ส่วน เพราะที่นี้ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ จึงนำมาไว้ใช้ในการประกอบพิธีกรรมที่สำคัญ รวมถึงเอาไว้กินไว้ใช้เป็นหลัก แต่เมื่อเปิดให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชม จึงกั้นส่วนเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถลงไปเล่นน้ำได้ แต่อีกส่วนก็ยังคงเป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่สงวนเอาไว้ไม่ให้ใครลงไปเล่นอย่างเด็ดขาด และที่จะพลาดไม่ได้เลยก็คือกิจกรรมสุดสนุก ที่พร้อมต้อนรับเหล่านักท่องเที่ยวกันอย่างมากมายหลายกิจกรรม ซึ่งก็รับรองเลยว่าไม่ว่าจะมากับกลุ่มเพื่อน มาเป็นครอบครัว หรือมาคนเดียว ก็将与กับความสนุกและความสุขแบบสุดเหวี่ยง

กิจกรรมสุดสนุก ที่ป่าต้นน้ำ บ้านน้ำลาด

นอกจากจะได้พบกับความสวยงามและความเย็นฉ่ำของป่าต้นน้ำ บ้านน้ำลาดแล้ว ที่นี่ยังมีกิจกรรมสุดสนุกให้ได้ลองมาสัมผัสกันอีกมากมายอีกด้วย โดยมีกิจกรรมที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. พายเรือชมธรรมชาติ

ห้ามพลาดกับกิจกรรมการพายเรือชมธรรมชาติ ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสทั้งความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ และแหล่งน้ำที่มีความเย็นฉ่ำ ชวนให้รู้สึกชุ่มฉ่ำในจิตใจเป็นที่สุด อีกทั้งยังได้

ศึกษาเกี่ยวกับระบบนิเวศของป่าต้นน้ำแห่งนี้กันอีกด้วย ซึ่งก็รับรองเลยว่าจะทำให้รู้สึกผ่อนคลาย และหลงรักป่าต้นน้ำแห่งนี้ จนแทบไม่อยากกลับบ้าน โดยสำหรับการพายเรือชมธรรมชาติ ก็จะมี ค่าบริการอยู่ที่ 50 บาทต่อชั่วโมง ซึ่งก็ถือว่าไม่แพงเลยทั้งยังคุ้มค่าสุดๆ

2. การเล่นน้ำคลายร้อน

อากาศร้อนๆ แบบนี้ก็ต้องมาคลายร้อนกันหน่อย กับการทำกิจกรรมลงเล่นน้ำในบ่อน้ำผุด ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต่างก็ไม่พลาดกิจกรรมนี้ เพราะด้วยน้ำที่ใสสะอาดจึงทำให้ใครก็ไม่สามารถต้านทานความต้องการที่จะสัมผัสกับสายน้ำที่เย็นฉ่ำได้ และเมื่อเข้ามาเยือนที่นี่แล้วก็อย่าพลาดที่จะแวะมาเล่นน้ำคลายร้อนกันอย่างเด็ดขาด

3. กางเต็นท์พักแรมสัมผัสบรรยากาศใหม่ๆ

ใครที่อยากจะสัมผัสบรรยากาศแปลกใหม่ท่ามกลางธรรมชาติอย่างเต็มที่ ก็ต้องไม่พลาดกิจกรรมกางเต็นท์พักแรมกันเลย โดยที่นี่ก็มีบริการให้เช่าเต็นท์หรือจะนำเต็นท์มาเองก็ได้เหมือนกัน ซึ่งก็มีพื้นที่สำหรับการกางเต็นท์เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้กางเต็นท์พักแรมกันโดยเฉพาะ ทั้งนี้รับรองเลยว่าจะได้สัมผัสกับความสุขและความผ่อนคลายแบบที่ไม่เคยสัมผัสมาก่อน

ระเบียบข้อห้ามที่ควรรู้ เมื่อไปเที่ยวป่าต้นน้ำ บ้านน้ำราด

การไปเที่ยวป่าต้นน้ำ บ้านน้ำราด ก็มีระเบียบข้อห้ามที่นักท่องเที่ยวต้องรู้และทำความเข้าใจก่อนไปเที่ยวด้วยเช่นกัน โดยมีระเบียบและข้อห้ามดังต่อไปนี้

1. ห้ามนำอาหารและเครื่องดื่มเข้าไปอย่างเด็ดขาด ทั้งนี้ก็เพื่อรักษาความสะอาดของป่าต้นน้ำเอาไว้เสมอ ดังนั้นก่อนเข้าไปที่ป่าต้นน้ำ ก็อย่าลืมแวะทานอาหารและเครื่องดื่มให้เรียบร้อยก่อน
  2. ห้ามพกอาวุธใดๆ ทั้งสิ้น เข้าไปในบริเวณป่าต้นน้ำ ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันการก่อเหตุอันตรายระหว่างนักท่องเที่ยว และป้องกันการลอบทำร้ายสัตว์ป่าอีกด้วย
  3. ห้ามนำบุหรี่ยาสูบเข้าไปสูบบุหรี่ในบริเวณของป่าต้นน้ำ บ้านน้ำราดอย่างเด็ดขาด เพราะจะเป็นการทำลายระบบนิเวศของป่าได้
  4. ก่อนจะไปเข้าไปในบริเวณของป่าต้นน้ำ บ้านน้ำราด จะต้องให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบกระเป๋าสัมภาระ ก่อนเข้าไปในบริเวณทุกครั้ง
  5. ยาเสพติดทุกชนิด ห้ามนำเข้าไปในบริเวณของป่าต้นน้ำอย่างเด็ดขาด หากตรวจพบจะต้องถูกทำโทษตามกฎหมาย
  6. ขงมีค่าทั้งหลาย ควรระมัดระวังและเก็บไว้ใกล้ตัวมากที่สุด เพราะที่ป่าต้นน้ำในแต่ละวันจะมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก อาจถูกลักขโมยไปโดยไม่รู้ตัวหรืออาจหล่นสูญหายได้
- ต้องบอกเลยว่าป่าต้นน้ำ บ้านน้ำราด เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสุด UNSEEN ที่จะมองข้ามไม่ได้เลย โดยใครที่กำลังมองหาแหล่งท่องเที่ยวที่เต็มไปด้วยธรรมชาติอันงดงามและสมบูรณ์อยู่ละก็ ต้องมาที่ป่าต้นน้ำ บ้านน้ำราดกันเลย แล้วจะไม่ผิดหวังอย่างแน่นอน

ที่มา : guilnlake (2018)

7. บทความชีวประวัติ เป็นการเขียนบางส่วนของชีวิตบุคคลเพื่อให้ผู้อ่านทราบ โดยเฉพาะคุณสมบัติ หรือผลงานเด่นที่ทำให้บุคคลนั้นมีชื่อเสียง ประสบความสำเร็จในชีวิต เพื่อชื่นชมเจ้าของประวัติ และชี้ให้ผู้อ่านได้แง่คิดเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ บทความชีวประวัติมี 2 ประเภทได้แก่ อัตชีวประวัติคือ ชีวประวัติที่เจ้าของเขียนเอง และชีวประวัติคือ ผู้เขียนเขียนชีวประวัติชีวิตของคนอื่น อาจเป็นชีวประวัติของคนๆ เดียวทั้งเล่มหรือหลายคนในหนึ่งเล่มก็ได้ ทั้งนี้ต้องเป็นการเขียนประวัติบุคคลสำคัญ หรือผู้มีความสามารถพิเศษ ต้องมีหลักฐานประกอบการเขียน ต้องกล่าวถึงคุณสมบัติตลอดจนพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลนั้นมีชื่อเสียงขึ้นมา ต้องเน้นความจริงในแง่มุมต่างๆ และพึงระลึกไว้เสมอว่าควรเลือกส่วนของชีวิตที่เป็นประโยชน์แก่การเขียนให้เห็นลักษณะของบุคคลนั้นซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีของชีวิตแก่ผู้อ่านและชี้ให้เห็นสิ่งที่ไม่ควรเอาอย่าง โดยผู้เขียนต้องเขียนด้วยใจบริสุทธิ์ปราศจากอคติต่อเจ้าของประวัติ และควรใช้ศิลปะในการเล่าเรื่องไม่ควรปรุงแต่งเพิ่มเติม (วชิรณี วงศ์ศิริอำนวย, 2552: 85)

ตัวอย่างบทความชีวประวัติ

ประวัติบิดาทหารเรือไทย

พระประสูติกาล

พระประสูติกาล พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ (ต้นราชสกุล อาภากร) ทรงเป็น พระเจ้าลูกยาเธอ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 นับลำดับราชสกุลวงศ์เป็นพระองค์ที่ 28 มีพระนามเดิมว่า “พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์” ประสูติในพระบรมมหาราชวัง เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2423 ตรงกับวันอาทิตย์ แรม 3 ค่ำ เดือนอ้าย ปีมะโรง จุลศักราช 1242 เวลา 14.57 และทรงเป็นพระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์ที่ 1 ในเจ้าจอมมารดาโหมด ธิดาเจ้าพระยาสุรยวงค์ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค) พระองค์ทรงมีพระกนิษฐา และพระอนุชา ร่วมพระมารดา 2 พระองค์ คือ พระองค์เจ้าหญิงอรองค์ อรรคยुพา (สิ้นพระชนม์เมื่อทรงพระเยาว์) และพระองค์เจ้าสุริยงประยรรพินธ์

ทรงศึกษา

การศึกษา เมื่อเสด็จในกรมหลวงชุมพรฯ ยังทรงพระเยาว์ ทรงได้รับการศึกษาชั้นแรกในพระบรมมหาราชวัง มีพระยาอิศรพันธ์โสภร (พูน อิศรางกูร) เป็นพระอาจารย์ และทรงศึกษาภาษาอังกฤษกับ Mr.Morant ซึ่งเป็นชาวอังกฤษ และได้ทรงเข้าเป็นนักเรียน ในโรงเรียนหลวง ณ พระตำหนักสวนกุหลาบ อยู่จนถึงทรงโสกันต์

ในปี พ.ศ. 2436 เมื่อเสด็จในกรมหลวงชุมพรฯ ทรงมีพระชนมายุได้ 13 พรรษา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสด็จในกรมฯ เสด็จไปทรงศึกษาต่อ ณ ประเทศอังกฤษ พร้อมกับพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ซึ่งในขณะนั้น ทรงดำรงพระอิสริยยศศักดิ์เป็น สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ โดยมีเจ้าพระยา พระเสด็จสุเรนทราธิบดี เมื่อครั้งมีบรรดาศักดิ์ เป็นสมเด็จพระมนตรีพจนกิจ เป็นพระอภิบาล ได้เสด็จออกจากกรุงเทพฯ โดย ร.ล.มกุฎราชกุมาร (ลำที่ 1) เมื่อ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2436 ไปยังสิงคโปร์ ต่อจากนั้น ได้ทรงโดยสารเรือเมล์ ชื่อ “ออเดรเบิด” ไปถึงเมืองตูรินในอิตาลี เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม แล้วเสด็จโดยทางรถไฟไปยังกรุงปารีส และลอนดอนตามลำดับ ในชั้นแรก เสด็จในกรมฯ

ได้เสด็จประทับ ร่วมกับพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ที่ “โบรตัน” และ “แอสคอต” เพื่อทรงศึกษาภาษา และวิชาเบื้องต้น เสด็จในกรมฯ ได้เคยตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ไปเฝ้าสมเด็จพระราชินีนาถ วิคตอเรีย ที่พระราชวังวินด์เซอร์ ตลอดจนตามเสด็จไปทัศนศึกษาทั้งในอังกฤษ และประเทศในยุโรป จนกระทั่งถึงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2438 เสด็จในกรมฯ จึงเสด็จไปเข้าโรงเรียนส่วนบุคคล สำหรับกวดวิชาเพื่อเตรียมเข้าศึกษาในโรงเรียนนายเรืออังกฤษต่อไป โรงเรียนที่ทรงไปกวดวิชานี้มีชื่อว่า The Seines ตั้งอยู่แขวงกรีนิช ทางตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงลอนดอน มีนาย Littlejohns เป็นครูใหญ่ ผลการศึกษานี้ พระอภีบาล ได้ทรงกราบบังคมทูลรายงานฯ

“... ความรู้ภาษาอังกฤษดีขึ้นตามธรรมดา แต่วิชากระบวรทหารเรือขั้นต้น ก็วิ่งขึ้นเร็วตามสมควร แต่การเล่นแข็งแรง เช่น ฟุตบอล เป็นต้น นับว่าเป็นชั้นยอดของโรงเรียน เกือบว่าไม่มีใครอาจเข้าเทียบเทียม...”

ทรงศึกษาในโรงเรียนนายเรืออังกฤษ

เมื่อเสด็จในกรมฯ ทรงกวดวิชาแล้ว จึงเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนนายเรืออังกฤษ ในราวปี พ.ศ.2439 การศึกษา ในโรงเรียนนายเรือของอังกฤษนั้น จะต้องฝึกหัดศึกษา หลับนอน อยู่ในเรือประมาณ 3-4 เดือน เมื่อสอบความรู้ได้แล้ว จะมีฐานะเป็น นักเรียนทำการนายเรือ (Midshipman) และไปฝึกในเรือรบ ประจำกองเรือต่างๆ อีกประมาณ 1-2 ปี และก็จะทำการสอบ เพื่อเป็นนายเรือตรี ต่อจากนั้น ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยทหารเรือ โรงเรียนปืนใหญ่ และโรงเรียนตอร์ปิโด จนได้เลื่อนยศเป็นเรือเอกเท่ากับนายทหารรุ่นเดียวกัน เมื่อเสด็จในกรมฯ ทรงเป็นนักเรียนทำการนายเรือในราชนาวีอังกฤษ ทรงเล่าว่า “...เมื่อเป็นนักเรียนทำการนายเรือ ในราชนาวีอังกฤษ ได้มีโอกาสขึ้นทำการปราบจลาจล ที่เกาะครีท ที่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เป็นเวลาราว 3 เดือน ต้องนอนกลางดิน กินกลางทราย หนาวก็หนาว ในสนามรบ ต้องนอนกับศพที่ตายใหม่ๆ และบางครั้ง ข้ำยังอดอาหาร ต้องจับหอยทาก มาเสวยกับหัวหอม ศพที่ถูกยิงที่ท้องนับว่าเหม็นร้ายกาจมาก ถึงจะเป็นศพตายใหม่ๆ ก็ตาม...” รวมเวลาที่เสด็จในกรมฯ ทรงศึกษาอยู่ในราชนาวีอังกฤษ 6 ปีเศษ

ในขณะที่เสด็จในกรมฯ ทรงเป็นนักเรียนนายเรืออยู่ที่ประเทศอังกฤษนั้น ประจวบกับพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ เสด็จประพาสยุโรป เป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ.2440 เสด็จในกรมฯ ทรงขอลาทางโรงเรียนมารับเสด็จ สมเด็จพระบรมชนกนาถ โดยเข้าร่วมกระบวนเสด็จ ที่เกาะลังกา จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รับตำแหน่ง นักเรียนนายเรือ ในเรือพระที่นั่งมหาจักรี ภายใต้การบังคับบัญชา ของผู้บัญชาการเรือ และได้ทรงถือท้าย เรือพระที่นั่งมหาจักรี ด้วยพระองค์เอง เพื่อทรงแสดงความสามารถให้ปรากฏแก่พระเนตร สมเด็จพระบรมชนกนาถ นอกจากนั้น ในลายพระหัตถเลขาของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ที่พระราชทาน สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ได้กล่าวถึง เสด็จในกรมฯ ความว่า

“...ในเวลาที่ยื่นหนังสืออยู่นี้ อากาศ กับหลวงสุนทรมาถึง อากาศโตขึ้นมาก และขาขึ้น เขาแต่งตัวมิดชิพแมน (Midshipman) มาพร้อมแล้ว ฉันได้มอบให้อยู่ในบังคับ กับต้น เป็นสิทธิขาด เว้นแต่วันนี้ เขาอนุญาตให้มากินข้าวกับฉันวันหนึ่ง...” เมื่อเสด็จในกรมฯ เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ในเรือพระที่นั่งมหาจักรีแล้ว สมเด็จพระบรมชนกนาถ ทรงมีพระราชปรารภเกี่ยวกับเสด็จในกรมฯ ว่า “...ชายอากาศนั้น อธิยาศัยเป็นคนชื่อมาแต่เดิม เป็นผู้ที่

สมควรแก่วิชาที่เรียนอยู่แล้ว ไม่เป็นคนที่มีอัธยาศัย ที่จะใช้ฝีปากได้ ในกิจการพลเรือน แต่ถ้าเป็นการในหน้าที่อันเดียว ซึ่งชำนาญ คงจะมั่นคงในทางนั้น และตรงไปตรงมา การที่ได้พบคราวนี้ นับว่า อัธยาศัยดีขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก” เมื่อพระองค์ได้ตามเสด็จ สมเด็จพระบรมชนกนาถ ไปในเรือพระที่นั่ง จนถึงประเทศอังกฤษแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทรงศึกษาวิชาการทหารเรือต่อไป หลังจากทรงสำเร็จการศึกษาที่โรงเรียนนายอังกฤษแล้ว ก็เสด็จกลับประเทศไทยโดยทางเรือ ดังปรากฏรายละเอียด ในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 17 ร.ศ. 119 ดังนี้

“...ได้เสด็จลงเรือเมลล์เยอรมัน ชื่อ “เบเยิน” ที่เมืองเยนัว เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก 119 วันที่ 7 มิถุนายน รัตนโกสินทรศก 119 ถึงเมืองสิงคโปร์ หลวงภักดีบรมนารถ และหลวงสุนทรโกษา ได้ออกมารับเสด็จ ได้เสด็จพักอยู่ที่สิงคโปร์ คืนหนึ่ง รุ่งขึ้นวันที่ 8 มิถุนายน รัตนโกสินทรศก 119 ได้เสด็จลงเรือเมลล์ชื่อ “สิงคโปร์” ออกจากสิงคโปร์ ต่อมาวันที่ 11 มิถุนายน รัตนโกสินทรศก 119 เวลาทุ่มเศษถึงปากน้ำ โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าอนงยาเธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นพิทยาลาภฤทธิธาดา และพระยาสิทธิราชเคหไชย หลวงปฏิยัตินาวายุคต์ นำเรือสุริยะมณฑล ออกไปคอยรับเสด็จอยู่ ณ ที่นั้นแล้วทรงเรือไฟ มาขึ้นที่เมืองสมุทรปราการ ทางรถไฟจากที่นั้น มาถึงเสตชันหัวลำโพงเวลายามเศษ แล้วเสด็จทรงรถต่อไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง เพื่อเสด็จไปรับพระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าอภากรเกียรติวงศ์ ที่เสตชันรถไฟ เสด็จถึงแล้ว ได้เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในรถพระที่นั่ง ที่ถนนเจริญกรุง แล้วเสด็จกลับพระบรมมหาราชวัง ครั้นรุ่งขึ้น วันที่ 12 มิถุนายน รัตนโกสินทรศก 119 เวลาสองทุ่มเศษ โปรดเกล้าฯ ให้มีการเลี้ยง พระบรมวงศานุวงศ์ พระราชทานเป็นเกียรติแก่พระเจ้าลูกยาเธอพระองค์เจ้าอภากรเกียรติวงศ์ ที่พลับพลาสวนดุสิตด้วย...”

กองทัพเรือ

ปัจจุบันกองทัพเรือไทยได้วิวัฒนาการก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ อาจกล่าวได้ว่าเป็นกองทัพเรือชั้นแนวหน้าในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ศักยภาพของกองทัพเรือไทยเกิดมีขึ้นมาได้ก็ด้วยพระปรีชาและสายพระเนตรอันกว้างไกล ใน พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ โดยเมื่อพระองค์สำเร็จการศึกษาวิชาการทางด้านทหารเรือจากประเทศอังกฤษ และเสด็จกลับมาถึงกรุงเทพฯ ทรงได้เข้ารับราชการทหารเรือ ได้รับพระราชทานยศเป็น “นายเรือโทผู้บังคับการ” ในวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2443 นับแต่เมื่อพระองค์เข้ารับราชการพระองค์ทรงริเริ่มและพัฒนากิจการต่างๆ ในกองทัพเรือมาตามลำดับ อาทิ

- ทรงริเริ่มกำหนดแบบสัญญาณธงสองมือและคอมไฟ ตลอดจนเริ่มฝึกพล “อาณัติสัญญา” (ทัศนสัญญาณ)
- ทรงจัดตั้งหน่วยฝึกพลทหารที่บางพระ
- ทรงจัดระเบียบการบริหารราชการกรมทหารเรือขึ้นใหม่
- ทรงจัดทำโครงการสร้างกำลังทางเรือ
- ทรงจัดทำโครงการศึกษาสำหรับนายทหารสัญญาบัตร
- ทรงนำนักเรียนนายเรือไปฝึกภาคต่างประเทศเป็นครั้งแรก

กิจการทั้งหลายทั้งปวงที่ พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ทรงริเริ่มทรงดำเนินการไว้เป็นแนวทาง เปรียบเสมือนรากแก้วที่ยัง รากลึกลงผลให้กองทัพเรือ มีการวิวัฒนาการพัฒนาเจริญก้าวหน้าต่อเนื่องมาโดยลำดับ ยังผลให้ราช นาวีไทยยังคงดำรงไว้ซึ่งศักยภาพ แสนยานุภาพ ทดเทียมนานาชาติอารยประเทศ และนำเกียรติยศ ความภาคภูมิใจมาสู่กำลังพลกองทัพเรือไทยตราប់ถึงปัจจุบัน พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวง ทหารเรือ เป็นตำแหน่งสุดท้ายในราชการก่อนจะลาออกจากราชการทหารเรือ เมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2466 เพื่อไปพักผ่อนรักษาพระองค์ ด้วยทรงมีสุขภาพไม่สมบูรณ์ และประชวรพระ โรครภายใน ซึ่งต่อมาพระโรคกำเริบหนัก แพทย์ได้ประกอบพระโอสถถวายโดยเติมกำลังพระอาการก็ มิได้บรรเทาลง ครั้นถึงวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2466 เวลา 11 นาฬิกา 40 นาที ทรง ลิ้นพระชนม์ ณ ที่ประทับ ตำบลหาดทรายรี จังหวัดชุมพร

กองทัพเรือสำนึกในพระกรุณาคุณที่ทรงมีต่อกองทัพเรือเป็นนอเนกประการ จึงได้กำหนดให้ ทุกวันที่ 19 พฤษภาคม ของทุกปีเป็น “วันอาภากร” โดยกองทัพเรือได้กำหนดให้จัดพิธีบำเพ็ญกุศล อุทิศถวาย และวางพวงมาลา ณ พระอนุสาวรีย์ พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้า อาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ถนนอิสรภาพ บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ตลอดจนกิจกรรมเพื่อน้อมรำลึกถึงพระกรุณาคุณที่ทรงมีต่อกองทัพเรือเป็นนอเนกประการ

ที่มา : กองทัพเรือ (2555)

8. บทความครบรอบปี มีเนื้อหาแนวบรรยาย เล่าเรื่อง เกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ พิธีการใน เทศกาลหรือวันสำคัญ เช่น วันสำคัญทางศาสนา วันสถาปนาองค์การ เป็นต้น

ตัวอย่างบทความครบรอบปี

ลืมไม่ลง ! ครบรอบ 16 ปี เหตุการณ์ 911

ประชาชนในสหรัฐฯ หลายพันคน เตรียมร่วมรำลึกครบรอบ 16 ปี อัลกออิดะห์ก่อ วินาศกรรม จี้เครื่องบินพุ่งชนอาคารแฝดเวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ และอีกหลายที่ เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544

ซึ่งมีผู้เสียชีวิตรวมกันเกือบ 3,000 ศพ ในวันจันทร์ที่ 11 กันยายน ตามเวลาในสหรัฐฯ (คืนวันที่ 11 กันยายน ในเวลาประเทศไทย) จะมีประชาชนหลายพันคนมารวมตัวกันในนิวยอร์ก ซิตี้, กรุง วอชิงตัน ดี.ซี. และแซงค์สวิลล์ รัฐเพนน์ซิลเวเนีย เพื่อร่วมรำลึกครบรอบ 16 ปี เหตุการณ์ก่อ วินาศกรรมในสหรัฐฯ โดยสมาชิกเครือข่ายอัลกออิดะห์ ภายใต้การนำของนายโอซามา บิน ลาดิน จี้ เครื่องบินโดยสารพุ่งชนอาคารแฝดเวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ กระทรวงกลาโหม และจี้เครื่องบินไปตกใน รัฐเพนน์ซิลเวเนียในเวลาไล่เลี่ยกัน เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 ซึ่งรวมผู้เสียชีวิตเกือบ 3,000 ศพ

โดยในนิวยอร์ก ซิตี้ พิธีจะจัดขึ้นที่อนุสรณ์สถาน 9/11 ซึ่งผู้ร่วมรำลึกจะมารวมตัวกันเป็น ประจำทุกปีตั้งแต่เกิดเหตุการณ์โจมตี เพื่ออ่านรายชื่อเหยื่อผู้เสียชีวิตจาก 2 เหตุการณ์โจมตีอาคาร เวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ ในปี 2536 และ 2544 ประชาชนจะยืนสงบนิ่งหลายช่วงเวลา ไล่ไปตามเวลา ของการโจมตีในแต่ละสถานที่ ไล่ไปตั้งแต่เวลา 08.46 น. ตามเวลาที่ท้องถิ่น หรือตรงกับ 19.46 น.

ตามเวลาในไทย ซึ่งเป็นช่วงเวลาเครื่องบินโดยสารลำแรกเที่ยวบิน 175 ของสายการบินยูไนเต็ดแอร์ไลน์ พุ่งชนอาคารแฝดทางทิศใต้ หรือ South Tower จากนั้น ก็จะยื่นสงบนิ่งอีกครั้งในเวลา 09.37 น. ซึ่งเป็นเวลาที่เที่ยวบิน 77 ของสายการบินอเมริกาแอร์ไลน์ พุ่งชนอาคารเพนตากอน ตามด้วยเวลา 09.59 น.ที่อาคาร South Tower พังถล่ม ต่อด้วยเวลา 10.03 น. เที่ยวบิน 93 ของสายการบินยูไนเต็ด ตกใกล้เมืองแซงค์สวิลล์ รัฐเพนน์ซิลเวเนีย และปิดท้ายในเวลา 10.28 น. เป็นช่วงเวลาที่ อาคารเวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ ทางทิศเหนือ หรือ North Tower พังถล่ม

นายบิน ลาเดน และเครือข่ายอัลกออิดะห์ อ้างความรับผิดชอบสำหรับการโจมตีฆ่าตัวตายครั้งนี้ และนำไปสู่การทำสงครามก่อการร้ายในอัฟกานิสถานในเวลาต่อมา จากนั้นกองทัพสหรัฐฯ เด็ดหัวนายบิน ลาเดน ได้ในเดือนพฤษภาคม 2554 ในการบุกสายฟ้าแลบ ฐานที่หลบซ่อนตัวในเมืองอับบอตตาบัด ในปากีสถาน ปิดฉากการตามล่าตัวหัวหน้าเครือข่ายอัลกออิดะห์เกือบ 10 ปี

ด้านประชาชนทั่วโลก เริ่มแห่แชร์ภาพทาง Social ไม่ว่าจะ เป็น Twitter หรือ Instagram ภาพตึกแฝดที่เคยตั้งตระหง่านในอดีต ตามเส้นขอบฟ้านครแมนฮัตตัน พร้อมขึ้นแฮชแท็ก #Neverforget แปลเป็นไทยว่า #ไม่มีวันลืมเลือน เป็นการไว้อาลัย ให้กับผู้จากไป พร้อมทั้งเป็นการทำให้คนในยุคปัจจุบัน ได้เห็นภาพความสวยงามและอลังการของตึกแฝดคู่นี้อีกครั้ง ถึงแม้เหตุการณ์จะผ่านไปยาวนานถึง 16 ปี

ที่มา : Newtv (2017)

9. บทความให้ความรู้ทั่วไป ผู้เขียนจะอธิบายให้ความรู้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ ไปที่ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น อาชีพ การแต่งกายให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคลิกภาพ อาหาร การออกกำลังกาย เป็นต้น ทั้งนี้การเขียนให้ความรู้หรือแนะนำควรชี้ประเด็นให้ชัดเจนเช่น เพื่อประหยัดค่าไฟต้องทำอะไร หรือการลดขั้นตอนการทำงานมีวิธีดังนี้ ผู้เขียนควรบอกเคล็ดลับที่ผู้อ่านจะได้ความรู้ใหม่และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างง่ายและได้ผลจริง นอกจากนี้ผู้เขียนไม่ควรเน้นสาระวิชาจนหนักเกินไปเพราะจะทำให้กลายเป็นบทความวิชาการได้ (วชิรณี วงศ์ศิริอำนวย, 2552: 96-97)

ตัวอย่างบทความให้ความรู้ทั่วไป

ประโยชน์หวานๆ จาก “ช็อกโกแลต”

ของขวัญอย่างหนึ่งที่หนุ่มสาวทั่วโลกนิยมมอบให้แก่กันในวันวาเลนไทน์ก็คือ “ช็อกโกแลต” ขนมที่มีรสชาติหอมหวานและเป็นของกินยอดนิยมของคนทั้งโลก แต่รู้ไหมว่าช็อกโกแลตนั้นมีที่มาจากที่ใด?

ช็อกโกแลตนั้น ทำมาจากพืชชนิดหนึ่ง นั่นก็คือต้นโกโก้ (Cacao) ซึ่งมีถิ่นกำเนิดอยู่ในดินแดนอเมริกาใต้และอเมริกากลาง ในฝักของต้นโกโก้จะมีเมล็ดโกโก้ภายใน ซึ่งเมล็ดโกโก้เองที่ถูกนำมาแปรรูปเป็นช็อกโกแลต แต่ก่อนนี้ช็อกโกแลตเคยเป็นของหายากและเป็นของอร่อยเลอเลิศสำหรับคนไฮโซบางกลุ่มเท่านั้น แต่ปัจจุบันช็อกโกแลตเป็นของหวานที่หากินได้ง่ายสำหรับทุกคน โดยประเทศที่ถือว่าผลิตช็อกโกแลตที่ดีที่สุดในโลกก็คือประเทศเบลเยียมนั่นเอง

ประโยชน์ในการกินช็อกโกแลตนั้นมีมากมาย แต่มีข้อแม้ว่าจะต้องเป็นช็อกโกแลตแท้เท่านั้นโดยเฉพาะช็อกโกแลตดำ (Dark Chocolate) เพราะจะมีสารฟลาโวนอยด์ ซึ่งเป็นสารแอนติ

ออกซิแดนซ์ป้องกันมิให้เกิดคราบไขมันสะสมที่ผนังหลอดเลือดหัวใจ อันเป็นสาเหตุของโรคหัวใจ เลือดตีบ

การวิจัยยังพบว่าฟลาโวนอยด์ในช็อกโกแลตช่วยป้องกันมิให้เกล็ดเลือดแข็งตัว อันเป็นสาเหตุหนึ่งของการอุดตันในหลอดเลือด ป้องกันความดันโลหิตสูงได้ด้วย และที่ว่ากันว่า กินช็อกโกแลตแล้วจะช่วยให้จิตใจสดชื่นเบิกบานขึ้นนั้น ก็เพราะมีสารคาเฟอีน (Caffeine) ซึ่งเป็นสารช่วยกระตุ้นความกระปรี้กระเปร่าของร่างกาย และกระตุ้นให้ร่างกายหลั่งสารเอนดอร์ฟินออกมานั่นเอง

ที่มา : สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสมุทรปราการ (2564)

10. บทความเชิงธรรมะ เป็นบทความที่เขียนอธิบายข้อธรรมะให้ผู้อ่านทั่วๆ ไปเข้าใจได้ง่าย ปัจจุบันบทความลักษณะนี้มีมากขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านมีแนวทางการดำเนินชีวิตในสังคมที่วิกฤตได้อย่างปกติสุขมากขึ้น ผู้เขียนอาจอ้างอิงถึงหลักธรรมหรือข้อปฏิบัติโดยต้องใช้ภาษาให้เข้าใจง่าย หากใช้ภาษาบาลีควรแปลให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายนั้นๆ

ตัวอย่างบทความเชิงธรรมะ

พุทธทาสกับอำนาจในสังคมสมัยใหม่ : อำนาจเงิน

พุทธทาสภิกขุ

มีเรื่องเล่าอยู่ในหนังสือ “เกร็ดธรรมะจากเกร็ดชีวิตของพุทธทาสภิกขุ” ว่ามีภริยาของผู้มีอำนาจมาสนทนาในสมัยที่ท่านอาจารย์พุทธทาสยังมีชีวิตอยู่คนหนึ่ง ไปสวนโมกข์พร้อมผู้ติดตาม และเข้าไปกราบท่านอาจารย์พร้อมกับถามว่า จำเธอได้หรือไม่ ท่านอาจารย์ตอบตามตรง แบบสั้นๆ เรียบๆ แล้วก็นิ่งเฉยตามปกติของท่านว่า “จำไม่ได้” ผลคือสตรีผู้นั้นโกรธ ลูกกลับออกมา พร้อมพูดกับผู้ติดตามว่า เธอได้ถวายเงินทำบุญบำรุงวัดไปเป็นจำนวนมากเมื่อคราวพบกันครั้งแรก (ควรจะจำเธอได้นี่นา) แถมทิ้งท้ายเสียงดังพอที่คนอยู่ละแวกหน้ากุฏิจะได้ยินว่า ในเมื่อจำไม่ได้ คราวนี้จะไม่ถวายแล้ว โดยนัยคือ การจำความสำคัญของเธอไม่ได้ ทำให้ท่านอาจารย์อดได้เงินทำบุญจากเธอผู้นั้น

แม้เรื่องที่เกิดขึ้นนี้จะชวนให้ “ขำกึ่ง” ในวิถีคิดของสตรีผู้นั้น แก่ผู้ฟังที่รู้จักธรรมะและวัตรปฏิบัติของท่านอาจารย์พุทธทาส แต่เรื่องนี้ก็สะท้อนให้เราเห็นว่า คนในสังคมปัจจุบัน มักคิดและเชื่อมั่นว่า “เงิน” เป็นอำนาจซึ่งทำให้คนทั่วไปต้องสยบยอม เอาใจอย่างปราศจากข้อแม้ ไม่เข้าใจว่า แท้ที่จริงนั้น เงินมีอำนาจอยู่บนฐานความคิดความเชื่อบางอย่าง ดังนั้น ผู้ที่ปฏิเสธหรือมิได้สมิทานความเชื่อดังกล่าว เงินจึงมีความหมายน้อยและมืออย่างจำกัดขอบเขตด้วย ในกรณีของท่านอาจารย์พุทธทาสที่เล่ามานั้น อำนาจเงินมีความหมายน้อยอย่างยิ่ง เพราะความสุขของท่าน ไม่ต้องใช้เงินซื้อ และมีความหมายอันกว้างขวาง หลายมิติ มิได้ผูกติดอยู่กับเงื่อนไขทางวัตถุแต่เพียงอย่างเดียว คือเมื่อมีปัจจัยสี่เพียงพอแก่การยังชีพ มิให้ลำบากขาดแคลนแล้ว ท่านก็แสวงหา-สร้างและมีความสุขอันละเอียดประณีตจากการพัฒนาจิตวิญญาณ ด้วยการอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ ศึกษาเรียนรู้กฎแห่งธรรมชาติ เพื่อจะมีความสุขอย่างอิสระ โดยอาศัยปัจจัยภายนอกไม่ว่าเงินหรือวัตถุอื่นให้น้อยที่สุด ตามคติของชาวพุทธ แล้วปันส่วนที่เกินให้แก่ผู้อื่น อีกทั้งกิจการภายในวัดเอง ก็ได้ตั้งอยู่บนฐานคิดของการใช้เงินเป็นหลัก หากขยายตัวไปตามปัจจัยที่มีอยู่ จึงไม่มีการเรียไร ตั้งกล่องบริจาค ฯลฯ การ

ไม่ให้ความสำคัญกับการหาเงินหรือเติบโตบนเงื่อนไขพึ่งพาเงินใครนี้ ทำให้ไม่มีผู้ใดมีอำนาจพิเศษ ไม่
ว่าเศรษฐี ตาสีตาสา นักศึกษา พระลูกชาวบ้าน ฯลฯ มาพบท่านอาจารย์ได้ตลอดเวลาหน้ากุฏิ

อำนาจเงินนั้น ทำงานและมีพลังบนฐานความเชื่อเกี่ยวกับ “ความสุข” ของบุคคล คือมี
อิทธิพลต่อผู้ที่เชื่อว่า เงินเป็น “คำตอบสุดท้าย” หรือเป็นคำตอบเดียวของ “ความสุข” หมายความว่า
ต้องมีเงินจึงมีความสุข ถ้าไม่มีเงินก็ไม่มีความสุข เมื่อ “ความสุข” ถูกสรุปด้านเดียวแบบหยาบๆ
จากคนในสังคมสมัยใหม่โดยไม่ต้องถามไม่ต้องคิดดังนี้ เงินจึงมีอำนาจมหาศาลเหนือผู้คนทุกวงการ
ในปัจจุบัน เพราะมนุษย์ล้วนปรารถนา “ความสุข” และแสวงหาความสุขตามความเชื่อนั้น และคิดว่า
จะมีพลังมากกว่าอำนาจอาวุธ-เผด็จการทหาร ซึ่งใช้ความกลัวเป็นตัวบังคับข่มขู่ให้คนทำตามด้วย
การต่อต้านอำนาจอย่างหลังนี้เกิดขึ้นได้ง่าย แต่อำนาจเงินใช้ “ความสุข” เป็นตัวล่อ ตัวหลอก การ
สยบยอมต่ออำนาจเงินและอำนาจอื่นที่พ่วงตามมากับเงิน จึงมักเป็นไปด้วยความสมัครใจ เต็มใจ
อำนาจเงินจึงสามารถกวาดซื้อทุกอย่างที่ขวางทางได้โดยไม่ยากในทุกวงการ แม้ในวงการที่มี
หลักการยุติธรรม ความดีงามเป็นหัวใจ ไม่ว่าตุลาการ ตำรวจ แพทย์ ครู ผู้บวช รวมไปถึงการซื้อ
อุดมการณ์ใส่ลิ้นชัก

อย่างไรก็ตาม พลังอำนาจของเงินในสังคมสมัยใหม่ ก็ได้ครอบครองเหนือบุคคลและกลุ่ม
คนทั้งหมดอย่างสิ้นเชิง จนไร้ความหวัง ที่จะไปพ้นจากสังคมที่อำนาจเงินเป็นใหญ่ หากเข้าใจว่า
สังคมที่วุ่นนี้ เกิดและเติบโตได้มากภายใต้อุดมการณ์เศรษฐกิจแบบ “จำريญเติบโต” (growth) คือมุ่ง
การเพิ่มและขยายรายได้ (เงิน) ไม่ว่าจะในระดับปัจเจกบุคคลหรือของรัฐ การพัฒนาของรัฐที่ผ่านมาก
ว่า 40 ปี ได้สร้างมายาคติทำให้การมีชีวิตรอด ไม่ว่าจะในเมืองหรือชนบทมีอยู่ทางเดียว คือปัจเจก
บุคคลจะต้องหาเงินให้มากๆ แล้วเอาเงินไปบันดาล “สุข” อันหมายถึง ความสุขทางวัตถุ ด้วยสูตร
“งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข” (ซึ่งเวลาต่อมาเปลี่ยนไปเป็นว่า งานไม่ต้องทำก็มีเงินได้
หรือทำอย่างไรก็ได้ให้ได้เงิน) ความสุขในรูปแบบอื่นๆ ที่เคยมีอยู่ในสังคมไทย เช่น ความสุขจาก
การมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อแบ่งปันให้กัน ความอบอุ่นในครอบครัว-ชุมชน การสร้างสรรค์งานศิลปะ ฯลฯ
ได้ถูกทำลายราบด้วยสูตร “ความสุข” ของรัฐ ซึ่งเป็นนายหน้าให้แก่ทุนนิยมโลกและวัฒนธรรม
บริโภคนิยม-วัตถุนิยม สร้างตลาดซื้อขาย “ความสุข” ที่ต้องจ่ายเงินซื้อทั้งสิ้น คนเป็นอันมากเชื่อและ
วิ่งล่าหาความรวยเพื่อมาสร้างความสุขตามสูตรของรัฐ จนกระทั่งสูญสิ้นไร่นา ป่าเขาถูกทำลาย
ครอบครัวแตกแยกเพราะพ่อแม่เอาแต่หาเงิน อบายมุข ยาเสพติด คอร์รัปชั่น ฯลฯ ล้วนขยายตัวบน
พื้นฐานความแค้นแค้นและความโลภอยากรวย

ความอยุติธรรมทางเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม และความทุกข์ในชีวิตปัจจุบัน จึงผูกโยงอยู่
กับโลกทัศน์และค่านิยมเกี่ยวกับชีวิตและความสุขของบุคคลในสังคมด้วย การจะลดทอนอำนาจเงิน
และอำนาจรัฐในสังคมไทย ทางหนึ่งคือการส่งเสริมและเปิดทางให้ชุมชนได้นิยามและสร้าง
“ความสุข-ความเจริญ” ตามแบบของตนเอง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนรัฐ เพราะตราบดีที่ยังต้องวิ่ง
ไล่ตามสูตรการพัฒนาของรัฐ (การตลาด) ก็จะมีเงินและอำนาจเงินก็จะมีแผ่อิทธิพลมากยิ่งขึ้นบน
ความยากจนนั้น ในส่วนของปัจเจกบุคคล การต่อสู้กับอำนาจเงิน แท้จริงก็คือ การต่อสู้กับความโลภ
ภายในใจของเราเอง ซึ่งจุดติดง่ายท่ามกลางแรงโฆษณา “ความสุข” ที่ชี้แนะแต่ความสุขแบบหยาบๆ
จะสู้ชนะหรือแพ้ ขึ้นอยู่กับการฝึกฝนตนเองที่จะใช้เงินบันดาลสุขแต่เพียงพอดี ที่สำคัญที่สุดคือ รู้จัก

การสร้างและมีความสุขในมิติอื่นด้วย การดูวิถีชีวิตและความสุขของกัลยาณมิตรเช่น ท่านอาจารย์ พุทธทาส ก็เป็นทางหนึ่งของการสร้างกำลังใจ และความรู้เท่าทันในการต่อสู้กับอำนาจ-เงิน

แน่นอนว่า ผู้มีชีวิตรองเรือน คงทำเหมือนบรรพชิตมิได้ทั้งหมด แต่คุณก็ยังสามารถมีความสุขจากวิถีชีวิตที่ “ไม่รวย” ได้เช่นกัน ดูذجีวิตของ อ.ป่วยและอีกหลายๆ ท่านเป็นตัวอย่าง หรือให้ใกล้เข้ามาอีก ก็ดูความสุขของเด็กๆ เมื่อเขาจับกลุ่มเล่นกัน หัวเราะเอิ๊กอ๊ากโดยไม่ต้องใช้เงินสักบาท.

ที่มา : watthasai (2021)

11. บทความวิชาการ มีเนื้อหาแสดงข้อเท็จจริง ข้อความรู้ทางวิชาการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ ผู้เขียนอาจจะเสนอเฉพาะเนื้อหาสาระทางวิชาการหรือเสนอทั้งเนื้อหา สาระข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็นในเชิงวิเคราะห์ วิจัยก็ได้ หรืออาจเสนอผลการวิจัย

5.1.4 หลักการเขียนบทความ

1. ประเด็นที่จะนำมาเขียนบทความ ประเด็นหรือเรื่องที่จะนำมาเขียนนั้นต้องเป็นประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อให้การเขียนบทความมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อผู้อ่าน ผู้เขียนจึงต้องทำการบ้านด้วยการมีข้อมูลที่ตีเริ่มจากการสังเกตว่าเรื่องอะไรกำลังเป็นที่สนใจของสังคม หรือเรื่องอะไรมีประโยชน์ต่อสังคม ณ ขณะนี้ หรือแม้แต่เรื่องอะไรที่ไม่อาจมองข้าม จากนั้นหยิบยกประเด็นดังกล่าวมาเป็นเรื่องที่จะเขียนบทความ ทั้งนี้ผู้เขียนต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีแนวความคิดในเชิงสร้างสรรค์ และคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายด้วย

2. โครงสร้างของบทความมี 3 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นความนำหรือความขึ้นต้น เป็นส่วนนำผู้เขียนปูพื้นฐานในการดึงดูดให้ผู้อ่านอยากติดตามอ่าน ส่วนที่สองเป็นตัวเรื่องหรือใจความ เป็นตอนสำคัญของเนื้อหาและใจความของบทความ ผู้เขียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีหลักการและเหตุผล และส่วนสุดท้ายคือบทส่งท้ายหรือสรุป เป็นการเน้นความคิดเห็นของผู้เขียนให้เห็นอย่างจริงจัง

3. ภาษาที่ใช้ในการเขียนบทความต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดการตีความที่แตกต่างกันไป หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาพูด ไม่ควรใช้อักษรย่อหากจำเป็นต้องใช้ให้เขียนชื่อเต็มก่อนจากนั้นจึงอาจใช้อักษรย่อแทน หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาปากหรือภาษาตลาด

4. การเตรียมข้อมูลดิบจากการค้นคว้าหาข้อมูลข้อเท็จจริงเอกสาร ตำรา ทฤษฎี การสัมภาษณ์ โดยการเขียนบทความข้อมูลที่นำมาเขียนต้องเป็นความจริงที่พิสูจน์ได้ ทั้งนี้กาญจนา แก้วเทพ (2553: 9-11) ได้อธิบายระดับของความจริง ไว้ดังนี้

4.1 ระดับข้อมูล (Data) เป็นความจริงในระดับแรกสุด ข้อมูลจะเป็นการบอกเล่าถึงความจริงอย่างตรงไปตรงมาตามที่ถูกสังเกตได้สัมผัส เช่น ข้อมูลดิบที่มาจากการสัมภาษณ์แล้วนำมาถอดเทป เป็นต้น

4.2 ระดับสารสนเทศ (Information) เป็นความจริงที่เกิดจากการนำข้อมูลมาผ่านกระบวนการแบบใดแบบหนึ่ง เช่น การจัดระบบข้อมูล หรือการเอาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ถอดเทปแล้วมาจัดหมวดหมู่แบ่งเป็นช้อย่อย เห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย เป็นต้น

4.3 ระดับความรู้ (Knowledge) เป็นความจริงที่ต่อเนื่องจากระดับสารสนเทศ โดยระดับความรู้นั้นต้องมีการอ้างอิง ต้องมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ระบุได้ว่าอะไรเป็นเหตุและอะไรเป็นผล มีลำดับเวลาและมีความสม่ำเสมอไม่ซ้ำเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว เช่น นำข้อมูลที่จัดระบบแล้วมาพิสูจน์หาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (วิจัย)

4.3 ระดับภูมิปัญญา (Wisdom) เป็นความจริงที่ผ่านการพิสูจน์มาแล้วครั้งแล้วครั้งเล่ามีมิติด้านกาลเวลา จนสามารถตกผลึกเป็นที่ยอมรับกันในคนทั่วไป เช่น หลักพุทธศาสนา หลักคุณธรรม เป็นต้น จุดเริ่มต้นของการเขียน

1. จะเขียนอะไร (บทความ หรือสารคดี)
2. เขียนเพื่ออะไร (เพื่อให้ความรู้ เพื่อวัตถุประสงค์ขององค์การ หรือเพื่อจุดประเด็น)
3. เขียนให้ใครอ่าน
4. จะลงสื่ออะไร

การกำหนดเค้าโครงเรื่องที่กระชับจะช่วยให้งานเขียนมีความสมบูรณ์ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของงานเขียน มีทิศทางในงานเขียน และสามารถควบคุมไม่ให้เขียนออกนอกประเด็น

ตัวอย่างการเขียนเค้าโครงเรื่อง

วัตถุประสงค์.....

ประเด็น / หัวข้อเรื่อง.....

1.....

1.1.....

1.2.....

2.....

2.1.....

2.2.....

ขั้นตอนสู่ความสำเร็จ

1. อย่าเป็นกังวล ผู้เขียนที่เพิ่งเริ่มต้นเขียนใหม่ๆ มักคิดว่าจะเขียนได้ไม่ดีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพยายามหาข้อมูล ความใฝ่รู้ และการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ก็จะทำให้งานเขียนดีขึ้นตามลำดับ

2. เลือกหัวข้อที่จะเขียน ผู้เขียนควรเลือกเรื่องที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่านและควรอยู่ในความสนใจใคร่รู้ของผู้อ่านขณะนั้น นอกจากนี้ควรมองแง่มุมหรือเหลี่ยมอื่นๆ ที่หลบซ่อนอยู่ดึงออกมานำเสนอก็จะทำให้เรื่องที่เลือกมาเขียนเป็นที่สนใจได้

3. วางแผนก่อน ผู้เขียนต้องวางแผนก่อนการเขียนเสมอ วางแผนหาข้อมูล พิสูจน์ข้อเท็จจริง จัดลำดับข้อมูล โดยเฉพาะหากไม่ได้ข้อมูลจากแหล่งนี้จะหาจากแหล่งไหนได้บ้าง หรือสัมภาษณ์ใครแทนได้บ้าง แล้วจึงกำหนดโครงเรื่องก่อนลงมือเขียน

4. ไม่ต้องเขียนรวดเดียวจบ เนื่องจากผู้เขียนได้กำหนดโครงเรื่องไว้แล้ว จึงสามารถกลับไปทำงานอย่างอื่นได้เมื่อกลับมาเขียนต่อเรื่องก็จะยังคงดำเนินตามกรอบโครงที่วางไว้ไม่ตกหล่น อีกทั้งยังเป็นการผ่อนคลายไม่ทำให้ผู้เขียนเหนื่อยล้าจนเกินไป

5. เชื่อมโยงความคิดต่างๆ เข้าด้วยกัน ทักษะข้อนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เขียนในการวินิจฉัยข้อมูลและการใช้ตรรกะทางความคิด ผู้เขียนต้องใช้เหตุผลและเชื่อมโยงบนพื้นฐานความจริงที่พิสูจน์ได้และต้องระมัดระวังอคติส่วนตัวของผู้เขียนด้วย หากผู้เขียนมีอคติการเชื่อมโยงความคิดอาจบิดเบี้ยวไปได้

6. ลงรูปที่จำเป็นและต้องสอดคล้องกัน บ่อยครั้งที่เราจะเห็นบทความมีแต่ตัวหนังสือเพื่อต้องการให้ผู้อ่านใช้ทักษะการคิดมากกว่าทักษะอื่นๆ แต่ปัจจุบันการลงรูปจะช่วยให้บทความน่าสนใจมากขึ้นหรือช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจมากยิ่งขึ้น เช่น เรื่องอวกาศ หรือสถานที่ หรือภาพจำลอง เป็นต้น

7. เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ตั้งชื่อให้โดนใจ หลายคนอาจจะคิดว่าการตั้งชื่อเรื่องคือสิ่งแรกที่ต้องทำ แต่ความจริงแล้วผู้เขียนจะต้องเริ่มจากประเด็นก่อนว่าจะเขียนอะไร เกี่ยวกับอะไร อาจเป็นข้อสั้นๆ ที่กำหนดไว้เป็นกรอบการเขียนก็ได้ หลังจากเขียนเสร็จแล้วจึงค่อยมาตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจหรือปรับจากประเด็นมาเป็นชื่อเรื่อง

8. แก้ไขสำนวนให้ดีที่สุด เมื่อเขียนเสร็จแล้วผู้เขียนต้องอ่านทบทวน ตรวจสอบข้อมูล และสำนวนว่าใช้ได้ถูกต้องหรือไม่ หากพบว่าผิดควรแก้ไขให้ถูกต้อง หรือเขียนถูกต้องแล้วก็อาจปรับสำนวนใหม่ให้คมกว่าเดิม น่าสนใจกว่าเดิมก็ได้

9. เขียนบทสรุปให้ประทับใจ บทความเป็นงานเขียนที่ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นลงไป ดังนั้นเพื่อที่จะให้ผู้อ่านเชื่อ หรือคล้อยตามความคิดเห็น หรือเชื่อเหตุผล หรือข้อเสนอของผู้เขียนนั้น ผู้เขียนจำเป็นต้องเขียนบทสรุปให้ชัดเจนและประทับใจให้ดีที่สุดให้ได้ใน 1-2 ย่อหน้าสุดท้ายเพื่อเป็นการย้ำให้กับผู้อ่านและควรจบที่ความคิดที่คมที่สุด

5.2 การเขียนบทความเพื่อการประชาสัมพันธ์

ความหมายและประเภทของบทความเพื่อการประชาสัมพันธ์

บทความตามความหมายของรุ่งฤดี แผลงศร (2557: 3) คืองานเขียนที่มุ่งนำเสนอความคิดเห็น การวิเคราะห์ การวิจารณ์ หรืออธิบายเหตุการณ์ ประเด็นที่เป็นข่าวในขณะนั้น ทั้งนี้ต้องอาศัยข้อเท็จจริงและหลักวิชาการในการถ่ายทอดสารเพื่อให้ผู้รับสารเกิดความคิด เกิดการตัดสินใจ หรือใช้ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาได้ ทั้งนี้บทความแบ่งออกเป็น 11 ประเภทดังได้อธิบายไปแล้วในหัวข้อ 5.1.3 อย่างไรก็ตาม ในการสื่อสารองค์กรนั้นการเขียนบทความทั้ง 11 ประเภทอาจไม่สามารถสื่อสารโน้มน้าวใจกลุ่มเป้าหมายได้ ดังนั้นในการสื่อสารองค์กรจึงมีการเขียนบทความเฉพาะ นั่นคือ บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์ โดยแบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ บทความโฆษณา (Advertorial) บทความประชาสัมพันธ์ (Public Relations Article) และบทความ SEO (SEO Content)

1. บทความโฆษณา (Advertorial)

บทความโฆษณา หมายถึง บทความที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อโฆษณาสินค้าหรือบริการ เพียงแต่ไม่เขียนในรูปแบบของโฆษณาอย่างชัดแจ้ง หรือไม่เขียนเป็นข้อความโฆษณา แต่จะนำเสนอผ่านบทความที่นำเสนอความรู้แล้วสอดแทรกเนื้อหาที่เป็นโฆษณาลงไปเป็นส่วนหนึ่งของบทความ (สุพิชฌาย์ ศรีประสิทธิ์, 2562: 19-20) สำหรับการเขียนบทความโฆษณาต้องไม่ยาวเกินไป เข้าเรื่องหรือประเด็นให้เร็ว เกริ่นนำด้วยการให้ความรู้ จากนั้นขยายความคิดให้ผู้อ่านตัดสินใจ และสรุปเข้าสู่สินค้าหรือบริการที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างบทความโฆษณา

4 ขั้นตอนการขออนุญาตติดตั้งโซล่าเซลล์ ต้องทำอะไรบ้าง? อัปเดต 2566

บทความ / October 3, 2021 / By Nk group

การติดตั้งโซล่าเซลล์ นอกจากเป็นการช่วยลดค่าไฟแล้วยังเป็นพลังงานที่สะอาดสามารถรักษาสิ่งแวดล้อมได้อีกด้วย ดังนั้นในแต่ละปีจึงมีคนให้ความสนใจและหาข้อมูลเกี่ยวกับการรับติดตั้งโซล่าเซลล์ เพื่อใช้งานกันมากยิ่งขึ้น แต่ก็อย่าลืมขออนุญาตติดตั้งโซล่าเซลล์กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ถูกต้องกฎหมายกันด้วยนะคะ

หลักเกณฑ์ในการยื่นขออนุญาตเพื่อติดตั้งโซล่าเซลล์จะพิจารณาจากขนาดการผลิตกระแสไฟฟ้าของระบบโซล่าเซลล์ที่ติดตั้ง โดยแยกเป็น 3 เงื่อนไขดังนี้

- **เงื่อนไขที่ 1 :** แผงโซล่าเซลล์ (PV) < 200kWp (<200,000 Watt)
- **เงื่อนไขที่ 2 :** แผงโซล่าเซลล์ (PV) >= 200kWp แต่ไม่เกิน 1,000kWp (200,001 Watt – 1,000,000 Watt)
- **เงื่อนไขที่ 3 :** แผงโซล่าเซลล์ (PV) >= 1,000kWp (1,000,000 Watt) ขึ้นไป

ซึ่งตามโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา สำหรับภาคประชาชน ประเภทบ้านอยู่อาศัย (ประเภทที่1) ต้องมีขนาดกำลังการผลิตติดตั้งไม่เกิน 10 กิโลวัตต์ (kWp) เท่านั้น และผู้เข้าร่วมโครงการสามารถขายไฟส่วนที่เหลือคืนให้การไฟฟ้า ในอัตราซื้อไฟฟ้า 2.2 บาท/หน่วย เป็นระยะเวลา 10 ปี แต่หากไม่เข้าร่วมโครงการโซล่าภาคประชาชนสามารถติดตั้งได้มากกว่า 10 กิโลวัตต์ (kWp)

4 ขั้นตอนการขออนุญาตติดตั้งโซล่าเซลล์ PEA

เพื่อความปลอดภัยและทำให้การติดตั้งระบบโซล่าเซลล์เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ติดตั้งจะต้องดำเนินการขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ยื่นใบอนุญาตก่อสร้าง

เพื่ออาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร (อ.1) กับหน่วยงานราชการในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเทศบาล/ อบต. ในเขตพื้นที่ เพื่อทำการดัดแปลงโครงสร้างบนหลังคา ก่อนทำการติดตั้ง

สิ่งที่ต้องเตรียม

- แบบคำขอ ข.1 แบบแปลนแสดงแผนผังและโครงสร้างหลังคา โครงสร้างรองรับแผงโซล่าเซลล์และรายละเอียดของการติดตั้ง
- รายการคำนวณโครงสร้าง แบบฟอร์มการสำรวจอาคาร เอกสารรับรองของวิศวกรผู้ออกแบบและควบคุมงาน (โยธา)

เมื่อได้รับหลักฐานการอนุญาตติดตั้งจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ก็ทำการติดตั้งได้เลย

2. ลงทะเบียน

เพื่อแจ้งประกอบกิจการพลังงานที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาต ที่สำนักงาน กกพ. หรือบนเว็บไซต์ของสำนักงาน กกพ. ได้ที่ <https://www.cleanenergyforlife.net/>

สิ่งที่ต้องเตรียม

- สำเนาหลักฐานการยื่นแจ้งจากหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น
- ภาพถ่ายการติดตั้งอุปกรณ์แผงโซลาร์เซลล์ที่เห็นครบชุดแผง อินเวอร์เตอร์
- แบบ Single Line Diagram ทางการไฟฟ้า พร้อมวิศวกรไฟฟ้ากำลังลงนามรับรอง
- แบบแปลนโครงสร้างการติดตั้งและรายการคำนวณโครงสร้าง พร้อมวิศวกรโยธาลงนามรับรอง
- เอกสารมอบอำนาจ (กรณีทำมอบอำนาจ)
- ชนิด รุ่น ยี่ห้อ Spec ของแผงโซลาร์เซลล์ที่ติดตั้ง
- ชนิด รุ่น ยี่ห้อ Spec ของ Inverter ที่ขึ้นทะเบียนกับการไฟฟ้า หรือตามมาตรฐานของการไฟฟ้าแล้วเท่านั้น
- สำเนาบัตรประชาชนที่ตรงกับชื่อผู้ใช้ไฟ
- บิลค่าไฟ
- ติดต่อ การไฟฟ้าฯ เพื่อตรวจสอบและทดสอบการเชื่อมต่อ

เมื่อผู้ติดตั้งได้รับหนังสืออนุญาตประกอบกิจการพลังงานที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตจากทาง กกพ. เรียบร้อยแล้ว จะต้องดำเนินการประสานงานต่อกับทางเจ้าหน้าที่การไฟฟ้านครหลวง หรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในเขตพื้นที่ของการติดตั้ง เพื่อเจ้าหน้าที่จากการไฟฟ้าต่อไป

3. แจ้ง กพน. หรือ กฟภ. (PEA)

ทำการลงทะเบียนเพื่อเข้าร่วมโครงการขายไฟหรือขอขนานไฟผ่านเว็บไซต์ของการไฟฟ้า MEA ที่ <https://myenergy.mea.or.th/> และลงทะเบียนของ PEA ได้ที่ <https://ppim.pea.co.th:4433/app/project/eco> (ในส่วนของ PEA ไม่เข้าร่วมโครงการขายไฟให้เตรียมเอกสารไปยื่นกับการไฟฟ้าเขตของพื้นที่นั้นๆ)

สิ่งที่ต้องเตรียม

- แบบคำขอ ข.1
  - เอกสารแสดงแผนผังและโครงสร้างหลังคา
  - บัตรประชาชนของผู้ใช้ไฟฟ้า
  - หมายเลขผู้ใช้ไฟฟ้า (CA) ตามใบแจ้งหนี้การไฟฟ้าฯ (โดยมิเตอร์ 1 เฟส จะสามารถติดตั้งได้สูงสุด 5kw. และมิเตอร์ 3 เฟส จะขอติดตั้งได้สูงสุด 10kw.
  - เอกสารมอบอำนาจ (กรณีทำมอบอำนาจ)
  - ชนิด รุ่น ยี่ห้อ Spec ของแผงโซลาร์เซลล์ที่ติดตั้ง
  - ชนิด รุ่น ยี่ห้อ Spec ของ Inverter ที่ขึ้นทะเบียนกับการไฟฟ้า หรือตามมาตรฐานของการไฟฟ้าแล้วเท่านั้น
  - แผนภูมิระบบไฟฟ้า (single line diagram) ที่มีการเซ็นรับรองแบบโดยวิศวกร พร้อมแนบสำเนาใบประกอบวิชาชีพ (ใบกว.)
  - ข้อมูลของแผนที่ตั้ง รูปถ่ายหน้าบ้าน และรูปถ่ายที่เห็นแผงโซลาร์ครบทุกแผง
- #### 4. ยื่นสำเนาหนังสือรับ

เมื่อแจ้งยกเว้นการขออนุญาตฯ จาก กทพ. และ กฟน. หรือ กฟภ. ผ่านเรียบบร้อย จะต้องไปชำระค่าบริการต่างๆ ค่าขนาดไฟ และทำสัญญาซื้อขายไฟกับการไฟฟ้า (ในกรณีเข้าร่วมโครงการโซลาร์ภาคประชาชน) จากนั้นการไฟฟ้าจะเข้าไปตรวจสอบสายภายใน และระบบการผลิต เมื่อผ่านตามข้อกำหนดต่างๆแล้ว การไฟฟ้าก็จะทำการเปลี่ยนประเภทมิเตอร์ไฟฟ้าให้เป็นมิเตอร์สำหรับโซลาร์เซลล์โดยเฉพาะ และทำการเชื่อมต่อ COD กับระบบของการไฟฟ้า จากนั้นก็จะสามารถเริ่มใช้งานโซลาร์เซลล์ระบบออนกริดได้เลย

สรุปเรื่อง

การติดตั้งไฟฟ้าระบบโซลาร์เซลล์จำเป็นต้องขออนุญาตจากการไฟฟ้านครหลวง pea , การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และ คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานให้ถูกต้องตามกฎหมาย หากยังมีข้อสงสัยต่างๆ หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมสามารถสอบถามและปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจาก NK Solar Group โดยไม่มีค่าใช้จ่ายผ่านทาง Facebook Messenger หรือ AddLine ได้ตลอด 24 ชม.

ที่มา: Nksolargroup (2021)

2. บทความประชาสัมพันธ์ (Public Relations Article)

สำหรับบทความประชาสัมพันธ์ สุพิชฌาย์ ศรีประสิทธิ์ (2562: 20) ให้ความหมายว่า คือ บทความที่นำเสนอเนื้อหาที่เน้นสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับแบรนด์สินค้าหรือตัวองค์กรเจ้าของสินค้า ทั้งนี้บทความประชาสัมพันธ์จะไม่มุ่งไปที่การกระตุ้นยอดขายระยะสั้น แต่จะเป็นการสร้างภาพจำที่ดีในสายตาของผู้บริโภค และทำให้เกิดการจดจำและภักดีในแบรนด์ ซึ่งส่งผลให้แบรนด์สินค้าหรือบริการสามารถครองใจผู้บริโภคได้ในระยะยาว ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างบทความประชาสัมพันธ์

10 ประโยชน์ของพลังงานแสงอาทิตย์

บทความ / October 3, 2021 / By Nk group

พลังงานแสงอาทิตย์จัดเป็นพลังงานทดแทนประเภทหมุนเวียนที่ใช้แล้วไม่หมดไป ที่สามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้ในทุกๆ วัน ซึ่งประโยชน์ของพลังงานแสงอาทิตย์มีอยู่มากมาย เช่น ให้พลังงานความร้อน การให้ความอบอุ่นต่อร่างกาย ให้แสงสว่าง การทำให้เสื้อผ้าแห้ง เป็นต้น และเมื่อนำเอาเทคโนโลยีมาใช้กับพลังงานแสงอาทิตย์ ทำให้เกิดประสิทธิภาพ ที่หลากหลายมากขึ้น เช่น

1. ช่วยในการประหยัดค่าใช้จ่าย

เมื่อติดตั้งระบบผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ หรือ Solar cell เนื่องจากจะช่วยลด ค่าไฟฟ้าได้ประมาณ 2-3 พันบาทต่อเดือน ซึ่งทำให้ใครหลายๆคนหันมาสนใจติดตั้ง แผงโซลาร์เซลล์ กันมากขึ้น

2. เป็นพลังงานที่ไม่มีวันหมด

โดยการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ทำให้มีโอกาสนำมาใช้ในการใช้พลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ได้ฟรีถึงละ 8 ชั่วโมงต่อวัน และสามารถใช้งานได้ทุกวันที่มีแสงแดดโดยไม่มีวันหมด

3. ระยะเวลาคืนทุนต่ำ

หลังจากการติดตั้งระบบโซลาร์เซลล์แล้ว เราสามารถคืนทุนได้ในระยะเวลาเพียง 5-10 เท่า ขึ้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและพื้นที่ในการติดตั้งว่ามีแสงแดดมากน้อยแค่ไหน

4. พลังงานแสงอาทิตย์สามารถสร้างรายได้เข้ากระเป๋า

ไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์นอกจากจะช่วยลดค่าใช้จ่ายทำให้เราประหยัดค่าไฟแล้ว หากเราใช้ไฟฟ้าไม่หมดยังสามารถขายไฟฟ้าในส่วนที่เหลือคืนให้การไฟฟ้าได้อีกด้วย

5. ช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับบ้าน

เนื่องจากในปัจจุบัน การติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง เพราะสามารถช่วยลด ค่าไฟฟ้าได้อย่างมาก ดังนั้นการซื้อบ้านพร้อมแผงโซลาร์เซลล์จะช่วยเพิ่มมูลค่าในตลาดได้ เช่นเดียวกับบ้าน ที่อยู่ติดกับ รถไฟฟ้า หรือห้างสรรพสินค้านั่นเอง

6. ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม

การติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์นอกจากจะช่วยประหยัดค่าไฟฟ้าแล้ว ไฟฟ้าจากโซลาร์เซลล์ถือเป็นพลังงานสะอาด และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่จะเข้ามาช่วยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ บนโลก ได้อีกด้วย

7. มีประสิทธิภาพที่เชื่อถือได้

อุปกรณ์โซลาร์เซลล์ที่นำมาใช้งานล้วนแต่ได้รับประกันแล้วว่า มีอายุการใช้งานไม่ต่ำกว่า 20 – 25 ปี และ หลังจากผ่านไป 25 ปี ประสิทธิภาพในการทำงานจะไม่ต่ำกว่า 80%

8. เป็นพลังงานที่ใช้ได้ในทุกที่

พลังงานแสงอาทิตย์นี้ สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ทุกที่มีแสงอาทิตย์ส่องถึง ดังนั้นจึงเหมาะแก่ การนำไปใช้กับพื้นที่ที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึงเป็นอย่างมาก

9. ช่วยลดปริมาณการใช้น้ำมัน

พลังงานแสงอาทิตย์เป็นพลังงานทดแทนที่จะช่วยลดการใช้ทรัพยากรปิโตรเลียมได้เป็นอย่างดี ซึ่งทรัพยากรปิโตรเลียมนี้เป็นทรัพยากรที่ใช้แล้วมีวันหมด และมีราคาที่สูงขึ้นตามความต้องการอีกด้วย ดังนั้นการใช้พลังงานแสงอาทิตย์จะช่วยปริมาณการใช้น้ำมันลง

10. เป็นระบบที่ใช้งานได้ง่าย

เนื่องจากระบบไฟฟ้าโซลาร์เซลล์เป็นระบบที่ไม่ซับซ้อน และสามารถติดตั้งได้ง่ายดังนั้น จึงใช้ระยะเวลาในการติดตั้งเพียงแค่วันเดียว คุณก็จะประหยัดค่าใช้จ่ายไปได้แบบยาวๆ และนอกจากนี้ การติดตั้งโซลาร์เซลล์ระบบ On-Grid เป็นระบบที่สามารถดึงกระแสไฟฟ้า มาใช้ได้โดยตรงไม่ต้องต้องอาศัยแบตเตอรี่จึงทำให้ขั้นตอนการบำรุงรักษาที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

สรุป

ประโยชน์ของพลังงานแสงอาทิตย์นั้นมีมากมายดังนั้นจึงได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าจะได้รับความนิยมเพิ่มสูงขึ้นในทุกๆปี เพราะนอกจากจะช่วยลดค่าไฟฟ้าได้เป็นอย่างมากแล้วยังช่วยรักษาภาวะโลกร้อนและลดมลพิษในอากาศได้อีกด้วย

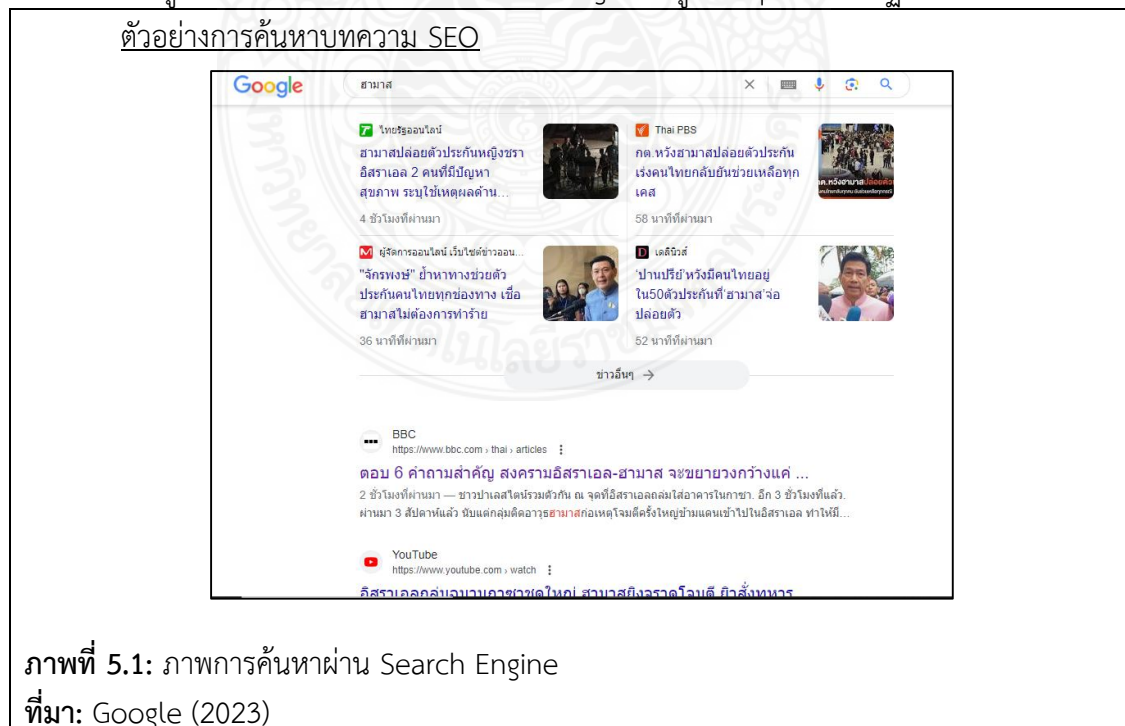
ที่มา: Nksolargroup (2021)

3. บทความ SEO (SEO Content)

ปัจจุบันพฤติกรรมของผู้รับข่าวสารนิยมใช้สื่อสังคมออนไลน์เพราะสะดวก รวดเร็ว และสามารถรับข่าวสารย้อนหลังได้ผ่านโทรศัพท์มือถือ Smart phone และสัญญาณอินเทอร์เน็ต ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อผู้รับสารสนใจเรื่องอะไรก็ตามจะค้นหาสิ่งนั้นด้วยคำสำคัญใน Search Engine ทันทีแล้ว ข้อมูล คลิป ภาพ เสียง ตัวหนังสือจะปรากฏขึ้น ทั้งนี้ Search Engine ที่นิยมคือ Google ทั้งนี้ นักประชาสัมพันธ์ขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนมีหน้าที่ในการเขียนข่าว บทความ และสารคดีอยู่แล้ว และข้อมูลเหล่านี้จะถูกเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน และสื่อขององค์กรเอง เช่น เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก อย่างไรก็ตามหากผู้เขียนเข้าใจเรื่อง SEO ก็จะส่งผลให้ระบบของ Google สามารถดึงผู้อ่านมาที่บทความหรือเว็บไซต์ขององค์กรได้เป็นการเพิ่มยอดผู้รับสารอัตโนมัติ

คำว่า SEO มาจากคำว่า Search Engine Optimization หมายถึงกระบวนการทำการตลาดผ่านระบบ Search Engine ดังนั้นบทความ SEO จึงหมายถึง บทความที่เผยแพร่ในโลกออนไลน์ โดยบทความนี้จะมีคุณสมบัติคือมีค่าที่ถูกค้นหาใน Google ซึ่งระบบจะประมวลผลเมื่อมีผู้ค้นหาคำนั้น และจะส่งผลให้บทความถูกค้นพบบ่อยหรืออยู่ในอันดับต้นๆ (Google Ranking) นั่นเอง โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นคือ Google จะช่วยส่งให้มีผู้อ่านเข้ามาคลิกอ่านหรือเข้าเว็บไซต์ขององค์กรมากขึ้นด้วย

ทั้งนี้สุพิชฌาย์ ศรีประสิทธิ์ (2562: 49) อธิบายว่า การเขียนบทความ SEO ให้ถูกใจ Google นั้นต้องไม่ซ้ำใคร มีค่าสำคัญที่ผู้คนค้นหาในช่วงเวลานั้น บทความมีความยาวขั้นต่ำประมาณ 500-1,000 คำ หรือยิ่งยาวยิ่งดี เมื่อบทความยาวควรแบ่งบทความเป็นส่วนๆ แล้วกำหนดหัวเรื่องในเนื้อหาแต่ละส่วน สร้าง Text Link คือคำที่จะลิงก์ไปอีกหน้าหรือไปอีกบทความได้ นอกจากนี้ควรใส่โปรไฟล์ผู้เขียน มีโฆษณาพอดีไม่มากจนเกินไป และเปิดให้มีการแสดงความคิดเห็นให้บทความ เพียงเท่านี้ก็สามารถเขียนบทความ SEO ที่ช่วยทำให้ระบบมองเห็นและขึ้นอันดับต้นๆ เพื่อดึงให้ผู้รับสารเข้ามากดอ่าน เช่น เมื่อผู้รับสารค้นหาคำว่า “ฮามาส” ใน Google ข้อมูลต่างๆ ก็จะปรากฏขึ้น

ภาพที่ 5.1: ภาพการค้นหาผ่าน Search Engine
ที่มา: Google (2023)

5.3 การเขียนสารคดี

5.3.1 ความหมายและประเภทของสารคดี

สารคดี (Non-Fiction หรือ Feature) คืองานเขียนที่มีลักษณะยึดถือข้อมูล เรื่องราวจากความเป็นจริงนำมาเขียนเพื่อแสดงความจริง ความรู้ ทักษะหรือความคิดเห็นเป็นหลัก โดยผู้เขียนจัดระเบียบความคิดในการนำเสนอผสมกับวิธีการถ่ายทอดเพื่อสร้างความสนใจของผู้รับสาร ทั้งนี้สารคดีเน้นให้เกิดคุณค่าทางปัญญา (สุทธิ ชัตติยะ, 2552:107)

สำหรับอวยพร พานิชและคณะ (2553: 232) ได้ให้ความหมายของสารคดีว่า หมายถึงการเขียนร้อยแก้วจากเรื่องจริง โดยผู้เขียนมีจุดประสงค์เพื่อให้รายละเอียดเพิ่มเติมจากข่าวหรือเพื่อคลายเครียดจากการอ่านข่าว การเขียนสารคดีผู้เขียนจำเป็นต้องอาศัยความคิดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างสูง มีแนวคิดที่เจาะจงเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอให้เด่นชัดเพียงด้านเดียว และใช้ภาษาที่ดึงดูดใจและสร้างความประทับใจแก่ผู้รับสาร โดยประเภทของสารคดี แบ่งตามลักษณะเนื้อหาและวิธีการเขียน สารคดีจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สารคดีข่าว (News Features)

เนื่องจากข่าวคือการรายงานข้อเท็จจริงที่ไม่ใส่ความคิดเห็นของผู้เขียนลงไป ดังนั้นหากต้องการจะขยายเรื่องราวที่เป็นข่าวหรือเจาะลึกในแง่มุมที่ซ่อนเร้นนั้น ผู้เขียนจำเป็นต้องรายงานในลักษณะของสารคดีข่าว โดยผู้เขียนหยิบยกข่าวในวันนั้นหรืออาจยังอยู่ในห้วงเวลาที่คนยังสนใจข่าวนั้น เลือกรวม แง่คิด ประเด็นที่มากกว่าที่เป็นข่าวมาขยายความคิด ขยายข้อมูลนำเสนอเพื่อให้ผู้รับสารได้ทราบเบื้องหลังหรือได้รับรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ ลำดับเรื่องราวให้น่าติดตามและได้รสชาติเพิ่มขึ้นมากกว่าการอ่านข่าว ทั้งนี้สารคดีข่าวจะมีลักษณะเฉพาะคือ เป็นงานเขียนที่ขยายความข่าวหรือเสนอเบื้องหลังข่าว และประเด็นที่หยิบมานำเสนอมักเป็นประเด็นที่ไม่มีใครคาดคิดเกี่ยวกับบุคคลที่ตกเป็นข่าว

ตัวอย่างสารคดีข่าว

ยุทธศาสตร์ 3 ลด คีนอากาศบริสุทธิ์ให้กับคนลำปาง

เขียนวันอาทิตย์ ที่ 08 มีนาคม 2563 เวลา 13:18 น.

โดย thaireform

“แผนที่ทำมือช่วยจัดการป่า” ช่วยให้ชาวบ้านรู้จักป่าของตนเองได้ดียิ่งขึ้น กระทั่งนำมาสู่การทำแนวกันไฟในพื้นที่ป่ามากกว่า 3 กิโลเมตร จุดไหนที่สำคัญ ได้ผลที่สุด ก็ใช้แผนที่นี้ชี้จุด หากเป็นพื้นที่ป่าที่เป็นรอยต่อป่าชุมชนอื่น ก็สร้างฝายชะลอน้ำแบบกึ่งถาวร และใช้วัสดุธรรมชาติในป่าภายใต้แนวคิด “ป่าเปียก” สร้างป่าให้ชุ่มชื้น ลดความแห้งแล้งที่เป็นสาเหตุของการเกิดไฟป่าได้ง่าย

ปัญหาหมอกควันทางภาคเหนือ มีความรุนแรงอย่างมากในช่วงเดือนมกราคม-เมษายนของแต่ละปี โดยเฉพาะที่ “เชียงใหม่ และ ลำปาง” ก่อให้เกิดฝุ่นขนาดเล็ก หรือ PM2.5 เกินค่ามาตรฐานเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

เฉพาะที่จังหวัดลำปาง จากสภาพภูมิประเทศที่อยู่สูงจากน้ำทะเล 268.80 เมตร อีกทั้งพื้นที่เป็นที่ราบล้อมรอบด้วยภูเขา มีลักษณะเป็นแอ่งแผ่นดินที่ยาวและกว้างที่สุดในภาคเหนือ

เรียกว่า แอ่งลำปาง คล้ายกันกระทะ ยิ่งทำให้อากาศร้อนอบอ้าวเกือบตลอดปี ฤดูร้อนร้อนจัด ฤดูหนาวหนาวจัด

จากรายงานการปฏิบัติงานดับไฟป่าของจังหวัดลำปาง ได้สรุปผลการเกิดไฟป่า ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน 2562 ว่า มีจุดไฟเผารวมทั้งสิ้น 361 จุด มีพื้นที่ถูกไฟไหม้ไปประมาณ 6,585 ไร่ สาเหตุหลักๆ มาจากการจุดไฟหาของป่า ล่าสัตว์ป่า เผาเพื่อเตรียมพื้นที่ทางการเกษตร และมีการเผาโดยไม่ทราบสาเหตุเกิดขึ้นจำนวนมาก โดยเกิดขึ้นในพื้นที่ซ้ำๆ

แม้ว่าช่วงที่ผ่านมา นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง จะได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการลดปัญหาหมอกควัน หรือ 3 ลด ในปี 2563 ได้แก่ 1. ลดปัญหาสุขภาพระบบทางเดินหายใจให้เหลือร้อยละ 70 2. ลดจุดความร้อนหรือฮอทสปอต ให้เหลือร้อยละ 50 และ 3. ลดการเผาในที่ชุมชน ทั้งในครัวเรือนและพื้นที่ทางการเกษตร แล้วก็ตามแต่สถานการณ์วิกฤตหมอกควันก็ยังไม่ดีขึ้น

แน่นอนว่าประเด็นปัญหาหมอกควัน นอกจากภาครัฐแล้วจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีทุกภาคส่วน ปัจจุบัน มีชุมชนต้นแบบลดเผาลดควัน เกิดขึ้นที่จังหวัดลำปาง ในพื้นที่ 4 อำเภอประกอบด้วย

อำเภอวังเหนือ ในตำบลร่องเคาะ วังทรายค้ำ และวังใต้

อำเภอเสริมงาม ในตำบลทุ่งงาม และเสริมขาว

อำเภอเถิน ในเขตตำบลแม่วะ

และพื้นที่ระดับชุมชน หมู่บ้าน 9 แห่ง ในพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติเขาลำดวน (โดยพระบาท ม่อนพระยาแช่) อำเภอเมืองลำปาง ซึ่งเป็นพื้นที่ปากกลางเมือง

นายเสถียรพงศ์ เครืออินแก้ว ผู้ใหญ่บ้าน ม.7 บ้านไร่พัฒนา ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เล่าว่า ไฟป่าที่เกิดขึ้นในแต่ละปีสร้างผลกระทบต่อชาวบ้านมาก โดยเฉพาะผืนป่าของหมู่บ้านอยู่ห่างจากศูนย์ราชการเพียง 3 กิโลเมตร

“เรามีกิจกรรมรักษาป่ากันทุกปี ช่วยกันปลูกต้นไม้ บวชป่า ทำฝายชะลอน้ำ รมรงค์ห้ามเผา ก็พอได้ผลบ้าง แต่ไม่ครอบคลุมผืนป่าทั้งหมด เพราะโดยพระบาทมีชุมชนที่อาศัยโดยรอบมากถึง 36 ชุมชน ประกาศเป็นเขตป่าชุมชนไปแล้ว 20 ชุมชน อีก 10 ชุมชน ยังไม่ประกาศเขตป่าชุมชน” การที่ป่ามีอาณาเขตกว้างใหญ่ เข้าออกได้หลายทาง จึงมีคนเข้ามาใช้ประโยชน์จากป่าหลากหลาย ทั้งจากคนในและนอกพื้นที่ การหยุดหมอกควัน ไฟป่า ที่ผ่านมาจึงไม่ประสบผลสำเร็จ

ขณะเดียวกันแต่ละหมู่บ้าน แต่ละหน่วยงานก็ไม่เคยมานั่งคุยกัน ต่างคนต่างทำ ทำให้แผนการจัดการไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่หลังจากหน่วยจัดการระดับจังหวัด ขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดลำปาง (Node Flagship) ภายใต้แผนสร้างสรรค์โอกาสและนวัตกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เข้ามาหนุนเสริมการแก้ปัญหาหมอกควัน ด้วยการมอบทุนทำโครงการและสร้างกลไกระดับชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถลดการเผาในพื้นที่ได้

สำหรับบทบาท Node Flagship ลำปางกับการสร้างความเข้มแข็งชุมชนนั้น โครงการดังกล่าวเริ่มมาตั้งแต่ปี 2562 จำนวน 40 โครงการ ล่าสุดปี 2563 มีพื้นที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน

25 พื้นที่ โดยมีพื้นที่เดิม 10 พื้นที่ที่รับทุนต่อเนื่องเพื่อขยายขอบเขตเนื้อที่การทำงานจากหมู่บ้านไปยังตำบล และพัฒนาเป็นพื้นที่ต้นแบบชุมชนแก้ปัญหาหมอกควันให้กับชาวลำปาง

ผู้ใหญ่เสถียรพงศ์ เล่าต่อถึงการลุกขึ้นมาเป็นแกนนำในการจัดตั้งกลไกอาสาสมัครรักษาป่า ม่อนพระยาแช่ สดใสไร้หมอกควัน ว่า เขาได้จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับชาวบ้านในการร่วมกันรักษาป่า ฝึกอบรมทักษะการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือดับไฟป่า มีปฏิทินลาดตระเวนเฝ้าระวังไฟป่าตลอดทั้งปี รวมถึงการจัดทำหอคอยเฝ้าระวังตามจุดพื้นที่เสี่ยง บริเวณยอดเขาหัวตัด และหอสั่งน้ำประปาหมู่บ้าน “แผนที่ทำมือช่วยจัดการป่า” เป็นเครื่องมือหนึ่งที่เขาและชาวบ้านไร้พัฒนา ร่วมกันทำขึ้น ผู้ใหญ่เสถียรพงศ์ชี้ไปที่แผนที่ทำมือช่วยจัดการป่า ขนาดใหญ่ ตั้งตระหง่านอยู่หน้าทางเข้าป่าชุมชน

“แผนที่นี้ช่วยให้ชาวบ้านรู้จักป่าของตนเองได้ดียิ่งขึ้น กระทั่งนำมาสู่การทำแนวกันไฟในพื้นที่ป่ามากกว่า 3 กิโลเมตร จุดไหนที่สำคัญและได้ผลที่สุด ก็ใช้แผนที่นี้ชี้จุด หากเป็นพื้นที่ป่าที่เป็นรอยต่อป่าชุมชนอื่น ก็สร้างฝายชะลอน้ำแบบกึ่งถาวร และใช้วัสดุธรรมชาติในป่า ภายใต้อาสาสมัครดับไฟป่า เปียก สร้างป่าให้ชุ่มชื้น ลดความแห้งแล้งที่เป็นสาเหตุของการเกิดไฟป่าได้ง่าย”

สำหรับบ้านไร้พัฒนา ซึ่งมีพื้นที่ป่าชุมชนที่รับผิดชอบจำนวน 586 ไร่ ได้มีตั้งกฎและกติกากาการใช้ป่าร่วมกัน ตลอดจนมีแผนการดำเนินงานในป่าตลอดปี เพื่อให้ป่ากลางเมืองแห่งนี้ เป็นปอดใหญ่ให้คนลำปาง

เสถียรพงศ์ ให้ข้อมูลถึงท้ายถึงสถานการณ์การเกิดไฟป่า ที่ปีนี้ 2563 ยังไม่เกิดขึ้นสักจุด เขาหวังจะไม่เกิดขึ้นเลย แตกต่างจากปี 2561 เกิดขึ้นทั้งในและนอกพื้นที่ 8 ครั้ง ปี 2562 เกิดไฟป่าขึ้น 3 ครั้ง

“การเกิดไฟป่าลดลงถึงร้อยละ 57.2 เชื่อว่าเกิดจากการทำงานของอาสาสมัครที่ได้ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ ที่สำคัญมีจุดตรวจสกัดห้ามบุคคลเข้าพื้นที่”

อาสาเฝ้าระวัง สร้างป่าสมบูรณ์

ขณะที่ชุมชนต้นแบบอีกแห่งหนึ่ง คือ ที่บ้านแม่โป่ง ตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เป็นอีกพื้นที่ที่สามารถควบคุมไม่ให้เกิดการจุดไฟเผาป่า และการเผาวัชพืช หรือซากผลผลิตทางการเกษตรได้ถึง 100% ถ้าสุดกำลังขยายผลไปยังพื้นที่ในตำบลใกล้เคียง ซึ่งปัจจัยความสำเร็จเกิดจากการสร้างกลไกในพื้นที่ “กลไกอาสาสมัคร” ได้แก่ มีการบูรณาการร่วมกัน จัดตั้งคณะทำงานประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อบต. ข้าราชการนาญ ประชาชนชาวบ้าน อาสาสมัครชุมชน ส่วนเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน ไม่ได้เป็นคณะกรรมการ แต่ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดทุกครั้ง

นอกจากนี้ ในพื้นที่ยังมีการจัดทำแผน กำหนดกฎ กติกา และมาตรการเฝ้าระวัง จนกระทั่งพัฒนามาเป็น “ธรรมนูญสุขภาวะตำบลวังใต้” จากนั้นนำธรรมนูญดังกล่าวมาปฏิบัติ จนทำให้บ้านแม่โป่ง เป็นพื้นที่ปลอดการเผาป่าและพื้นที่เกษตรได้ 100%

ที่มา : สำนักข่าวอิศรา (2563)

2. สารคดีสนองปฏุชนวิสัย (Human Interest Feature)

เป็นสารคดีที่นำเสนอเนื้อหาเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นของผู้รับสาร โดยเสนอแง่มุมของชีวิตที่แปลก ใหม่ เขียนและนำเสนออย่างสร้างสรรค์ สารคดีสนองปฏุชนวิสัยอาจมีเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคล เด็ก หรือสัตว์ เหตุการณ์ ภัยธรรมชาติ การผจญภัย เรื่องตลกหรือเรื่องสะเทือนอารมณ์ แต่ต้องเป็นแง่มุมที่แปลกใหม่ ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความบันเทิงจากเนื้อหาที่มีอยู่จริง ริเริ่มด้วยจินตนาการบนพื้นฐานของความจริง และผู้เขียนจะไม่เขียนโดยปราศจากความเข้าใจหรือยังหาข้อสรุปไม่พบ สารคดีประเภทนี้จึงให้ภาพแปลกๆ และเรื่องราวแปลกของทุกชนชั้น

ตัวอย่างสารคดีสนองปฏุชน

หนอนอัญมณี สิ่งมีชีวิตที่คุณอาจไม่เคยเห็นมาก่อน

ธันวาคม 27, 2017 - by admin

Photo : Gerardo Aizpuru (Project Noah)

หนอนอัญมณี เป็นหนอนผีเสื้อของผีเสื้อที่มีขนสีส้มสดทั่วตัวที่ชื่อว่า *Acraga coa* หรือรู้จักกันในชื่อ Jewel Caterpillar ลักษณะตัวภายนอกเป็นเมือกและโปร่งแสง สามารถพบได้ตั้งแต่ประเทศเม็กซิโกไปจนถึงประเทศปานามา

Marc Epstein ระบุว่าแม้หนอนอัญมณีจะมีสีส้มที่สวยงามและดูมีพิษคล้ายกับสัตว์ประเภทอื่นๆ ที่สวยแต่แฝงไปด้วยพิษร้าย และจากการทดลองโดยนำหนอนอัญมณีไปอยู่ที่จานเพาะเลี้ยงมดสายพันธุ์ *Camponotus floridanus* ที่มีนิสัยชอบกินหนอน กลับพบว่ามดส่วนมากจะเข้าสัมผัสหนอนอัญมณีด้วยหนวดของพวกมันและผลัดตัวออกมา

ในขณะที่มีมด 3-4 ตัวที่พยายามกัดลงไปยังเมือกใสโปร่งแสงของตัวหนอนแต่ปากของมดจะมีลักษณะติดอยู่บริเวณเมือกใสเพียงครู่เดียวและมดสามารถดึงปากของพวกมันออกมาโดยที่ไม่ได้แสดงอาการว่าได้รับสารพิษแต่อย่างใดแต่เมือกใสและเหนียวที่อยู่บนตัวหนอนอัญมณีนั่นถือเป็นอุปสรรคต่อมดในการที่คิดจะกินหนอนอัญมณีนั่นเอง

ที่มา : Nextsteptv (2017)

3. สารคดีทั่วไป (Feature)

เป็นสารคดีที่เขียนเรื่องทั่วไปอาจเป็นเรื่องสัตว์ สิ่งแวดล้อม เรื่องเล่า บ้านเมือง สิ่งที่น่าสนใจ การเดินทาง การท่องเที่ยว วิชาการแขนงต่างๆ อาหาร สิ่งประดิษฐ์ วิถีชีวิต และชีวประวัติ โดยสารคดีทั่วไปนี้จะเน้นให้ผู้รับสารได้รับความรู้อย่างเพลิดเพลินผ่านภาษาที่สละสลวย ชวนให้ติดตามตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง สำหรับสารคดีที่นิยมเขียนมากคือสารคดีท่องเที่ยวและสารคดีชีวประวัติ (อวยพร พาณิช และคณะ, 2553: 234-239)

5.3.2 หลักการเขียนสารคดี

1. สารคดีเป็นการเขียนที่มีเนื้อหามาจากข้อเท็จจริง เป็นเรื่องจริง สารคดีต้องก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

2. สารคดีต้องเขียนให้น่าอ่าน น่าติดตาม ใช้สำนวนภาษาสละสลวย อ่านได้อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ชวนติดตามอ่านตั้งแต่ต้นจนจบ อาจมีภาพประกอบพร้อมทั้งคำบรรยาย

3. การเขียนสารคดี เป็นการเขียนเพื่อบอกกล่าว สร้างความเข้าใจ ให้ความรู้ โดยอาจเขียนในแบบบรรยาย พรรณนา อธิบาย หรือจูงใจก็ได้ โดยมากการเขียนสารคดีผู้เขียนจะไม่แสดงความคิดเห็นส่วนตัวลงไป แต่หากผู้เขียนต้องการแสดงความคิดเห็นในสารคดีก็จะไม่แสดงความคิดเห็นเหมือนการเขียนบทความ กล่าวคือ ไม่แสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย รวมถึงไม่แสดงทัศนะว่าสิ่งใดถูกหรือผิด และไม่เสนอทางเลือกหรือทางแก้ไขในงานเขียนสารคดี

4. การเขียนสารคดีท่องเที่ยว ไม่ควรเขียนเกินจริง และควรเขียนในสิ่งที่ผู้เขียนเห็นประจักษ์ด้วยตนเอง เลือกประเด็นที่น่าสนใจมาเขียน ให้ความรู้ที่ถูกต้องและควรรู้ ใช้ภาษาสละสลวย เขียนได้สนุกสนาน และไม่ด่วนสรุปเรื่องใดๆ อย่างนำข้อมูลเพียงบางส่วนไปคาดคะเนส่วนที่ยังไม่ค้นพบ

5. การเขียนสารคดีชีวประวัติ ไม่ควรมุ่งว่าเขาเป็นใครแต่ให้มุ่งว่าเขาเป็นอย่างไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น และผู้เขียนต้องเขียนด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่มีอคติ เลือกเขียนประวัติของบุคคลที่น่าสนใจ มีชีวิตยืนยาวพอสมควร ชีวิตของเขาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลวระวังอย่าใช้คำหรือสำนวนที่เลอเลิศจนเกินสมควร ผู้เขียนต้องค้นคว้าข้อเท็จจริง ประวัติของคนที่จะเขียนถึงอย่างถี่ถ้วน นำเสนอให้เหมาะสมอย่างน่าสนใจ

สรุปท้ายบท

การเขียนบทความคือ งานเขียนที่น่าเสนอข้อเท็จจริงที่สามารถอ้างอิงได้ โดยผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ วิจัย และเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ โดยบทความแบ่งออกเป็น 11 ประเภท ได้แก่ บทบรรณาธิการ บทความสัมภาษณ์ บทความแสดงความคิดเห็น บทความวิเคราะห์ บทความวิจารณ์ บทความสารคดีท่องเที่ยว บทความชีวประวัติ บทความครบรอบปี บทความให้ความรู้ทั่วไป บทความเชิงธรรมะ และบทความวิชาการ

นอกจากนี้การเขียนบทความเพื่อการประชาสัมพันธ์คือ งานเขียนที่มีพื้นฐานของการเขียนบทความเพียงแต่สอดแทรกเนื้อหาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ลงไป แบ่งออกเป็นบทความโฆษณา บทความประชาสัมพันธ์ และบทความ SEO

ส่วนการเขียนสารคดีคือ การนำเสนองานเขียนที่มีข้อเท็จจริงที่น่าเสนอความจริง ความรู้ที่เพิ่มเติมจากข่าวหรือเพิ่มเติมจากประสบการณ์เดิมของผู้รับสาร ผ่านภาษาเขียนที่สละสลวย น่าสนใจ

ดึงดูดและสร้างความประทับใจแก่ผู้รับสาร โดยสารคดีแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สารคดีข่าว สารคดีสนองปณิธานวิสัย และสารคดีทั่วไป

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. บทความคืออะไร บทความมีกี่ประเภท อะไรบ้าง
2. บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร
3. จงอธิบายขั้นตอนการเขียนบทความ
4. ให้ผู้เรียนฝึกเขียนบทความแสดงความคิดเห็น 1 เรื่อง
5. สารคดีคืออะไร สารคดีมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

เอกสารอ้างอิง

- กองทัพเรือ. 2555. **ประวัติกองทัพเรือ**. [Online]. Available: https://www.navy.mi.th/index.php/history/detail/history_id/3, June 4, 2021.
- กาญจนา แก้วเทพ. 2553. **สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- ไทยโพสต์ออนไลน์. 2564. **บทความ**. [Online]. Available: <https://www.thaipost.net/main/detail/102585>, May 18, 2021.
- ไทยรัฐออนไลน์. 2564. **หนังสือพิมพ์**. [Online]. Available: <https://www.thairath.co.th/newspaper>, June 13, 2021.
- ปราณี สุรสิทธิ์. 2557. **การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อการสื่อสาร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: แพลนพรีนซ์ดีจ.
- แพรวออนไลน์. 2562. **คอลัมน์ PEOPLE**. [Online]. Available: <https://prawe.com/people/225634.html>, May 18, 2021.
- รุ่งฤดี แผลงศร. 2557. **การเขียนบทความสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วี. พรินท์ (1991). จำกัด.
- วชิรณี วงศ์ศิริอำนวย. 2552. **การเขียนบทความ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บี เอส ดี การพิมพ์ จำกัด.
- วรวรรณ ศรียาภย์. 2555. **การเขียนเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทวี.พรินท์ (1991). จำกัด.
- สำนักข่าวอิสรา. 2563. **สารคดีเชิงข่าว**. [Online] Available: <https://www.isranews.org/thaireform/thaireform-documentary/86249-lampang-86249.html>, June 4, 2021.
- . 2564. **บทความ**. [Online]. Available: <https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/98039-Covidindia00.html>, May 19, 2021.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสมุทรปราการ. 2564. **บทความสาระน่ารู้**. [Online]. Available: https://pr.prd.go.th/samutprakan/ewt_news.php?nid=834&filename=index, June 1, 2021.

- สุทธิติ ชัดติยะ. 2552. **ศาสตร์การเขียน: ฉบับปรับปรุงแก้ไข**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: หจก.เปเปอร์เฮาส์.
- สุพิชฌาย์ ศรีประสิทธิ์. 2562. **เขียนบทความออนไลน์ สร้างรายได้หลักล้าน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี เอ็น เค แอนด์ สกายพรีนติ้งส์ จำกัด.
- อวยพร พานิช และคณะ. 2553. **ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Google. 2023. [Online]. Available: <https://www.google.com>, October 24, 2023.
- Guilinlake. 2018. **บทความสารคดีท่องเที่ยว**. [Online]. Available: <http://www.guilinlake.com/article/ป่าต้นน้ำบ้านน้ำราด/>, May 31, 2021.
- Nextsteptv. 2017. **โลกของแมลง**. [Online]. Available: <http://www.nextsteptv.com/ทอนอัญมณี/>, June 7, 2021.
- Newtv. 2017. **ต่างประเทศ**. [Online]. Available: <https://www.newtv.co.th/news/5318>, June 4, 2021.
- Nksolargroup. 2021. **บทความ**. [Online]. Available: <https://www.nksolargroup.com/solar-cell/October 24, 2023>.
- Sanook. 2016. **หนัง/ละคร**. [Online]. Available: <https://www.sanook.com/movie/61597/>, May 19, 2021.
- Watthasai. 2021. **บทความเกี่ยวกับท่าน**. [Online]. Available: <http://www.watthasai.net/Budhata/bdd-16.htm>, June 1, 2021.

บทที่ 6

การเขียนสำหรับสื่อดิจิทัลเพื่องานภาครัฐและเอกชน

บทที่ 6 การเขียนสำหรับสื่อดิจิทัลเพื่องานภาครัฐและเอกชน

หัวข้อที่ 6.1 สื่อดิจิทัล

หัวข้อที่ 6.2 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารและการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล

หัวข้อที่ 6.3 การเขียนสำหรับสื่อดิจิทัล

หัวข้อที่ 6.4 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

หัวข้อที่ 6.5 ข้อดีและข้อควรระวังจากการเขียนสำหรับสื่อดิจิทัล

วัตถุประสงค์ เมื่อศึกษาบทที่ 6 จบแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของสื่อดิจิทัลได้
2. ระบุข้อดีข้อเสียของสื่อดิจิทัลได้
3. สามารถเขียนสำหรับสื่อดิจิทัลเพื่องานภาครัฐและเอกชนได้
4. เข้าใจพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

ความนำ

สื่อมวลชนในโลกยุคใหม่จะเปลี่ยนไปตามแนวโน้มของโลกเทคโนโลยี นั่นคือ สื่อสิ่งพิมพ์จะถูกตีพิมพ์ลดลง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็จะมีผู้เปิดรับน้อยลง แต่สื่อดั้งเดิมไม่ได้หายไปไหนแต่ไปปรากฏอยู่ในสื่อออนไลน์แทน เพราะสื่อออนไลน์เป็นการสื่อสารสองทางสามารถโต้ตอบไปมากับผู้รับสาร นำเสนอข่าวสารได้เร็วที่สุดและเข้าถึงผู้รับสารได้อย่างจำเพาะเจาะจง

สำหรับในบทที่ 6 นี้ ผู้เขียนจะชี้ให้เห็นว่าสื่อออนไลน์นั้น กลายเป็นสื่อที่นำเสนอข่าวสารอย่างผสมผสาน (Multimedia) นั่นคือนำเสนอได้ทั้งภาษาเขียน ภาษาพูด และนำเสนอภาพและเสียงแบบเดียวกับโทรทัศน์ ทำให้ผู้รับสารจากสื่อออนไลน์สามารถอ่านเนื้อหาและรับชมได้พร้อมๆ กัน รวมถึงในบทนี้จะอธิบายถึงคุณลักษณะของสื่อดิจิทัลหรือสื่อออนไลน์ การเขียนสำหรับสื่อดิจิทัล และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ซึ่งผู้เรียนควรมีพื้นฐานการเขียนจากสื่อดั้งเดิมมาก่อนแล้วพัฒนาแนวคิด กลวิธีการเขียนประยุกต์ให้เหมาะสมกับสื่อดิจิทัลแต่ละรูปแบบต่อไป

เมื่อศึกษาบทที่ 6 จบแล้ว ผู้เรียนจะเข้าใจความหมายของสื่อดิจิทัล สามารถเขียนสำหรับสื่อดิจิทัลเพื่องานภาครัฐและเอกชนได้ ตลอดจนเข้าใจพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

6.1 สื่อดิจิทัล

6.1.1 ความหมายของสื่อดิจิทัล (Digital Media)

หากจะกล่าวถึงสื่อดิจิทัลคงต้องเริ่มต้นจากเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลหรือ Digital Disruption ซึ่งจุมพล รอดคำดี อธิบายว่าหมายถึง สภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดมาจากเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลให้เกิดรูปแบบธุรกิจใหม่ นวัตกรรมใหม่หรือรูปแบบธุรกิจใหม่ สิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อมูลค่าของผลิตภัณฑ์และบริการที่มีอยู่เดิม เช่น โทรศัพท์มือถือทำให้คนดูโทรทัศน์ลดลง บริการของ Netflix

ทำให้คนไปชมภาพยนตร์ในโรงลดลง (จุมพล รอดคำดี, 2561) ด้านวารสาร สามโกเศศ อธิบายว่า Disrupt หมายถึง ชัดขวาง กีดขวาง หรือเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง เปลี่ยนไปจากสถานะที่ดำรงอยู่ ส่วน Disruptive Technologies หมายถึงเทคโนโลยีที่ทำให้หลายสิ่งเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเป็นอยู่ และกระทบต่อการทำมาหากิน ธุรกิจ และการดำเนินชีวิตของผู้คน โดยในปี ค.ศ.1908 รถยนต์ Ford Model T ได้ออกสู่ตลาดในราคาที่ถูกลงและใช้งานได้ดีทำให้รถรุ่นนี้เข้ามาแทนที่รถม้า (วารสาร สามโกเศศ, 2559)

ด้าน McKinsey Global Institute (อ้างอิงในวารสาร สามโกเศศ, 2559) ประมวลไว้ว่า เทคโนโลยีที่ทำให้หลายสิ่งเปลี่ยนแปลง (Disruptive Technologies) มี 12 เรื่องดังนี้

1. Mobile internet คือเครื่องมือสื่อสารที่ใช้อินเทอร์เน็ต จะสามารถตรวจโรคระยะไกล วัดความดัน ตรวจน้ำตาลในเลือดได้ และจะสามารถทำธุรกรรมการเงินผ่านอินเทอร์เน็ตได้

2. Automation of knowledge work คือซอฟต์แวร์ที่ “ฉลาด” สามารถคิดวิเคราะห์ได้จากข้อมูลที่ใส่เข้าไป

3. Internet of Things (IOT) คือการให้ IP address แก่สิ่งมีชีวิตเพื่อส่งข้อมูลสื่อสาร เช่น การศึกษาคุณภาพของดินทำให้รู้ว่าควรปลูกอะไร

4. Advanced robotics คือหุ่นยนต์ที่สามารถทำงานแทนคนได้อย่างแม่นยำและในที่เสี่ยงอันตราย

5. Cloud technology คือเทคโนโลยีเก็บข้อมูลและซอฟต์แวร์รวมไว้เพื่อใช้งาน ช่วยให้ธุรกิจขนาดเล็กสามารถแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่ได้โดยไม่ต้องลงทุนระบบคอมพิวเตอร์ข้อมูล

6. Autonomous vehicles คือเทคโนโลยี drones เพื่อการเก็บข้อมูลต่างๆ

7. Next-generation genomics คือเทคโนโลยีปรับปรุงพัฒนายีนเพื่อรักษาโรค

8. Next-generation storage คือเทคโนโลยีเก็บไฟฟ้าและพลังงาน เช่น แบตเตอรี่ลิเทียม หรือระบบไฮบริดที่ใช้กับรถยนต์

9. 3Dprinting คือการพิมพ์ระบบ 3 มิติ ซึ่งสามารถใช้ในการแพทย์

10. Advanced materials คือการผลิตวัสดุใหม่ๆ เช่น การทำความสะอาดตัวเอง การคืนสภาพเดิม หรือสารตัวนำไฟฟ้า

11. Advanced oil and gas exploration and recovery คือเทคโนโลยีในการบุกเบิกค้นหา น้ำมันและก๊าซ

12. Renewable electricity คือเทคโนโลยีผลิตไฟฟ้าจากแหล่งต่างๆ ที่ไม่มีวันหมด เช่น แสงแดด ลม คลื่น เป็นต้น

ดังนั้นสื่อดิจิทัล (Digital Media) หรือสื่อใหม่ (New Media) จึงหมายถึง สื่อที่เกิดจากการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของสื่อดั้งเดิม โดยมีความหมายครอบคลุมไปถึงเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีเครือข่าย รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย ส่งผลให้สื่อดิจิทัลเป็นการสื่อสารสองทาง ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ง่ายไม่มีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่และเวลา เนื้อหาในสื่อดิจิทัลเชื่อมโยงหลอมรวมกัน และแพร่กระจายได้ง่าย รวมถึงสื่อดิจิทัลอนุญาตให้ผู้รับสารเป็นผู้เปลี่ยนแปลงเนื้อหาได้ (มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2559: 1)

ด้านไพทอร์ย์ มะณู (2559) อธิบายว่า สื่อดิจิทัลหมายถึง สื่อที่ตรงข้ามกับสื่อแอนะล็อก ซึ่งสื่อดิจิทัลเป็นนวัตกรรมใหม่ทดแทนสื่อดั้งเดิม เอื้อประโยชน์ในการใช้สอยมากกว่าสื่อดั้งเดิม บนฐานการใช้รหัสดิจิทัลของคอมพิวเตอร์เขียนโปรแกรมแล้วแสดงผลข้อมูลดิจิทัล โดยองค์ประกอบของสื่อดิจิทัล ได้แก่ ข้อความ เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ

กล่าวโดยสรุปสื่อดิจิทัลหมายถึง สื่อที่มีการนำเอาข้อความ กราฟิก รูปภาพ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพสามมิติ เสียง มาหลอมรวมจัดรูปแบบเข้าด้วยกัน โดยอาศัยเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในการส่งข้อมูลผสมผสานเหล่านี้ไปยังเครื่องรับในรูปแบบการสื่อสารใหม่ หรือที่เรียกว่า “แพลตฟอร์มการสื่อสารออนไลน์”

สำหรับ Disruptive Technologies ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารก็คือ Mobile internet ซึ่งส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์การหลอมรวมและเปลี่ยนรูปแบบใหม่ของการสื่อสารมวลชน โดยปรากฏการณ์ที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงของการสื่อสารมวลชนเกิดขึ้นดังนี้

ทศวรรษ 1830s	เกิดการพัฒนาระบบสื่อมวลชนอย่างที่เราู้จักกันมาจนถึงวันนี้
ปี 1945	Hugo Black ผู้พิพากษาศาลฎีกากล่าวว่า “สื่อเสรีคือเงื่อนไขของสังคมเสรี”
ทศวรรษ 1950s	โทรทัศน์เริ่มแทนที่วิทยุกระจายเสียง
ปี 1974	กำเนิด Internet
ปี 1982	60% ของนักสื่อสารมวลชนกล่าวว่าพวกเขามีเสรีภาพอย่างสมบูรณ์ที่จะเลือกเรื่องในการนำเสนอ
ปี 1996	DVD เริ่มเป็นที่รู้จัก
ปี 2004	Facebook เปิดตัว
ปี 2012	Facebook ซื้อ Instagram
ปี 2014	Apple ซื้อ Beats Music และ YouTube ซื้อ Twitch (Baran, 2019: 31)

นอกจากนี้ยังเกิดปรากฏการณ์อีกหลายบริษัททางการสื่อสารในสหรัฐอเมริกาที่ได้ซื้อกิจการด้านการสื่อสารอื่นเพื่อควมรวมธุรกิจทางการสื่อสาร เนื่องจากผู้รับสารทั่วโลกมีพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อที่เปลี่ยนไปนั่นคือเปิดรับสื่อดิจิทัลมากขึ้น โดยจากสถิติเดือนมกราคม ปี 2020 พบว่าจำนวนประชากรโลกจำนวนทั้งสิ้น 7,750 ล้านคนเป็นคนที่อยู่ในเมือง 55% มีคนใช้ Internet จำนวนทั้งสิ้น 4,540 ล้านคน คิดเป็น 59% ของจำนวนประชากรทั้งหมด และมีผู้ใช้ social media จำนวนทั้งสิ้น 3,800 ล้านบัญชี คิดเป็น 49% ของประชากรทั้งหมด โดยเมื่อเทียบกับปี 2019 พบว่ามีคนใช้ Internet เพิ่มมากขึ้น 7% และใช้ Social Media เพิ่มมากขึ้น 9.2% สำหรับประเทศไทยคนไทยใช้ Internet 75% ของจำนวนประชากรทั้งหมดของประเทศและคิดเป็น 59% ของจำนวนประชากรโลก โดยที่คนไทยใช้เวลาอยู่ใน Internet เฉลี่ยประมาณ 9.01 ชั่วโมงต่อวัน เป็นอันดับ 5 ของโลกรองจากประเทศฟิลิปปินส์ แอฟริกาใต้ บราซิล และโคลัมเบียตามลำดับ ทั้งนี้คนทั่วโลก 90% ใช้ Internet เพื่อดูหนัง ซีรีส์ หรือวิดีโอต่างๆ รองลงมา 70% ฟังเพลงผ่าน streaming ถัดไปคือ 51% ดู Vlogs หรือ Video+log ซึ่งก็คือการเขียนไดอารี่ชีวิตประจำวันในรูปแบบวิดีโอเพื่อแชร์ในโลกออนไลน์ และ 47% ฟังวิทยุออนไลน์ 41% ฟัง Podcast (Narongyod Mahittivanicha, 2020)

6.1.2 คุณลักษณะของสื่อดิจิทัล

เมื่อสถานการณ์สื่อมวลชนโลกยุคใหม่เปลี่ยนไปตามแนวโน้มของโลกเทคโนโลยีในปัจจุบัน กล่าวคือเมื่อสื่อสิ่งพิมพ์กำลังจะมีบทบาทลดลง และสื่อออนไลน์กำลังเข้ามามีบทบาทแทนที่ โดยเฉพาะสื่อโซเชียลมีเดียเพราะเป็นการสื่อสารสองทางสามารถโต้ตอบไปมากับผู้รับสาร นำเสนอข่าวสารได้เร็วที่สุดและเข้าถึงผู้รับสารได้อย่างจำเพาะเจาะจง จึงส่งผลให้สื่อออนไลน์กลายเป็นสื่อที่น่าเสนอข่าวสารอย่างผสมผสาน (Multimedia) นั่นคือนำเสนอภาษาเขียน ภาษาพูด และนำเสนอภาพและเสียงแบบเดียวกับโทรทัศน์ ทำให้ผู้รับสารจากสื่อออนไลน์สามารถอ่านเนื้อหาและรับชมได้พร้อมๆ กัน (พีร์ พงศ์พิพัฒน์พันธุ์, 2559)

ปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารโดยเฉพาะโทรศัพท์มือถือพัฒนาไปสู่การหลอมรวมอุปกรณ์หลายชนิดตั้งแต่คอมพิวเตอร์ กล้องถ่ายรูป กล้องวิดีโอ เครื่องเล่นเกม ระบบอินเทอร์เน็ตเข้าไปอยู่ในโทรศัพท์มือถือเครื่องเล็กๆ เครื่องเดียว (Smart phone) และยังมีราคาถูกลงจนผู้คนทั่วไปสามารถเป็นเจ้าของได้ ปรากฏการณ์เหล่านี้เองที่ส่งผลให้ประชาชนทั่วไปที่มีโทรศัพท์มือถือแบบ smart phone สามารถที่จะสื่อสารได้มากกว่าเสียงและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้กว้างไกลจนเรียกได้ว่าประชาชนทั่วไปก็สามารถเป็นผู้รายงานเหตุการณ์ต่างๆ ได้ราวกับเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่ง นั่นคือนักข่าวพลเมือง (Citizen Journalist) แม้ในวงการนักข่าวมืออาชีพ (Professional Journalist) ก็ยังมีการใช้โทรศัพท์มือถือแบบ smart phone ในการรายงานข่าว (มานะ ตริรยาภิวัฒน์, 2553) เนื่องจากสามารถถ่ายทอดข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและส่งได้หลากหลายช่องทางตั้งแต่ส่งภาพออกอากาศ โทรทัศน์ ส่งเสียงออกอากาศทางวิทยุ โพสต์ภาพทางแอปพลิเคชันต่างๆ หรือรายงานสดผ่านแอปพลิเคชันอย่าง facebook ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่ประชาชนนิยมใช้มากที่สุดในสังคมออนไลน์

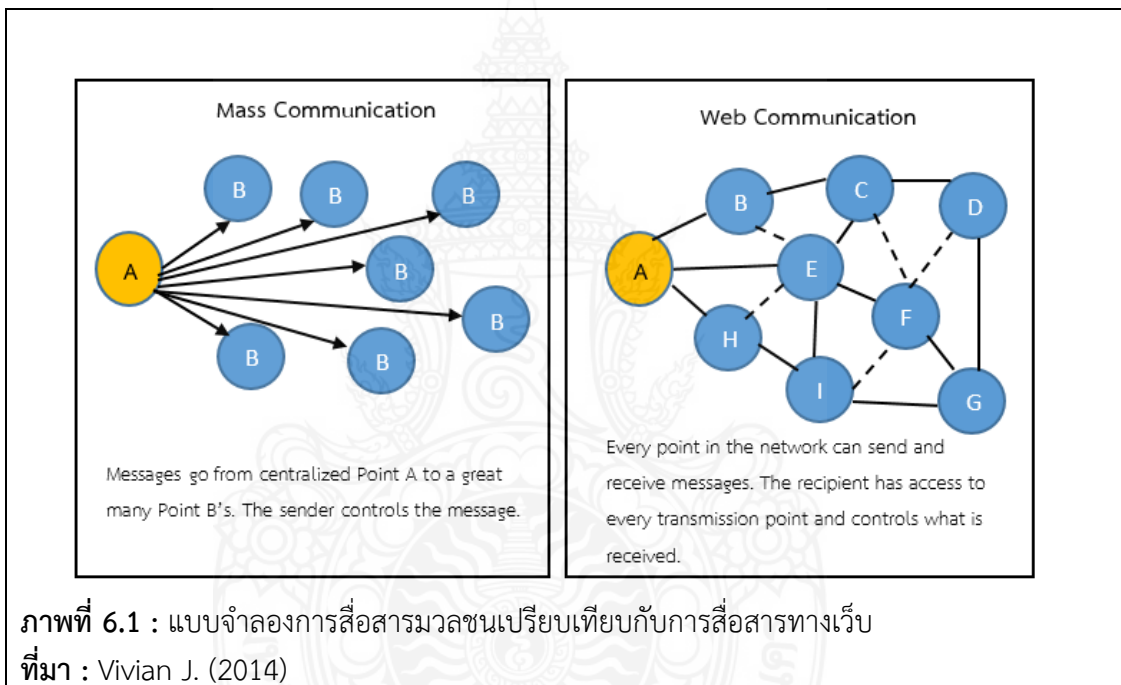
สรุปคุณลักษณะของสื่อดิจิทัลได้ดังนี้

1. เป็นเทคโนโลยีการสื่อสารที่หลอมรวมระบบสัญญาณ Internet กับ Smart phone เข้าด้วยกัน ทำให้สามารถส่งได้ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ตัวหนังสือ เสียง และกราฟิกต่างๆ
2. ส่งผ่านระบบ Internet ทำให้เป็นสื่อสมัยใหม่ที่เผยแพร่ข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง ไร้พรมแดน กระจายไปได้หลากหลายสื่อ และนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วที่สุด
3. ราคาสัญญาณ Internet และราคาเครื่อง Smart phone มีราคาถูกลง
4. เข้าถึงผู้รับสารได้อย่างจำเพาะเจาะจงด้วยระบบเครือข่ายสังคม และระบบอัลกอริธึมที่สามารถประมวลพฤติกรรมกรับข้อมูลข่าวสารและคัดกรองแล้วส่งข้อมูลข่าวสารตามความชื่นชอบหรือสนใจของผู้รับสารแต่ละคน
5. เป็นการสื่อสารสองทาง สามารถตอบกลับ สนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ทันที
6. Smart phone เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ง่ายไม่ยุ่งยาก การตัดต่อภาพและเสียงสามารถใช้แอปพลิเคชันอย่างง่าย ดังนั้นผู้ใช้สื่อดิจิทัลจึงไม่ต้องอาศัยทักษะขั้นสูงเหมือนกับอุปกรณ์ของสถานีโทรทัศน์
7. ไม่มีกระบวนการคัดกรองข่าวสาร ทุกคนที่มีสัญญาณ Internet กับเครื่อง Smart phone สามารถผลิตเนื้อหาและเผยแพร่ข้อมูลนั้นได้
8. ในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ทุกคนสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและมีปฏิสัมพันธ์กันได้อย่างเสรีและรวดเร็ว และใช้ตัวแทนตนเองในโลกเสมือนจริง (Avatar) ซึ่งอาจไม่ใช่ตัวตนจริงในการ

ลงทะเบียนทำให้การตรวจสอบหรือติดตามตัวยากขึ้น และหากลงทะเบียนในต่างประเทศการดำเนินการสืบค้นก็จะซับซ้อนตามกฎหมายของประเทศนั้นๆ

9. สามารถรับชมได้ในเวลาที่เผยแพร่และรับชมย้อนหลังข้อมูลข่าวสารนั้นได้ หรือดูซ้ำๆ ได้ ไม่จำกัดเวลาและจำนวนครั้ง

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลนั้นผู้ส่งสารไม่จำเป็นต้องเป็นนักสื่อสารมวลชนนั้นคือเป็นใครก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมีสังกัดองค์การสื่อสารมวลชนนั้นคือไม่อยู่ภายใต้กรอบจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อสารมวลชน ไม่มีกระบวนการคัดกรองข่าวสารนั้นคือไม่มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนเผยแพร่ และในขณะที่เป็นผู้ส่งสารก็สามารถเป็นผู้รับสารได้ในเวลาเดียวกัน ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้ดังภาพต่อไป

ภาพที่ 6.1 : แบบจำลองการสื่อสารมวลชนเปรียบเทียบกับสื่อสารทางเว็บ
ที่มา : Vivian J. (2014)

ภาพแบบจำลองการสื่อสารมวลชน (Mass Communication) อธิบายว่าข้อความไหลไปจากจุดศูนย์กลางข่าวสารจุดเดียวคือจากจุด A ไปยังผู้รับสารกลุ่มใหญ่จำนวนมาก และผู้ส่งสารเป็นผู้ควบคุมข่าวสารนั่นเอง ส่วนอีกภาพคือภาพจำลองการสื่อสารทางเว็บ (Web Communication) อธิบายว่าทุกๆ จุดในเครือข่ายสามารถส่งและรับข้อความ ผู้รับข้อความสามารถเข้าถึงทุกๆ จุดของการส่งข้อความและสามารถควบคุมข้อความที่ได้รับมา นั้นหมายความว่าผู้รับสารของสื่อดิจิทัลจะสามารถเห็นทุกๆ ข้อความในระบบการส่งและสามารถควบคุมได้ด้วยการส่งต่อข้อความนั้นหรือสื่อสารกลับไปยังผู้ส่งข้อความนั้นก็ได้

ดังนั้นประชาชนทั่วไปก็สามารถเป็นผู้รายงานเหตุการณ์ต่างๆ ได้ราวกับเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่ง นั่นคือนักข่าวพลเมือง (Citizen Journalist) อย่างไรก็ตามแม้ว่าปัจจุบันนี้ประชาชนทั่วไปจะสามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารได้แต่ยังคงมีความแตกต่างจากนักข่าวมืออาชีพ เนื่องจากข้อมูลที่

ประชาชนรายงานนั้นยังมีความดิบ หมายความว่าไม่มีการวางแผนงานข่าว ไม่ผ่านกระบวนการ
กลั่นกรอง ไม่รู้เบื้องหน้าเบื้องลึกของข้อมูลมาก่อน และมีการใส่อารมณ์ความคิดเห็นส่วนตัว ซึ่งทั้งหมด
นี่คือลักษณะของข้อมูลข่าวสารที่ไม่น่าเชื่อถือนั่นเอง โดยจุฬพล รอดคำดี ประธานกรรมการบริหาร
สถานีโทรทัศน์ ThaiPBS ได้อธิบายไว้ว่าสิ่งที่สื่อใน social media ไม่มีคือความเป็นมืออาชีพ
(professional) ปัจจุบันประชาชนทั่วไปรายงานข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ social media หรือบางครั้ง
สื่อมวลชนเองก็นำเอาเรื่องใน social media มารายงาน ซึ่งเป็นปัญหาด้านคุณภาพของเนื้อหาอย่าง
มากเพราะมันขาดความน่าเชื่อถือ ส่วนสื่อมวลชนหลักหากต้องการจะอยู่รอด ก็ต้องคงความน่าเชื่อถือ
และความเป็นมืออาชีพ นั่นคือ ความลึกของประเด็น มุมมองที่กว้างขึ้น สถิติ ข้อมูล หลักฐานที่
น่าเชื่อถือ ผู้รับสารต้องเกิดสติปัญญา ข่าวต้องเป็นยิ่งกว่าข่าว (จุฬพล รอดคำดี, 2561)

ด้านเอกสารแถลงการณ์ของสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ปี 2557 พบว่า
แม้ทุกวันนี้ประชาชนจะรับข้อมูลข่าวสารหลากหลายช่องทางทั้งจากวิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์และสื่อ
ออนไลน์ รวมถึงประชาชนไม่ได้เป็นผู้รับสารฝ่ายเดียวแต่ยังเป็นผู้ส่งต่อข้อมูลข่าวสารผ่านเครือข่ายสื่อ
ต่างๆ ด้วย ดังนั้นการเสนอข้อมูลข่าวสารหรือการสร้างวาทกรรมที่มีเนื้อหาทั้งภาพ ข้อความ และเสียง
บรรยายที่ก่อให้เกิดความรุนแรง ความเกลียดชัง ความขัดแย้งในสังคมจึงถูกส่งต่อผ่านการกดโลก
(Like) กดแชร์ (Share) หรือการส่งต่อลิงก์ข้อความให้ผู้อื่น (Link) เกิดการส่งต่อความเกลียดชัง การ
นำเสนอและผลิตซ้ำๆ จนประชาชนที่รับข้อมูลข่าวสารความรุนแรงเกิดความเคยชินจนมองเป็นเรื่อง
ธรรมดา แม้ว่าทุกคนจะมีเสรีภาพในการสื่อสารแต่อย่างไรก็ตามเสรีภาพก็ควรตั้งอยู่บนความรับผิดชอบ
ของทุกคนที่สื่อสารด้วยเช่นกัน โดยสื่อมวลชนและประชาชนผู้ใช้สื่อควรหยุดสร้าง หยุดใช้วาทกรรม
สร้างความเกลียดชัง ใช้วิจารณ์ญาณในการรับข้อมูลข่าวสาร ด้านภาครัฐก็ควรเฝ้าระวังและกำกับดูแล
สื่อทุกประเภทให้อยู่ภายใต้กรอบจริยธรรมแห่งวิชาชีพและข้อกำหนดโดยไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่
การผลิตข้อมูลข่าวสารที่คำนึงถึงประโยชน์ต่อผู้รับสารและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยยึดหลักเสรีภาพ
บนความรับผิดชอบนั่นเอง (สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2557)

6.2 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารและการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล

6.2.1 การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อดั้งเดิม

ในยุคที่สื่อมวลชนดั้งเดิมคือหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง ภาพยนตร์ และโทรทัศน์
ยังคงเป็นสื่อที่มีบทบาทต่อสังคมนั้น พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารในยุคนั้นเป็นพฤติกรรมการสื่อสาร
อย่างหนึ่งที่จัดอยู่ในกลุ่มการเปิดรับสื่อ โดยเบคเกอร์ (Becker, 1983: 80) ได้อธิบายจำแนกออกเป็น
3 ประการ ดังนี้

1. การแสวงหาข้อมูล (Information Seeks) บุคคลจะแสวงหาข้อมูลเมื่อมีความต้องการ
เพื่อให้คล้ายคลึงกับบุคคลอื่นๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเรื่องทั่วไป
2. การรับทราบข้อมูล (Information Receptivity) บุคคลต้องการรับทราบข้อมูลที่ตนเอง
สนใจใคร่รู้ หรือเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ เช่น เปิดดูรายการโทรทัศน์เฉพาะที่ตนเองสนใจหรือดู
รายการที่มีผู้อื่นแนะนำ หรือการอ่านข่าวเพื่อช่วยให้ตนเองมีข้อมูลในการตัดสินใจหรือสนทนากับผู้อื่น
ตลอดจนเมื่อมีเหตุการณ์หรือข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตนเอง บุคคลก็จะให้ความสนใจหรือเปิดรับข้อมูล
เป็นพิเศษ

3. การรับทราบประสบการณ์ (Experience Receptivity) บุคคลจะเปิดรับข่าวสารเพื่อต้องการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น การพักผ่อนเพื่อจะได้ไม่ต้องคิดถึงสิ่งอื่น โดยการอ่านหนังสือพิมพ์ การดูรายการโทรทัศน์ การฟังวิทยุเพื่อแทนการทำกิจกรรมอื่นๆ พฤติกรรมนี้คือการเปิดรับข่าวสารโดยไม่ได้ต้องการข้อมูลใดๆ แต่ข่าวสารจะกลายเป็นประสบการณ์ของบุคคลนั้น

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน บุคคลจะเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนก็เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง 6 ประการ ดังนี้

1. เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตเหตุการณ์รอบตัวจากสื่อมวลชน เพื่อให้ตนเองรู้เท่าทันเหตุการณ์และรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะได้รับรู้

2. เพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decisions) โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน การเปิดรับสื่อมวลชนจะทำให้บุคคลสามารถกำหนดความคิดเห็นของตนเองต่อเหตุการณ์รอบๆ ตัว

3. เพื่อต้องการข้อมูลในการพูดคุยสนทนา (Discussions) การเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลมีข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่นได้

4. เพื่อการมีส่วนร่วม (Participating) การเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลมีส่วนร่วมในการรับรู้เหตุการณ์และความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว

5. เพื่อช่วยเสริมสร้างความคิดเห็น (Reinforcement) ช่วยเสริมความคิดเห็นให้มั่นคงยิ่งขึ้นหรือช่วยสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำไปแล้ว

6. เพื่อความบันเทิง (Relaxation and Entertainment) เพื่อความเพลิดเพลินรวมทั้งการผ่อนคลายอารมณ์ของผู้รับสาร

ทั้งนี้แบบจำลองการแสวงหาข่าวสาร การหลีกเลี่ยงและการจัดการข่าวสาร (Model of seeking, avoiding and processing) ของโดโนฮิวและทิปทอน (Donohew and Tipton, 1973 อ้างถึงในดวงพร หมวตมณี, 2553: 15-17) อธิบายว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ไม่ตรงกับภาพที่เขามีต่อความเป็นจริงหรือความรู้สึกที่เขามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพราะรู้ว่าเป็นอันตราย ภาพ (Image) หรือภาพของความจริง (Image of reality) ที่คนมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ส่วนแรกของภาพประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ เป้าหมาย ความเชื่อและความรู้ที่บุคคลมีอยู่ ส่วนที่สองของภาพประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self - concept) รวมถึงการประเมินความสามารถของตนเองในการคุมสถานการณ์ต่างๆ และส่วนที่สามของภาพประกอบด้วยรูปแบบของการใช้ข่าวสาร (Information - using set) ซึ่งควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในการแสวงหาข่าวสารและการจัดการข่าวสาร (Seeking and processing information)

การแสวงหาข่าวสารบุคคลจะมีวิธีการหรือกลยุทธ์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือกลยุทธ์ที่ใช้มุมกว้างและมุมแคบ มุมกว้างบุคคลจะแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่างๆ เท่าที่เป็นไปได้ ทบสวนแหล่งที่มาที่ไปและตัดสินใจเลือกใช้ข่าวสารจากแหล่งนั้น ส่วนมุมแคบบุคคลจะเลือกแหล่งสารเพียงแหล่งเดียวและใช้เป็นฐานสำหรับการแสวงหาข่าวสาร โดยกระบวนการแสวงหาข่าวสารของบุคคลเริ่มจากการเปิดรับสิ่งเร้าต่างๆ ซึ่งอาจน่าสนใจหรือไม่น่าสนใจก็ได้ ต่อมาบุคคลจะเปรียบเทียบระหว่างสิ่งเร้ากับภาพหรือความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ข่าวสารที่คุกคามหรือไม่มีความสำคัญจะถูกทิ้งไปเช่นเดียวกับข่าวสารที่

ซ้ำซาก ข่าวสารที่ถูกทิ้งบุคคลจะหยุดการใช้ข่าวสารนั้นแต่ข่าวสารที่มีความเกี่ยวข้องและตรงกับภาพที่บุคคลมีจะถูกนำมาพิจารณาว่าจะจัดการต่อไปหรือไม่ ถ้าไม่ข่าวสารนั้นจะถูกทิ้ง ถ้าใช้ข่าวสารนั้นจะถูกนำมาจัดลำดับความสำคัญ จากนั้นจึงประเมินสถานการณ์และตัดสินใจที่จะแสวงหาหรือหยุดแสวงหา หากคิดว่าข่าวสารมีเพียงพอแล้วก็จะหยุดและนำข่าวสารนั้นไปใช้เลย แต่ถ้าข่าวสารที่ได้รับไม่เพียงพอ ก็จะแสวงหาข่าวสารต่อไป ถัดไปจึงจะเป็นขั้นตอนของการกำหนดลำดับและแหล่งสารของข่าวสาร โดยแบ่งเป็นเรื่องกว้างหรือเรื่องเฉพาะ ถ้าเป็นเรื่องกว้างก็จะแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ถ้าเป็นเรื่องเฉพาะก็จะแสวงหาข่าวสารจากแหล่งเฉพาะและนำไปประเมินสถานการณ์อีกครั้งหนึ่งว่าจะแสวงหาข่าวสารหรือหยุดแสวงหาข่าวสาร เมื่อนำข่าวสารไปใช้บุคคลจะประเมินการสื่อสารกลับ (feedback) ซึ่งเกิดจากการนำข่าวสารไปใช้และพิจารณาว่ามีประโยชน์เหมาะสมหรือไม่ และสุดท้ายจึงทบทวนภาพที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (revise image) ซึ่งเป็นผลจากการประเมินการสื่อสารกลับของบุคคล (กนกพร ศักดิ์อุดมขจร, 2543: 34)

นอกจากนี้ Krikelas ได้อธิบายว่าการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร คือ การที่บุคคลกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้น ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึก หน้าที่การงานและการเรียนรู้ พฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสารจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นพบว่าความรู้ที่ตนเองมีอยู่นั้นไม่เพียงพอจึงต้องการแสวงหาเพิ่มเติมนั่นเอง (Krikelas, 1983 อ้างถึงในนฤมล เพิ่มชีวิต และพัชนี เขยจรรยา, 2553) โดยการแสวงหาข้อมูลข่าวสารมี 2 ลักษณะดังนี้

1. การแสวงหาข้อมูลข่าวสารด้วยความกระตือรือร้น (Active information search)

บุคคลกลุ่มนี้ต้องการข้อมูลข่าวสารจำนวนมากก่อนการตัดสินใจจึงมักเปิดรับสื่อที่ให้รายละเอียดมากๆ โดยจะมีการแสวงหาข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอแม้ว่าจะไม่อยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจแต่จะหาข้อมูลเก็บไว้ รวมถึงจะแสวงหาข้อมูลข่าวสารอย่างเฉพาะเจาะจงเมื่อต้องการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการใดๆ

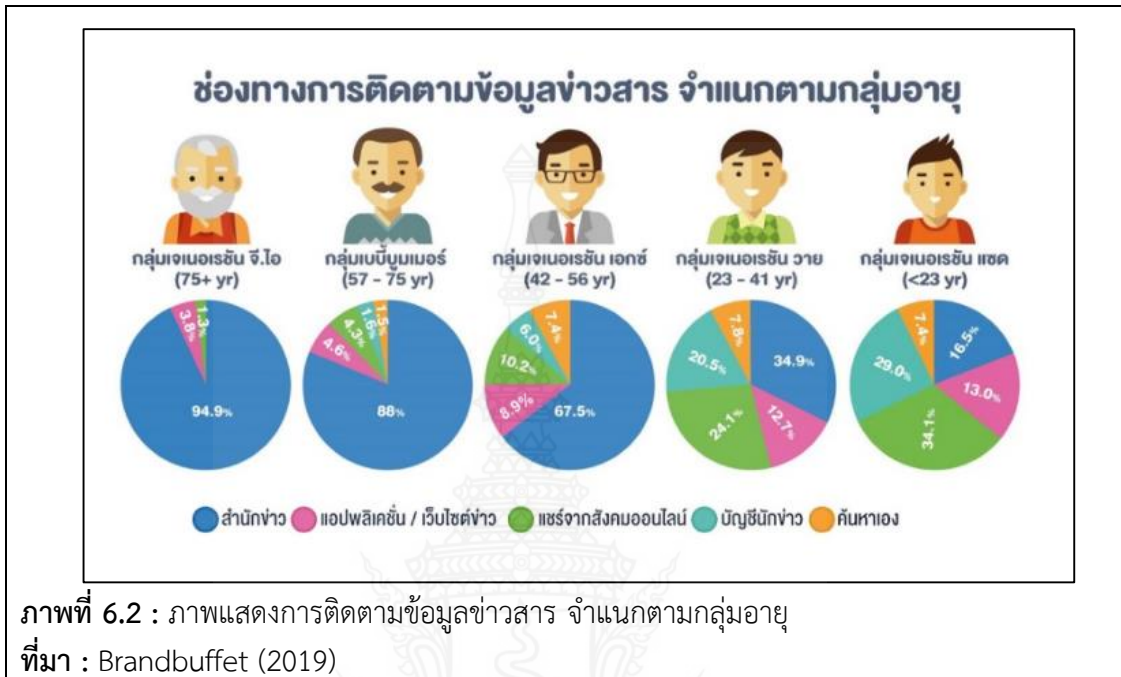
2. การแสวงหาข้อมูลข่าวสารอย่างไม่กระตือรือร้น (Passive information search)

บุคคลกลุ่มนี้จะไม่ตื่นรนที่จะแสวงหาข้อมูลข่าวสารเลย จึงมักเปิดรับสื่อที่ไม่ต้องใช้ความพยายามมากหรือเสียค่าใช้จ่ายน้อย อาจเพราะว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกับสินค้าหรือสามารถหาซื้อमतดลองใช้ได้ (Assael, 1998 อ้างถึงในนฤมล เพิ่มชีวิต และพัชนี เขยจรรยา, 2553)

6.2.2 การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อดิจิทัล

สำหรับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อดิจิทัล สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ร่วมกับทีมวิจัยจาก สถาบันอาณานิคมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สำรวจพฤติกรรมและแนวโน้มการบริโภคสื่อของไทย ในเดือนมีนาคม 2562 พบว่ากลุ่มเจนเนอเรชัน Y อายุ 23-41 ปีติดตามข้อมูลข่าวสารจากสำนักข่าว 34.9% รองลงมาคือติดตามข้อมูลข่าวสารจากการแชร์จากสังคมออนไลน์ 21.1% และจากบัญชีนักข่าว 20.5% ส่วนกลุ่มเจนเนอเรชัน Z อายุต่ำกว่า 23 ปีติดตามข้อมูลข่าวสารจากการแชร์จากสังคมออนไลน์ 34.1% รองลงมาคือติดตามข้อมูลข่าวสารจากบัญชีนักข่าว 29.0% และจากสำนักข่าว 16.5% ทั้งนี้จะเห็นได้ชัดเจนว่ากลุ่มสูงวัยที่มีอายุตั้งแต่ 57 ปีขึ้นไป ทั้งกลุ่ม Baby boomer และเจนเนอเรชัน G.I. ยังคงบริโภคสื่อดั้งเดิมค่อนข้างมาก โดยดูทีวีสดตามโปรแกรมที่ออกอากาศ ส่วนคนรุ่นใหม่ ที่มีอายุ 41 ปี หรือน้อยกว่าทั้งเจน Y และเจน Z บริโภค

สื่อหลากหลายช่องทางมากขึ้น โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ ส่วน เจน X อายุ 42-56 ปี เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมคาบเกี่ยวระหว่างทั้งกลุ่มสูงวัยและคนรุ่นใหม่ (Brandbuffet, 2019) ดังภาพต่อไปนี้

นอกจากนี้กลุ่มนักศึกษาที่เรียนด้านสื่อสารมวลชน ผลการศึกษาเรื่อง “การเปิดรับสื่อและการแสวงหาความรู้ของนักศึกษาสื่อสารมวลชนในเขตกรุงเทพมหานคร” (2561) ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุดในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ 76.40% รองลงมาเปิดรับสื่อบุคคล 51.90% ถัดไปเปิดรับสื่อเว็บไซต์ 45.00% และเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์น้อยที่สุด 8.30% ส่วนวันเสาร์ถึงวันอาทิตย์เปิดรับสื่อออนไลน์มากที่สุด 54.00% รองลงมาเปิดรับสื่อโทรทัศน์ 40.70% ถัดไปคือสื่อภาพยนตร์ 37.60% และเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์น้อยที่สุด โดยเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์แต่ละครั้งมากกว่า 10 ชั่วโมง (อัญชุลี วงษ์บุญงาม, 2561: 40-45) เมื่อแนวโน้มคนหันมาเปิดรับสื่อดิจิทัลเพิ่มมากขึ้นประกอบกับสื่อดิจิทัลไร้ขีดจำกัดทั้งในด้านเนื้อหาและการเผยแพร่ ทำให้สื่อดิจิทัลเป็นแหล่งก่ออาชญากรรมและละเมิดสิทธิต่างๆ มากมาย โดย พ.ต.อ.ดร.ศิริวัฒน์ ดีพอ รองโฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อธิบายว่ารูปแบบอาชญากรรมไซเบอร์นั้น คนร้ายจะไม่ปรากฏตัว ไม่มีอาวุธ ไม่ต้องมีจิตใจโหดร้าย ทรัพย์สินที่ได้จากอาชญากรรมไซเบอร์มีมหาศาลไม่จำกัด และไม่มีร่องรอยมากแต่จะเป็นร่องรอยทางไซเบอร์ ทั้งนี้การสืบสวนของตำรวจไซเบอร์จะต้องประสานขอข้อมูล IP Address บางกรณีต้องใช้คำสั่งศาลจึงจะได้ข้อมูล คนร้ายมักใช้ IP อำพรางตำรวจไซเบอร์จึงต้องตามข้อมูลทางระบบคอมพิวเตอร์ เช่น E-banking หรือการเคลื่อนไหวสกุลเงิน Digital ของผู้ต้องสงสัย ร่วมกับการตรวจกล้องวงจรปิด สำหรับปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์ในประเทศนั้นเกิดขึ้นได้ง่ายเนื่องจากการสมัครบัญชีการใช้งานในหลายแอปพลิเคชันต่างๆ ในสังคมออนไลน์ทำได้ง่ายไม่ต้องใช้ชื่อจริง ไม่ต้องใช้รูปจริงและไม่ต้องใช้เลขบัตรประชาชน ทำให้เกิดภัยในสังคมออนไลน์คือ Hack หรือการแฮกข้อมูล การฉ้อโกง การหลอกรักออนไลน์ E-mail scam หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หลอกลวง Call center หรือการ

โทรศัพท์มือถือ และการทำผิดคำมนุษย์ คำยาเสพติด โดยคดีทางไซเบอร์ในประเทศไทยอันดับ 1 คือ คดีหมิ่นประมาทจากการ Comment และ Share ข้อมูลที่ผิดกฎหมาย อันดับ 2 คือ คดีการขายของออนไลน์หลอกลวง และอันดับ 3 คือ การแฮกข้อมูล แพลตฟอร์มที่เกิดการกระทำกฎหมายมากที่สุดคือ Facebook, Line, IG ตามลำดับ (ศิริวัฒน์ ดีพอ, 2564) ดังนั้นการสร้างเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับการสื่อสารในยุคดิจิทัล

6.2.3 การพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Developing Media Literacy Skills)

ทฤษฎีสื่อสารมวลชนและประเด็นผลลัพธ์เป็นมากกว่าสิ่งที่เราปกปิดไว้ บางตัวเช่นการประยุกต์เพื่อดำเนินการให้สื่อเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมเฉพาะ บางตัวอย่างทดสอบการสื่อสารมวลชนไปที่ระดับจุลภาค เช่น ผู้ชมมีพัฒนาการเฉพาะบุคคลอย่างไรเมื่อชมฉากการแสดงในสื่อโทรทัศน์ การศึกษานี้มุ่งสนใจทฤษฎีที่มีความสัมพันธ์จำนวนหนึ่งและผลลัพธ์ที่อาจตรวจสอบการใช้สื่อของคนที่ยุติจะพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อของผู้รับสารเหล่านั้น Art Silverblantl's (2008 cited in Baran, 2019) ระบุว่าองค์ประกอบของการรู้เท่าทันสื่อ ประกอบด้วย การเข้าใจกระบวนการของการสื่อสารมวลชน และการยอมรับเนื้อหาจากสื่อมวลชนนั้นคือ “ข้อความ” ความเข้าใจที่ลึกซึ้งด้วยตนเองและวัฒนธรรมของเราเอง

ในจำนวนทักษะการรู้เท่าทันสื่อที่เราระบุคือ ความเข้าใจและการเคารพพลังของข้อความจากสื่อมวลชน ทฤษฎีสื่อสารมวลชนที่ดีกล่าวว่า องค์ประกอบเหล่านี้และทักษะ ทำให้นักทฤษฎีสื่อสารมวลชนที่ดีเข้าใจผลลัพธ์ของสื่อมวลชน และประชาชนที่รู้เท่าทันสื่อในความเป็นจริงก็คือนักทฤษฎีสื่อสารมวลชนที่ดีนั่นเอง พวกเขาประยุกต์ความคิดรวบยอดที่ใช้ประโยชน์ได้จากการใช้สื่อและส่งผลกระทบต่อปัจจัยบริบทเนื้อหาและวิถีชีวิตของเขาได้ (Baran, 2019: 387)

สำหรับงานเขียนของ Eli Pariser (2011 อ้างถึงในวรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, 2561) จากหนังสือ The Filter Bubble: What the Internet is Hiding from You. ศึกษาพบว่าบริการออนไลน์จำนวนมากในทุกวันนี้มีระบบอัลกอริธึมที่คอยเลือกและปรับบริการให้ตรงกับความต้องการส่วนบุคคลของผู้รับสาร (Personalization) เช่น เฟซบุ๊ก กูเกิล เน็ตฟลิกซ์ แอเมซอน หรือสำนักข่าวต่างๆ จะเลือกแสดงเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจของเรา โดยระบบอัลกอริธึมของบริการออนไลน์นี้จะทำหน้าที่เป็น “นายประตูข่าวสาร” (Gatekeeper) คอยคิดแทนว่าเราต้องการเห็นอะไรโดยไม่ได้ถามผู้รับสาร เช่น ถ้าเราสนใจเรื่องอะไร เรามักจะมีเพื่อนและกดถูกใจสิ่งนั้น (Like) ระบบอัลกอริธึมก็จะกรองโพสต์ที่เราสนใจหรือความเห็นที่เชื่อในแบบเดียวกัน ส่งมาให้เราหรือแสดงให้เราเห็น ในขณะที่เดียวกันก็จะสกัดความเห็นที่แตกต่างออกไปด้วย ดังนั้นผู้รับสารจึงได้รับสารเฉพาะข้อมูลและความเห็นที่สอดคล้องกับความชอบ ความเชื่อที่ยึดถือมาก่อน ทำให้อยู่ในโลกที่ได้ยินแต่เสียงสะท้อนที่ตรงกับความเชื่อของตัวเอง (Echo chamber) หรืออยู่ในโลกที่ห่อหุ้มด้วยฟองสบู่ตัวเอง (Filter Bubble) (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, 2561)

ด้าน William Poundstone (2016 อ้างถึงในสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2562) ผู้เขียนหนังสือ Head in the Cloud พบว่าผู้รับสารที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น ลอสแอนเจลิสไทมส์ วอลสตรีทเจอร์นัล และเดอะนิวยอร์กไทมส์ รวมถึงรับฟังรายการวิทยุที่มีคุณภาพจะได้รับความรู้ดีกว่ารับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์และสื่ออินเทอร์เน็ตเนื่องจากสื่อสิ่งพิมพ์และรายการวิทยุมีความหลากหลายของข้อมูลข่าวสารมากกว่า (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2562)

ส่วน Fake news ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. Fake news ที่ทำโดยเกย์บอร์ดหรือกลุ่มคึกคะนอง ต้องการแค่ความสนุกสนานหรือประกาศตัวตนเท่านั้น

2. Fake news จากการนำข่าวปลอม ประเด็นร้อนมาผสมกับหน้าบุคคลดัง คนสำคัญ เอามาประกอบกับข่าวปลอมเพื่อต้องการเงิน รายได้เพราะผูกติดกับโฆษณาโดยทุกครั้งที่มีคนกดดูจะได้รับเงิน

3. Fake news เรื่องทางการเมือง เพื่อสร้างวาทกรรมทางการเมือง สร้างความเกลียดชัง และสร้างความสับสน

4. Fake news เพื่อการหลอกลวง ให้ข้อมูลข่าวสารสรรพคุณเกินจริงเพื่อขายของหรือเพื่อให้หลงเชื่อ

ทั้งนี้วิธีรับมือกับข่าวปลอมผู้รับสารในการสื่อสารยุคดิจิทัลควรตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล ข่าวสารเสียก่อน ใช้สติ ใช้ความคิดก่อนที่จะเชื่อข้อมูลนั้นๆ ตรวจสอบการแชร์ข้อมูลว่ามาจากแหล่งใด ร่วมกับการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารจากสื่อหลักที่น่าเชื่อถือเพราะสื่อหลักยังมีกระบวนการคัดกรองข่าวสาร (ศิริวัฒน์ ดีพอ, 2564)

ด้านสุทธิชัย หยุ่น ผู้สื่อข่าวอาวุโสกล่าวถึงการสยบข่าวลือ ข่าวลวง ข่าวปลอมนั้นต้องใช้สติ บวกกับปัญญา นั่นคือผู้รับข่าวสารควรทำให้ใจให้สงบ มีสติในการติดตามข่าวสาร ใช้สติตรวจสอบดูภาพ อ่านข่าวในมือถือ ในสื่อต่างๆ ถ้ามองว่าข้อมูลนั้นมาจากไหน อย่าเพิ่งเชื่อกันที โดยเฉพาะมือถืออย่าเพิ่งกดแชร์ อย่าเพิ่งกดไลก์ เพราะมีข่าวลอก ข่าวปลอม ดังนั้นต้องติดตามข่าวอย่างมีสติและใจเย็น (สุทธิชัย หยุ่น, 2562)

6.3 การเขียนสำหรับสื่อดิจิทัล

ปัจจุบันข้อมูลข่าวสารไม่ว่าจะเป็นตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง กราฟิกล้วนสามารถนำเสนอผ่านสื่อดิจิทัลได้ทั้งหมด ตลอดจนกระบวนการสื่อสารที่ผู้รับสารสามารถกลับมาเป็นผู้ส่งสารได้นั้นทำให้การสื่อสารดิจิทัลมีผู้ส่งสารและผู้รับสารเป็นจำนวนมากมหาศาลในการสื่อสาร นั่นหมายถึงเป็นตลาดที่มีผู้บริโภคจำนวนมากนั่นเอง ส่งผลให้การสื่อสารดิจิทัลต้องการจำนวนยอดเอนเกจเมนต์ ซึ่งคำว่า “engagement” ในทางการตลาดออนไลน์ หมายถึง การที่คนในสังคมออนไลน์ได้ติดตามข้อมูลข่าวสารนั้นหรือมีส่วนร่วมกดไลก์ กดแชร์ แสดงความคิดเห็นต่อข้อมูลข่าวสาร หรือสิ่งที่ได้นำเสนอในสื่อออนไลน์ซึ่งยอดเอนเกจเมนต์นี้จะนำไปสู่รายได้จากการโฆษณาหรือผู้สนับสนุนรายการ

ดังนั้นการเขียนสำหรับสื่อดิจิทัลจึงเน้นความน่าสนใจใคร่รู้ของปฏขณตั้งแต่ชื่อเรื่อง ภาพประกอบ ภาษาเขียนกึ่งทางการเพื่อเข้าถึงผู้รับสารในทุกระดับ หรือแม้แต่การใช้ภาษาพูด และการเขียนเพื่อชวนให้ได้ตอบกลับหรือแสดงความคิดเห็นต่อข้อมูลนั้น

อย่างไรก็ตามสำหรับการเขียนสำหรับสื่อดิจิทัลโดยเฉพาะข่าวออนไลน์ สารคดีออนไลน์ สกู๊ปข่าวออนไลน์ และบทความออนไลน์ยังคงต้องคำนึงถึง “ความน่าเชื่อถือของข้อมูล” และ “ความถูกต้องของข้อมูล” ให้มากกว่ายอดเอนเกจเมนต์ เนื่องจากข่าว สารคดี และบทความนั้นเกี่ยวข้องกับ

ความรู้และการยกระดับสติปัญญาของคนในสังคม โดยยังคงมีกระบวนการสื่อข่าว การเสาะแสวงหาข้อมูล การสัมภาษณ์แหล่งข่าว การตรวจสอบข้อมูลเหมือนกระบวนการผลิตในการออกอากาศสื่อดั้งเดิม เพียงแต่ลดทอนกระบวนการบางขั้นตอนออกหรือลดจำนวนบุคลากรเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เร็วขึ้น เช่น การทำข่าวมือถือ (Mobile journalist) เราจึงได้เห็นนักข่าวเพียงคนเดียวทำการสื่อข่าวและรายงานข่าวทันทีสำหรับการเผยแพร่ทางออนไลน์ หรือนักข่าวพลเมืองที่ประชาชนทั่วไปเป็นผู้สื่อข่าวและรายงานข่าวสำหรับชุมชนของตนเอง ซึ่งทั้งนักข่าวมือถือและนักข่าวพลเมืองมีข้อดีคือความรวดเร็วแต่ก็มีข้อต่อเรื่องความถูกต้อง ความลึก และขาดมิติที่หลากหลายของข้อมูลที่รอบด้านนั่นเอง

6.3.1 ธรรมชาติของเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน

1. การอ่านข้อมูลจากเว็บไซต์และแอปพลิเคชันมีความยากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นกระดาษ เนื่องจากมีสิ่งรบกวนคือ แสงจากหน้าจอ การสัมผัสที่อาจทำให้ข้อมูลเลื่อนหายจากหน้าจอ ตัวหนังสือที่เล็ก ดังนั้นผู้รับสารจึงมักอ่านผ่านๆ หรืออ่านแบบจับใจความโดยไม่อ่านข้อมูลทั้งหมด

2. โภกาสมิตตลาดของข้อมูลจากเว็บไซต์และแอปพลิเคชันมีมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นกระดาษ เนื่องจากความต้องการรายงานข่าวให้เร็วที่สุด ตอบสนองผู้รับสารให้ทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือนำเสนอให้ทันกับอารมณ์สังคมที่กำลังคุกรุ่น จึงทำให้ไม่มีกระบวนการกลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลเพื่อแลกกับความรวดเร็ว

3. คนอ่านข้อมูลจากเว็บไซต์และแอปพลิเคชันมักจะใจร้อน ขาดความอดทน และขาดสมาธิ เนื่องจากสื่อดิจิทัลเป็นสื่อร้อน (Hot media) ที่สามารถเร้าอารมณ์และกระตุ้นการตอบสนองของผู้รับสารได้เหมือนกับวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์และภาพยนตร์ อีกทั้งสื่อดิจิทัลยังสามารถส่งถึงผู้รับสารที่มีความสนใจโดยเฉพาะได้จากระบบอัลกอริทึมจึงทำให้ผู้รับสารถูกเจาะจงในการถูกกระตุ้นด้วยเช่นกัน

4. เว็บไซต์และแอปพลิเคชันที่แตกต่างกันดึงดูดคนต่างประเภทกัน เนื่องจากปัจจุบันลูกค้าย่อมมีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันมาก ดังนั้นนักการสื่อสารจึงแบ่งลูกค้อออกเป็นกลุ่มย่อยๆ และเข้าถึงแต่ละกลุ่มโดยการเสนอผลประโยชน์ให้แก่แต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจนและใช้กลยุทธ์การสื่อสารที่แตกต่างกัน นั่นคือหากผู้รับสารชอบความตื่นเต้นเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันก็จะนำเสนอเรื่องราวตื่นเต้นให้ตรงกับความต้องการของผู้รับสาร หรือผู้รับสารไม่ชอบรัฐบาลเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันก็จะนำเสนอเรื่องราว ข่าว ข้อมูลที่โจมตีรัฐบาลซึ่งตรงกับความต้องการของผู้รับสาร

6.3.2 การเขียนข่าวสำหรับสื่อดิจิทัล

ปัจจุบันรูปแบบการรายงานข่าวสำหรับสื่อดิจิทัลมีหลากหลายรูปแบบ เช่น เว็บไซต์ข่าว เพจข่าวในสื่อ Facebook หรือภาพข่าวทาง IG ซึ่งข่าวออนไลน์หรือการเขียนข่าวสำหรับสื่อดิจิทัลต้องเขียนให้สั้น ตรงประเด็น เข้าใจง่ายไม่ยืดเยื้อ เพราะถ้าข่าวยาวมากผู้รับสารทางสื่อดิจิทัลจะไม่อ่าน ทั้งนี้พบข้อสังเกตว่าผู้รับสารทางสื่อดิจิทัลจะนิยมดูเฉพาะแบนเนอร์ข่าวที่ประกอบด้วยภาพกราฟิกและประโยคข่าว 2-3 ประโยคเท่านั้น (ณัฐกฤต ตตะธา, 2565) ส่วนการเขียนข่าวสำหรับสื่อดิจิทัลยังคงใช้หลักการเขียนจากสื่อดั้งเดิมแต่สิ่งที่แตกต่างคือการปรับคำให้เข้ากับยุคสมัยที่นิยม การปรับระดับภาษาให้ตรงกลุ่มเป้าหมายที่เปิดรับสื่อ การเลือกใช้ภาพ จำนวนภาพที่เผยแพร่ได้มากกว่าหนังสือพิมพ์กระดาษ การเลือกใช้คลิปที่แตกต่างจากสื่อหลักเพื่อให้ตรงตามความชอบของกลุ่มเป้าหมาย และการปรับเนื้อหาให้สั้น กระชับ และสามารถเขียนเป็นข้อๆ เพื่อให้อ่านง่าย บางเว็บไซต์หรือบางเพจอาจมีสื่อหลัก เช่น หนังสือพิมพ์หรือสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีโทรทัศน์หลักอยู่ ก็มักนิยมนำข่าวที่

เขียนจากสื่อหลักมาปรับเพื่อเผยแพร่ลงสื่อดิจิทัล ส่วนเว็บไซต์หรือเพจที่ไม่มีสื่อตั้งต้นก็อาจจะซื้อข่าวจากสื่อหลักหลายๆ สื่อแล้วมาพาดหัวใหม่ หรือส่งนักข่าวลงพื้นที่ซื้อข่าว (อังธิดา ลิ้มปัทมปาณี, 2554: 97-99) ซึ่งหลักการซื้อข่าวและเขียนข่าวสำหรับสื่อดิจิทัลมีดังนี้

1. คิดประเด็นข่าวจากกระแสในสังคมออนไลน์

ปัจจุบันนักข่าวจะหาเบาะแส (Hint) ของข่าวด้วยการนั่งเฝ้าความเคลื่อนไหวในโลกออนไลน์ เช่นการติดตาม IG ศิลปินดารา การเล่น twitter เพื่อดูเทรนอันดับ 1 หรือการดู Facebook, YouTube, TikTok ว่ามีความเคลื่อนไหวใดน่าสนใจ เช่น กรณีรุ่นพี่รับน้องรุนแรง สื่อจะได้เบาะแสเป็นภาพหลุดที่เผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์เป็นหลัก ไม่ใช่ภาพจากมหาวิทยาลัยหรือรุ่นพี่แต่เป็นภาพหลุดแล้วผู้ปกครองเห็นจึงไปฟ้องร้องแจ้งความและเป็นข่าวในที่สุด ดังนั้นภาพที่ลงสื่อสังคมออนไลน์จึงมี 2 ด้าน หากเป็นภาพที่สร้างสรรค์จะไม่เกิดการขยายความรุนแรงแต่ถ้าเป็นภาพที่รุนแรงหรือหมิ่นเหม่อาจเกิดประเด็นเป็นข่าวได้เพราะแต่ละคนจะมีความคิดเห็นแตกต่างกัน สื่อจะสังเกตจากการแสดงความคิดเห็นใต้ภาพแล้วพิจารณาคัดเลือก หากคนสนใจมากแสดงความคิดเห็นมาก รุนแรง ดุดัน สื่อก็จะเลือกนำเสนอต่อและขยายประเด็นทันที (คันสนีย์ มีชูสาร, 2563)

ส่วนการคิดประเด็นข่าวของเพจข่าวที่เป็นสื่อในท้องถิ่น จะเลือกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหัวหน้าส่วนราชการท้องถิ่นก่อน เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วคัดเลือกประเด็นข่าวที่สำคัญมีผลกระทบต่อคนในท้องถิ่นนั้นซึ่งต่างจากข่าวจากส่วนกลางหรือเพจข่าวที่เน้นส่วนกลางจะเลือกประเด็นข่าวที่กระทบต่อส่วนรวมหรือภาพรวมทั้งประเทศ นอกจากนี้ประชาชนในท้องถิ่นหรือต่างจังหวัดมักนิยมให้ข้อมูลกับนักข่าวท้องถิ่นเนื่องจากมั่นใจว่าปัญหาของตนจะได้นำเสนอออกอากาศ ดังนั้นนักข่าวท้องถิ่นหรือเพจข่าวในท้องถิ่นจึงเน้นประเด็นข่าวที่ใกล้ชิดกับคนในท้องถิ่นด้วย (ณัฐกฤต ตะธา, 2565)

2. ใครก็เป็นแหล่งข่าวได้

ปรากฏการณ์นี้เป็นไปตามคุณลักษณะของสื่อดิจิทัลที่ทุกคนสามารถเป็นผู้สร้างสรรค์เนื้อหา ตัดแปลงเนื้อหา คัดเลือกแหล่งข่าวเองได้ แม้ว่าจะไม่เกี่ยวข้องกับข่าวที่สัมภาษณ์คนนั้นได้ในแง่มุมมองที่แตกต่างออกไป ส่งผลให้ข่าวที่ลงสื่อดิจิทัลบางครั้งไม่ได้ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญแต่อาจได้เพียงข้อมูลความคิดเห็นจากใครก็ได้

3. ยังคงใช้หลักการ 5W+1H คือ who what when where why and how ใคร ทำอะไร เมื่อไหร่ ที่ไหน ทำไม และอย่างไร แต่การเขียนสำหรับสื่อดิจิทัลอาจเลือกประเด็นเพียงแค่ 1-2 หลักก็พอที่สำคัญและน่าสนใจที่สุด

4. เขียนจากข้อเท็จจริงที่เที่ยงตรง ไม่บิดเบือน ไม่ว่าจะเขียนข่าวสำหรับสื่อดั้งเดิมหรือสื่อดิจิทัลข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบได้คือสิ่งสำคัญ เพราะถ้าตรวจสอบแล้วไม่เป็นความจริงหรือบิดเบือน ก็จะเข้าข่ายการนำเสนอข่าวปลอมซึ่งมีความผิดตาม พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ทันที

5. ข้อมูลต้องใหม่ สด อยู่เสมอ การเขียนข่าวสำหรับสื่อดิจิทัลผู้เขียนต้องติดตามประเด็นเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา เพราะผู้รับสารก็ติดตามข้อมูลข่าวสารได้จากทั่วทุกมุมโลกเช่นกัน ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องเป็นผู้รอบรู้และมองเห็นสิ่งใหม่ ประเด็นใหม่ๆ ก่อนผู้อื่น

6. นำเสนอด้วยรูปแบบที่เรียบง่ายแต่สวยงาม เนื่องจากการอ่านข้อมูลจากเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันมีความยากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นกระดาษ ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องออกแบบให้ยาก ซับซ้อน

หรือใช้ตัวหนังสือที่อ่านยาก เพียงแค่จัดวางข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ เป็นระเบียบ สืบค้นง่าย อยู่ในหน้าจอที่สามารถมองเห็นได้ทันทีเพียงพอแล้ว

7. ให้ข้อมูลรอบด้าน มีเบื้องลึกเบื้องหลังของข้อมูล มี Link ไปยังข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก การนำเสนอข้อมูลจากเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันนั้นต้องสั้นกระชับจึงทำให้ขาดรายละเอียดที่จะอธิบาย ให้เข้าใจจึงควรแปะ Link ข้อมูลไว้สำหรับผู้อ่านที่สนใจจะสืบค้นด้วย

8. ต้องมีภาพ เสียง กราฟิก นอกจากพาดหัวหรือชื่อเรื่องที่น่าสนใจแล้วข้อมูลตัวหนังสือเพียง อย่างเดียวไม่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้ การนำเสนอข่าวทางสื่อดิจิทัลจึงควรมีภาพ ไฟล์ เสียง และกราฟิกช่วยในการดึงดูดผู้รับสารให้อ่านข้อมูลต่อไป หรืออ่านจนจบ หรือชมจนจบคลิปด้วย

9. มีการโต้ตอบข้อมูลแบบ Interactive คือการสร้างปฏิสัมพันธ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเอนเกจ เมนต์ (engagement) การเขียนข่าวสำหรับสื่อดิจิทัลมุ่งเน้นรายได้จากกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นนอกจาก การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแล้วยังต้องกระตุ้นให้ผู้รับสารมีเอนเกจเมนต์ร่วมด้วย นั่นคือ การกดเข้าไปดู การกดไลก์ กดแชร์ และแสดงความคิดเห็น ซึ่งอาจเป็นการตอบคำถาม การเล่นเกม การประกวด การ ถามคำถาม การแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะ การกดไลก์ การส่งต่อหรือกดแชร์ เป็นต้น ยกตัวอย่างเพจข่าวในสื่อ Facebook จำเป็นต้องมียอดผู้ติดตามให้ได้มากที่สุด หากมีจำนวนผู้ติดตาม เกินหมื่นคนไปจนถึงหลักแสนคน Facebook จะสามารถสร้างรายได้ให้กับเพจได้จากโฆษณา ซึ่งผู้รับ สารสามารถสังเกตได้จากโฆษณาที่ปรากฏขึ้น ส่วนรายได้ก็อีกทางสามารถมาจากผู้สนับสนุนหรือ สปอนเซอร์นั่นเอง

ตัวอย่างการเขียนข่าวประชาสัมพันธ์สำหรับสื่อดิจิทัล

ไทยพีบีเอส ต้อนรับคณะเยี่ยมชมจากคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

15:25 / 3 มี.ค. 60 / 28

เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2560 สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ต้อนรับคณะเยี่ยมชมจากสาขาวิชา เทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร โดยมีคุณกนกพร ประสิทธิ์ผล ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสื่อใหม่ ร่วมบรรยายใน หัวข้อการใช้สื่อใหม่ในงานสื่อสารมวลชน พร้อมพูดคุยซักถามถึงเทคนิคและประสบการณ์การ ทำงานด้านสื่อสารมวลชนกับคุณชาติ คงเปี่ยม ผู้ช่วยโปรดิวเซอร์กลุ่มรายการข่าววาระทางสังคม และคุณชาติชาย ถุงเงิน ผู้สื่อข่าวกลุ่มข่าวสืบสวนและเฉพาะกิจ จากนั้นเข้าชมบรรยากาศและ กระบวนการทำงานของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ทั้งในส่วนกองบรรณาธิการข่าว สตูดิโอข่าว ห้องควบคุมการออกอากาศ และเข้ารับชมการออกอากาศสดรายการข่าว ช่วงจับสัญญาณเศรษฐกิจ พร้อมพูดคุยกับคุณนนท์นิ ลายละเอียด ผู้ประกาศข่าว เพื่อเรียนรู้กระบวนการทำงาน และนำไป ปรับใช้กับการเรียนและการทำงานในอนาคตต่อไป สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานภาครัฐและ เอกชนที่สนใจเข้าเยี่ยมชมสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ 02-790-2000 ต่อ 4145

ที่มา : Thai PBS (2017)

ข้อสังเกต

1. ใช้พาดหัวที่ยาวได้ พาดหัวข่าวให้น่าสนใจดึงดูด
2. ต้องระบุวัน เวลาที่โพสต์เสมอ
3. ใช้ภาพข่าวได้มากเท่าที่ต้องการ
4. เน้นการสร้างสรรค์เนื้อหาข่าวหรือการสร้างคอนเทนต์เพื่อเพิ่มยอดคนดู

ตัวอย่างการเขียนข่าวสำหรับสื่อดิจิทัล

พลิกวิกฤต COVID-19 คิดค้นตู้พ่นฆ่าเชื้อ

19:39 / 25 มีนาคม 2563 / 9,820

บริษัทอแกไนซ์ งานลด หันมาประดิษฐ์ตู้พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ COVID-19 มอบให้ รพ.ศรีธัญญา ฟรี
ไว้พ่นฆ่าเชื้อก่อนเข้ามาใช้บริการหลังจากตรวจคัดกรองแล้ว

วันนี้ (25 มี.ค.2563) ผู้สื่อข่าวรายงานว่า โรงพยาบาลศรีธัญญา จ.นนทบุรี มีการนำตู้พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตั้งไว้ที่บริเวณด้านหน้าทางเข้าไปยังอาคารของโรงพยาบาล เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาใช้บริการภายในโรงพยาบาลพ่นฆ่าเชื้อก่อน หลังจากตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายจากเจ้าหน้าที่แล้ว หากไม่มีไข้ก็จะได้รับอนุญาตให้เข้ามาในโรงพยาบาล

คิดค้นตู้ฆ่าเชื้อ หลังงานลดน้อยลง

สำหรับตู้พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อตู้นี้ชื่อว่า "ดีต่อใจ" ประดิษฐ์และคิดค้นโดยอยู่ที่ ร.ต.ปริญญา ศักดิ์นำวี กรรมการผู้จัดการบริษัทรับจัดทำสื่อโฆษณา และจัดอแกไนซ์แห่งหนึ่ง โดยหลังจากที่ประสบปัญหา COVID-19 ระบาด ทำให้การจัดงานน้อยลง ประกอบกับมีความรู้เรื่องระบบอิเล็กทรอนิกส์จากการที่เรียนจบมาทางด้านนี้

ประกอบกับเห็นอุปกรณ์ที่ใช้พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อจากต่างประเทศ และของไทยที่นำมาใช้แล้วยังมีหลายจุดต้องใช้มือสัมผัส ทำให้อาจจะปนเปื้อนเชื้อโรคได้ จึงคิดค้นประดิษฐ์ตัวนี้ขึ้นมาโดยเดินผ่านเข้าไปภายในตู้ และมีระบบเซ็นเซอร์อัตโนมัติ เมื่อมีคนเข้ามาก็จะฉีดพ่นละอองฝอยที่เป็นน้ำยาฆ่าเชื้อออกมาบริเวณมือ เสื้อผ้า และกางเกง ซึ่งเป็นจุดที่ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย นอกจากนี้ ตัวนี้ยังมีการบอกถึงขั้นตอนเมื่อเข้าไปภายในตู้ต้องยืนในจุดสีเขียวที่กำหนดไว้แล้วชูมือขึ้นเพื่อให้ตรงกับจุดพ่นละอองน้ำยา โดยใช้เวลาประมาณ 5 วินาที เมื่อเสร็จแล้วก็สามารถเดินออกจากตู้ได้ทันที

ผ่านการตรวจสอบ “มทร.พระนคร”

สำหรับระบบความปลอดภัยทางผู้ประดิษฐ์ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (มทร.พระนคร) ร่วมตรวจสอบโครงสร้างและจุดฉีดพ่นละอองแล้ว ซึ่งถือว่าได้รับมาตรฐาน ขณะเดียวกัน ทางคณะวิทยาศาสตร์ กำลังร่วมทดสอบน้ำยาฆ่าเชื้อที่สามารถนำมาใช้ได้กับการพ่นฆ่าเชื้อและไม่เป็นอันตรายกับผู้ใช้ รวมทั้งลดต้นทุนของน้ำยาฆ่าเชื้อที่ขายตามท้องตลาดอาจจะมีราคาแพง แต่ตัวพ่นนี้เฉลี่ยแล้วน้ำยาฆ่าเชื้อ 32 ลิตร สามารถใช้ได้กับ 4,200 คน

สำหรับตัวพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อแบบนี้ หากทางหน่วยงานใดสนใจนำไปผลิตต่อ เพื่อประโยชน์สาธารณะทางผู้ผลิตยินดีให้คำแนะนำ และมอบวิธีการทำแผงวงจรต่างๆ ให้ไปได้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย เนื่องจากขณะนี้ผู้สนใจติดต่อเข้ามาจำนวนมาก แต่ทางบริษัทกำลังการผลิตไม่ทัน

เป็นประโยชน์-ช่วยคัดกรองบุคคล

ขณะที่ นพ.ศิริศักดิ์ ธิติฉัตรรัตน์ ผอ.รพ.ศรีธัญญา เปิดเผยว่า หลังจากได้รับตัวพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อตัวนี้มาก็นำมาใช้ร่วมกับการตรวจคัดกรองเดิมที่โรงพยาบาลได้ทำไว้อยู่แล้ว ตั้งแต่การตรวจวัดอุณหภูมิ และล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ ซึ่งเมื่อได้ตัวนี้มาก็ทำให้เพิ่มการฆ่าเชื้อโรคได้เพิ่มขึ้น ซึ่งปกติแล้วจะมีผู้เข้ามาใช้บริการที่โรงพยาบาลวันละประมาณ 600 คน

ขณะเดียวกัน ทางโรงพยาบาลได้เตรียมแผนรองรับการรักษาผู้ป่วย COVID-19 ไว้แล้วตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข โดยเตรียมห้องที่แยกเฉพาะไว้สามารถรองรับได้ประมาณ 50 คน แต่จะเป็นการรักษาผู้ที่ใกล้จะได้รับอนุญาตให้กลับบ้านแล้วแต่ยังต้องกักตัวรอดูอาการไว้ก่อน

จัดส่งยาผ่านทางไปรษณีย์-ลดแออัด

นอกจากนั้น ยังลดความแออัดของทางโรงพยาบาล สำหรับผู้ป่วยที่ต้องรับยาอย่างต่อเนื่องไม่ต้องเดินทางมาโรงพยาบาล แต่จะมีการจัดส่งยาไปทางพัสดุไปรษณีย์แทน หรือส่งยาไปตามโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่อยู่ใกล้บ้านให้ผู้ป่วยมารับยาได้ง่ายขึ้น และยังมีบริการให้คำปรึกษาผ่านทาง Line Official มีผู้ให้คำปรึกษาตลอด 24 ชั่วโมง

ที่มา : Thai PBS (2020)

ข้อสังเกต

1. คิดประเด็นข่าวจากกระแสความต้องการของคนในสังคมออนไลน์
2. ต้องระบุวัน เวลาที่โพสต์เสมอ
3. ใช้ภาพข่าวได้มากเท่าที่ต้องการ
4. ใช้ภาพนิ่งและตกแต่งใส่กราฟฟิก
5. มีหัวข้อย่อยเพื่อความเข้าใจที่ง่ายขึ้น และเพื่อให้ระบบอัลกอริทึมค้นหาคำสำคัญได้ซึ่งส่งผลให้ข่าวปรากฏขึ้นเมื่อมีผู้ค้นหาคำสำคัญที่ตรงกับหัวข้อข่าวหรือหัวข้อย่อย
6. เน้นการสร้างสรรคเนื้อหาข่าวหรือการสร้างคอนเทนต์เพื่อเพิ่มยอดคนดู

6.3.3 การเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจสำหรับสื่อดิจิทัล

ปัจจุบันโฆษณาดิจิทัล คือรูปแบบการทำตลาดเพื่อส่งข้อมูลข่าวสาร โปรโมชัน ไปยังประชาชนที่มี Smart phone และสัญญาณ Internet รวมถึงประชาชนเหล่านั้นก็สามารถเป็นผู้ส่งสารเพื่อโฆษณาสินค้าของตนเองไปยังกลุ่มเป้าหมายได้ด้วย และยังสามารถเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจผู้รับสารในเรื่องต่างๆ ได้ โดยปัจจุบันผู้รับสารมีแนวโน้มจะเชื่อข้อความจากผู้มีประสบการณ์ตรงกับสินค้า หรือ Influencer ที่ได้ทดลองใช้ โดยมีหลักการเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจสำหรับสื่อดิจิทัลดังนี้

1. เขียนโดยผู้บริโภคตัวจริงที่เคยไปเที่ยว เคยใช้บริการ เคยทดลองใช้สินค้า เคยรับประทานเคยสวมใส่ หรือเคยดูมาก่อน เรียกว่า “การเขียนรีวิวสินค้า”
2. เขียนโดยผู้ดูแลเพจหรือสื่อดิจิทัล ต้องแสดงโลโก้ร้านหรือสินค้าให้ชัดเจน แสดงชื่อร้านให้ถูกต้อง
3. ใช้ภาพประกอบสวยงาม การจัดแสง จัดองค์ประกอบสวยงามเข้ากับสินค้า แต่บางครั้งก็ใช้ภาพดิบที่ยังไม่ตกแต่งเพื่อให้ดู Real และเป็นกันเองกับผู้รับสาร รวมถึงใช้ภาพมากกว่า 1 ภาพ หรืออาจใช้คลิปวิดีโอ
4. ใช้กราฟิก อีโมจิ สัญลักษณ์ต่างๆ หรือแฮชแทก # ในการช่วยสืบค้น และสร้างกระแสติดปาก
5. ใช้ภาษาเขียนกึ่งทางการ เลือกคำให้โดนใจ ใช้คำที่ทำให้คนอ่านรู้สึกใกล้ชิดกับสินค้าให้ได้มากที่สุด เขียนให้กระชับชัดเจนไม่กำกวม
6. เขียนข้อมูลหลักที่ต้องการจะสื่อสารให้ชัดเจน เข้าใจง่าย เช่น ข้อมูลโปรโมชัน ราคา ภาพสินค้า ของแถม ส่วนลด เป็นต้น
7. มี Link ข้อมูล หรือ Link ในการสั่งซื้อสินค้า

ตัวอย่างการเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจสำหรับสื่อดิจิทัล

ตัวอย่างการเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจสำหรับสื่อดิจิทัล

Central Online Shopping · ทุกร้านค้า
3 พฤศจิกายน เวลา 00:00 น. · 🌐

🔥 CENTRAL 11.11 MEGA FESTIVAL 🎉
ดีลสุดฮอต ช้อปก่อนใคร!
👉 ช้อปผ่าน Central App <https://bit.ly/2ZOFHOU>

🔥 ลดสูงสุด 90%
🌟 โค้ดลดเพิ่มสูงสุด 15%*

📱 รับ iPhone 13 Pro Max มูลค่า 42,900 บาท* (จำนวน 1 รางวัล) สำหรับ Top Spender The 1 Credit Card

☀️ ลุ้นรับคะแนน T1 รวมกว่า 1 ล้าน คะแนน*

📅 ตั้งแต่วันที่ 3 พ.ย. 64 - 14 พ.ย. 64
*ตามเงื่อนไขที่กำหนด

👉 ช้อปเลย <https://bit.ly/3GHUXOg>
📱 #CentralOnline #CentralApp

11.11 MEGA FESTIVAL
ดีลสุดฮอต ช้อปก่อนใคร!
👉 ช้อปผ่าน Central App <https://bit.ly/2ZOFHOU>

🔥 ลดสูงสุด 90%
🌟 โค้ดลดเพิ่มสูงสุด 15%*

📱 รับ iPhone 13 Pro Max มูลค่า 42,900 บาท* (จำนวน 1 รางวัล) สำหรับ Top Spender The 1 Credit Card

☀️ ลุ้นรับคะแนน T1 รวมกว่า 1 ล้าน คะแนน*

📅 ตั้งแต่วันที่ 3 พ.ย. 64 - 14 พ.ย. 64
*ตามเงื่อนไขที่กำหนด

👉 ช้อปเลย <https://bit.ly/3GHUXOg>
📱 #CentralOnline #CentralApp

11.11 MEGA FESTIVAL
ดีลสุดฮอต ช้อปก่อนใคร!
👉 ช้อปผ่าน Central App <https://bit.ly/2ZOFHOU>

🔥 ลดสูงสุด 90%
🌟 โค้ดลดเพิ่มสูงสุด 15%*

📱 รับ iPhone 13 Pro Max มูลค่า 42,900 บาท* (จำนวน 1 รางวัล) สำหรับ Top Spender The 1 Credit Card

☀️ ลุ้นรับคะแนน T1 รวมกว่า 1 ล้าน คะแนน*

📅 ตั้งแต่วันที่ 3 พ.ย. 64 - 14 พ.ย. 64
*ตามเงื่อนไขที่กำหนด

👉 ช้อปเลย <https://bit.ly/3GHUXOg>
📱 #CentralOnline #CentralApp

11.11 MEGA FESTIVAL
ดีลสุดฮอต ช้อปก่อนใคร!
👉 ช้อปผ่าน Central App <https://bit.ly/2ZOFHOU>

🔥 ลดสูงสุด 90%
🌟 โค้ดลดเพิ่มสูงสุด 15%*

📱 รับ iPhone 13 Pro Max มูลค่า 42,900 บาท* (จำนวน 1 รางวัล) สำหรับ Top Spender The 1 Credit Card

☀️ ลุ้นรับคะแนน T1 รวมกว่า 1 ล้าน คะแนน*

📅 ตั้งแต่วันที่ 3 พ.ย. 64 - 14 พ.ย. 64
*ตามเงื่อนไขที่กำหนด

👉 ช้อปเลย <https://bit.ly/3GHUXOg>
📱 #CentralOnline #CentralApp

ภาพที่ 6.3 : การเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจสำหรับสื่อดิจิทัลของเพจ Central
ที่มา : Central Online Shopping (2021)

ตัวอย่างการเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจสำหรับสื่อดิจิทัล

Gbc House รับสร้างบ้านสวย ราคาประหยัด วัสดุ scg - ดูร้านค้า
30 ต.ค. · 📍

ขอขอบคุณคุณปุ๋ญและครอบครัว ที่ไว้วางใจทาง Gbc House เซ็นสัญญาจองสร้างบ้านแบบบ้านเพิ่มพื้นที่จังหวัดนครปฐมนะคะ ทางบริษัท ขอสัญญาว่าจะสร้างบ้านด้วยคุณภาพอย่างดีให้สมกับที่ได้รับความไว้วางใจจากลูกค้าค่ะ 🙏😊

*** หากต้องการรับชมสร้างบ้านที่พร้อมใส่ใจทุกรายละเอียด และต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม สามารถ inbox หาเราได้ในทันที ถ้าต้องการความรวดเร็วในการตอบโทร. 080-4254100 Line:@gbcchouse2 หรือ <https://lin.ee/FNaH4zq>

พิเศษ !!! ทาง Gbc House ได้ขยายพื้นที่บริการไปยังจังหวัดสุพรรณบุรีและโคราช ส่วนทางภาคเหนือตอนล่างเราขยายขึ้นไปถึงพิษณุโลก ในราคาเดียวกันค่ะ

และทาง Gbc house เราห่วงใยลูกค้าทุกท่าน เพิ่มมาตรการปลอดภัยไว้โควิด ด้วยการเพิ่มช่องทางพิเศษ บริการปรึกษาเรื่องสร้างบ้าน on line (ผ่านโปรแกรม google meet) แต่ต้องรบกวนนัดหมายช่วงเวลาก่อนนะคะ 😊😊

สร้างบ้านสวยโดยทีมมืออาชีพ ประกันโครงสร้าง 20 ปี
ใช้วัสดุ SCG คุณภาพสูง ดูแล้วดีจริงใจไม่มีที่งาน👍
ราคาสบายกระเป๋า งบไม่บานปลายค่า 🙏🙏

ฟรี ! ค่าออกแบบ 3 d
ฟรี ! ค่าออกแบบเพื่อขออนุญาต
ฟรี ! ดำเนินการขออนุญาตปลูกสร้าง
ฟรี ! ดำเนินการขอ มิเตอร์น้ำ
ฟรี ! ดำเนินการขอ มิเตอร์ไฟ
ฟรี ! แห้งเก็บน้ำดี และมีน้ำ
ฟรี ! เคาน์เตอร์ครัว
ฟรี ! บริการยื่นขอสินเชื่อ กู้ได้ 110%
พร้อมรับของแถม หลากหลายรายการ

#รับสร้างบ้าน #รับสร้างบ้านราคาประหยัด
#รับสร้างบ้านกรุงเทพและปริมณฑล #บ้านสวย
#รับประกันโครงสร้าง20ปี #GbcHouseไม่ใช่ผู้รับเหมารายอื่น #รับสร้างบ้านวัสดุscg
#รับสร้างบ้านโคราช #รับสร้างบ้านสุพรรณบุรี #รับสร้างบ้านหัวหิน #รับสร้างบ้านชลบุรี #รับสร้างบ้านพิษณุโลก #รับสร้างและออกแบบบ้าน

ภาพที่ 6.4 : การเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจสำหรับสื่อดิจิทัลของเพจ GBC House
ที่มา : GBC House (2021)

ข้อสังเกต

1. ต้องมีโลโก้และชื่อร้านชัดเจน
2. ข้อความโฆษณาสั้น กระชับ คิดคำจากกระแสที่กำลังนิยมในสังคมออนไลน์ แต่ใช้ภาษาให้ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มเป้าหมายเป็นวัยรุ่น จะใช้คำศัพท์วัยรุ่น เช่น “ของมันต้องมี” “อย่ามันแต่ขิง” “ไปให้สุด แล้วหยุดที่....” เป็นต้น
3. ต้องระบุวัน เวลาที่โพสต์เสมอ
4. ใช้ภาพได้มากกว่าที่ต้องการ
5. ใช้ภาพนิ่งและตกแต่งใส่กราฟฟิกให้ดึงดูดความสนใจทันที
6. มี Link ตอบสนองการสั่งซื้อหรือค้นข้อมูลสินค้าเพิ่มเติม
7. บางชิ้นงานโฆษณาไม่ใช้ภาพนักแสดง แต่ใช้ภาพลูกค้าตัวจริงเพื่อแสดงความจริง และสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า
8. ใช้ระบบอัลกอริทึมประมวลผลจากการค้นหา การโพสต์ การแชร์ การกดไลก์ของคนในสังคมออนไลน์แล้วระบบจะยิงโฆษณาเฉพาะเจาะจงถึงผู้บริโภคทันที ทำให้ได้กลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ชัดเจนและแม่นยำ

6.3.4 การเขียนบทความและสารคดีสำหรับสื่อดิจิทัล

ปัจจุบันประชาชนสามารถทำกิจกรรมหรือธุรกรรมต่างๆ ผ่าน Smart phone ได้ทั้งสิ้น ส่งผลให้การบริโภคสื่อสิ่งพิมพ์ลดลง ผู้รับสารส่วนใหญ่เมื่อสนใจเรื่องอะไรจะค้นหาใน Search Engine ซึ่งปัจจุบัน Google ได้รับความนิยมสูง ดังนั้นผู้เขียนสมัยใหม่จึงควรหันมาเขียนบทความและสารคดีลงสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีหลักการเขียนดังนี้

1. เรื่องที่จะเขียนต้องเป็นประเด็นขณะนั้น กล่าวคือ ประเด็นหรือเรื่องที่จะนำมาเขียนบทความหรือสารคดีออนไลน์ควรเป็นเรื่องที่อยู่ในบริบทที่สังคมทั้งในโลกของความจริงและโลกออนไลน์กำลังสนใจ เช่น กรณีการชุมนุมเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2563 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ผู้เขียนบทความหรือสารคดีลงสื่อสังคมออนไลน์ก็จะเขียนเกี่ยวกับการปฏิวัติการเมืองในประเทศต่างๆ รวมถึงเขียนเกี่ยวกับการปฏิวัติในไทยที่เคยเกิดขึ้นด้วย หรือกรณีไวรัสโควิด 19 ระบาดช่วงปี 2563 ผู้เขียนบทความหรือสารคดีลงสื่อสังคมออนไลน์ก็จะเขียนเกี่ยวกับใช้หวัดสเปน หรือโรคที่เคยแพร่ระบาดในไทย เพราะประเด็นหรือเรื่องที่กำลังเป็นที่สนใจจะช่วยให้มีจำนวนผู้อ่านมาก

2. ตั้งชื่อเรื่องให้โดนและมีคำสำคัญที่ผู้ค้นกำลังค้นหา กล่าวคือ ผู้อ่านในสังคมออนไลน์จะนิยมค้นหาจากคำสำคัญ เช่น เกิดสงครามที่อิสราเอล ผู้ค้นก็จะค้นหาคำว่า “ฮามาส” หรือ “ชนวนกาซา” หากบทความหรือสารคดีที่เราเขียนมีคำสำคัญที่ผู้ค้นกำลังสนใจ ก็จะทำให้ระบบอัลกอริทึมของ Google ช่วยดึงบทความหรือสารคดีขึ้นมาอยู่ในอันดับต้นๆ หรือหน้าแรกของ Google ซึ่งส่งผลให้มีคนเห็นและกดอ่านบทความหรือสารคดี นอกจากนี้การกดอ่านจากหน้าของ Google ยังช่วยส่งให้ผู้อ่านเข้ามาในเวปไซต์ขององค์กรด้วย นอกจากนี้ข้อความหรือสารคดีจะมีคำสำคัญแล้ว ควรมีหัวข้อย่อยด้วยโดยตั้งหัวข้อย่อยให้มีคำสำคัญที่โดนใจผู้อ่าน กระบอบใจผู้อ่าน น่าสนใจ หรือชวนให้ตอบหรือชวนให้แสดงความคิดเห็น เช่น ตัวอย่างในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2564 ชื่อเรื่องจากบทความและสารคดีของเพจ The101.world ดังนี้ “HONGKONGERS 2014 ความหวังคือการต่อต้าน” “ชุมชนตีกรัง 95/1 หลากชีวิตบนซากคอนกรีต” “ศาลรัฐธรรมนูญแบบไหนที่สังคมไทยต้องการ?” หรือตัวอย่างชื่อบทความและสารคดีจากเพจกองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย ดังนี้ “สายธารแห่งพระเมตตา ช่วยปวงประชาผู้ภัยโควิด” “8 สถานที่สำคัญที่พระมหากษัตริย์ทรงสร้างเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน” “สวนป่าเบญจกิติ ป่าแห่งใหม่ใจกลางกรุง” หรือตัวอย่างชื่อเรื่องสารคดีของเพจ Silapawattanatham-ศิลปวัฒนธรรม ดังนี้ “เปิดเส้นทางกำเนิดพรคอนุรักษ์นิยม และเสรีนิยมในอังกฤษ กับการถ่ายโอนอำนาจจากกษัตริย์สู่รัฐสภา” “ทหารทั้งหลาย! อย่าสู้เพื่อระบอบทาส จงสู้เพื่อเสรีภาพเถิด” “เปิดเหตุการณ์กบฏไพร่ การต่อต้านอำนาจรัฐของ “ไพร่” ในประวัติศาสตร์ไทย” จะเห็นได้ว่าชื่อเรื่องจะมีคำสำคัญเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่กำลังเป็นที่สนใจของผู้คนขณะนั้น

3. การวางโครงเรื่องเหมือนกับหลักการเขียนบทความและสารคดีทั่วไป แต่จะสั้นกว่าคล้ายการเขียนเป็นตอนสั้นๆ เนื่องจากผู้อ่านในสื่อสังคมออนไลน์มีพฤติกรรมการอ่านแบบคร่าวๆ และไม่ชอบอ่านยาวไม่เหมือนการอ่านหนังสือหรือบทความหรือสารคดีในสื่อสิ่งพิมพ์ ดังนั้นจึงควรตัดให้สั้น กระชับ แต่ครอบคลุมประเด็นที่จะเขียน

4. ภาพประกอบบทความหรือสารคดีอาจเป็นภาพถ่าย ภาพวาด ภาพ Info graphic ภาพจากข่าว ภาพการสาธิต ภาพเคลื่อนไหวหรือคลิป สามารถตกแต่งสี ย้อมสี ใส่กราฟิกเพิ่มเติมได้ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องที่เขียนและเพื่อดึงดูดใจผู้รับสารให้ได้มากที่สุด

ตัวอย่างภาพกราฟิกที่ใช้สำหรับสื่อดิจิทัล

ภาพที่ 6.5 : ภาพกราฟิกสำหรับสื่อดิจิทัล
 ที่มา : กองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (2564)

ตัวอย่างภาพถ่ายที่ใช้สำหรับสื่อดิจิทัล

ภาพที่ 6.6 : ภาพถ่ายสำหรับสื่อดิจิทัล
 ที่มา : พรศก้าวกัไกล (2564)

5. ใช้ภาษาเขียนให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย กล่าวคือ สื่อดิจิทัลไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน ล้วนมีผู้รับสารเป็นกลุ่มเฉพาะที่เลือกติดตาม เช่น เพจกองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นเพจเฟซบุ๊กของทางราชการจะใช้ภาษาทางการ ส่วนเพจพรรคก้าวไกลเป็นเพจเฟซบุ๊กของพรรคการเมือง จะใช้ภาษาต่างๆ กึ่งทางการเพื่อสื่อสารกับประชาชน (ดูตัวอย่างการเขียนสารคดีสำหรับสื่อดิจิทัล ในภาคผนวก ข.)

6.3.5 กลยุทธ์สำหรับสื่อดิจิทัล

1. ใช้รูปแบบการเล่าเรื่องอย่างง่าย หรือ Common storytelling forms สำหรับในประเทศไทยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐถือเป็นสื่อที่มีลักษณะเด่นในการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เข้าถึงคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ และเป็นหนังสือพิมพ์ประชานิยมที่มียอดขายมากที่สุดในประเทศด้วยลีลาการพาดหัวข่าวภาษาข่าว ภาพข่าวที่ดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร อีกทั้งมีการนำเสนอเรื่องราวที่ไม่ซับซ้อน เล่าเรื่องให้เข้าใจง่าย เมื่อไทยรัฐพัฒนาไปสู่สื่อดิจิทัลจึงทำให้ไทยรัฐมีสื่อตั้งต้นคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและไทยรัฐทีวี

ภาพที่ 6.7 : การใช้แหล่งข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับสื่อดิจิทัลของไทยรัฐออนไลน์
ที่มา : ไทยรัฐออนไลน์ (2564)

2. ใช้แหล่งข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์มาช่วย หรือ Print plus, Photos, resources นั้นเอง เพราะสื่อสิ่งพิมพ์จะมีรายละเอียดข้อมูลครบถ้วนและมีภาพข่าวที่น่าสนใจ ดังตัวอย่าง

3. การเขียนข้อมูลลงสื่อดิจิทัลผู้รับสารต้องสามารถกดเข้าไปดู กดเข้าไปอ่าน กดเข้าไปชมภาพได้ หรือเรียกว่า คลิกเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับงานเขียนนั้นได้นั้นคือ Clickable interactive ทั้งนี้การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้รับสารสามารถทำภาพสไลด์ Slide shows, คลิปเสียง Audio stories, สนทนาสด Live Chats, ตอบคำถามและทำแบบสำรวจ surveys เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างผู้รับสารกับผู้ส่งสารได้

4. การสร้างเนื้อหาแบบแอนิเมชันเคลื่อนไหว หรือ Animated stories จะช่วยทำให้ภาพนิ่งหรือข้อความขยับเคลื่อนไหว สร้างความน่าสนใจได้มากกว่าภาพนิ่งหรือข้อความนิ่งๆ

5. การพูดคุย สนทนา โต้ตอบ หรือมีผลสะท้อนกลับมายังผู้ส่งสารควรมีหลากหลายช่องทาง การติดต่อ นั้นคือ Multimedia interactive และต้องสามารถแชร์หรือส่งต่อข้อมูลนั้นได้หลากหลายช่องทางด้วยซึ่งจะทำให้กลุ่มเป้าหมายพอใจ

6.4 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 หรือ Personal Data Protection Act (PDPA) มีสาระสำคัญโดยสรุปเพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและให้มีมาตรการเยียวยาเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิ แต่พระราชบัญญัตินี้ไม่บังคับใช้กับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของคนที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของคนนั้น และไม่บังคับใช้กับการดำเนินการของหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่รักษาความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางการคลัง ความปลอดภัยของประชาชน การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นิติวิทยาศาสตร์ ความปลอดภัยไซเบอร์ รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อกิจการสื่อสารมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมที่เป็นไปตามจริยธรรมวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะ รวมถึงไม่บังคับใช้กับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภาหรือกรรมการที่แต่งตั้งโดยสภา การพิจารณาคดีของศาลและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม การดำเนินการกับข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิต และสมาชิกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่ได้รับการยกเว้นต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐาน

ทั้งนี้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้บังคับใช้กับการเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้ข้อมูล หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ หรือเปิดเผยจะกระทำในหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมการเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลหรือไม่ก็ตาม และกิจกรรมการเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

สำหรับ “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่สามารถระบุตัวตัวตนบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมข้อมูลของผู้ที่ถึงแก่กรรม ส่วน “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้ข้อมูล หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และ “ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลที่

ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้ข้อมูล หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้บุคคลหรือนิติบุคคลที่ดำเนินการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และ “บุคคล” หมายถึง บุคคลธรรมดา

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 หมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มาตรา 19 กำหนดไว้ว่า ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ให้ความยินยอมไว้ก่อน โดยการขอความยินยอมต้องทำอย่างชัดแจ้ง เป็นหนังสือหรือผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตามในการขอความยินยอม ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย และการขอความยินยอมนั้นต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ ไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เข้าใจผิด และต้องไม่เกี่ยวข้องกับการเข้าทำสัญญาหรือรับบริการใดๆ ด้วย ทั้งนี้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะถอนความยินยอมเมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องถอนได้ง่ายเช่นเดียวกับการให้ความยินยอม เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิโดยกฎหมาย และหากการถอนความยินยอมนั้นกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องใด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบด้วย

มาตรา 20 กำหนดไว้ว่า กรณีเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ ถ้าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นใครก็ตามที่มีความสามารถ ให้ขอความยินยอมจากผู้อนุบาลที่มีอำนาจกระทำการแทนคนไร้ความสามารถ และถ้าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ ให้ขอความยินยอมจากผู้พิทักษ์ที่มีอำนาจกระทำการแทนคนเสมือนไร้ความสามารถ และบังคับใช้ในการถอนความยินยอมด้วยเช่นกัน

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามมาตรา 21 กำหนดไว้ว่า ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม หากต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งวัตถุประสงค์ใหม่ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและให้ความยินยอมใหม่

นอกจากนี้ ตามมาตรา 26 กำหนดไว้ว่า ห้ามไม่ให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดที่กระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ยกเว้นเพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล เป็นการดำเนินการตามกฎหมายที่มีการคุ้มครอง เป็นการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย และเป็นความจำเป็นตามกฎหมายเพื่อเวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ ประโยชน์ด้านสาธารณสุข การคุ้มครองแรงงาน การวิจัยทางวิทยาศาสตร์

ด้านสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา 30 กำหนดไว้ว่า เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเองซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาของข้อมูลของตนไม่ได้ยินยอม ทั้งนี้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติตามคำขอภายใน 30 วัน โดยจะปฏิเสธคำขอได้เฉพาะเป็นการปฏิเสธตามกฎหมายหรือคำสั่งศาล หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

มาตรา 32 กำหนดไว้ว่า เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเองเมื่อใดก็ได้ ถ้าเข้าข่ายเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้ โดยได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอม แต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลก็มีสิทธิพิสูจน์เช่นกันว่าการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นไปเพื่อก่อตั้งสิทธิตามกฎหมาย นอกจากนี้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านถ้าการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการตลาดแบบตรง รวมถึงเพื่อการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถคัดค้านได้ ยกเว้นเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยเมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้าน ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะไม่สามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต่อไปได้ นอกจากนี้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวตนได้ ตามมาตรา 33 และขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลได้ ตามมาตรา 34

มาตรา 77 เป็นความรับผิดทางแพ่ง โดยกำหนดไว้ว่าผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหากกระทำการใดๆ ที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนี้จนทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นเหตุสุดวิสัยหรือเป็นไปตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย

มาตรา 79 เป็นความรับผิดทางอาญา โดยกำหนดไว้ว่าผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หากกระทำการใดๆ ที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หากกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อย่างไรก็ตามความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้

อย่างไรก็ตาม ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นเนื่องจากทำหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ไม่บังคับใช้กับการเปิดเผยตามหน้าที่ หรือเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน พิจารณาคดีและฟ้องร้องคดี หรือเป็นการเปิดเผยแก่หน่วยงานของรัฐในประเทศหรือต่างประเทศที่มีหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้รับความยินยอมเป็นหนังสือเฉพาะครั้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา 80 (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2566)

สรุป พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลธรรมดาทุกคนและผู้มีหน้าที่จัดเก็บข้อมูลและผู้ควบคุมข้อมูล โดยหลักสำคัญเพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของทุกคนนั่นเองและยังช่วยให้ข้อมูลมีความปลอดภัยมากขึ้น และถูกนำไปใช้อย่างถูกต้องเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม โดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ความยินยอมก่อนด้วย และยังสามารถยกเลิกความยินยอมได้ภายหลังหรือคัดค้านการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองได้ตามกฎหมายนี้ สำหรับฝ่ายผู้ควบคุมข้อมูลและผู้เก็บรวบรวมข้อมูลนั้นต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้อย่างเคร่งครัดเนื่องจากเป็นความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลที่อาจส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลได้ อย่างไรก็ตามหากทำผิดตามกฎหมายนี้ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งและอาญา ดังนั้นบุคคลทั่วไปจึงควรรู้สิทธิตามกฎหมายฉบับนี้เพื่อ

ไม่ให้ข้อมูลของตนเองถูกนำไปใช้โดยไม่ได้รับความยินยอม และองค์กรที่มีหน้าที่จัดเก็บรวบรวมข้อมูล ก็ต้องเข้าใจขอบเขตการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล การใช้ข้อมูล และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อความปลอดภัยตามกฎหมายด้วย

6.5 ข้อดีและข้อควรระวังจากการเขียนสำหรับสื่อดิจิทัล

การสำรวจของ Hootsuit and We are Social (2020, อ้างถึงในกฤตวรรณ โสวัชรินทร์, 2563: 88) ระบุว่าคนไทยเกือบ 70 ล้านคนมีการจดทะเบียนหมายเลขโทรศัพท์มือถือ 93 ล้านเลขหมายซึ่งมากกว่าจำนวนประชากร หมายความว่าหลายคนมีหมายเลขโทรศัพท์มากกว่า 1 เลขหมาย และประชากรจำนวน 52 ล้านคนหรือร้อยละ 75 มีการใช้อินเทอร์เน็ตและเป็นผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ด้วย ซึ่งอนุมานได้ว่าหากประเทศไทยจะให้บริการผ่านระบบออนไลน์ก็จะสามารถให้บริการได้อย่างน้อยร้อยละ 75 ของประชากรทั้งประเทศนั่นเอง

สำหรับสถานการณ์บริการดิจิทัลของภาคเอกชนไอร์แลนด์ เหลืองวิไล รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (2563, อ้างถึงในกฤตวรรณ โสวัชรินทร์, 2563: 88-94) อธิบายว่า ช่วงการระบาดของโควิด-19 คนไทยส่วนใหญ่หันมานิยมใช้บริการต่างๆ ผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น ดังนั้นธุรกิจจำนวนมากจึงเพิ่มช่องทางจัดจำหน่ายสินค้าและบริการเป็นออนไลน์เพื่อตอบสนองพฤติกรรมของลูกค้าที่เปลี่ยนไป รวมถึงบริการทางการแพทย์ที่มีการใช้ระบบ Virtual Hospital และระบบการกู้ยืมเงินที่ใช้ e-Contract ส่วนการชำระเงินภาคเอกชนมีการปรับตัวทั้งในระบบการโอนเงิน การสแกนผ่าน QR code การชำระที่ใช้ใบหน้าแทนเลขบัญชี Face Pay และอีกหลายวิธีที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในอนาคต

ด้านภาครัฐได้มีการขับเคลื่อนโดยจะปรับเปลี่ยนไปสู่องค์กรดิจิทัลเพื่อนำไปสู่รัฐบาลดิจิทัล ซึ่งปัจจุบันภาครัฐได้เริ่มมีการเชื่อมโยงข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูล การเปิดเผยข้อมูล และการนำเอาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นเครื่องมือในการให้บริการ นอกจากนี้ยังมียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล ซึ่งล้วนนำไปสู่การออกกฎหมายพระราชบัญญัติเพื่อเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัล อย่างไรก็ตามในส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับการเขียนสำหรับภาครัฐนั้นอยู่ในประเด็น เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance) กล่าวคือ เมื่อองค์กรภาครัฐต้องมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล และมีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง ข้อมูลของแต่ละองค์กรจึงต้องมีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย ใช้งานง่าย และสอดคล้องกัน ประชาชนหรือองค์กรเอกชน ตลอดจนองค์กรภาครัฐหน่วยงานอื่นต้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ง่าย ทั้งนี้การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐอยู่ภายใต้ข้อกำหนดอยู่แล้ว โดยพื้นฐานข้อมูลของภาครัฐต้องเปิดเผยทั้งหมด ยกเว้นข้อมูลที่เป็นความลับ ข้อมูลส่วนบุคคลที่กฎหมายคุ้มครองไม่ให้เปิดเผย และข้อมูลที่เป็นความมั่นคง

สรุปแล้วประเทศไทยต้องก้าวสู่สังคมดิจิทัลและรัฐบาลดิจิทัลในไม่ช้า เมื่อพิจารณาแล้วจะพบถึงข้อดีว่าเป็นโอกาสมากกว่า สำหรับการเขียนสำหรับสื่อดิจิทัลเพื่องานภาครัฐและเอกชนเมื่อมองมุมของภาครัฐแล้ว จะช่วยให้ภาครัฐได้สร้างฐานข้อมูลดิจิทัล สร้างการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัล การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ เกิดความโปร่งใสตรวจสอบข้อมูลได้ ลดข้อผิดพลาด เกิดสังคมการเรียนรู้ และเกิดการพัฒนาจากการใช้ข้อมูลดิจิทัล สำหรับภาคเอกชนก็จะมีการสร้างฐานข้อมูลดิจิทัลเช่นกัน ทำให้เกิด

ข้อมูลที่หลากหลาย การเชื่อมโยงข้อมูลกับภาครัฐ ช่วยเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของสังคม และเกิดการ พัฒนาความคิด ส่วนข้อควรระวังนั้นหากภาคเอกชนป้อนข้อมูลส่งตรงถึงผู้รับสารโดยที่ไม่มีองค์กร ตรวจสอบเนื้อหา ความถูกต้อง ปริมาณและความถี่ อาจส่งผลให้ประชาชนถูกครอบงำทางความคิดได้ เรียกว่า Soft control ประชาชนอาจเชื่อว่าสินค้านั้นดี สินค้าจำเป็น สินค้าจำเป็นต้องมี ไปจนกระทั่ง ถูกกล่อมให้เชื่อเรื่องต่างๆ ทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นผลมากจากการเข้าถึงข้อมูลที่ ง่ายและถี่เกินไป นอกจากนี้ภาครัฐเองก็สามารถควบคุมความคิดและทิศทางความสำเร็จของสังคมได้ จากการควบคุมข้อมูลข่าวสาร และหากเกิดการทุจริตก็อาจทำให้ข้อมูลของภาครัฐเสียหายถูกทำลายได้ ซึ่งจะเป็นความเสียหายที่ร้ายแรงมาก

สรุปท้ายบท

สื่อดิจิทัล หมายถึง สื่อที่มีการนำเอาข้อความ กราฟิก รูปภาพ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพ สามมิติ เสียง มาหลอมรวมจัดรูปแบบเข้าด้วยกัน โดยอาศัยเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์และ อินเทอร์เน็ตในการส่งข้อมูลผสมผสานเหล่านี้ไปยังเครื่องรับในรูปแบบการสื่อสารใหม่หรือที่เรียกว่า “แพลตฟอร์มการสื่อสารออนไลน์” โดยใครก็ตามที่มี Smart phone และสัญญาณ Internet จะ สามารถส่งและรับข้อความได้ ผู้รับข้อความสามารถเข้าถึงทุกๆ จุดของการส่งข้อความและสามารถ ควบคุมข้อความที่ได้รับมาด้วยการส่งต่อข้อความนั้นหรือสื่อสารกลับไปยังผู้ส่งข้อความได้ ดังนั้นการ พัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเข้าใจและเคารพพลังของข้อความจากสื่อมวลชน นั้นคือผลลัพธ์ของสื่อมวลชน โดยประชาชนที่รู้เท่าทันสื่อในความเป็นจริงก็คือนักทฤษฎีสื่อสารมวลชน ที่ดีนั่นเอง

สำหรับการเขียนสำหรับสื่อดิจิทัล ผู้เขียนต้องใช้ข้อมูลไม่ว่าจะเป็นตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง กราฟิกนำเสนอผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อดึงดูดความสนใจให้มากที่สุดและกระตุ้นให้ผู้รับ สารตอบกลับหรือส่งต่อข้อความให้ได้มากที่สุด เพราะการสื่อสารดิจิทัลมีผู้ส่งสารและผู้รับสารเป็น จำนวนมหาศาล ซึ่งจะส่งผลให้เกิดจำนวนยอดเอนเกจเมนต์ “engagement” คือการที่คนในสังคม ออนไลน์ได้ติดตามข้อมูลข่าวสารนั้นหรือมีส่วนร่วมกดไลก์ กดแชร์ แสดงความคิดเห็นต่อข้อมูลข่าวสาร หรือสิ่งที่น่าสนใจในสื่อออนไลน์ซึ่งยอดเอนเกจเมนต์นี้จะนำไปสู่รายได้จากการโฆษณาหรือ ผู้สนับสนุนรายการต่อไป

สำหรับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มีหลักสำคัญเพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของทุกคน โดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ความยินยอมก่อนด้วย และยังสามารถยกเลิก ความยินยอมได้ภายหลังหรือคัดค้านการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองได้ตามกฎหมายนี้ นี้ สำหรับ ฝ่ายผู้ควบคุมข้อมูลและผู้เก็บรวบรวมข้อมูลนั้นต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้อย่างเคร่งครัดเนื่องจากเป็น ความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลที่อาจส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลได้

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. จงอธิบายความหมายของสื่อดิจิทัล
2. Internet เกิดขึ้นในปี ค.ศ.ใด
3. จงระบุข้อดีและข้อด้อยของสื่อดิจิทัล

4. ประชาชนทั่วไปเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเพื่อประโยชน์อะไรบ้าง
5. จงอธิบายความหมายของสภาวะ “การอยู่ในโลกที่ห่อหุ้มด้วยฟองสบู่” หรือ Filter Bubble
6. ให้ผู้เรียนค้นคว้าข้อมูลและหาภาพประกอบ จากนั้นเขียนเพื่อเผยแพร่ลงสื่อดิจิทัลในรูปแบบการเขียนเพื่อเล่าเรื่อง และการรายงานข่าว อย่างละ 1 ชิ้น
7. กรณีถ่ายรูป ถ่ายคลิปโดยติดบุคคลอื่นโดยไม่เจตนา และมีวัตถุประสงค์ส่วนตัว มีความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. 2566. **กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล**. [Online]. Available: <https://www.mdes.go.th/mission/detail/2319-กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล>, October 10, 2023.
- กฤษวรวรรณ โล่ห์วีชรินทร์. (บรรณาธิการ). 2563. **โฉมใหม่ของการบริหารภาครัฐในศตวรรษที่ 21**. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย. 2564. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/BloomedThailand>, November 14, 2021.
- จุมพล รอดคำดี. 2561. **บรรยายพิเศษ “แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนนิเทศศาสตร์”**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วันที่ 24 มกราคม 2561.
- ณัฐกฤต ตะธา. 2565. **บรรยายพิเศษ “ทักษะแนวคิดการกำหนดประเด็นและมิติเชิงลึกในการสื่อสารท้องถิ่น”**. [Online]. Available: <https://us02web.zoom.us/j/6036042215?pwd=R0pwNHE4bk5SNEtyYXpjRDJvdVVDZz09>, วันที่ 25 มีนาคม 2565.
- ดวงพร หมวตมณี. 2553. **การแสวงหาข้อมูลข่าวสารและความคาดหวังของผู้ลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต**. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต การจัดการการสื่อสารองค์กร. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไทยรัฐออนไลน์. 2564. **หนังสือพิมพ์**. [Online]. Available: <https://www.thairath.co.th/newspaper>, June 13, 2021.
- นฤมล เพิ่มชีวิต และพัชนี เขยจรรยา. 2553. **การแสวงหาข้อมูล การใช้ประโยชน์และความเชื่อถือในข้อมูลการท่องเที่ยวจากสื่อออนไลน์ที่ผู้บริโภคสร้างเองของคนวัยทำงาน. วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา**. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1. หน้า 99-121.
- พรรคก้าวไกล. 2564. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/MoveForwardPartyThailand>, November 14, 2021.
- พีร์ พงศ์พิพัฒน์พันธุ์. 2559. **สถานการณ์สื่อมวลชนในโลกยุคใหม่**. [Online]. Available: <http://www.siamrath.co.th/n/1649>, March 12, 2018.
- ไพฑูรย์ มะณู. 2559. **สื่อดิจิทัล (Digital Media)**. [Online]. Available: <http://paitoon.esdc.go.th/sux-dicithal>, November 11, 2021.

- มานะ ตริยาภิววัฒน์. 2553. เมื่อนักข่าว “ดราม่า” พัฒนาสู่สายพันธุ์ใหม่แบบ Cinematic Journalism และ Emo-Journalism. [Online] Available: <http://www.oknation.nationtv.tv/blog>, March 7, 2018.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2559. โครงการศึกษาวิจัยการปฏิรูปสื่อ เล่มที่ 1 “วิวัฒนาการ และสถานภาพปัจจุบันของสื่อ โครงสร้างตลาดสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อใหม่ (New Media), วิวัฒนาการเทคโนโลยีของสื่อ”. [Online] Available: <https://tdri.or.th/2017/10/media-reform-2016/>, November 11, 2011.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง. 2561. ความท้าทายแห่งศตวรรษที่ 21 ของพลเมืองดิจิทัล. [Online]. Available: <http://www.the101.world/digital-challenges>, December 31 2018.
- วารภรณ์ สามโกเศศ. 2559. รู้จัก Disruptive Technologies. [Online] Available: <http://www.bangkokbiznews.com>, January 1, 2018.
- คันสนีย์ มีชูสาร. 2563. กิจกรรมรับน้องสร้างสรรค์ในมุมมองของนักสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: โทรศัพท. สัมภาษณ์. วันที่ 20 เมษายน 2563.
- ศิริวัฒน์ ดีพอ. 2564. บรรยายพิเศษ “อาชญากรรมไซเบอร์ที่เกิดขึ้นในยุคโควิด-19”. Facebook Live/Law Nida/, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 29 พฤษภาคม 2564.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. 2562. เสพสื่อแบบไหน ให้รู้ทันโลก. คลิปความรู้. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. เผยแพร่วันที่ 28 มีนาคม 2562.
- สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยและสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย. 2557. เสรีภาพ...บนความรับผิดชอบ. เอกสารแถลงการณ์. วันเสรีภาพสื่อมวลชนโลก 3 พฤษภาคม 2557. [Online]. Available: http://www.tja.or.th/index.php?option=com_, March 13, 2018.
- สุทธิชัย หยุ่น. 2562. รายการคุยรอบทิศ. สถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี. ออกอากาศ 13 เมษายน 2562.
- อังธิดา ลิ้มปัทมปาณี. 2554. การข่าวเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประชาชน จำกัด.
- อัญชุลี วงษ์บุญงาม. 2561. รายงานวิจัย. การเปิดรับสื่อและการแสวงหาความรู้ของนักศึกษาสื่อสารมวลชนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- Baran, S.J. 2019. Introduction to Mass Communication Media Literacy and Culture. 10th edition. New York: The McGraw-Hill Education.
- Becker, S.L., 1983. Discovering Mass Communication. Illinois: Scott Foresman and Company.
- Brandbuffet. 2019. เปิดพฤติกรรมคนไทย “5 GENs” เสพสื่อเก่า-ออนไลน์ เปลี่ยนไปอย่างไรในปี 2562. [Online]. Available: <https://www.brandbuffet.in.th/2019/11/thai-consumer-consumption-media-content-and-platforms-in-2019/>, June 11, 2021.

- Central Online Shopping. 2021. [Online] Available: <https://www.facebook.com/CentralOnlineShopping/>, November 11, 2021.
- GBC House. 2021. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/gbchousecompany>, November 11, 2021.
- Narongyod Mahittivanicha. 2020. **สถิติและพฤติกรรมผู้ใช้งาน Internet Q1 ปี 2020 ทั่วโลก (รวมประเทศไทย)**. [Online]. Available: <http://www.twfdigital.com/blog/2020/02/global-digital-usage-stat-q1-2020/>, June 8, 2021.
- Thai PBS. 2017. **เยี่ยมชมสถานี**. [Online]. Available: <https://org.thaipbs.or.th/gallery/view/175?fbclid=IwAR0uPDqCrisgVE2P2GLKjLsWcxKXHbq5q76GxFZJUj66-oPN0qgzoNKEdsk>, June 13, 2021.
- _____. 2020. **ข่าวไทยพีบีเอส**. [Online]. Available: https://news.thaipbs.or.th/content/290238?fbclid=IwAR2tlpB5gt4fQqRL8G9pHF6DWqbsLc18Vay8_2jK4BufpAEV-BQq1q6RukU, June 13, 2021.
- Vivian J. 2014. **Media of Mass Communication**. 11th. Edition. America: Pearson Education Limited.

ส่วนที่ 4 การสร้างความรับผิดชอบของสื่อมวลชน

บทที่ 7 แหล่งข้อมูลในการเขียน

บทที่ 7 แหล่งข้อมูลในการเขียน

หัวข้อที่ 7.1 ข้อมูลมาจากแหล่งข่าว

หัวข้อที่ 7.2 ข้อมูลมาจากเอกสารราชการ

หัวข้อที่ 7.3 ข้อมูลมาจากเว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์

วัตถุประสงค์ เมื่อศึกษาบทที่ 7 จบแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. ระบุประเภทของข้อมูลที่มาจากแหล่งข่าวได้
2. ระบุข้อมูลที่สำคัญในเอกสารราชการได้
3. ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้
4. อธิบายที่มาและความสำคัญของข้อมูลได้

ความนำ

การเขียนที่ดีมีองค์ประกอบหลักมาจากตัวผู้เขียน ภาษาเขียน และแหล่งที่มาของข้อมูล ดังนั้นในบทที่ 7 นี้จะอธิบายให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นการเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐหรือเอกชนล้วนต้องแสวงหาข้อมูล ข้อเท็จจริงมาสำหรับการเขียนเพื่อสื่อสารไปยังผู้รับสารทั้งสิ้น

ทั้งนี้ปัจจุบันผู้เขียนสามารถแสวงหาข้อมูลได้ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ด้วยวิธีทั้งจากการลงพื้นที่เสาะแสวงหาเอง การใช้ข้อมูลจากองค์กรประชาสัมพันธ์ทั้งภาครัฐและเอกชน การขอความร่วมมือไปจนถึงการซื้อข้อมูลจากองค์กรที่ผลิตเนื้อหาสำหรับเชิงพาณิชย์ได้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและยังเป็นการเสริมสร้างความรับผิดชอบทางสังคมด้วย

เมื่อศึกษาบทนี้เสร็จแล้วผู้เรียนจะสามารถระบุประเภทของข้อมูลที่มาจากแหล่งข่าวได้ และระบุข้อมูลที่สำคัญในเอกสารราชการได้ รวมถึงค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้ ตลอดจนอธิบายที่มาและความสำคัญของข้อมูลได้ซึ่งเป็นความรับผิดชอบพื้นฐานของสื่อมวลชน

7.1 ข้อมูลมาจากแหล่งข่าว (News sources)

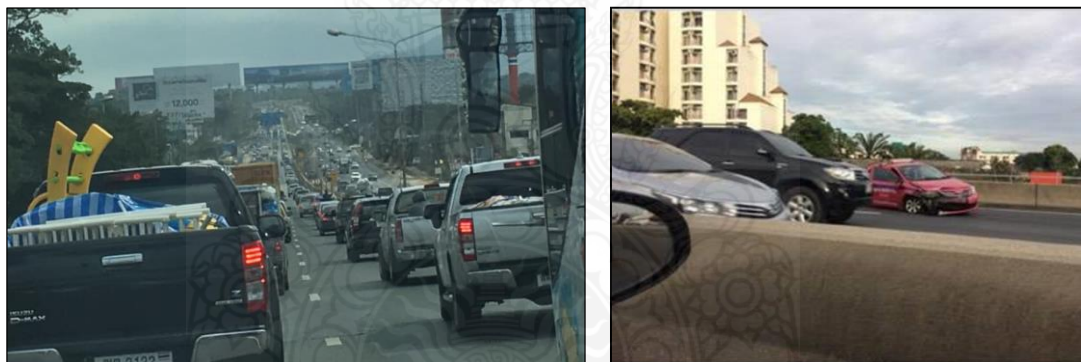
7.1.1 แหล่งข่าวสำหรับนักสื่อสารมวลชน ข้อมูลข่าวสารหรือข้อเท็จจริงที่ผู้สื่อข่าวจะนำมาใช้เพื่อการเขียนข่าวนั้น มีที่มาจากหลากหลายแหล่ง ได้แก่

1. พื้นที่เกิดเหตุการณ์ กล่าวคือข้อมูลประเภทนี้นักสื่อสารมวลชนจะได้มาโดยอาศัยการสังเกตการณ์ (direct observation) ของผู้สื่อข่าว การสังเกตการณ์ในพื้นที่เกิดเหตุการณ์จะทำให้ผู้สื่อข่าวได้เห็นรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยการสังเกตทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้น แล้วผู้สื่อข่าวจึงลงพื้นที่ถ่ายภาพข่าว หาข้อมูลจากการสังเกต รวมถึงการสัมภาษณ์บุคคลในพื้นที่เกิดเหตุด้วย

ตัวอย่างข้อมูลจากพื้นที่เกิดเหตุการณ์

ภาพที่ 7.1 : ภาพเหตุการณ์อุบัติเหตุบนถนนมิตรภาพ-ปักธงชัย จ.นครราชสีมา
ที่มา : aeh.chuangsuwan (2017)

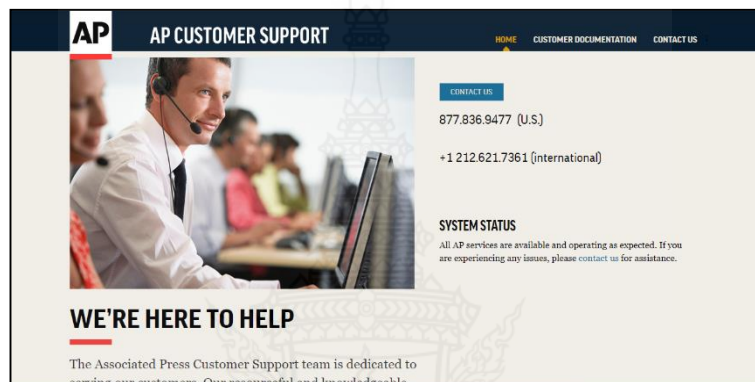
ภาพที่ 7.2 : ภาพเหตุการณ์จราจรบนมิตรภาพในช่วงเทศกาลและภาพอุบัติเหตุบนทางด่วน
ที่มา : Anchulee wongboonngam (2021)

ผู้สื่อข่าวต้องลงไปดูเหตุการณ์และถ่ายภาพข่าว สอบถามรายละเอียดเพื่อนำมาเขียนข่าว จากนั้นจึงพิจารณาคูณค่าความเป็นข่าวว่าสำคัญหรือน่าสนใจพอที่จะนำเสนอเป็นข่าวต่อไปหรือไม่

2. สำนักข่าว (News agencies) สำนักข่าวทำหน้าที่ในการรวบรวมและส่งข่าวให้กับสมาชิก ซึ่งสำนักข่าวในประเทศ ได้แก่ สำนักข่าวไทยขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) และสำนักข่าวระหว่างประเทศ เช่น สำนักข่าวเอพี (Associated Press: AP) และสำนักข่าวยูพีไอ (United Press international: UPI) ของสหรัฐอเมริกา สำนักข่าวยอยเตอร์ส (Reuters) ของประเทศอังกฤษ สำนักข่าวจิจิเพรส (Jiji Press) ของประเทศญี่ปุ่น ฯลฯ หากข่าวนั้นเป็นข่าวที่ได้จากสำนักข่าว ผู้สื่อข่าวจะทำหน้าที่เป็นผู้เรียบเรียงข่าวและในกรณีที่เป็นการข่าวที่ได้จากสำนักข่าวระหว่างประเทศ ผู้สื่อข่าวจะทำหน้าที่แปลและเรียบเรียงข่าวใหม่ (rewrite)

ตัวอย่างสำนักข่าว

ภาพที่ 7.3 : เว็บไซต์สำนักข่าวเอพี (Associated Press)
ที่มา : AP (2017)

3. สำนักโพล (pollsters) โพลเป็นการสำรวจความคิดเห็นของคนต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ขณะนั้นอย่างเป็นระบบ โดยกลุ่มบุคคลหรือสถาบันต่างๆ ได้สำรวจขึ้น เช่น เอเบคโพล (ABAC Poll) ของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ โพลศูนย์วิจัยกสิกรไทย ของธนาคารกสิกรไทย สวนดุสิตโพล ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ฯลฯ ซึ่งข้อค้นพบหรือข้อมูลจากการสำรวจดังกล่าวเป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้สื่อข่าวให้ความสนใจ และนำมาเสนอเป็นข่าวเสมอ โดยเฉพาะช่วงเลือกตั้งหรือช่วงที่มีประเด็นปัญหาของสังคม

การนำเอาผลของการสำรวจความคิดเห็นหรือประชามติมาใช้ ผู้สื่อข่าวควรใช้ข้อมูลอย่างระมัดระวัง โดยเฉพาะผลการสำรวจที่ให้ข้อมูลว่า คนจะตัดสินใจอย่างไรต่อประเด็นนั้นในขณะทำการสำรวจ แต่เมื่อถึงวันที่ต้องตัดสินใจจริงๆ คนอาจเปลี่ยนใจไม่ทำตามการตัดสินใจในครั้งแรกได้ และผลของการสำรวจที่เป็นการชี้นำสังคมที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง รวมทั้งควรให้ข้อมูลกับผู้ฟังหรือผู้ชมเกี่ยวกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ความคลาดเคลื่อนและระบุว่าการสำรวจเป็นเพียงข้อเสนอแนะ หรือเป็นการคาดคะเนความคิดเห็นโดยภาพรวมเท่านั้น

ตัวอย่างสำนักโพล

The screenshot shows the suandusitpoll website with a green header and navigation menu. The main content area features several poll results and news items. A prominent banner for the 2017 Thailand Quality of Life Survey (ปี 2017 ประเทศไทย ประสิทธิภาพพลตลาดแรงงาน อันดับ 65 จาก 137 ประเทศ) is visible, along with a 'ค่าดัชนี 4.23 จาก 7 คะแนน' (Index 4.23 from 7 points) for the year 2014. Below the banner, there are several smaller poll results and news items, including one about the 'สละศพพหุสัณฐาน' (Polyphasic body disposal) and another about the 'การประมุขสวนดุสิตโพล (วาระพิเศษ) ครั้งที่ 1/2561' (Special Chairman of Dusit Poll (Special Edition) No. 1/2561).

หัวข้อแบบสำรวจ	วันที่เผยแพร่
พฤติกรรมทางการเมืองของคนไทย ณ วันนี้	29/04/2561
"ความเคลื่อนไหวทางการเมือง" ในทัศนะประชาชน	22/04/2561
"สละศพพหุสัณฐาน" ในทัศนะประชาชน	15/04/2561
ความคิดเห็นทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	01/04/2561
"ผู้สมัคร ส.ส." และ "พรรคการเมือง" ในทัศนะประชาชน	08/04/2561

ภาพที่ 7.4 : เว็บไซต์สวนดุสิตโพล
ที่มา : suandusitpoll (2017)

4. สื่อมวลชนแขนงอื่น โดยการติดตามความเคลื่อนไหวของสื่อมวลชนด้วยกัน เช่น หนังสือพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์อื่น ซึ่งจะทำให้ผู้สื่อข่าวได้ประเด็นหรือข้อมูลในการเขียนข่าว

5. ผู้สื่อข่าวท้องถิ่น (stringers) ผู้สื่อข่าวท้องถิ่นเป็นแหล่งข่าวที่ทำหน้าที่ในการรายงานข่าวในภูมิภาคที่ผู้สื่อข่าวท้องถิ่นดูแลอยู่เข้ามายังสถานีหรือสำนักข่าว

ตัวอย่างผู้สื่อข่าวท้องถิ่น

ภาพที่ 7.5 : ผู้สื่อข่าวท้องถิ่นสถานีโทรทัศน์สีทองทัพบกช่อง 7 รายงานข่าวจากศูนย์ข่าว
จ.นครราชสีมา
ที่มา : วิเชียร ก่อกิจกุล (2560)

6. แหล่งข่าวที่เป็นประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่างๆ นักประชาสัมพันธ์เป็นแหล่งข่าวสำคัญของผู้สื่อข่าว เพราะนักประชาสัมพันธ์จะทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวและจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งในรูปของข่าวแจก (press releases) ซีดีรอม (CD-Rom) การประชุมแถลงข่าว (press conference or news conference) การจัดสัมมนาพิเศษ การจัดนิทรรศการ และการจัดให้เข้าชมกิจการ (press tour) ฯลฯ เพื่อให้ข้อมูลสำหรับการเขียนข่าวแก่ผู้สื่อข่าว ดังนั้นแหล่งข่าวที่เป็นประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่างๆ จึงเป็นแหล่งข่าวอีกแหล่งหนึ่งของผู้สื่อข่าว

ตัวอย่างนักประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 7.6 : ภาพ พ.ต.ท.หญิง ดร.ณพวรรณ ปัญญา รองโฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ที่มา : thaipost (2023)

7. ห้องสมุด เป็นสถานที่ที่ใช้ในการค้นคว้า และวิจัย (research) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่จะใช้เป็นฐานข้อมูลในการเขียนข่าว ซึ่งอาจได้จากรายงาน เอกสาร และข้อมูลที่หน่วยงานต่างๆ จัดทำขึ้น เช่น รายงานการประชุม หรือมติคณะรัฐมนตรี ฯลฯ รวมทั้งข้อมูลที่อ้างอิงได้อื่นๆ เช่น ข่าวตัดจากหนังสือพิมพ์ (news clipping) เทปบันทึกวิทยุหรือโทรทัศน์ ฯลฯ ซึ่งผู้สื่อข่าวอาจได้ข้อมูลเหล่านี้จากห้องสมุด นอกจากนี้การค้นคว้าและวิจัยที่ได้จากห้องสมุดนั้น ผู้สื่อข่าวอาจค้นคว้าจากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับข่าว เช่น หนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เอกสารงานวิจัยต่างๆ

8. อินเทอร์เน็ต ผู้สื่อข่าวสามารถค้นหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ อันได้แก่ การขอซื้อข้อมูลที่ เป็นฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์จากผู้ให้บริการข้อมูล เช่นการซื้อภาพถ่ายถูกกฎหมายจากเว็บไซต์ <https://www.istockphoto.com/th> หรือการซื้อข่าวจากเว็บไซต์ข่าว <https://www.Huffpost.com/> หรือการค้นหาจากโปรแกรมค้นหา (search engines) ซึ่งเป็นบริการทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพียงระบุคำสำคัญเข้าไป โปรแกรมค้นหาก็จะทำการค้นหาซื้อที่ต้องการและข้อมูลที่ เกี่ยวข้องให้ ตัวอย่างของโปรแกรมค้นหา ได้แก่ Google, Yahoo, AltaVista, Infoseek, Lycos และ hotbot เป็นต้น

9. บุคคล ผู้สื่อข่าวจะให้ความสนใจกับแหล่งข่าวประเภทบุคคลมากเนื่องจากสามารถให้ข้อมูล ข่าวสารและทำให้ข่าวน่าเชื่อถือ โดยแหล่งข่าวประเภทบุคคลมักจะเป็น บุคคลสำคัญทางการเมือง บุคคลที่ประกอบกิจกรรมเพื่อสังคม บุคคลที่มีชื่อเสียง น่าสนใจของสังคม (public figure) บุคคลที่ประสบความสำเร็จ บุคคลที่ประสบภัยพิบัติต่างๆ บุคคลที่เป็นแขกบ้านแขกเมือง บุคคลลี้ภัยและ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ร่วมในเหตุการณ์ หรือผู้ได้รับผลกระทบ โดยอาศัยการสัมภาษณ์ (interview) ขณะที่ผู้สื่อข่าวเดินทางไปรวบรวมรายละเอียดในพื้นที่ที่เกิด เหตุการณ์ การสัมภาษณ์เป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ โดยเฉพาะการ สัมภาษณ์บุคคลผู้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ เช่น กรณีโจรปล้นธนาคาร อาจสัมภาษณ์พนักงานของ ธนาคารหรือลูกค้าที่อยู่ในเหตุการณ์ ฯลฯ

ตัวอย่างบุคคลสำคัญ

ภาพที่ 7.7 : นายเศรษฐา ทวีสิน แคนดิเดตนายกรัฐมนตรีให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน
ที่มา : thereporters (2023)

7.1.2 ความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวในงานสื่อสารมวลชน จะแบ่งออก 4 ระดับ ดังนี้

1. แหล่งข่าวที่เป็นต้นตอหรือต้นกำเนิดของข่าวอย่างแท้จริง เช่น นโยบายภาครัฐต้นตอของ ข่าวต้องมาจากนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ให้ข่าวแก่สื่อมวลชน ข่าวจึงจะน่าเชื่อถือมากที่สุด ไม่ใช่สัมภาษณ์ ใครก็ได้ หรือความศึบหน้าคดีใหญ่ๆ ที่เป็นที่น่าสนใจของสังคมต้องได้ข้อมูลจากผู้บัญชาการตำรวจ แห่งชาติเป็นผู้ให้ข่าวแก่สื่อมวลชน ข่าวจึงจะน่าเชื่อถือมากที่สุด ในบางครั้งผู้สื่อข่าวอาจนำข้อมูลมา จากประกาศหรือคำสั่งจากทางราชการก็ได้ เช่น ประกาศจากสำนักพระราชวัง ประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. เป็นต้น

2. แหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนที่ได้รับมอบหมาย เช่น นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ตอบ หรือประธานคณะทำงานแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการเป็นผู้ตอบ ซึ่งแหล่งข่าวในชั้นนี้ความน่าเชื่อถือจะลดลงมาเนื่องจากการเป็นตัวแทนจะตอบคำถามได้ไม่ทั้งหมดและบางคำถามไม่สามารถตอบแทนได้ นักข่าวจึงมักไม่ค่อยพอใจแต่ก็ยังถือว่าเป็นแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือได้ในระดับรองลงมา

3. แหล่งข่าวใกล้ชิด แหล่งข่าวประเภทนี้มักถูกใช้เนื่องจากแหล่งข่าวที่เป็นต้นตอของข่าวไม่สามารถให้สัมภาษณ์ได้อันอาจมาจากหลายสาเหตุ เช่น เจ็บป่วย เสียชีวิต หรือไม่อยู่ในประเทศ ดังเช่นกรณีนางดารณี ธัญญสิริ บุตรสาวคนโตให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนถึงผลงานชิ้นสุดท้ายของครูลพ บุรีรัตน์ก่อนถึงแก่กรรม หรือบุตรชายของ ศ.ระพี สาคริกให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนถึงความคับหน้าอาการป่วยของบิดา เป็นต้น ซึ่งแหล่งข่าวใกล้ชิดความน่าเชื่อถือก็จะลดลงมาเช่นกัน

4. แหล่งข่าวที่เป็นผู้สื่อข่าว ในบางสถานการณ์สื่อมวลชนยังไม่สามารถที่จะสัมภาษณ์แหล่งข่าวได้ อาจเป็นเพราะข้อห้ามบางประการในสถานการณ์รุนแรง หรืออาจเป็นเพราะแหล่งข่าวยังไม่พร้อมที่จะให้สัมภาษณ์ ผู้สื่อข่าวจึงจำเป็นต้องรายงานเฉพาะเหตุการณ์ที่เห็นเบื้องต้นก่อนเราจึงมักเห็นการรายงานข่าวที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “ผู้สื่อข่าวรายงานว่า...” ซึ่งแหล่งข่าวที่เป็นผู้สื่อข่าวจะรายงานจากสิ่งที่เห็น สิ่งที่เผชิญด้วยตัวของผู้สื่อข่าวเอง ดังนั้นความน่าเชื่อถือจึงถือว่าน้อยที่สุด

7.1.3 บุคคลสาธารณะ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ (2552) อธิบายว่า บุคคลสาธารณะคือ บุคคลที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชน เช่น ดารา นักแสดง หรือผู้ซึ่งการกระทำของเขามีผลกระทบต่อสาธารณะ เช่น ครู อาจารย์ นักการเมือง โดยเฉพาะผู้มีตำแหน่งบริหารในงานราชการ ซึ่งบุคคลสาธารณะอาจแยกตามลักษณะได้ดังนี้

1. บุคคลสาธารณะที่มีลักษณะหรือแสดงออกซึ่งความเป็นบุคคลสาธารณะอย่างชัดเจน (Obvious public figure) บุคคลสาธารณะประเภทนี้ถือได้ว่า เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์มหาชนโดยตรง ซึ่งอาจแบ่งออกเป็นระดับต่างๆ ได้ดังนี้

1.1 บุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะในระดับต่างๆ ได้แก่ นักการเมือง หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับประชาชน เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี วุฒิสมาชิก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนนักการเมืองระดับท้องถิ่นต่างๆ

1.2 บุคคลที่ให้บริการสาธารณะหรือเกี่ยวข้องกับประชาชนในฐานะที่เป็นข้าราชการประจำ เช่น ข้าราชการฝ่ายปกครอง ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการตุลาการ ข้าราชการครู หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สังกัดส่วนราชการต่างๆ เพราะนโยบายหรือการปฏิบัติงานของเขากระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยทั่วไป

2. บุคคลสาธารณะที่จำกัดตามวัตถุประสงค์ของการแสดงออกซึ่งความเป็นบุคคลสาธารณะนั้นๆ (Limited-purpose public figure) บุคคลประเภทนี้จะถือว่าเป็นบุคคลสาธารณะเฉพาะในเรื่องที่ได้แสดงออกตามที่ตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือการดำเนินการนั้นๆ หรือในช่วงเวลาหนึ่งๆ เท่านั้น ได้แก่

2.1 บุคคลที่อาสาตนเองเข้ามาดำเนินกิจกรรมในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง เช่น ผู้นำกลุ่มผลประโยชน์หรือตัวแทนในการต่อสู้

เรียกร้องทางการเมืองเพื่อบรรลุขอบวัตถุประสงค์ในเรื่องที่กลุ่มของตนต้องการ นักวิชาการอิสระที่เข้ามาเป็นสื่อกลางหรือกลไกในการเผยแพร่ความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในบ้านเมือง

2.2 บุคคลผู้ประกอบอาชีพในด้านสันตนาการและให้ความบันเทิงแก่ประชาชน เช่น ดาราภาพยนตร์ ศิลปิน นักร้อง นักแสดง นายแบบ นางแบบ นักพูดทอล์กโชว์ นักกีฬาอาชีพ

2.3 บุคคลผู้ประกอบวิชาชีพในด้านสื่อสารมวลชน เช่น ผู้ดำเนินรายการหรือผู้สื่อข่าว วิทยุโทรทัศน์ และนักหนังสือพิมพ์หรือคอลัมนิสต์

2.4 บุคคลที่ทำหน้าที่เผยแพร่คำสอนทางศาสนาหรือปฏิบัติธรรมจนเป็นยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป เฉพาะบุคคลที่เปิดเผยตัวต่อสาธารณชน เช่น พระเทพวิทยาคม หรือหลวงพ่อดุณฺ ปริสุทโธ พระมหา ว. วชิรเมธี พระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต เป็นต้น

2.5 บุคคลที่เปิดเผยตัวให้ปรากฏต่อสาธารณะหรืองานสังคมต่างๆ ในฐานะที่เป็น บุคคลระดับสูงในสังคม (hi-society) เช่น นักธุรกิจชั้นนำที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ หรือผู้ที่สืบเชื้อสายมาจากตระกูลอันทรงเกียรติ ซึ่งเป็นที่รู้จักในวงกว้างทางสังคมหรือมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณกุศลต่างๆ เพื่อสังคม

3. บุคคลสาธารณะที่ไม่ได้เข้ามาโดยสมัครใจหรือบุคคลสาธารณะโดยบังเอิญ (Involuntary limited purpose public figure or by change public figure) บุคคลประเภทนี้คือ คนธรรมดาทั่วไปที่ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมและไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะในแง่ของความเป็นอยู่ของประชาชนแต่อย่างใด แต่สถานะความเป็นบุคคลสาธารณะของเขาได้ปรากฏเมื่อเรื่องราวของเขาได้ถูกเสนอเป็นข่าวทางสื่อมวลชนต่างๆ ซึ่งสถานะความเป็นบุคคลสาธารณะของบุคคลประเภทนี้จะมีระยะเวลาไม่คงทนถาวร เนื่องจากประชาชนจะให้ความสนใจในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งอันจำกัดเท่านั้น เมื่อหมดความสนใจความเป็นบุคคลสาธารณะก็จะหมดไปทันที ยกตัวอย่างเช่น คนขับรถแท็กซี่ซึ่งเก็บกระเป๋าสตางค์ที่ผู้โดยสารลืมไว้ในรถแท็กซี่ส่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อคืนให้แก่เจ้าของ เด็กนักเรียนที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้เป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ผู้ต้องหาในคดีอาญาที่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัว และมีการแถลงข่าวการจับกุมต่อสื่อมวลชน และผู้ที่ตกเป็นข่าวหน้าหนึ่งบนหนังสือพิมพ์รายวัน ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่ตกเป็นข่าวทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีประชาชนเข้าไปแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางในเรื่องของเขา เป็นต้น

นอกจากนี้ทวิเกียรติ มีนะกนิษฐ (2552) ยังได้แสดงความคิดเห็นว่า บุคคลสาธารณะเหล่านี้ อาจถูกดำเนินคดีในส่วนที่แสดงออกต่อสาธารณะได้ เช่น การกล่าวหาว่าสนาามบินสุวรรณภูมิมีทุจริต เพราะปรากฏรอยร้าวบนรันเวย์ ซึ่งรัฐมนตรีหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องจะฟ้องร้องผู้กล่าวหาว่าหมิ่นประมาทไม่ได้ เพราะรอยร้าวทำให้คนทั่วไปเข้าใจได้ว่าอาจมีทุจริต ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องจึงมีหน้าที่เพียงชี้แจงข้อมูลและข้อเท็จจริงให้สาธารณชนหายข้องใจเท่านั้นเพราะข้อมูลมีอยู่ในอำนาจของตนฝ่ายเดียว

7.1.4 แหล่งข่าวในภาวะวิกฤต สำหรับปัจจุบันในหลายพื้นที่ของประเทศอาจเกิดเหตุการณ์หรือภาวะวิกฤตขึ้น ซึ่งณรงค์ ชื่นนิรันดร์ (2555) ได้แบ่งประเภทของแหล่งข่าวในภาวะวิกฤตไว้ 5 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งข่าวบุคคลที่อยู่ในภาคราชการ เมื่อเกิดภาวะวิกฤตการได้มาของข่าวประเภทนี้จะมาจากการสัมภาษณ์ พูดคุย หรือได้มาจากข่าวแจกของหน่วยงาน ข่าวจากสำนักข่าวไทย กรมประชาสัมพันธ์ โดยต้องมีการสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อให้ข่าวมีความน่าเชื่อถือ ข้อมูลต้องมาจากแหล่งข่าว

ที่มีตัวตนและมีอำนาจในการให้ข่าว สื่อสามารถอ้างอิงชื่อ ยศ ตำแหน่ง หน่วยงานของผู้ให้ข่าวได้เพื่อใช้ในการรายงาน ซึ่งต้องปล่อยภาพและเสียงของแหล่งข่าว เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของข่าว โดยมากแหล่งข่าวบุคคลที่สามารถให้ข่าวได้จะอยู่ในภาครัฐราชการ เช่น ผู้บัญชาการทหารสูงสุด แม่ทัพภาค ผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขชายแดนภาคใต้ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

2. แหล่งข่าวบุคคลที่อยู่ในภาคเอกชน ซึ่งแหล่งข่าวประเภทนี้หมายรวมถึงองค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ (NGO) ด้วย ซึ่งจะมีอิสระในการให้ข้อมูลไม่ต้องมีผู้บังคับบัญชากำกับข้อมูล แต่ต้องสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่มีตัวตนชัดเจนองค์กรชัดเจนจึงจะเชื่อถือได้ สำหรับการให้ข่าว แหล่งข่าวประเภทนี้มักให้ข่าวในทางตรงกันข้ามกับแหล่งข่าวภาครัฐราชการ แต่สื่อก็ต้องนำเสนอข้อมูลด้วยความสมดุลของข่าวและไม่โอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่งนั่นเอง (Balance News)

3. แหล่งข่าวบุคคลที่ไม่มีอำนาจให้ข่าว แหล่งข่าวประเภทนี้จะไม่มียศ ไม่มีตำแหน่งที่สำคัญ แต่จะเป็นเพียงผู้อยู่ในเหตุการณ์หรือผู้เห็นเหตุการณ์ แต่แหล่งข่าวประเภทนี้สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกได้ เพราะบางครั้งอยู่ใกล้ชิดเหตุการณ์โดยตรง เช่น ผู้ประสบเหตุ ชาวบ้านที่เห็นเหตุการณ์ กลุ่มกู้ภัย อาสาสมัครรักษาดินแดน เป็นต้น นอกจากนี้ยังอาจเป็นแหล่งข่าวที่อยู่ใกล้ชิดผู้บังคับบัญชา เช่น คนขับรถ ข้าราชการชั้นผู้น้อย ทหารคนสนิท ซึ่งจะรู้ข้อมูลชั้นความลับ แหล่งข่าวประเภทนี้ไม่มีอำนาจให้ข่าว ไม่สามารถให้ข่าวผ่านสื่อมวลชนได้ แต่จะให้เบาะแสของข่าวได้เท่านั้น เมื่อผู้สื่อข่าวได้เบาะแสก็จะต้องสืบข่าวต่อไป โดยสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่มีอำนาจในการให้ข่าวจึงจะได้ข้อมูลมารายงานเป็นข่าวที่น่าเชื่อถือได้ อย่างไรก็ตามมักปรากฏว่าสื่อหนังสือพิมพ์บางครั้งรายงานข่าวจากแหล่งข่าวที่ไม่มีอำนาจให้ข่าว โดยเขียนว่า “แหล่งข่าวภายในกล่าวว่า...” “ทส. คนสนิทเปิดเผยว่า...” เป็นต้น แต่สำหรับสื่อวิทยุกับโทรทัศน์จะไม่นำเสนอข่าวในลักษณะนี้เพราะแหล่งข่าวไม่น่าเชื่อถือนั่นเอง

4. แหล่งข่าวที่เป็นสื่อมวลชน แหล่งข่าวประเภทนี้คือ ผู้สื่อข่าวที่อยู่ในพื้นที่เกิดเหตุการณ์ โดยผู้สื่อข่าวที่ทำหน้าที่สื่อข่าวในพื้นที่มานาน มักจะมีข้อมูลในพื้นที่มากกว่านักข่าวรุ่นน้อง ดังนั้นจึงสามารถเป็นแหล่งข่าวให้ข้อมูลแก่นักข่าวรุ่นน้องได้

5. แหล่งข่าวจากสื่อประเภทอื่น แหล่งข่าวประเภทนี้ได้แก่ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือ ซึ่งสามารถนำไปเขียนข่าวได้ โดยผู้สื่อข่าวต้องอ้างอิงที่มาของข่าวว่ามาจากสื่อใด เผยแพร่วันใด

7.1.5 การสร้างความสัมพันธ์กับแหล่งข่าว ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องทำงานกับแหล่งข่าวอยู่ตลอดเวลา หากต้องการจะได้ข่าวที่ดีผู้สื่อข่าวจะต้องได้ข้อมูลจากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือด้วย โดยผู้สื่อข่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเสาะแสวงหาแหล่งข่าว สร้างความสัมพันธ์อันดี ตลอดจนสร้างความไว้วางใจ เชื่อใจ ดังที่สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2544: 41-43) อธิบายว่าผู้สื่อข่าวควรมีหลักสำคัญ 7 ประการดังนี้

1. ผู้สื่อข่าวควรต้องรู้จักแหล่งข่าวหรือบุคคลที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวได้ ยิ่งนักข่าวมีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งข่าวมากก็จะทำให้สามารถสืบข่าวได้รวดเร็ว และได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากและน่าเชื่อถือเท่านั้น การรู้จักแหล่งข่าว คือ รู้ว่าเขาเป็นใคร อยู่ที่ไหน ขอข้อมูลอะไรจากเขาได้บ้าง ยกตัวอย่างประเด็นสภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีความเห็นแย้งกับรัฐบาลทักษิณในการเปิดเอ็นเตอร์เทนเมนท์คอมแพล็กซ์ ผู้สื่อข่าวควรรู้ว่าจะสัมภาษณ์ใคร นั่นคือควรสัมภาษณ์อดีต นายกรัฐมนตรีนายอานันท์ ปันยารชุน ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานสภาที่ปรึกษาฯ ในขณะนั้น

ซึ่งวิธีการรู้จักแหล่งข่าวเป็นศิลปะของผู้สื่อข่าวแต่ละคน นักข่าวที่ทำข่าวมานาน มักจะมีประสบการณ์มากก็จะรู้จักแหล่งข่าวมาก อย่างไรก็ตามผู้สื่อข่าวใหม่ก็สามารถหาแหล่งข่าวได้จากคู่มือแหล่งข่าวในทำเนียบสื่อมวลชน หนังสือของสมาคมผู้ประกอบการ รายงานประจำปี สมุดโทรศัพท์ นามสงเคราะห์ เป็นต้น สำหรับณัฐกฤต ตะธา (2565) ได้ให้แนวทางสำหรับนักข่าวหน้าใหม่ไว้ว่า การเข้าถึงแหล่งข่าวและการสร้างความสัมพันธ์กับแหล่งข่าวนั้น อาจเริ่มจากการติดต่อเจ้าหน้าที่หน้าห้องสำหรับแหล่งข่าวภาคราชการ หรือติดต่อเลขานุการสำหรับแหล่งข่าวภาคเอกชน นอกจากนี้การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักประชาสัมพันธ์ขององค์กรก็เป็นอีกหนทางหนึ่งในการรู้จักแหล่งข่าวด้วย ซึ่งผู้สื่อข่าวหน้าใหม่ต้องเรียนรู้ตั้งแต่วันแรกที่เข้าทำงานและค่อยๆ เรียนรู้ไปเรื่อยๆ ก็จะทำให้เข้าถึงแหล่งข่าวสำคัญได้

2. ผู้สื่อข่าวควรรู้ที่มาของข่าวว่า อยู่ที่ไหน เป็นใครบ้าง หากผู้สื่อข่าวสามารถรวบรวมองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานข่าวที่รับผิดชอบไว้เป็นหมวดหมู่ ก็จะทำให้สามารถหยิบมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว ยกตัวอย่าง ผู้สื่อข่าวอาชญากรรม ควรรวบรวมรายชื่อสถานีตำรวจ โรงพยาบาล องค์กร มูลนิธิ สาธารณประโยชน์และบุคคลที่เกี่ยวข้องไว้ จำแนกเป็นหมวดหมู่ เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นผู้สื่อข่าวจะสามารถใช้คู่มือในการค้นหาแหล่งข่าว เบอร์ติดต่อได้ทันที

3. ผู้สื่อข่าวควรรู้จักค้นหาเบื้องหลังข่าว เมื่อปรากฏเหตุการณ์เป็นข่าวซึ่งผู้สื่อข่าวอาจค้นหาเบื้องหลังของข่าวจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง เอกสารจากศูนย์ข้อมูลหรือห้องสมุดของหนังสือพิมพ์ (the morgue) เช่น ข่าวที่ได้ตีพิมพ์ไปแล้ว และได้นำมารวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ (news clipping) เพื่อให้ได้ข้อมูลมาตีแผ่ทุกแง่มุม ประเภทของข่าวที่จะต้องค้นหาเบื้องหลังข่าว เช่น ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม ข่าวศาล เป็นต้น โดยเฉพาะนักข่าวที่อาศัยเทคนิควิธีการสื่อข่าวแบบข่าวสืบสวน สอบสวน หรือข่าวเจาะ (investigative reporting) และข่าวเชิงอธิบายความหรือตีความ (interpretative reporting) ที่เน้นการสืบหาเบื้องหน้าเบื้องหลังเพื่อคลี่คลายความซับซ้อนของข่าว ยกตัวอย่าง พระราชกฤษฎีกากฎโทษ ปี พ.ศ. 2554 ส่งผลให้มีผู้ต้องหาจำนวนหนึ่งได้รับการลดโทษรวมทั้งนายเสริม สาครราษฎร์ ผู้สื่อข่าวควรรค้นหาข้อมูลเบื้องหลังของผู้ต้องหาที่ได้รับพระราชทานอภัยโทษทั้งหมด และคัดเฉพาะผู้มีคดีที่ตกเป็นข่าวน่าสนใจในอดีตมานำเสนอเพิ่มเติม เช่นกรณีนี้ผู้สื่อข่าวควรรค้นหาข้อมูลของนายเสริม สาครราษฎร์ คดีฆ่าพันศพนางสาวเจนจิรา พลอยอุ้งนศรี เมื่อปี พ.ศ. 2541 เพิ่มเติม

4. ผู้สื่อข่าวควรรักษามารยาท งานของผู้สื่อข่าวจะต้องพบปะกับบุคคลหลายระดับชั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการมารยาทและเป็นสุภาพชน ทั้งการแสดงออกทางคำพูด กิริยามารยาท การแต่งกายให้ถูกกาลเทศะ ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้สื่อข่าวและองค์กรที่ผู้สื่อข่าวนั้นสังกัด ผู้สื่อข่าวจะต้องระลึกเสมอว่าแหล่งข่าวจะให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลข่าวที่ดีๆ ก็ต่อเมื่อผู้สื่อข่าวเป็นผู้มีมารยาท ยกตัวอย่าง ผู้สื่อข่าวอาชญากรรมมักแต่งกายตามสบายแต่เมื่อได้รับเชิญจากคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ให้มาเป็นกรรมการตัดสินการประกวดคลิปวิดีโอเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2561 ครั้งที่ 1 ซึ่งถ้าพระราชทานทุลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี หัวข้อ “เยาวชนรุ่นใหม่ห่างไกลยาเสพติด” นักข่าวอาชญากรรมก็จำเป็นต้องแต่งกายสุภาพสากลให้เหมาะกับงาน

5. ผู้สื่อข่าวควรรักษาคำพูดและคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับแหล่งข่าวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดซึ่งเป็นความรับผิดชอบในการรายงานข่าว เช่น การปกปิดแหล่งข่าว (off record) และรายละเอียดบางอย่างเกี่ยวกับข่าว ซึ่งผู้ให้ข่าวร้องขอให้ปกปิดไว้เป็นความลับ หรือไม่ควรเปิดเผยเมื่อยังไม่ถึงเวลาอันสมควร ผู้สื่อข่าวควรรักษาคำพูดโดยอาจใช้คำว่า แหล่งข่าวเปิดเผยว่า... ทส.คนสนิทกล่าวว่า... เป็นต้น อย่างไรก็ตามในกรณีที่แหล่งข่าวขอให้ปิดข้อมูลบางส่วนเป็นความลับแต่ถ้าผู้สื่อข่าวหรือบรรณาธิการข่าวพิจารณาเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน สื่อมวลชนก็อาจจะแจ้งแหล่งข่าวล่วงหน้าโดยต้องให้เหตุผลด้านกระบวนการทำงานและความรับผิดชอบต่อสังคมให้แหล่งข่าวเข้าใจก่อนนำเสนอข้อมูลที่แหล่งข่าวขอให้ปิดไว้ ซึ่งหากไม่บอกแหล่งข่าวก่อนอาจทำให้เกิดใจกันได้ ยกตัวอย่าง กรณีคุณวราสนา นาน่วมผู้สื่อข่าวสายทหาร หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ และผู้ดำเนินรายการ ลับ ลวง พราง ที่มีกรณีการรายงานข่าวโดยเปิดเผยแหล่งข่าว (on record) ทำให้เกิดความเข้าใจผิดกับพล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรี กรณีนำเสนอข่าวคลาดเคลื่อน “ประเด็นพร้อมเจรจาสร้างความสมานฉันท์กับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร” อดีตนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2552 ซึ่งหากเป็นความเข้าใจผิดและนักข่าวได้ออกมาขอโทษแหล่งข่าวก็พร้อมที่จะให้อภัย

6. ผู้สื่อข่าวควรรักษาเวลากำหนดการออกข่าว ในกรณีที่แหล่งข่าวร้องขอไม่ให้มีการออกข่าวก่อนเวลา หรือแหล่งข่าวกำหนดเวลาในการออกข่าวไว้แล้ว ถือเป็นมารยาทที่ผู้สื่อข่าวจำต้องรักษากำหนดเวลานั้น หากต้องการออกข่าวก่อนเวลาจะต้องแจ้งแก่แหล่งข่าวหรือขออนุญาตแหล่งข่าวล่วงหน้าเสมอ ทั้งนี้เพราะเหตุผลสำคัญที่แหล่งข่าวกำหนดเวลาออกข่าวไว้อย่างแน่นอนล่วงหน้า คือ

6.1 เพื่อมิให้เหลื่อมล้ำในการที่จะออกข่าวของบรรดาสื่อมวลชนต่างๆ ซึ่งปกติสามารถที่จะออกข่าวได้ในเวลาไม่พร้อมกัน เช่น เวลาออกข่าวของนักข่าวหนังสือพิมพ์กับเวลาออกข่าวของผู้สื่อข่าววิทยุ และผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ เป็นต้น เนื้อหาของข่าวลักษณะนี้ เช่น สนtrupจน์ของนายกรัฐมนตรี คำแถลงของรัฐบาล แถลงการณ์ต่างๆ เป็นต้น

6.2 ให้โอกาสบรรดาสื่อมวลชนที่ตั้งอยู่ไกลๆ สามารถแปลหรือทำความเข้าใจกับข้อมูลให้ถูกต้องเหมือนกัน ก่อนที่จะเขียนหรือออกข่าวเดียวกันได้พร้อมๆ กัน เช่น ข่าวประเภทแถลงการณ์ร่วมระหว่างประเทศในวาระสำคัญ

6.3 หลีกเลี่ยงความสับสนซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้เกี่ยวกับเวลาในข่าว เช่น ข่าวสงครามซึ่งเต็มไปด้วยความสับสนเรื่องเวลาหรือตัวเลขต่างๆ

*ส่วนมากข่าวที่กำหนดเวลานี้ แหล่งข่าวมักจะแจกให้นักข่าวล่วงหน้าและระบุเวลาที่ จะออกข่าวนั้นไว้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ในทางปฏิบัตินักข่าวจะต้องปฏิบัติตามกำหนดของข่าวอย่างเคร่งครัด

7. ผู้สื่อข่าวควรรักษาเวลาในการนัดหมายกับแหล่งข่าว ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความน่าเชื่อถือได้เป็นอย่างดี (reliability) ยกตัวอย่าง รายการวิทยุคลื่น 100.5 MHz ต้องการขอสัมภาษณ์ รศ.วิมลพรรณ อาภาเวช คณบดีคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนเพื่อออกอากาศสด ประเด็นการจัดกิจกรรม “มันมากไป...ใช้ถุงยางอนามัย” ในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2555 เวลา 15.40 น. ผู้สื่อข่าวนัดหมายเวลา 15.30 น. ก็ต้องโทรมาเวลานี้ เป็นต้น

7.2 ข้อมูลจากเอกสารราชการ

7.2.1 สารสำคัญจากโครงการ

หากสังเกตให้ดีหรือเป็นผู้มีความไวต่อข่าวจะพบว่าเอกสารโครงการของทางราชการนั้นจะมีข้อสังเกตที่สามารถเป็นข่าวได้คือ จะมีช่วงเวลาของการเสนอขออนุมัติและช่วงที่อนุมัติโครงการซึ่งหากผิดปกติ เช่น การขอย้อนหลังจากการทำกิจกรรมเสร็จไปแล้ว หรือระยะห่างของวันที่เสนอกับวันอนุมัติ ล้วนมีประเด็นที่น่าสนใจในแง่ที่จะเป็นข่าวได้ นอกจากนี้โครงการของภาครัฐล้วนใช้จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินทั้งสิ้น ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่สื่อมวลชนสนใจเนื่องจากการใช้งบประมาณแผ่นดิน บางโครงการเป็นเงินจำนวนมากหรือกระทบต่อประโยชน์สาธารณะโดยตรง หากโครงการใดมีพิรุณหรือมีข้อสังเกตว่าจะมีการคดโกง ผู้สื่อข่าวย่อมมีสิทธิติดตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารในการขอดูเอกสารจากทางราชการได้

ข้อสังเกตคือ งบประมาณและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับผู้สื่อข่าวควรดูว่าใช้งบประมาณมากเกินไปหรือไม่เมื่อเทียบกับผลที่จะได้รับหรือเปรียบเทียบกับโครงการในต่างประเทศที่มีบริบทใกล้เคียงกันก็จะได้เบาะแสหรือประเด็นข่าวต่อไป จากนั้นจึงดูการดำเนินการหากมีการจ้างเหมาเอกชนให้ดำเนินการ (Out sourcing) ผู้สื่อข่าวก็ควรที่จะตามดูสัญญาจ้าง (TOR) ต่อไป ซึ่งนอกเหนือจากข้อมูลดิบที่เห็นผู้สื่อข่าวอาจได้เห็นความเชื่อมโยงบางอย่างเช่น ผู้รับงานเป็นกลุ่มเครือญาติหรือไม่ หรือเป็นกลุ่มทุนใด เป็นต้น อย่างไรก็ตามโครงการตามแผนปีงบประมาณของแต่ละหน่วยงานก็สามารถเป็นข่าวได้ หากสื่อมวลชนพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเชื่อมโยงต่อมวลชน เช่น โครงการรณรงค์ต่างๆ โครงการพัฒนาทักษะ โครงการแข่งขัน เป็นต้น บางโครงการก็มีความน่าสนใจตั้งแต่ชื่อโครงการ ส่วนบางโครงการนั้นอาจมีความน่าสนใจในเนื้อหากิจกรรม ดังนั้นโครงการจึงนับเป็นเอกสารราชการที่สามารถให้ข่าวหรือเบาะแสได้ นักข่าวจึงควรอ่านและดูโครงการของภาครัฐให้เข้าใจตลอดจนศึกษาระเบียบการเบิกจ่าย การเงินการคลังของภาครัฐเพิ่มเติมก็จะเข้าใจกระบวนการทั้งหมดของโครงการด้วย

ตัวอย่างโครงการที่เป็นข่าว

ภาพที่ 7.8 : โครงการประท้วงศิลปินดีไอเอสกองทุนยุติธรรม
ที่มา : shortfilmaward (2021)

7.2.2 สารระสำคัญจากรายงานการประชุม

ทุกครั้งของการประชุมจะได้ข้อสรุปออกมาเป็นมติการประชุมเสมอ และหากการประชุมนั้นมีความสำคัญต่อสังคมหรือประชาชนทั่วไป รวมถึงเป็นการบริหารงานราชการ มติที่ประชุมนั้นย่อมมีคุณค่าความเป็นข่าว จึงทำให้นักข่าวจำเป็นต้องเฝ้าติดตามผลหรือมติของการประชุมสำคัญๆ และต้องอ่านรายงานการประชุมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ แม้ว่าในบางกรณีอาจมีข้อมูลสรุปให้หรือเขียนข่าวแจกให้แต่นักข่าวก็ยังต้องอ่านเองทั้งหมดเพื่อความเข้าใจและการเขียนถึงสาเหตุ ความเป็นมา ของผลการประชุมนั้นๆ

ตัวอย่างสารระสำคัญจากรายงานการประชุม

ไปตรวจสอนรูปแบบประเด็นวิชาการหรือของงานวิชาการก่อนเข้าสู่กระบวนการประชุมเป็นทางการ จากสำนักงบนและอธิการวุฒิสภา อีกครั้ง

เป็นการขอปรึกษาหารือของสมาชิกวุฒิสภาก่อนเข้าสู่กระบวนการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖

๑. นายวัลลภ ตังคณานุกาญจน์ สมาชิกวุฒิสภา เรื่อง การดูแลศูนย์จัดในกรุงเทพมหานคร

เนื่องจากได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนจำนวนมาก เกี่ยวกับปัญหาศูนย์จัดในกรุงเทพมหานคร เมื่อถูกศูนย์จัดแล้วใครเป็นผู้รับผิดชอบคำปรึกษาพยาบาล ซึ่งมีเหตุการณ์เกี่ยวกับศูนย์จัดเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น ศูนย์จัดคุมกักตักนักเรียนจนอาการสาหัส เป็นต้น นอกจากนี้ เรื่องที่ต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง คือโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งศูนย์จัดจะเป็นพาหะในการแพร่เชื้อได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ หากถูกศูนย์จัดกัดแล้วไม่สามารถหาเจ้าของผู้ดูแลสุนัขนั้นได้ ให้นำคำพิพากษาคาดปลงศพของสุนัขที่ ๑๙๙๖๖/๒๕๕๙ เป็นแบบปฏิบัติ โดยระบุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรมปศุสัตว์เป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลสุนัขจรจัด จึงต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายนั้น

จากการเสนอข่าวของสื่อมวลชนเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะเร่งดำเนินการควบคุมสุนัขและแมวจรจัด จำนวน ๒ แสนตัว เพื่อป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และสนับสนุนให้ประชาชนรับไปเลี้ยงนั้น จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- (๑) ต้องเร่งกำหนดสุนัขและแมวจรจัดทุกพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๒) สำนักงานเขตต้องรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนและเร่งดำเนินการจับสุนัขและแมวจรจัดเพื่อส่งไปยังศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด เพื่อดูแลสุนัขและแมวจรจัด อำเภอห้วยหิน จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งการจับสุนัขและแมวจรจัดนั้นต้องมีหลักเกณฑ์ คือ (๑) เจ้าหน้าที่ต้องแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ทราบว่าจะไปจับสุนัขและแมวจรจัดเมื่อใด (๒) แจ้งว่าเมื่อจับแล้วจะนำไปไว้ที่ไหน (๓) ต้องบันทึกภาพและจดบันทึกรูปพรรณสัณฐานของสุนัขและแมวจรจัดนั้นไว้แล้วติดประกาศว่าได้จับตัวไปบ้าง และ (๔) ให้ประชาชนในพื้นที่มาดูการจับได้ เพื่อป้องกันการหาทุณกรรมสัตว์
- (๓) มีผู้ดูแลสุนัขจรจัดเป็นจำนวนมาก แต่รัฐไม่ค่อยให้การสนับสนุน จึงขอให้กรุงเทพมหานครช่วยสนับสนุนงบประมาณ จัดเจ้าหน้าที่ไปแนะนำระบบการดูแลรักษาความสะอาด และการเก็บมูลของสัตว์ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรคติดต่อต่อผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง

๒. นายณรวาทิช ปรีชญัตถะกุล สมาชิกวุฒิสภา เรื่อง การคิดค่าธรรมเนียมอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย (WiFi) ในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

เนื่องจากคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้ลงพื้นที่ศึกษาประวัติศาสตร์เพื่อมาข้อมูลที่ได้รับไปประกอบการเรียนการสอนให้กับคณะครูอาจารย์ ซึ่งได้ลงพื้นที่เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งองค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๖ ซึ่งการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของอุทยานฯ มีเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่มีคุณูปการนำชมและให้ความรู้ได้เป็นอย่างดี ภายในบริเวณพื้นที่ที่ค้นพบสิ่งต่าง ๆ ได้จัดทำ QR Code ไว้สำหรับผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม แต่ปรากฏว่า

ภาพที่ 7.9 : ภาพแสดงสารระสำคัญจากรายงานการประชุมที่สามารถนำมาเขียนข่าวได้
ที่มา : วุฒิสภา (2566)

7.2.3 สารระสำคัญจากหนังสือราชการ

หนังสือราชการเป็นการสื่อสารภายในหน่วยงานราชการและเป็นการสื่อสารข้ามหน่วยงานราชการที่เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งเป็นการสั่งการในระบบราชการด้วย ดังนั้นจึงมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประชาชน นักข่าวจึงต้องอ่านและเข้าใจหนังสือราชการรูปแบบต่างๆ มีความเข้าใจระบบราชการ ตำแหน่งงานราชการ หน้าที่ ขอบเขตความรับผิดชอบ ตลอดจนเข้าใจโครงสร้างของระบบราชการด้วยจึงจะเข้าใจเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือราชการแต่ละประเภท ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นคำสั่ง ระเบียบ บันทึกรายข้อความ หรือเอกสารอื่นใดที่รัฐจัดทำขึ้นหากมีความสำคัญ หรือมีผลกระทบต่อประชาชนล้วนสามารถนำเสนอเป็นข่าวได้ทั้งสิ้น ดังนั้นนักข่าวหรือผู้ที่อ่านหนังสือราชการจึงควรให้ความสำคัญกับต้นเรื่องนั่นคือหนังสือราชการฉบับนั้นนอกจากหน่วยงานใด วันที่เท่าไร เรื่องอะไร เรียนถึงใคร เนื้อหาโดยสรุปประเด็นคืออะไร ลงนามโดยใคร และมีผลเมื่อไหร่ ก็จะช่วยทำให้เขียนข่าวได้ง่ายขึ้น

ตัวอย่างสารระสำคัญจากหนังสือราชการ

ภาพที่ 7.10 : ภาพแสดงสารระสำคัญจากหนังสือราชการที่สามารถนำมาเขียนข่าวได้
ที่มา : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (2566)

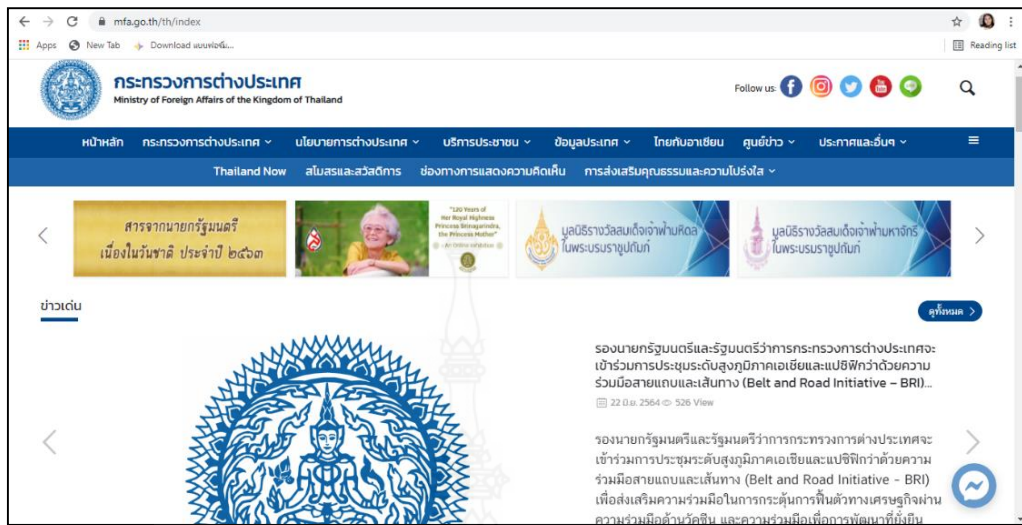
7.3 ข้อมูลมาจากเว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์

สถณี อาชวานันทกุล ได้กล่าวในงานสัมมนาวิชาการประจำปี 2558 หัวข้อ “สามัญติจิตล: พหุลักษณะของเทคโนโลยีสื่อและข้อมูลในสังคมวัฒนธรรมร่วมสมัย” โดยกล่าวว่าข่าวอยู่ในข้อมูล ไม่ใช่อยู่ในแหล่งข่าว สำหรับหัวข้อ Data Journalism หรือวารสารศาสตร์เชิงข้อมูลนั้นได้เกิดระบบนิเวศใหม่ของสื่อ หมายถึงชุมชนออนไลน์ที่พูดคุยและขยายเรื่องราวที่สื่อกระแสหลักสร้างและชุมชนออนไลน์เหล่านี้ได้ผลิตสื่อแบบมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยสื่อกระแสหลักสามารถใช้เนื้อหาของชุมชนเหล่านี้ในการทำข่าวหรือในฐานะแหล่งข่าวซึ่งนับเป็นการตรวจสอบอีกด้านหนึ่ง (Cross check) ซึ่งระบบนิเวศใหม่ของสื่อนี้เกิดจากการเกิดขึ้นของ New Media ซึ่งหมายถึงโทรศัพท์สมาร์ตโฟน (สถณี อาชวานันทกุล, 2558 อ้างถึงในสรารวุฒิ ทองคำศรี, 2558) แม้แต่สื่อมวลชนเองก็นำเอาเรื่องในเว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์ (social media) มารายงาน ซึ่งปรากฏเป็นปัญหาด้านคุณภาพของเนื้อหาข่าวอย่างมากเพราะขาดการระบุแหล่งที่มาของข้อมูล บางครั้งก็ไม่สามารถตรวจสอบต้นตอที่มาของข้อมูลได้ จึงทำให้ข้อมูลดังกล่าวขาดความน่าเชื่อถือ ดังนั้นการนำข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตหรือสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ มีข้อควรปฏิบัติไม่แตกต่างจากการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลอื่น ดังนี้

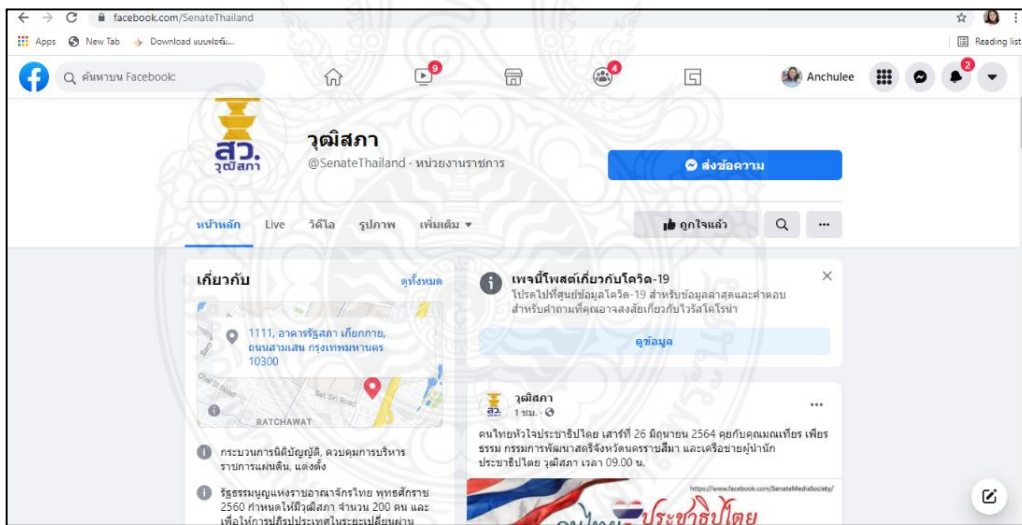
1. ผู้เขียนควรตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งข้อมูล และรายละเอียดข้อมูลอย่างรอบคอบ เช่น ตรวจสอบว่าใครคือเจ้าของเว็บไซต์ ข้อมูลที่ได้สอดคล้องกับข้อมูลจากแหล่งอื่นหรือไม่ เป็นเว็บไซต์ที่เป็นที่รู้จักและเชื่อถือได้หรือไม่
2. ผู้เขียนควรตรวจสอบว่าข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลเก่าหรือใหม่ เพราะบางเว็บไซต์ไม่ได้ปรับปรุงข้อมูลอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นข้อมูลที่ได้ อาจเป็นข้อมูลที่เก่า ไม่ทันต่อเหตุการณ์และไม่เป็นประโยชน์ต่องานเขียน และอาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิดคิดว่าเป็นข้อมูลใหม่
3. ผู้เขียนควรตรวจสอบกับแหล่งข่าวอื่นๆ เช่น สื่อมวลชนอื่น ผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลที่เชื่อถือได้ รวมถึงตรวจสอบกับงานวิจัยหรืองานวิชาการด้วย
4. ผู้เขียนที่นำข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตหรือสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ ต้องอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล ชื่อผู้เขียนหรือผู้เผยแพร่ ชื่อเว็บไซต์ วันเวลาที่เผยแพร่

ทั้งนี้เว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์ของหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ ได้แก่ เว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์ของหน่วยงานราชการ เว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์ขององค์กรสื่อมวลชน เว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์ของหน่วยงานเอกชนที่มีตัวตน เว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์ของสถาบันการศึกษาที่ถูกกฎหมาย และเว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์ของบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ

ตัวอย่างของเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ

ภาพที่ 7.11 : เว็บไซต์กระทรวงการต่างประเทศ
ที่มา : กระทรวงการต่างประเทศ (2564)

ภาพที่ 7.12 : สื่อสังคมออนไลน์วุฒิสภา
ที่มา : วุฒิสภา (2564)

ตัวอย่างสื่อสังคมออนไลน์ของบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ

ภาพที่ 7.13 : สื่อสังคมออนไลน์ นพ.ยง ภู่วรวรรณ
ที่มา : ยง ภู่วรวรรณ (2564)

ตัวอย่างเพจที่ได้รับความนิยมระดับประเทศ

ภาพที่ 7.14 : สื่อสังคมออนไลน์เพจอีจัน
ที่มา : ejan2016 (2021)

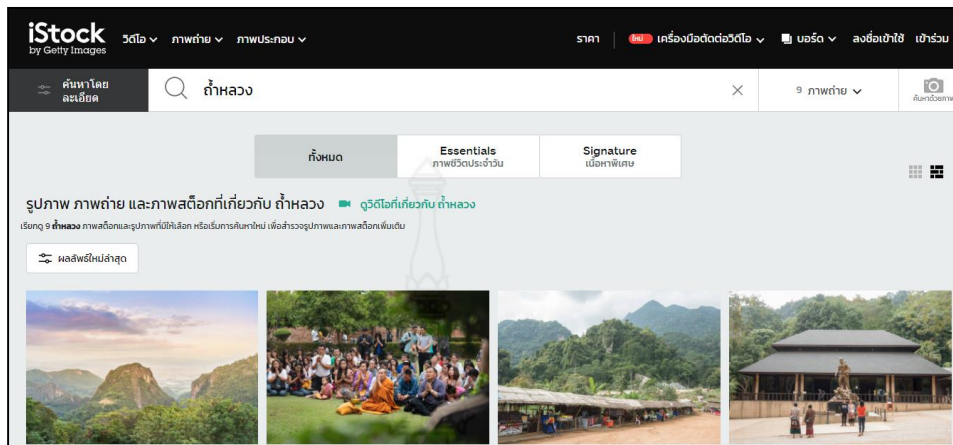
ตัวอย่างเพจที่ได้รับความนิยมระดับจังหวัด

ภาพที่ 7.15 : สื่อสังคมออนไลน์เพจ Korat Next Step
ที่มา : KoratNextStep (2020)

ตัวอย่างเว็บไซต์ที่ขายภาพถูกกฎหมาย

ภาพที่ 7.16 : เว็บไซต์ขายภาพถูกกฎหมาย

ที่มา : [istockphoto.com/th](https://www.istockphoto.com/th) (2021)

สำหรับการนำข้อมูลจากเพจหรือสื่อสังคมออนไลน์ของบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือบุคคลที่มีชื่อเสียง มีอิทธิพลทางความคิดต่อคนในสังคม หรือเพจที่ยอดการติดตามสูงมาใช้นั้น แม้ว่าแหล่งข้อมูลดังกล่าวที่มีความรวดเร็วในการเผยแพร่ข้อมูล รวมถึงข้ามผ่านกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสื่อหลัก แต่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เขียนจะต้องใช้วิจารณญาณส่วนบุคคล ประสพการณ์ และการพินิจพิเคราะห์อย่างรอบคอบและลึกซึ้งก่อนที่จะนำข้อมูลมาใช้เนื่องจากผู้ที่มีชื่อเสียงบางคนอาจไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นจริงๆ หรือผู้มีอิทธิพลทางความคิดอาจมีอคติต่อประเด็นที่โพสต์ หรือเพจนั้นอาจเป็นเครื่องมือของกลุ่มทุนหรือพรรคการเมือง ดังนั้นผู้เขียนหรือนักสื่อสารมวลชนจึงควรระมัดระวังไม่ให้ตนเองตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มผู้ไม่หวังดีต่อสังคมประเทศชาติด้วย ทั้งนี้สุทธิชัย หยุ่น (2562) ผู้สื่อข่าวอาวุโสได้กล่าวไว้ว่า วิธีการสยบข่าวลือ ข่าวลวง ข่าวปลอม สามารถทำได้ด้วยสติและปัญญา โดยเฉพาะผู้รับข่าวสารควรทำให้สงบ มีสติในการติดตามข่าวสาร ใช้สติตรวจสอบพาดหัว อ่านข่าวในมือถือ ในสื่อต่างๆ ถามก่อนว่าข้อมูลนั้นมาจากไหน อย่าเพิ่งเชื่อทันที โดยเฉพาะมือถืออย่าเพิ่งกดแชร์ อย่าเพิ่งกดไลค์ เพราะมีข่าวหลอก ข่าวปลอม ดังนั้นต้องติดตามข่าวอย่างมีสติและใจเย็น

สรุปท้ายบท

แหล่งข้อมูลในการเขียนสำหรับนักสื่อสารมวลชน มาจาก 3 แหล่งหลักคือ 1. ข้อมูลจากแหล่งข่าวประกอบด้วย พื้นที่เกิดเหตุการณ์ สำนักข่าว สำนักโพล สื่อมวลชนแขนงอื่น ผู้สื่อข่าวท้องถิ่น แหล่งข่าวที่เป็นประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต บุคคล และ 2. ข้อมูลจากเอกสารราชการ ประกอบด้วย โครงการ รายงานการประชุม หนังสือราชการ รวมถึง 3. ข้อมูลจากเว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย เว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์จากหน่วยงานราชการ เว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์ของเอกชน หรือบุคคลสาธารณะแขนงต่างๆ และเว็บไซต์ที่ขายข้อมูลเชิงพาณิชย์

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. แหล่งข้อมูลประเภทแหล่งข่าวมีอะไรบ้าง
2. จงยกตัวอย่างบุคคลที่สามารถเป็นแหล่งข้อมูลทางการศึกษามา 3 คน
3. เอกสารใดบ้างที่เป็นแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือในแง่ของข่าว
4. หากต้องการเขียนสารคดีเกี่ยวกับกล้วยไม้ไทยควรถามหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลใดบ้าง
5. หากต้องการได้ภาพถ่ายกรุงเทพมหานครในอดีตควรถามหาข้อมูลภาพจากแหล่งข้อมูลใดบ้าง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการต่างประเทศ. 2564. [Online]. Available: <https://www.mfa.go.th/th/index>, June 21, 2021.
- ณัฐกฤต ตะธา. 2565. บรรยายพิเศษ “ทักษะแนวคิดการกำหนดประเด็นและมิติเชิงลึกในการสื่อข่าวท้องถิ่น.” [Online]. Available: <https://us02web.zoom.us/j/6036042215?pwd=R0pwNHE4bk5SNetyYXpjRDJvdVVDZz09>, วันที่ 25 มีนาคม 2565.
- ณรงค์ ชื่นนรินทร์. 2555. ประเภทแหล่งข่าวในภาวะวิกฤต. [Online]. Available: <http://narongthai.com/BB8.html>, June 11, 2011.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. 2552. บุคคลสาธารณะ. [Online]. Available: <http://www.matichon.Co.th/>, April 8, 2009.
- ยง ภู่วรรณ. 2564. [Online] Available: <https://www.facebook.com/yong.poovorawan/>, May 25, 2021.
- วิเชียร ก่อกิจกุล. 2560. [Online]. Available: <https://www.facebook.com>, December 26, 2017.
- วุฒิสภา. 2564. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/SenateThailand.>, October 29, 2021.
- _____. 2566. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/SenateThailand.>, October 26, 2023.
- สรวิฑู ทองคำศรี. 2558. สรุปการบรรยายหัวข้อ Data Journalism หรือวารสารศาสตร์เชิงข้อมูล. [Online]. Available: <http://www.bangkokvoice.com/2015/09/29/data-journalism/>. January 1, 2018.
- สุทธิชัย หยุ่น. 2562. รายการคุยรอบทิศ. สถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี. ออกอากาศ 13 เมษายน 2562.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. 2544. การสื่อข่าววิทยุและโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2566. สำเนาหนังสือ ที่ นร 0505/ว 435 เรื่อง การเลื่อนวันหยุดชดเชยวันหยุดราชการ ประจำปี 2566 และการกำหนดวันหยุดราชการเพิ่มเป็นกรณีพิเศษ ประจำปี 2567. กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- Aeh.chuangsuwan. 2017. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/aeh.chuangsuwan/>, June 26, 2021.

- Anchulee Wongboonngam. 2021. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/anchulee.wongboonngam/>, April 14, 2021.
- AP. 2017. [Online]. Available: <https://www.ap.org/>, December 28, 2017.
- Ejan2016. 2021. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/ejan2016/>, June 26, 2021.
- Istock by Getty Images. 2021. [Online]. Available: <https://www.istockphoto.com/th>, November 14, 2021.
- KoratNextStep. 2020. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/KoratNextStep>, June 26, 2021.
- Shortfilmaward. 2021. **โครงการประกวดคลิปวิดีโอสั้นกองทุนยุติธรรม**. [Online]. Available: <https://www.shortfilmaward.com/contest/detail/33>, June 24, 2021.
- Suandusitpoll. 2017. [Online]. Available: <http://suandusitpoll.dusit.ac.th/WEB/index.php>, December 28, 2017.
- Thaipost. 2023. [Online]. Available: <https://www.thaipost.net/criminality-news/411141/>, October 26, 2023.
- Thereporters. 2023. [Online]. Available: <https://www.thereporters.co/tw-politics/1206231215/>, October 26, 2023.

บทที่ 8

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเขียนในยุคดิจิทัล

บทที่ 8 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเขียนในยุคดิจิทัล

หัวข้อที่ 8.1 ความเป็นพลเมืองดิจิทัล

หัวข้อที่ 8.2 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

หัวข้อที่ 8.3 กฎหมายหมิ่นประมาท

หัวข้อที่ 8.4 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

วัตถุประสงค์ เมื่อศึกษาบทที่ 8 จบแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายทักษะสำคัญของพลเมืองดิจิทัลได้
2. อธิบายความหมายของคำว่าลิขสิทธิ์ได้
3. ระบุงานอันมีลิขสิทธิ์ได้
4. อธิบายองค์ประกอบของการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทได้
5. อธิบายลักษณะความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้

ความนำ

การเขียนเพื่อการสื่อสารภาครัฐและเอกชนนั้น เป็นการสื่อสารไปยังคนหมู่มากไม่ว่าจะเป็นระดับสาธารณชน (Public) หรือระดับมวลชน (Mass) การนำเสนอเนื้อหา ข้อมูลข่าวสารของผู้ส่งสารองค์กรภาครัฐและเอกชน หรือสื่อมวลชนแม้จะเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงเพื่อประโยชน์สาธารณะ แต่ต้องควบคู่ไปกับความเป็นธรรมและความรับผิดชอบต่อการนำเสนอเนื้อหาหรือข่าวสารนั้นๆ ด้วย

เนื้อหาในบทที่ 8 นี้จะชี้ให้เห็นว่าปัจจุบันประชาชนที่มี Smart phone และสัญญาณ Internet สามารถเป็นผู้ผลิตเนื้อหา ข่าวสารส่งเผยแพร่ในระบบ Network ได้อย่างกว้างไกล ดังนั้นในการสื่อสารทุกครั้งผู้ส่งสารจึงต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารด้วย แม้ว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะให้เสรีภาพในการสื่อสารของประชาชนชาวไทยไว้แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่นด้วยเช่นกัน ตลอดจนถึงต้องไม่เป็นการกระทำความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ด้วย

เมื่อผู้เรียนศึกษาบทนี้จบแล้ว จะสามารถอธิบายทักษะสำคัญของพลเมืองดิจิทัลได้ อธิบายความหมายของคำว่าลิขสิทธิ์และงานอันมีลิขสิทธิ์ได้ รวมถึงอธิบายองค์ประกอบของการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทได้ ตลอดจนอธิบายลักษณะความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้

8.1 ความเป็นพลเมืองดิจิทัล

8.1.1 ความหมายของคำว่า “อินเทอร์เน็ต” (Internet)

คำว่า “อินเทอร์เน็ต” (Internet) เป็นคำผสมระหว่างคำว่า “interconnected” แปลว่า ที่เชื่อมต่อ ผสมกับคำว่า “network” แปลว่า เครือข่าย เป็นคำใหม่คือ “Internet” หมายถึงระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกันทั่วโลกจนเกิดเป็น “เครือข่ายของเครือข่าย” (network of networks) ซึ่งทำให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่ว่าจะใช้งานผ่านคอมพิวเตอร์เครื่องใดในโลกก็จะสามารถเข้าถึงข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์อื่นๆ ได้ รวมถึงยังสามารถสื่อสารกับผู้ใช้คอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ได้โดยอาศัยภาษาคอมพิวเตอร์ที่เป็นมาตรฐานกลางร่วมกัน ทั้งนี้ถ้าอธิบายอย่างง่ายในระดับการใช้งาน “Internet” จะหมายถึงสื่อที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการสื่อสารหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ (Website) อีเมล (E-mail) โซเชียลมีเดีย (Social media) บล็อก (Blog) วิดีโอสตรีมมิ่ง (Video streaming) ระบบการส่งข้อความทันที (instant messaging) บริการโทรศัพท์ผ่านอินเทอร์เน็ต (Voice over Internet Protocol หรือ VOIP) กระดานข่าวออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งไม่เพียงแต่สร้างช่องทางการสื่อสารและการเข้าถึงข้อมูลในราคาที่ถูกลง แต่ยังเป็นเครื่องมือในการปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม และการสร้างความร่วมมือระหว่างกันในระดับโลกได้ด้วย (Thaidigizen, 2018)

ทั้งนี้อินเทอร์เน็ตได้ปฏิวัติโลกแห่งการสื่อสาร และนำความสามารถทางเทคโนโลยีแบบที่สื่ออย่างโทรเลข โทรศัพท์ วิทยุ และโทรทัศน์ ไม่สามารถทำได้ นั่นคือ การสื่อสารกับคนที่อยู่อีกซีกโลกเพียงนิ้วสัมผัสด้วยราคาที่ถูกลง การใช้แพลตฟอร์มอย่างอินสตาแกรม (Instagram) เปิดร้านขายของออนไลน์โดยแทบไม่มีต้นทุนใดๆ การทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสร้างสาธารณูปโภคที่ใหญ่ที่สุดในโลกอย่างวิกิพีเดีย (Wikipedia) การสร้างสรรค์เนื้อหาและเผยแพร่ให้คนทั่วโลกเห็นผ่านยูทูบ (YouTube) หรือการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) ของประชาชนชาวอียิปต์ทางการเมือง สำหรับประเทศไทยมีอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเป็นการใช้เพื่อแบ่งปันประสบการณ์กับเพื่อนในโซเชียลมีเดีย การติดตามข่าวสารบ้านเมือง การค้นหาข้อมูลสุขภาพ การดูทีวี ดูภาพยนตร์และฟังเพลงออนไลน์ การซื้อสินค้าออนไลน์ ทำธุรกิจออนไลน์รวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะพลเมือง ดังนั้นโลกยุคดิจิทัลจึงเป็นโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการเรียนรู้ แม้ว่าปัจจุบันเราจะใช้อินเทอร์เน็ตจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตไปแล้ว แต่ประชาชนจำนวนมากก็ยังขาดทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการใช้ประโยชน์จากโอกาสดังกล่าว รวมถึงยังไม่รู้วิธีลดผลกระทบจากความเสี่ยงในโลกออนไลน์ ตลอดจนขาดความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรับผิดชอบในโลกยุคดิจิทัล (Thaidigizen, 2018)

8.1.2 พลเมืองดิจิทัล (Digital citizenship)

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้นิยามคำว่า “พลเมือง” (citizenship) คือคนที่มีสิทธิและหน้าที่ในฐานะประชาชนของประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครองเดียวกันและมักมีวัฒนธรรมเดียวกัน แต่ชีวิตจริงคนเราไม่ได้อยู่ในโลกจริงเพียงอย่างเดียวแต่ชีวิตของเราส่วนหนึ่งได้เข้าไปอยู่ในโลกเสมือนหรือ “โลกดิจิทัล” ด้วย ความเป็นพลเมืองในทุกวันนี้จึงถูกแบ่งออกเป็น 3 แนวคิดหลักคือรูปแบบที่หนึ่ง ความเป็นพลเมืองชาติตามขนบ (traditional citizenship) คือความเป็นพลเมืองแบบเดิมที่ให้ความสำคัญกับการเป็นสมาชิกภายใต้กฎหมายของชาติที่ตนสังกัด ส่วนรูปแบบที่สอง ความเป็นพลเมืองโลก (global citizenship) คือการตระหนักถึงความเชื่อมโยงและการพึ่งพา

อาศัยกันในระดับโลก และมีจิตสำนึกร่วมถึงปัญหาในระดับโลก เช่น ปัญหาโลกร้อน พลเมืองที่อาศัยในสังคมโลกจึงต้องมีความสามารถและความเข้าใจในระดับโลก ตัวอย่างเช่น ความสามารถในการเชื่อมโยงปรากฏการณ์ระหว่างท้องถิ่นกับโลก และทักษะการทำงานร่วมกับผู้คนที่มีความแตกต่างทั้งในเชิงภาษา วัฒนธรรม และเชื้อชาติ และรูปแบบที่สาม ความเป็นพลเมืองดิจิทัล (digital citizenship) คือความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อมีส่วนร่วมในสังคมเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และปลอดภัย เพราะเราสามารถเข้าถึงข้อมูลโดยไร้ข้อจำกัดเชิงภูมิศาสตร์ เข้าร่วมชุมชนที่มีความสนใจร่วมกัน สร้างสรรค์แนวคิดใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหา และทำให้เสียงของพลเมืองดังขึ้นในสังคม แต่พลเมืองดิจิทัลก็ต้องเผชิญกับความเสี่ยงใหม่ๆ เช่น การสอดแนมความเป็นส่วนตัว อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ดังนั้นพลเมืองดิจิทัลจึงต้องตระหนักถึงโอกาสและความเสี่ยงในโลกดิจิทัล พัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นในโลกใหม่ และเข้าใจถึงสิทธิและความรับผิดชอบในโลกดิจิทัล (Thaidigizen, 2018) ทั้งนี้พลเมืองดิจิทัลควรมีทักษะสำคัญ 8 ประการดังนี้

1. ทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง (Digital Citizen Identity) คือการที่ผู้ใช้สื่อดิจิทัลสร้างภาพลักษณ์ในโลกออนไลน์ของตนเองในแง่บวกทั้งความคิด ความรู้สึก และการกระทำ โดยมีวิจรรย์ญาณในการรับส่งข่าวสารและแสดงความคิดเห็น มีความเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมใช้งานในสังคมออนไลน์ และรู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ไม่ทำผิดกฎหมายและจริยธรรมในโลกออนไลน์ ทั้งนี้จะเป็นการสร้างและบริหารจัดการอัตลักษณ์ที่ดีของตนเองทั้งในโลกออนไลน์และโลกความจริงได้

2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจรรย์ญาณที่ดี (Critical Thinking) คือความสามารถในการแยกแยะระหว่างข้อมูลที่ถูกต้องและข้อมูลที่ผิด ข้อมูลที่มีเนื้อหาเป็นประโยชน์และข้อมูลที่เข้าข่ายอันตราย ข้อมูลทางสื่อออนไลน์ที่น่าตั้งข้อสงสัยและน่าเชื่อถือได้ เมื่อใช้อินเทอร์เน็ตจะต้องรู้ว่าเนื้อหาอะไรเป็นสาระ มีประโยชน์ รู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ สามารถวิเคราะห์และประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายได้ เข้าใจรูปแบบการหลอกลวงต่างๆ เช่น ข่าวปลอม เว็บบลอม ภาพตัดต่อ เป็นต้น โดยการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจรรย์ญาณที่ดีมีองค์ประกอบคือ ความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมิน

3. ทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์ (Cyber security Management) คือความสามารถในการป้องกันข้อมูลด้วยการสร้างระบบความปลอดภัยที่เข้มแข็ง ป้องกันการโจรกรรมข้อมูลหรือการโจมตีออนไลน์ได้ ปกป้องอุปกรณ์ดิจิทัลข้อมูลที่จัดเก็บและข้อมูลส่วนตัวไม่ให้เสียหาย สูญหายหรือถูกโจรกรรมจากผู้ไม่หวังดีในโลกออนไลน์

4. ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว (Privacy Management) คือการมีดุลพินิจในการบริหารจัดการข้อมูลส่วนตัว ปกป้องข้อมูลส่วนตัวในโลกออนไลน์ โดยเฉพาะการแชร์ข้อมูลส่วนตัวทั้งของตนเองและของผู้อื่น รวมถึงรู้เท่าทันภัยคุกคามทางอินเทอร์เน็ต เช่น มัลแวร์ ไวรัสคอมพิวเตอร์ และกลลวงทางไซเบอร์ โดยพลเมืองดิจิทัลไม่ควรตั้งรหัสผ่านของบัญชีใช้งานที่ง่ายเกินไป ควรตั้งรหัสผ่านหน้าจอ Smart phone เสมอ แชร์ข้อมูลส่วนตัวอย่างระมัดระวัง และระวังการเปิดเผยชื่อและที่ตั้ง ปฏิเสธแอปพลิเคชันที่พยายามจะเข้าถึงข้อมูลส่วนตัว ไม่ใช่ Wifi สาธารณะเมื่อต้องกรอกข้อมูลส่วนตัว

5. ทักษะในการจัดสรรเวลาหน้าจอ (Screen Time Management) คือสามารถบริหารเวลาที่ใช้อุปกรณ์ในยุคดิจิทัล รักษาสมดุลได้ระหว่างการใช้เวลาในโลกเสมือนกับโลกความจริง และ

ตระหนักถึงการใช้เวลาหน้าจอที่นานเกินไป การทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ตลอดจนผลเสียจากการเสพติดสื่อดิจิทัลด้วย

6. ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ผู้ใช้งานมีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ (Digital Footprints) คือทักษะความเข้าใจว่าการใช้ชีวิตในโลกดิจิทัลจะหลงเหลือร่องรอยข้อมูลทิ้งไว้เสมอ รวมถึงเข้าใจว่าผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นนั้นเราต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้ร่องรอยเท้าดิจิทัล หรือ Footprints คือการที่ผู้ใช้งานทิ้งร่องรอยเอาไว้ในโลกออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นข้อความสนทนา การลงทะเบียนอีเมล การโพสต์รูปภาพ แม้ว่าจะลบไปแล้วแต่ร่องรอยยังคงอยู่ในระบบไว้ให้ติดตามตัวเสมอ

7. ทักษะในการรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ (Cyberbullying Management) การกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์คล้ายกับการกลั่นแกล้งในรูปแบบอื่นแต่จะกระทำผ่านสื่อสังคมออนไลน์หรือสื่อดิจิทัลเพื่อให้เกิดการคุกคาม ล่อลวง กลั่นแกล้ง เช่น การส่งข้อความทางโทรศัพท์ การเขียนข้อความ Comment ด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพหรือบั่นทอนจิตใจ การแพร่ภาพที่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย การสร้างกลุ่มขึ้นมาโจมตีโดยเฉพาะ เป็นต้น ทั้งนี้วิธีรับมือกับการถูกกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์คือ หยุดโต้ตอบกับผู้กลั่นแกล้ง ปิดกั้นการสื่อสารกับผู้กลั่นแกล้ง และรายงานไปยังผู้ให้บริการสื่ออื่นๆ

8. ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม (Digital Empathy) คือมีความเห็นอกเห็นใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นบนโลกออนไลน์ แม้ว่าจะไม่ได้เห็นหน้ากัน ควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทั้งในโลกออนไลน์และโลกชีวิตจริง ดังนั้นจึงควรคิดก่อนจะโพสต์ลงสังคมออนไลน์เสมอ ไม่โพสต์ในขณะที่มีอารมณ์โกรธ ไม่ใช้วาจาสร้างความเกลียดชัง ไม่ล่วงล้ำข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่น และไม่กลั่นแกล้งผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัล (สรานนท์ อินทนนท์, 2561: 6-13)

8.2 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

8.2.1 ความหมายของคำว่า “ลิขสิทธิ์”

“ลิขสิทธิ์” ตามกฎหมายพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 หมายความว่า สิทธิแต่ผู้เดียวที่จะกระทำการใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำขึ้น ส่วนคำว่า “ผู้สร้างสรรค์” นั้น หมายความว่า ผู้ทำหรือผู้ก่อให้เกิดงานสร้างสรรค์อย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้

โดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 หมวด 1 ส่วนที่ 1 งานอันมีลิขสิทธิ์ ประกอบด้วย 2 มาตราที่สำคัญ ดังนี้

มาตรา 6 งานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ งานสร้างสรรค์ประเภทวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ หรืองานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์หรือแผนกศิลปะของผู้สร้างสรรค์ไม่ว่างานดังกล่าวจะแสดงออกโดยวิธีหรือรูปแบบอย่างไร

การคุ้มครองสิทธิไม่คลุมถึงความคิดหรือขั้นตอน กรรมวิธีหรือระบบ หรือวิธีใช้หรือการทำงาน หรือแนวคิด หลักการ การค้นพบ หรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์

มาตรา 7 สิ่งต่อไปนี้ไม่ถือว่าเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้

(1) ข่าวประจำวัน และข้อเท็จจริงต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นเพียงข่าวสารอันมิใช่งานในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ

- (2) รัฐธรรมนูญ และกฎหมาย
- (3) ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง คำชี้แจง และหนังสือโต้ตอบของกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่น
- (4) คำพิพากษา คำสั่ง คำวินิจฉัย และรายงานของทางราชการ
- (5) คำแปล และการรวบรวมสิ่งต่างๆ ตาม (1) ถึง (4) ที่กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่นจัดทำขึ้น

8.2.2 การคุ้มครองลิขสิทธิ์และการละเมิดลิขสิทธิ์

ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 หมวด 1 ส่วนที่ 3 การคุ้มครองลิขสิทธิ์ มีสาระสำคัญกล่าวโดยสรุป ตามมาตรา 15 คือเจ้าของลิขสิทธิ์ย่อมมีสิทธิแต่ผู้เดียวในการทำซ้ำหรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น และอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิได้โดยจะกำหนดเงื่อนไขหรือไม่ก็ได้แต่เงื่อนไขดังกล่าวจะกำหนดในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมไม่ได้ อย่างไรก็ตาม ตามมาตรา 16 ในกรณีเจ้าของลิขสิทธิ์ให้ผู้อื่นใช้สิทธิย่อมไม่เป็นการตัดสิทธิเจ้าของลิขสิทธิ์ที่จะอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธินั้นได้ด้วย เว้นแต่ในหนังสืออนุญาตได้ระบุเป็นข้อห้ามไว้ และมาตรา 18 ผู้สร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์มีสิทธิที่จะแสดงตนว่าเป็นผู้สร้างสรรค์ และมีสิทธิห้ามมิให้ผู้รับโอนลิขสิทธิ์หรือบุคคลอื่นใดบิดเบือน ตัดทอน ดัดแปลง หรือทำโดยประการอื่นใดแก่งานนั้นจนเกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของผู้สร้างสรรค์

สำหรับหมวด 1 ส่วนที่ 5 การละเมิดลิขสิทธิ์ มีสาระสำคัญกล่าวโดยสรุป ตามมาตรา 27 คือการทำซ้ำหรือดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 15 (5) ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ในมาตรา 28 มาตรา 29 และมาตรา 30 สำหรับโสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ หรือสิ่งบันทึกเสียง หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์อันมีลิขสิทธิ์หากทำซ้ำหรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาดังกล่าว จัดให้ประชาชนรับฟังและหรือชมงานโดยเรียกเก็บเงินหรือผลประโยชน์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 15 (5) ไม่ว่าในส่วนที่เป็นเสียงหรือภาพให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ทั้งนี้มาตรา 28/1 ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 ได้เพิ่มเติมการทำซ้ำโดยการบันทึกเสียงหรือภาพ หรือทั้งเสียงและภาพจากภาพยนตร์อันมีลิขสิทธิ์ในระหว่างฉายในโรงภาพยนตร์ ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ด้วย

นอกจากนี้ มาตรา 31 ผู้ใดรู้อยู่แล้วหรือมีเหตุอันควรรู้อย่างใดได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ด้วยการขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อ หรือเสนอให้เช่าซื้อ เผยแพร่ต่อสาธารณชน แจกจ่ายในลักษณะก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ถือว่าเป็นผู้กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์

สำหรับหมวด 8 บทกำหนดโทษ สาระสำคัญที่เกี่ยวเนื่องกับการเขียนเพื่อการสื่อสาร มีดังต่อไปนี้

มาตรา 69/1 ผู้ใดกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ตามมาตรา 28/1 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงแปดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 70 ผู้ใดกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ตามมาตรา 31 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ถ้ากระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำผิดเพื่อการค้า ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 70/1 ผู้ใดกระทำการละเมิดข้อมูลการบริหารสิทธิ ตามมาตรา 53/1 หรือมาตรา 53/2 หรือละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีตามมาตรา 53/4 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อการค้า ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 73 ผู้ใดกระทำความผิดต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพ้นโทษแล้วยังไม่ครบกำหนดห้าปี กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้อีก ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น (กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2021)

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5715/2562

ขณะเกิดเหตุจำเลยเป็นผู้ประกอบการร้านอาหารโอเกะ แม้ขณะเกิดเหตุจำเลยมิได้อยู่ในร้าน แต่จำเลยในฐานะเจ้าของร้านซึ่งประกอบกิจการร้านอาหารโอเกะย่อมมีหน้าที่ต้องตรวจตราดูแลและควบคุมการดำเนินงานกิจการของร้านให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและไม่ผิดกฎหมาย การที่จำเลยเป็นผู้ติดต่อให้เจ้าของตู้เพลงคาราโอเกะหยุดเหรียญที่มีงานเพลงซึ่งได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายมาติดตั้งที่ร้านอาหารโอเกะของจำเลย จำเลยย่อมอยู่ในวิสัยที่จะตรวจสอบได้ว่างานเพลงที่ติดตั้งในหน่วยความจำของตู้เพลงคาราโอเกะหยุดเหรียญดังกล่าวเป็นงานที่ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายหรือไม่ จำเลยจึงรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่างานดังกล่าวทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหาย เมื่อมีการเปิดเพลงดังกล่าวจากตู้เพลงคาราโอเกะหยุดเหรียญโดยแบ่งปันผลประโยชน์กัน จึงเป็นความผิดสำเร็จ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานเผยแพร่ต่อสาธารณชนในงานที่ได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายเพื่อกำไรอันเป็นการกระทำเพื่อการค้า

ที่มา : ศาลฎีกา (2564).

ตัวอย่างข่าวการละเมิดลิขสิทธิ์

เตือนละเมิดลิขสิทธิ์ “บุพเพสันนิวาส” โทษหนักคุก 4 ปีปรับ 8 แสน คนแชร์สื่อโดนด้วย
วันที่ 07 มี.ค. 2561 เวลา 19:08 น.

“พาณิชย์” ย้ำละเมิดลิขสิทธิ์วรรณกรรม “บุพเพสันนิวาส” นำไปใช้อื่นๆ โทษหนักคุก 4 ปี ปรับ 8 แสน เตือนคนแชร์อาจเข้าข่ายละเมิดด้วย

น.ส.นุสรรา กาญจนกุล ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย กรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดเผยว่า ขณะนี้ กรมอยู่ระหว่างการปรับปรุงกฎหมายแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์บนโลกออนไลน์ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์ หรือนำงานละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้อย่างรวดเร็ว และช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์แพร่หลายและขยายวงกว้าง เนื่องจากในยุคดิจิทัลที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาลากหลายรูปแบบ ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น โอนไลน์, เฟซบุ๊ก และยูทูบ เป็นต้น ล่าสุดมีกรณีของการละเมิดลิขสิทธิ์ วรรณกรรมเรื่องบุพเพสันนิวาส ซึ่งเป็นบทประพันธ์ที่ค่อนข้างได้รับความนิยมจากประชาชนอย่างมาก

ทั้งนี้ กรมขอเตือนเกี่ยวกับการละเมิดดังกล่าว เช่น การสแกนบทละครมาเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ถือว่าเข้าข่ายการละเมิดลิขสิทธิ์หลายมาตรา เช่น การทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน มีโทษปรับตั้งแต่ 2 หมื่นบาท-2 แสนบาท หากกระทำเพื่อการค้า มีโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 4 ปี หรือปรับตั้งแต่ 1-8 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากนี้ ยังกำหนดโทษสำหรับการเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยรู้อยู่แล้วหรือมีเหตุอันควรรู้ว่างานที่นำออกเผยแพร่ นั้น ได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น มีโทษปรับตั้งแต่ 1 หมื่นบาท-1 แสนบาท และหากการกระทำมีความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำเพื่อการค้า มีโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่ 5 หมื่นบาท-4 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำหรับกรณีของผู้ที่มีการกดแชร์และการดาวน์โหลด ถือเป็น การเผยแพร่สาธารณชนอย่างหนึ่ง หากกระทำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์อาจเข้าข่ายละเมิดลิขสิทธิ์ได้ อย่างไรก็ตามหากการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานมีลิขสิทธิ์ อาจเข้าข่ายยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากประสงค์จะใช้งานลิขสิทธิ์ใดๆ ควรติดต่อเจ้าของลิขสิทธิ์เพื่อดำเนินการขออนุญาตก่อน

“กรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ วรรณกรรมเรื่องบุพเพสันนิวาส ไปเผยแพร่บนเฟซบุ๊กนั้น ทางสำนักพิมพ์ แสปปีบานานาก็ได้ดำเนินการแจ้งความกับตำรวจกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อเอาผิดเพจละเมิดลิขสิทธิ์เผยแพร่เนื้อหานวนิยายบุพเพสันนิวาสที่เล่มรวมถึงคนที่แชร์ด้วยแล้ว ในส่วนของกรมได้มีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้

ความเข้าใจในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการใช้งานลิขสิทธิ์บนสื่อโซเชียลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความรู้และเห็นความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา” น.ส.นุสรรา กล่าว

รายงานข่าวแจ้งว่า ปัจจุบันบทประพันธ์นวนิยายเรื่อง บุพเพสันนิวาส ของผู้ประพันธ์ดังนามปากกา “รวมแพง” หรือ จันทร์ยวีร์ สมปรีดา ที่ถูกนำไปสร้างเป็นละครเผยแพร่ขณะนี้ เป็นบทประพันธ์ขายดีแต่ก็สัปดาห์ยอดขายหลายหมื่นเล่ม โดยมีราคา 285 บาทต่อเล่ม แต่สุดท้ายก็ถูกน่านิยายทั้งฉบับมาเผยแพร่บนเพจเฟซบุ๊กให้โหลดและแชร์กันแบบฟรีๆ ไม่ต่ำกว่า 7 หมื่นครั้ง ส่งผลให้มีการดำเนินคดีกับเจ้าของเพจเนื่องจากการผิดกฎหมายละเมิดลิขสิทธิ์

ที่มา : Post Today (2018)

8.3 กฎหมายหมิ่นประมาท

ตามประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 11 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง หมวด 3 ความผิดฐานหมิ่นประมาท ซึ่งประกอบด้วย 8 มาตรานั้น ทั้งนี้ผู้เรียนสื่อสารมวลชนควรศึกษา การหมิ่นประมาท ตามมาตรา 326 การหมิ่นประมาท ตามมาตรา 327 การหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา ตามมาตรา 328 ข้อยกเว้นความผิดฐานหมิ่นประมาท ตามมาตรา 329 และข้อยกเว้นโทษ ตามมาตรา 330 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2564)

8.3.1 การหมิ่นประมาท ตามมาตรา 326

ตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิด ลักษณะ 11 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง หมวด 3 ความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา 326 ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ทั้งนี้การหมิ่นประมาทจะเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญานั้น จะต้องมีการกระทำที่สำคัญ คือ การใส่ความ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายคำว่าใส่ความไว้ว่าหมายถึง พูดหรือเขียนให้ร้ายป้ายสี กล่าวหาเรื่องร้ายให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย แต่ตามความหมายที่ชาวบ้านธรรมดาเข้าใจกัน ก็คือการใส่ความแก่กัน ว่าใส่ร้ายหรือแสดงข้อความที่ไม่เป็นความจริง แต่ข้อเท็จจริงตามกฎหมายข้อความที่กล่าวแก่บุคคลอื่นนั้นแม้ที่กล่าวออกไปนั้นเป็นความจริงก็ผิดกฎหมายฐานหมิ่นประมาท

การหมิ่นประมาทต้องเป็นการกล่าว “ใส่ความ” “ผู้อื่น” ต่อ “บุคคลที่สาม” ต้องมีบุคคลสามฝ่าย คือ ผู้กล่าว ผู้อื่น และบุคคลที่สาม เช่น ด่าบอกแดงว่า แดงขโมยของเขียวไม่ผิดฐานหมิ่นประมาท เพราะไม่มีบุคคลที่สาม แต่ถ้าด่าบอกเหลืองว่า แดงขโมยของเขียว ด่าผิดฐานหมิ่นประมาทแล้ว เพราะเหลืองเป็นบุคคลที่สาม เมื่อมีการกล่าว การใส่ความ บุคคลที่สามแล้ว ประการสุดท้ายที่จะเป็นผิดฐานหมิ่นประมาทได้นั้น การใส่ความต้องทำให้ผู้ถูกใส่ความเสียหาย ไม่ว่าจะเสียหายในชื่อเสียง ถูกคนอื่นดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชังก็ได้ นอกจากนี้การใส่ความต้องมีผู้เสียหาย คือผู้ถูกใส่ความ ซึ่งตามหลักเกณฑ์ทางกฎหมายคือผู้อื่น โดยผู้อื่นนั้นจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3920/2562

ข้อความที่จำเลยกล่าวจะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทหรือไม่ ต้องพิจารณาถึงความรู้สึกของวิญญูชนทั่วไป เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่าข้อความที่กล่าวถึงนั้นถึงขั้นที่ทำให้ผู้ถูกหมิ่นประมาทซึ่งเป็นนายความน่าจะเสียชื่อเสียง บุคคลอื่นดูหมิ่น เกลียดชังหรือไม่ มิใช่พิจารณาตามความรู้สึกของผู้ถูกหมิ่นประมาทแต่ฝ่ายเดียว ถ้อยคำที่จำเลยกล่าวว่า “เอาทนายเองขวยที่ไหนมา สลุด” นั้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายของคำว่า “เฮงขวย” ว่าเอาแน่นอนอะไรไม่ได้ คุณภาพต่ำ ไม่ดี เช่น คนเฮงขวย ของเฮงขวย เรื่องเฮงขวย ส่วนคำว่า “สลุด” ให้ความหมายว่า หยาบ ต่ำช้า เลวทราม (ใช้เป็นคำด่า) เช่น เลวสลุด เช่นนี้ แม้ถ้อยคำที่จำเลยด่า โดยการกล่าวว่าทนายเฮงขวย เป็นเพียงการดูถูกเหยียดหยามและสบประมาทโจทก์ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามให้อับอายเจ็บใจ แต่ยังไม่เป็นการใส่ความให้เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียด

ซึ่งก็ตาม แต่เมื่อฟังประกอบกับถ้อยคำตอนท้ายว่า “สกุล” แล้ว วิญญาณทั่วไปจึงอาจเข้าใจว่า โจทก์ซึ่งเป็นทนายความเอาแน่นอนอะไรไม่ได้ คุณภาพต่ำ ไม่ดีและเป็นไปในทางหยาบ ต่ำช้า เลวทราม ถ้อยคำดังกล่าวจึงอาจทำให้โจทก์เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง อันอาจเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทได้
ที่มา : ศาลฎีกา (2564)

8.3.2 การหมิ่นประมาท ตามมาตรา 327

มาตรา 327 ผู้ใดใส่ความผู้ตายต่อบุคคลที่สาม และการใส่ความนั้นน่าจะเป็นเหตุให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษดังบัญญัติไว้ในมาตรา 326 นั้น

ซึ่งตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายที่จะเป็นผิดฐานหมิ่นประมาทคนตายนั้นจะมีหลักเกณฑ์เหมือนกับหมิ่นประมาทธรรมดา คือ เป็นการใส่ความผู้ตายต่อบุคคลที่สาม แต่หลักเกณฑ์ที่จะทำให้การหมิ่นประมาทคนตายเป็นการผิดกฎหมาย ก็คือ การใส่ความนั้นน่าจะเป็นเหตุให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชังไม่ว่าใส่ความผู้ตาย แล้วน่าจะเป็นเหตุให้ผู้ตายเสียชื่อเสียงถูกดูหมิ่นถูกเกลียดชัง

ทั้งนี้ผู้ตาย คือคนตายที่ไม่มีชีวิต ซึ่งต้องดูว่าขณะใส่ความหรือกล่าวหมิ่นประมาทนั้น คนที่ถูกใส่ความตายหรือยังเพราะมีผลทางกฎหมาย แต่ถ้าขณะใส่ความตายไปแล้ว แต่ผู้ตายไม่มีบิดามารดา คู่สมรส หรือบุตร ก็จะไม่เอาผิดแก่ผู้ใส่ความไม่ได้ กฎหมายกำหนดต่อบุคคลที่เป็นผู้เสียหายในความผิดฐานหมิ่นประมาทคนตายไว้ว่า บิดาต้องเป็นบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย คือ ต้องจดทะเบียนสมรสกับมารดา ส่วนมารดาคือแม่ แต่ไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนสมรสกับพ่อ คู่สมรสต้องมีการจดทะเบียนสมรสถูกต้องตามกฎหมายถ้าเพียงแต่อยู่กินกันฉันสามีภรรยาแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส ก็ไม่ถือเป็นผู้เสียหายสุดท้ายคือบุตร ก็ต้องเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย ถ้าผู้ตายเป็นบิดา บิดาก็ต้อง จดทะเบียนสมรสกับมารดา แต่ถ้าผู้ตายเป็นมารดา มารดากับบุตรมีความสัมพันธ์กันตามกฎหมายอย่างถูกต้องเสมอแม้ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับพ่อ กฎหมายกำหนดต่อบุคคลที่จะเป็นผู้เสียหายไว้เพียงเท่านี้ บุคคลนอกเหนือจากนี้ไม่ถือเป็นผู้เสียหาย

อย่างไรก็ตามถ้าผู้เสียหายในความผิดฐานหมิ่นประมาทตายเสียก่อนร้องทุกข์ให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็น ผู้เสียหาย หมายความว่าถ้าได้มีการหมิ่นประมาทคนที่ยังมีชีวิตอยู่แต่คนที่ถูกหมิ่นประมาทได้ตายในเวลาต่อบุคคลดังกล่าวข้างต้นจะดำเนินต่อไปกับผู้หมิ่นประมาทได้

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6031/2531

จำเลยที่ 1 เขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์มีข้อความว่า “พรรคไหนเอ่ยที่คนในพรรค พัวพันกับการค้าเฮโรอีนระหว่างประเทศจนต้องแก้ปัญหาด้วยการปลิดชีพตัวเองลาโลก” ข้อความดังกล่าวทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ว่าหมายถึงพรรค ป. และ ด. สามีโจทก์ ดังนี้จำเลยที่ 1 มีเจตนาใส่ความผู้ตายโดยการโฆษณาด้วยเอกสารอันน่าจะเป็นเหตุให้โจทก์ซึ่งเป็นภรรยาของผู้ตายและบุตรเสียชื่อเสียงถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชังจากผู้อื่นได้ มิใช่เป็นการแสดงความคิดเห็นหรือข้อความโดยสุจริต ดิชมด้วยความเป็นธรรม จำเลยที่ 1 จึงมีความผิดฐานหมิ่นประมาท จำเลยที่ 2 เป็น

บรรณาธิการผู้พิมพ์และผู้โฆษณาต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ 1 ตามกฎหมาย จำเลยที่ 1 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเคยเป็นรัฐมนตรีมาก่อน ถ้าจะรอกการลงโทษไว้ย่อมจะเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งให้จำเลยที่ 1 ต้องระมัดระวังความประพฤติของตน ซึ่งน่าจะเป็นผลดีแก่สังคมมากกว่าที่จะลงโทษจำคุกจำเลยที่ 1 ส่วนจำเลยที่ 2 มิใช่ผู้เขียนแต่รับผิดชอบในฐานะบรรณาธิการ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณาจำเลยทั้งสองไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน พฤติการณ์และเหตุผลแห่งรูปคดีมีเหตุสมควรรอกการลงโทษเพื่อให้โอกาสจำเลยทั้งสองกลับประพฤติตนเป็นพลเมืองดีต่อไป

ที่มา : ศาลฎีกา (2564)

8.3.3 การหมิ่นประมาท ตามมาตรา 328

มาตรา 328 ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ทั้งนี้องค์ประกอบความผิด ประกอบด้วย

1. ผู้กระทำความผิดนั้นต้องกระทำการหมิ่นประมาทครบถ้วนตามความผิดฐานหมิ่นประมาททั่วไปก่อน

2. การกระทำดังกล่าวนั้นได้กระทำการด้วยการโฆษณาเผยแพร่ ไม่ว่าจะโดยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพ หรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏด้วยวิธีใด แผ่นเสียงหรือแผ่นบันทึกเสียง อย่างเป็นทางการกระจายเสียงหรือแพร่ภาพ หรือการป่าวประกาศโดยวิธีอื่นใด

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10839/2557

การที่จำเลยไปให้ข่าวและหนังสือพิมพ์ได้ลงข่าวแพร่หลายทั่วจังหวัดลำปางว่า จำเลยซื้อสลากเลขท้าย 3 ตัวตรงหมายเลข 966 ประจำงวดวันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 แล้วถูกรางวัล โจทก์ร่วมไม่ยอมจ่ายเงินรางวัลให้แก่จำเลย ซึ่งไม่เป็นความจริง ถือเป็นการใส่ความโจทก์ร่วมโดยมุ่งประสงค์ให้โจทก์ร่วมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง และการที่จำเลยให้สัมภาษณ์ต่อผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ จำเลยยอมรับว่าผู้รับข้อความคือผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชน อาจนำเสนอข่าวสารที่ได้รับมาเผยแพร่ต่อบุคคลทั่วไป ทั้งข้อความที่จำเลยให้สัมภาษณ์เป็นเรื่องเกี่ยวกับการถูกเงินรางวัลแต่ไม่ได้รับเงินรางวัลอันเป็นความหวังของบุคคลทั่วไปที่ซื้อสลาก ซึ่งมีลักษณะเป็นเรื่องที่สนใจของประชาชน ถือว่าจำเลยมีเจตนาเล็งเห็นผลได้ว่าผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ต้องนำข้อความที่จำเลยให้สัมภาษณ์ไปลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์ตามที่จำเลยให้สัมภาษณ์ เมื่อหนังสือพิมพ์นำข้อความที่ให้สัมภาษณ์ไปลงพิมพ์โฆษณาสมตามเจตนาของจำเลยแล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาตาม ป.อ. มาตรา 328

ที่มา : ศาลฎีกา (2564)

ตัวอย่างข่าวคดีหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา

คุกพร้อมพงษ์ 1 ปี หมิ่นประธานศาลรธน.

วันที่ 31 ก.ค. 2555 เวลา 11:04 น.

ศาลสั่งจำคุกพร้อมพงษ์- เกียรติอุดม 1 ปี รอลงอาญา ปรับ 5 หมื่นบาท คดีหมิ่นประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลอาญานัดฟังคำพิพากษา คดีที่นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายพร้อมพงษ์ นพฤทธิ โฆษกพรรคเพื่อไทย และนายเกียรติอุดม เมนะสวัสดิ์ ส.ส.อุดรธานี พรรคเพื่อไทย ฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา จากกรณีเมื่อวันที่ 8 มิ.ย. 53

นายพร้อมพงษ์ และนายเกียรติอุดม ร่วมกันแถลงข่าวกล่าวหา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ว่าประพฤติตนไม่เหมาะสม ไม่น่าเชื่อถือ ขัดต่อจริยธรรมของตุลาการ ขาดความยุติธรรมและขาดความเป็นกลาง เป็นเหตุให้เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นเกลียดชัง

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า นายพร้อมพงษ์ และนายเกียรติอุดม ไม่ตรวจสอบข้อมูลให้ครบก่อนการแถลงข่าว เห็นว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นโดยไม่สุจริตหวังผลทางการเมือง ทำให้โจทก์เสื่อมเสียชื่อเสียง พิพากษาจำคุก นายพร้อมพงษ์ และนายเกียรติอุดม คนละ 1 ปี ปรับ 50,000 บาท แต่ทั้งคู่ไม่เคยต้องโทษมาก่อน โทษจำคุกให้รอลงอาญา 2 ปี และลงโฆษณาโดยย่อในหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับเป็นเวลา 7 วัน

ที่มา : Post Today (2012)

8.3.4 ข้อยกเว้นการกระทำที่ไม่ถือว่าผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา 329 ผู้ใดแสดงความคิดเห็นหรือข้อความใดโดยสุจริต

- (1) เพื่อความชอบธรรม ป้องกันตนหรือป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรม
- (2) ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติการตามหน้าที่
- (3) ดิชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำหรือ
- (4) ในการแจ้งข่าวด้วยความเป็นธรรมเรื่องการดำเนินการอันเปิดเผยในศาลหรือในการประชุม

ผู้นั้นไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

สำหรับมาตรานี้เป็นบทบัญญัติที่ได้รับการยกเว้นว่า “ไม่ผิดฐานหมิ่นประมาท” ซึ่งต้องเป็นการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต เช่น ชาวบ้านเขียนจดหมายร้องเรียนหนังสือพิมพ์ว่า เจ้าหน้าที่แจกปลากระป๋องให้ราษฎรผู้ประสบภัยธรรมชาติว่า ไม่ได้ทำไปด้วยความเที่ยงธรรม มีข้อความตอนหนึ่งว่า “พวกผมได้แต่ปลากระป๋องเน่า ๆ ส่วนของดี ๆ ปลัดกับกำนันเอาไปหมด” แม้จะกล่าวโดยเข้าใจผิด แต่ถ้ากล่าวโดยเชื่อว่าเป็นความจริงดังที่ชาวบ้านเข้าใจ ก็ถือว่าเป็นการกล่าวโดยสุจริต

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3546/2558

ข่าวเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่องการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและมีการออกโฉนดที่ดินทับซ้อนพื้นที่สวนป่าเป็นข่าวที่สังคมให้ความสนใจเพราะมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของทุกคนในสังคม และข้อเท็จจริงตามที่จำเลยที่ 1 นำมาตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ของตนเป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากการสืบสวนและสอบสวนของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รวมถึงเจ้าพนักงานตำรวจ เมื่อจำเลยทั้งสองในฐานะสื่อมวลชนมีหน้าที่เสนอข่าวสารที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองให้ประชาชนทราบโดยเสนอข้อมูลไปตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามที่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องสืบสวนและสอบสวนได้ความ หากใช้เป็นข้อเท็จจริงที่จำเลยทั้งสองสร้างขึ้นเองไม่ แม้ข้อความบางส่วนอาจทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจว่าโจทก์มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดด้วยอันเป็นการใส่ความโจทก์ก็ได้รับความเสียหาย โดยที่โจทก์ยังมีได้ถูกเรียกไปแจ้งข้อกล่าวหาหรือดำเนินคดี แต่การดำเนินคดีก็เป็นเรื่องที่เจ้าพนักงานผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการได้ภายในกำหนดอายุความ ทั้งการนำเสนอข่าวสารเชิงวิเคราะห์ของจำเลยทั้งสอง ก็เป็นการติชมวิพากษ์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นไปตามข้อเท็จจริงที่ได้ความมาจากการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องโดยสุจริตและติชมด้วยความเป็นธรรมอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ จำเลยทั้งสองจึงไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาทตาม ป.อ. มาตรา 329 (3)

ที่มา : ศาลฎีกา (2564)

8.3.5 ข้อยกเว้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา 330 ในกรณีหมิ่นประมาท ถ้าผู้ถูกหาว่ากระทำความผิด พิสูจน์ได้ว่าข้อที่หาว่าเป็นหมิ่นประมาทนั้นเป็นความจริง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

แต่ห้ามไม่ให้พิสูจน์ ถ้าข้อที่หาว่าเป็นหมิ่นประมาทนั้นเป็นการใส่ความในเรื่องส่วนตัว และการพิสูจน์จะไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน

จากมาตรา 330 นี้จะเห็นได้ว่าถ้าผู้กระทำความผิดพิสูจน์ได้ว่าเรื่องราวที่กล่าวมาแล้วเป็นความจริง ผู้นั้นมีความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ แต่ก็มีข้อห้ามอีกว่าห้ามพิสูจน์หากข้อความที่ถูกหาว่าเป็นการหมิ่นประมาทนั้น เป็นการใส่ความเรื่องส่วนตัวและการพิสูจน์ไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน เช่นนี้ไม่ต้องพิสูจน์ถึงแม้จะเป็นเรื่องจริงก็ตาม เพราะถึงมีการพิสูจน์ออกมาว่าเป็นเรื่องจริงก็เป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทอยู่ดี

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 14401/2555

ในความผิดฐานหมิ่นประมาท แม้ตาม ป.อ. มาตรา 330 วรรคสอง จะห้ามไม่ให้ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดพิสูจน์ว่า ข้อความที่หมิ่นประมาทนั้นเป็นการใส่ความในเรื่องส่วนตัว และการพิสูจน์จะไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนก็ตาม คดีนี้โจทก์เป็นภริยาที่ไม่จดทะเบียนสมรสของ ป. กำนัน บุตรชายโจทก์เปิดร้านเกมได้รับอนุญาตตามกฎหมายภายในบริเวณบ้านโจทก์ จำเลยทำหนังสือถึงสารวัตรใหญ่หัวหน้าสถานีตำรวจว่า มีเด็กนักเรียนมั่วสุมติดตู้เกมที่ร้านเกมซึ่งตั้งอยู่หน้าบ้านเมียน้อยกำนัน ข้อความที่จำเลยร้องเรียนนั้น เป็นการส่งหนังสือร้องเรียนไปถึงเจ้าพนักงานตำรวจ เพื่อขอให้ดูแลกวาดล้างร้านเกมเพราะจำเลยเห็นว่ามีเด็กนักเรียนเข้าไปมั่วสุมติดเกมไม่สนใจ

การเรียน ไม่สนใจงาน อันเป็นการแสดงข้อเท็จจริงและความเห็นโดยสุจริตด้วยความชอบธรรม ป้องกันตนและส่วนได้เสียของตน ดิชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ จำเลยมีสิทธิทำหนังสือดังกล่าวได้ ข้อความในหนังสือร้องเรียนของจำเลยต้องพิจารณาพร้อมกันทั้งฉบับ จะพิจารณาแยกออกเป็นส่วน ๆ เพื่อพิจารณาว่าส่วนใดเป็นการหมิ่นประมาทโจทก์โดยแยกจากกันหาได้ไม่ เว้นแต่ข้อความเห็นได้โดยชัดเจนว่า ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จำเลยร้องเรียน หรือเห็นเจตนาของจำเลยโดยชัดแจ้งว่า มีเจตนาจะใส่ความโจทก์เป็นการเฉพาะ และเมื่อพิจารณาการกระทำของจำเลยแล้วจำเลยส่งหนังสือร้องเรียนโดยนำหนังสือร้องเรียนใส่ในซองจดหมายซึ่งระบุชื่อและที่อยู่ผู้รับสารวัตกรใหญ่อันเป็นหัวหน้าสถานีตำรวจฯ อันเป็นตำแหน่งที่มีผู้รับเอกสารของจำเลยโดยแนบชื่อเพียงคนเดียวมิได้มีเจตนาให้ข้อความดังกล่าวแพร่หลายออกไป ส่วนในหนังสือร้องเรียนที่โจทก์อ้างว่า มีข้อความที่หมิ่นประมาทว่า ตุ๋มตั้งอยู่หน้าบ้านเมียน้อยกำนัน แต่ในบรรทัดถัดมาของหนังสือร้องเรียน มีข้อความว่า “พวกพ่อแม่เด็กนักเรียน เขาวชนได้แต่มองดูแล้วก็พูดอะไรไม่ได้ เพราะตุ๋มตั้งอยู่บ้านกำนันเลยก็ว่าได้ พ่อแม่ของเด็กไม่มีที่พึ่ง มีหลายคนไปหาผมบอกให้ผมทำหนังสือมาหาท่าน...” อันเป็นการแสดงเจตนาของจำเลยที่ต้องการให้เจ้าพนักงานตำรวจกวดขันดูแลจับกุม มิให้เด็กนักเรียนซึ่งเป็นอนาคตของประเทศชาติไปถูกมอมเมาและมั่วสุมทำสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและครอบครัวเท่านั้น นอกจากนี้ในหนังสือของจำเลยยังให้ข้อมูลแก่เจ้าพนักงานตำรวจว่า สาเหตุที่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองมิได้กวดขันดูแล เป็นเพราะสาเหตุใด ผู้ปกครองของเด็กไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานในท้องที่ได้แล้ว จึงได้ทำหนังสือมาแจ้งแก่เจ้าพนักงานตำรวจผู้มิหน้าที่ได้รับผิดชอบให้ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป แม้ข้อมูลบางอย่างจะเป็นเรื่องส่วนตัวของโจทก์ แต่ก็ก็เป็นสิ่งที่จำเลยมีความชอบธรรมที่จะกระทำได้ เพราะเป็นเรื่องต่อเนื่องเกี่ยวพันกับเรื่องที่จำเลยร้องเรียน การกระทำของจำเลยไม่เป็นการหมิ่นประมาทโจทก์

ที่มา : ศาลฎีกา (2564)

นอกจากนี้ยังมีมาตรา 331 มาตรา 332 และมาตรา 333 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มาตรา 331 คู่ความ หรือทนายความของคู่ความ ซึ่งแสดงความคิดเห็นหรือข้อความในกระบวนการพิจารณาคดีในศาล เพื่อประโยชน์แก่คดีของตน ไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา 332 ในคดีหมิ่นประมาทซึ่งมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด ศาลอาจสั่ง

(1) ให้ยึด และทำลายวัตถุหรือส่วนของวัตถุที่มีข้อความหมิ่นประมาท

(2) ให้โฆษณาคำพิพากษาทั้งหมด หรือแต่บางส่วนในหนังสือพิมพ์หนึ่งฉบับหรือหลายฉบับ

ครั้งเดียวหรือหลายครั้ง โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณา

มาตรา 333 ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดฐานหมิ่นประมาทตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

8.4 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

8.4.1 ความหมายของคำสำคัญในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ระบบคอมพิวเตอร์” หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ

“ข้อมูลคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูล ข้อความ คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด บรรดาที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ในสถานที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้และให้หมายความรวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

“ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง ปลายทาง เส้นทาง เวลา วันที่ ปริมาณ ระยะเวลา ชนิดของบริการ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์นั้น

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า

(1) ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่นโดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเองหรือในนามหรือเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น

(2) ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

“ผู้ใช้บริการ” หมายความว่า ผู้ใช้บริการของผู้ให้บริการไม่ว่าต้องเสียค่าใช้บริการหรือไม่ก็ตาม

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 11 ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

8.4.2 การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทาง

เศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามก และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและให้เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา 16 ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะทำให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ผู้กระทำต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยสุจริตอันเป็นการติชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำได้ ผู้กระทำไม่มีความผิด

ความผิดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองเป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

มาตรา 16/1 ในคดีความผิดตามมาตรา 14 หรือมาตรา 16 ซึ่งมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด ศาลอาจสั่ง

(1) ให้ทำลายข้อมูลตามมาตราดังกล่าว

(2) ให้โฆษณาหรือเผยแพร่คำพิพากษาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือสื่ออื่นใด ตามที่ศาลเห็นสมควร โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณาหรือเผยแพร่

(3) ให้ดำเนินการอื่นตามที่ศาลเห็นสมควรเพื่อบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดนั้น

มาตรา 16/2 ผู้ใดรู้ว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ในครอบครองของตนเป็นข้อมูลที่ศาลสั่งให้ทำลายตามมาตรา 16/1 ผู้นั้นต้องทำลายข้อมูลดังกล่าว หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14 หรือมาตรา 16 แล้วแต่กรณี

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 319/2560

จำเลยที่ 1 ในฐานะเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ตามบทนิยามของ พ.ร.บ.จัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 มาตรา 4 มิได้มีหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องรับผิดชอบในการผลิตข่าวแต่อย่างใด เมื่อโจทก์มิได้นำสืบพยานให้ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 เกี่ยวข้องกับข่าวตามที่โจทก์นำมาฟ้องอย่างไร จึงไม่อาจลงโทษจำเลยที่ 1 ในความผิดฐานหมิ่นประมาทได้

จำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของสื่ออิเล็กทรอนิกส์เว็บไซต์มติชนออนไลน์ เป็นผู้นำเสนอข่าวสารทางระบบคอมพิวเตอร์ในนามของตนเอง คือเว็บไซต์มติชนออนไลน์ จำเลยที่ 1 ย่อมเป็นผู้ให้บริการตามบทนิยามของ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 3 และการที่เว็บไซต์มติชนออนไลน์เสนอข่าวใด ๆ ย่อมถือว่าจำเลยที่ 1 ในฐานะเจ้าของและผู้ให้บริการยินยอมให้มีการนำเสนอข่าวดังกล่าวแล้ว จำเลยที่ 1 จะอ้างว่าได้มอบให้บุคคลอื่นควบคุมดูแลบริหารจัดการเว็บไซต์โดยจำเลยที่ 1 มิได้เกี่ยวข้องกับข่าวดังกล่าวเลยหาได้ไม่ เพราะบทกฎหมายข้างต้นมีเจตนารมณ์มุ่งประสงค์จะควบคุมการทำหน้าที่ของผู้ให้บริการโดยเฉพาะ

โจทก์มิได้เป็นแกนนำหรือเข้าร่วมการชุมนุมตามข่าวที่ปรากฏ ถือได้ว่าข่าวหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวโจทก์เป็นข้อมูลอันเป็นเท็จ เมื่อข่าวดังกล่าวระบุว่าการประชุมมีการนำรถบรรทุกสิบล้อมาปิดถนน อันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เป็นเหตุให้รถทุกประเภทไม่สามารถสัญจรผ่านไปมาได้ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน ย่อมทำให้โจทก์ซึ่งตามข่าวระบุว่าเป็นแกนนำการประชุมได้รับความเสียหายแก่ชื่อเสียงได้ จำเลยที่ 1 เป็นผู้ให้บริการยินยอมให้มีการนำข้อมูลอันเป็นเท็จดังกล่าวเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยประการที่น่าเกิดความเสียหายแก่โจทก์หรือประชาชน จึงมีความผิดตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 15 ประกอบมาตรา 14 (1)

หนังสือพิมพ์รายวันมติชนของจำเลยที่ 1 เผยแพร่และวางจำหน่ายทั่วราชอาณาจักร ส่วนเว็บไซต์มติชนออนไลน์ก็เผยแพร่โดยระบบสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ ผู้สนใจสามารถติดตามข่าวได้ทั่วราชอาณาจักรเช่นเดียวกัน ถือได้ว่าการกระทำตามฟ้องเกิดขึ้นทั่วราชอาณาจักร โจทก์จึงใช้สิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลชั้นต้นได้ไม่ถือว่าเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

ที่มา : ศาลฎีกา (2564)

ตัวอย่างข่าวการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์

‘ยูทูปเบอร์’ อัลดคลิปขอโทษ เผยบทเรียน ถูก ‘ศรีพันวา’ ฟ้องหลายล้าน เหตุรีวิวปลอมในเว็บ

วันที่ 21 มกราคม 2564 - 16:53 น.

‘ยูทูปเบอร์’ อัลดคลิปขอโทษ เผยบทเรียน ถูก ‘ศรีพันวา’ ฟ้องหลายล้าน เหตุรีวิวปลอมในเว็บ

จากกรณีโด่งดังในโลกออนไลน์ เมื่อปลายปีที่แล้ว ภายหลังจากที่ ปลาวาฬ – วรสิทธิ์ อีสสระ ได้ออกมาโพสต์อินสตาแกรม ถึง รุ่ง-ปณัสยา แกนนำกลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม ทำให้เกิดความไม่พอใจจำนวนมาก และมีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงโรงแรมศรีพันวา ที่หนุ่มปลาวาฬเป็นเจ้าของและยังมีการแห่เข้าไปรีวิว โรงแรมศรีพันวา ในกูเกิล และเว็บไซต์ท่องเที่ยวชื่อดังหลายแห่ง ทำให้คะแนนลดลง จนโรงแรมออกมาประกาศว่า จะดำเนินคดีกับคนที่โพสต์ข้อความเท็จล่าสุด ยูทูปเบอร์รายหนึ่ง ในช่อง BOOMz Channel ซึ่งมีผู้ติดตาม 3.46 หมื่นราย ได้ออกมาโพสต์คลิปวิดีโอ “บทเรียน...ศรีพันวาเตือนชาวโลกโซเชียลที่สนุกกับการทำลายผู้อื่นด้วยข้อความเท็จ” และว่าต้องศึกษาให้เข้าใจจริงๆ ต้องใช้สติและปัญญา คิดถึงผลที่จะเกิดตามมา และต้องมีคุณธรรมความถูกต้องเป็นหลัก โดยมีเนื้อหาว่า เขาถูกโรงแรมฟ้องดำเนินคดี จากการไปรีวิวครั้งนี้ ยูทูปเบอร์รายดังกล่าว เปิดเผยว่า บুম ได้ก๊อปปี้ข้อความในทวิตเตอร์ ภาษาไทย อังกฤษ จีน ไปรีวิวในกูเกิลแมป ใช้แอกเคาต์ ยูทูป ทำให้คะแนนรีวิวเหลือ 2 ดาว ซึ่งบুমทำไปด้วยความคึกคะนอง ไม่คาดคิดว่าจะไปทำร้ายใคร วันถัดไป อุกคิดว่า สิ่งที่ทำมันไม่ดี เป็นการเพศรีวิว ใช้ข้อมูลไม่จริงจะไปลบแก้ไขก็ไม่ทันแล้ว คิดว่าจบแล้ว จนถึงธันวาคม 2563 ก็ได้รับจากญาติ ถูกหมายเรียก ข้อหาหมิ่นประมาท และ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ มาจาก จ.ภูเก็ต ไม่รู้ว่าใครแจ้งความ จนรู้ว่า เป็น สภ.วิเชียร ว่าเราทำอะไรผิดลงไป ก็คิดว่า มีเหตุการณ์ที่เราไปรีวิว คิดถึงคำที่แม่เตือน “ก็คิดในใจว่าเจอเรื่องยุ่งๆแล้ว ไม่คิดว่าจะส่งผลกระทบต่อเรามาถึงเดือนธันวาคม ในใจคิดว่า ไม่น่าไปยุ่งกับกระแสเลย ก็คิดว่าจะโดนเข้าคุกไหม จนถึงวันที่เข้าพบ พนง.สืบสวน ก็ได้เจรจากับโรงแรม เขาก็บอกว่า การกระทำที่โพสต์เพศรีวิวไปนั้น ก็บอกว่า เขาได้รับความเสียหาย และอยากให้เราได้รับบทเรียน อยากให้เป็นตัวอย่างให้สังคมให้คนที่ทำแบบเรา ทำตามกระแส เขาก็บอกว่า กระพบกับพนักงานหลายร้อย หลายพันชีวิต ที่ได้รับผลกระทบ ที่เขาสร้างชื่อเสียงมานาน เราก็ก้านึกผิด” “พี่ๆ พนักงาน กว่าจะช่วยสร้างกันมีชื่อเสียงระดับโลก การกระทำครั้งนี้ ทำลายการท่องเที่ยวของไทย ที่คิดถึงภูเก็ตคิดถึงศรีพันวา ทั้งเศรษฐกิจและเหมือนซ้ำเติม คนที่โดนพิษจากโควิดให้นักเข้าไปอีก เราก็ก้านึกผิดจริงๆ ไม่คิดว่าจะส่งผลกระทบต่อมากมายขนาดนี้” บুম ยังระบุด้วยว่า หนายต้องการให้ชดใช้หลายล้านบาท ซึ่งบুমและครอบครัวไม่สามารถนำเงินส่วนนี้มาชดใช้ได้ จึงขอชดใช้เป็นเงิน 20,000 บาท โรงแรมก็เห็นถึงมนุษยธรรม ที่เราต้องดูแลแม่และครอบครัว เขาขอให้บুমไม่ไปทำร้ายใครอีก และใช้ความจริง ในการศึกษาให้จริง เพราะผลกระทบส่งผลกระทบต่อบুমโดยตรง และครั้งหน้าอาจจะไม่ได้โชคดีแบบนี้อีก อยากบอกว่า ถ้าเราทำถูกต้อง เราจะปลอดภัย “สุดท้าย ต้องกราบขอโทษคุณปลาวาฬ และชาวศรีพันวาทุกท่านกับการกระทำทุกท่าน สำนึกผิดแล้วจริงๆ จะไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน และไม่ทำแบบนี้อีกแล้ว ขอขอบคุณโอกาสที่ให้บুমได้ปรับปรุงตัว และเมตตาขอมความให้บুম”

ที่มา : มติชนออนไลน์ (2564)

สรุปท้ายบท

ปัจจุบันการสื่อสารมีทั้งรูปแบบที่ใช้สื่อดั้งเดิมและรูปแบบสื่อดิจิทัล ผู้ส่งสารที่เป็นองค์กรภาครัฐและเอกชนควรตระหนักถึงข้อควรปฏิบัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัล พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งคุ้มครองงานสร้างสรรค์ประเภทวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ หรืองานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์หรือแผนกศิลปะของผู้สร้างสรรค์ไม่ว่างานดังกล่าวจะแสดงออกโดยวิธีหรือรูปแบบอย่างไร การทำซ้ำหรือดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนแก่งานอันมีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาตจะเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

ส่วนความผิดฐานหมิ่นประมาท จะต้องมีการกระทำที่สำคัญ คือ “การใส่ความ” “ผู้อื่น” ต่อ “บุคคลที่สาม” นอกจากนี้หากกระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น จะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา อย่างไรก็ตามผู้ใดแสดงความคิดเห็นหรือข้อความใดโดยสุจริต เพื่อความชอบธรรม ป้องกันตนหรือป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรม หรือในฐานะเป็นเจ้าของงานปฏิบัติการตามหน้าที่ หรือติชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำหรือในการแจ้งข่าวด้วยความเป็นธรรมเรื่องการดำเนินการอันเปิดเผยในศาลหรือในการประชุม การกระทำความดังกล่าวไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

สุดท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 หลักสำคัญที่จะเป็นความผิดก็ต่อเมื่อนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนหรือเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ รวมถึงการส่งต่อข้อมูลนั้นด้วย ทั้งนี้การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอายก็เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. จงอธิบายทักษะสำคัญ 8 ประการของพลเมืองดิจิทัลที่ควรมีในปัจจุบัน
2. จงอธิบายความหมายของคำว่าลิขสิทธิ์
3. งานอันมีลิขสิทธิ์ประกอบด้วยอะไรบ้าง
4. การกระทำที่จะผิดฐานหมิ่นประมาทต้องมียุติประสงค์ประกอบสำคัญอะไรบ้าง

5. การนำภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอายโพสต์ลง Facebook เป็นความผิดหรือไม่ อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. 2564. **กฎหมาย-ลิขสิทธิ์**. [Online]. Available: <http://www.ipthailand.go.th/th/dip-law-2/category/>, October 24, 2021.
- มติชนออนไลน์. 2564. **เกาะกระแสโซเชียล**. [Online]. Available: https://www.matichon.co.th/social/news_2540658, November 1, 2021.
- ศาลฎีกา. 2564. **สืบค้นคำพิพากษาศาลฎีกา**. [Online] Available: <http://deka.supremecourt.or.th/search>, October 29, 2021.
- สรานนท์ อินทนนท์. 2561. **ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ Digital Intelligence)**. ปทุมธานี: บริษัทมหาชนจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2550. **พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550**. [Online]. Available: <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C771/%C771-20-9999-update.pdf>, November 1, 2021.
- _____. 2564. **พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499**. [Online]. Available: <https://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=443287&ext=pdf>, November 1, 2021.
- Post Today. 2012. **ข่าวการเมือง**. [Online] Available: <https://www.posttoday.com/politic/news/168292>, October 31, 2021.
- _____. 2018. **ข่าวเศรษฐกิจ-ธุรกิจ**. [Online] Available: <https://www.posttoday.com/economy/news/543531>, October 24, 2021.
- Thaidigizen. 2018. **ความเป็นพลเมืองดิจิทัล: พลเมืองแห่งศตวรรษที่ 21**. [Online]. Available: <https://thaidigizen.com/digital-citizenship/ch1-digital-citizenship/>, May 27, 2019.

บรรณานุกรม

- กนกพร ศักดิ์อุตมขจร. 2543. การแสวงหา การใช้ประโยชน์และพฤติกรรมการบริหารการเงิน
บุคคลของประชาชนกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต.
การประชาสัมพันธ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมควบคุมโรค. 2564. เทคนิคการจรรยาบรรณการประชุม. [Online]. Available:
<http://ddc.moph.go.th>, May 15, 2021.
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. 2564. กฎหมาย-ลิขสิทธิ์. [Online]. Available: <http://www.ipthailand.go.th/th/dip-law-2/category/>, October 24, 2021.
- กระทรวงการต่างประเทศ. 2564. [Online]. Available: <https://www.mfa.go.th/th/index>,
June 21, 2021.
- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. 2566. กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. [Online].
Available: [https://www.mdes.go.th/mission/detail/2319-กฎหมายคุ้มครองข้อมูล](https://www.mdes.go.th/mission/detail/2319-กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล)
ส่วนบุคคล, October 10, 2023.
- กฤษฎารัตน์ โล่ห์วีชรินทร์. (บรรณาธิการ). 2563. โฉมใหม่ของการบริหารภาครัฐในศตวรรษที่ 21.
ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กองทัพเรือ. 2555. ประวัติกองทัพเรือ. [Online]. Available: [https://www.navy.mi.th/](https://www.navy.mi.th/index.php/history/detail/history_id/3)
[index.php/history/detail/history_id/3](https://www.navy.mi.th/index.php/history/detail/history_id/3), June 4, 2021.
- กองวิชาการและพัฒนาคณาจารย์. 2566. หนังสือภายในที่ อว. 0652.33/412 เรื่อง ขอส่งประกาศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 2 ฉบับ. ลงวันที่ 30 มีนาคม 2566.
กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการและพัฒนาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
พระนคร.
- กองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย. 2564. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/BloomedThailand>, November 14, 2021.
- กาญจนา แก้วเทพ. 2553. สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน. 2563. หนังสือภายนอกที่ อว.0652.04/841 เรื่อง ขอความ
อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. ลงวันที่ 7 เมษายน 2563.
กรุงเทพมหานคร: คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- จรรยา ขจรกิตตินที. 2560. กระบวนการการผลิตสื่อบทข่าวของทีมข่าวเฉพาะกิจ สำนักข่าวไทยรัฐ
ออนไลน์. การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- จุมพล รอดคำดี. 2561. บรรยายพิเศษ “แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนนิเทศศาสตร์.”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วันที่ 24 มกราคม 2561.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชิตาภา สุขพล้ำ. 2548. การสื่อสารระหว่างบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- ณัฐกฤต ตะธา. 2565. บรรยายพิเศษ “ทักษะแนวคิดการกำหนดประเด็นและมิติเชิงลึกในการสื่อสารท่วงถื่น.” [Online]. Available: <https://us02web.zoom.us/j/6036042215?pwd=R0pwNHE4bk5SNetyYXpjRDJvdVdZz09>, วันที่ 25 มีนาคม 2565.
- ณรงค์ ชื่นนิรันดร์. 2555. ประเภทแหล่งข่าวในภาวะวิกฤต. [Online]. Available: <http://narongthai.com/BB8.html>, June 11, 2011.
- ดวงพร หมวดมณี. 2553. การแสวงหาข้อมูลข่าวสารและความคาดหวังของผู้ลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต การจัดการการสื่อสารองค์กร. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. 2552. บุคคลสาธารณะ. [Online]. Available: <http://www.matichon.Co.th/>, April 8, 2009.
- ทวีป ศรีน่วม. 2564. ประมวลกฎหมายอาญา. [Online]. Available: <https://www.drthawip.com/criminalcode/001>, October 27, 2021.
- ทิวาพร ทราบเมืองปัก. 2563. เอกสารการสอน การสื่อสารและรายงานข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์. [Online]. Available: <http://courseware.npru.ac.th/>, February 12, 2022.
- ไทยโพสต์ออนไลน์. 2564. บทความ. [Online]. Available: <https://www.thaipost.net/main/detail/102585>, May 18, 2021.
- ไทยรัฐออนไลน์. 2564. บทบรรณาธิการ. [Online]. Available: <https://www.thairath.co.th/news/politic/2092231>, May 18, 2021.
- _____. 2564. หนังสือพิมพ์. [Online]. Available: <https://www.thairath.co.th/newspaper>, June 13, 2021.
- _____. 2564. นิยายไทยรัฐ. [Online]. Available: <https://www.thairath.co.th/novel/Monrakhnongpak/ep1/page1>, May 29, 2021.
- _____. 2564. หนังสือพิมพ์. [Online]. Available: <https://www.thairath.co.th/newspaper>, June 13, 2021.
- นฤมล เพิ่มชีวิต และพัชนี เขยจรรรยา. 2553. การแสวงหาข้อมูล การใช้ประโยชน์และความเชื่อถือในข้อมูลการท่องเที่ยวจากสื่อออนไลน์ที่ผู้บริโภคสร้างเองของคนวัยทำงาน. วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1. หน้า 99-121.
- บุญเกิด วงษ์บุญงาม. 2558. กาสิโน “ได้ไม่คุ้มเสีย: ธุรกิจสร้างหรือทำลายชาติ?”. การฝึกอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรม: การอำนวยความสะดวกเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม 29 มิถุนายน-24 กรกฎาคม 2558 ณ วิทยาลัยกิจการยุติธรรม สำนักกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประชัน วัลลิโก. 2554. การข่าวเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ และอังธิดา ลิ้มปัทมปาณี. 2554. การข่าวเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2.
นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปราณี สุรสิทธิ์. 2557. การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: แพลนพรีนซ์ติ้ง.
- พรนภา จันท์มานะเจริญ. 2561. กระบวนการสื่อข่าวอาชญากรรม สถานีโทรทัศน์ TNN 24.
รายงานสหกิจศึกษา. สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์. มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- พรรคก้าวไกล. 2564. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/MoveForwardPartyThailand>, November 14, 2021.
- พิชญาพร ประครองใจ. 2558. หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พิศิษฐ์ ชวลาธวัช. 2543. การรายงานข่าวชั้นสูง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ดับเบิลได้นายน์.
- พีร์ พงศ์พิพัฒน์พันธุ์. 2559. สถานการณ์สื่อมวลชนในโลกยุคใหม่. [Online]. Available:
<http://www.siamrath.co.th/n/1649>., March 12, 2018.
- พีระ จิโรโสภณ. 2548. ประมวลสาระชุดวิชา 15701 ปรัชญา นิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร.
นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- แพรวออนไลน์. 2562. คอลัมน์ PEOPLE. [Online]. Available: <https://prawe.com/people/225634.html>, May 18, 2021.
- ไพฑูริย์ มະณู. 2559. สื่อดิจิทัล (Digital Media). [Online]. Available: <http://paitoon.esdc.go.th/sux-dicithal>., November 11, 2021.
- ภาณินี บุญเลิศ. 2560. การเขียนและการรายงานข่าวทางวิทยุกระจายเสียง. กรุงเทพมหานคร:
บริษัท ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- มติชนออนไลน์. 2564. เกาะกระแสโซเชียล. [Online]. Available: https://www.matichon.co.th/social/news_2540658, November 1, 2021.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2564. ระบบสารสนเทศ. [Online]. Available:
<http://edoc.rmutp.ac.th/Home.aspx?DocType=>, October 23, 2021.
- _____. 2565. คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนเขื่อนักวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เกษมศ.
โฆษณา-ประชาสัมพันธ์. [Online]. Available: <https://www.rmutp.ac.th/คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน-2/>, October 22, 2023.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2566. ราชชมงคลพระนครจัดกิจกรรม “RMUTP We are one เพราะเราเป็นหนึ่ง” สร้างคนรุ่นใหม่มีใจเสียสละ ส่องต่อสิ่งดีๆ ให้สังคม. เอกสารประชาสัมพันธ์: กองสื่อสารองค์กร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- _____. 2566. อธิการบดี ร่วมแสดงความยินดีกับนักศึกษาทีม RMUTP RACING. [Online]. Available: <https://teched.rmutp.ac.th/new/?p=33258>, October 22, 2023.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2546. **หลักและทฤษฎีการสื่อสาร**. พิมพ์ครั้งที่ 20. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มานะ ตริิรยาภวัฒน์. 2553. เมื่อนักข่าว “ดราม่า” พัฒนาสู่สายพันธุ์ใหม่แบบ Cinematic Journalism และ Emo-Journalism. [Online] Available: <http://www.oknation.nationtv.tv/blog>, March 7, 2018.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2559. **โครงการศึกษาวิจัยการปฏิรูปสื่อ เล่มที่ 1 “วิวัฒนาการ และสถานภาพปัจจุบันของสื่อ โครงสร้างตลาดสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อใหม่ (New Media), วิวัฒนาการเทคโนโลยีของสื่อ”**. [Online] Available: <https://tdri.or.th/2017/10/media-reform-2016/>, November 11, 2011.
- มนวิภา วงรุจิระ. 2547. **การข่าวเบื้องต้น**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยง ภู่วรรณ. 2564. [Online] Available: <https://www.facebook.com/yong.poovorawan/>, May 25, 2021.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. 2542. **การวิเคราะห์ผู้รับสาร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2560. **พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560**. [Online]. Available: <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/010/24.PDF>, November 1, 2021.
- _____. 2562. **ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันหยุดราชการประจำปี**. [Online]. Available: http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/E/122/T_0001.PDF, May 29, 2021.
- รุ่งฤดี แผลงศร. 2557. **การเขียนบทความสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วี. พี. ปรินท์ (1991). จำกัด.
- วชิรณี วงศ์ศิริอำนวย. 2552. **การเขียนบทความ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บี เอส ดี การพิมพ์ จำกัด.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง. 2561. **ความท้าทายแห่งศตวรรษที่ 21 ของพลเมืองดิจิทัล**. [Online]. Available: <http://www.the101.world/digital-challenges>, December 31 2018.
- วรวรรณ ศรียาภัย. 2555. **การเขียนเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทวี.พี.ปรินท์ (1991). จำกัด.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วารสารธรรม สามโกเศศ. 2559. **รู้จัก Disruptive Technologies**. [Online] Available: <http://www.bangkokbiznews.com>, January 1, 2018.
- วาที ชันธุวาร. 2557. **ข่าวคือข้อเท็จจริงแต่อาจไม่ใช่ความจริงเสมอไป. วารสารนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 4(1): มกราคม-เมษายน 2557, หน้า 147-156.**
- วิเชียร ก่อกิจกุล. 2553. **ความแตกต่างของการรายงานข่าวน้ำท่วมโคราชของช่อง 7 กับช่อง 3. นครราชสีมา: ศูนย์ข่าวช่อง 7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สัมภาษณ์. วันที่ 20 ตุลาคม 2553.** _____ . 2560. [Online]. Available: <https://www.facebook.com>, December 26, 2017.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. 2540. **การประชาสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- วีรพงษ์ พลนิกรกิจ. 2545. **การเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์. บริษัท เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์ จำกัด.**
- วุฒิสภา. 2564. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/SenateThailand>., October 29, 2021. _____ . 2566. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/SenateThailand>., October 26, 2023.
- ศธ 360 องศา. 2566. [Online]. Available: https://www.facebook.com/MOE360degree?locale=th_TH, October 22, 2023.
- คันสนีย์ มีชูสาร. 2561. **นิเทศก์นักศึกษาสหกิจโต๊ะข่าวอาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร: สถานีโทรทัศน์ TNN 24. สัมภาษณ์. วันที่ 16 กรกฎาคม 2561.** _____ . 2563. **กิจกรรมรณรงค์สร้างสรรค์ในมุมมองของนักสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: โทรทัศน์. สัมภาษณ์. วันที่ 20 เมษายน 2563.**
- ศาลฎีกา. 2564. **สืบค้นคำพิพากษาฎีกา.** [Online] Available: <http://deka.supremecourt.or.th/search>, October 29, 2021.
- ศิริพร นันทาคำ. 2551. **พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อในการตัดสินใจซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. การบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- ศิริวัฒน์ ดีพอ. 2564. **บรรยายพิเศษ “อาชญากรรมไซเบอร์ที่เกิดขึ้นในยุคโควิด-19”.** Facebook Live/Law Nida/, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 29 พฤษภาคม 2564.
- ศูนย์ข้อมูล COVID-19. 2564. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/information covid19/>, April 18, 2021.
- ศูนย์สื่อสารนานาชาติแห่งจุฬาฯ. 2564. **การสื่อสาร.** [Online] Available: <http://www.chulapedia.ac.th>, April 8, 2021.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สถานีโทรทัศน์โมโน 29. 2562. **ประกวดภาพยนตร์สั้น”เป็นหนึ่งไม่พียงยา” ครั้งที่ 9** ซึ่งถ้ายประธาน **ทูลกระหม่อมฯ**. [Online]. Available: <https://mono29.com/episode/236986.html?fbclid=IwAR2vq0ytfICA70ZTofl955hYRYZuFr0KTKiPCcEewssczlSwUsyNmoKuyg>, June 26, 2021.
- สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย. 2565. **บทข่าวโทรทัศน์**. กรุงเทพมหานคร: สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย.
- สถานีวิทยุมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2554. **ข่าวต้นชั่วโมง**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สถาบันวิจัยและพัฒนา. 2566. **หนังสือประทับตราที่ อว.0652.11/387**. ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2566. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. 2562. **เสปสื่อแบบไปไหน ให้รู้ทันโลก**. คลิปความรู้. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. เผยแพร่วันที่ 28 มีนาคม 2562.
- สมาน พิมพ์โคตร. 2553. **การคิดประเด็นข่าวและการวิจัยประเด็นข่าว**. เดลินิวส์. สัมภาษณ์. วันที่ 1 พฤศจิกายน 2553.
- สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยและสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย. 2557. **เสรีภาพ...บนความรับผิดชอบ**. เอกสารแถลงการณ์. วันเสรีภาพสื่อมวลชนโลก 3 พฤษภาคม 2557. [Online]. Available: http://www.tja.or.th/index.php?option=com_, March 13, 2018.
- สรานนท์ อินทนนท์. 2561. **ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ Digital Intelligence)**. ปทุมธานี: บริษัทมหาชนจำกัด.
- สรวิฑูรย์ ทองคำศรี. 2558. **สรุปการบรรยายหัวข้อ Data Journalism หรือวารสารศาสตร์เชิงข้อมูล**. [Online]. Available: <http://www.bangkokvoice.com/2015/09/29/data-journalism/>. January 1, 2018.
- สุทธิชัย หยุ่น. 2555. **อนาคตของข่าว**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ดับบลิวพีเอส (ประเทศไทย) จำกัด.
- _____. 2562. **รายการคุยรอบทิศ**. สถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี. ออกอากาศ 13 เมษายน 2562.
- สุทธิชาติ ชัดติยะ. 2552. **ศาสตร์การเขียน: ฉบับปรับปรุงแก้ไข**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: หจก.เปเปอร์เฮาส์.
- สุพิชฌาย์ ศรีประสิทธิ์. 2562. **เขียนบทความออนไลน์ สร้างรายได้หลักล้าน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี เอ็น เค แอนด์ สกายพรีนติ้งส์ จำกัด.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. 2544. **การสื่อข่าววิทยุและโทรทัศน์**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักข่าวอิศรา. 2563. **สารคดีเชิงข่าว**. [Online] Available: <https://www.isranews.org/thaireform/thaireform-documentary/86249-lampang-86249.html>, June 4, 2021.
- _____. 2564. **บทความ**. [Online]. Available: <https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/98039-Covidindia00.html>, May 19, 2021.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2550. **พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550**. [Online]. Available: <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C771/%C771-20-9999-update.pdf>, November 1, 2021.
- _____. 2564. **พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499**. [Online]. Available: <https://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=443287&ext=pdf>, November 1, 2021.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2562. [Online]. Available: http://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/article/02_aenwthaangkaarphicchaarnaahnwyngankhngnathtaam_phrb_mcchr_2562.pdf, October 15, 2023.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสมุทรปราการ. 2564. **บทความสาระน่ารู้**. [Online]. Available: https://pr.prd.go.th/samutprakan/ewt_news.php?nid=834&filename=index, June 1, 2021.
- สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2561. **ระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ครั้งที่ 46/2561**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. 2561. **แนวทางการปฏิบัติงานในการจัดและจัดทำรายงานการประชุมลับสภาและลับคณะกรรมการธิการ**. [Online]. Available: https://www.senate.go.th/assets/portals/49/news/112/2_9-สำนักรายงานการประชุมฯ.pdf, October 22, 2023.
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2566. **คำสั่งสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีที่ 171/2566 เรื่อง รับโอนข้าราชการพลเรือนสามัญ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2566. **สำเนาหนังสือ ที่ นร 0505/ว 435 เรื่อง การเลื่อนวันหยุดชดเชยวันหยุดราชการ ประจำปี 2566 และการกำหนดวันหยุดราชการเพิ่มเป็นกรณีพิเศษ ประจำปี 2567**. กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- หนังสือพิมพ์ MCT Post. 2556. **หนังสือพิมพ์ฝึกหัด**. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- อวยพร พาณิช และคณะ. 2553. **ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังธิดา ลิ้มปัทมปาณี. 2554. **การข่าวเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประชาชน จำกัด.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อัญชุลี วงษ์บุญงาม. 2560. ศักยภาพของนักสื่อสารมวลชนในยุคดิจิทัล. วารสารนิเทศศาสตร์ มสธ. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2560. หน้า 54-66.
- _____. 2561. รายงานวิจัย. การเปิดรับสื่อและการแสวงหาความรู้ของนักศึกษาสื่อสารมวลชนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- อัญชุลี วงษ์บุญงาม และดารณี ธัญญสิริ. 2554. รายงานวิจัย. การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- องค์กรบริหารส่วนตำบลวิสัยใต้. 2562. คู่มือการเขียนหนังสือราชการ และการจดยางานการประชุม. [Online]. Available: https://www.wisaitai.go.th/datacenter/doc_download/a_021019_115216.pdf, October 22, 2023.
- Aeh.chuangsuwan. 2017. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/aeh.chuangsuwan/>, June 26, 2021.
- Anchulee Wongboonngam. 2019. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/anchulee.wongboonngam/>, June 29, 2021.
- _____. 2019. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/anchulee.wongboonngam/>, October 23, 2021.
- _____. 2021. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/anchulee.wongboonngam/>, April 14, 2021.
- AP. 2017. [Online]. Available: <https://www.ap.org/>, December 28, 2017.
- Baran, S.J. and Davis, D.K., 1995. **Mass Communication Theory**. California: Wadsworth Publishing Company.
- Baran, S.J. 2019. **Introduction to Mass Communication Media Literacy and Culture**. 10th edition. New York: The McGraw-Hill Education.
- Bangkokbiznews. 2013. **เทสโก้ฯ รับนโยบายค่าแรง 300 บาท ประกาศเพิ่มเงินเดือนพนักงานในอีก 70 จังหวัดมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค.56**. [Online]. Available: <http://www.Bangkokbiznews.com>, January 1, 2013.
- Becker, S.L., 1983. **Discovering Mass Communication**. Illinois: Scott Foresman and Company.
- Bradshaw P. 2010. **How to be a data journalist**. [Online] Available: <http://www.theguardian.com/news/datablog/2010/oct/01/data-journalism-how-to-guid>, March 7, 2018.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Brandbuffet. 2019. เปิดพฤติกรรมคนไทย “5 GENs” เสพสื่อเก่า-ออนไลน์ เปลี่ยนไปอย่างไรในปี 2562. [Online]. Available: <https://www.brandbuffet.in.th/2019/11/thai-consumer-consumption-media-content-and-platforms-in-2019/>, June 11, 2021.
- Central Online Shopping. 2021. [Online] Available: <https://www.facebook.com/CentralOnlineShopping/>, November 11, 2021.
- Dailynews. 2012. 1 พ.ย.นี้เปิดใช้ทางยกระดับสุวินทวงศ์ คนฝั่งตะวันออกเฮหลังผจญรถติดกว่า 4 ปี. [Online]. Available: <http://www.dailynews.co.th>, January 3, 2013.
- Ejan2016. 2021. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/ejan2016/>, June 26, 2021.
- GBC House. 2021. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/gbchousecompany>, November 11, 2021.
- Google. 2023. [Online]. Available: <https://www.google.com>, October 24, 2023.
- Guilinklake. 2018. บทความสารคดีท่องเที่ยว. [Online]. Available: <http://www.guilinklake.com/article/ป่าต้นน้ำบ้านน้ำราด/>, May 31, 2021.
- iNN Independent News Network. 2022. คลิปข่าวต้นชั่วโมง. [Online]. Available: https://www.innnews.co.th/video/early-hour-news-clips/news_287951/, February 12, 2022.
- _____. 2023. คลิปข่าวต้นชั่วโมง. [Online]. Available: https://www.innnews.co.th/news/politics/news_630699/, October 22, 2023.
- Istock by Getty Images. 2021. [Online]. Available: <https://www.istockphoto.com/th>, November 14, 2021.
- KoratNextStep. 2020. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/KoratNextStep>, June 26, 2021.
- McMahon, M. 2022. In Journalism, what is a Scoop?. [Online]. Available: <https://www.infobloom.com/in-journalism-what-is-a-scoop.htm>, February 12, 2022.
- MGRONLINE. 2023. การ์ตูนการเมือง. [Online] Available: <https://mgronline.com/pjkkuan/detail/9660000095335>, October 25, 2023.
- More ทวีตศิลป์. 2021. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/moretaweetilp/>, April 18, 2021.
- Narongyod Mahittivanicha. 2020. สถิติและพฤติกรรมผู้ใช้งาน Internet Q1 ปี 2020 ทั่วโลก (รวมประเทศไทย). [Online]. Available: <http://www.twfdigital.com/blog/2020/02/global-digital-usage-stat-q1-2020/>, June 8, 2021.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Nextsteptv. 2017. **โลกของแมลง**. [Online]. Available: <http://www.nextsteptv.com/หนอนอัญมณี/>, June 7, 2021.
- Newtv. 2017. **ต่างประเทศ**. [Online]. Available: <https://www.newtv.co.th/news/5318>, June 4, 2021.
- Nksolargroup. 2021. **บทความ**. [Online]. Available: [https://www.nksolargroup.com/solar-cell/October 24](https://www.nksolargroup.com/solar-cell/October%2024), 2023.
- Official Line ช้างศึก. 2017. [Online] Available: Line application, July 12, 2017.
- O’Hair, D. and Wiemann, M. (2012). **Real Communication an Introduction**. 2nd edition. Boston: United States of America.
- Post Today. 2012. **ข่าวการเมือง**. [Online] Available: <https://www.posttoday.com/politic/news/168292>, October 31, 2021.
- Post Today. 2018. **ข่าวเศรษฐกิจ-ธุรกิจ**. [Online] Available: <https://www.posttoday.com/economy/news/543531>, October 24, 2021.
- PPTVHD36. 2023. **เด็กไทยคว่ำ 3 รางวัล แข่งขัน “นวัตกรรมเพื่อการประหยัดพลังงานระดับเอเชีย”**. [Online]. Available: <https://www.pptvhd36.com/news/สังคม/200743>, October 22, 2023.
- RmutpFB. 2016. [Online] Available: <https://www.facebook.com>, September 6, 2016.
- Sanook. 2016. **หนัง/ละคร**. [Online]. Available: <https://www.sanook.com/movie/61597/>, May 19, 2021.
- Sarakadee.com. 2020. **Communities**. [Online] Available: <https://www.sarakadee.com/2020/03/02/สวนขวัญ/>, April 13, 2020.
- Shortfilmaward. 2021. **โครงการประกวดคลิปวิดีโอสั้นกองทุนยุติธรรม**. [Online]. Available: <https://www.shortfilmaward.com/contest/detail/33>, June 24, 2021.
- SilpaWattanatham-ศิลปวัฒนธรรม. 2021. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/SilpaWattanatham>, November 14, 2021.
- Suandusitpoll. 2017. [Online]. Available: <http://suandusitpoll.dusit.ac.th/WEB/index.php>, December 28, 2017.
- Thaidigizen. 2018. **ความเป็นพลเมืองดิจิทัล: พลเมืองแห่งศตวรรษที่ 21**. [Online]. Available: <https://thaidigizen.com/digital-citizenship/ch1-digital-citizenship/>, May 27, 2019.
- Thaipost. 2023. [Online]. Available: <https://www.thaipost.net/criminality-news/411141/>, October 26, 2023.
- The101.world. 2021. [Online]. Available: <https://www.facebook.com/the101.world>, November 14, 2021.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Thereporters. 2023. [Online]. Available: <https://www.thereporters.co/tw-politics/1206231215/>, October 26, 2023.
- The standard. 2023. **นายกฯ ร่วมงานเลี้ยงรับรองโดย สีจิ้นผิง ปธน.จีน ระหว่างเนทางเยือนจีน.** [Online]. Available: <https://thestandard.co/srettha-xi-jinping-17102566/>, October 21, 2023.
- Thai PBS. 2017. **เยี่ยมชมสถานี.** [Online]. Available: <https://org.thaipbs.or.th/gallery/view/175?fbclid=IwAR0uPDqCrisgVE2P2GLKjLsWcxKXHbq5q76GxFZJUj66-oPN0qgzoNKEdsk>, June 13, 2021.
- _____. 2020. **ข่าวไทยพีบีเอส.** [Online]. Available: https://news.thaipbs.or.th/content/290238?fbclid=IwAR2tlpB5gt4fQqRL8G9pHF6DWqbsLc18Vay8_2jK4BufpAEV-BQq1q6RukU, June 13, 2021.
- The guardian. 2010. **How to begin.** [Online] Available: <http://www.theguardian.com/news/datablog/2010/oct/01/data-journalism-how-to-guide>, March 7, 2018.
- TrueID. 2020. **บทความ.** [Online] Available: https://cities.trueid.net/article/ย่านเก่าเล่าเรื่อง-ชุมชนตรอกข้าวเม่า-ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิถีชีวิตชาวฝั่งธน-trueidintrend_165853, May 25, 2021.
- Vivian J. 2014. **Media of Mass Communication.** 11th. Edition. America: Pearson Education Limited.
- Watthasai. 2021. **บทความเกี่ยวกับท่าน.** [Online]. Available: <http://www.watthasai.net/Budhas/bdd-16.htm>, June 1, 2021.
- Workpointtoday. 2019. **พล.อ.เปรม การ์นต์รัฐบาล “ประยุทธ์” ไม้โกง! เรียกนายกฯ “เพื่อน”.** [Online]. Available: <http://www.workpointtoday.com>, April 5, 2021.
- Youtube. 2019. **ราชมงคลพระนคร สอนทำหน้ากากอนามัยป้องกันฝุ่นละออง.** [Online]. Available: <https://www.youtube.com/watch?v=MaGkQ7jTksc>, October 23, 2021.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

กาสิโน ได้ไม่คุ้มเสีย: ธุรกิจสร้างหรือทำลายชาติ?*

บุญเกิด วงษ์บุญงาม

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากกระแสข่าว สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) “กลุ่มรักชาติ” เสนอให้มีการจัดตั้งกาสิโนหรือบ่อนการพนันถูกกฎหมายเพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ ตลอดจนสร้างรายได้ให้กับรัฐบาล ซึ่งแม้แต่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พลตำรวจเอกสมยศ พุ่มพันธุ์ม่วงยังขานรับกับแนวคิดนี้ ส่งผลให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างหนาหูตลอดเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา เพราะแม้ว่ากาสิโนจะสร้างรายได้จำนวนมหาศาลสักเพียงใด แต่เราในฐานะประชาชนเจ้าของประเทศย่อมจะอดสงสัยไม่ได้ว่าในแง่ของกฎหมาย ประเทศไทยเราพร้อมหรือยัง รวมไปถึงสังคมไทยจะได้รับการพัฒนาหรือได้รับผลกระทบด้านลบจากกาสิโนก็ยังคงเป็นปัญหาให้ต้องขบคิดกัน

ในแง่ของกฎหมายก็เป็นที่ทราบกันดีว่ากฎหมายหลายฉบับในประเทศไทยนั้น เป็นกฎหมายที่ดีแต่มีจุดอ่อนในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย นั่นอาจเป็นเพราะสังคมไทยมีลักษณะของการผ่อนปรนกันมากจนเกินไป รวมไปถึงเรื่องของระบบพวกพ้อง กฎหมายที่มีอยู่จึงยังไม่สามารถเอาผิดกับผู้กระทำผิดได้อย่างที่บัญญัติไว้ เมื่อพิจารณาเรื่องของการตั้งกาสิโนภายใต้กรอบของกฎหมายหลายคนจึงกังวลว่ารายได้อาจจะไม่เข้ารัฐอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยแต่อาจจะไหลไปเข้ากระเป๋าของนายทุนหรือผู้มีอำนาจบางกลุ่มแทนก็เป็นได้ เนื่องจากการสร้างกาสิโนนั้นไม่ใช่ธุรกิจเล็กๆ รัฐอาจใช้ระบบสัมปทาน ซึ่งก็แน่นอนคงหนีไม่พ้นนายทุนผูกขาดที่มีเงินหลักหมื่นล้านที่มีเครือข่ายคอนเน็คชันกับภาครัฐเป็นอย่างดี จึงจะได้รับสัมปทานในงานนี้ไป

ส่วนเรื่องของหน่วยงานที่จะมากำกับดูแลธุรกิจกาสิโน สำหรับในประเทศไทยนั้น หน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายยังไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนในแง่ของความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งระบบการตรวจสอบรายได้และหลักเกณฑ์ในการนำรายได้จากกาสิโนไปใช้ก็ยังไม่อยู่ในระดับมาตรฐานที่เชื่อถือได้ จากข้อมูลดังกล่าวหากรัฐบาลใดก็ตามจะจัดตั้งกาสิโนจริงก็พอจะเดากันได้ว่าตามนิสัยของคนไทยก็คงวิ่งเต้นเข้ามานั่งเป็นบอร์ดบริหาร ซึ่งก็หนีไม่พ้นผู้มีบารมีอีกตามเคย เหตุนี้เองจึงทำให้สังคมยังคงสงสัยว่ารายได้จำนวนมหาศาลจากบ่อนกาสิโนนั้นสุดท้ายแล้วจะเข้ารัฐหรือเข้ากระเป๋าใคร?

แม้ว่าประเทศไทยจะเป็นรัฐที่ปกครองด้วยกฎหมาย ภายใต้หลักนิติรัฐและนิติธรรมก็ตามที แต่หลายต่อหลายครั้งเราจะเห็นได้ว่ากฎหมายถูกบังคับใช้กับประชาชนทั่วไปแต่กลับไม่สามารถบังคับใช้ได้กับผู้ที่มีอำนาจ ไม่สามารถแม้แต่ตรวจสอบการกระทำของฝ่ายปกครองได้ คำว่าหลักนิติรัฐนั้น รศ.ดร. กำชัย จงจักรพันธ์ อธิบายว่า นิติรัฐมีต้นกำเนิดมาจากประเทศเยอรมัน หมายความว่า การปกครองโดยใช้กฎหมาย ไม่ใช่การปกครองตามอำเภอใจของผู้ปกครอง ส่วนคำว่านิติธรรมนั้น มีต้นกำเนิดมาจากประเทศอังกฤษ หมายความว่ากฎหมายแม้จะออกโดยรัฐสภาแต่ไม่ใช่ว่าจะออกกฎหมายอย่างไรก็ได้ แต่กฎหมายที่จะออกมาใช้ต้องเป็นกฎหมายที่เป็นธรรมด้วย ซึ่งทั้งสองคำนี้มีความ

เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกัน กล่าวคือเป็นหลักการที่มุ่งจำกัดอำนาจของผู้ปกครองไม่ให้ออกกฎหมายตามใจฝ่ายตัวเอง แต่ต้องคำนึงถึงสิทธิและการคุ้มครองประชาชนด้วย ฉะนั้นหากประเทศยึดหลักนิติรัฐ และนิติธรรม ก็จะเป็นแนวทางในการกำกับให้กฎหมายของประเทศนั้นมีความถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล ปฏิบัติได้จริงและต้องนำไปสู่ความยุติธรรมด้วย

ดังนั้นหากฝ่ายปกครองของประเทศไทยยังไม่สามารถเสริมสร้างหลักนิติรัฐและหลักนิติธรรมได้อย่างเป็นรูปธรรมให้ประชาชนมั่นใจว่าทุกคนไม่ว่าจะเป็นประชาชนทั่วไปหรือเป็นฝ่ายปกครอง ทุกคนล้วนอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกันแล้ว ก็อย่าเพิ่งใจร้อนสร้างกาสิโนเพราะธุรกิจดังกล่าวย่อมทำลายหลักนิติรัฐและหลักนิติธรรมของประเทศ หากกฎหมายยังมีช่องโหว่ไม่สามารถเอาผิดกับผู้มีบารมี ผู้อิทธิพลได้ สุดท้ายการสร้างกาสิโนอาจเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนบางกลุ่มแทนที่จะสร้างรายได้ให้กับประเทศ

สำหรับทางด้านสังคม หัวพรรคประชาธิปไตยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ออกมาให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2558 ว่าในบางประเทศเช่น ฮองกง สิงคโปร์ และมาเก๊า ถูกมองว่าเป็นแหล่งฟอกเงินและเกี่ยวข้องกับกระบวนการอาชญากรรม และจากอดีตประเทศเหล่านี้ไม่ค่อยมีปัญหาสังคมก็กลับเริ่มมีปัญหาสังคมให้เห็นมากขึ้นเรื่อยๆ หากประเทศไทยจะสร้างกาสิโนก็ควรคำนึงถึงเรื่องภาพลักษณ์ของประเทศและปัญหาสังคมที่จะตามมาด้วย ซึ่งในประเด็นสังคมนี้ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ ก็ได้ชี้ให้เห็นว่าตำรวจไทยยังขาดความซื่อสัตย์และความโปร่งใสเทียบไม่ได้กับสิงคโปร์และสวิตเซอร์แลนด์ นอกจากนี้การสร้างบ่อนสร้างกาสิโนอาจไม่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศ เพราะรอบข้างประเทศไทยก็มีกาสิโนเยอะแล้ว การที่ไทยจะสร้างก็เป็นเพียงเพิ่มตัวเลือกให้นักเล่นการพนันเท่านั้นเอง และเมื่อเล่นเสร็จแล้วเขาก็จะโยกเงินออกไป แต่ปัญหาสังคมมีแน่นอนโดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม การสร้างกาสิโนในประเทศไทยจึงอาจได้ไม่คุ้มเสีย

เรื่องการจัดตั้งกาสิโนนั้นไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับสังคมไทย ย้อนกลับไปสมัยรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรเองก็เคยมีหนังสือมาขอคำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจหรือกิจการที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในทางที่กฎหมายถือว่าไม่ถูกต้องมายังสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2545 โดยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมชาตินั้นเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หมวด 5 ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 89 มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม ให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาและแผนอื่นๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติก่อนพิจารณาประกาศใช้

ซึ่งสภาที่ปรึกษาฯ ในขณะนั้นมีนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ตั้งคณะกรรมการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจการที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในทางที่กฎหมายถือว่าไม่ถูกต้อง ในช่วงปี 2545 - 2546 พิจารณาศึกษาประเภทของการพนันที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยมากที่สุด 3 ประเภทคือ บ่อนการพนัน กาสิโน/หวยเถื่อน และการพนันฟุตบอล โดยสภาที่ปรึกษาฯ ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบริษัทรัฐบาลไปเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2546 ในส่วนของกาสิโนว่า ไม่เห็นด้วยกับการเปิดบ่อนการพนันหรือสถานกาสิโนถูกกฎหมาย เพราะการพนันเป็นทางแห่งความเสื่อม บ่อนการพนันที่ถูกกฎหมายไม่สามารถทำให้บ่อนผิดกฎหมายหมดไปได้ บ่อนการพนันไม่ใช่ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการจ้างงาน การเปิดบ่อน

ถูกกฎหมายอาจทำให้มีจำนวนผู้เล่นสูงขึ้นแต่บรรทัดฐานทางสังคมเสื่อมถอยลง และอาจเป็นการทำให้กลุ่มอิทธิพลระดับท้องถิ่นเติบโตเป็นกลุ่มอิทธิพลระดับชาติ ดังนั้นบ่อนการพนันถูกกฎหมายยังไม่มี ความเหมาะสมกับสังคมไทย และผลจากความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ในเรื่องนี้ ประกอบกับกระแสการคัดค้านไม่เอากาสิโนจากภาคประชาชนจึงทำให้รัฐบาลในยุคนั้นต้องพับเก็บโครงการเอาไว้ก่อน

ธุรกิจกาสิโนนั้นเกิดขึ้นในหลายประเทศ เนื่องจากมีข้อดีในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศ โดยสามารถสร้างธุรกิจในรูปแบบความบันเทิงครบวงจร (Complex Entertainment) ซึ่ง จะสร้างงานบริการได้หลายอาชีพ ทำให้ประชาชนมีงานทำเพิ่มมากขึ้น สร้างรายได้ให้กับประชาชน และสร้างรายได้ในกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสร้างรายได้ให้กับรัฐบาล นอกจากนี้ยังสามารถ กระตุ้นการท่องเที่ยวให้กับประเทศได้ โดยผู้ที่นิยมเสี่ยงโชคจากทั่วโลกจะหลั่งไหลเข้ามา ส่วนคนไทยที่ จากเดิมเคยนำเงินออกไปเล่นในสถานกาสิโนต่างประเทศก็จะหันกลับมาเล่นสถานกาสิโนในประเทศ ทำให้เงินไม่รั่วไหลออกนอกประเทศ คนไทยบางส่วนที่นิยมพักผ่อนท่องเที่ยวในสถานบันเทิงก็จะได้มี สถานที่พักผ่อนคลายความเครียดจากการทำงานเพิ่มขึ้นด้วย

สำหรับข้อเสียจากการจัดตั้งกาสิโนในประเทศไทยนั้น ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่าธุรกิจ การพนันไม่ใช่ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการจ้างงาน แม้ว่าจะเกิดการจ้างงานใน ธุรกิจกาสิโนและธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น แต่จะเป็นเพียงการย้ายงานจากภาคอุตสาหกรรมอื่น มาสู่อุตสาหกรรมกาสิโนไม่ใช่ทำให้การจ้างงานเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งแรงงานจากภาคการเกษตรที่ย้ายเข้า มาสู่อุตสาหกรรมกาสิโนจะส่งผลให้เกิดวิกฤตขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นการสร้างกาสิโนจึงไม่สามารถเพิ่มอัตราการจ้างงานได้สูงอย่างที่คาดการณ์กันเอาไว้ อีกทั้งกาสิโน ไม่ใช่ปัจจัยในการดึงดูดนักท่องเที่ยวของไทย เนื่องจากประเทศไทยมีศิลปวัฒนธรรมและแหล่ง ท่องเที่ยวจำนวนมากที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้อยู่แล้ว ประเทศไทยจึงไม่จำเป็นต้อง อาศัยกาสิโนมาดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าประเทศ

ข้อเสียประการสำคัญอีกเรื่องที่คุณเขียนอยากฝากไว้ก็คือรายได้ที่มาจากธุรกิจการพนัน นั้นจะเป็นการดูดเอาเงินจากมือประชาชนตาตาๆ มาสู่ระบบการพนัน ลองพิจารณาให้ดีจะเห็นว่าหาก ประเทศไทยตั้งบ่อนกาสิโนจะต้องแข่งขันกับบ่อนที่มีอยู่เดิมในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งหลายแห่งไม่ สามารถหารายได้จากนักท่องเที่ยวได้ตามที่คาดหวังไว้ ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้สูงที่ไทยเองก็จะไม่ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติมาเล่นการพนันได้ สุดท้ายจึงมีแต่คนไทยที่เข้าบ่อนกาสิโนเล่นกันเอง หากรัฐบาลยืนยันที่จะสร้างกาสิโนก็เท่ากับรัฐบาลกำลังจะสร้างแหล่งอบายมุขให้กับคนในชาติเพียง เพื่อกระชากเอาเงินจากภาคครัวเรือนมาสู่รัฐบาลไปพร้อมกับปล้นจิตวิญญาณของประชาชนให้หมดสิ้น ไปด้วย

สุดท้ายแม้ว่าการจัดตั้งกาสิโนจะวาดฝันให้กับหลายต่อหลายคนคิดว่าจะสามารถสร้าง งาน สร้างรายได้จำนวนมากมายมหาศาลเข้ารัฐเพื่อนำเงินมาพัฒนาเด็ก ผู้พิการ และช่วยเหลือคน ยากจนได้นั้น แต่หากทำลงไปอย่างสุ่มสี่สุ่มห้าไม่ระวังตัว กาสิโนก็อาจทำให้เด็กหลายคนกำพร้าพ่อแม่ กลายเป็นเด็กด้อยโอกาส จำนวนผู้พิการจากอาชญากรรม ปล้นจี้ก็อาจเพิ่มมากขึ้น และคนจนก็อาจจะ ยังคงจนต่อไป

ดังนั้นหากจะสร้างกาสิโนได้ก็ต่อเมื่อหลักนิติรัฐและหลักนิติธรรมเข้มแข็งแล้วเท่านั้น ประชาชนเจ้าของประเทศมีความไว้วางใจหน่วยงานที่จะมากำกับดูแลกาสิโน ตลอดจนสามารถตรวจสอบได้ตามหลักแห่งกฎหมาย และมั่นใจว่าประชาชนต้องไม่สูญเสียความเป็นมนุษย์กลายเป็นผีพนัน ไม่เช่นนั้นธุรกิจกาสิโนอาจไม่เป็นธุรกิจสร้างชาติแต่จะเป็นธุรกิจทำลายชาติก็ได้ กล่าวสรุปก็คือจนกระทั่งถึงในขณะนี้บ่อนการพนันที่ถูกกฎหมายยังไม่มีที่เหมาะสมกับสังคมไทย และสังคมไทยยังขาดความพร้อมที่จะรองรับสถานกาสิโนที่ถูกกฎหมาย

---

*หมายเหตุ บทความตีเด่น การฝึกอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรม: การอำนวยความสะดวกเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม 29 มิถุนายน-24 กรกฎาคม 2558 ณ วิทยาลัยกิจการยุติธรรม สำนักกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

ภาคผนวก ข.

‘สวนขวัญ’ ปลายฝันของคนเดินทาง

เรื่องและภาพ : ทีมแพรนกวัน ค่ายนักเล่าความสุข

2 มีนาคม 2020

อากาศชื้นและเย็น คล้ายฤดูกาลปลายฝนต้นหนาวยังมีอยู่ในเดือนมกราคมบ้านหลังเล็กกะทัดรัดสีขาว ไร้เครื่องปรับอากาศ ทั้งประตูและหน้าต่างบานเกล็ดจึงได้เปิดออกรับเอามวลอากาศอันบริสุทธิ์ยามเช้าตรู่เข้ามาสู่ผู้พักพิง ยอดหญ้าพลิ้วไหวตามแรงลมอยู่ด้านนอกต้นไม้ใหญ่ น้อยและสูงทึบพุ่มไม้วางกายรายเรียงรอบตัวบ้าน ต้นชะมวง ลีลาวดี หม่อน มะม่วง มะอึก เผือก และมัน ตลอดจนไม้ดอกงามอย่างอัญชัน ปิบ บุษหงาสำหรับ และอีกมากมายหลากหลายสีส่งกลิ่นหอมเจ้าของ “สวนขวัญเกษตรธรรมชาติ” อยู่ตรงหน้าเรา ต้องตา ธีรรัตนศิริกุล หญิงวัยกลางคนร่างเล็กผู้มีรอยยิ้มอ่อนโยน เธอดูแข็งแรงกระฉับกระเฉงกว่าเด็กวัยรุ่นเสียอีก สวนแห่งนี้ตั้งอยู่ที่ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี คือพื้นที่ที่ให้ความรู้สึกแสนสงบ

“นี่ต้นชะมวง แต่ก่อนรดน้ำได้ตามสบาย เดี่ยวนี้ไม่ได้แล้วนะ ต้องรดแบบประวังหน่อย เพราะ ‘เขา’ ไม่ให้งุง” ต้องตาพูดยิ้มๆ พลังแหวกกลุ่มใบของไม้สูงให้ได้เห็นรวงผึ้งขนาดใหญ่ คือ ‘เขา’ ที่ต้องตาหมายถึง “ใบของมันกินได้ เปรี๊ยะๆ” ว่าแล้วเด็ดใบอ่อนจากปลายกิ่งหนึ่งส่งให้เราลองชิม รสออกเปรี้ยวและติดจะฝาด อร่อยดี เหมาะกับน้ำพริกสกลมกล่อมสักถ้วย

พื้นที่ขนาด 8 ไร่ของสวนขวัญเต็มไปด้วยแมกไม้อุดมสมบูรณ์ ไม้ป่า ไม้ดอกไม้ประดับ และสมุนไพรนับร้อยชนิด ยังมีผลไม้ กล้วย มะพร้าว มะเฟือง ฝรั่งนานาพันธุ์ บ่อปลากว้างขวาง และบรรดาสัตว์ ไม่น่าจำเป็นต้องเจียหูฟังก็ได้ยินเสียงนกน้อยขับขานอยู่ทั่ว ที่บ้านสวนแห่งนี้มีนกคุ้มครองมาอยู่อาศัยกันด้วยซ้ำ ต้องตาว่า ก็ปล่อยให้เขาอยู่กันไปตามธรรมชาติแบบที่เขาชอบ ต้องตา คือคนคนหนึ่งที่มีความรักมอบให้กับธรรมชาติและป่าไม้มาเนิ่นนาน

อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ภายในสวน ใช้เก็บน้ำและเลี้ยงปลา

ภาพต้องตาและเพื่อนร่วมทางขณะท่องเที่ยวเดินป่า

“สมัยก่อนเราออกเดินทาง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในไทยไปมาเกือบทุกที่แล้ว ใช้ชีวิตอยู่ในนั้น หุงข้าวในป่า กางเปลนอน ทำความรู้จักต้นไม้ ก็เป็นชีวิตแบบหนึ่งที่เรารชอบ พออายุเยอะขึ้นคงปีนป่าปีนเขาไม่ไหว ก็สร้างป่าของตัวเอง”

หากย้อนเวลากลับไปสัก 30 ปี คงได้เห็นหญิงสาวหน้าตาน่ารัก สวมแว่น ในชุดพยาบาล สีขาวสะอาด ทำงานขะมักเขม้น ซึ่งไม่ใช่ตัวตนแบบที่ต้องตาชื่นชอบนัก “ตอนเรียนค่อนข้างไฟแรง เรียกว่ากินอุดมการณ์แทนข้าว แต่การทำงานในระบบนั้นน่าเบื่อ” ต้องตาลาออกจากงาน แล้วพาตัวเองออกสู่โลกกว้างอย่างใจปรารถนา เพื่อยหาคำตอบบางอย่างให้หัวใจอันสับสน

ไล่เรียงมาตั้งแต่เชียงราย พะเยา น่าน ยาวจรดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี ร้างเล็กกับเป็ไบโต และเหล่าสหายร่วมใจ พวกนักโบกรถ นอนกลางดินกินกลางป่าเขา การเดินทางอันนำมาซึ่งความเหน็ดเหนื่อย อ่อนล้า ทว่าแสนสุขสม โมงยามที่ได้ดื่มด่ำบรรยากาศของลำเนาพงไพร ดำรงชีวิตกลางหุบเขา ล่องเรือตระเวนไปในแม่น้ำที่สองฝั่งฟากถูกขนานไปด้วยป่าชายเลน คือวันเวลาที่ได้เรียนรู้ว่าธรรมชาติอันยิ่งใหญ่มักบ่มเพาะทุกสรรพชีวิต รวมทั้งมนุษย์ตัวจ้อยอย่างนักเดินทางกลุ่มนี้ด้วย ดูราวกับการผจญภัยสู่โลกใบใหม่ของต้องตาจะไม่มีวันสิ้นสุดลง “การเดินทางภายนอกจะช่วยเปิดการเดินทางภายใน”

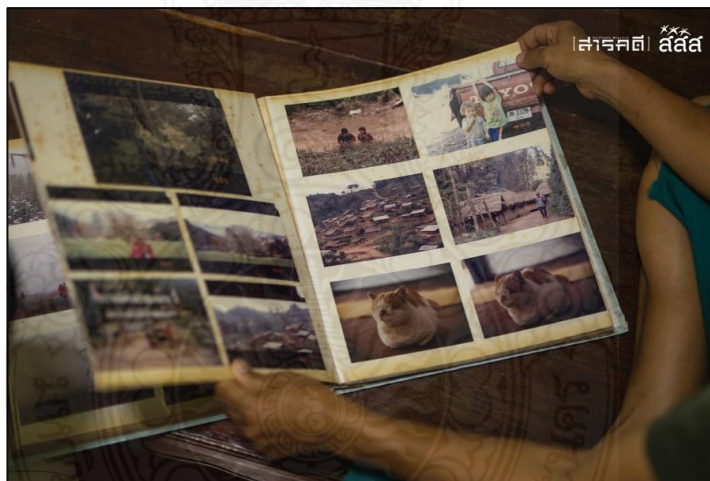
อัลบั้มภาพมากมายถูกกางออก ทั้งภาพถ่ายจริงและภาพจากความทรงจำ “ทุกครั้งที่เราออกไปสู่ภายนอก มันจะย้อนกลับมาที่ภายในของเรา มันโตไปด้วยกัน การเดินทางทำให้เรารู้จักตัวเราเองดีขึ้น หนทางที่ยากลำบาก... จะเปลือยตัวเราให้เห็น แล้วเราเลือกได้ ว่าชอบตัวเองในขณะนั้นไหม” ระหว่างเส้นทาง ต้องตาได้พบเจอผู้คนมากมายและค้นพบมิตรภาพในหัวใจมนุษย์ เธอเชื่อว่าแง่บวกของชีวิตผสมปนเปออยู่ในสิ่งเหล่านี้ แววตาอันละมุนขณะบอกเล่าความหลังแก่เราบอกไปให้สดับฟังว่า ช่วงเวลานั้นแสนดีเพียงใด กระนั้น หนทางเดินยาวไกลย่อมต้องมีที่ทางใดสักแห่งให้หยุดฝีเท้า และคล้ายว่าต้องตาได้พบบ้านหลังใหม่ที่เธออยากอยู่ เธอกล่าวกับเรา การมีชีวิตอยู่โดย “การให้” ทำให้ชีวิตของเธอเต็มเปี่ยมด้วยความหมาย

“องค์การเฟิร์ล เอส บัค อินเตอร์เนชั่นแนล” องค์การพัฒนาเอกชนสาธารณกุศล คือฤดูร้อนอันอบอุ่น คือบ้านของนักเดินทางคนนี้ จัดตั้งขึ้นเพื่อหยิบยื่นโอกาสมอบแด่เด็กผู้เร่ร่อนและยากไร้ เด็กๆ นับร้อยทั่วเขตพื้นที่พหุยาและระยองได้รับความช่วยเหลือจนเจืออย่างเมตตา “เวลาทำงานเราเชื่อว่า การหยิบยื่นความรักหรือกำลังใจเล็กๆ น้อยๆ แคในช่วงเวลาสั้นๆ มันอาจเป็นครั้งหนึ่งหรือสองครั้งในชีวิตของเขา แต่จะเป็นสิ่งที่อยู่ในใจเขาไปตลอด เป็นกำลังใจในการใช้ชีวิตต่อ”

ระยะเวลาสิบกว่าปีสำหรับบ้านที่บรรจงสรรค์สร้างเพื่อเด็กๆ ยาวนานในความรู้สึกของต้องตามากกว่านั้น เสมือนว่าเวลาครึ่งชีวิตถูกอุทิศให้กับสิ่งแสนดี “เหมือนแม่ที่มีลูกมากและลูกแต่ละคนก็มีปัญหาเยอะ” รอยยิ้มเอ็นดูปรากฏไม่คลายยามเล่าเรื่องราวชวนปวดหัวของเด็กๆ แต่ละคนให้ฟัง “ครั้งแรกเมื่อเราเจอเด็กเกเร อาจมองว่าเขาไม่ดี แต่เมื่อเข้าไปดูจริงๆ ว่าชีวิตเขาอยู่ยังไง ทำให้เราค่อยเข้าใจหัวใจของเขา และรัก...แต่พอทำมาเรื่อยๆ ก็เริ่มรู้สึกตัวว่าเราแก่แล้ว” ต้องตานิ้งไปนิดขณะรำลึกความหลัง “ตัดสินใจอยู่นานเหมือนกันนะ” ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะหันหลังให้กับความรักขึ้นใหญ่อย่างนี้ แต่กับบางสิ่ง เราอาจไม่สามารถหดยึดมั่นเพื่อมันไปได้ตลอดทั้งชีวิต ถ้อยความหนึ่งของต้องต

“หลังออกจากงานของเฟิร์ล เอส บัคฯ แล้ว เราตั้งใจเอาไว้ว่าคงเปลี่ยนจากเด็กเร่ร่อนมาดูแลหมาเร่ร่อนแทน” คงเป็นหัวใจแห่งการให้ที่แท้จริง ความหมายของชีวิตที่ค้นเจอ

ภาพฟิล์มในอัลบั้มเล่มใหญ่ที่ต้องตาถ่ายระหว่างเดินทางท่องเที่ยว

เหล่าสุนัขจรจัดที่ต้องตาเก็บมาเลี้ยงในสวนพากันวิ่งเล่นอย่างสนุกสนาน เมื่อต้องตาเดินผ่านก็จะคอยวิ่งเข้ามาล้อมตัวและเดินไปด้วยตลอดทาง

หากใครมาเยือนสวนขวัญเกษตรธรรมชาติ สิ่งแรกที่คุณมาเยี่ยมชมจะได้สัมผัสวิถีชีวิตแห่งป่าใบ ทว่าคือเสียงบรรเลงขับขานอันไพเราะหวานน่าปวดหูของบรรดาชาวสี่ขา 30 กว่าชีวิต หลายชีวิตมาจากข้างถนน บางชีวิตเดินตามติดมาเองจากตลาด บางตัวเหลือสามขาแต่สุดซ่า แต่ละตัวจับจองอาณาบริเวณของตัวเองตลอดรอบสวนขวัญ ต้องตาว่า ชาวสี่ขาพวกนี้เป็นทั้งเพื่อนซี้และยามรักษาการณ์ผู้แสนเคร่งขรึม

“หมาๆ ที่นี้เก่งมาก ถ้าเห็นงูเลื้อยผ่านมันจะตามดมกลิ่น ตะกวดนี่เจอกันไม่ได้ โดยเฉพาะไอ้จืด” คนเล่าหมายถึง “ส้มจืด” หมาแก่ขนฟูสีขาวที่ออกจะอมเทาอยู่หน่อยๆ เพราะความแสนซนสมชื่อ “เห็นตัวเล็กแบบนี้จับตะกวดเก่ง บางทีจับได้สูง งูแทบจะพันรอบมันได้ทั้งตัว แต่มันยังลากงูวิ่งหนีหมาตัวอื่นๆ ได้อีก” คงจะเป็นเกมการแข่งขันระหว่างหนุ่มสาวสี่ขา ที่หนุ่มสาวสองขาอย่างเราๆ เข้าไม่ถึง

ในสวนแห่งนี้ หากเราก้าวอย่างอย่างแผ่วเบา ระมัดระวัง และคอยสังเกตดีๆ จะได้พบเห็นสัตว์นานาชนิดซึ่งอยู่อาศัยร่วมกัน โผล่กายออกมาให้ได้แอบมองสวนขวัญสงบ ร่มรื่น และทุกสรรพชีวิตก็ล้วนเติบโต-งอกงาม

ปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตให้เป็นไปของต้องตามีอยู่สองสามอย่าง อย่างแรกคือความรัก-ต่อบางสิ่งบนโลกใบกลมนี้ อาจคือผู้คน คือสัตว์น้อยใหญ่ กระทบดอกไม้และสายน้ำ ถัดมาคือ การงานที่สามารถปล่อยวางหัวใจไว้ได้ด้วย อย่างสุดท้าย คือการมีอากาศบริสุทธิ์อยู่รายล้อม สำหรับหญิงวัยกลางคนผู้ผ่านหลากหลายฤดูกาลของชีวิต เพียงแค่ได้ตื่นเข้ามาหายใจเข้า หายใจออก ก็เป็นเรื่องดีของชีวิตแล้ว

“ส้มจี๊ด” สุนัขตัวแสบประจำสวน แอบมองต้องตาล้างฝักอยู่หลังขวดน้ำหมักชีวภาพ

“ปีนี้น้ำแล้งมาก ปรกติน้ำในบ่อไม่เคยลดต่ำกว่าขนาดนี้” ต้องตากล่าวระหว่างพาพวกเราดูบ่อน้ำที่ใช้เลี้ยง
สาหร่าย อาหารปลาในบ่อ

เราถามต่อตว่า ทำสวนแบบนี้ มีอะไรเป็นปัญหา คนถูกถามหัวเราะเบาๆ

“งานสวนอยู่ภายใต้ธรรมชาติ ต้องพบเจอสภาวะแล้ง ฝนตกชุก น้ำท่วม เป็นเงื่อนไขที่เราไม่สามารถห้ามได้ เราต้องแก้ไข เรียนรู้...ภัยธรรมชาติที่เกินพอดีอาจทำให้เราเหนื่อย แต่สิ่งเหล่านี้จะ

สร้างความแข็งแกร่ง” กวีบทหนึ่งจากริมฝีปากของตองตา ลอยล่องมาให้เราได้สดับ “มะละกอมีบาดแผล... แต่ลองแลดูเถิดหนา อันริ้วรอยรอบกายา คือราคาการงอกงาม” บทกล่อมขวัญมะละกอ ประพันธ์โดย เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

เชื่อว่าสวนขวัญเกษตรธรรมชาติ แน่นนอนว่าทุกสิ่งอย่างไร้สารเคมีตามชื่อ ผลผลิตที่สะอาดและผ่านกรรมวิธีอันพิถีพิถันจะถูกส่งต่อไปยัง “ตลาดนัดเกษตรธรรมชาติ” ในวัดญาณสังวราราม วรมหวิหาร อันเป็นโครงการเนื่องในพระราชดำริเพื่อเกษตรกรแบบแผนของสวนขวัญดำเนินไปเพื่อการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างแท้จริงอยู่อย่างพอเพียง และเข้าใจสมดุลของธรรมชาติ

“โครงการอื่นๆ เราก็เข้าไปศึกษา ดูว่าแต่ละแห่งเขาทำกันอย่างไร แล้วเอามาปรับใช้ให้ดีขึ้น ซึ่งส่วนมากไม่ค่อยได้ใช้ทฤษฎีที่ตายตัว อยากรู้อะไรเราก็ปลูก ค่อยๆ ทำความรู้จักต้นไม้ไป” ตองตา อธิบาย เพราะต้นไม้ดอกไม้ต้องการการดูแลมากกว่านั้น คำว่า “เกษตรกรรม” ละเอียดย่อนกว่าที่เราเคยนึกถึงเกษตรธรรมชาติมีมาตรฐานหลายอย่าง หลักสำคัญหนึ่งคือเรื่องการทำปุ๋ย ปุ๋ยที่ใช้ต้องหมักจากมูลสัตว์ อย่างขี้วัว ขี้ไก่ ผสมใบไม้ ใบหญ้า กลายเป็นสารอาหารที่เหมาะสมกับต้นไม้ ซึ่งในท้ายที่สุดทุกอย่างจะย่อยสลายกลับคืนสู่แผ่นดิน ยังความอุดมสมบูรณ์ให้คงดั้งเดิม

“พวกนี้คือสมุนไพรมะพร้าว” ต้นไม้ต้นเล็กมากมายรอบตัวเรา ดินใต้ฝ่าเท้าชุ่มชื้น สีสนของหม่อมวลสมุนไพรมะพร้าวให้ใจเย็นฉ่ำ “อย่างต้นนี้เรียกแปะตำปิง เขากินรักษาตับกัน ผักผลไม้พวกนี้กินได้ทั้งนั้น เราก็เอามาทำน้ำปั่น” ทั้งน้ำผักปั่น น้ำหอมรสหอมหวาน ยังมีน้ำเสาวรสน้ำมะขามป้อม ผลผลิตอื่นทั่วไปก็มากมาย อย่างสับปะรดน้ำผึ้งหรือน้ำมันมะพร้าวล้วนเป็นของจากธรรมชาติ ไม่ทำร้ายผู้บริโภค

“เราทำให้คนที่ดูแลสุขภาพ ให้เขากินดี” น้ำเสียงของคนทำฟังกูสุขใจ สวนขวัญ...คือของขวัญขึ้นโตที่ทะนุถนอมความสุขของคนรับอย่างดี ต้องตายเป็นปุ๋ยไม่ต้องใช้ใจปลูก ต้องใส่ใจในทุกสิ่งทุกผลกระทบจากทุกๆ ขั้นตอน “เวลาเรามองต้นไม้ ดอกไม้ จะรู้สึกว่ามันน่ารัก อยู่กับต้นไม้แล้วสบายใจ...เมื่อเริ่มปลูกต้นแรกแล้วรอด เราจะมีกำลังใจปลูกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เวลาเห็นว่าผลิบาติดีผล ‘เธอรอดแล้ว เธอแตกใบอ่อน’ เห็นเป็นอย่างนี้เราจะดีใจ”

ขณะที่เมล็ดพันธุ์กำลังถูกหว่านบนผืนดินชุ่มชื้น หัวใจอ่อนโยนของผู้หญิงคนนี้คงโปรยปรายคล้ายเม็ดฝนหยาดลงพร้อมกัน

ตองตากำลังเลือกเก็บผักและสมุนไพรรายในสวนเพื่อนำไปทำน้ำปั่น

พืชผักสดที่เก็บจากในสวน ปุ๋ยแบบธรรมชาติ ไม่ใช่สารเคมี

ผลิตภัณฑ์บางส่วนที่ต้องทำออกมาขายเพื่อให้คนรักสุขภาพได้กินได้ใช้ของที่ปลอดภัย
และมีประโยชน์

“สังคมแต่ละอาชีพแตกต่างกันไป...เราคิดว่าอาชีพเกษตรกรเป็นสังคมคนดีมีความสุขนะ หลุด
พ้นจากความกดดันทั้งหลายแหล่ของสังคม หลุดพ้นจากค่านิยม เราเป็นอิสระ” มุมมองในแง่งาม

ของต้องตาทำให้คนฟังอย่างเราคล้อยใจตาม เธอว่าความคิดของเกษตรกรที่คงมีแปลกแยกกันอันเป็นความธรรมดา “แต่ยังเหมือนคลื่นที่พร้อมซัดเคลื่อนเรื่องราวดีๆ ไปด้วยกัน...บทสนทนาของนักปลูกมักจะเป็นเรื่องมองต้นไม้ดอกไม้ เรื่องของสิ่งสารพัด จะทำอย่างไรให้ผักขึ้นงาม และดอกไม้บานสวย”

หลักของวิถีเกษตรกรที่สำคัญคือความพอประมาณอย่างต้องตาว่าคนทำเกษตรควรพอเพียง หากหวังรวยด้วยทางนี้จะเหนื่อยมากไป แต่ถ้าหวังเพียงรอยยิ้มและความสุขใจ สุขแบบที่พอเลี้ยงตัวเองพร้อมจุนเจือชาวสี่ขาได้ จะกลายเป็นความเหนื่อยแบบพอดีๆ เพราะทุกเส้นทางที่ใครๆ เลือกลงเดินย่อมต้องทุ่มเทร่างกาย แรงใจ และสติปัญญา

หนทางนี้สำหรับต้องตานั้นคุ้มค่า ด้วยการกลับมาเป็นสุขภาพที่ดี และมีอากาศอันบริสุทธิ์รายล้อมบ้าน ทั้งยังมีเพื่อนซี้แสนซนอีกกว่า 30 ชีวิต

“เราเชื่อว่าชีวิตถูกลิขิตไว้ด้วย ตัวเราเลือกเองด้วย” เจ้าของสวนขวัญกล่าว

“ทุกสิ่งจะค่อยๆ ผลักให้เราไปสู่จุดที่เป็นที่ทางของเรา...เราอาจเดินผ่านช่วงเวลาแต่ละช่วงเพื่อทำ ความรู้จักตัวเอง เพื่อจะแข็งแกร่งมากพอสำหรับในวันหนึ่ง เมื่อไปถึงสถานที่ที่รู้สึกว่ามันใช่ของเรา เราก็จะอยู่ได้ด้วยตัวเอง ด้วยความสุข ความเข้าใจ...”

โลกของสวนขวัญมีขนาดพอเหมาะพอดี ดำเนินไปตามครรลองของมัน

ที่มา : sarakadee.com (2020)

ดัชนี (index)

- ก
- กฎหมาย, 209
- กระบวนการเขียน, 13
- กลยุทธ์สำหรับสื่อดิจิทัล, 177
- กลวิธีในการเขียน, 17
- การกระทบรีบตา, 11
- การกำหนดวาระข่าวสาร, 89
- การขีดเส้นทางสังคม, 33
- การเขียนข่าว, 92
- การเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์, 95
- การเขียนข่าวสำหรับสื่อดิจิทัล, 166
- การเขียนข่าวหนังสือพิมพ์, 92
- การเขียนโครงการในปัจจุบัน, 55
- การเขียนบทความ, 119
- การเขียนบทความและสารคดีสำหรับสื่อดิจิทัล, 175
- การเขียนเพื่อการสื่อสาร, 8
- การเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจ, 38
- การเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจสำหรับสื่อดิจิทัล, 173
- การเขียนเพื่อต้องการเสียดสีขี้ขล้อ, 44
- การเขียนเพื่อปลุกใจ, 39
- การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง, 36
- การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ, 43
- การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น, 40
- การเขียนเพื่ออธิบาย, 37
- การเขียนรายงานการประชุม, 57, 62
- การเขียนรายงานการประชุมทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์, 62
- การเขียนวาระการประชุม, 59
- การเขียนสารคดี, 147
- การเขียนสำหรับสื่อดิจิทัล, 165
- การเขียนหนังสือราชการ, 64
- การติดตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์, 40
- การติดตามหลักพุทธธรรม, 41
- การคิดวิเคราะห์, 42
- การคิดวิจารณ์ญาณ, 42
- การคิดสร้างสรรค์, 42
- การคิดสังเคราะห์, 42
- การคุ้มครองลิขสิทธิ์, 213
- การคุ้มครองสิทธิ์, 212
- การจับประเด็นในเหตุการณ์, 89
- การชูประเด็นของสื่อ, 89
- การตรวจตราระแวดระวังภัยให้แก่สังคม, 33
- การถาม, 7
- การทับซ้อน, 5
- การทำซ้ำ, 213
- การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล, 32
- การเปิดรับสื่อ, 77
- การผลิตแบบมวลชน, 31
- การพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อ, 164
- การพูดติดอ่าง, 11
- การฟัง, 7
- การมีส่วนร่วม, 77
- การย่อหน้า, 22
- การร่วมลงทุน, 5

- การรับทราบประสบการณ์, 76
- การรับทราบข้อมูล, 76
- การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล, 160
- การละเมิดลิขสิทธิ์, 213
- การลี้ภัย, 11
- การสังเกต, 7
- การสัมภาษณ์, 86
- การสื่อสาร, 8, 27
- การสื่อสารกลุ่มใหญ่, 30
- การสื่อสารความรู้, 8
- การสื่อสารในองค์กร, 8, 30
- การสื่อสารภายในกลุ่ม, 8
- การสื่อสารภายในบุคคล, 29
- การสื่อสารมวลชน, 8, 30
- การสื่อสารระหว่างบุคคล, 8, 29
- การแสดงท่าทาง, 11
- การแสดงออกทางสายตา, 11
- การแสวงหาข้อมูล, 76
- การอ่าน, 6
- ช
- ข้อคิดเห็น, 6
- ข้อเท็จจริง, 6
- ข้อมูล, 5
- ข้อมูลคอมพิวเตอร์, 222
- ข้อมูลจรรยาบรรณทางคอมพิวเตอร์, 222
- ข้อมูลดิจิทัล, 157
- ข้อมูลที่คลุกเคล้าผสมกันเป็นเนื้อเดียวกับ
สารสนเทศ, 34
- ข้อมูลที่ได้จากการซักถาม, 34
- ข้อมูลที่ได้จากค้นพบ, 34
- ข้อมูลที่ได้ต้องทำให้เห็นเป็นภาพ, 34
- ข้อมูลทฤษฎี, 6
- ข้อมูลปฐมภูมิ, 5
- ข้อมูลมาจากเว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์,
201
- ข้อมูลส่วนบุคคล, 178
- ข่าว, 75
- ข่าวของภาครัฐ, 108
- ข่าวเชิงรับ, 108
- ข่าวเชิงรุก, 108
- ข่าวต่างประเทศ, 83
- ข่าวท้องถิ่น, 83
- ข่าวในยุคดิจิทัล, 78
- ข่าวเบา, 83
- ข่าวปลอม, 165
- ข่าวระดับชาติ, 83
- ข่าวหนัก, 83
- ค
- ความคิด, 8
- ความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว, 192
- ความผิดตาม พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์, 225
- ความรู้เกี่ยวกับข่าว, 75
- ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาร่วมกัน, 5
- ความเสี่ยง, 5
- ความหมายของข่าว, 78
- ความหมายตรง, 13
- ความหมายแฝง, 13
- คำพังเพย, 22
- คำไวพจน์, 13
- คุณค่าความเป็นข่าว, 79

คุณค่าด้านความน่าสนใจ, 80	น
คุณลักษณะของสื่อดิจิทัล, 158	นักข่าวพลเมือง, 158
โครงการ, 49	นักข่าวมืออาชีพ, 32
โครงสร้างการเขียน, 18	นักวารสารศาสตร์เชิงข้อมูล, 34
โควิด, 5	นายประตู่ข่าวสาร, 164
	น้ำเสียง, 11
ง	นิติบัญญัติ, 2
งานเขียน, 17	
งานอันมีลิขสิทธิ์, 212	บ
	บทความ SEO, 146
จ	บทความครบรอบปี, 135
จุดมุ่งหมายของการเขียน, 27, 35	บทความโฆษณา, 141
	บทความชีวประวัติ, 132
ช	บทความเชิงธรรมะ, 137
ช่องทางการสื่อสาร, 28	บทความประชาสัมพันธ์, 144
ชื่อเสียง, 216	บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์, 141
เชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของสังคม, 33	บทความวิเคราะห์, 126
	บทความวิจารณ์, 128
ต	บทความวิชาการ, 139
ตัวแทน, 5	บทความสัมภาษณ์, 122
	บทความสารคดีท่องเที่ยว, 130
ถ	บทความแสดงความคิดเห็น, 123
ถ้อยคำ, 11	บทความให้ความรู้ทั่วไป, 136
ถูกรวบจำทางความคิด, 182	บทบรรณาธิการ, 120
	บทบาทของภาษา, 10
ท	บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน, 27, 33
ทัศนคติ, 8	บริบทของภาษา, 11
โทนเสียง, 11	บันเทิงคดี, 16
	บุคคล, 192
ธ	บุคคลสาธารณะ, 193
ธรรมชาติของเว็บไซต์, 166	แบบจำลองการสื่อสารมวลชน, 159

ป	
ประเด็นข่าว, 89	พลเมืองดิจิทัล, 210
ประเภทของการสื่อสาร, 29	พลวัต, 5
ประเภทของข่าว, 82	พื้นที่เกิดเหตุการณ์, 187
ประเภทของบทความ, 119	แพลตฟอร์มการสื่อสารออนไลน์, 157
ประเภทของสารคดี, 147	ภ
ประโยค, 18	ภาพจำลองการสื่อสารทางเว็บ, 159
ประโยคขอร้อง, 20	ภาษา, 9
ประโยคคำถาม, 20	ภาษากับการสื่อสาร, 9
ประโยคคำสั่ง, 21	ภาษิตหรือสุภาษิต, 22
ประโยคบอกเล่า, 18	ม
ประโยคปฏิเสธ, 19	มวลชน, 31
ปัญญาประดิษฐ์, 181	มุมมองทั้งหมดของการปรากฏตัว, 11
ผ	ร
ผู้เขียน, 17	ร้อยกรอง, 15
ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล, 178	ร้อยแก้ว, 16
ผู้ทรงอิทธิพลในโลก, 70	ระบบคอมพิวเตอร์, 222
ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล, 178	รัฐบาลดิจิทัล, 181
ผู้รับสาร, 28	รัฐวิสาหกิจ, 2
ผู้ส่งสาร, 28	ล
ผู้สร้างสรรค์, 212	ลิขสิทธิ์, 212
ผู้สื่อข่าวท้องถิ่น, 190	โลกดิจิทัล, 210
ผู้สื่อข่าวที่ทำงานเชิงข้อมูล, 34	โลกทัศน์ในงานสื่อสารมวลชน, 70
ผู้ให้บริการ, 222	โลกที่ห่อหุ้มด้วยฟองสบู่, 164
พ	ว
พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล, 178	วจนภาษา, 9
พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537, 212	วัฒนธรรมประชานิยม, 31
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์, 209, 222	วิธีนินัย, 38

วิธีสาเหตุสัมพันธ์, 38

วิธีอุปนัย, 38

เว็บไซต์, 177

โวหาร, 21

ไวรัล, 55

ศ

ศตวรรษที่ 21, 4

ศักยภาพของนักสื่อสารมวลชนในยุคดิจิทัล,
70

เศรษฐกิจดิจิทัล, 211

ส

สกุ๊ปข่าว, 106

ส่วนราชการ, 2

สังกรประโยค, 18

สัญลักษณ์, 10

สาร, 28

สารคดี, 16

สารคดีข่าว, 147

สารคดีทั่วไป, 151

สารคดีสนองปณฺชนวิสัย, 150

สำนวน, 22

สำนักข่าว, 189

สำนักโพล, 189

สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล, 179

สื่อดิจิทัล, 155

สื่อมวลชน, 31

สื่อมวลชนแขนงอื่น, 190

สื่อสารภายในบุคคล, 8

สื่อสารมวลชน, 30

สื่อออนไลน์, 157

เส้นแบ่งอันเลื่อนกลาง, 4

เสรีภาพ, 216

เสียงสะท้อนที่ตรงกับความเชื่อของตัวเอง,
164

ใส่ความ, 216

ท

หน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่, 2

หนังสือที่เจ้าหน้าที่ทำขึ้นหรือรับไว้เป็น
หลักฐานในราชการ, 70

หนังสือประชาสัมพันธ์, 67

หนังสือประทับตรา, 66

หนังสือภายนอก, 64

หนังสือภายใน, 65

หนังสือสั่งการ, 67

หมิ่นประมาท, 216

หมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา, 219

หลักการเขียนบทความ, 139

หลักการเขียนสารคดี, 151

ห้องสมุด, 191

หุ้นส่วน, 4

แหล่งข้อมูลการเขียน, 6

แหล่งข่าว, 84, 187, 209

แหล่งข่าวที่เป็นประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน
ต่างๆ, 191

แหล่งข่าวในภาวะวิกฤต, 194

ให้ความบันเทิง, 33

อ

องค์กรภาครัฐ, 2

องค์กรเอกชน, 4	อัลกอริธึม, 164
องค์การมหาชน, 2	อารมณ์, 8
องค์ประกอบของการเขียน, 16	อินเทอร์เน็ต, 191
องค์ประกอบของบทความ, 120	อิสรเสรีภาพ, 32
องค์ประชุม, 58	เอกรรณประโยชน์, 18
อนาคตของข่าว, 78	เอนเกจเมนต์, 165
อเนกรรณประโยชน์, 18	แอปพลิเคชัน, 177
อวัจนภาษา, 9	

ประวัติผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญชูลี วงษ์บุญงาม

Asst.Prof.Anchulee Wongboonngam

E-mail: anchulee.y@rmutp.ac.th

การศึกษา

คุณวุฒิ	สาขาวิชา (เอก โท)	สถาบันการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
นศ.ม.	สื่อสารมวลชน	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	2543
ศศ.บ.	นิเทศศาสตร์	สถาบันราชภัฏนครราชสีมา	2541

ประสบการณ์การทำงาน

ปี พ.ศ.	ตำแหน่ง
1 พ.ศ.2544- 30 เม.ย. 2546	อาจารย์อัตราจ้าง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
1 พ.ศ.2546- 16 ส.ค. 2548	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
17 ส.ค.2548- ปัจจุบัน	อาจารย์ ระดับ 6 หัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีการโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง หัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ผู้ช่วยคณบดี รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์)

หนังสือ/ตำรา/เอกสารประกอบการสอน/เอกสารคำสอน

ปี พ.ศ.	ชื่อเรื่อง
2546	อัญชูลี แยมจินดา และคณะ. (2546). วิจัยธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
2548	อัญชูลี แยมจินดา และคณะ. (2548). สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ: องค์กรสะท้อนปัญหาจากประชาชนสู่รัฐ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
2556	อัญชูลี วงษ์บุญงาม. (2556). เอกสารประกอบการสอนการเขียนและการรายงานข่าว. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
2564	อัญชูลี วงษ์บุญงาม. (2564). เอกสารคำสอนการเขียนเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

งานวิจัย

ปีงบประมาณ	ประเภททุนวิจัย	ชื่อผลงานวิจัย
2550	งบประมาณ รายได้ มหาวิทยาลัย	สภาพการจัดการศึกษาและปัญหาการบริหารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ผู้ร่วมวิจัย)
2551	งบประมาณ รายได้คณะ	การศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ (ผู้ร่วมวิจัย)
2555	งบประมาณ รายได้คณะ	การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร (หัวหน้าโครงการวิจัย)
2556	งบประมาณ รายได้ มหาวิทยาลัย	การเปิดรับข่าวสารและการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ผู้ร่วมวิจัย)
2557	งบประมาณ รายได้คณะ	การศึกษาแผนกิจกรรมและความต้องการของหน่วยงานภาครัฐในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ร่วมกับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (หัวหน้าโครงการวิจัย)
2561	งบประมาณ รายได้คณะ	การเปิดรับสื่อและการแสวงหาความรู้ของนักศึกษาสื่อสารมวลชนในเขตกรุงเทพมหานคร (หัวหน้าโครงการวิจัย)
2563	งบประมาณเงิน รายได้ (วิจัย สถาบัน)	รูปแบบการจัดกิจกรรมการรับน้องอย่างสร้างสรรค์ภายในมหาวิทยาลัยกรณีศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (หัวหน้าโครงการวิจัย)

บทความวิจัยและบทความวิชาการ

ปี พ.ศ.	ชื่อบทความวิจัย
2551	นุกูล ชูทอง และอัญชุลี แยมจินดา. (2551). การจัดการศึกษาและปัญหาการบริหารของ มทร.พระนคร. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร. ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มีนาคม 2551 : หน้า 11-21.
2555	ณัฐภณ สุเมธอริคม และคณะ. (2555). ภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของบัณฑิต มทร.พระนคร. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร. ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มีนาคม 2555 : หน้า 10-22.
2555	อัญชุลี วงษ์บุญงาม และดารณี ชาญสิทธิ์. (2555). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 กันยายน 2555 : หน้า 99-112.
2560	อัญชุลี วงษ์บุญงาม. (2560). แผนกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐและความต้องการนักศึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์ในการร่วมงาน. วารสารประชากร. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มีนาคม 2560 : หน้า 53-70.

2562	อัญชูลี วงษ์บุญงาม. (2562). การเปิดรับสื่อและการแสวงหาความรู้ของนักศึกษา สื่อสารมวลชน. วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์. ปีที่ 23 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2562). หน้า 86-101.
2564	อัญชูลี วงษ์บุญงาม. (2564). รูปแบบการรับน้องสร้างสรรค์และการสร้างภาพลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วารสารเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มทร.พระนคร . ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564). หน้า 75-84.
ปี พ.ศ.	ชื่อบทความวิชาการ
2545	อัญชูลี แยมจินดา. (2545). สื่อกับการพัฒนาประเทศ: บทบาทที่ก้าวไปข้างหน้าหรือหยุดนิ่ง. วารสารเพชรบุรีวิทยาลัยการณ. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 กุมภาพันธ์ 2545 : หน้า 34-37
2560	อัญชูลี วงษ์บุญงาม. (2560). ศักยภาพของนักสื่อสารมวลชนในยุคดิจิทัล. วารสารนิเทศศาสตร์ มสธ. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 : หน้า 54-66.
2563	อัญชูลี วงษ์บุญงาม. (2563). การแสวงหาข้อมูลข่าวสารในสังคมดิจิทัล. วารสารเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน มทร.พระนคร . ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563). หน้า 99-107.

